

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
THE DEVELOPMENT OF EDUCATIONAL QUALITY ASSURANCE
OF MAHACHULALONGKORNRAJAVIDYALAYA UNIVERSITY

พระสุรชัย สุรชัย (หงษ์ตระกูล)

ดุชนีพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

พระสุรชัย สุรชัย (หงษ์ตระกูล)

ดุขฎีนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุขฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๐

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

The Development of Educational Quality Assurance of Mahachulalongkornrajavidyalaya University

Phra Surachai Surajayo (Hongtrakool)

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of
The Requirement for the Degree of
Doctor of Philosophy
(Buddhist Educational Administration)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2017

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับดุษฎีนิพนธ์
เรื่อง “การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

(พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบดุษฎีนิพนธ์

ประธานกรรมการ

(พระเมธาวิเชียร, ผศ.ดร.)

กรรมการ

(ดร.อำนาจ บัวศิริ)

กรรมการ

(รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

กรรมการ

(รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู)

กรรมการ

(รศ.ดร.สิน จามประโคน)

คณะกรรมการควบคุมดุษฎีนิพนธ์

รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู

ประธานกรรมการ

รศ.ดร.สิน จามประโคน

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระสุรชัย สุรชัย)

ชื่อคุณูปนิพนธ์ : การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้วิจัย : พระสุรชัย สุระชัย (หงษ์ตระกูล)

ปริญญา : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พุทธบริหารการศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมคุณูปนิพนธ์
: รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู, ป.ธ.๔, พธ.บ. (มานุษยสังคมศาสตร์),
M.A. (Political Science), Ph.D. (Social Science)
: รศ.ดร.สิน งามประโคน, พธ.บ. (การบริหารการศึกษา), M.A. (Educational
Administration), Ph.D. (Educational Administration)

วันสำเร็จการศึกษา : ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๑

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และเพื่อตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Research Method) ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน ๒๖๐ รูป/คน และสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผู้บริหาร จำนวน ๕ รูป และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๘ รูป/คน เพื่อตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่า E.F.A. วิเคราะห์ปัจจัย (Exploratory Factor Analysis) การวิเคราะห์เอกสาร และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า :

๑. องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาประกอบไปด้วย ๑) ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ ๒) ผู้นำและการบริหารจัดการ ๓) กลยุทธ์ ๔) ลูกค้ำ/ผู้เรียน ๕) บุคลากร ๖) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ๗) ข้อกำหนดของหลักสูตร ๘) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ๙) กิจกรรมพัฒนาบุคลากร ๑๐) การสนับสนุนผู้เรียน ๑๑) สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ๑๒) การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน ๑๓) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม ๑๔) ผลผลิต/ผลลัพธ์ ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ทั้ง ๑๔ ด้าน พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คือ สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ผู้นำและการบริหารจัดการ ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม ในส่วนของสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก กลยุทธ์ และ ผลผลิต/ผลลัพธ์ตามลำดับ

๒. พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การวิเคราะห์ระบบ ประกอบด้วย องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการผลิตบัณฑิต ๒) ด้านการวิจัย ๓) ด้านการบริการวิชาการ ๔) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ๕) ด้านการบริหารจัดการ ออกแบบระบบประกอบด้วย ๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ ๒) กระบวนการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การนำระบบไปใช้ ประกอบด้วย ๑) การเตรียมการดำเนินงาน ๒) การดำเนินงาน ๓) การประเมินผลการดำเนินงาน การประเมินผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับสถาบันของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษายานอกระดับสถาบันของสำนักงาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)

๓. ผลการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเหมือนกันซึ่งอยู่ในระดับมากซึ่งต้องมีความรู้จากผลการวิจัย คือ ต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยระบบประกันคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาระดับประเทศและระดับโลก

Dissertation Title : The Development of Educational Quality Assurance
of Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Researcher : Phra Surachai Surajayo (Hongtrakool)
Degree : Doctor of Philosophy (Buddhist Educational Administration)
Dissertation Supervisory Committee

: Assoc. Prof. Dr. Somsak Boonpoo, Pali IV, B.A. (Social Welfare),
M.A. (Political Science), Ph.D. (Social Science)
: Assoc. Prof. Dr. Sin Ngamprakhon, B.A. (Educational
Administration), M.A. (Educational Administration),
Ph.D. (Educational Administration)

Date of Graduation : March 10, 2018

Abstract

This research aims to study the condition of components of educational quality assurance in higher education institutions, to develop the educational quality assurance system of Mahachulalongkornrajavidyalaya University, and to check the educational quality assurance system of Mahachulalongkornrajavidyalaya University. The mixed research methods were used in the study. The quantitative data were collected from 260 samples and analyzed by percentage, frequency, mean and standard deviation. The qualitative data were obtained from in-depth interviews with 5 administrators and focus group discussions with 8 experts and analyzed by content analysis.

The results of the study found that:

1. Components of the educational quality assurance system for higher education consist of: 1) Purpose, uniqueness and identity, 2) Leader and administration, 3) Strategy, 4) Customer/learner, 5) Personnel, 6) Expected achievement, 7) Curriculum requirements, 8) Curriculum structure and content, 9) Staff development activities, 10) Student support, 11) Support and facilities, 12) The quality assurance of teaching and learning process, 13) feedback from stakeholders, Arts and Culture conservation and Community/Society Relations, and 14) Productivity. The opinion towards educational quality assurance system in 14 aspects was at the high level overall. The highest level was on Support and facilities, followed by leader and administration, feedback from stakeholder, art and culture conservation and community/society relations, strategy, and product respectively.

2. Development of the educational quality assurance system of Mahachulalongkornrajavidyalaya University in 5 aspects was on; 1) the production of graduates, 2) research, 3) Academic Services, 4) Arts and Culture conservation, and 5) Management. The system design consisted of; 1) System Development, 2) System Development Process, 3) Project/activity in system development. System implementation consisted of; 1) Preparation of the operation, 2) Implementation, 3) Evaluation of the implementation. Operation assurance consisted of criteria adjustment according to the institutional quality assurance criteria of the Office of the Higher Education Commission and according to the institution's external quality assurance standards by The Office for Standards and Quality Assessment (Public Organization).

3. The results of educational quality assurance system of Mahachulalongkornrajavidyalaya University were at the high level overall. When considering each aspect, the highest level was on accuracy, followed by propriety, utility, and feasibility respectively. The respondents had similar opinions with the high level on to develop educational system with educational quality assurance system in accordance with standard of national and international education.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ก็เนื่องด้วยได้รับการช่วยเหลือสนับสนุน เอื้อเฟื้อเกื้อกูลเมตตาอนุเคราะห์ จากท่านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยขอขอบคุณและอนุโมทนาขอบคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพรขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู รองศาสตราจารย์ ดร.สินงามประโคน และ ดร.ระวีง เรื่องสังข์ ที่ได้เมตตา กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าช่วยตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธี และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยทั้งให้ข้อเสนอแนะและให้การแนะนำตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขออนุโมทนาขอบคุณคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้คำแนะนำเกี่ยวกับเครื่องมือและผู้ทรงคุณวุฒิในการให้คำแนะนำสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประชาพิจารณ์ (Public Hearing) และสอบป้องกันวิทยานิพนธ์

อนึ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ พระราชปริยัติกวี,ศ.ดร. พระราชปริยัติมุนี,ผศ.ดร. พระครูโสภณพุทธนิเทศ,ผศ.ดร. พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร. พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ผศ.ดร.ที่ได้อนุเคราะห์ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ และขอขอบคุณผู้บริหาร คณาจารย์ ทั้งส่วนกลางและวิทยาเขตทั้ง ๒๘ แห่งที่ได้ให้การอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

ที่ขาดไม่ได้ในการสนับสนุนกำลังใจด้วยดีตลอดมาคือ คุณพ่อสุทิน คุณแม่อำไพ พุทธโส คุณพ่อสิงห์ชัย หงษ์ตระกูล พระครูศรีนันทการ เจ้าอาวาสวัดท้ายเมือง พระมหาวัช ฆมธโช หลวงลุง ตลอดถึงคุณโยมประชุม คุณอุบล สนิธิรักษ์ และอุบาสก-อุบาสิกาวัดท้ายเมืองทุกท่าน ที่ได้ให้โอกาสและส่งเสริมสนับสนุนแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบคุณพระอาจารย์ทุกรูป และเจริญพรคณาจารย์คณะครุศาสตร์ทุกท่าน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้ประสิทธิภาพวิชาการ และประสบการณ์ รวมถึงให้ความเมตตาเอื้อเฟื้อ ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจ และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา คุณความดีการทำประโยชน์ใดๆ อันเกิดจากกุศลนิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาเป็นกตเวทิตาคุณแด่มารดา บิดา ญาติกาสาโยลหิต มิตรสหายผู้เป็นที่รัก เพื่อนสหธรรมิกร่วมชั้นเรียนทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกๆ เรื่องรวมทั้งผู้มีอุปการคุณทุกท่าน

พระสุรชัย สุรชัย (หงษ์ตระกูล)

๑ มกราคม ๒๕๖๑

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ณ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๕
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๕
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๘
๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ	๙
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๐
๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับระบบ	๑๑
๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา	๓๘
๒.๓ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๑๖๙
๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๙๑
๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๑๙๗
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๒๐๑
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๒๐๓
๓.๒ ประชากร / ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ	๒๐๓
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๒๐๕
๓.๔ วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	๒๐๖
๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล	๒๐๗
๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล	๒๐๘
๓.๗ ขั้นตอนในการวิจัย	๒๑๐

เรื่อง	หน้า
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	๒๑๓
๔.๑ ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา	๒๑๓
๔.๒ ผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยการยกย่อง	๒๔๒
๔.๓ ผลการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฉบับสมบูรณ์	๓๕๗
๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๔๑๔
บทที่ ๕ สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๔๑๖
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๔๑๗
๕.๒ อภิปรายผล	๔๓๐
๕.๓ ข้อเสนอแนะ	๔๓๖
บรรณานุกรม	๔๓๗
ภาคผนวก	๔๔๑
ภาคผนวก ก คู่มือการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๔๔๒
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๔๗๖
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลวิจัย	๔๗๗
ภาคผนวก ง แบบสอบถาม	๔๗๙
ภาคผนวก จ แบบสัมภาษณ์	๔๙๓
ภาคผนวก ฉ หนังสือเชิญผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม	๔๙๘
ภาคผนวก ช แบบสอบถามความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง	๔๙๙
ประวัติผู้วิจัย	๕๑๖

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
๒.๑ วิเคราะห์ทฤษฎีการเรียนรู้	๒๔
๓.๒ วิเคราะห์ปัจจัยส่งเสริมการเรียนรู้	๓.๒
๒.๑ หลักปฏิบัติ และตัวอย่างกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา	๖๘
๒.๔ สรุปความหมายของโยนิโสมนสิการ	๘๒
๒.๕ สรุปความสำคัญของโยนิโสมนสิการ	๘๔
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๘๙
๓.๒ จำนวนองค์ประกอบหลักองค์ประกอบหลักและตัวบ่งชี้ย่อย	๙๐
๓.๗ ขั้นตอนในการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา”	๙๕
๔.๑ แสดงจำนวนและคำร้อยละของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง จำนวน ๓๙๒ คน จำแนก ตามสถานภาพ	๑๐๐
๔.๒ แสดงจำนวนและคำร้อยละของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง จำนวน ๓๙๒ คน จำแนกตามอายุ	๑๐๐
๔.๓ แสดงจำนวนและคำร้อยละของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง จำนวน ๓๙๒ คน จำแนกตามระดับการศึกษา	๑๐๑
๔.๑.๒ ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และปัญหาการจัดการความรู้ของวิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๐๒
๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา โดยภาพรวม	๑๐๔
๔.๖ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความ พอประมาณ	๑๐๕
๔.๗ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล	๑๐๖
๔.๘ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีภูมิคุ้มกัน	๑๐๗
๔.๙ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเงื่อนไขความรู้	๑๐๘
๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	๑๐๙

ตารางที่	หน้า
๔.๑๑ จำนวนองค์ประกอบค่าไอเกน (Eigen value) ร้อยละของความแปรปรวน ร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบการพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๐๐
๔.๑๒ คำนวณองค์ประกอบที่ ๑ ทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ	๑๑๒
๔.๑๓ คำนวณองค์ประกอบที่ ๑ ทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผล	๑๑๓
๔.๑๔ คำนวณองค์ประกอบที่ ๑ ทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีภูมิคุ้มกัน	๑๑๔
๔.๑๕ คำนวณองค์ประกอบที่ ๑ ทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านเงื่อนไขคุณธรรม	๑๑๕
๔.๑๖ วิเคราะห์ทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ	๑๑๗
๔.๑๗ วิเคราะห์ทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านการมีเหตุผล	๑๑๙
๔.๑๘ วิเคราะห์ทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านภูมิคุ้มกัน	๑๒๑
๔.๑๙ วิเคราะห์ทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านเงื่อนไขความรู้	๑๒๓
๔.๒๐ วิเคราะห์ทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงด้านเงื่อนไขคุณธรรม	๑๒๖

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
๑.๑ หลักการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (มาจากวารสารมูลนิธิชัยพัฒนา, ๒๕๕๓, หน้า ๑๖)	๖
๓.๙ สรุปทฤษฎีการเรียนรู้	๑๓
๓.๑๐รูปแบบการเรียนรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ๒.๔ แสดงร่างหลักสูตรเศรษฐกิจพอเพียง ช่วงชั้นที่ ๓ (มาจากปริยานุช พิบูลสรารุธ ดร., ๒๕๕๐, หน้า ๕๐)	๒๖
๒.๒ รูปแบบการเรียนรู้	๓๓
๒.๑ กระบวนการของโยนิโสมนสิการ	๙๐
๒.๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๙๗
๔.๑ การพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาวิทยาลัย อาชีวศึกษา (ฉบับร่างที่ ๑)	๑๓๓
๔.๓ การพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๓๘
๔.๔ พุทธวิธีการจัดการความรู้สู่ทักษะชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษา	๑๓๙
“BKM MODEL ”	
๕.๑การพัฒนาทักษะชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาวิทยาลัย อาชีวศึกษา	๑๔๘

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาไทยได้ดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ในหมวดที่ ๖ ว่าด้วยการประกันคุณภาพการศึกษาระบุไว้ว่า “ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง”^๑ ในปัจจุบันระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายให้เป็นแนวทางปฏิบัติงาน ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมและการเรียนการสอน เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง สอดคล้องกับหลักการในระดับชาติไม่ว่าจะเป็น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา แผนการศึกษาแห่งชาติ ในขณะเดียวกันกับการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยต้องเป็นไปตาม ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ที่ตั้งไว้

จากความจำเป็นที่จะต้องประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการปฏิรูปการศึกษาของไทย จึงได้มีสาระบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน ดังนี้^๒

หมวด ๖ มาตรา ๔๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

องค์กรจะปฏิบัติหน้าที่ได้ดีที่สุดก็ต่อเมื่อการปฏิบัติหน้าที่โดยสมาชิกจะต้องไม่ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะคนเดียว หากแต่การปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันในลักษณะกลุ่มงานที่มีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายการปฏิบัติงานชัดเจนเรียกว่า “ทฤษฎีหมุดเชื่อมโยง” ของไลเคิร์ท (Linking Pin function theory) เป็นการเปิดโอกาสให้ทุกคนในหน่วยงานเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานใดๆ ร่วมกันด้วยการตัดสินใจ ร่วมจัดการและพัฒนา การให้ข้อเสนอแนะและให้ความคิดเห็นต่างๆ ในองค์กร การให้

^๑สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓. พิมพ์ครั้งที่ ๒. (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์, ๒๕๕๔), หน้า ๔-๕.

^๒ณัฐพล ชุมวรฐายี, บัณฑิตสู่การประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการคุณภาพในโรงเรียนเพื่อการประเมินภายนอก, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท บุ๊คพอยท์ จำกัด, ๒๕๕๕), หน้า ๕-๖.

เกียรติและถือว่าทุกคนในองค์กรล้วนมีความสำคัญอย่างเท่าเทียมกัน หน่วยงานที่มีคุณภาพ จะมีโครงสร้างการปฏิบัติงานร่วมกันแบบหมดเชื่อมโยง

๑. การทำงานเป็นกลุ่มช่วยให้งานมีประสิทธิภาพ สิ่งจูงใจมากขึ้น หน่วยงานได้ผลงานที่ดีที่สุด เมื่อทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานไม่ใช่ต่างคนต่างทำ ในการบริหารงานต้องสร้างกลุ่มปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

๒. การปฏิบัติงานกลุ่มใช้ได้กับทุกระดับองค์การ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหมดเชื่อมโยง คือ ผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือขึ้นไปเป็นผู้นำกลุ่มหรือตัวแทนกลุ่ม เพื่อเชื่อมโยงกับกลุ่มในระดับสูงต่อไป

๓. หลักการสำคัญที่สุดต้องถือว่าการวางแผนและการแก้ไขปัญหาเป็นเรื่องของกลุ่ม ให้กลุ่มตัดสินใจโดยสมาชิกทุกคน ทุกคนจะเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ผูกพันยอมรับกัน^๓

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน จะทำให้สถานศึกษามีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการทำงานที่มีเป้าหมายและแผนการดำเนินการที่ชัดเจน โดยในการดำเนินการตามแผนเพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายนั้น ก็จะต้องมีการประเมินคุณภาพภายในหรือการประเมินตนเองเพื่อตรวจสอบและพัฒนาปรับปรุงให้เป็นไปตามเป้าหมายอยู่ตลอดเวลา

ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาต้องปฏิบัติมี ๔ ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมและการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจทั้ง ๔ ประการดังกล่าว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันมีปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษา ในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องเร่งดำเนินการ^๔ หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ^๕

๑. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

๒. การที่ดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ ๑ ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติของสถานศึกษา โดยพัฒนาสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนา และแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมาย ชัดเจน ทำตามแผน ตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องเป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

๓. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู- อาจารย์ และบุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น

^๓สมคิด บางโม, องค์การและการจัดการ, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท วิทย์พัฒน์ จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๓๓-๓๔.

^๔สำนักงานมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (ระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา, ๒๕๕๗), หน้า ๑-๒.

^๕ณัฐพล ชุมวรฐายี, บัณฑิตสู่การประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการคุณภาพในโรงเรียนเพื่อการประเมินภายนอก, (กรุงเทพมหานคร :บุ๊คพอยท์, ๒๕๔๕), หน้า ๑๐.

ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิดช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคมและประเทศชาติ

การดำเนินงานจะประสบผลสำเร็จได้ก็ย่อมต้องเกิดการมีส่วนร่วมระหว่างคนในองค์กร ช่วยกับบริหารจัดการให้เกิดผลสำเร็จขึ้นในการบริหารองค์กรนั้น นอกจากผู้บริหารซึ่งมีบทบาทสำคัญในองค์กรแล้วสมาชิกหรือบุคคลในองค์กรก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์กรก้าวหน้าไปได้ด้วยดี การบริหารในปัจจุบันจึงพยายามหาวิธีการที่จะให้การยอมรับและความเข้าใจระหว่างผู้บริหารและผู้ที่อยู่ในองค์กร แนวความคิดหนึ่งของการบริหารก็คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participative Management) ได้ถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรตามแนวความคิดของแมคเคเกอร์ ที่มีความเห็นว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมจะก่อให้เกิดผลดีต่อการควบคุมตนเอง และการควบคุมตนเองจะช่วยให้คุณคลั่งใจพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองในด้านการตัดสินใจ การแสดงออก เทคนิค การควบคุมงาน ตลอดจนทัศนคติและความสามารถที่จะนำไปสู่ความสำเร็จได้ตามแนวคิดของคริส อากีร์ส^๖

สถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ หรือที่เรียกว่า "มหาวิทยาลัยนอกระบบ" คือ สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่มีการบริหารจัดการอิสระแยกจากระบบราชการ (autonomous university) แต่ยังได้รับเงินอุดหนุนทั่วไป (block grant) ที่รัฐจัดสรรให้เป็นรายปีโดยตรง เพื่อใช้จ่ายตามความจำเป็นในการดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และเพื่อประกันคุณภาพการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยภายใต้สถานะของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ได้จัดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีพัฒนาการที่อิงกับเกณฑ์มาตรฐานของต้นสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และเชื่อมโยงมาตรฐานต่างๆ ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) โดยยังคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ความเป็นตัวตนของมหาวิทยาลัยพระพุทธศาสนาแห่งคณะสงฆ์ไทย เพื่อพร้อมรับต่อการประเมินคุณภาพภายนอก มีการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษามาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒จนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลา ๑๒ปี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีโครงสร้างการบริหารจัดการและการขยายส่วนงานได้สังกัดในฐานะ คณะ วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ ห้องเรียนและหน่วยวิทยบริการ ทั่วประเทศ ในปัจจุบันมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีหน่วยงานภายในสังกัดทั้งสิ้น ๔๙ แห่ง ได้แก่ คณะ ๕ คณะ วิทยาเขต ๑๐ แห่ง วิทยาลัยสงฆ์๑๒ แห่ง ห้องเรียน ๕ แห่ง และหน่วยวิทยบริการ ๑๗ แห่ง^๗

การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นสิ่งสำคัญที่บุคลากรในมหาวิทยาลัย ช่วยกันขับเคลื่อนและผลักดันให้ระบบการประกัน

^๖ จันทราณี สงวนนาม,ดร.ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท บุ๊คพอยท์ จำกัด, ๒๕๕๑), หน้า ๑๖๕.

^๗ พระมหาสุทัศน์ ดิสสุรวาทิ และคณะ, แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พ.ศ. ๒๕๕๕. หน้า ๑-๒.

คุณภาพการศึกษาเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดบุคลากรต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องโดยการกำหนดปัญหาและความต้องการ การวางแผน การทำกิจกรรม และการตัดสินใจปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้ การร่วมแรงร่วมใจ การติดต่อประสานงาน ตลอดจนการมีส่วนร่วมในกระบวนการควบคุมตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานภายใต้เกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด เพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบการทำงานอย่างต่อเนื่อง ให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

จากความสำเร็จในเบื้องต้นทำให้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาให้กับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพทัดเทียมกับมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา

๑.๒.๒ เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๒.๓ เพื่อตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ สภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษาเป็นอย่างไร

๑.๓.๒ วิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทำได้อย่างไร

๑.๓.๓ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่พัฒนาแล้ว มีความเหมาะสมเพียงใด

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ๔ ด้าน คือ ขอบเขตด้านเนื้อหาขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขอบเขตด้านสถานที่ และขอบเขตด้านระยะเวลา ดังนี้ คือ

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับระบบแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา รวมถึงเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาโดยมุ่งตรวจสอบ

เกณฑ์ของมหาวิทยาลัยที่ติดอันดับ ๓๐๐ อันดับของการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในโลก (QS World University Rankings ๒๐๑๖-๒๐๑๗)^๖ โดยผู้วิจัยวิเคราะห์เกณฑ์แบ่งออกดังต่อไปนี้

๑) การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่ติดอันดับ ที่และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบันโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในปีการศึกษา ๒๕๕๙

๒) เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน(The Council of the University Presidents of Thailand Quality Assurance (CUPT QA)

๓) การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยใช้เกณฑ์ของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สมศ.

๔) เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence (EdPEX))

๕) เกณฑ์คุณภาพการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน(ASEAN University Network Quality Assurance :AUNQA)

๖) การประเมินคุณภาพในประเทศญี่ปุ่น(JUAA)

๗) เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์(School Excellence Model (SEM))

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๑.๔.๒.๑ ประชากร คือ ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^๗ ในส่วนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์ จำนวน ๒๘ แห่ง

๑.๔.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขตและวิทยาลัยสงฆ์ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ซึ่งเป็นตัวแทนส่วนกลาง วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์มีขั้นตอนการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มวิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีด้วยกันหลากหลายวิธี ในที่นี้จะเสนอการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการกำหนดเกณฑ์ การใช้สูตรคำนวณและการใช้ตารางสำเร็จรูป ซึ่งแต่ละวิธีสามารถอธิบายได้ต่อไปนี้

๑. การกำหนดเกณฑ์ ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งครอบคลุมใน ๒๘ แห่ง โดยเป็นผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ จำนวน ๗๗๕ รูป/คน

^๖ การจัดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก ประจำปี ๒๐๑๖/๑๗ (QS World University Rankings ๒๐๑๖/๑๗) โดยสำนักจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกอย่าง Quacquarelli Symonds หรือ QS จากประเทศอังกฤษ, <https://campus.campus-star.com/variety/๑๙๗๓๙.html> [ออนไลน์วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐]

^๗ ข้อมูลสถิติการศึกษา, <http://www.info.mua.go.th> [ออนไลน์วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑]

๒. การใช้ตารางสำเร็จรูปการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูป มีอยู่หลายประเภท ขึ้นอยู่กับ ความต้องการของผู้วิจัย ตารางสำเร็จรูปที่นิยมใช้กันในงานวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการเปิดตารางประชากรของของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan)^{๑๐} ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ตารางนี้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากรเช่นเดียวกัน และกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ ๐.๕ ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ๕% และระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๖๐ รูป/คน โดยได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างสัดส่วน ๑:๒๐^{๑๑} ตามตารางที่ ๓.๒ ดังนี้

ตารางที่ ๑.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	วิทยาเขต/วิทยาลัยสงฆ์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง	๑๒๗	๔๓
๒	วิทยาเขตหนองคาย	๒๗	๙
๓	วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	๓๑	๑๑
๔	วิทยาเขตเชียงใหม่	๔๙	๑๗
๕	วิทยาเขตขอนแก่น	๕๙	๒๐
๖	วิทยาเขตนครราชสีมา	๓๔	๑๑
๗	วิทยาเขตอุบลราชธานี	๒๓	๗
๘	วิทยาเขตแพร่	๒๓	๗
๙	วิทยาเขตสุรินทร์	๒๗	๑๐
๑๐	วิทยาเขตพะเยา	๑๙	๖
๑๑	วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส	๑๕	๕
๑๒	วิทยาเขตนครสวรรค์	๖๐	๒๐
๑๓	วิทยาลัยสงฆ์เลย	๑๒	๔
๑๔	วิทยาลัยสงฆ์นครพนม	๑๒	๔
๑๕	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	๑๘	๖
๑๖	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช	๒๔	๘
๑๗	วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์	๒๗	๑๐
๑๘	วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี	๗	๒
๑๙	วิทยาลัยสงฆ์นครน่านเฉลิมพระเกียรติฯ	๑๕	๕
๒๐	วิทยาลัยสงฆ์พุทธโสธร	๑๕	๕
๒๑	วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง	๑๐	๓
๒๒	วิทยาลัยสงฆ์เชียงราย	๑๓	๔
๒๓	วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ	๑๖	๕
๒๔	วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี	๒๑	๗
๒๕	วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี	๓๓	๑๒

^{๑๐}Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan.๑๙๗๐ อ้างใน จีรวุฒิเอกะกุล. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี :สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๔๓.

^{๑๑}Hair, J. F., Black, W. C., Bain, B. J., Anderson, R. E., and Tatham, R. L. (๒๐๐๖). Multivariate data analysis (๖th ed.). Upper Saddle River. NJ: Pearson Education International.

๒๖	วิทยาลัยสงฆ์พืชมณีเมือง	๒๔	๘
๒๗	วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด	๒๒	๗
๒๘	วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ	๑๒	๔
	รวม	๗๗๕	๒๖๐

๑.๔.๒.๓ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขตและวิทยาลัยสงฆ์จำนวน ๑๐ รูป/คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) เป็นการ ซักถามพูดคุยกันระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ เกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านสถานที่

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในส่วนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขตและวิทยาลัยสงฆ์ จำนวน ๒๘ แห่ง

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านระยะเวลา

ทำการศึกษาตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ถึงเดือน กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ รวมเป็นระยะเวลา ๑ ปี

๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ระบบ หมายถึง สิ่งที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างกัน โดยมีการจัดการให้เป็นระเบียบ แสดงความสัมพันธ์ซึ่งกัน โดยมีการปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบในการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินงาน

๑.๕.๒ ระบบการประกันคุณภาพ (Quality Assurance System) หมายถึง ระบบที่ก่อให้เกิดผลดี ทำให้ผู้ใช้บริการได้รับบริการที่มีคุณภาพได้มาตรฐาน ในวงการศึกษได้ดัดแปลงระบบการประกันคุณภาพมาใช้เพื่อประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

๑.๕.๓การประกันคุณภาพการศึกษา(Educational Quality Assurance) หมายถึง การสร้างมาตรฐานคุณภาพของการบริหารการจัดการศึกษาและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจหลักของสถานศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ เป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งทางตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน สังคมและประเทศชาติ

๑.๕.๓คุณภาพการศึกษาหมายถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามปณิธานและภารกิจของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามนโยบายการพัฒนาการอุดมศึกษาของประเทศตลอดจนปณิธานและภารกิจเฉพาะในการจัดการศึกษาของแต่ละสถาบัน

๑.๕.๔ องค์ประกอบคุณภาพ หมายถึง ปัจจัยหลักในการดำเนินงานของสถาบันที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษา ประกอบไปด้วย ๑๔ องค์ประกอบ ได้แก่

- ๑)ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์
- ๒) ผู้นำและการบริหารจัดการ

- ๓) กลยุทธ์
- ๔) ลูกค้ำ/ผู้เรียน
- ๕) บุคลากร
- ๖) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- ๗) ข้อกำหนดของหลักสูตร
- ๘) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร
- ๙) กิจกรรมพัฒนาบุคลากร
- ๑๐) การสนับสนุนผู้เรียน
- ๑๑) สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก
- ๑๒) การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน
- ๑๓) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

๑๔) ผลผลิต/ผลลัพธ์

๑.๕.๕ **ดัชนีบ่งชี้คุณภาพ** หมายถึง ตัวบ่งชี้ว่าการดำเนินงานในแต่ละองค์ประกอบคุณภาพเป็นไป ตามเกณฑ์ และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด ประกอบไปด้วย ๑๓๓ ตัวบ่งชี้

๑.๕.๖ **การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย** หมายถึง การพัฒนาระบบตามขั้นตอน ๘ ประการ ได้แก่ ๑) วางแผนระบบ ๒) การวิเคราะห์ ๓) การสังเคราะห์ ๔) การสร้างรูปแบบหรือแบบจำลอง ๕) การทดลองหรือทดสอบ ๖) การปรับปรุงระบบ ๗) การนำระบบไปใช้ ๘) ขั้นตอนการประเมินระบบจากองค์ประกอบของระบบ

๑.๕.๗ **ผู้บริหารมหาวิทยาลัย** หมายถึง อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการวิทยาเขตและวิทยาลัยสงฆ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทั้ง ๒๘ แห่ง

๑.๕.๘ **อาจารย์มหาวิทยาลัย** หมายถึง อาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทั้ง ๒๘ แห่ง

๑.๕.๙ **มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย** หมายถึง มหาวิทยาลัยของคณะสงฆ์ไทยที่ได้จัดการเรียนการสอนและมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

๑.๖ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๖.๑ ได้ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา

๑.๖.๒ การประกันคุณภาพการศึกษาตามระบบที่พัฒนาแล้วจะช่วยให้คุณภาพการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยดีขึ้น

๑.๖.๓ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่พัฒนาแล้วจะเป็นตัวอย่างให้มหาวิทยาลัยสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างได้

บทที่ ๒

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยจากเอกสาร ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา ในประเด็นดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับระบบ

๒.๑.๑ ความหมายของระบบ

๒.๑.๒ ประเภทของระบบ

๒.๑.๓ องค์ประกอบของระบบ

๒.๑.๔ ความหมายของการพัฒนาระบบ

๒.๑.๕ ขั้นตอนการพัฒนาระบบ

๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา

๒.๒.๑ ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา

๒.๒.๒ ประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษา

๒.๒.๓ ลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษา

๒.๒.๔ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา

๒.๒.๕ ขั้นตอนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๒.๒.๖ เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบันโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในปีการศึกษา ๒๕๕๙

๒.๒.๗ เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน(The Council of the University Presidents of Thailand Quality Assurance (CUPT QA)

๒.๒.๘ การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยใช้เกณฑ์ของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สมศ.

๒.๒.๙ เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ(Education Criteria for Performance Excellence (EdPEX))

๒.๒.๑๐ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน

๒.๒.๑๑ การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของต่างประเทศ

๒.๓ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๓.๑ ประวัติของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๓.๒ ความเป็นมางานประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๓.๓ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๓.๔ ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย

๒.๔ วิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๔.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒.๔.๒ งานวิจัยต่างประเทศ

๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับระบบ

๒.๑.๑ ความหมายของระบบ

ระบบ หมายถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน และขึ้นต่อกัน โดยส่วนประกอบต่างๆ ร่วมกันทำงานอย่างผสมผสานกัน เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้

จันทรานิ สงวนนาม ได้ให้ความหมายของ ระบบเป็นกลุ่มหนึ่งขององค์ประกอบต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างกันและมีความเกี่ยวข้องกันในลักษณะที่ทำให้ เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อกระทำการกิจกรรมให้ได้ผลสำเร็จตามความต้องการตามหลักการทฤษฎีระบบ ดังนี้^๑

๑) ทฤษฎีระบบมีความเชื่อว่า ระบบต้องเป็นระบบเปิด กล่าวว่าจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมโดยได้รับอิทธิพลหรือผลกระทบตลอดเวลาจากสภาพแวดล้อม

๒) มีรูปแบบของการจัดลำดับ ในลักษณะของระบบใหญ่และระบบย่อยที่มีความสัมพันธ์

๓) มีรูปแบบของปัจจัยป้อนเข้าและผลผลิต ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลของปฏิสัมพันธ์ที่มีกับสิ่งแวดล้อม โดยเริ่มต้นจากปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตตามลำดับองค์ประกอบของระบบ

๔) แต่ละองค์ประกอบของระบบ ต้องมีส่วนสัมพันธ์กันและมีผลกระทบต่อกัน หากองค์ประกอบตัวใดตัวหนึ่งเปลี่ยนไป ก็จะมีผลการปรับเปลี่ยนขององค์ประกอบตัวอื่นด้วย

๕) ทฤษฎีระบบ เชื่อในหลักการของความมีเหตุและผลของสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นหลักการของวิทยาศาสตร์ที่สามารถพิสูจน์ได้

๖) ทฤษฎีระบบ จะมองทุกๆ อย่างในภาพรวมของทุกองค์ประกอบมากกว่าที่จะมองเพียงส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบ

๗) ทฤษฎีระบบ คำนึงผลของการปฏิบัติที่จะเป็น “Output” หรือ “Product” มากกว่า “Process” ซึ่งผลสุดท้ายของงานที่ได้รับ อาจมีมากกว่าหลายสิ่ง ซึ่งก็คือผลกระทบที่เกิดขึ้นตามมาในภายหลังนั่นเอง

๘) ทฤษฎีระบบจะมีกระบวนการในการเปลี่ยนแปลง และเป็นตัวป้อนข้อมูลย้อนกลับเพื่อบอกให้รู้ว่าระบบมีการเบี่ยงเบนอย่างไร ควรแก้ไขที่องค์ประกอบใดของระบบซึ่งก็คือ การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) นั่นเอง

^๑จันทรานิ สงวนนาม, ทฤษฎีและปฏิบัติในการบริหารการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๑ (กรุงเทพมหานคร :บริษัท บุ๊คพอยท์ จำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๘๕-๘๗

กุด (Good) ให้ความหมายของระบบว่า หมายถึง การจัดการส่วนต่าง ๆ ทุกส่วนให้เป็นระเบียบโดยแสดงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของส่วนต่าง ๆ และความสัมพันธ์ของแต่ละส่วนกับส่วนทั้งหมดอย่างชัดเจน^๒

เซมพรีวิโว (Semprevivo)อธิบายว่า ระบบ คือ องค์ประกอบต่าง ๆ ที่ทำงานเกี่ยวโยงสัมพันธ์กันเพื่อให้เกิดผลอย่างใดอย่างหนึ่ง กล่าวได้ว่า ระบบคือ การปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งหลายในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินงาน^๓

จากผลการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยเพื่อการสังเคราะห์ กำหนดความหมายของการระบบจากทัศนะและจากผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการ ๓ แหล่ง ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่า องค์ประกอบที่นักวิชาการได้เสนอไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้นเพื่อให้การสังเคราะห์องค์ประกอบมีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดองค์ประกอบที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมองค์ประกอบอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน สามารถนำมาวิเคราะห์ความหมายได้ดังตาราง ๒.๒ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๒วิเคราะห์ความหมายระบบ

ความหมาย	๑	๒	๓	รวม	๔
๑) มีความสัมพันธ์กันระหว่างกัน	✓	✓	✓	๓	✓
๒) จัดการให้เป็นระเบียบแสดงความสัมพันธ์ซึ่งกัน	✓	✓	✓	๓	✓
๓) การปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบ	✓	✓	✓	๓	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = จันทราณี สงวนนาม

๒ = กุด (Good)

๓ = เซมพรีวิโว (Semprevivo)

๔ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๒.๑ ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายระบบ ดังนี้ คือ สิ่งที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างกัน โดยมีการจัดการให้เป็นระเบียบแสดงความสัมพันธ์ซึ่งกัน โดยมีการปฏิสัมพันธ์ขององค์ประกอบในการปฏิบัติหน้าที่ในการดำเนินงาน

๒.๑.๒ ประเภทของระบบ

ประชุม รอดประเสริฐ ได้แบ่งประเภทของระบบเป็น ๒ ประเภท ดังนี้

โดยทั่วไประบบ จำแนกออกได้เป็น ๒ ประเภท กล่าวคือ ระบบปิด และระบบเปิดในองค์การแบบปิด (Closed System)^๔จะไม่เกี่ยวข้องและไม่ได้รับผลกระทบจากสิ่งแวดล้อม ส่วนใน

^๒ Good, Carter V..Dictionary of Education. New York: McGraw-Hill Book.1973.

^๓Semprevivo, Philop C. "System Analysis,." Definition, Process, and Design. Chicago : Science Research Association.1976.

^๔ประชุม รอดประเสริฐ. โยบายและการวางแผนหลักการและทฤษฎี. (พิมพ์ครั้งที่ ๔). กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์, ๒๕๔๓, หน้า ๖๗.

องค์การแบบเปิด (Open System) จะได้รับอิทธิพลอย่างมากจากสิ่งแวดล้อม หากพิจารณาโดยละเอียด พบว่า

๑.ระบบปิด (Closed System)

ระบบปิด (Closed System) คือ ระบบที่มีความสมบูรณ์ภายในตัวเอง ไม่พยายามผูกพันกับระบบอื่นใด และแยกตนเองออกจากสภาพแวดล้อมต่างๆ ในสังคม

๒.ระบบเปิด (Open System)

ระบบเปิด (Open System) คือ ระบบที่ต้องอาศัยการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคล องค์การ หรือหน่วยงานอื่นๆ ในลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน และผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นมีความสมดุล รวมทั้งสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปก็มีผลหรืออิทธิพลต่อการทำงานต่อการ ทำงานขององค์การเช่นกัน

ณัฐนัย ไพศาลได้จำแนกประเภทของระบบได้ดังนี้ ระบบยังสามารถที่จะแบ่งแยกออกได้หลายลักษณะด้วยกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะความต้องการของผู้ใช้ระบบว่าต้องการแบ่งระบบออกมาในลักษณะใด การแบ่งประเภทของระบบแบ่งได้เป็น

๑.ระบบธรรมชาติ(Natural System) และระบบที่คนสร้างขึ้น (Manmade System)

๑.๑ ระบบธรรมชาติ(Natural System) หมายถึง ระบบที่เป็นไปตามธรรมชาติหรือปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาติ หรือโดยการอาศัยธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ เช่น ระบบไฟฟ้าน้ำตก ระบบการค้าขายของเอกชนที่เป็นไปโดยธรรมชาติต่างคนต่างทำซึ่งไม่มีการจัดระบบหรือระเบียบอย่างใดอย่างหนึ่งไว้

๑.๒ ระบบที่คนสร้างขึ้น (Manmade System) หมายถึง ระบบที่มีการสร้างขึ้นซึ่งอาจเป็นการสร้างจากระบบธรรมชาติเดิมหรืออาจจะไม่ได้อาศัยธรรมชาติเดิมก็ได้ เช่น ระบบบริหารราชการแผ่นดินที่เป็นไปตามกฎหมาย ระบบธนาคาร ระบบบริษัท ระบบเครื่องจักร เป็นต้น

๒. ระบบปิด (Close System) และระบบเปิด (Open System)

๒.๑ ระบบปิด (Close System) หมายถึง ระบบที่มีการควบคุมการทำงาน และการแก้ไขด้วยตัวของระบบเองอย่างอัตโนมัติ โดยระบบไม่เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้าไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง หรือไม่เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกได้เข้าร่วม การดำเนินการ เมื่อบุคคลภายนอกต้องการขอใช้บริการจะต้องส่งงานให้บุคคล ในระบบงานเป็นผู้ปฏิบัติให้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันความเสียหายอันจะเกิดขึ้น ของระบบหรือเพื่อป้องกันความลับของการปฏิบัติงานก็ได้

๒.๒ ระบบเปิด (Open System) หมายถึง ระบบที่ไม่มีการควบคุมการทำงานด้วยตัวระบบเอง จะต้องควบคุมดูแลโดยมนุษย์ ระบบที่เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้าไปปฏิบัติงานได้ เช่น ยอมให้บุคคลภายนอกเข้าไปทำงานกับ เครื่องคอมพิวเตอร์ได้ด้วยตัวเอง เป็นต้น ระบบเปิดส่วนมากเป็นระบบการใช้เครื่องจักร เช่น ระบบเครื่อง ATM หรือระบบการใช้ห้องสมุด เป็นต้น

๓.ระบบคน (Man System) ระบบเครื่องจักร (Machine System) และระบบคน – เครื่องจักร (Man-Machine System)

๓.๑ ระบบคน (Man System หรือ Manual System) หมายถึง ระบบที่การปฏิบัติงานส่วนใหญ่จะใช้แรงงานคน หรือระบบที่ใช้แรงงานคนในการทำงานโดยตรงอาจจะมีเครื่องจักรช่วยในการทำงานบ้างก็ได้ แต่จะต้องเป็นเครื่องจักร ที่มีอยู่ภายใต้การควบคุมของคนโดยตรง เช่น ระบบการประมวลผลด้วยมือ ระบบการลงบัญชีหรือทะเบียนโดยใช้คนเป็นผู้ทำได้แก่ การรับส่งหนังสือ การพิมพ์หนังสือ การลงทะเบียน ระบบการควบคุมการจราจรโดยใช้เจ้าหน้าที่ไปทำการโบกรถที่ถนน การทำงานอุตสาหกรรมในครัวเรือนโดยใช้คนทำ การตัดเย็บเสื้อผ้าด้วยมือ เป็นต้น

๓.๒ ระบบเครื่องจักร (Machine System) หมายถึง ระบบการทำงานที่ใช้เครื่องจักรโดยตรง คือ เครื่องจักรจะเป็นผู้ทำงานให้ ซึ่งอาจจะใช้คนบ้างเพื่อควบคุมให้เครื่องจักรทำงานไปได้เท่านั้น เช่น การฝากถอนเงินโดยเครื่อง ATM การทอผ้าด้วยเครื่องทอผ้า การพิมพ์หนังสือของโรงพิมพ์ การบรรจุขวดของน้ำอัดลม ยา หรือ อาหารกระป๋อง การบรรจุหีบห่อที่ทำโดยตรงด้วยเครื่องจักร เป็นต้น

๔.ระบบหลัก (Main System)และระบบรอง (Minor System)

๔.๑ ระบบหลัก (Main System) หมายถึง ระบบที่วางไว้เป็นหลัก หรือแนวทางสำหรับการกำหนด หรือสำหรับการจัดทำระบบรองเพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์บางอย่างหรือเพื่อให้เหมาะสมกับหน่วยปฏิบัติงานย่อย ระบบหลักส่วนมากจะเป็นระบบที่วางไว้อย่างกว้างๆ เพื่อให้เข้ากันได้กับทุกสถานการณ์หรือทุกหน่วยงาน

๔.๒ ระบบรอง (Minor System) หมายถึง ระบบที่ช่วยเสริมระบบหลักให้สมบูรณ์ หรือมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การทำงานที่มีแผนระบบสั้นและแผนระยะยาว

๕. ระบบใหญ่ (System)และระบบย่อย (Sub System)

๕.๑ ระบบใหญ่ (System) หมายถึง ระบบรวม หรือระบบที่รวมระบบย่อยๆ ตั้งแต่หนึ่งระบบขึ้นไป เพื่อปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์หรือ เป้าหมายเดียวกันหรือร่วมกัน เช่นระบบบริหารราชการแผ่นดินที่ประกอบด้วยกระทรวงและทบวง หรือระบบองค์ประกอบธุรกิจที่ประกอบด้วยฝ่ายหรือแผนกงานต่างๆ

๕.๒ ระบบย่อย (Sub System) หมายถึง ระบบย่อยของระบบใหญ่ เพื่อปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งของระบบใหญ่ หรือเป็นส่วนหนึ่งของระบบใหญ่ ซึ่งถ้าขาดระบบย่อยส่วนใดส่วนหนึ่งแล้ว ระบบใหญ่จะดำเนินการต่อไปไม่ได้ และระบบย่อย เหล่านี้อาจจะแบ่งออกเป็นระบบย่อยๆ ต่อไปได้อีกเป็นลำดับๆ ไป

๖.ระบบธุรกิจ(Business System) และระบบสารสนเทศ (Information System)

๖.๑ ระบบธุรกิจ (Business System) หมายถึงระบบที่ทำงานเพื่อจุดประสงค์ด้านธุรกิจ โรงงานอุตสาหกรรม เป็นระบบธุรกิจเพื่อจุดประสงค์ด้านการผลิต ระบบขนส่ง ระบบโรงแรม ระบบการพิมพ์ ระบบธนาคาร และอื่นๆ อีกมากมาย ล้วนแล้วแต่เป็นระบบธุรกิจทั้งนั้นแต่ระบบมีจุดประสงค์แตกต่างกันออกไป ระบบธุรกิจอาจจะแบ่งเป็นย่อยๆ ลงไปได้อีก

๖.๒ ระบบสารสนเทศ (Information System) หมายถึง ระบบที่ช่วยในการจัดการข้อมูลที่ต้องการใช้ในการจัดการข้อมูลที่ต้องการใช้ในระบบธุรกิจ ช่วยเก็บตัวเลขและข่าวสารเพื่อช่วยในการดำเนินธุรกิจและการตัดสินใจ เช่น ระบบการเก็บข้อมูลลูกค้า อันได้แก่ ชื่อ ที่อยู่ สินค้าที่ซื้อขาย การจ่ายเงิน ของลูกค้าเป็นอย่างไร มีการติดหนี้หรือหนี้สูญหรือไม่อย่างไร ซึ่งระบบ

สารสนเทศนี้อาจจะใช้หรือไม่ใช้คอมพิวเตอร์ก็ได้ การแผนข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพเป็นกุญแจสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จในด้านธุรกิจอย่างมาก

๗.ระบบงานประมวลผลข้อมูล (Data – Processing System) หมายถึง ระบบข้อมูลของคอมพิวเตอร์ที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของธุรกิจเพื่อใช้ประมวลผลข้อมูลจำนวนมากๆ เป็นประจำ เช่น การประมวลผลเงินเดือน สินค้าคงคลัง เป็นต้น ระบบงานประมวลผลข้อมูลจะเป็นระบบที่ช่วยลดเวลาในการปฏิบัติงานลง โดยอาศัยความสามารถของคอมพิวเตอร์มาทดแทนการประมวลผลข้อมูลด้วยคน

๘.ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Management Information System) หมายถึง ระบบที่นำข้อมูลมาทำงานวิเคราะห์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อสร้างข้อมูลให้กับนักบริหารเพื่อประกอบการตัดสินใจ หรือเรียกระบบนี้ว่า MIS ระบบนี้เป็นระบบงานข้อมูลคอมพิวเตอร์ (Information System) แบบหนึ่ง ซึ่งต้องการปัจจัย ๓ ประการ คือ

๘.๑ คน(People)

๘.๒ ฮาร์ดแวร์ (Hardware)

๘.๓ ซอฟต์แวร์ (Software)

๙.ระบบช่วยการตัดสินใจ (Decision Support System)หมายถึง ระบบการทำงานที่มีลักษณะโครงสร้างการทำงานคล้ายกับระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS) จะแตกต่างกันตรงที่ ระบบนี้ไม่ได้มีการนำข้อมูลมาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจเท่านั้น แต่ระบบนี้จะนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์พร้อมกับพิจารณาถึงทางเลือกที่เป็นไปได้ทั้งหมดของธุรกิจ และรายงานผลให้นักบริหารทราบว่าทางเลือกไหนที่ระบบเห็นว่าดีที่สุด และทางเลือกไหนที่แย่ที่สุดลดหลั่นกันไปตามลำดับ ถึงแม้ว่าระบบนี้จะทำการเสนอทางเลือกต่างๆ ให้กับผู้ใช้ แต่สุดท้ายแล้วการตัดสินใจเลือกขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจของผู้บริหาร ระบบนี้เรียกอีกอย่างว่า DSS

Google Sitesได้แบ่งประเภทของระบบออกเป็น ๙ ระบบ^๖ ได้แก่

๑. ระบบธรรมชาติ และระบบที่คนสร้างขึ้น

๑.๑ ระบบธรรมชาติ หมายถึง ระบบที่แค่เป็นไปตามธรรมชาติ หรือปล่อยให้เป็นไปตามธรรมชาติ หรือโดยอาศัยธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่

๑.๒ ระบบที่คนสร้างขึ้น หมายถึง ระบบที่สร้างขึ้นซึ่งอาจเป็นการสร้างจากระบบธรรมชาติ หรืออาจจะไม่ได้ อาศัยระบบธรรมชาติเดิมก็ได้

๒. ระบบเปิด ระบบปิด

๒.๑ ระบบปิด หมายถึง ระบบที่มีการควบคุมการทำงาน และการแก้ไขด้วยตัวของระบบเอง โดยระบบไม่เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอก เข้าไปปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

๒.๒ ระบบเปิด หมายถึง ระบบที่ไม่มีการควบคุมการทำงานด้วยตัวระบบเอง จะต้องดูแลควบคุมดูแลด้วยมนุษย์ ระบบที่เปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้า ไปปฏิบัติงานได้

๓. ระบบคน ระบบเครื่องจักร และระบบเครื่องจักร-คน

^๖ Google Sites, <https://sites.google.com/site/xxkbaebrabb/bth-thi-1-rabb-system/prapheth-khxng-rabb> [ออนไลน์วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐]

๓.๑ ระบบคน หมายถึง ระบบที่มีการปฏิบัติงานส่วนใหญ่จะใช้แรงงานของคน หรือระบบที่ใช้แรงงานของคนในการทำงานโดยตรง อาจจะมีเครื่องจักรช่วยในการทำงานบ้างก็ได้ แต่จะต้องเป็นเครื่องจักรที่อยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของคนโดยตรง

๓.๒ ระบบการทำงานที่ใช้เครื่องจักร หมายถึง ระบบการทำงานที่ใช้เครื่องจักรโดยตรง คือ เครื่องจักรจะเป็นผู้ทำงานให้ ซึ่งอาจจะใช้คนบ้างเพื่อควบคุมให้เครื่องจักรทำงานไปได้เท่านั้น

๓.๓ ระบบคน-เครื่องจักร หมายถึง ระบบที่มีการทำงานร่วมกัน ของคนและเครื่องจักร ซึ่งจะต้องมีทั้งสองอย่าง จะขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งไม่ได้

๔. ระบบหลักและระบบรอง

๔.๑ ระบบหลัก หมายถึง ระบบที่ได้วางไว้เป็นหลัก หรือแนวทางสำหรับ การกำหนด หรือสำหรับการจัดหาระบบรอง เพื่อให้เหมาะสมกับสถานการณ์บางอย่าง

๔.๒ ระบบรอง หมายถึง ระบบที่ช่วยเสริมระบบหลัก ให้สมบูรณ์หรือมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕. ระบบใหญ่

๕.๑ ระบบใหญ่ หมายถึง ระบบรวม หรือระบบที่รวบระบบย่อยๆ ตั้งแต่หนึ่ง ระบบขึ้นไป เพื่อปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์หรือ เป้าหมายเดียวกัน

๕.๒ ระบบย่อย หมายถึง ระบบย่อยของระบบใหญ่ เพื่อปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งของระบบใหญ่

๖. ระบบธุรกิจ ระบบสารสนเทศ

๖.๑ ระบบธุรกิจ ระบบทำงานเพื่อจุดประสงค์ด้านธุรกิจ โรงงานอุตสาหกรรม เป็นระบบธุรกิจ เพื่อจุดประสงค์ด้านการผลิต ระบบขนส่ง ระบบโรงแรม ระบบการพิมพ์ ระบบธนาคาร

๖.๒ ระบบสารสนเทศ ระบบที่ช่วยในการจัดการ ข้อมูลที่ต้องการใช้ในระบบธุรกิจ ช่วยเก็บตัวเลขและข่าวสาร เพื่อช่วยในการดำเนินธุรกิจและการตัดสินใจ

๗. ระบบการประมวลผลข้อมูล (DS) หมายถึง ระบบข้อมูลของคอมพิวเตอร์ ที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการ ของธุรกิจ เพื่อใช้ประมวลผลข้อมูลจำนวนมากๆ เป็นประจำ

๘. ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS) หมายถึง ระบบที่นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ โดยมีจุดประสงค์เพื่อการสร้าง ข้อมูลให้กับนักบริหาร เพื่อประกอบการตัดสินใจ

๙. ระบบช่วยการตัดสินใจ หมายถึง ระบบการทำงานที่มีลักษณะ โครงสร้างการทำงาน คล้ายกับระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหาร จะแตกต่างกันตรงที่ ระบบนี้ไม่ได้มีการนำข้อมูลมาใช้เพื่อประกอบการตัดสินใจเท่านั้น แต่ระบบนี้จะนำข้อมูล มาทำการวิเคราะห์พร้อมกับพิจารณา ถึงทางเลือกที่เป็นไปได้ทั้งหมดของธุรกิจ

ปัทมา เจริญพร ได้แบ่งประเภทของระบบออกเป็น ๒ ประเภท^๗ คือ

๑. ระบบเปิด (Open System) เป็นระบบที่ต้องอาศัยปัจจัยภายนอกมาช่วยควบคุมการทำงาน เช่น คำแนะนำจากลูกค้า

^๗ปัทมา เจริญพร, ระบบ (System), <https://www.slideshare.net/tumetr/system-43976485> [ออนไลน์วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐]

๒.ระบบปิด (Close System)เป็นระบบที่มีการควบคุมการทำงาน และ การแก้ไขด้วยตัวของระบบเอง ระบบนี้ต้องมี มาตรฐาน (Standards) รองรับอยู่ เช่น การทำงานของ เครื่องพิมพ์ที่มีตัว เซนเซอร์

วัฒนสินการบัญชี จำกัดได้แบ่งประเภทของระบบออกเป็น ๒ ระบบ^๔ ได้แก่

ระบบปิด (Closed System) คือ ระบบที่มีความสมบูรณ์ภายในตัวเอง ไม่พยายามผูกพันกับระบบอื่นใด และแยกตนเองออกจากสภาพแวดล้อมต่างๆ ในสังคม

ระบบเปิด (Open System) คือ ระบบที่ต้องอาศัยการติดต่อสัมพันธ์กับบุคคล องค์กรหรือหน่วยงานอื่นๆ ในลักษณะเป็นการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน และผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นมีความสมดุล รวมทั้งสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปก็มีผลหรืออิทธิพลต่อการ ทำงานต่อการทำงานขององค์กรเช่นกัน

ฐวัชรพัฒนจิระรุจน์และ วิจิต อุ๋อัน ได้แบ่งประเภทของระบบไว้ ๒ ประเภท^๕ ได้แก่

ระบบปิด (Closed System) เป็นระบบที่มีความสมบูรณ์ในตัวเอง ไม่สัมพันธ์กับระบบอื่นใด และแยกตนเองออกจากสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทางสังคม สามารถควบคุมได้ เช่น การทดลองทางวิทยาศาสตร์จะต้องอยู่ในกระบวนการที่ถูกควบคุม และไม่สามารถเปลี่ยนแปลงปรับเปลี่ยนได้ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่สมบูรณ์ถูกต้อง

ระบบเปิด (Open System) เป็นระบบที่ต้องปฏิสัมพันธ์ กับ สิ่งต่าง ๆ ทั้ง บุคคล องค์กร หรือหน่วยงาน ในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง มีการเอื้อประโยชน์ พึ่งพาซึ่งกันและกัน โดยสิ่งแวดล้อมภายนอกมีผลหรือมีอิทธิพลต่อการทำงานขององค์กรด้วย ไม่สามารถควบคุม

จากการศึกษาประเภทของระบบ จากทัศนะและผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการ ๖ แหล่งดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าประเภทของระบบที่นักวิชาการได้เสนอไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์ ประเภทของระบบมีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดประเภทของระบบที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกัน ให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมองค์ประกอบอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน ดังนี้

๑) ระบบธรรมชาติ(Natural System)

๒)ระบบปิด (Close System)

๓) ระบบเปิด (Open System)

๔) ระบบคน (Man System)

๕) ระบบเครื่องจักร (Machine System)

๖) ระบบคน – เครื่องจักร (Man-Machine System)

๗) ระบบหลัก (Main System)

^๔วัฒนสินการบัญชี จำกัด, ทฤษฎีระบบ (System Theory),<http://www.wattanasinaccounting.com/%E0%B8%97%E0%B8%A4%E0%B8%A9%E0%B8%8E%E0%B8%B5%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%9A%E0%B8%9ASystemTheory.ht> [ออนไลน์วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐]

^๕ฐวัชรพัฒนจิระรุจน์ และ วิจิต อุ๋อัน, ทฤษฎีระบบ System Theory, <http://poundtv5.blogspot.com/2014/10/system-theory.html>[ออนไลน์วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐]

- ๘) ระบบรอง (Minor System)
- ๙) ระบบใหญ่ (System)
- ๑๐) ระบบย่อย (Sub System)
- ๑๑) ระบบธุรกิจ (Business System)
- ๑๒) ระบบสารสนเทศ (Information System)
- ๑๓) ระบบงานประมวลผลข้อมูล (Data – Processing System)
- ๑๔) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Management Information System)
- ๑๕) ระบบช่วยการตัดสินใจ (Decision Support System)

จากการศึกษาแนวคิด และผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการเกี่ยวกับประเภทของระบบ ผู้วิจัย ได้ทำการประมวลและวิเคราะห์ประเภทของระบบได้ดังตาราง ๒.๓ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๓ประเภทของระบบ

ประเภทของระบบ	๑	๒	๓	๔	๕	๖	รวม	๗
๑) ระบบธรรมชาติ		✓	✓				๓	✓
๒) ระบบปิด	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๗	✓
๓) ระบบเปิด	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๗	✓
๔) ระบบคน		✓	✓				๓	✓
๕) ระบบเครื่องจักร		✓	✓				๓	✓
๖) ระบบคน-ระบบเครื่องจักร		✓	✓				๓	✓
๗) ระบบหลัก		✓	✓				๓	✓
๘) ระบบรอง		✓	✓				๓	✓
๙) ระบบใหญ่		✓	✓				๓	✓
๑๐) ระบบย่อย		✓	✓				๓	✓
๑๑) ระบบธุรกิจ		✓	✓				๓	✓
๑๒) ระบบสารสนเทศ		✓	✓				๓	✓
๑๓) ระบบงานประมวลผลข้อมูล		✓	✓				๓	✓
๑๔) ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร		✓	✓				๓	✓
๑๕) ระบบช่วยการตัดสินใจ		✓	✓				๓	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = ประชุม รอดประเสริฐ

๒ = ณัฐนัย ไพศาล

๓ = Google Sites

๔ = ปัทมา เจริญพร

๕ = วัฒนสินการบัญชา จำกัต์

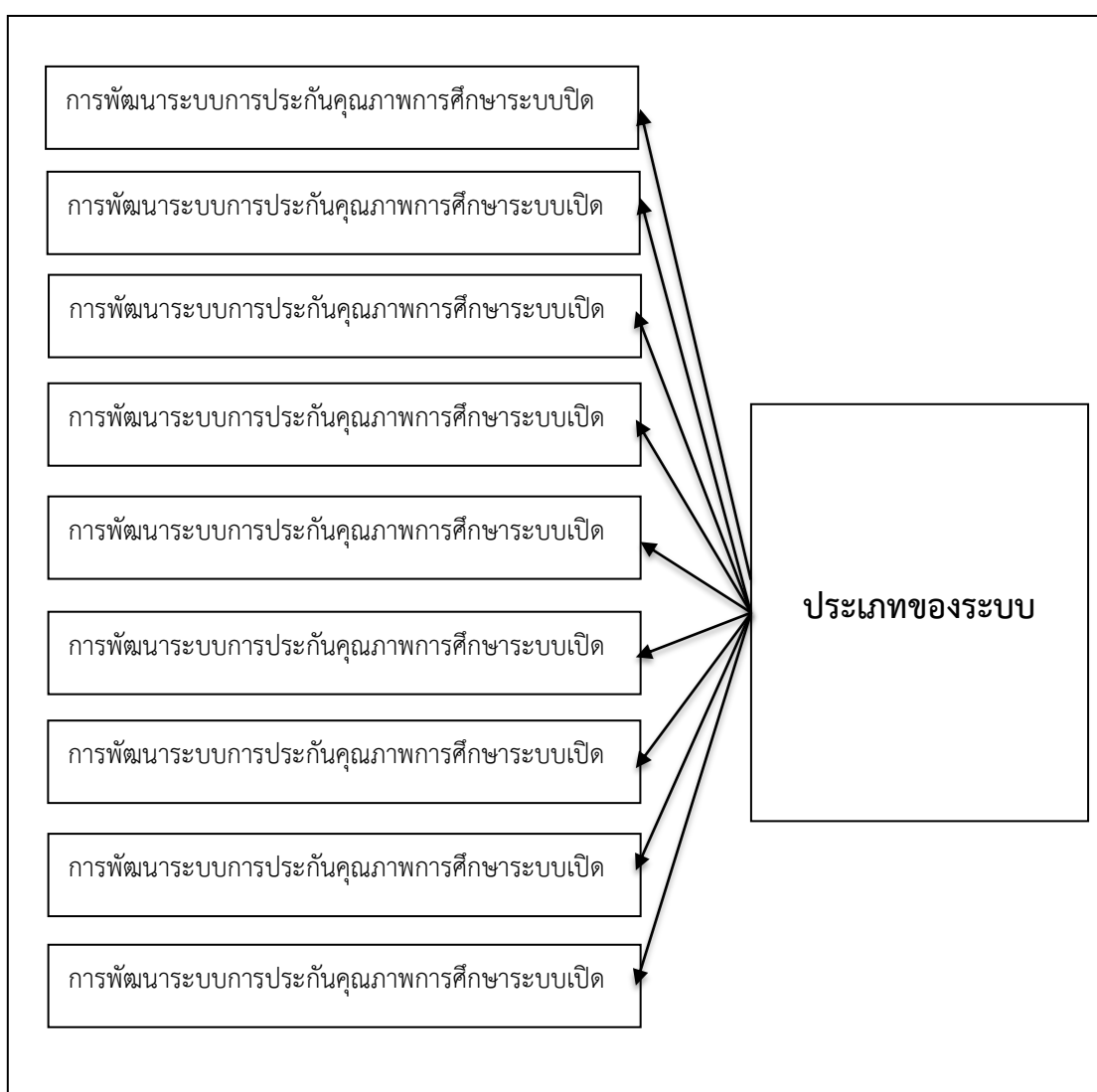
๖ = ฐวิษฐ์พัฒนจิระรุจน์ และ วิชิต อู่อัน

๗ = ผู้วิจัย

จากผลการศึกษาสังเคราะห์หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประเภทของระบบดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยคัดเลือกประเภทของระบบที่สามารถสังเคราะห์รวมกันได้แบ่งประเภทของ

ระบบออกเป็น ๑๕ ประเภท ซึ่งในที่นี้ประเภทที่มีนักวิชาการเห็นสอดคล้องกันว่า เป็นประเภทที่สำคัญของประเภทระบบ จำนวน ๙ ประเภท ได้แก่

- ๑.ระบบธรรมชาติ(Natural System)
๒. ระบบปิด (Close System) และระบบเปิด (Open System)
- ๓.ระบบคน (Man System) ระบบเครื่องจักร
- ๔.ระบบหลัก (Main System) และระบบรอง (Minor System)
๕. ระบบใหญ่ (System) และระบบย่อย (Sub System)
- ๖.ระบบธุรกิจ (Business System) และระบบสารสนเทศ (Information System)
- ๗.ระบบงานประมวลผลข้อมูล (Data – Processing System)
- ๘.ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (Management Information System)
- ๙.ระบบช่วยการตัดสินใจ (Decision Support System)ตามภาพที่ ๒.๒ ดังนี้

ภาพที่ ๒.๑ โมเดลประเภทของระบบ

๒.๑.๓ องค์ประกอบของระบบ

ทุกระบบ ต้องมีองค์ประกอบหรือสิ่งต่างๆ เพื่อดำเนินสัมพันธ์กันเป็นกระบวนการ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ ตามวัตถุประสงค์การได้ตั้งไว้ ดังนั้นภายในระบบจึงมีองค์ประกอบดังนี้

- ๑) สิ่งที่ป้อนเข้ามา (Input) ปัจจัยต่างๆ และองค์ประกอบแรกที่จะนำไปสู่การดำเนินงานของระบบ โดยรวมไปถึงสภาพแวดล้อมต่างๆ อันเป็นที่ต้องการของระบบนั้นด้วย ในระบบการศึกษา ตัวป้อนเข้าไป ได้แก่ นักเรียน สภาพแวดล้อมของนักเรียน โรงเรียน สมุด ดินสอ และอื่นๆ เป็นต้น
- ๒) กระบวนการ (Process) เป็นองค์ประกอบที่สองของระบบ หมายถึง วิธีการต่างๆ ที่จะนำไปสู่ผลงานหรือผลผลิตของระบบ และในระบบการศึกษาได้แก่ วิธีการสอนต่างๆ เป็นต้น
- ๓) ผลงาน (Output) หรือ ผลผลิต (Product) ซึ่งเป็นองค์ประกอบสุดท้ายของระบบ หมายถึง ความสำเร็จในลักษณะต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพ หรือประสิทธิผล ในระบบการศึกษา ได้แก่ นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในลักษณะต่างๆ หรือนักเรียนที่มีความรู้ ความสามารถที่จะดำรงชีวิตในอนาคตได้ตามอัตภาพ เป็นต้น

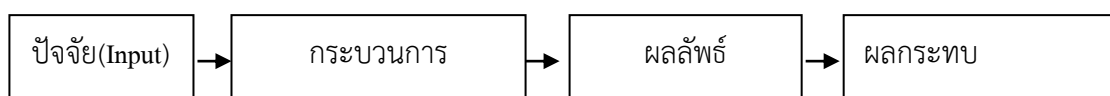
ทั้ง ๓ องค์ประกอบ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ขาดสิ่งใดไม่ได้ นอกจากนั้นทั้ง ๓ องค์ประกอบยังมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานขององค์การด้วย ในขณะที่องค์การต้องดำเนินกิจกรรมนั้น สิ่งที่จะช่วยให้้องค์การสามารถตรวจสอบว่ากิจกรรมต่างๆ นั้น บรรลุวัตถุประสงค์ หรือไม่ มีส่วนใดที่ต้องแก้ไขปรับปรุง จึงต้องอาศัย ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ซึ่งจะช่วยให้้องค์การสามารถปรับปรุง ตัวป้อน (Input) กระบวนการ (Process)^{๑๐}

จันทราณี สงวนนาม ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของระบบมีอยู่ ๔ ประการ ได้แก่

- ๑) ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ทรัพยากรทางการบริหารทุก ๆ ด้าน ได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) การบริหารจัดการ (Management) และแรงจูงใจ (Motivations) ที่เป็นส่วนเริ่มต้นและเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติงานขององค์การ
- ๒) กระบวนการ (Process) คือ การนำเอาปัจจัยหรือทรัพยากรทางการบริหารทุกประเภทมาใช้ในการดำเนินงานร่วมมือกันอย่างเป็นระบบ เนื่องจากในกระบวนการจะมีระบบย่อย ๆ รวมกันอยู่หลายระบบครบวงจร ตั้งแต่การบริหาร การจัดการ การนิเทศ การวัดและประเมินผล การติดตามตรวจสอบ เพื่อให้ปัจจัยทั้งหลายเข้าสู่กระบวนการทุกกระบวนการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๓) ผลลัพธ์ (Product or Output) เป็นผลที่เกิดจากกระบวนการของการนำเอาปัจจัยมาปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้
- ๔) ผลกระทบ (Outcome or Impact) เป็นผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากผลลัพธ์ที่ได้ ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่คาดไว้หรือไม่เคยคาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้น ดังรูปแบบของ (Model) ของวิธีระบบ^{๑๑}

^{๑๐}<http://www.wattanasinaccounting.comASystemTheory.htm> [ทฤษฎีระบบ : ออนไลน์วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐]

^{๑๑}จันทราณี สงวนนาม, ทฤษฎีและปฏิบัติในการบริหารการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๑ (กรุงเทพมหานคร: บริษัท บุ๊คพอยท์ จำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๘๖ – ๘๗.

แผนภูมิที่ ๒.๔ แสดงองค์ประกอบ (Model) ของทฤษฎีวิธีระบบ

ที่มา :จันทร์ธานี สงวนนาม,๒๕๔๕.

ณัฐนัย ไพศาลได้จำแนกองค์ประกอบของระบบไว้ ๒ องค์ประกอบใหญ่ ดังนี้^{๑๒}

๑. องค์ประกอบแบบ ๖ M ได้แก่ Man คน / Money เงิน / Material วัสดุ / Machine เครื่องจักร / Management การบริหารระบบ / Morale ขวัญและกำลังใจ

๑.๑ Man หมายถึง บุคลากร หรือ ผู้ที่จะต้องเกี่ยวข้องกับระบบงาน หรือหมายถึงทุกคนที่เกี่ยวข้องกับระบบนั่นเอง อาจประกอบไปด้วยผู้บริหารระดับต่างๆ ซึ่งจะมีทั้งผู้บริหารระดับสูง ระดับกลาง และระดับปฏิบัติงาน และอาจประกอบด้วยนักวิชาการในระดับต่างๆ แต่จะนับรวมลูกค้าหรือ ผู้บริโภค ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสำคัญไม่น้อยของระบบด้วยหรือไม่ ก็ย่อมสุดแล้วแต่นักวิชาการทางด้านบริหารระบบจะตัดสินใจ

๑.๒ Money หมายถึง เงินหรือทรัพย์สินที่มีค่าเป็นเงินของระบบ เช่น เงินทุน เงินสด เงินหมุนเวียน เงินค่าใช้จ่าย หรือเงินรายรับ รายจ่ายต่างๆ เหล่านี้ เป็นต้น ถ้าการเงินของระบบไม่ดีพอแล้ว ระบบนั้นย่อมจะประสบกับความยุ่งยากหรือ อาจถึงแก่การหายนะได้ เพราะฉะนั้น ระบบธุรกิจทุกชนิดจะต้องมีความระมัดระวัง ในเรื่องของการเงินเป็นพิเศษ

๑.๓ Material หมายถึง ตัวสินค้าหรือ วัสดุที่ใช้ในการผลิตสินค้า ซึ่งเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่มีความสำคัญของระบบไม่น้อย ปัญหาในเรื่อง Material หรือสินค้าและวัสดุนี้ มี ๒ ประการใหญ่ๆ

๑.๓.๑ ประเภทแรกเป็นการขาดแคลตวัสดุ เช่น การขาดวัตถุดิบสำหรับใช้ในการผลิตสินค้า ของโรงงานอุตสาหกรรม

๑.๓.๒ ประการที่สอง คือ การมีวัตถุดิบมากเกินไปจนต้องการ เช่น มีสินค้าที่จำหน่ายหรือขายไม่ออกมากเกินไปนั่นเอง

๑.๔ Machine หมายถึง เครื่องจักร อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ในโรงงานหรือในสำนักงาน ซึ่งนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สร้างปัญหา ให้กับระบบอย่างสำคัญประการหนึ่งเหมือนกัน

๑.๕ Management หมายถึง การบริหารระบบ ซึ่งเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่ทำให้ระบบเกิดปัญหา เพราะการบริหาร ที่ไม่ดีหรือการบริหาร ที่ไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ขอสภาวะแวดล้อมหรือไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจและการเมือง

^{๑๒}ณัฐนัย ไพศาล.ระบบ (System) (SA)[
<https://www.gotoknow.org/posts/๕๘๑๑๒๙> เข้าถึงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๐]

๑.๖ Morale หมายถึงขวัญและกำลังใจของบุคคลในระบบ หรือหมายถึง ค่านิยมของคนที่มีต่อระบบหรือต่อองค์กรมากกว่า ซึ่งเป็นค่านิยมของคนในระบบที่มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. องค์ประกอบแบบ ๔ ส่วน

๒.๑ Input ข้อมูลหรือระบบข้อมูลที่ใช้เข้าสู่ระบบเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ในการสารสนเทศเพื่อการบริหาร หรือเพื่อการตัดสินใจ ข้อมูลหลายอย่างมีอยู่หลายลักษณะด้วยกัน เช่น ใบเสร็จรับเงิน ใบสั่งซื้อสินค้า เป็นต้น

๒.๒ Processing ได้แก่ การปฏิบัติงานตามขั้นตอนต่างๆ การควบคุมการปฏิบัติงาน การตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน การรวบรวมผลข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การ Update ข้อมูล และการประมวลผลข้อมูลเพื่อให้ได้ Output

๒.๓ Output ผลการปฏิบัติงานต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติงาน ข้อมูลที่ได้จากการประมวลผลใบรายงานต่างๆ จากการปฏิบัติงานใบบันทึกการปฏิบัติงาน การทำทะเบียนและบัญชีต่างๆ

๒.๔ Feedback ข้อมูลย้อนกลับ หรือผลสะท้อนที่ได้จากการปฏิบัติงาน กระบวนการเป็นการแสดงถึงการทำงานแต่ละ ขั้นตอนซึ่งอธิบายให้เห็น คือสิ่งที่ถูกกระทำจะทำเมื่อไรใครเป็นคนทำจะอย่างไรซึ่งในการจะทำการศึกษาระบบใดๆ ก็ตามจะต้องทำความเข้าใจการทำงานของระบบนั้นๆ ให้ดีก่อนโดยการอาศัย คำถามข้างต้น ๔ ข้อ มาถามตนเองอยู่ตลอดเวลา

Bertalanffy ได้นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบไว้ ๔ ประการ^{๑๓} ดังนี้

๑. ปัจจัยนำเข้า (Inputs) หมายถึงสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงานของระบบ

๒. กระบวนการ (Process) หมายถึงขั้นตอนหรือวิธีดำเนินการเปลี่ยนปัจจัยนำเข้าไปสู่ผลผลิตที่ต้องการ

๓. ผลผลิต (Outputs) หมายถึงผลที่ได้รับจากกระบวนการดำเนินงานของระบบ

๔. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) หมายถึง การนำผลที่ได้รับจากระบบเป็นข้อมูลย้อนกลับไปสู่ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการในลักษณะการป้องกันและควบคุมตนเองเพื่อรักษาสภาพสมดุลของระบบ

Bittel กล่าวว่า องค์ประกอบของระบบประกอบด้วยองค์ประกอบที่เป็นโครงสร้างหลัก ๕ ประการต่อไปนี้^{๑๔} คือ

๑. ปัจจัยนำเข้า (Input)

๒. กระบวนการ หรือระบบย่อย (Process / Subsystem)

๓. ผลผลิต (Output)

๔. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

๕. สิ่งแวดล้อมของระบบ (Environment)

Smith ได้เสนอองค์ประกอบของระบบ^{๑๕} ไว้ดังนี้คือ

^{๑๓}Bertalanffy, L. V. General Systems Theory. New York: George Braziller, 1968.

^{๑๔}Bittel, L. R. Encyclopedia of Profession Management. New York: McGraw-Hill, ๑๙๘๐.

๑. ปัจจัยนำเข้า (Inputs) หมายถึงวัสดุแหล่งข้อมูลวัตถุดิบต่างๆที่จะนำเข้าไปในระบบ
 ๒. กระบวนการ (Process) หมายถึงขั้นตอนต่าง ๆ ในการทำงานของระบบ เป็นการจัดการกระทำกับตัวปัจจัยนำเข้า
 ๓. ผลผลิต (Outputs) หมายถึง ผลที่ได้จากการจัดกระทำของกระบวนการในระบบก่อให้เกิดผลผลิตขึ้น
 ๔. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) หมายถึงข้อมูลที่จะนำไปปรับปรุง เสนอแนะให้มีการแก้ไขหรือพัฒนาในด้านปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
 ๕. สภาพแวดล้อม (Environment) ซึ่งมีผลกระทบต่อบรรยากาศ ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจเทคโนโลยีสังคม การเมือง สภาพภูมิศาสตร์สภาพการสนองตอบต่อระบบสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เกิดผลกระทบต่อบรรยากาศ ซึ่งจำเป็นจะต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วน
- Schoderbek and others ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบที่สำคัญ^{๑๖} ดังนี้คือ

๑. ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่เริ่มเข้าไปในระบบ เพื่อให้ระบบเกิดการทำงานขึ้นโดยมีองค์ประกอบย่อย ๆ คือ บุคลากร วัสดุปัจจัย พลังงาน ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินการในระบบ
๒. กระบวนการ (Process) หมายถึงขั้นตอนที่จะทำให้ปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ ไปสู่ผลผลิตเป็นกระบวนการจัดการกระทำกับปัจจัยนำเข้า เพื่อให้ได้ผลผลิตตามที่ต้องการ
๓. ผลผลิต (Output) หมายถึงผลที่ได้จากกระบวนการจัดการกระทำกับปัจจัยนำเข้าต่าง ๆ และสามารถนำมาเป็นปัจจัยนำเข้าของระบบอีกระบบหนึ่ง ซึ่งมีการเชื่อมโยงติดต่อสัมพันธ์กัน
๔. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากผลผลิต เพื่อที่จะนำไปปรับปรุงองค์ประกอบของปัจจัยนำเข้าและกระบวนการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงผลผลิตให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น
๕. สภาพแวดล้อม (Environment) หมายถึง สภาพที่เป็นอยู่ทั้งภายในและภายนอกของระบบ ซึ่งมีสวนเกี่ยวข้องกับระบบเป็นอย่างมาก สามารถชักนำให้ระบบดำเนินไปได้อย่างดีหรือเลวร้าย

ปฐม นิคมานนท์ ได้แบ่งองค์ประกอบของระบบไว้ ๒ ประเภท^{๑๗} ดังนี้

๑) องค์ประกอบในระบบ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ ๓ ส่วน ได้แก่

- ๑.๑) ปัจจัยนำเข้า (Input) อาจได้แก่วัสดุ อุปกรณ์ วัตถุดิบ แรงงาน เงินทุน ทรัพยากรต่างๆ รวมไปถึงเวลาและสถานที่

^{๑๕} Smith Smith, A. W. Management Systems: Analysis and Application. New York: The Dryden Press, ๑๙๘๒.

^{๑๖} Schoderbek, P. P., Schoderbek, C. G. and Kefalas, A. G. Management Systems: Conceptual Consideration. Boston: Richard D. Irwin, ๑๙๙๐.

^{๑๗} ปฐม นิคมานนท์. การวางแผนและการประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร : สมาคมการศึกษานอกระบบแห่งประเทศไทย, ๒๕๒๙

๑.๒) กระบวนการ (Process) ได้แก่ เทคนิควิธี ขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ตั้งแต่ต้นจนจบ

๑.๓) ผลที่ได้รับหรือผลผลิต (Output) เป็นผลที่ได้รับจากปัจจัยนำเข้าและกระบวนการทั้งหมด ผลผลิตเป็นสิ่งที่ต้องการในขั้นสุดท้ายของระบบ ผลผลิตอาจเป็นเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือหลายๆอย่างรวมกัน เช่น ในกระบวนการผลิตสินค้า ก็อาจหมายถึงการเพิ่มคุณภาพ การเพิ่มจำนวน การยืดอายุผลผลิต การเปลี่ยนรูปผลิตภัณฑ์ การลดต้นทุน การผลิต การลดต้นทุนการขนส่ง ลดอุบัติเหตุ หรือการเปลี่ยนแปลงในด้านดี อื่นๆ เป็นต้น

๑.๔) ในระบบจะต้องมีการตรวจสอบอยู่ทุกขั้นตอน เรียกว่า Feedback หรือข้อมูลย้อนกลับ ซึ่งเป็นการบอกให้รู้ว่าแต่ละขั้นตอนดี หรือไม่ดีเพียงใด อย่างไร

๒) องค์ประกอบที่อยู่นอกระบบโดยทั่วไปมักมีองค์ประกอบอื่นที่อยู่นอกระบบ ส่งผลต่อประสิทธิภาพของระบบที่สำคัญ ๓ ประการ ดังนี้

๒.๑) ทรัพยากร ได้แก่ ปัจจัยด้านมนุษย์ เงิน วัสดุ ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

๒.๒) ความคาดหวัง ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ผลิต ของลูกค้า พ่อค้า รัฐบาล ชุมชน ตลอดจนประชาชนทั่วไป

๒.๓) สภาพแวดล้อม เช่น ภาวะการตลาด ภาวะเศรษฐกิจ เทคโนโลยี การปกครอง การเมือง และสังคม เป็นต้น

จากการศึกษาองค์ประกอบของระบบ จากทัศนะและผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการ ๗ แหล่งดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าองค์ประกอบของระบบที่นักวิชาการได้เสนอไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์องค์ประกอบของระบบมีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดองค์ประกอบของระบบที่มีความหมายเหมือนกัน แต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกัน และครอบคลุมองค์ประกอบอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน ดังนี้

๑) องค์ประกอบภายในระบบ มีส่วนประกอบสำคัญ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลที่ได้รับหรือผลผลิตรวมถึงผลสะท้อนของการนำระบบไปใช้

๒) องค์ประกอบภายนอกนอกระบบ มีส่วนสำคัญ ได้แก่ ทรัพยากร ความคาดหวัง และสภาพแวดล้อม

๓) ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ทรัพยากรทางการบริหารทุก ๆ ด้าน ได้แก่ บุคลากร (Man) งบประมาณ (Money) วัสดุอุปกรณ์ (Materials) การบริหารจัดการ (Management) และแรงจูงใจ (Motivations) ที่เป็นส่วนเริ่มต้นและเป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติงานขององค์การ

๔) กระบวนการ (Process) คือ การนำเอาปัจจัยหรือทรัพยากรทางการบริหารทุกประเภทมาใช้ในการดำเนินงานร่วมมือกันอย่างเป็นระบบ เนื่องจากในกระบวนการจะมีระบบย่อย ๆ รวมกันอยู่หลายระบบครบวงจร ตั้งแต่การบริหาร การจัดการ การนิเทศ การวัดและประเมินผล การติดตามตรวจสอบ เพื่อให้ปัจจัยทั้งหลายเข้าสู่กระบวนการทุกกระบวนการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๕) ผลลัพธ์ (Product or Output) เป็นผลที่เกิดจากกระบวนการของการนำเอาปัจจัยมาปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

๖) ผลกระทบ (Outcome or Impact) เป็นผลที่เกิดขึ้นภายหลังจากผลลัพธ์ที่ได้ ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่คาดหวังหรือไม่เคยคาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้น

๗) สภาพแวดล้อม (Environment) ซึ่งมีผลกระทบต่อบรรยากาศ ไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจเทคโนโลยีสังคม การเมือง สภาพภูมิศาสตร์สภาพการสนองตอบต่อระบบสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เกิดผลกระทบต่อบรรยากาศ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพิจารณาอย่างถี่ถ้วน

จากการศึกษาแนวคิด และผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบ ผู้วิจัย ได้ทำการประมวลและวิเคราะห์องค์ประกอบของระบบได้ดังตาราง ๒.๔ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๓ องค์ประกอบของระบบ

องค์ประกอบของระบบ	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	รวม	๘
๑) ปัจจัยนำเข้า	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๘	✓
๒) กระบวนการ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๘	✓
๓) ผลลัพธ์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๘	✓
๔) ผลกระทบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๘	✓
๕) ทรัพยากร							✓	๑	✓
๖) ความคาดหวัง							✓	๑	✓
๗) สภาพแวดล้อม				✓	✓	✓	✓	๕	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = จันทราณี สงวนนาม

๒ = ณัฐนัย ไพศาล

๓ = Bertalanffy

๔ = Bittel

๕ = Smith

๖ = Schoderbek and others

๗ = ปฐม นิคมนนท

๘ = ผู้วิจัย

จากผลการศึกษาสังเคราะห์หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยคัดเลือกองค์ประกอบของระบบที่สามารถสังเคราะห์รวมกันได้แบ่งองค์ประกอบของระบบออกเป็น ๗ ประการซึ่งในที่นี้ประเภทที่มีนักวิชาการเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญขององค์ประกอบระบบ จำนวน ๕ ประการ ได้แก่

๑) ปัจจัยนำเข้า (Input)

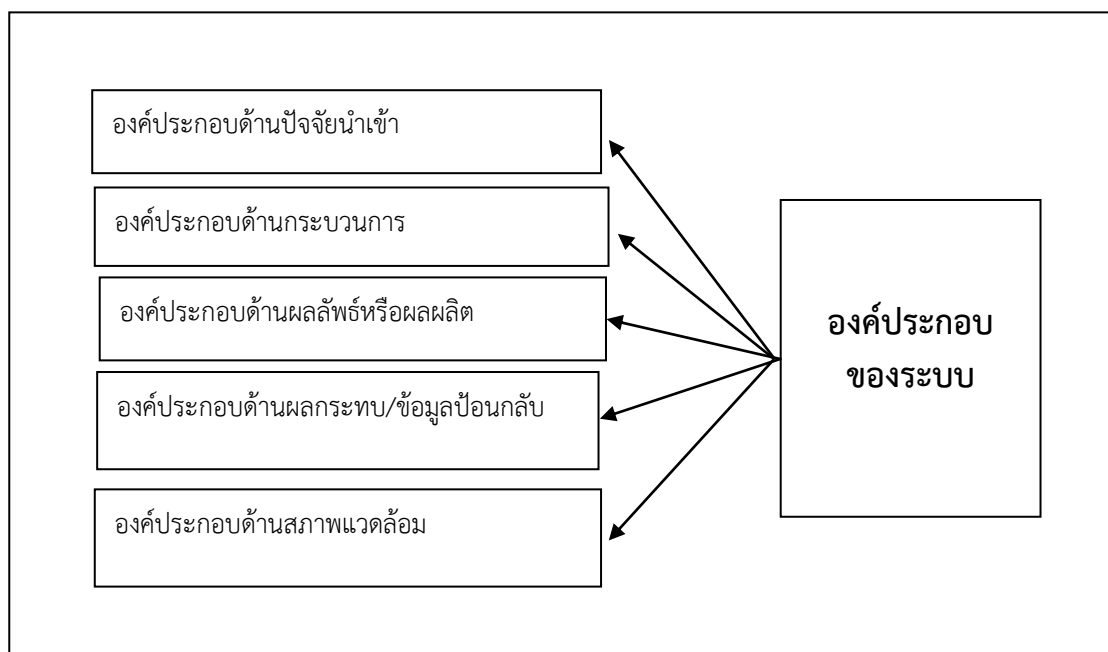
๒) กระบวนการ (Process)

๓) ผลลัพธ์หรือผลผลิต (Product or Output)

๔) ผลกระทบ (Outcome or Impact) / ข้อมูลป้อนกลับ

๕) สภาพแวดล้อม (Environment)

จากองค์ประกอบของระบบข้างต้น สามารถเขียนเป็นแผนภูมิแสดงโมเดลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามภาพที่ ๒.๒ ดังนี้

ภาพที่ ๒.๒ โมเดลองค์ประกอบของระบบ

๒.๑.๕ การพัฒนาระบบ

๑) ความหมายของการพัฒนาระบบ

ในการพัฒนาระบบไม่ว่าจะเป็นระบบใด ๆ ก็ตาม เมื่อระบบที่ใช้อยู่มีข้อบกพร่องหรือไม่สามารถตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ก็จำเป็นต้องมีการพัฒนาขึ้นเพื่อให้ระบบนั้น ๆ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การพัฒนาระบบเป็นกิจกรรมที่สำคัญในการทำให้ระบบที่มีอยู่ หรือการสร้างระบบใหม่ขึ้นมาใช้ให้มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ในการใช้งาน และมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ความหมายของการพัฒนาระบบ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการพัฒนาระบบไว้สรุปพอสังเขป ดังนี้

Biggs and others กล่าวว่า การพัฒนาระบบหมายถึงกระบวนการในการสร้างแนวทางหรือข้อกำหนดอย่างละเอียดของระบบใหม่ให้มีความเหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติ^{๑๘}

Hoffer and others กล่าวว่า การพัฒนาระบบหมายถึงกระบวนการที่เป็นขั้นตอนสำคัญ ประกอบด้วย การวิเคราะห์การออกแบบการนำไปปฏิบัติและการรักษาไว้เพื่อให้ระบบมีความสมบูรณ์เหมาะสมกับการใช้งาน^{๑๙}

^{๑๘} Biggs, C. L., Birks, E. G. and Atkins, W. Managing The Systems Development Process. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1980.

^{๑๙} Hoffer, J. A., George, J.F. and Valacich, J. S. Modern Systems Analysis and Design. Menlo Park, CA: The Benjamin/Cummings Publishing, 1996.

วิทยาคูว์รัตน์กล่าวว่าการพัฒนาระบบหมายถึงการพัฒนาขั้นตอนและองค์ประกอบต่างๆ ของระบบให้มีคุณภาพและความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น^{๒๐}

เฉลิมชัยหาญกล้ากล่าวว่าการพัฒนาระบบหมายถึงกระบวนการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียดขององค์ประกอบในระบบเดิมให้เป็นระบบใหม่ที่มีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น^{๒๑}

ชูชัยสมิทธิไกรกล่าวว่าการพัฒนาระบบหมายถึงการสร้างระบบและวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานโดยจะครอบคลุมเรื่องเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์การกำหนดเกณฑ์ของการประเมินผลการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานการกำหนดบุคคลผู้ทำการประเมินการสร้างหรือดัดแปลงเครื่องมือประเมินการสื่อสารทำความเข้าใจกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องการวางแผนการแจ้งผลการประเมิน^{๒๒}

จากผลการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยเพื่อการสังเคราะห์กำหนดความหมายของการพัฒนาระบบจากทัศนะและจากผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการ ๕ แหล่ง ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าองค์ประกอบที่นักวิชาการได้เสนอไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้นเพื่อให้การสังเคราะห์การพัฒนาระบบมีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดการพัฒนาระบบที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมการพัฒนาระบบอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มการพัฒนาระบบที่มีความหมายลักษณะเดียวกัน สามารถนำมาวิเคราะห์ความหมายได้ดังตาราง ๒.๕ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๕ วิเคราะห์ความหมายการพัฒนาระบบ

ความหมายการพัฒนาระบบ	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	๖
๑) กระบวนการในการสร้างแนวทางหรือข้อกำหนดอย่างละเอียดของระบบ	✓	✓	✓		✓	๔	✓
๒) กระบวนการที่เป็นขั้นตอนสำคัญ	✓	✓	✓			๓	✓
๓) การพัฒนาขั้นตอนและองค์ประกอบต่าง ๆ	✓		✓			๒	✓
๔) กระบวนการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียด	✓	✓		✓		๓	✓
๕) การสร้างระบบและวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงาน	✓				✓	๒	✓

^{๒๐} วิทยาคูว์รัตน์. การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิกอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

^{๒๑} เฉลิมชัย หาญกล้า. การพัฒนาระบบการตรวจติดตามคุณภาพภายในของสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

^{๒๒} ชูชัย สมิทธิไกร. การสรรหา การคัดเลือก และการประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากร. บริษัท แอคทีฟพรีนซ์ จำกัด, กรุงเทพมหานคร, 2547.

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = Biggs and others

๒ = Hoffer and others

๓ = วิทยา คูวิรัตน์

๔ = เฉลิมชัย หาญกล้า

๕ = ชูชัย สมितिไกร

๖ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๒.๕ ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของการพัฒนาระบบดังนี้ คือ กระบวนการในการสร้างแนวทางหรือข้อกำหนดอย่างละเอียดของระบบ เป็นขั้นตอนสำคัญ มีองค์ประกอบต่าง ๆ โดยมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงรายละเอียดและการประเมินผลการปฏิบัติงาน

๒) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ

Silvern นำเสนอการพัฒนาระบบมีขั้นตอนการดำเนินการที่สำคัญ ๔ ประการ^{๒๓} ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ (System Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสำคัญขององค์ประกอบต่างๆ ในระบบ

2. การสังเคราะห์ (System Synthesis) เป็นการรวมองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันและกำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่

3. การสร้างรูปแบบ (System Modeling) เป็นการสร้างแบบจำลองของระบบเพื่อพยากรณ์ประสิทธิภาพของระบบ

4. การทดลองของรูปแบบ (System Testing) เป็นการนำไปใช้ในชีวิตจริง

Banghart กล่าวถึงการพัฒนาระบบประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ๕ ขั้นตอน^{๒๔} คือ

1. ขั้นการวิเคราะห์ระบบ (Systems Analysis) เป็นการศึกษาเพื่อให้เข้าใจถึงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของระบบว่าสามารถทำหน้าที่ได้ดีหรือไม่อย่างไรหากพบว่ามี ความบกพร่องก็จะนำไปสู่ขั้นตอนที่ 2 ของวงจร

2. ขั้นการออกแบบระบบ (Systems Design) เป็นการปรับปรุงข้อด้อยหรือจุดบกพร่องที่ปรากฏในระบบเดิมที่มีอยู่เพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อการนำระบบนั้นไปใช้งานในโอกาสต่อไป

3. ขั้นการประเมินระบบ (Systems Evaluation) หลังจากที่ได้มีการออกแบบระบบเพื่อนำไปใช้งานแล้วจะต้องมีการประเมินว่าระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามสถานการณ์จริงได้มากน้อยเพียงใดซึ่งในขั้นการประเมินนี้จะต้องมีการดำเนินการหลายครั้งจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้ความเห็นได้อย่างถูกต้องก่อนที่จะได้มีการนำระบบไปใช้ต่อไป

4. ขั้นการนำระบบใหม่ไปใช้ (Systems Implementation) เป็นการนำระบบที่ผ่านการประเมินแล้วลงสู่การปฏิบัติจริงตามความมุ่งหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นของระบบ

^{๒๓} Silvern (1968 อ้างถึงในอาภรณ์เจียมไชยศรี). การพัฒนาระบบการประเมินประสิทธิภาพการสำหรับวิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.

^{๒๔} Banghart, F. W. Education Systems Analysis. New York: Collier McMillan, 1969.

5. ขั้นการรักษาระบบ (Systems Maintenance) หลังจากมีการนำระบบใหม่ไปใช้แล้ว จะต้องจัดให้มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการรับทราบว่าระบบใหม่นั้นสามารถทำหน้าที่ได้อย่างดีที่สุดแล้วทั้งนี้เพื่อเป็นการรักษาระบบดังกล่าวให้สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างไรก็ตามหากพบข้อบกพร่องอื่นใดใหม่ๆขึ้นก็อาจจะต้องกลับเข้าสู่วงจรของการพัฒนาระบบตามขั้นตอนต่างๆได้อีกเช่นเดียวกัน

Smith^{๒๕}ได้นำเสนอหลักการพัฒนาระบบไว้ 6 ขั้นตอน^{๒๕} ดังนี้

1. วางแผนระบบ (Planning) ขั้นตอนการวางแผนระบบเป็นความพยายามที่จะนิยามพฤติกรรมของระบบที่เราสนใจในอนาคตโดยทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและพยากรณ์ผลของทางเลือกตามที่เสนอขึ้นมารวมทั้งประเมินโอกาสที่มีอยู่การวิเคราะห์ความพยายามดังกล่าวจะนำไปสู่การนิยามขอบเขตและจำแนกประเภทวัตถุประสงค์ของระบบตลอดจนให้แนวทางเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การและการวัดประสิทธิผลองค์การ

2. การออกแบบระบบ (Design) การออกแบบระบบเป็นการให้รายละเอียดเฉพาะอย่างเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของระบบที่กำหนดไว้

3. การปรับปรุงและพัฒนาระบบ (Improvement and Development) เป็นขั้นตอนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งจะแปรเปลี่ยนการออกแบบไปสู่สภาพที่พร้อมจะปฏิบัติงานได้จริงโดยปกติแล้วระบบที่ได้รับการยอมรับหรือมีความเสี่ยงสูงจะให้ความสำคัญกับวิธีการเพื่อการบรรลุพันธกิจของระบบเป็นสำคัญดังนั้นส่วนประกอบย่อยๆทุกส่วนจะต้องได้รับการประเมินเพื่อทำให้แน่ใจว่ามันจะสามารถปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่คาดหวังไว้ได้อย่างดีหรือไม่ทั้งนี้การประเมินดังกล่าวต้องทดสอบในสถานการณ์ที่เป็นพลวัตร

4. การนำไปใช้จริง (Implementation) หลังจากทีระบบได้รับการพัฒนาจนเป็นที่พอใจในสภาพแวดล้อมที่ได้ทำการทดสอบแล้วก็จำเป็นต้องนำไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง (Live Circumstance) การนำไปใช้เป็นกระบวนการที่มีลำดับขั้นตอนในการผสมผสานระบบที่ได้รับการพัฒนาเพื่อบรรลุผลประโยชน์ตามที่กำหนดไว้

5. การบริหารระบบ (Operation) เป็นขั้นตอนของการบริหารจัดการระบบได้แก่การแก้ปัญหาเกี่ยวกับระบบการตัดสินใจระบบและปฏิบัติหน้าที่ในด้านการกำกับติดตามและควบคุมให้ระบบปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

6. การประเมินผลระบบ (Evaluation) การประเมินผลระบบมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานโดยรวมซึ่งพิจารณาจากเกณฑ์ที่กำหนดขึ้นในขั้นตอนการออกแบบระบบปกติแล้วการวัดประสิทธิผลสำหรับองค์การจะใช้พหุเกณฑ์ (Multi-criteria) ซึ่งประกอบด้วยเกณฑ์ในเชิงปริมาณและเกณฑ์ในเชิงคุณภาพอย่างไรก็ตามในการประเมินระบบโดยทั่วไปจะมุ่งเน้นกระบวนการและผลที่ได้รับจากการปฏิบัติกิจกรรมของระบบเป็นสำคัญ

^{๒๕} Smith W. A. System Concept, Total. Encyclopedia of Professional Management, 1978.

Biggs and othersเสนอแนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนของการพัฒนาระบบประกอบด้วย 4 ขั้นตอน^{๒๖} คือ

1. การวางแผนระบบ (System Planning) เป็นขั้นตอนแรกของการพัฒนาระบบโดยการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดอย่างเป็นทางการว่ามีการร้องขอเพื่อให้มีระบบใหม่ประกอบด้วยขั้นตอนย่อย 2 ขั้นตอนคือ

1.1 การสำรวจเบื้องต้น

1.2 การศึกษาความเป็นไปได้ในการพัฒนาระบบ

2. การศึกษาความต้องการของระบบ (System Requirement) เป็นการจัดเตรียมข้อมูลพื้นฐานซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างแนวทางที่ต้องการพัฒนาประกอบด้วยขั้นตอนย่อยคือ

2.1 การวิเคราะห์ระบบและการปฏิบัติการ

2.2 การสำรวจความต้องการของผู้ใช้ระบบ

2.3 การใช้วิธีการสนับสนุนในด้านเทคนิค

2.4 การออกแบบและทบทวนเกี่ยวกับแนวความคิดที่ต้องการให้เป็นทางเลือกต่างๆ

2.5 การประเมินทางเลือกและจัดทำแผนพัฒนา

3. การพัฒนาระบบ (System Development) เป็นขั้นตอนซึ่งเริ่มต้นด้วยการยอมรับแนวความคิดซึ่งได้มีการออกแบบและประเมินในขั้นตอนที่ผ่านมาและจะจบลงด้วยการพัฒนาให้เป็นระบบที่มีความสมบูรณ์ซึ่งสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ประกอบด้วยขั้นตอนย่อยดังนี้

3.1 การกำหนดลักษณะเฉพาะทางเทคนิคของระบบ

3.2 การพัฒนาเทคนิคที่ใช้ในการสนับสนุนระบบ

3.3 การประยุกต์ลักษณะเฉพาะให้เข้ากับโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์

3.4 การทดสอบโปรแกรม

3.5 การพัฒนาคู่มือการดำเนินการและการควบคุมระบบ

3.6 การฝึกอบรมผู้ใช้ระบบ

3.7 การปฏิบัติตามแผน

3.8 การทดลองเปลี่ยนแปลงแผน

3.9 การทดสอบทั้งระบบ

4. การนำระบบไปปฏิบัติ (System Implementation) เป็นขั้นตอนสำคัญหลังจากที่มีการทดสอบระบบแล้วก็จะนำไปสู่การปฏิบัติจริงในขั้นตอนนี้จะต้องมีการปรับแต่งเพื่อให้ระบบมีความเหมาะสมกับการใช้งานอีกครั้งหนึ่งและจะต้องมีการทบทวนผลการปฏิบัติหลังจากที่ได้มีการนำเอาระบบไปสู่การดำเนินการจริงทั้งนี้เพื่อให้ระบบที่มีการพัฒนาขึ้นมีความสมบูรณ์มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ อีกทั้งยังเป็นการรักษาระบบให้คงอยู่ต่อไปอีกด้วย

^{๒๖}Biggs, C. L., Birks, E. G. and Atkins, W. Managing The Systems Development Process. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, 1980.

Smith ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบเป็น 3 ขั้นตอน^{๒๗} ดังนี้คือ

1. การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) ซึ่งหมายถึงการวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆที่อยู่ในระบบว่ามีลักษณะอย่างไรมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใดควรลดหรือเพิ่มองค์ประกอบใดให้เหมาะสมกับสภาพของระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

2. การออกแบบระบบ (System Design) หมายถึงการนำองค์ประกอบต่างๆที่วิเคราะห์แยกแยะไว้นำมารวบรวมเพื่อออกแบบระบบใหม่ที่มีประสิทธิภาพมากกว่าระบบเดิมที่เป็นอยู่

3. การวัดและตรวจสอบระบบ (System Measurement) โดยที่หลังจากการทำการร่างหรือออกแบบระบบแล้วจะต้องทำการตรวจสอบว่าระบบมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้หรือไม่

Edwards ได้กล่าวถึงขั้นตอนซึ่งเป็นวงจรในการพัฒนาระบบไว้ 3 ขั้นตอนดังนี้^{๒๘} คือ

1. การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) เป็นขั้นตอนที่เกิดขึ้นหลังจากมีการร้องขอหรือมีความต้องการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ระบบมีความเหมาะสมกว่าที่เป็นอยู่ซึ่งเมื่อทำการวิเคราะห์ระบบให้เกิดความเข้าใจอย่างชัดเจนแล้วจะต้องมีการศึกษาถึงความเป็นไปได้ก่อนที่จะมีการออกแบบระบบใหม่

2. การออกแบบระบบ (System Design) เป็นขั้นตอนของการออกแบบคุณสมบัติของโปรแกรมหรือคุณสมบัติของระบบที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เหมาะสมกับการใช้งานก่อนที่จะได้มีการสร้างเป็นต้นแบบของระบบ

3. การพัฒนาระบบ (System Development) เป็นขั้นตอนสุดท้ายของวงจรชีวิตตามระบบซึ่งในขั้นนี้จะต้องมีการพัฒนาระบบให้เป็นต้นแบบที่มีความสมบูรณ์มีการประเมินผลและตรวจสอบข้อมูลย้อนกลับเพื่อให้เกิดความเหมาะสมมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ก่อนที่จะนำระบบดังกล่าวไปสู่ผู้ใช้

Kendall and Kendall ได้เสนอขั้นตอนของการพัฒนาระบบว่าประกอบด้วย 3 ขั้นตอน^{๒๙} ดังนี้

1. การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) เป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์องค์ประกอบของปัจจัยนำเข้ากระบวนการและผลผลิตของระบบนั้นๆเพื่อให้เกิดความชัดเจน

2. การออกแบบระบบ (System Design) เป็นขั้นตอนในการออกแบบระบบทั้งในส่วน of ปัจจัยนำเข้ากระบวนการและผลผลิตเพื่อให้มีคุณภาพและมีความเหมาะสมมากที่สุดต่อองค์การและสภาพแวดล้อมของระบบนั้น

3. การทดสอบระบบ (System Testing) เป็นการนำเอาระบบที่ออกแบบไปทดสอบโดยการทดลองใช้ระบบดังกล่าวในสถานการณ์จำลองหรืออาจนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงเพื่อ

^{๒๗} Smith, A. W. Management Systems: Analysis and Application. New York: The Dryden Press, 1982.

^{๒๘} Edwards, P. Systems Analysis, Design and Development: With Structured Concepts. New York: Holt, Rinehart and Winston, 1985.

^{๒๙} Kendall and Kendall (อ้างถึงในเฉลิมชัยหาญกล้า.). การพัฒนาระบบการตรวจติดตามคุณภาพภายในของสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ทดสอบดูว่าระบบนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่รวมทั้งควรมีการปรับปรุงส่วนใดเป็นการเพิ่มเติมก่อนที่จะได้มีการนำไปใช้จริง

Debenham (อ้างถึงในพรเทพรู้แผน) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาระบบมี 3 ขั้นตอน^{๓๐} ดังนี้คือ

1. การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) หมายถึงการศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆภายในระบบว่ามีอะไรบ้างมีองค์ประกอบใดควรปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของระบบ

2. การออกแบบระบบ (System Design) หมายถึงการนำเอาองค์ประกอบต่างๆมาเชื่อมโยงสัมพันธ์กันก่อให้เกิดความสอดคล้องและสามารถมุ่งไปสู่จุดหมายตามที่ต้องการซึ่งเป็นผลมาจากการวิเคราะห์ระบบ

3. การนำระบบไปใช้ (System Implementation) หมายถึงการนำระบบที่ออกแบบไปใช้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้

สำหรับนักวิชาการในประเทศไทยได้มีการศึกษาเกี่ยวกับระบบและให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบไว้ดังนี้

สมัครสุพรรณรัตน์ (อ้างถึงในพรเทพรู้แผน) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบ โดยมีขั้นตอนต่างๆดังนี้^{๓๑} คือ

1. การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) หมายถึงการหาแนวทางหรือวิธีการที่จะทำให้จุดมุ่งหมายต่างๆในระบบเกิดความสำเร็จบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้โดยจำเป็นจะต้องทราบวัตถุประสงค์หลักและวัตถุประสงค์ปลายทางซึ่งมีขั้นตอนดังนี้คือการกำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ให้ชัดเจนกำหนดวัตถุประสงค์ปลายทางและกำหนดวัตถุประสงค์ซึ่งสามารถทำให้บรรลุผลได้

2. การออกแบบระบบ (System Design) หมายถึงการนำเอารายละเอียดต่างๆขององค์ประกอบในระบบมาจัดเรียงลำดับความสำคัญก่อนหลังเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและเห็นรูปร่างของระบบชัดเจนเป็นรูปธรรมซึ่งมีวิธีการและขั้นตอนดังนี้คือศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบของระบบที่เป็นอยู่และระบบที่ต้องการจะเพิ่มเติมขึ้นร่างโครงสร้างของระบบขึ้นมาเลือกรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับระบบที่จะนำไปใช้ในองค์การเลือกวิธีการต่างๆในการนำระบบไปใช้

3. การบริหารระบบ (System Managing) โดยการนำระบบไปใช้และหาวิธีการที่จะควบคุมระบบที่เหมาะสมโดยจะต้องมีผู้ตรวจสอบและวัดผลระบบที่นำไปใช้ว่าเหมาะสมเกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด

^{๓๐}Debenham (อ้างถึงในพรเทพรู้แผน). การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาคการบริหารการศึกษาบัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

^{๓๑}สมัครสุพรรณรัตน์ (2527 อ้างถึงในพรเทพรู้แผน, 2546). การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาคการบริหารการศึกษาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

กอสวัสดิ์พาณิชย์ (อ้างถึงในนงลักษณ์เพิ่มชาติ) ได้กล่าวถึงการบริหารงานที่เป็นระบบ ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 3 ขั้น^{๓๒} คือ

1. การวิเคราะห์ระบบได้แก่การศึกษาระบบในภาพที่เป็นอยู่ว่ามีสิ่งนำเข้าเป็นปริมาณเท่าไรระบบนั้นมีกระบวนการอย่างไรและสิ่งนำออกของระบบมีปริมาณและคุณภาพอย่างไรระบบนั้นได้ใช้สิ่งนำเข้าอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ได้เลือกใช้วิธีการและยุทธวิธีที่เหมาะสมหรือไม่

2. การออกแบบระบบผลของการวิเคราะห์ในข้อ 1 จะทำให้เกิดความคิดว่าควรปรับปรุงการบริหารระบบอย่างไรผู้บริหารอาจออกแบบการบริหารระบบเสียใหม่หรืออาจดัดแปลงระบบเดิมด้วยวิธีการต่างๆในการออกแบบนั้นจะมีการประเมินดูว่าวิธีการหรือยุทธศาสตร์ที่จะนำมาใช้นั้นมีอยู่กี่ประเภทควรเลือกใช้วิธีการอย่างไรจึงจะทำให้ระบบทำงานได้ดีที่สุด

3. การจัดการระบบงานในขั้นวิเคราะห์และออกแบบระบบนั้นมักเป็นงานของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ซึ่งเป็นฝ่ายเทคนิคนักวิเคราะห์แต่ละสาขาย่อมมีความเชี่ยวชาญในสาขาของตนนอกจากนั้นเจ้าหน้าที่วิเคราะห์ยังใช้ข้อมูลที่เป็นตัวเลขมากมายและใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดข้อมูลให้เป็นรูปแบบที่จะพิจารณาได้สะดวกการออกแบบระบบก็มักเป็นการทำงานของนักวิชาการหลายสาขานักวิชาการเหล่านั้นจะพิจารณาระบบจากความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนการเข้าหาปัญหาแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary Approach) เช่นนี้ย่อมมีปัญหาในการประสานความคิดเป็นอันมากเมื่อเป็นดังนี้ผู้บริหารซึ่งมีความชำนาญในลักษณะทั่วไปและไม่มีความลำเอียงในทางวิชาการจึงอยู่ในฐานะที่จะวินิจฉัยปัญหาได้ดีที่สุด

ชัยยงค์พรหมวงศ์และคณะได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดระบบหรือการพัฒนาระบบโดยมีขั้นตอนต่างๆดังนี้^{๓๓}

1. การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) เป็นวิธีการระบุส่วนประกอบองค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้งหลายในระบบหน้าที่ปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบภายในระบบกับองค์ประกอบภายนอกการจัดเรียงลำดับองค์ประกอบทรัพยากรที่ต้องใช้กลุ่มเป้าหมายของผู้ใช้ระบบภารกิจที่จะต้องดำเนินการและผลผลิตหรือบริการที่จะเสนอแก่กลุ่มเป้าหมายในการวิเคราะห์ระบบจะต้องมีกิจกรรมต่างๆดังนี้

- 1.1 การวิเคราะห์ปณิธาน
- 1.2 วิเคราะห์จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์
- 1.3 วิเคราะห์หน้าที่
- 1.4 วิเคราะห์เครื่องมือหรือช่องทาง
- 1.5 วิเคราะห์วิธีการ
- 1.6 วิเคราะห์การตรวจสอบควบคุมติดตามและประเมินผล

^{๓๒} กอสวัสดิ์พาณิชย์ (อ้างถึงในนงลักษณ์เพิ่มชาติ). การประเมินผลการปฏิบัติงาน. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง, 2548.

^{๓๓} ชัยยงค์พรหมวงศ์และคณะชัยยงค์ พรหมวงศ์และคณะ. การจัดระบบการศึกษา. หน่วยที่ 1-2, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536.

2. การสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis) เป็นการนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการสร้างระบบใหม่หรือพัฒนาระบบให้ดีขึ้นโดยการกำหนดองค์ประกอบความสัมพันธ์ทิศทางและลำดับขั้นตอนของระบบที่พัฒนาขึ้นใหม่

3. การสร้างแบบจำลองระบบ (System Modeling) เป็นการสื่อสารระบบที่สร้างขึ้นใหม่หรือพัฒนาขึ้นใหม่เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าใจและนำไปใช้โดยการเขียนแบบจำลองในลักษณะดังนี้

3.1 แบบรูปภาพหรือหุ่นจำลองของจริง (Iconic Model) เช่นภาพวาดหุ่นจำลองเครื่องบิน

3.2 แบบจำลองเปรียบเทียบ (Analogue Model) เช่นนาฬิกาเป็นแบบจำลองของเวลา

3.3 แบบจำลองสัญลักษณ์ (Symbol Model) เช่นสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์

3.4 แบบจำลองแนวคิด (Conceptual Model) ซึ่งเป็นแบบจำลองที่ทำด้วยแผนภูมิหรือแผนภาพในลักษณะต่างๆ

ซึ่งในการสร้างแบบจำลองจะช่วยอธิบายถึงขั้นตอนสำคัญของระบบช่วยในการสื่อสารให้ทราบถึงขั้นตอนการควบคุมและทำนายได้ว่าจะเกิดผลอะไรขึ้นเมื่อดำเนินไปตามระบบ

4. การทดสอบระบบ (System Evaluation) เมื่อมีการพัฒนาระบบตามขั้นตอนที่ได้กำหนดไว้จนแสดงออกมาในรูปของแบบจำลองได้แล้วซึ่งถือว่าได้ระบบใหม่ขึ้นหรือเป็นการพัฒนาระบบซึ่งถือว่าเป็นต้นแบบยังประกันไม่ได้ว่าระบบที่พัฒนาขึ้นจะสามารถทำงานได้ตามวัตถุประสงค์ นักจัดระบบจึงจำเป็นต้องนำ “ต้นแบบระบบ” (System Prototype) ไปทดสอบในสถานการณ์จำลอง (System Simulation) กล่าวคือนำระบบไปใช้ในสถานการณ์ที่ใกล้เคียงความจริงซึ่งสามารถนำไปทดลองใช้ในสถานการณ์จริงได้ก็จะเป็นประโยชน์อย่างมากแต่ในทางปฏิบัติการทดสอบระบบในสถานการณ์จริงมีปัญหาด้านค่าใช้จ่ายเวลาและความเสี่ยงโดยเฉพาะระบบที่เกี่ยวข้องกับคนและทรัพย์สินดังนั้นจึงนำไปทดสอบในสถานการณ์จำลองแทน

วิทยาคุวิรัตน์ซึ่งได้ใช้การพัฒนาระบบมาเป็นขั้นตอนในการวิจัยได้สรุปให้เห็นขั้นตอนสำคัญในการพัฒนาระบบว่ามีอยู่ 5 ขั้นตอน^{๓๔} ดังนี้

1. การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis) เป็นขั้นการศึกษาวิเคราะห์แนวคิดหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับระบบที่ต้องการพร้อมกับการวิเคราะห์สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของระบบ

2. การสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis) เป็นการเปรียบเทียบระบบตามแนวคิดหลักการและทฤษฎีกับระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเพื่อที่จะรวบรวมเอาส่วนที่เหมือนและส่วนที่ต่างขององค์ประกอบย่อยๆมารวมกันและจัดองค์ประกอบของระบบให้เห็นชัดเจนยิ่งขึ้น

3. การออกแบบระบบ (System Design) เป็นขั้นตอนในการร่างรูปแบบและระบบให้เป็นรูปเป็นร่างขึ้นตามแนวคิดหลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

^{๓๔} วิทยา คุวิรัตน์. การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิกอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

4. การตรวจสอบระบบ (System Verification) เป็นขั้นตอนในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและโครงสร้างของระบบรวมทั้งการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำระบบไปใช้โดยผู้ทรงคุณวุฒิและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

5. การประเมินระบบ (System Evaluation) เป็นขั้นตอนของการนำเอาระบบที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในสถานการณ์จริงเพื่อทำการประเมินผลว่าระบบที่พัฒนาขึ้นนั้นมีข้อบกพร่องหรือสิ่งที่ควรปรับปรุงประการใด

เฉลิมชัยหาญกล้าดำเนินการพัฒนาระบบการตรวจติดตามคุณภาพภายในของสถาบันราชภัฏโดยมีขั้นตอนสำคัญ 4 ขั้นตอน^{๓๕} คือ

1. การวิเคราะห์ระบบ (Systems Analysis) เป็นขั้นตอนในการศึกษาวิเคราะห์สภาพของระบบที่เป็นอยู่ในปัจจุบันว่ามีลักษณะเป็นอย่างไรมีปัญหาอุปสรรคในการใช้ระบบอย่างไรและหากจะมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมควรมีแนวทางอย่างไร

2. การออกแบบระบบ (Systems Design) เป็นขั้นตอนในการสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงหรือออกแบบรายละเอียดภายในองค์ประกอบต่างๆของระบบเสียใหม่เพื่อให้ระบบใหม่ที่เกิดขึ้นมีความเหมาะสมต่อการนำไปปฏิบัติและเป็นไปตามหลักการแนวคิดที่ถูกต้อง

3. การตรวจสอบระบบ (Systems Verification) เป็นขั้นตอนในการตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องตามเนื้อหา / โครงสร้างโดยการให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องในเรื่องนั้นเป็นผู้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบระบบ

4. การประเมินระบบ (Systems Evaluation) เป็นขั้นตอนในการประเมินผลระบบหลังจากที่ได้มีการนำไปให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับระบบนั้นในสถานการณ์จริงได้ทดลองใช้หรือได้พิจารณาตรวจสอบถึงความเหมาะสมหรือข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่งทั้งนี้เพื่อเป็นการยืนยันว่าระบบที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิมาแล้วนั้นมีความเป็นไปได้กับการนำไปใช้จริง

พรเทพรู้แผนพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีกระบวนการพัฒนาระบบเป็น 6 ขั้นตอน^{๓๖} ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ระบบ (System Analysis)
2. การสังเคราะห์ระบบ (System Synthesis)
3. การออกแบบระบบ (System Design)
4. การตรวจสอบระบบ (System Verification)
5. การปรับปรุงระบบ (System Improvement)
6. การนำระบบไปใช้ (System Implementation)

^{๓๕}เฉลิมชัย หาญกล้า. การพัฒนาระบบการตรวจติดตามคุณภาพภายในของสถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

^{๓๖}พรเทพรู้แผนการพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

จากการศึกษาขั้นตอนการพัฒนาระบบ จากทัศนะและผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการ ๑๔ แหล่งดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าขั้นตอนการพัฒนาระบบที่นักวิชาการได้เสนอไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์ ขั้นตอนการพัฒนาระบบมีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดขั้นตอนการพัฒนาระบบที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมขั้นตอนการพัฒนาระบบอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มขั้นตอนการพัฒนาระบบเดียวกัน ดังนี้

๑. วางแผนระบบ (Planning) ขั้นตอนการวางแผนระบบเป็นความพยายามที่จะนิยามพฤติกรรมของระบบที่เราสนใจในอนาคตโดยทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและพยากรณ์ผลของทางเลือกตามที่เสนอขึ้นมารวมทั้งประเมินโอกาสที่มีอยู่การวิเคราะห์ความพยายามดังกล่าวจะนำไปสู่การนิยามขอบเขตและจำแนกประเภทวัตถุประสงค์ของระบบตลอดจนให้แนวทางเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การและการวัดประสิทธิผลองค์การ

๒. การวิเคราะห์ (System Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสำคัญขององค์ประกอบต่างๆในระบบ

๓. การสังเคราะห์ (System Synthesis) เป็นการรวมองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันและกำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่

๔. การสร้างรูปแบบหรือแบบจำลอง (System Modeling) เป็นการสร้างแบบจำลองของระบบเพื่อพยากรณ์ประสิทธิผลของระบบ

๕. การทดลองหรือทดสอบ (System Testing) เป็นการนำไปใช้ในชีวิตจริงโดยนำระบบไปใช้และหาวิธีการที่จะควบคุมระบบที่เหมาะสม โดยจะต้องมีผู้ตรวจสอบและวัดผลระบบที่นำไปใช้ว่า เหมาะสม เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด

๖. การปรับปรุงและพัฒนาระบบ (Improvement and Development) เป็นขั้นตอนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งจะแปรเปลี่ยนการออกแบบไปสู่สภาพที่พร้อมจะปฏิบัติงานได้จริงโดยปกติแล้วระบบที่ได้รับการยอมรับ

๗. การนำไปใช้จริง (Implementation) หลังจากทีระบบได้รับการพัฒนาจนเป็นที่พอใจในสภาพแวดล้อมที่ได้ทำการทดสอบแล้วก็จำเป็นต้องนำไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง

๘. ขั้นตอนประเมินระบบ (Systems Evaluation) หลังจากที่ได้มีการออกแบบระบบเพื่อนำไปใช้งานแล้วจะต้องมีการประเมินว่าระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามสถานการณ์จริงได้มากน้อยเพียงใดซึ่งในขั้นการประเมินนี้จะต้องมีการดำเนินการหลายครั้งจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้ความเห็นได้อย่างถูกต้องก่อนที่จะได้มีการนำระบบไปใช้ต่อไป

จากการศึกษาแนวคิด และผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาระบบ ผู้วิจัย ได้ทำการประมวลและวิเคราะห์ขั้นตอนการพัฒนาระบบได้ดังตาราง ๒.๕ดังนี้

ตารางที่ ๒.๕ ขั้นตอนการพัฒนาระบบ

ขั้นตอนการพัฒนาระบบ	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒	๑๓	๑๔	รวม	๑๕
๑) วางแผนระบบ			✓	✓											๓	✓
๒) การวิเคราะห์	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๑๔	✓
๓) การสังเคราะห์	✓			✓							✓	✓		✓	๖	✓
๔) การสร้างรูปแบบหรือแบบจำลอง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๑๕	✓
๕) การทดลองหรือทดสอบ	✓					✓	✓				✓	✓	✓	✓	๘	✓
๖) การปรับปรุงระบบ			✓			✓						✓		✓	๕	✓
๗) การนำระบบไปใช้		✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓				✓	๙	✓
๘) ขั้นการประเมินระบบ		✓	✓		✓							✓	✓		๖	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = Silvern

๓ = Smith

๕ = Smith

๗ = Kendall and Kendall

๙ = สมัคร สุพรรณรัตน์

๑๑ = ชัยยงค์ พรหมวงศ์และคณะ

๑๓ = เฉลิมชัย หาญกล้า

๑๕ = ผู้วิจัย

๒ = Banghart

๔ = Biggs and others

๖ = Edwards

๘ = Debenham

๑๐ = ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์

๑๒ = วิทยา คูวิรัตน์

๑๔ = พรเทพ ฐิ์แผน

จากผลการศึกษาสังเคราะห์หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับขั้นตอนการพัฒนาระบบดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยคัดเลือกขั้นตอนการพัฒนาระบบที่สามารถสังเคราะห์รวมกันได้แบ่งขั้นตอนการพัฒนาระบบได้ ๘ ประการซึ่งในที่นี้ประเภทที่มีนักวิชาการเห็นสอดคล้องกันว่า เป็นองค์ประกอบที่สำคัญขององค์ประกอบระบบ จำนวน ๘ ประการ ได้แก่

๑) วางแผนระบบ

๒) การวิเคราะห์

๓) การสังเคราะห์

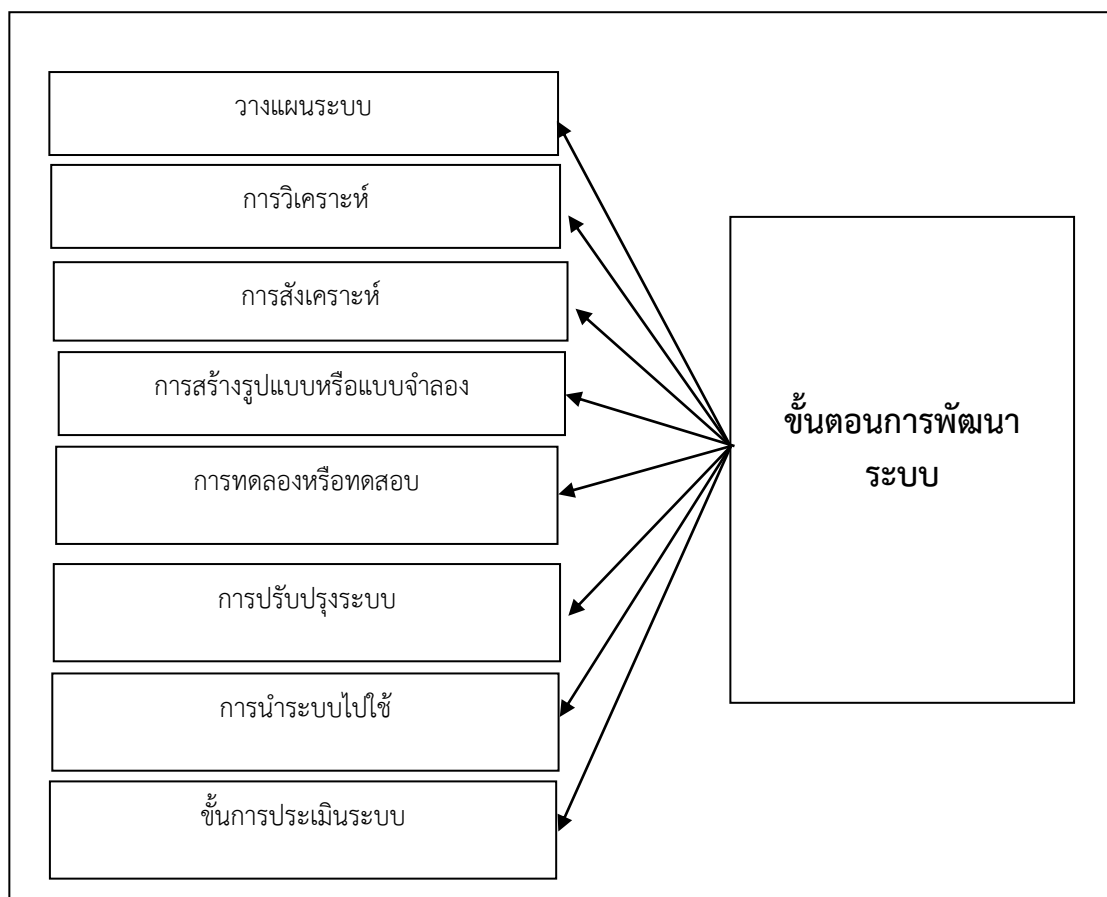
๔) การสร้างรูปแบบหรือแบบจำลอง

๕) การทดลองหรือทดสอบ

๖) การปรับปรุงระบบ

๗) การนำระบบไปใช้

๘) ขั้นตอนการประเมินระบบจากองค์ประกอบของระบบข้างต้น สามารถเขียนเป็นแผนภูมิแสดงโมเดลขั้นตอนการพัฒนาระบบตามภาพที่ ๒.๓ดังนี้

ภาพที่ ๒.๓โมเดลขั้นตอนการพัฒนาระบบ

๒.๒ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

๒.๒.๑ ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษานั้นจัดเป็นการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับผู้บริหารทางการศึกษา ซึ่งได้แก่ ผู้เรียน, ผู้ปกครอง, และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ, ประชาชน, และสังคมโดยรวม^{๓๗} การประกันคุณภาพการศึกษาจึงนับว่าเป็นกลไกที่สำคัญ ในการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถดำเนินไปสู่เป้าหมายและมาตรฐานทางการศึกษาได้ เพราะการประกันคุณภาพการศึกษานี้เป็นระบบที่จะบ่งบอกถึงความพร้อมและมาตรฐานในการจัดการศึกษา ในสถาบันการศึกษา ซึ่งจะสร้างความมั่นใจในตัวผู้รับบริการ ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในผลผลิต

^{๓๗} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แนวทางประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี, ๒๕๔๓), หน้า ๗.

ที่สถานศึกษาจะผลิตออกมาได้อย่างมีคุณภาพ และสามารถทำให้ผู้สำเร็จการศึกษามีลักษณะที่ตรงตามความต้องการของสังคม ได้นั้นกวีวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ดังนี้

ดำรง ทวีแสงสกุลไทย ได้ให้ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่ขึ้นเพื่อประเมินคุณภาพ ซึ่งทำโดยบุคคลภายนอกหรือผู้ตรวจสอบอิสระ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับงานนั้นๆ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารเพิ่มความเชื่อมั่นว่าทุกอย่างดำเนินไปด้วยดี การประกันคุณภาพ (Quality assurance) จึงเป็นกระบวนการในการประเมินคุณภาพและการรายงานผลเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่น^{๓๘}

วารินทร์ สิ้นสูงสุด ได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพ หมายถึง การให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า โรงเรียนมีแนวทางจัดและพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจนและสอดคล้องกับหลักการ นโยบายและจุดเน้นของแผนการศึกษาของรัฐ และโรงเรียนได้ปฏิบัติตามแนวทางดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อคุณภาพทางการศึกษาที่ดีของผู้เรียนแต่ละคนและทุกคน^{๓๙}

อุทุมพร จารมมาน ได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การให้หลักฐาน ข้อมูลแก่ประชาชนว่าบุคคลในโรงเรียนทำงานอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียน และสาธารณชน มีความมั่นใจในคุณภาพของนักเรียน^{๔๐}

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษาทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียนและผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคม โดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพ และทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด การประกันคุณภาพมีแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของการ “ป้องกัน” ไม่ให้เกิดการทำงานที่ไม่มีประสิทธิภาพและผลผลิตไม่มีคุณภาพ^{๔๑}

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๔) มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดให้การจัดการศึกษา โดยยึดหลักให้มีมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา และได้ให้ความหมายในเรื่องมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษากายในและการประกันคุณภาพการศึกษากายนอก ตลอดจนกำหนดเรื่องที่ต้องดำเนินการสรุปได้ดังนี้^{๔๒}

“มาตรฐานการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง

^{๓๘}ดำรง ทวีแสงสกุลไทย, การควบคุมคุณภาพสำหรับนักบริหารและกรณีศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทเอเชียเพรส จำกัด, ๒๕๓๓), หน้า ๒๒๑

^{๓๙}วารินทร์ สิ้นสูงสุด, การประกันคุณภาพการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : สยามมิตรการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๕๖.

^{๔๐}อุทุมพร จารมมาน, การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ฟีนี พับลิชชิง, ๒๕๔๔), หน้า ๑

^{๔๑}สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก, (กรุงเทพมหานคร : สกศ., ๒๕๔๓, บริษัท พิมพ์ดี จำกัด), หน้า ๗.

^{๔๒}พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๔)และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่) พ.ศ. ๒๕๔๕, หน้า ๖.

สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก

“การประกันคุณภาพภายใน” หมายถึง การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (Educational Quality Assurance) ได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การสร้างมาตรฐานของการบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม

การประกันคุณภาพภายใน (Internal Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

การประกันคุณภาพภายนอก (External Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) บุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา^{๔๓}

จากผลการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยเพื่อการสังเคราะห์กำหนดความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาจากทัศนะและจากผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการ ๘ แหล่ง ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าองค์ประกอบที่นักวิชาการได้เสนอไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้นเพื่อให้การสังเคราะห์ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษามีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดความหมายการประกันคุณภาพการศึกษามีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มความหมายการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความหมายลักษณะเดียวกัน สามารถนำมาวิเคราะห์ความหมายได้ดังตาราง ๒.๖ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๕ วิเคราะห์ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	รวม	๙
๑) กิจกรรมต่างๆ ที่ขึ้นเพื่อประเมินคุณภาพ	✓	✓		✓		✓	✓		๕	✓
๒) การให้ความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและ	✓	✓		✓					๓	✓

^{๔๓} สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), อภิธานศัพท์ การประกันคุณภาพการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : หจก.สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์, ๒๕๕๓), หน้า ๑๘

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง										
๓) การให้หลักฐาน		✓	✓	✓					๓	✓
๔) การบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา	✓			✓					๒	✓
๕) การสร้างระบบและวิธีการประเมินผล การปฏิบัติงาน	✓				✓		✓		๓	✓
๖) การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา					✓	✓		✓	๓	✓
๗) การสร้างมาตรฐานของการบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา					✓		✓		๒	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = ดำรง ทวีแสงสกุลไท

๒ = วารินทร์ สิ้นสูงสุด

๓ = อุทุมพร จามรมาน

๔ = สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

๕ = พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๔)

๖ = สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน)

๗ = การประกันคุณภาพภายใน

๘ = การประกันคุณภาพภายนอก

๙ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๒.๖ ผู้วิจัยสามารถสรุปความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้ คือ การสร้างมาตรฐานของการบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษาโดยมีวิธีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐานและประเมินผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้รับบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๒.๒ ประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำหรับประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษานั้นได้มีนักวิชาการให้ความหมายหลาย คน ผู้วิจัยขอยกตัวอย่าง ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้แบ่งประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษา^{๔๔} ดังนี้

๑.การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน (Internal Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจาก

^{๔๔} คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. . กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2554.

ภายใน โดยวงจร PDCA (Plan - Do - Check - Act) เป็นการปฏิบัติโดยบุคลากรของสถาบันการศึกษาหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษานั้นๆ

๒. การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก (External Quality Assurance) หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพและเป็นการพัฒนาให้มีคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษานั้นๆ

อุทุมพร จามรมาน ได้พูดถึงประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษา^{๔๕} ดังนี้

๑. ประกันภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

๒. ประกันภายนอก หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพ การศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองเพื่อเป็นการ ประกันคุณภาพ และให้มีการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ระบบและกลไก หมายถึง ขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆที่มีความสัมพันธ์ และเชื่อมโยงกัน อย่างเป็นระบบ โดยอาศัยบุคลากร ทรัพยากร กฎเกณฑ์ มาตรการ แนวปฏิบัติ และปัจจัยต่างๆ เป็น กลไกให้การดำเนินงานบรรลุ เป้าหมาย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๔) มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ได้กำหนดให้การจัดการศึกษา โดยยึดหลักให้มีมาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษา และได้ให้ความหมายในเรื่องมาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ตลอดจนกำหนดเรื่องที่ต้องดำเนินการสรุปได้ดังนี้^{๔๖}

“มาตรฐานการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การประกันคุณภาพการศึกษาภายในและภายนอก

จากการศึกษาแนวคิด และผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการเกี่ยวกับประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษาผู้วิจัย ได้ทำการประมวลและวิเคราะห์ประเภทของการประกันคุณภาพ การศึกษาได้ดังตาราง ๒.๖ดังนี้

^{๔๕}อุทุมพร จามรมาน, การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : ฟีนี พับ ลิชซิ่ง, ๒๕๔๔), หน้า ๑

^{๔๖}พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๔)และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่) พ.ศ. ๒๕๔๕, หน้า ๖.

ตารางที่ ๒.๕ ประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษา

ประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษา	๑	๒	๓	รวม	๔
๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน	✓	✓	✓	๒	✓
๒) การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก	✓	✓	✓	๒	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

๒ = อุทุมพร จามรมาน

๓ = พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

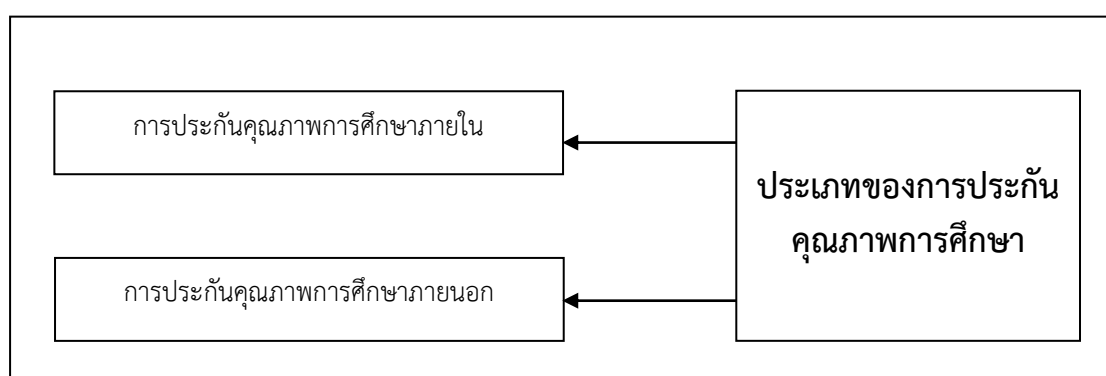
๔ = ผู้วิจัย

จากผลการศึกษาสังเคราะห์หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยคัดเลือกประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษาที่สามารถสังเคราะห์รวมกันได้แบ่งประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษาได้ ๒ ประเภทซึ่งในที่นี้ประเภทที่มีนักวิชาการเห็นสอดคล้องกันว่าเป็นประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษาจำนวน ๒ ประเภท ได้แก่

๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายใน โดยวงจร PDCA (Plan - Do - Check - Act) จากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษา

๒) การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันการศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

จากประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษาข้างต้น สามารถเขียนเป็นแผนภูมิแสดงโมเดลประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษาตามภาพที่ ๒.๔ดังนี้

ภาพที่ ๒.๓ โมเดลประเภทของการประกันคุณภาพการศึกษา

๒.๒.๓ ลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำหรับลักษณะของการประกันคุณภาพศึกษานั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมลักษณะโดยภาพกว้างของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวม ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช ได้กล่าวสรุปแนวคิดหลักของการพัฒนาระบบประเมินภายในว่า แนวโน้มของการประเมินผลการศึกษาให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-evaluation) มากขึ้น ผลการประเมินตนเองหากดำเนินการอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีการนำไปใช้อย่างจริงจังจะส่งผลดีต่อหน่วยงาน วงจร PDCA จัดเป็นกระบวนการปฏิบัติที่มีการตรวจสอบตนเองอยู่ตลอดเวลา ประกอบด้วย การวางแผน, การปฏิบัติ, การตรวจสอบประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขทั้งนี้ สถานศึกษาอาจเคยทำการประเมินตนเองอย่างไม่เป็นทางการ ไม่มีแบบแผน หรือไม่มีระบบที่แน่นอนก็ได้ หากสถานศึกษาประสบความสำเร็จในการดำเนินการประเมินผลภายในก็มุ่งที่จะทำให้เกิดผลผลิต ๒ ประการคือ^{๔๗}

๑. ผลผลิตที่เกิดขึ้นทันที คือ การสร้างการทำงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา ซึ่งทำให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ มีความตระหนักในคุณค่าของการประเมิน มีการกำหนดพันธกิจที่จะทำการประเมิน มีการร่วมมือกันทำงาน และมีการนำผลไปพัฒนาปรับปรุงการทำงาน

๒. ผลผลิตปลายทาง คือ การได้รูปแบบการประเมินผลภายในที่พัฒนาโดยสถานศึกษา ได้คณะทำงานหรือทีมนักประเมินในสถานศึกษา และแนวทางการขยายผลไปยังสถานศึกษาอื่น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวว่า “มาตรฐานการศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาจึงเกี่ยวข้องกับปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของการจัดการศึกษา เพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบ และประกันคุณภาพของสถานศึกษา มาตรฐานการศึกษาจึงไม่ได้หมายถึงระดับคุณภาพด้านในด้านหนึ่งเท่านั้น แต่รวมถึงผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดกับตัวผู้เรียน โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้บริหารสถานศึกษาหรือกระบวนการจัดการบริหารการศึกษา^{๔๘}

กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวถึง การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างยั่งยืนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีความตระหนักรับรู้ และเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบ มีคุณภาพ ผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายและดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ใช้ผลการประเมินผลตนเอง ผลการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอก หรือผลการวิจัยที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา ตลอดจนใช้ผลการวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน การติดตามตรวจสอบ และปรับปรุงงานเป็นระยะ จะช่วยให้งานบรรลุผลได้ดีและมีประสิทธิภาพ ผลที่เกิดกับผู้เรียนจะเป็นที่พึงพอใจกับผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับช่วงต่อจากสถานศึกษา

^{๔๗} สุวิมล ว่องวานิช, แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี, ๒๕๔๔), หน้า ๒-๖

^{๔๘} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เล่ม ๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๖

ด้วยการดำเนินงานที่ทุกคนมีจิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วมกันเช่นนี้ ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาอย่างแท้จริง และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นวิถีชีวิตในการทำงานของทุกคนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยึดคุณภาพผู้เรียนฝังแน่นอยู่ในจิตใจตลอดเวลา^{๔๙}

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กล่าวว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษา สร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่าสถานศึกษาสามารถศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด และผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถ ทักษะ และมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประโยชน์ให้แก่ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสมด้วยการบริหารจัดการที่มีคุณภาพทั้งองค์กรโดยใช้หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประโยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา จึงเป็นกลไกที่สำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติและประกาศกฎกระทรวง ซึ่งการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษามีหลักการ ๓ ประการ^{๕๐}

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ได้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาไทยให้มีมาตรฐาน หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาได้กำหนดไว้เป็น ๓ ข้อโดยสรุปดังนี้^{๕๑}

๑. รัฐกระจายอำนาจกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการ, งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร ให้จังหวัดและสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท

๒. รัฐสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน, องค์กรปกครองท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา

๓. โรงเรียนต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียนและผู้ปกครองตามมาตรฐานที่กำหนดของผู้รับผิดชอบของการจัดการศึกษา

นอกจากนี้ความจำเป็นที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามภาระความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.

^{๔๙} กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๔), หน้า ๒-๓.

^{๕๐} สำนักทดสอบทางการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๕๓), หน้า ๑๐-๑๓.

^{๕๑} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, **แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา**, การประกันคุณภาพการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๑-๔.

๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งได้ให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดไว้ในมาตรา ๔๗-๕๑ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้^{๕๒}

มาตรา ๔๗ ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๔๘ ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา ๔๙ ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพศึกษามีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการและแนวทาง จัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ให้มีการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา ๕๐ ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากรคณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษาตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา ๕๑ ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

สมคิด พรหมจ้อยและสุพัตร์ พิบูลย์ ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาได้กล่าวว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษานั้นจัดเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ตลอดช่วงชีวิต สามารถพัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านต่าง ที่จะดำรงชีวิตประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวม

^{๕๒}ราชกิจจานุเบกษา, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เดอะบุคส์, ๒๕๕๖) หน้า ๑๙-๒๐.

เป็นพลังสร้างสรรค์ เพราะการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนนั้นรัฐได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษา จึงได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ขึ้นเพื่อให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อ จริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักการ จัด การศึกษา ๓ ประการ คือ^{๕๓}

๑. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน

๒. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

๓. พัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง มีการกระจายอำนาจไปสู่ เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองท้องถิ่น รวมทั้งให้มีการกำหนดมาตรฐานและ จักระบบการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา

จรัส นองมาก การประกันคุณภาพของสถานศึกษา ก็ต้องมีการประเมินผล การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษา ว่าได้ดำเนินการครบถ้วนถูกต้องตามลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์หรือไม่ ถ้าพบว่ายังบกพร่องก็จะได้ปรับปรุง แก้ไข หรือถ้าอยู่แล้วก็จะได้ แสวงหาวิธีการเพื่อจัดทำให้ดียิ่งขึ้น เมื่อปรับปรุงในระยะหนึ่งแล้ว ก็มีการประเมินและพัฒนาต่อๆ ไปอีก สถานศึกษาที่จัดดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพก็จะมีแต่เจริญก้าวหน้า เปลี่ยนแปลงไป ในทางที่ดีขึ้นๆ อยู่ตลอดเวลา^{๕๔}

จากการศึกษาลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษาจากทัศนะและผลการศึกษาวิจัย ของนักวิชาการ ๖ แหล่งดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าลักษณะของการประกันคุณภาพ การศึกษาที่นักวิชาการได้เสนอไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะ เดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์ ลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษามีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกัน ให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมลักษณะ ของการประกันคุณภาพการศึกษาอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มลักษณะของการ ประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้

๑) ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-evaluation) มากขึ้น ผลการประเมิน ตนเองหากดำเนินการอย่างถูกต้องทำให้เกิดผลผลิต ๒ ประการคือผลผลิตที่เกิดขึ้นทันที และผลผลิต ปลายทางเกี่ยวข้องกับปัจจัย

๒) เป็นกระบวนการ และผลผลิตของการจัดการศึกษาเพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบ และประกันคุณภาพของสถานศึกษาตรวจสอบและตัดสินคุณภาพ โดยเพื่อให้มี ประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างยั่งยืนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่ง ประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีความตระหนักรู้ และเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบ มีคุณภาพ ผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

^{๕๓} สมคิด พรหมจรรย์และสุพักตร์ พิบูลย์, การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา, (นนทบุรี : จตุพร ดีไซน์, ๒๕๔๔), หน้า ๒-๓.

^{๕๔} จรัส นองมาก, ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท พัฒนาคุณภาพ วิชาการ (พว.) จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๕๒-๕๓.

๓) เป็นระบบที่สถานศึกษา สร้างความมั่นใจ แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่าสถานศึกษาสามารถศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดเพื่อพัฒนาการศึกษาไทยให้มีมาตรฐาน หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาได้กำหนดไว้เป็น ๓ ข้อ คือ

๑. รัฐกระจายอำนาจกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการ, งบประมาณ บุคลากรและทรัพยากร ให้จังหวัดและสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท

๒. รัฐสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน, องค์กรปกครองท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ในการจัดการศึกษา

๓. โรงเรียนต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียนและผู้ปกครองตาม มาตรฐานที่กำหนดของผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษานั้น จัดเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมโดย ยึดหลักการจัดการศึกษา ๓ ประการ คือเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องการประเมินผล การ ติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษา ว่าได้ดำเนินการครบถ้วนถูกต้องตาม ลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์หรือไม่ ถ้าพบว่ายังบกพร่องก็จะได้ปรับปรุง แก้ไข หรือถ้าอยู่แล้วก็ได้ แสวงหาวิธีการเพื่อจัดทำให้ดียิ่งขึ้น

จากการศึกษาแนวคิด และผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการเกี่ยวกับลักษณะของการ ประกันคุณภาพการศึกษา ผู้วิจัย ได้ทำการประมวลและวิเคราะห์ลักษณะของการประกันคุณภาพ การศึกษาได้ดังตาราง ๒.๕ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๕ ลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษา

ลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษา	๑	๒	๓	๔	๕	๖	รวม	๗
๑) การประเมินผลการศึกษาให้มีความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-evaluation) มากขึ้น ผลการประเมินตนเอง หากดำเนินการอย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีการนำไปใช้ อย่างจริงจังจะส่งผลดีต่อหน่วยงาน วงจร PDCAมุ่งที่จะทำให้ เกิดผลผลิต ๒ ประการคือ ๑. ผลผลิตที่เกิดขึ้นทันที ๒. ผลผลิตปลายทาง	✓		✓	✓			๓	✓
๒) มาตรฐานการศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาจึง เกี่ยวข้องกับปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตของการจัด การศึกษาเพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบ และประกัน คุณภาพของสถานศึกษา		✓		✓	✓		๓	✓
๓) การติดตาม การตรวจสอบและตัดสินคุณภาพ และ มาตรฐานการติดตามตรวจสอบ และตัดสินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่ได้รับการรับรอง	✓		✓				๒	✓

๔) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างยั่งยืน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่เกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญโดยมีความตระหนักรู้ และเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบ มีคุณภาพ ผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายและดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ใช้ผลการประเมินผลตนเอง	✓	✓		✓	✓		๔	✓
๕) เป็นระบบที่สถานศึกษา สร้างความมั่นใจ แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่า สถานศึกษาสามารถศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด		✓		✓	✓		๓	✓
๖) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาไทยให้มีมาตรฐาน หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาได้กำหนดไว้เป็น ๓ ข้อ ๑. รัฐกระจายอำนาจกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการ, งบประมาณ บุคลากรและทรัพยากร ให้จังหวัดและสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท ๒. รัฐสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน, องค์กรปกครองท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ๓. โรงเรียนต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียนและผู้ปกครองตามมาตรฐานที่กำหนดของผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา				✓		✓	๒	✓
๗) ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษานั้นจัดเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้า และแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมโดยยึดหลักการจัดการศึกษา ๓ ประการ คือ ๑. เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ๒. ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ๓. พัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง				✓	✓	✓	๓	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = สุวิมล ว่องวานิช	๒ = สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓ = กระทรวงศึกษาธิการ	๔ = สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
๕ = สมคิด พรหมจ้อยและสุพัตร์ พิบูลย์	๖ = จำรัส นองมาก
๗ = ผู้วิจัย	

จากผลการศึกษาสังเคราะห์หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยคัดเลือกลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษาที่สามารถสังเคราะห์รวมกันได้แบ่งลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษาได้ ๓ ประการซึ่งในที่นี้ประเภทที่มีนักวิชาการเห็นสอดคล้องกันว่า เป็นลักษณะที่สำคัญของลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษ จำนวน ๓ ประการ ได้แก่

๑) ให้ความสำคัญกับการประเมินตนเอง (Self-evaluation) มากขึ้น ผลการประเมินตนเองหากดำเนินการอย่างถูกต้องทำให้เกิดผลผลิต ๒ ประการคือผลผลิตที่เกิดขึ้นทันที และผลผลิตปลายทางเกี่ยวข้องกับปัจจัย

๒) เป็นกระบวนการ และผลผลิตของการจัดการศึกษาเพื่อการกำกับ ติดตาม ดูแล ตรวจสอบ และประกันคุณภาพของสถานศึกษาตรวจสอบและตัดสินคุณภาพ โดยเพื่อให้มีประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างยั่งยืน

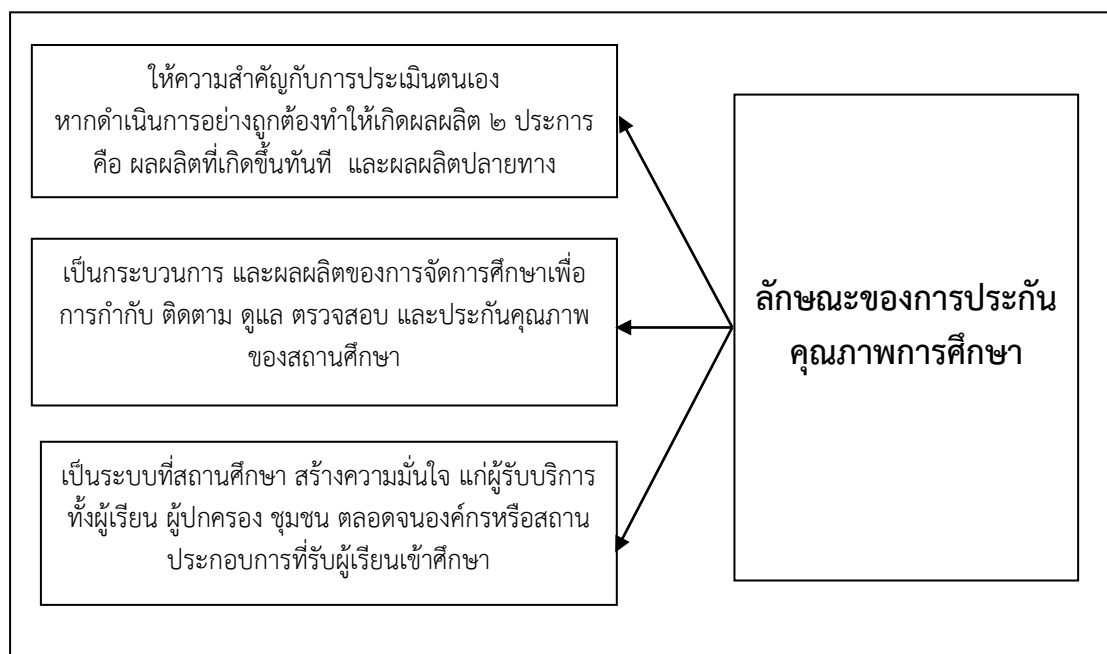
๓) เป็นระบบที่สถานศึกษา สร้างความมั่นใจ แก่ผู้รับบริการ ทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงานว่าสถานศึกษาสามารถศึกษาให้มีคุณภาพได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดเพื่อพัฒนาการศึกษาไทยให้มีมาตรฐาน หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาได้กำหนดไว้เป็น ๓ ข้อ คือ

๑. รัฐกระจายอำนาจกำหนดนโยบายการบริหารงานวิชาการ, งบประมาณ บุคลากรและทรัพยากร ให้จังหวัดและสถานศึกษาทุกระดับทุกประเภท

๒. รัฐสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน, องค์กรปกครองท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา

๓. โรงเรียนต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อนักเรียนและผู้ปกครองตามมาตรฐานที่กำหนดของผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษาความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษานั้น จัดเป็นรากฐานสำคัญประการหนึ่งในการสร้างความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในสังคมโดยยึดหลักการจัดการศึกษา ๓ ประการ คือเป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และพัฒนาสาระกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องการประเมินผล การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษา ว่าได้ดำเนินการครบถ้วนถูกต้องตามลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์หรือไม่ ถ้าพบว่ายังบกพร่องก็จะได้ปรับปรุง แก้ไข หรือถ้าอยู่แล้วก็จะได้แสวงหาวิธีการเพื่อจัดทำให้ดียิ่งขึ้น

สามารถเขียนเป็นแผนภูมิแสดงโมเดลลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษาตามภาพที่ ๒.๕ ดังนี้

ภาพที่ ๒.๓ โมเดลลักษณะของการประกันคุณภาพการศึกษา

๒.๒.๔ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำหรับองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษานั้น ผู้วิจัยได้รวบรวมลักษณะโดยภาพรวมของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาโดยภาพรวม ดังนี้

อำนาจ เจนจบศิริ ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง ส่วนต่างๆ ของระบบประกันคุณภาพที่สาขาวิชาเลือกใช้ในการประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งองค์ประกอบนี้จะครอบคลุมและสอดคล้องกับระบบบริหารงานภายในของมหาวิทยาลัยการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย แยกได้ ๒ ส่วน^{๕๕} คือ

๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถาบันการศึกษานั้นเองหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลและสถานศึกษาเพื่อให้แน่ใจว่าสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการตามภารกิจหลักอย่างมีคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาภายในประกอบด้วย ๑) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ๒) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) ๓) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

^{๕๕} องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา <http://teched.rmutp.ac.th/km/wp-content/uploads/2012/07/การประกันคุณภาพการศึกษา2> [ออนไลน์วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๐]

๒)การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและการประเมินผลของสถาบันการศึกษาจากภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองเพื่อเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาและให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานของสถาบันการศึกษาและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ประกอบด้วย๑) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit)๒) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)๓) การรับรองมาตรฐาน (Quality Accreditation)

อุทุมพร จามรมานได้แบ่งองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาได้ ๒ อย่าง^{๕๖} คือ

๑)การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน เป็นการควบคุมและตรวจสอบโดยตัวเอง เพื่อให้รู้จุดบกพร่อง เพื่อการแก้ไขปรับปรุงกับเสริมจุดแข็งให้แข็งยิ่งขึ้น

๒)การประกันคุณภาพการศึกษาโดยภายนอก เป็นการตรวจสอบจากกลุ่มผู้มีความรู้ความสามารถหรือเกี่ยวข้องกับการใช้งานบัณฑิต การตรวจสอบจากภายนอก มักจะการใช้การเยี่ยมชมเพื่อหาข้อผิดพลาดตัดสินใจตามเกณฑ์ภายนอกที่กำหนด

การประกันคุณภาพจากภายนอก มักเกิดหลังจากที่หน่วยงานการศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในตนเอง จนถึงระดับที่พึงพอใจแล้ว จึงจะมีการประกันคุณภาพโดยภายนอก

ผลการตัดสินจากภายนอก มักสรุปได้ว่า ยอมรับ/ไม่ยอมรับ มติที่ประเมินแล้วแจ้งสู่หน่วยงานกับประชาชนให้ทราบทั่วกัน

การประกันคุณภาพจากภายนอก มักทำทุก ๆ ๕-๖ปี ส่วนการประกันคุณภาพภายในเป็นการทำทุก ๆ ภาคการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในปีพ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของหน่วยย่อยของการอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา โดยให้พิจารณาเพิ่มเติมในสาระที่เกี่ยวข้องในกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๑๕ ปีฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๖๕) แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ รวมทั้งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ทั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ๓ ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยมีองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามพันธกิจ ๔ ด้านของสถาบันอุดมศึกษา และเพิ่มเติมด้านอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในทั้งระดับหลักสูตร คณะ และสถาบัน ดำเนินการไปพร้อมกัน หากเป็นตัวบ่งชี้ที่เน้นกระบวนการจะต้องมีการประเมินผลลัพท์ภายใต้

^{๕๖} อุทุมพร จามรมาน, การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา, (กรุงเทพมหานคร : พันนี้พับลิชชิ่ง, ๒๕๔๔), หน้า ๔.

การดำเนินการตามตัวบ่งชี้กระบวนการดังกล่าวด้วย (process performance) ซึ่งได้กำหนดหลักการ พัฒนาไว้ดังนี้

๑) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน^{๕๗}

ระดับสถาบันประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร ระดับคณะ และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับสถาบัน

องค์ประกอบที่ ๑ การผลิตบัณฑิต

พันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนด การเรียนการสอนในยุคปัจจุบันใช้หลักการของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น พันธกิจดังกล่าวจึงเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัจจัยนำเข้าที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ประกอบด้วยการมีอาจารย์ที่มีปริมาณและคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร มีกระบวนการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่อาศัยหลักการร่วมมือร่วมพลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถาบันตัวบ่งชี้จำนวน ๕ ตัวบ่งชี้คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ ผลการบริหารจัดการหลักสูตรโดยรวม

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๒ อาจารย์ประจำสถาบันที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๓ อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๔ การบริการนักศึกษาในระดับปริญญาตรี

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๕ กิจกรรมนักศึกษาระดับปริญญาตรี

องค์ประกอบที่ ๒ การวิจัย

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งอาจมีจุดเน้นในเรื่องการวิจัยที่แตกต่างกันขึ้นกับสภาพแวดล้อมและความพร้อมของแต่ละสถาบัน อย่างไรก็ตาม ทุกสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีพันธกิจนี้เป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจสถาบัน ดังนั้น จึงต้องมีระบบและกลไกควบคุมให้สามารถดำเนินการในพันธกิจด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามจุดเน้นเฉพาะของแต่ละสถาบัน เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เกิดประโยชน์ การวิจัยจะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์จำเป็นต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญ ๓ ประการ คือ ๑) สถาบันต้องมีแผนการวิจัย มีระบบและกลไก ตลอดจนมีการสนับสนุนทรัพยากรให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน ๒) คณาจารย์มีส่วนร่วมในการวิจัยอย่างเข้มแข็ง โดยบูรณาการงานวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน และพันธกิจด้านอื่นๆ ของสถาบัน และ๓) ผลงานวิจัยมีคุณภาพ มีประโยชน์สนองยุทธศาสตร์ของชาติและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางตัวบ่งชี้จำนวน ๓ ตัวบ่งชี้คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๓ ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย

องค์ประกอบที่ ๓ การบริการวิชาการ

^{๕๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๒๓.

การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญการให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรืออาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณะ ชุมชน และสังคมโดยกว้าง รูปแบบการให้บริการทางวิชาการมีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบัน เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ ให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามต่างๆ หรือเพื่อชี้แนะสังคม การให้บริการทางวิชาการ นอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว สถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ คือ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจากการให้บริการทางวิชาการด้วยตัวบ่งชี้จำนวน ๑ ตัวบ่งชี้คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ การบริการวิชาการแก่สังคม

องค์ประกอบที่ ๔ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมถือเป็นพันธกิจสำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องมีระบบและกลไกการดำเนินงานด้านนี้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ โดยอาจมีจุดเน้นเฉพาะที่แตกต่างกันตามปรัชญา และธรรมชาติของแต่ละสถาบัน และมีการบูรณาการเข้ากับพันธกิจอื่นๆ โดยเฉพาะการผลิตบัณฑิต รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมที่ฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นรากฐานการพัฒนาองค์ความรู้ที่ขึ้นตัวบ่งชี้จำนวน ๑ ตัวบ่งชี้คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๑ ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่ ๕ การบริหารจัดการ

สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ โดยมีสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการทำงานของสถาบันให้มีประสิทธิภาพ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องบริหารจัดการด้านต่างๆ ให้มีคุณภาพ เช่น ทรัพยากรบุคคล ระบบฐานข้อมูล การบริหารความเสี่ยง การบริหารการเปลี่ยนแปลง การบริหารทรัพยากรทั้งหมด ฯลฯ เพื่อสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ตัวบ่งชี้จำนวน ๓ ตัวบ่งชี้คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑ การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๒ ผลการบริหารงานของคณะ

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๓ ระบบกำกับกำกับการประกันคุณภาพหลักสูตรและคณะ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)ได้แบ่งองค์ประกอบและตัวชี้วัดเพื่อการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอก^{๕๘} ดังนี้

^{๕๘} องค์ประกอบและตัวชี้วัด, สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน), www.onesqa.or.th[ออนไลน์วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐]

มาตรฐานที่ ๑ มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

บัณฑิตเป็นผู้ที่มีคุณภาพ คิดเป็น ทำเป็น มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้ รวมทั้งสามารถประกอบอาชีพและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรฐานที่ ๒ มาตรฐานด้านการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งด้านความสนใจ ความถนัด การฝึกปฏิบัติ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เป็นอาทิ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพได้

มาตรฐานที่ ๓ มาตรฐานด้านการสนับสนุนการเรียนรู้

การระดมทรัพยากรทั้งด้านบุคลากร งบประมาณ อาคาร สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งความร่วมมือจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกสถาบันอุดมศึกษาเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

มาตรฐานที่ ๔ มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์

ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวางและงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพ สามารถเผยแพร่ได้ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ให้หลากหลาย ทันสมัย สามารถนำไปพัฒนาสังคมและประเทศได้

มาตรฐานที่ ๕ มาตรฐานด้านการบริการวิชาการ

การให้บริการวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน สังคม เพื่อให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐานที่ ๖ มาตรฐานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาที่มีการบูรณาการตามความเหมาะสม

มาตรฐานที่ ๗ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ

ระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด คล่องตัว โปร่งใส และตรวจสอบได้ เพื่อเสริมสร้างจิตสำนึกของความรับผิดชอบต่อสังคม

มาตรฐานที่ ๘ มาตรฐานด้านระบบการประกันคุณภาพภายใน

ระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา และสามารถรองรับการประกันคุณภาพภายนอกได้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา

องค์ประกอบของทบวงมหาวิทยาลัย

๑. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน

๒. การเรียนการสอน

๓. กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา

๔. การวิจัย

๕. การบริการทางวิชาการ

๖. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

๗. การบริหารและการจัดการ

๘. การเงินและงบประมาณ

๙. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

จากการศึกษาองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาจากทัศนะและผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการ ๔ แหล่งดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาที่นักวิชาการได้เสนอไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษามีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้

๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน หมายถึง การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถาบันการศึกษานั้นเองหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาเพื่อให้แน่ใจว่าสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการตามภารกิจหลักอย่างมีคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาภายในประกอบด้วย ๑) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ๒) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) ๓) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) โดยการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่

๑.๑ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ประกอบด้วย ๖ องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ ๑ การกำกับมาตรฐาน

องค์ประกอบที่ ๒ บัณฑิต

องค์ประกอบที่ ๓ นักศึกษา

องค์ประกอบที่ ๔ อาจารย์

องค์ประกอบที่ ๕ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมิน ผู้เรียน

องค์ประกอบที่ ๖ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

๑.๒ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะประกอบด้วย ผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการ ในระดับคณะ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ ๑ การผลิตบัณฑิต

องค์ประกอบที่ ๒ การวิจัย

องค์ประกอบที่ ๓ การบริการวิชาการ

องค์ประกอบที่ ๔ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่ ๕ การบริหารจัดการ

๑.๓ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบันประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ ได้แก่

องค์ประกอบที่ ๑ การผลิตบัณฑิต

องค์ประกอบที่ ๒ การวิจัย

องค์ประกอบที่ ๓ การบริการวิชาการ

องค์ประกอบที่ ๔ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่ ๕ การบริหารจัดการ

๒)การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและการประเมินผลของสถาบันการศึกษาจากภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองเพื่อเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาและให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานของสถาบันการศึกษาและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ประกอบด้วย ๑) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) ๒) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) ๓) การรับรองมาตรฐาน (Quality Accreditation) ระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย ๙ องค์ประกอบ ได้แก่

๑. ปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ และแผนการดำเนินงาน

๒. การเรียนการสอน

๓. กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา

๔. การวิจัย

๕. การบริการทางวิชาการ

๖. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

๗. การบริหารและการจัดการ

๘. การเงินและงบประมาณ

๙. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

จากการศึกษาแนวคิด และผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการเกี่ยวกับองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาผู้วิจัย ได้ทำการประมวลและวิเคราะห์องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาได้ดังตาราง ๒.๖ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๖องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา

องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา	๑	๒	๓	๔	รวม	๕
๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่	✓	✓	✓	✓	๔	✓
๑.๑ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ประกอบด้วย ๖ องค์ประกอบ						
๑.๒ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ ประกอบด้วย ผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการ ในระดับคณะ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ						
๑.๓ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ						
๒) การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ๙ องค์ประกอบ ได้แก่	✓	✓	✓	✓	๔	✓
๑. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน						
๒. การเรียนการสอน						
๓. กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา						
๔. การวิจัย						
๕. การบริการทางวิชาการ						
๖. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม						
๗. การบริหารและการจัดการ						
๘. การเงินและงบประมาณ						
๙. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ						

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = อำนาง เจนจบศิริ

๒ = อุทุมพร จามรมาน

๓ = สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๔ = สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)

๕ = ผู้วิจัย

จากผลการศึกษาสังเคราะห์หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยคัดเลือกองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ที่สามารถสังเคราะห์รวมกันได้แบ่งองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ ๒ ประการซึ่งในที่นี้ประเภทที่มีนักวิชาการเห็นสอดคล้องกันว่า เป็นองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน ๒ ประการ ได้แก่

๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ได้แก่

๑.๑ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตร ประกอบด้วย ๖ องค์ประกอบ

๑.๒ การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับคณะ ประกอบด้วย ผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการ ในระดับคณะ ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ

๑.๓ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับสถาบัน ประกอบด้วย ๕ องค์ประกอบ

๒) การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย ๙ องค์ประกอบ ได้แก่

๑. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน

๒. การเรียนการสอน

๓. กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา

๔. การวิจัย

๕. การบริการทางวิชาการ

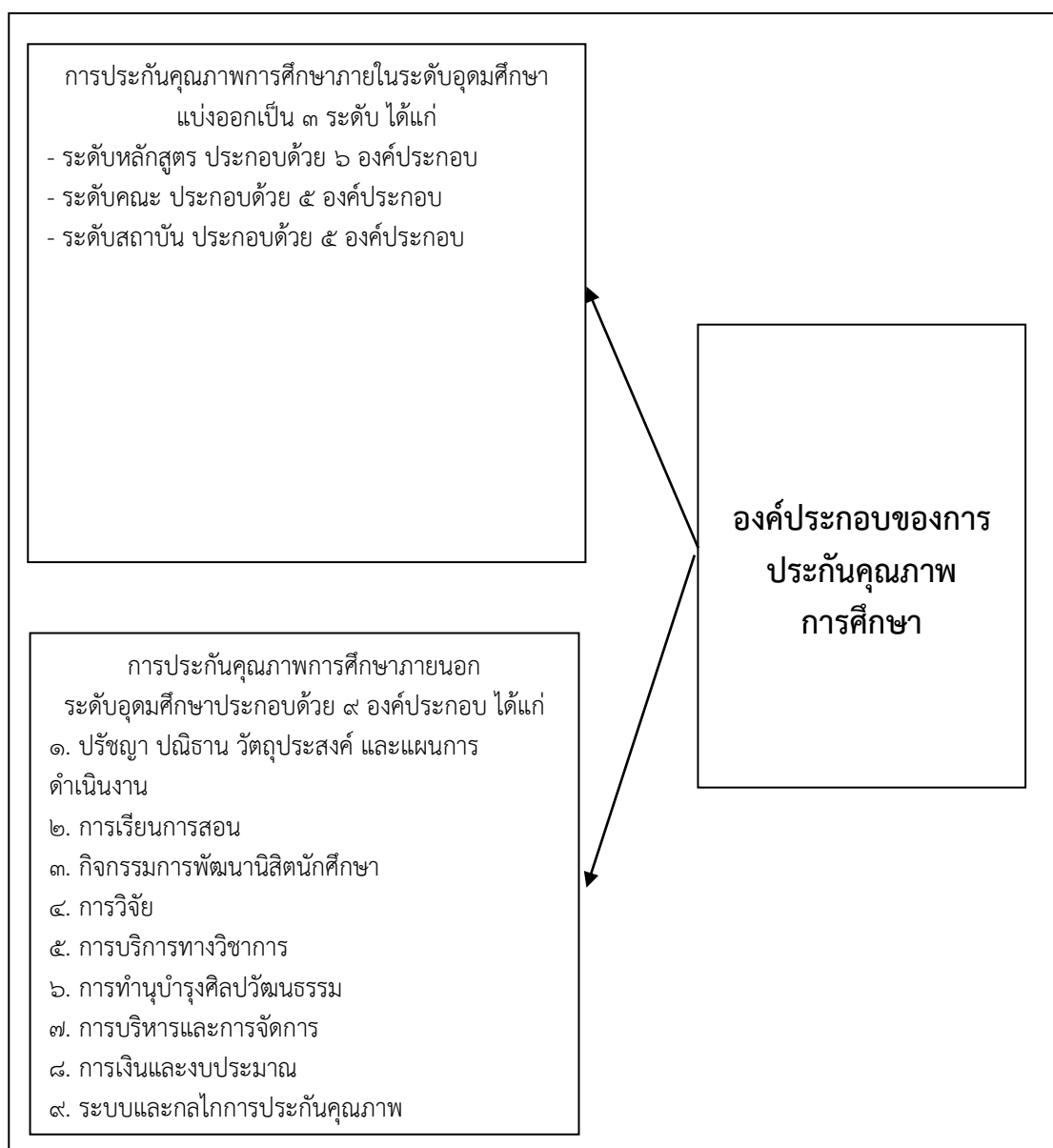
๖. การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

๗. การบริหารและการจัดการ

๘. การเงินและงบประมาณ

๙. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

สามารถเขียนเป็นแผนภูมิแสดงโมเดลองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ตามภาพที่ ๒.๖ ดังนี้

ภาพที่ ๒.๓ โมเดลองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา

๒.๒.๕ ขั้นตอนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๑) กระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา

สำหรับกระบวนการของการประกันคุณภาพศึกษานั้นได้มีนักวิชาการให้ความหมายหลายคน ผู้วิจัยขอยกตัวอย่าง ดังนี้

นิติธร ปิลวาสน์ได้กล่าวว่ากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบด้วย ๓ กระบวนการ^{๕๙} ดังนี้

๑) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control)เป็นกระบวนการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ หลังจากนั้นหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาจัดทำแผน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพเข้าสู่มาตรฐานที่กำหนดไว้ในด้านการพัฒนาหลัก สูตร สื่อการพัฒนาครูและบุคลากร ธรรมนูญสถานศึกษา ระเบียบการสอน การแนะแนว การจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ทั้งนี้จะเน้นระบบและกลไกการปฏิบัติงานตามแผน ติดตาม กำกับการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

๒) การตรวจสอบ (Quality Audit)เป็นการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ โดยการดำเนินการดังนี้

๑.การตรวจสอบและทบทวนการดำเนินงานทั้งระบบด้วยตนเองของสถาบันการศึกษา เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และรายงานผลต่อผู้ปกครองและผู้รับผิดชอบการจัดการศึกษา

๒.การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถาบันการศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อส่งเสริมสนับสนุนและ/หรือใช้มาตรการในการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

๓) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น

๑.การประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment)

๒.ส่วนการประเมินคุณภาพภายนอกเป็นการดำเนินงานโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อประเมินผลและรับรองว่า สถาบันการศึกษาจัดการศึกษาได้คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้

^{๕๙}นิติธร ปิลวาสน์การประกันคุณภาพการศึกษา, <http://taamkru.com/th>[ออนไลน์วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐]

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ได้กล่าวถึงกระบวนการประกันคุณภาพ การศึกษา^{๖๐} ดังนี้

๑) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control)

๑. ศึกษาและเตรียมการตั้งคณะทำงานประกันให้ความรู้แก่บุคลากรทุกมนุษย์และ ตั้งคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ

๒.วางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษาสร้างเครื่องมือประเมินคุณภาพตามมาตรฐานจัดทำสารสนเทศสภาพ ปัจจุบัน (ข้อมูลพื้นฐาน)จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีตามแผนยุทธศาสตร์ในธรรมนูญสถานศึกษา จัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาประเมินสภาพปัจจุบันของสถานศึกษาตาม มาตรฐานและจัดทำธรรมนูญสถานศึกษาหรือแผนพัฒนาสถานศึกษา

๓.ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามแผนด้วยการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน การปฏิบัติงานของสถานศึกษา และตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา และนิเทศ กำกับ ติดตามผล การดำเนินงานตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๒) การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพ (Quality Audit)

๑.ตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยการแต่งตั้ง กรรมการตรวจสอบกำหนดระยะเวลาและแนวทางการตรวจสอบประเมินสภาพของสถานศึกษาตาม มาตรฐานของสถานศึกษาครั้งที่ ๒ หลังจากปฏิบัติงานไปได้ระยะเวลาหนึ่ง และจัดทำสารสนเทศ แสดงผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดและเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๒.พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยปรับปรุง แก้ไขการ ปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาติดตาม ตรวจสอบการแก้ไข ปรับปรุงการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานของสถานศึกษาสรุปผลการตรวจสอบ จัดทำ สารสนเทศ(ข้อมูลพื้นฐาน) ครั้งที่ ๒ และรายงานการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา และพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๓) การประเมิน (Quality Assessment) และรับรอง คุณภาพ (Quality Accreditation)

๑) เตรียมการเพื่อรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมิน คุณภาพการศึกษา โดยการจัดเตรียมหลักฐาน และข้อมูลต่าง ๆ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาถ้าได้รับการรับรอง และได้ใบรับรอง สถานศึกษารักษามาตรฐานคุณภาพให้คงไว้และรายงานผลการประเมินถ้ายังไม่ได้รับ การรับรอง สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไข และขอรับการประเมินใหม่ ตามเวลาที่กำหนด

^{๖๐}มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, การประกันคุณภาพการศึกษา, www.stou.ac.th [ออนไลน์วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๐]

วิทยาลัยเทคนิคสตั๊ดตีบ ได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินการประกันคุณภาพภายในมีรายละเอียด^{๒๑} ดังนี้

๑. ขั้นตอนการเตรียมการ ซึ่งการเตรียมการที่มีความสำคัญ คือ

๑.๑ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยต้องสร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประกันคุณภาพภายในและการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะจัดทำกรชี้แจงทำความเข้าใจโดยใช้บุคลากรภายในสถานศึกษาหรือวิทยากรมีอาชีพจากภายนอก โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมประชุมรับทราบพร้อมกัน และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้บุคลากรทุกคนเกิดความมั่นใจในการดำเนินงานประกันคุณภาพด้วยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยเน้นเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการในแต่ละปี ต่อมาเน้นเนื้อหาการกำหนดกรอบและแผนการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินและการรวบรวมข้อมูล ในช่วงท้ายเน้นเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการประเมินและการเขียนรายงานผลการประเมินตนเอง (Self Study Report)

๑.๒ การแต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันและเชื่อมโยงเป็นทีม โดยการตั้งคณะกรรมการพิจารณาตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารซึ่งฝ่ายที่รับผิดชอบงานใดควรเป็นกรรมการรับผิดชอบการพัฒนาและประเมินคุณภาพงานนั้น

๒. ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วยขั้นตอนหลัก ๔ ขั้นตอน

๒.๑ การวางแผน จะต้องมีการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบงาน ระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ สำหรับแผนต่างๆ ที่ควรจัดทำคือ แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา แผนการประเมินคุณภาพและแผนงบประมาณ เป็นต้น

๒.๒ การปฏิบัติตามแผน ซึ่งในขณะดำเนินการต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา และผู้บริหารควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนทำงานอย่างมีความสุข จัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับ ติดตามการทำงานทั้งระดับบุคลากร รายกลุ่ม รายหมวด และให้การนิเทศ

๒.๓ การตรวจสอบประเมินผล ซึ่งเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาบรรลุเป้าหมายเพียงใด โดยการประเมินต้องจัดวางกรอบการประเมิน จัดหาหรือจัดทำเครื่องมือ จัดเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความข้อมูล และการตรวจสอบ ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน

๒.๔ การนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน เมื่อแต่ละฝ่ายประเมินผลเสร็จแล้วจะส่งผลให้คณะกรรมการผู้รับผิดชอบนำไปวิเคราะห์ สังเคราะห์และแปลผลแล้วนำเสนอผลต่อผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับปรุงการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากร นำไปวางแผนในระยะต่อไป และจัดทำเป็นข้อมูลสารสนเทศหรือการเขียนรายงานประเมินตนเอง

^{๒๑}วิทยาลัยเทคนิคสตั๊ดตีบ, การประกันคุณภาพการศึกษา, [ออนไลน์, www.tatc.ac.th วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐]

๓. ขั้นตอนการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินผลภายในเสร็จแล้วจะจัดทำรายงาน โดยเริ่มจากรวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินมาวิเคราะห์จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาและเขียนรายงาน

อุทุมพร จามรมาน ได้กล่าวถึงกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา^{๖๒} ดังนี้

๑) ระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการ ปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงหลักการและกระบวนการดังต่อไปนี้

๑. หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามี ๓ ประการคือ

๑.๑ จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุง คุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคลากรเสียหน้า โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่ การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

๑.๒ การที่จะดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามจุดมุ่งหมายการประกันคุณภาพภายใน ต้องทำให้การ ประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงาน ของ บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ใช่เป็นกระบวนการที่แยกส่วนมาจากการดำเนินงานตามปกติ ของสถานศึกษาโดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน ทำตามแผนตรวจสอบประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เป็นระบบที่มีความโปร่งใสและมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

๑.๓ การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์และบุคลากรอื่น ๆ ในสถานศึกษาโดยในการดำเนินงานจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่การศึกษา หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตามประเมินผลพัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่ดีมีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

๒. กระบวนการการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของการประกันคุณภาพ มี ๓ ขั้นตอนคือ

๒.๑ การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน

๒.๒ การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบ และติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

๓. กระบวนการประกันคุณภาพภายในตามแนวคิดของหลักการบริหารที่เป็นกระบวนการครบวงจร (PDCA) ประกอบด้วย ๔ ขั้นตอนคือ

^{๖๒}อุทุมพร จามรมาน. 9ขั้นตอนการทำประกันคุณภาพการศึกษาที่ครบวงจร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕.

- ๓.๑การร่วมกันวางแผน (Planning)
- ๓.๒การร่วมกันปฏิบัติตามแผน (Doing)
- ๓.๓การร่วมกันตรวจสอบ (Checking)
- ๓.๔การร่วมกันปรับปรุง (Action)

การควบคุมคุณภาพและการตรวจสอบคุณภาพก็คือกระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพตามหลักการบริหารนั่นเอง โดยการควบคุมคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผนและดำเนินการตามแผน เพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันตรวจสอบเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษาเมื่อ สถานศึกษามีการตรวจสอบตนเองแล้วหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษาและต้นสังกัดก็เข้ามาช่วยติดตามและ ประเมินคุณภาพเพื่อให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาปรับปรุงสถานศึกษา ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีความอุ่นใจ และเกิดความตื่นตัวในการพัฒนาคุณภาพอยู่เสมอ

๒) การประเมินคุณภาพภายนอกคือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามการตรวจสอบคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการรับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) หรือ สมศ. เพื่อมุ่งให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ผู้ประเมินภายนอกมีความเป็นอิสระ และเป็นกลาง ไม่มีผลประโยชน์ขัดแย้งกันการประเมินคุณภาพภายนอกจะ นำไปสู่การเข้าถึงคุณภาพการศึกษาด้วยความเป็นกลาง เพื่อสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา อย่างแท้จริง โดยมีกระบวนการ ได้แก่ การตรวจสอบคุณภาพการประเมินคุณภาพ และการให้การรับรองคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษานั้นๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แบ่งการกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ออกเป็น ๓ ประการ^{๖๓} ได้แก่

๑. การพัฒนาคุณภาพ เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุถึงมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ หัวใจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพคือ การสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนตระหนักถึงความจำเป็นของการทำงานเป็นกลุ่ม ทำงานอย่างเป็นระบบ และทุกคนต้องถือเป็นหน้าที่ที่จะปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่อง โดยใช้รูปแบบการทวงวงจรคุณภาพ (PDCA)

๒. การติดตามตรวจสอบคุณภาพ เป็นการดำเนินงานเพื่อช่วยเหลือ สนับสนุน กำกับ ติดตาม ความก้าวหน้า และยืนยันการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายและบรรลุตามมาตรฐานที่กำหนด โดยการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพ สามารถดำเนินงานในแต่ละระดับได้ดังนี้

๒.๑ การติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาดำเนินการด้วยตนเอง ในรูปของคณะกรรมการ

๒.๒ การติดตามตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยต้นสังกัด

^{๖๓} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน . (๒๕๔๙). กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เอกสารอัดสำเนา.

๒.๓ การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในภาพรวมระดับประเทศ

๓. การประเมินและรับรองคุณภาพ เป็นการดำเนินงานเพื่อตรวจสอบผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยแบ่งเป็น ๒ ส่วน ดังนี้

๓.๑ การประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา จากการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา ในข้อ ๒.๑ สถานศึกษานำข้อมูลสารสนเทศมาประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนด จัดทำเป็นรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปีของสถานศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานต้นสังกัด และรายงานต่อสาธารณชน

๓.๒ การประเมินเพื่อรับรองมาตรฐานการศึกษา การประเมินในส่วนนี้เป็นการดำเนินการโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่ประเมินและให้การรับรองว่าสถานศึกษาจัดการศึกษาได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในทุก ๕ ปี ผลจากการประเมินในภาพรวม จะนำเสนอรัฐบาลเพื่อไปใช้ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ การกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเพื่อให้ทัดเทียมนานาชาติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้แบ่งขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน^{๖๔} ดังนี้

๑. การเตรียมการ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากร โดยการสร้างความตระหนัก พัฒนาความรู้ ทักษะ และการแต่งตั้งกรรมการที่รับผิดชอบ

๒. การดำเนินการ ประกอบด้วยวางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดเป้าหมายหรือมาตรฐานการศึกษา จัดลำดับความสำคัญของเป้าหมาย กำหนดแนวทางการดำเนินงาน กำหนดระยะเวลา กำหนดงบประมาณ กำหนดผู้รับผิดชอบ ดำเนินการตามแผน ส่งเสริมสนับสนุน จัดสิ่งอำนวยความสะดวก การสนับสนุนทรัพยากร การกำกับติดตามให้การนิเทศ การตรวจสอบประเมินผลวงรอบ การประเมิน จัดทำหรือจัดทำเครื่องมือ เก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล แปลความหมายตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพการประเมินนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ปรับปรุงการปฏิบัติงานของบุคลากร วางแผนในระยะต่อไป จัดทำสารสนเทศ

๓. จัดทำรายงานการประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี รวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมินตนเอง วิเคราะห์ตามมาตรฐาน เขียนรายงาน

ฉันทพล ชุนวรฐายีได้กล่าวถึงกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยกระบวนการพัฒนาที่สำคัญ ๓ ส่วน ซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกัน คือ การควบคุมคุณภาพการศึกษา การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา และการประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้^{๖๕}

^{๖๔}สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา . แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก. (กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี). ๒๕๔๖, หน้า ๑๖.

^{๖๕}ฉันทพล ชุนวรฐายี, บัณฑิตสู่การประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการคุณภาพในโรงเรียนเพื่อการประเมินภายนอก, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท บุ๊คพอยท์ จำกัด, ๒๕๔๕), หน้า ๑๕

๑) การควบคุมคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงาน เพื่อการเข้าสู่คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อเข้าสู่คุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ประกอบด้วย การดำเนินงาน ๒ ขั้นตอน คือ

๑. การกำหนดมาตรฐานการศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาตรฐานการศึกษาทั้งด้านผลผลิต กระบวนการและปัจจัย ซึ่งจะใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ และการประกันคุณภาพการศึกษา

๒. การพัฒนาเข้าสู่มาตรฐานการศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ได้ตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

๒) การตรวจสอบ ทบทวน และปรับปรุงคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการพัฒนาหรือแนวดำเนินงาน เพื่อให้ได้สารสนเทศในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย ๓ ขั้นตอน ดังนี้

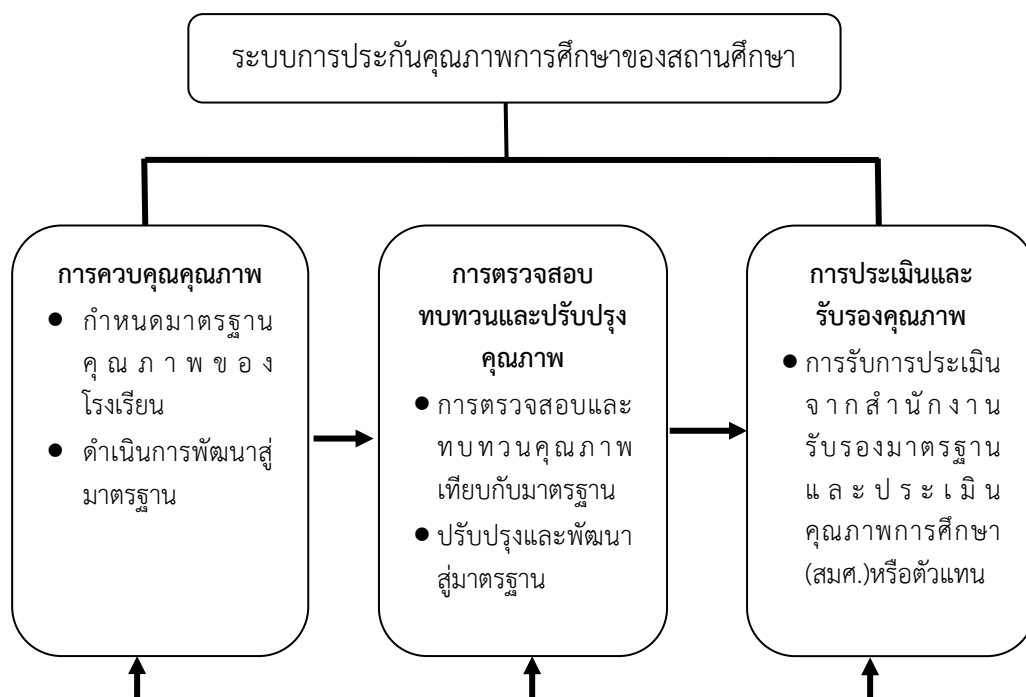
๑. การตรวจสอบคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นการดำเนินงานเพื่อประเมินความก้าวหน้าของการจัดการศึกษา โดยให้สถานศึกษาประเมินตนเอง หรือการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อทราบผลการดำเนินงาน ทราบจุดอ่อน จุดแข็งของโรงเรียน แล้วจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self – Study Report) : SSR เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนเป็นรายงานประจำปี

๒. การตรวจสอบคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งอาจแต่งตั้งหรือมอบหมายให้หน่วยงานในระดับพื้นที่เป็นตัวแทนต้นสังกัดในการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นการยืนยันผลการประเมินตนเองของโรงเรียนตามเอกสารรายงานการประเมินตนเอง และให้ข้อเสนอแนะกับสถานศึกษาเพื่อให้การจัดการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนด แล้วจัดทำรายงานคุณภาพเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

๓. การกำหนดแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานของสถานศึกษาเมื่อทราบผลการตรวจสอบและประเมินตนเองทั้ง ๒ ระดับ นำสารสนเทศที่ได้จากการประเมินมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจ วางแผนพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามที่สถานศึกษากำหนด แล้วจัดทำรายงานคุณภาพเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

๓) การประเมินเพื่อรับรองคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินงานของหน่วยงานภายนอก คือ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าว รับรอง สำหรับสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินจะได้ใบรับรองมาตรฐานการศึกษาหรือคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานที่ให้การรับรอง และให้สถานศึกษาต้องรักษาระดับคุณภาพให้เป็นตามมาตรฐานการศึกษาตลอดระยะเวลาที่รับรอง และในขณะเดียวกันก็ต้องดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นระบบครบวงจร

แผนภาพที่ ๒.๖ แสดงโครงสร้างของการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กล่าวถึงกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ หมวด ๖ ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา ๔๗ กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง^{๖๖}

สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก นั้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับดังกล่าว กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) เพื่อทำหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ โดยได้กำหนดไว้ด้วยว่า ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่างๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษาตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าว รับรองให้ทำการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้นโดยพยายามใช้ประโยชน์จากการประกันคุณภาพการศึกษาภายในให้มากที่สุด ได้แก่

๑) ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินคุณภาพและกำกับการดำเนินการให้มีการรับรองมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา มาตรฐานและผลสัมฤทธิ์ของผู้สำเร็จการศึกษา และประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา

^{๖๖} สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗, หน้า ๑๑.

๒) ส่งเสริม สนับสนุนการประกันคุณภาพภายใน ร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับสถาบันอุดมศึกษาเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก

จากการศึกษากระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาจากทัศนะและผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการ ๘ แหล่งดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่ากระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาที่นักวิชาการได้เสนอไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์ กระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษามีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษ่อื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษาดังนี้

๑) ระบบการประกันคุณภาพภายใน หมายถึง ระบบการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด ที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น สถานศึกษาจะต้องพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการปฏิบัติงาน โดยมีกระบวนการ ๓ ประการ ได้แก่

๑) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นกระบวนการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยมีการศึกษาและเตรียมการ ตั้งคณะทำงานประกัน ให้ความรู้แก่บุคลากรทุกมนุษย์และตั้งคณะทำงานฝ่ายต่าง ๆ วางแผนการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามแผนด้วยการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของสถานศึกษา

๒) การตรวจสอบ (Quality Audit) เป็นการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการโดยตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยปรับปรุง แก้ไขการปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๓) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น เป็นการประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment) โดยเตรียมการเพื่อรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา โดยการจัดเตรียมหลักฐาน และข้อมูลต่าง ๆ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

๒) การประเมินคุณภาพภายนอกคือ การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตาม การตรวจสอบคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการ รับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา โดยผู้ประเมินภายนอกที่ได้รับการ รับรองจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและ ประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) หรือ สม ศ. เพื่อมุ่งให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น ผู้ประเมินภายนอกมีความเป็นอิสระ และเป็นกลาง ไม่มีผลประโยชน์ ขัดแย้งกับการประเมินคุณภาพภายนอกจะ นำไปสู่การเข้าถึงคุณภาพการศึกษาด้วยความ เป็นกลาง เพื่อสร้างสรรค์พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา อย่างแท้จริง โดยมีกระบวนการ ได้แก่

๑) การตรวจสอบคุณภาพเป็นการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้น สังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการโดยตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพ การศึกษาของสถานศึกษา พัฒนาและปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา โดยปรับปรุง แก้ไข การปฏิบัติงานที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๒) การประเมินคุณภาพเป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างใน หน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น เป็น การประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment) โดยเตรียมการเพื่อรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมิน คุณภาพการศึกษา โดยการจัดเตรียมหลักฐาน และข้อมูลต่าง ๆ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

๓) การให้การรับรองคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษานั้นๆการประเมินในส่วนนี้เป็นการ ดำเนินการโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่ประเมินและให้การรับรองว่าสถานศึกษาจัด การศึกษาได้ตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดในทุก ๕ ปี ผลจากการประเมินในภาพรวม จะนำเสนอ รัฐบาลเพื่อไปใช้ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ การกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพการจัด การศึกษาเพื่อให้ทัดเทียมนานาชาติ

จากการศึกษาแนวคิด และผลการศึกษาวิจัยของนักวิชาการเกี่ยวกับกระบวนการการ ประเมินคุณภาพการศึกษาผู้วิจัย ได้ทำการประมวลและวิเคราะห์กระบวนการการประกันคุณภาพ การศึกษาได้ดังตาราง ๒.๗ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๗กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	รวม	๙
๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน แบ่งกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่ ๑.การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นกระบวนการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยมีการศึกษาและเตรียมการ ๒.การตรวจสอบ (Quality Audit) เป็นการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการโดยตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ๓. การ ประเมิน คุณ ภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	๘	✓
๒) การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก แบ่งกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่ ๑) การตรวจสอบคุณภาพเป็นตรวจสอบการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ๒) การประเมินคุณภาพเป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น เป็นการประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment) ๓)การให้การรับรองคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษานั้นๆการประเมินในส่วนนี้เป็นการดำเนินการโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน	✓	✓		✓	✓		✓	✓	๖	

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = นิติธร ปิลวาสน์

๒ = มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

๓ = วิทยาลัยเทคนิคสตั๊ปป

๔ = อุทุมพร จามรมาน

๕ = สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๖ = สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

๔ = ณัฐพล ชุนวรฐายี

๕ = สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๙ = ผู้วิจัย

จากผลการศึกษาสังเคราะห์หลักการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยคัดเลือกกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาที่สามารถสังเคราะห์รวมกันได้แบ่งกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกซึ่งในที่นี้ประเภทที่มีนักวิชาการเห็นสอดคล้องกันว่า เป็นกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจำนวน ๒ ประการ ได้แก่

๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในแบ่งกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

๓ ประการ ได้แก่

๑.การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นกระบวนการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยมีการศึกษาและเตรียมการ

๒.การตรวจสอบ (Quality Audit) เป็นการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการโดยตรวจสอบ และ ทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๓.การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน

๒) การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกแบ่งกระบวนการประกันคุณภาพ

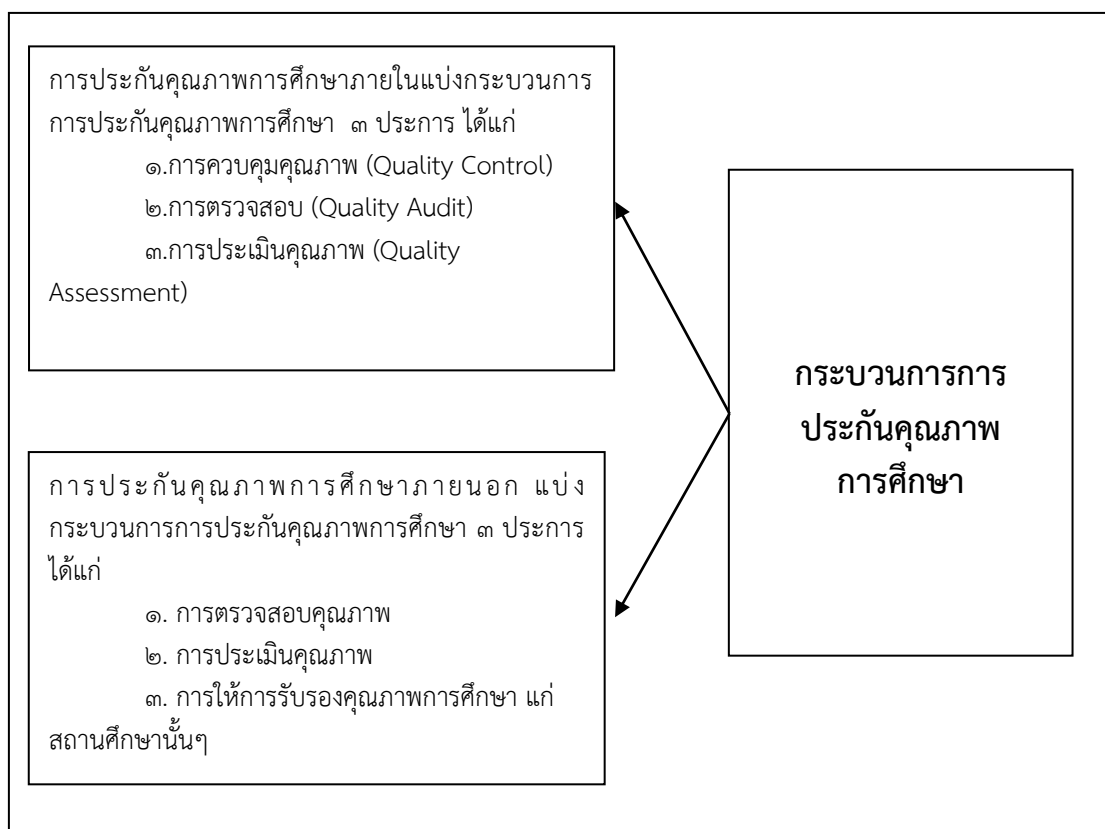
การศึกษา ๓ ประการ ได้แก่

๑. การตรวจสอบคุณภาพเป็นตรวจสอบการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๒. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น เป็นการประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment)

๓. การให้การรับรองคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษานั้นๆการประเมินในส่วนนี้เป็น การดำเนินการโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน

สามารถเขียนเป็นแผนภูมิแสดงโมเดลกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาตามภาพที่ ๒.๗ ดังนี้

ภาพที่ ๒.๗โมเดลกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา

๒.๒.๖ เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบันโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ ดังนี้^{๖๗}

ระดับสถาบันประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร ระดับคณะ และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับสถาบัน จำนวนรวม ๑๓ ตัวบ่งชี้ดังนี้

^{๖๗} มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, คู่มือการประกันคุณภาพภายใน, เรื่องเดียวกัน, หน้า

องค์ประกอบในการประกัน คุณภาพสถาบัน	ตัวบ่งชี้
๑. การผลิตบัณฑิต	๑.๑ ผลการบริหารจัดการหลักสูตรโดยรวม
	๑.๒ อาจารย์ประจำสถาบันที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก
	๑.๓ อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
	๑.๔ การบริการนิสิตระดับปริญญาตรี
	๑.๕ กิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี
๒. การวิจัย	๒.๑ ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
	๒.๒ เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์
	๒.๓ ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย
๓. การบริการวิชาการ	๓.๑ การบริการวิชาการแก่สังคม
๔. การทำนุบำรุงศิลป และ วัฒนธรรม	๔.๑ ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
๕. การบริหารจัดการ	๕.๑ การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน
	๕.๒ ผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย
	๕.๓ ระบบกำกับการประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย

องค์ประกอบที่ ๑ การผลิตบัณฑิต

พันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิต หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพ มีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนด การเรียนการสอนในยุคปัจจุบันใช้หลักการของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ดังนั้น พันธกิจดังกล่าวจึงเกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัจจัยนำเข้าที่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ประกอบด้วยการมีอาจารย์ที่มีปริมาณและคุณภาพตามมาตรฐานหลักสูตร มีกระบวนการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่อาศัยหลักการร่วมมือร่วมพลังของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถาบันตัวบ่งชี้จำนวน ๕ ตัวบ่งชี้คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ ผลการบริหารจัดการหลักสูตรโดยรวม

ผลการดำเนินการของแต่ละหลักสูตรในสถาบัน ซึ่งสามารถสะท้อนคุณภาพของบัณฑิตในหลักสูตรที่สถาบันรับผิดชอบ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๒ อาจารย์ประจำสถาบันที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก

การศึกษาระดับอุดมศึกษาถือเป็นการศึกษาระดับสูงสุดที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและความถนัดทางวิชาการ เพื่อปฏิบัติพันธกิจสำคัญของมหาวิทยาลัยในการผลิตบัณฑิต ศึกษาวิจัยเพื่อการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้ ดังนั้น คณะ

วิทยาเขตและวิทยาลัย จึงควรมีอาจารย์ที่มีระดับคุณวุฒิทางการศึกษาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตรที่เปิดสอนในสัดส่วนที่เหมาะสมกับพันธกิจ หรือจุดเน้นของหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๓ อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นชุมปัญญาของประเทศ และมีความรับผิดชอบที่จะต้องส่งเสริมให้อาจารย์สถาบันทำการศึกษาวิจัยเพื่อแสวงหาและพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอน รวมทั้งการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ การดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นสิ่งสะท้อนการปฏิบัติงานของอาจารย์ตามพันธกิจ

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๔ การบริการนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งสำหรับการจัดการการศึกษาระดับอุดมศึกษา คือสัดส่วนของนิสิตต่ออาจารย์ที่จะต้องสอดคล้องกับศาสตร์ในแต่ละสาขาวิชาและลักษณะการเรียนการสอน รวมทั้งมีความเชื่อมโยงไปสู่การวางแผนต่างๆ เช่น การวางแผนอัตรากำลัง ภาระงานอาจารย์ เป้าหมายการผลิตบัณฑิต ดังนั้น มหาวิทยาลัยจึงควรมีจำนวนนิสิตเต็มเวลาเทียบเท่าต่อจำนวนอาจารย์ประจำที่ปฏิบัติงานจริงในสัดส่วนที่เหมาะสมกับสาขาวิชา

ตัวบ่งชี้ที่ ๑.๕ กิจกรรมนักศึกษาระดับปริญญาตรี

คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย ควรจัดบริการด้านต่างๆ ให้นิสิตและศิษย์เก่าในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์กับนิสิตเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและคุ้มค่าในระหว่างการใช้ชีวิตในคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย ตั้งแต่การให้คำปรึกษา ทั้งด้านวิชาการและการใช้ชีวิต จัดบริการข้อมูลหน่วยงานที่ให้บริการ เช่น ศูนย์-ยืมการศึกษา แหล่งทุนการศึกษาต่อการบริหารจัดการงาน แหล่งข้อมูลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การเตรียมความพร้อมเพื่อการทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา ข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวในและนอกมหาวิทยาลัยที่จำเป็นแก่นิสิตและศิษย์เก่าโดยการให้บริการทั้งหมดต้องให้ความสำคัญกับการบริการที่มีคุณภาพและเกิดประโยชน์แก่ผู้รับบริการอย่างแท้จริง

องค์ประกอบที่ ๒ การวิจัย

สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งอาจมีจุดเน้นในเรื่องการวิจัยที่แตกต่างกันขึ้นกับสภาพแวดล้อมและความพร้อมของแต่ละสถาบัน อย่างไรก็ตาม ทุกสถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีพันธกิจนี้เป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจสถาบัน ดังนั้น จึงต้องมีระบบและกลไกควบคุมให้สามารถดำเนินการในพันธกิจด้านนี้อย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพตามจุดเน้นเฉพาะของแต่ละสถาบัน เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่เกิดประโยชน์ การวิจัยจะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์จำเป็นต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญ ๓ ประการ คือ ๑) สถาบันต้องมีแผนการวิจัย มีระบบและกลไก ตลอดจนมีการสนับสนุนทรัพยากรให้สามารถดำเนินการได้ตามแผน ๒) คณาจารย์มีส่วนร่วมในการวิจัยอย่างเข้มแข็ง โดยบูรณาการงานวิจัยกับการจัดการเรียนการสอน และพันธกิจด้านอื่นๆ ของสถาบัน และ ๓) ผลงานวิจัยมีคุณภาพ มีประโยชน์สนองยุทธศาสตร์ของชาติและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางตัวบ่งชี้จำนวน ๓ ตัวบ่งชี้คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๑ ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

สถาบันอุดมศึกษาต้องมีการบริหารจัดการงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพโดยมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีกลไกส่งเสริมสนับสนุนครบถ้วนเพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้ทั้งการสนับสนุนตามการจัดหาแหล่งทุนวิจัยและการจัดสรรทุนวิจัยจากงบประมาณของมหาวิทยาลัยให้กับบุคลากร ส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะแก่อาจารย์และนักวิจัย การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นรวมถึงทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรการเงิน เครื่องมืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ตลอดจนจัดระบบสร้างขวัญและกำลังใจแก่นักวิจัยอย่างเหมาะสม ตลอดจนมีระบบและกลไกเพื่อช่วยในการคุ้มครองสิทธิของงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๒ เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

ปัจจัยสำคัญที่ส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการผลิตงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ในสถาบันอุดมศึกษา คือเงินสนับสนุนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องจัดสรรเงินจากภายในมหาวิทยาลัยและที่ได้รับจากภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อสนับสนุนการทำวิจัยหรืองานสร้างสรรค์อย่างมีประสิทธิภาพตามสภาพแวดล้อมและจุดเน้นของมหาวิทยาลัย

ตัวบ่งชี้ที่ ๒.๓ ผลงานทางวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย

ผลงานวิชาการเป็นข้อมูลที่สำคัญในการแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ประจำและนักวิจัยได้สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องเป็นผลงานที่มีคุณค่าสมควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ทั้งเชิงวิชาการและการแข่งขันของประเทศ ผลงานวิชาการอยู่ในรูปของบทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ หรือ ระดับนานาชาติ ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูลTCI หรือ Scopus หรือ ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.๒๕๕๖ ผลงานใด-รับการจดอนุสิทธิบัตรหรือสิทธิบัตร หรือเป็นผลงานวิชาการรับใช้สังคมที่ผ่านการประเมินตำแหน่งทางวิชาการแล้วผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติจ้างให้ดำเนินการตำราหรือหนังสือที่ใช้ในการขอผลงานทางวิชาการและผ่านการพิจารณาตามเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการแล้ว

องค์ประกอบที่ ๓ การบริการวิชาการ

การบริการทางวิชาการแก่สังคมเป็นหนึ่งในภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา สถาบันพึงให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน สังคม และประเทศชาติในรูปแบบต่างๆ ตามความถนัดและในด้านที่สถาบันมีความเชี่ยวชาญการให้บริการทางวิชาการอาจให้เปล่าโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรืออาจคิดค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสม โดยให้บริการทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หน่วยงานอิสระ หน่วยงานสาธารณะ ชุมชน และสังคมโดยกว้าง รูปแบบการให้บริการทางวิชาการมีความหลากหลาย เช่น การอนุญาตให้ใช้ประโยชน์ทรัพยากรของสถาบัน เป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการ ให้คำปรึกษา ให้การอบรม จัดประชุมหรือสัมมนาวิชาการ ทำงานวิจัยเพื่อตอบคำถามต่างๆ หรือเพื่อชี้แนะสังคม การให้บริการทางวิชาการ นอกจากเป็นการทำประโยชน์ให้สังคมแล้ว สถาบันยังได้รับประโยชน์ในด้านต่างๆ คือ เพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ของอาจารย์อันจะนำมาสู่การพัฒนาหลักสูตร มีการบูรณาการเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย พัฒนาตำแหน่งทางวิชาการของ

อาจารย์ สร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งเป็นแหล่งงานของนักศึกษาและเป็นการสร้างรายได้ของสถาบันจากการให้บริการทางวิชาการด้วยตัวบ่งชี้จำนวน ๑ ตัวบ่งชี้คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๓.๑ การบริการวิชาการแก่สังคม

การบริการวิชาการเป็นภารกิจหลักอีกอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา คณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์ควรคำนึงถึงกระบวนการในการให้บริการวิชาการแก่สังคม โดยศึกษาความต้องการของกลุ่มเป้าหมายนำมาจัดทำแผนบริการวิชาการประจำปีทั้งการบริการวิชาการที่ทำให้เกิดรายได้ และการบริการวิชาการที่จัดทำเพื่อสร้างประโยชน์แก่ชุมชน โดยมีการประเมินความสำเร็จของการบริการวิชาการ และนำมาจัดทำเป็นแผนเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนแก่นิสิตให้มีประสบการณ์จากสภาพจริงและนำมาใช้ประโยชน์จนเกิดผลลัพธ์ที่สร้างความพึงพอใจต่อชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

องค์ประกอบที่ ๔ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมถือเป็นพันธกิจสำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาดังนั้น สถาบันอุดมศึกษาจึงต้องมีระบบและกลไกการดำเนินงานด้านนี้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพ โดยอาจมีจุดเน้นเฉพาะที่แตกต่างกันตามปรัชญา และธรรมชาติของแต่ละสถาบัน และมีการบูรณาการเข้ากับพันธกิจอื่นๆ โดยเฉพาะการผลิตบัณฑิต รวมทั้งมีการจัดกิจกรรมที่ฟื้นฟู อนุรักษ์ สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เป็นรากฐานการพัฒนาองค์ความรู้ที่ตีสืบตัวบ่งชี้จำนวน ๑ ตัวบ่งชี้คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๔.๑ ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัยต้องมีนโยบาย แผนงาน โครงสร้าง และการบริหารจัดการงานทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมทั้งการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน เผยแพร่วัฒนธรรมไทย ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามจุดเด่นของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีเอกลักษณ์มหาวิทยาลัย คือ บริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนา และมีอัตลักษณ์มหาวิทยาลัย คือ ประยุกต์พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม

องค์ประกอบที่ ๕ การบริหารจัดการ

สถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการ โดยมีสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการกำกับดูแลการทำงานของสถาบันให้มีประสิทธิภาพ สถาบันอุดมศึกษาจะต้องบริหารจัดการด้านต่างๆ ให้มีคุณภาพ เช่น ทรัพยากรบุคคล ระบบฐานข้อมูล การบริหารความเสี่ยง การบริหารการเปลี่ยนแปลง การบริหารทรัพยากรทั้งหมด ฯลฯ เพื่อสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) ตัวบ่งชี้จำนวน ๓ ตัวบ่งชี้คือ

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๑ การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน

มหาวิทยาลัยมีพันธกิจหลัก คือ การเรียนการสอน การวิจัย การบริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ในการดำเนินพันธกิจหลัก มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องดำเนินงานผ่านคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย ดังนั้น คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย ต้องมีการพัฒนาแผนเพื่อกำหนดทิศทางพัฒนาและการดำเนินงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและกลุ่มสถาบัน ตลอดจนมีการบริหารทั้งด้านบุคลากร การเงิน ความเสี่ยงและการ

ประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานตามพันธกิจหลักให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในกลุ่มสถาบันกลุ่ม ค สถาบันเฉพาะทาง ลักษณะที่ ๒ เป็นสถาบันที่เน้นระดับปริญญาตรี มีเอกลักษณ์ มหาวิทยาลัย คือ บริการวิชาการด้านพุทธศาสนา และมีอัตลักษณ์มหาวิทยาลัย คือ ประยุกต์พระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๒ ผลการบริหารงานของคณะ

บทบาทหน้าที่ของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย ในการกำกับกำกับการประกันคุณภาพ การศึกษาระดับหลักสูตร มีการดำเนินการตั้งแต่ การควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์ การประเมิน จะมุ่งไปที่ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษามากกว่า การประเมินคุณภาพ เพื่อให้สามารถส่งเสริม สนับสนุน กำกับติดตาม การดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กำหนด สะท้อนการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

ตัวบ่งชี้ที่ ๕.๓ ระบบกำกับการประกันคุณภาพหลักสูตรและคณะ

สถาบันมีหน้าที่กำกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย โดยมีการดำเนินการตั้งแต่การควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ และการพัฒนาคุณภาพการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมิน จะมุ่งไปที่ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษามากกว่าการประเมินคุณภาพ เพื่อให้สามารถส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตาม การดำเนินงานให้เป็นไปตามที่กำหนด สะท้อนการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

๒.๒.๗ เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน(The Council of the University Presidents of Thailand Quality Assurance (CUPT QA)

ในระยะเวลา ๑๕ ปีที่ผ่านมากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เป็นไปตามมาตรา ๔๗ หมวดที่ ๖ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ ที่ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกซึ่งมีสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือสมศ. เป็นผู้รับผิดชอบตามลำดับนั้นได้กำหนดตัวบ่งชี้เพื่อประเมินสถาบันอุดมศึกษาแยกชุดกันซึ่งเป็นภาระสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเป็นอย่างมากโดยตัวบ่งชี้ของทั้ง ๒ หน่วยงานในปีพ.ศ. ๒๕๕๗ ก็ยังคงแยกชุดกันนอกจากนี้ตัวบ่งชี้ยังไม่สะท้อนคุณภาพตามบริบทของสถาบันอุดมศึกษาที่มีความหลากหลายที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) จึงมีมติแต่งตั้งคณะทำงานพัฒนาตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษา (ซึ่งจะกล่าวถึงต่อไปในคู่มือฉบับนี้สั้นๆว่า “คณะทำงานฯ”) ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ วันที่ ๒๒ ธันวาคมพ.ศ.๒๕๕๖ เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ที่เหมาะสม

นอกจากนี้ประกาศคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา (คปภ.) เรื่องหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ กำหนดให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตร คณะและสถาบันคณะทำงานฯจึงได้พิจารณาจัดทำเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาที่ครอบคลุม

ทั้งระดับหลักสูตรคณะและสถาบันและรวมเรียกว่า The Council of the University Presidents Quality Assurance (CUPT QA)^{๖๘}

CUPT QA ให้ความสำคัญการประกันคุณภาพซึ่งประกอบด้วย “ระบบการประกันคุณภาพภายใน” และ “ระบบการประกันคุณภาพภายนอก” ภายใต้ความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องโดยเมื่อพิจารณาจากหลักการของการดำเนินการประกันคุณภาพที่มีการดำเนินการทั่วไปการดำเนินการประกันคุณภาพภายในดำเนินการประเมินแบบ ๑st party assessment หรืออีกนัยหนึ่งดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาหนึ่งๆเองส่วนการรับการประเมิน/การรับรองคุณภาพจากภายนอกเป็นแบบ ๓rd party assessment หรืออีกนัยหนึ่งหน่วยงานที่ไม่มีส่วนได้ส่วนเสียอันเป็นผลเนื่องมาจากการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษานั้นๆและเป็นการประเมินโดยเกณฑ์ชุดเดียวกันตามจุดเน้นของสถาบันอุดมศึกษาหนึ่งๆ

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศหรือEdPEXนั้นต้องใช้เวลาสั่งสมความพร้อม CUPT Indicators จึงได้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อรับการประเมินทุกปีก่อนที่จะดำเนินการตามEdPEXเต็มรูปแบบโดยพัฒนาจากตัวบ่งชี้ของสกอ. และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) หรือสมศ. เพื่อการประกันคุณภาพที่ครอบคลุมด้านคุณภาพศิษย์คุณภาพครู/อาจารย์การบริหารและธรรมาภิบาลของสถานศึกษาความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคมการทำงานบำรู้งศิลปะและวัฒนธรรมอัตลักษณ์และเอกลักษณ์และมาตรการส่งเสริมโดยมุ่งสู่เป้าประสงค์ดังระบุไว้ในโครงสร้างองค์กร (Organizational Profile, OP)

สำหรับระบบการประเมินและผู้ประเมินตาม CUPT Indicators ถูกพัฒนาโดยทปอ. ร่วมกับทอผก.การประเมินมีทั้งเชิงคุณภาพ (การประเมิน ๗ ระดับ) และปริมาณและยังรวมการคำนวณเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับ Common Data Set (CDS*) ไว้อีกด้วยอย่างไรก็ตามไม่ว่าสถาบันในทปอ. หรือทอผก.จะเลือกประกันคุณภาพโดยใช้EdPEXหรือ CUPT Indicators การประเมินจะเป็นการใช้เกณฑ์ชุดเดียวกันทั้ง ๑st party assessment และ ๓rd party assessment ถึงแม้ CUPT Indicators จะเป็นตัวบ่งชี้แต่วิธีการประเมินเชิงคุณภาพมี ๗ ระดับเช่นเดียวกับ AUN-QA เป็นการเปลี่ยนจากการ audit ตามข้อกำหนดของตัวบ่งชี้สู่ลักษณะที่เป็น assessment เป็นแนวทางประเมินผลการดำเนินงานเพื่อคณะ/สถาบันได้ทราบระดับคุณภาพที่ดำเนินการอยู่และนำไปบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพสู่ระดับที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อไป

ในกระบวนการประกันและพัฒนาคุณภาพระดับคณะและสถาบันมีแนวคิดเพื่อเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการประกันคุณภาพสำหรับระดับคณะและสถาบันดังนี้

๑. องค์ประกอบรายงานประกันคุณภาพระดับคณะและสถาบันควรมีดังนี้

๑) โครงสร้างองค์กร (Organizational Profile, OP) เป็นบริบทของคณะ/สถาบัน เพื่อให้ทั้งผู้บริหารบุคลากรและผู้ตรวจประเมินมีความเข้าใจที่ตรงกันเกี่ยวกับบริบทที่สำคัญของคณะ/สถาบันรวมทั้งเอกลักษณ์ของคณะ/สถาบันและอัตลักษณ์ของนิสิต/นักศึกษาที่กำหนดไว้เพื่อเป็นหลัก

^{๖๘} คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา CUPT QA ฉบับปีการศึกษา ๒๕๕๘-๒๕๖๐ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.)

ในการดำเนินการซึ่งสามารถสะท้อนได้ในตัวบ่งชี้หลักและเพื่อเป็นหลักในการคัดเลือกตัวบ่งชี้ตามบริบทของสถาบัน (Selective indicator) ตามรายละเอียดในส่วนถัดไป

๒) ตัวบ่งชี้หลัก (Core indicators) ของระดับคณะและสถาบันมุ่งเน้นบูรณาการของตัววัดของสมศ.สกอ. AUN-QA, EdPEx และ Internationalization indicators โดยทำให้วิธีการวัดเป็นไปน้าแบบเดียวกันเพื่อลดความสับสนในการทำงานและเป็นวิธีการวัดที่สามารถสะท้อนถึงคุณภาพของคณะ/สถาบันสำหรับตัวบ่งชี้หลักนี้ทปอ. และทอมนกได้คัดเลือก ๑๔ ตัวบ่งชี้ซึ่งจะใช้ร่วมกันโดยอาจมีเงื่อนไขประกอบสำหรับมหาวิทยาลัยไม่จำกัดรับและมหาวิทยาลัยสงฆ์ดังรายละเอียดในส่วนถัดไป

๓) ตัวบ่งชี้เลือก (Selective indicators) ตามบริบทของสถาบันจำนวนไม่น้อยกว่า ๖ ตัวโดยให้สถาบันเลือกเองตามความสำคัญหรือความท้าทายต่อสถาบันนั้นๆ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาและเป็นการเตรียมสถาบันสมาชิกที่จะพัฒนาตนเองไปสู่การใช้เกณฑ์ EdPEx เพื่อการพัฒนาและสร้างความสามารถในเชิงแข่งขันระดับนานาชาติสำหรับการจัดทำคลังข้อมูลของตัวบ่งชี้ตามบริบทของสถาบันนี้ทปอ. และทอมนกได้ดำเนินการเป็นบางส่วนแล้วจากข้อมูลตัวบ่งชี้ของสมศ.และสกอ. และจะดำเนินการจัดทำเพิ่มเติมเพื่อสนับสนุนการทำงานของคณะ/สถาบัน

๒. การแสดงตัวบ่งชี้ขึ้นจะต้องอธิบายถึงความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องใน OP ตามบริบทคณะ/สถาบันเพื่อให้เห็นการใช้ตัวบ่งชี้เหล่านี้ตอบคำถามเชิงคุณภาพตามบริบทนโยบายวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของแต่ละคณะ/สถาบันได้ถึงแม้ว่าการประเมินในหลายตัวบ่งชี้ปัจจุบันจะยังมีเกณฑ์ที่ไม่เอื้อหรือไม่สามารถสะท้อนให้เห็นแนวโน้มของการพัฒนา (Improvement Trends) ของคณะ/สถาบันนั้นเทียบกับตัวเองหรือกับคู่เปรียบเทียบได้อย่างชัดเจนแต่ผู้ประเมินต้องให้ความเห็นของแนวโน้มของการพัฒนาที่พบไว้ในรายงานเพื่อใช้เป็นรากฐานของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพไปสู่ระบบที่คณะ/สถาบันมีแนวความคิดของการพัฒนาคุณภาพด้วยตนเองโดยไม่ต้องรอให้ภายนอกกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพและระดับคุณภาพที่ต้องการซึ่งจะเป็นแนวทางทำให้เกิดระบบบริหารคุณภาพของคณะ/สถาบันที่มีประสิทธิภาพและมีโอกาสยั่งยืนได้

๓. การพิจารณาประเมินจะใช้เกณฑ์การให้คะแนน ๑-๗ สำหรับแต่ละตัวบ่งชี้โดยสรุปผลการพิจารณาเป็นระดับตามการลงความเห็นชอบของคณะกรรมการ (consensus) เพื่อคณะ/สถาบันได้ทราบระดับหรือสถานภาพและนำไปพัฒนาสู่คุณภาพในระดับที่สูงขึ้น

๔. การระบุแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practice) ให้คณะกรรมการประเมินเป็นผู้พิจารณาให้ข้อเสนอแนะการเสนอแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศสามารถระบุเป็นแต่ละด้าน (Criteria) หรือในภาพรวมของคณะ/สถาบันก็ได้

๕. การสะสมข้อมูลเพื่อกำหนดระดับคาดหวังระดับชาติเพื่อให้คณะ/สถาบันสามารถใช้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบในการพัฒนาคุณภาพการสร้างฐานข้อมูลระดับคาดหวังควรถูกแปร (deploy) จากนโยบายที่ถูกถอดจากแผนพัฒนาบุคลากรของประเทศซึ่งเป็นไปตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติข้อมูลชุดนี้ควรใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลกลางระดับประเทศแต่ในเบื้องต้นจะดำเนินการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างคณะ/สถาบันเพื่อให้ได้ข้อมูลตั้งต้นที่จำเป็นชุดนี้

๖. การดำเนินการตามข้อเสนอแนวคิดนี้เป็นการบูรณาการเกณฑ์การประกันคุณภาพระดับคณะและสถาบันของสมศ. และสกอ. เข้าด้วยกันแล้วดังนั้นเกณฑ์นี้จึงเป็นเกณฑ์ประกันคุณภาพ

ระดับคณะ/สถาบันชุดเดียวกันทั้งภายในและภายนอกเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาไปสู่เกณฑ์คุณภาพที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลเช่นEdPEx เป็นต้น

เกณฑ์การประกันคุณภาพสำหรับระดับคณะและสถาบันประกอบไปด้วยเกณฑ์ประกันคุณภาพระดับคณะและสถาบัน ๒ กลุ่มด้วยกันคือกลุ่มตัวบ่งชี้หลัก (Core Indicators) จำนวน ๑๔ ตัวบ่งชี้ (C.๑ ถึง C.๑๔)และกลุ่มตัวบ่งชี้เลือก (Selective Indicators) จำนวนอย่างน้อย ๖ ตัวบ่งชี้ โดยสถาบันการศึกษาจะเลือกตัวบ่งชี้เลือกที่เหมาะสมบริบทและเป้าหมายในการพัฒนาของสถาบัน โดยเกณฑ์ในระดับคณะและสถาบันนี้จะครอบคลุมองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ๗ ด้านของสมศ. อันได้แก่คุณภาพศิษย์คุณภาพครู/อาจารย์การบริหารและธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคมการทานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมอัตลักษณ์และเอกลักษณ์และมาตรการส่งเสริม

องค์ประกอบหลักระดับสถาบัน

องค์ประกอบหลัก	ตัวบ่งชี้ย่อย
๑. คุณภาพศิษย์	๑)อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา
	๒)ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทาหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน๑ปี
	๓)คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
	๔)ผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษามีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่
๒. คุณภาพครู/อาจารย์	๑)อาจารย์ประจำคณะที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก
	๒)อาจารย์ประจำคณะที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
	๓)ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย
	๔)อาจารย์ได้รับการพัฒนา
๓. การบริหารและธรรมาภิบาลของสถานศึกษา	๑)ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
	๒)บทบาทและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย/กรรมการประจำคณะ/คณบดี
	๓)บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา
	๔)ความพึงพอใจของนักศึกษา
๔. ความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม	๑) การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน
๕. การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	๑) การส่งเสริมสนับสนุนศิลปะและวัฒนธรรม
๖. อัตลักษณ์และเอกลักษณ์	๑) ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน
๗. มาตรการส่งเสริม	๑) การส่งเสริมสนับสนุนศิลปะและวัฒนธรรม

๑) คุณภาพศิษย์

C.1 อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา (Success Rate)

ผลการดำเนินงานในการผลิตบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนดโดยระยะเวลาที่กำหนดของระดับปริญญาตรีเท่ากับรอบระยะเวลาของหลักสูตรสำหรับระยะเวลาที่กำหนดของระดับบัณฑิตศึกษาคือระยะเวลาที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานบัณฑิตศึกษาพ.ศ. ๒๕๔๘ โดยระดับปริญญาโทใช้ระยะเวลาสำเร็จการศึกษาเท่ากับ ๕ ปีและระดับปริญญาเอกใช้ระยะเวลาสำเร็จการศึกษาเท่ากับ ๖ ปี

C.๒ ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้นำนํ้าหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี

บัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จศึกษาในหลักสูตรภาคปกติภาคพิเศษและภาคนอกเวลาในสาขานั้นๆที่ได้นำนํ้าหรือมีกิจการของตนเองที่มีรายได้ประจําภายในระยะเวลา 1 ปีนับจากวันที่สำเร็จการศึกษาเมื่อเทียบกับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษานั้นการนับการมีงานทํานับกรณีการทำงานสุจริตทุกประเภทที่สามารถสร้างรายได้เข้ามาเป็นประจําเพื่อเลี้ยงชีพตนเองได้การคํานวณร้อยละของผู้มีงานทําของผู้สำเร็จการศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคพิเศษหรือภาคนอกเวลาให้คํานวณเฉพาะผู้ที่เปลี่ยนงานใหม่หลังสำเร็จการศึกษาเท่านั้น

C.3 คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education: TQF) ได้มีการกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ในมคอ.๒ ซึ่งครอบคลุมผลการเรียนรู้อย่างน้อย ๕ ด้านคือ ๑) ด้านคุณธรรมจริยธรรม๒) ด้านความรู้๓) ด้านทักษะทางปัญญา ๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทั้งนี้ตัวบ่งชี้นี้จะเป็นการประเมินคุณภาพบัณฑิตในมุมมองของผู้ใช้บัณฑิตดังนั้นนอกเหนือจากการดำเนินการสำรวจในระดับคณะ/สถาบันหลักสูตรอาจเป็นผู้ดำเนินการสำรวจเองโดยใช้ Learning Outcome ย่อยของแต่ละหลักสูตร

C.๔ ผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษามีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาจะต้องมีการค้นคว้าคิดอย่างเป็นระบบวิจัยเพื่อหาคําตอบหรือความรู้ใหม่ที่มีความน่าเชื่อถือหรือเป็นประโยชน์ผู้สำเร็จการศึกษาจะต้องประมวลความรู้เพื่อจัดทำผลงานที่แสดงถึงความสามารถในการใช้ความรู้อย่างเป็นระบบและสามารถนาเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะตัวบ่งชี้นี้จะเป็นการประเมินคุณภาพของผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก

๒. คุณภาพครู/อาจารย์

C.๕ อาจารย์ประจำคณะที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก

การศึกษาระดับอุดมศึกษาถือเป็นการศึกษาระดับสูงสุดที่ต้องการบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและความถุ่ลึกทางวิชาการเพื่อปฏิบัติพันธกิจสำคัญของสถาบันในการผลิตบัณฑิตศึกษาวิจัยเพื่อการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้ดังนั้นคณะจึง

ควรมีอาจารย์ที่มีระดับคุณวุฒิทางการศึกษาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับหลักสูตรที่เปิดสอนในสัดส่วนที่เหมาะสมกับพันธกิจหรือจุดเน้นของหลักสูตรในคณะและสถาบัน

C.๖ อาจารย์ประจำคณะที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

สถาบันอุดมศึกษาถือเป็นขุมปัญญาของประเทศและมีความรับผิดชอบที่จะต้องส่งเสริมให้อาจารย์ในสถาบันทางการศึกษาวิจัยเพื่อแสวงหาและพัฒนาองค์ความรู้ในศาสตร์สาขาวิชาต่างๆอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนรวมทั้งการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศการดำรงตำแหน่งทางวิชาการเป็นสิ่งสะท้อนการปฏิบัติงานดังกล่าวของอาจารย์ตามพันธกิจ

C.๗ ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย

ผลงานวิชาการเป็นข้อมูลที่สำคัญในการแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ประจำและนักวิจัยได้สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าทางวิชาการและการพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่องเป็นผลงานที่มีคุณค่าสมควรส่งเสริมให้มีการเผยแพร่และนำไปใช้ประโยชน์ทั้งเชิงวิชาการและการแข่งขันของประเทศผลงานวิชาการอยู่ในรูปของบทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการและงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติหรือระดับนานาชาติตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI หรือ SCOPUS ผลงานได้รับการจดอนุสิทธิบัตรหรือสิทธิบัตรหรือเป็นผลงานวิชาการรับใช้สังคมที่ผ่านการประเมินตำแหน่งทางวิชาการแล้วผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติว่าจ้างให้ดำเนินการดาราหรือหนังสือที่ใช้ในการขอผลงานทางวิชาการและผ่านการพิจารณาตามเกณฑ์การขอตำแหน่งทางวิชาการแล้วโดยมีแนวคิดว่างานวิจัยหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องนั้นสอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (ELOs) ดาเนินการโดยบุคลากรสายวิชาการนักวิจัยและนิสิตนักศึกษาและงานวิจัยนั้นสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยและส่วนงาน

C.๘ อาจารย์ได้รับการพัฒนา

อาจารย์ประจำได้รับการพัฒนาเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถด้านต่างๆตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเช่นอบรมศึกษาบางวิชาเข้าร่วมประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิชาการศึกษาดูงานการเป็นบุคลากรแลกเปลี่ยนระหว่างสถาบันการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ เป็นต้น

๓. การบริหารและธรรมาภิบาลของสถานศึกษา

C.๙ ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้บริโภคและรับผิดชอบต่อสังคมสถาบันจำเป็นต้องรับรองมาตรฐานหลักสูตรของแต่ละสถาบันว่ามีการดำเนินการที่มีมาตรฐานและเป็นไปตามองค์ประกอบที่ ๑ การกำกับมาตรฐานตัวบ่งชี้ที่ ๑.๑ การบริหารจัดการหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตัวบ่งชี้นี้ไม่มีการประเมินระดับคะแนนข้อมูลที่ได้เป็นตัวบ่งชี้แสดงร้อยละหลักสูตรที่ดำเนินการและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานเบื้องต้น

C.๑๐ บทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารมหาวิทยาลัย

ผู้บริหารมหาวิทยาลัยในทุกระดับล้วนแต่มีบทบาทและหน้าที่ที่สำคัญในการนำพาและจัดการมหาวิทยาลัยให้สามารถบรรลุพันธกิจและเป้าหมายต่างๆได้จึงจำเป็นต้องประเมินบทบาทและหน้าที่ของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเพื่อใช้ผลในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยให้ดียิ่งขึ้นต่อไปโดยแบ่งการประเมินออกเป็นระดับดังนี้

C.๑๐.๑ บทบาทและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย/กรรมการประจำคณะ

C.๑๐.๒ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน

C.๑๐.๓ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณบดี

C.๑๐.๑ บทบาทและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย/กรรมการประจำคณะ

สภามหาวิทยาลัยเป็นคณะบุคคลคณะหนึ่งในมหาวิทยาลัยจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติที่จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษานั้นๆโดยสภามหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะมีองค์ประกอบและบทบาทหน้าที่แตกต่างกันตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโดยทั่วไปสภามหาวิทยาลัยเป็นกลไกที่กำหนดนโยบายสูงสุดของมหาวิทยาลัยวางระเบียบข้อบังคับการพิจารณาจัดตั้งยุบเลิกหน่วยงานในมหาวิทยาลัยการพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตรการอนุมัติปริญญาการแต่งตั้งถอดถอนอธิการบดีรองอธิการบดีและผู้บริหารและภารกิจอื่นๆตามที่กฎหมายกำหนดไว้รวมทั้งการกำกับการบริหารมหาวิทยาลัยให้บรรลุเป้าหมายตามหลักธรรมาภิบาล

C.๑๐.๒ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน

การประเมินผลตามหน้าที่และบทบาทของผู้บริหารสถาบันที่หมายถึงผู้บริหารสูงสุดคืออธิการบดีในการบริหารสถาบันอุดมศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถาบันสร้างความเชื่อมโยงการกำกับดูแลจากสภาสถาบันและการบริหารจัดการภายในที่มุ่งเน้นการประเมินคุณภาพของการบริหารงานประสิทธิผลของแผนปฏิบัติการประจำปีความสามารถในการบริหารและการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

C.๑๐.๓ การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของคณบดี

การประเมินผลตามหน้าที่และบทบาทของผู้บริหารในการบริหารและการจัดการให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปีของคณะจะมุ่งเน้นการประเมินคุณภาพของการบริหารหลักสูตรประสิทธิผลของแผนปฏิบัติการประจำปีความสามารถในการบริหารและการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

C.๑๑ บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา

บุคลากรประจำสายสนับสนุนได้รับการพัฒนาเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถด้านต่างๆตามภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและสอดคล้องกับอัตลักษณ์เอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยเช่นอบรมศึกษาบางวิชาเข้าร่วมประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิชาการศึกษาดูงาน เป็นต้น

C.๑๒ ความพึงพอใจของนักศึกษา

ความพึงพอใจของนักศึกษาขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการทั้งการจัดการเรียนการสอนการให้คำปรึกษาแนะแนวการเตรียมความพร้อมเพื่อการทำงานความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆเช่นความพร้อมทางกายภาพเช่นห้องเรียนห้องปฏิบัติการที่พักของนักศึกษาฯและความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกหรือทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้เช่นห้องสมุดหนังสือตำราสิ่งพิมพ์วารสารฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้นแหล่งเรียนรู้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ สิ่งสนับสนุนเหล่านี้ต้องมีปริมาณเพียงพอและมีคุณภาพพร้อมใช้งานทันสมัย

๔. ความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

๔.๑๓ การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน

การบริการวิชาการเป็นภารกิจหลักอีกอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาคณะและสถาบันควรคำนึงถึงกระบวนการในการให้บริการวิชาการแก่สังคมโดยมีการบูรณาการกับพันธกิจมหาวิทยาลัยทั้งการบริการวิชาการที่ทำให้เกิดรายได้และการบริการวิชาการที่คณะและสถาบันจัดทำเพื่อสร้างประโยชน์แก่ชุมชนโดยมีการประเมินความสำเร็จของการบริการวิชาการนอกจากจะเกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคมแล้วยังส่งผลถึงอัตลักษณ์/เอกลักษณ์ของนักศึกษาและบุคลากรในคณะ/สถาบันในการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมองค์กรให้มีจิตสาธารณะอีกด้วย

๕. การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๕.๑๔ การส่งเสริมสนับสนุนศิลปะและวัฒนธรรม

เป็นกระบวนการและผลการดำเนินงานทางด้านศิลปะและวัฒนธรรมที่ก่อให้เกิดการส่งเสริมสนับสนุนและการพัฒนาชุมชนและสังคมภายในและภายนอกสถาบันทั้งงานศิลปะและวัฒนธรรมเชิงประเพณี / วัฒนธรรม / กิจกรรมด้านศิลปะของไทยและสากลศิลปะและวัฒนธรรมในที่นี้เน้นวัฒนธรรมที่เป็นรูปแบบกิจกรรมหรือวิถีการดำเนินชีวิตของบุคลากรและนิสิตนักศึกษาในสถาบันนั้นๆเป็นหลักโดยมีส่วนร่วมของชุมชนภายนอกสถาบันซึ่งสามารถแสดงออกเป็นศิลปะเทคโนโลยีวิทยาศาสตร์ระบบศิลปกรรมจริยธรรมหรือวัฒนธรรม^{๖๙}

๒.๒.๘ การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยใช้เกณฑ์ของ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สมศ.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่าสมศ.จัดตั้งตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๔๒แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่๒) พ.ศ. ๒๕๔๕หมวด๖ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกและทำการประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมายหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ

สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก (พ.ศ. ๒๕๔๔ - ๒๕๔๘) โดยไม่มีการตัดสินผลการประเมินแต่เป็นการประเมินเพื่อยืนยันสภาพจริงของสถานศึกษาขณะเดียวกันถือเป็นการสร้างความเข้าใจกับสถานศึกษาเพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษาสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสอง (พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๓) เป็นการประเมินตามวัตถุประสงค์ของสมศ. ที่ระบุไว้ในพระราชกฤษฎีกาของการจัดตั้งสมศ. โดยนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรกมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมทั้งประเมินผลสัมฤทธิ์ที่เกิดขึ้นเพื่อการรับรองมาตรฐานการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) เป็นการประเมินเพื่อยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษาโดยพิจารณาจากผลผลิตผลลัพธ์และผลกระทบมากกว่ากระบวนการโดยคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละสถานศึกษาซึ่งการประเมิน

^{๖๙} คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา CUPT QA ฉบับปีการศึกษา ๒๕๕๘-๒๕๖๐ ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.), หน้า ๘๒-๑๑๔.

คุณภาพภายนอกและการประเมินซ้ำสำหรับสถานศึกษาในรอบสามนี้จะต้องดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในเดือนกันยายนพ.ศ. ๒๕๕๘^{๗๐}

การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามระดับอุดมศึกษาได้กำหนดตัวบ่งชี้เป็น ๓ กลุ่มคือ กลุ่มตัวบ่งชี้พื้นฐาน กลุ่มตัวบ่งชี้อัตลักษณ์และกลุ่มตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริมให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๔๒แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาพ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๓๘ ซึ่งกำหนดให้สมศ. ทำการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละแห่งตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและครอบคลุมหลักเกณฑ์ในเรื่องต่อไปนี้คือ ๑) มาตรฐานที่ว่าด้วยผลการจัดการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ๒) มาตรฐานที่ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษา ๓) มาตรฐานที่ว่าด้วยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและ ๔) มาตรฐานที่ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน

การกำหนดตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามระดับอุดมศึกษามีดังนี้

องค์ประกอบหลัก	ตัวบ่งชี้ย่อย
ด้านคุณภาพบัณฑิต	๑) บัณฑิตปริญญาตรีที่ได้นำนทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี
	๒) คุณภาพของบัณฑิตปริญญาตรี โทและเอก ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
	๓) ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่
	๔) ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่
ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	๑) งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่
	๒) งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์
	๓) ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ
ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม	๑) ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย
	๒) ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก
ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม	๑) การส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปะและวัฒนธรรม
	๒) การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม
ด้านการบริหารและการพัฒนาสถาบัน	๑) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสถาบัน
	๒) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน
	๓) การพัฒนาคณาจารย์
ด้านการพัฒนาและประกันคุณภาพภายใน	๑) ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด

^{๗๐} สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม(พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘) ระดับอุดมศึกษาฉบับสถานศึกษา, (ไทยภูมิ พับลิชชิง จำกัด : กรุงเทพฯ , ๒๕๕๓), หน้า ๑๓.

ด้านอัตลักษณ์และเอกลักษณ์	๑) ผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน
	๒) ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน
ด้านมาตรฐานการส่งเสริม	๑) ผลการขึ้นป้องกันหรือแก้ปัญหาของสังคมในด้านต่างๆภายในสถาบัน
	๒) ผลการขึ้นป้องกันหรือแก้ปัญหาของสังคมในด้านต่างๆภายนอกสถาบัน

๑) ด้านคุณภาพบัณฑิต

ตัวบ่งชี้ที่๑ บัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน๑ปี

บัณฑิตปริญญาตรีที่สำเร็จการศึกษาในหลักสูตรภาคปกติภาคพิเศษและภาคนอกเวลาในสาขานั้นๆที่ได้งานทำหรือมีกิจการของตนเองที่มีรายได้ประจำภายในระยะเวลา๑ปีนับจากวันที่สำเร็จการศึกษาเมื่อเทียบกับบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษานั้นการนับการมีงานทำนับกรณีการทำงานสุจริตทุกประเภทที่สามารถสร้างรายได้เข้ามาประจำเพื่อเลี้ยงชีพตนเองได้การนับจำนวนผู้มีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในภาคพิเศษหรือภาคนอกเวลาให้นับเฉพาะผู้ที่เปลี่ยนงานใหม่หลังสำเร็จการศึกษาเท่านั้น

ตัวบ่งชี้ที่๒ คุณภาพของบัณฑิตปริญญาตรีที่และเอกตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

คุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd. หรือ Thai Qualifications Framework for Higher Education) หมายถึงคุณลักษณะของบัณฑิตระดับปริญญาตรีปริญญาโทและปริญญาเอกตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ระบุโดยเป็นคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามที่สถาบันกำหนดครอบคลุมอย่างน้อย๕ด้านคือ๑) ด้านคุณธรรมจริยธรรม๒) ด้านความรู้๓) ด้านทักษะทางปัญญา๔) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบและ๕) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศรวมทั้ง TQF ตามสาขาวิชาชีพที่ประกาศใช้ตลอดจนสอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สภาหรือองค์กรวิชาชีพกำหนดเพิ่มเติมหรือสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

กรณีที่เป็นวิชาชีพที่มีการเพิ่มเติมคุณลักษณะของบัณฑิตที่เพิ่มเติมจากกรอบมาตรฐานทั้ง๕ด้านต้องทำการประเมินครบทุกด้าน

ตัวบ่งชี้ที่๓ ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่

ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่เป็นปัจจัยสำคัญของคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่แสดงถึงความเป็นผู้นำทางความคิดความสามารถด้านการคิดเชิงวิพากษ์การนำเสนอผลงานมีทักษะในการวิจัยทักษะและภูมิปัญญาในฐานะนักวิชาการและนักวิชาชีพขั้นสูง

ตัวบ่งชี้ที่๔ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่

ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่เป็นปัจจัยสำคัญของคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกที่แสดงถึงความเป็นผู้นำทางความคิดความสามารถด้านการคิดเชิงวิพากษ์การนำเสนอผลงานมีทักษะในการวิจัยทักษะและภูมิปัญญาในฐานะนักวิชาการและนักวิชาชีพขั้นสูง

๒) ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้ที่๕งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่

การวิจัยเป็นพันธกิจหนึ่งที่สำคัญของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาการดำเนินการตามพันธกิจอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จนั้นสามารถพิจารณาได้จากผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพและมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวางจากการเปรียบเทียบจำนวนบทความวิจัยที่ตีพิมพ์และจำนวนผลงานสร้างสรรค์ที่เผยแพร่ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติกับจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ

ตัวบ่งชี้ที่๖งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์

การวิจัยเป็นพันธกิจหนึ่งที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาการดำเนินการตามพันธกิจอย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จนั้นสามารถพิจารณาได้จากผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์มีคุณภาพและมีประโยชน์สู่การนำไปใช้จากการเปรียบเทียบจำนวนงานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำที่นำไปใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ในโครงการวิจัยและรายงานการวิจัยโดยได้รับการรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับจำนวนอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ

ตัวบ่งชี้ที่๗ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ

ผลงานวิชาการที่มีคุณภาพสะท้อนถึงสมรรถนะในการศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์สังเคราะห์วิจัยการปฏิบัติจริงและได้นำไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนางานในหน้าที่จนเกิดผลดีต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาและเป็นประโยชน์ต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

๓) ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม

ตัวบ่งชี้ที่๘ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย

การให้บริการวิชาการหมายถึงการที่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในฐานะที่เป็นที่พึ่งของชุมชนหรือสังคมเป็นแหล่งอ้างอิงทางวิชาการหรือทำหน้าที่ใดๆที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชนในด้านวิชาการหรือการพัฒนาความรู้ตลอดจนความเข้มแข็งประเทศชาติและนานาชาติการบริการวิชาการเป็นการบริการที่มีค่าตอบแทนและบริการวิชาการให้เปล่าโดยมีการนำความรู้และประสบการณ์มาใช้พัฒนาหรือบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอนและการวิจัยอาทิบทความตำราหนังสือรายวิชาหรือหลักสูตรเป็นต้นการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาพัฒนามี๒ประเภทคือ ๑) การพัฒนาการเรียนการสอน ๒) การพัฒนาการวิจัย

ตัวบ่งชี้ที่๙ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก

โครงการที่มีผลต่อการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหมายถึงโครงการที่สถาบันจัดขึ้นเพื่อพัฒนาชุมชนหรือองค์กรภายนอกและเมื่อดำเนินการแล้วมีผลก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นแก่ชุมชนหรือองค์กรภายนอกในด้านต่างๆหรือทำให้ชุมชนหรือองค์กรภายนอกสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามศักยภาพของตน

๔) ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ตัวบ่งชี้ที่๑๐การส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปะและวัฒนธรรม

ศิลปะและวัฒนธรรมเป็นตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพวิถีชีวิตและจิตใจที่งดงามของบุคคลและสังคมเป็นพันธกิจหลักประการหนึ่งที่สถานศึกษาพึงตระหนักที่จะต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนเพื่อให้สังคมในสถานศึกษาอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขอย่างมีคุณค่าสามารถเป็นแบบอย่างที่น่าศรัทธาและเป็นที่ยอมรับของสังคมการส่งเสริมสนับสนุนจำต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพที่จริงจังได้ต่อเนื่องที่มั่นคงและยั่งยืนโดยการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดและสามารถประเมินผลได้

ตัวบ่งชี้ที่๑๑การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม

ศิลปะและวัฒนธรรมเกี่ยวข้องกับความสุขอันรื่นรมย์และรสนิยมเกิดรูปแบบวิถีชีวิตและสังคมโดยมีลักษณะที่เป็นพลวัตมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจำเป็นต้องรู้ทันอย่างมีปัญญาโดยมีแผนในการพัฒนาให้ความรู้และประสบการณ์ด้านสุนทรียภาพในบริบทของศิลปะและวัฒนธรรมสามารถเล็งเฝ้ารักษาและสร้างให้ตนเองและสังคมอยู่ร่วมกันอย่างรู้คุณค่าความงามอย่างมีสุนทรียที่มีรสนิยม

๕) ด้านการบริหารและการพัฒนาสถาบัน

ตัวบ่งชี้ที่๑๒การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบัน

สภาสถาบันอุดมศึกษาถือเป็นองค์กรหลักของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ต้องมีบทบาทสำคัญในการกำหนดนโยบายกรอบทิศทางการทำงานตามอัตลักษณ์ของสถาบันอุดมศึกษา กำหนดระบบกลไกและกระบวนการที่เป็นรูปธรรมในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดการกำกับดูแลและขับเคลื่อนสถานศึกษาระดับอุดมศึกษารวมทั้งการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผลและการพัฒนาสถาบันอย่างยั่งยืนการประเมินผลความสำเร็จในการปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบันจะมุ่งเน้นการประเมินคุณภาพในการกำหนดทิศทางกำกับดูแลและขับเคลื่อนการดำเนินงานของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาตามหน้าที่และบทบาทของสภาสถาบันการบริหารและการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลและการดำเนินงานตามมติการประชุมสภาสถาบันอุดมศึกษา

ตัวบ่งชี้ที่๑๓การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน

การประเมินผลตามหน้าที่และบทบาทของผู้บริหารในการบริหารและการจัดการให้บรรลุผลสำเร็จตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติงานประจำปีของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจะมุ่งเน้นการประเมินคุณภาพของการบริหารงานตามนโยบายของสภาสถาบันอุดมศึกษาประสิทธิผล

ของแผนปฏิบัติการประจำปีความสามารถในการบริหารและการจัดการตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร

ตัวบ่งชี้๑๔การพัฒนาคุณภาพอาจารย์

คุณภาพของคณาจารย์เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนรวมทั้งพิจารณาจากความสำเร็จของสถานศึกษาในการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพอาจารย์เพื่อให้อาจารย์ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างต่อเนื่องอันจะทำให้สถานศึกษาสามารถแข่งขันได้ในระดับสากลคุณภาพอาจารย์พิจารณาจากคุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการ

๖) ด้านการพัฒนาและประกันคุณภาพภายใน

ตัวบ่งชี้ที่๑๕ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด

ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาพ.ศ. ๒๕๕๓ระบุไว้ว่า“...ให้หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษานั้นอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีและแจ้งผลให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาทราบรวมทั้งเปิดเผยผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาต่อสาธารณชน...” ทั้งนี้สถานศึกษาจะดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่ครอบคลุมตัวบ่งชี้ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาหรือต้นสังกัดกำหนดโดยจะเป็นตัวบ่งชี้ที่เน้นด้านปัจจัยนำเข้าและกระบวนการซึ่งผลการประเมินการประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัดนี้จะเป็นคะแนนที่สามารถสะท้อนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของคุณภาพการดำเนินงานด้านต่างๆของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาได้ดังนั้นในการประเมินตัวบ่งชี้นี้จะใช้ค่าเฉลี่ยคะแนนประเมินการประกันคุณภาพภายในโดยต้นสังกัดโดยไม่ต้องทำการประเมินใหม่

๗) ด้านอัตลักษณ์และเอกลักษณ์

ตัวบ่งชี้ที่๑๖ผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน

อัตลักษณ์หมายถึงบุคลิกลักษณะที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามปรัชญาปณิธาน/วิสัยทัศน์พันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน

ตัวบ่งชี้ที่๑๖.๑ผลการบริหารสถาบันให้เกิดอัตลักษณ์

ตัวบ่งชี้ที่๑๖.๒ผลการพัฒนาบัณฑิตตามอัตลักษณ์

ตัวบ่งชี้ที่๑๗ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน

เอกลักษณ์หมายถึงความสำเร็จตามจุดเน้นและจุดเด่นที่สะท้อนให้เห็นเป็นลักษณะโดดเด่นเป็นหนึ่งของสถานศึกษา

๘) ด้านมาตรฐานการส่งเสริม

ตัวบ่งชี้ที่๑๘ผลการขึ้นป้องกันหรือแก้ปัญหาของสังคมในด้านต่างๆ

ตัวบ่งชี้ที่๑๘.๑ผลการขึ้นป้องกันหรือแก้ปัญหาของสังคมในประเด็นที่๑ภายใน

สถาบัน

ตัวบ่งชี้ที่๑๘.๒ผลการขึ้นป้องกันหรือแก้ปัญหาของสังคมในประเด็นที่๒ภายนอก

สถาบัน

สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาเลือกดำเนินการ๒ประเด็นจากประเด็นขึ้นป้องกันหรือแก้ปัญหาสังคมในด้านต่างๆ อาทิ การส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริความรักชาติบำรุงศาสนาและเทิดทูนพระมหากษัตริย์สุขภาพค่านิยมจิตสาธารณะความคิดสร้างสรรค์ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ นโยบายรัฐบาลเศรษฐกิจการพร้อมรับการเป็นสมาชิกสังคมอาเซียนพลังงานสิ่งแวดล้อมอุบัติภัยสิ่งเสพติดความฟุ่มเฟือยการแก้ปัญหาความขัดแย้งสร้างสังคมสันติสุขและความปรองดองตลอดจนการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงแบบอย่างเป็นต้นทั้งนี้ประเด็นที่ขึ้นป้องกันหรือแก้ปัญหาสังคมที่สถานศึกษาเลือกดำเนินการโดยได้รับความเห็นชอบจากสภาสถาบัน^{๗๑}

๒.๒.๙ เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ(Education Criteria for Performance Excellence (EdPEX))

เป้าหมายของกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๑๕ ปี ฉบับที่ ๒ เมื่อสิ้นสุดแผนในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ คือ “การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในโลกาภิวัตน์ สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทยโดยใช้กลไกของธรรมาภิบาล การเงิน การกำกับมาตรฐาน และเครือข่ายอุดมศึกษามุ่งพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ ความหลากหลาย และเอกภาพเชิงระบบ” สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) มีความมุ่งมั่นที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาไทยให้ทัดเทียมและเป็นที่ยอมรับในสากล จึงได้นำเครื่องมือพัฒนาคุณภาพที่ได้รับการยอมรับในสากลว่าเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาองค์การสู่ความเป็นเลิศนั้นคือ Education Criteria for Performance Excellenceซึ่งเป็นเกณฑ์ที่สามารถนำมาเป็นกรอบการดำเนินงานบริหารจัดการการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาให้มีคุณภาพและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศได้อย่างก้าวกระโดดมาเป็นระยะเวลาหนึ่งแล้วเกณฑ์ Education Criteria for Performance Excellence (EdPEX) ๒๕๕๘-๒๕๖๑ ฉบับนี้ เป็นเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยคณะอนุกรรมการทำงานขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ แปลงมาจากเกณฑ์ Baldrige Criteria for Performance Excellence ๒๐๑๓-๒๐๑๔ และ Baldrige Excellence Framework

^{๗๑} สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) ระดับอุดมศึกษามัธยมศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติมพฤษภาคมพ.ศ. ๒๕๕๔). -- พิมพ์ครั้งที่๒. -- กรุงเทพฯ:สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), ๒๕๕๕, หน้า ๑๙-๕๖.

๒๐๑๕-๒๐๑๖ ของสหรัฐอเมริกาเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของการศึกษาไทย และสถาบันการศึกษาสามารถใช้เป็นกรอบในการพัฒนาเพื่อก้าวสู่ความเป็นสถาบันชั้นนำในระดับนานาชาติ

ดังนั้น เกณฑ์ฉบับนี้จะใช้ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๖๑ เพื่อให้สถาบันใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่องเกณฑ์ EdPExเป็นชุดของคำถามเกี่ยวกับเรื่องสำคัญ ๗ ด้านในการบริหารและดำเนินงานของสถาบัน ได้แก่ ๑) การนำองค์กร ๒) กลยุทธ์ ๓) ลูกค้า ๔) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ๕) บุคลากร ๖) ระบบปฏิบัติการ๗) ผลลัพธ์^{๗๒}

ประโยชน์ของเกณฑ์ EdPEx

เกณฑ์ EdPExมีบทบาทที่สำคัญ ๓ ด้านในการทำให้ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันที่ดีขึ้น

๑) เกณฑ์ช่วยปรับปรุงวิธีการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา เพิ่มขีดความสามารถ และผลลัพธ์ให้ดีขึ้น

๒) เกณฑ์ช่วยกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารและแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างสถาบันต่างๆ ในประเทศ

๓) เกณฑ์เป็นเครื่องมือที่สร้างความเข้าใจและบริหารจัดการผลการดำเนินการของสถาบัน ชี้แนะแนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์ และเปิดโอกาสการเรียนรู้

ถึงแม้เกณฑ์ EdPExจะเป็นชื่อที่ตั้งขึ้นและรู้จักกันเฉพาะในประเทศไทย แต่ที่มาของเกณฑ์ คือ Baldrige Education Criteria for Performance Excellence เป็นที่ยอมรับและรู้จักในวงการศึกษา และมีสถาบันการศึกษาหลายแห่งทั้งในสหรัฐอเมริกาออสเตรเลีย สิงคโปร์ ฮองกักรวมทั้งประเทศไทย นำเกณฑ์นี้ไปใช้เพื่อการพัฒนาตนเองนอกจากนี้ มีโปรแกรมเกี่ยวกับผลการดำเนินการหรือความเป็นเลิศทางธุรกิจอยู่ประมาณ ๑๐๐โปรแกรมทั่วโลก ซึ่งส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์ของ Baldrigeหรือเกณฑ์ที่คล้ายคลึงกันเป็นต้นแบบการดำเนินงานที่เป็นเลิศ

๑. มุ่งเน้นผลลัพธ์ เกณฑ์ EdPExมุ่งเน้นผลลัพธ์ในเรื่องหลักๆ เกี่ยวกับการเรียนรู้ของผู้เรียน กระบวนการผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่น บุคลากร การนำองค์กรและการกำกับดูแล รวมถึงงบประมาณ การเงินและตลาด การรวมตัววัดเหล่านี้มาประกอบกันทำให้มั่นใจได้ว่ากลยุทธ์ของสถาบันมีความสมดุลโดยไม่ละเลยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบางกลุ่ม วัตถุประสงค์ หรือเป้าประสงค์ทั้งระยะสั้นและระยะยาวที่สำคัญอย่างไม่เหมาะสม

๒. ไม่กำหนดวิธีการและปรับใช้ให้เหมาะสมได้ เกณฑ์ EdPExไม่ได้กำหนดวิธีสถาบันจะต้องมีโครงสร้างองค์การอย่างไร ไม่ได้ระบุว่าสถาบันจะต้องมีหน่วยงานด้านการวางแผน ด้านจริยธรรม พัฒนาคุณภาพ หรือหน่วยงานอื่นๆ เกณฑ์ไม่ได้ระบุให้สถาบันบริหารหน่วยงานต่างๆ ด้วยวิธีเดียวกัน และยอมให้สถาบันเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมที่สุดเพื่อกระตุ้นการพัฒนา เช่น Plan-Do-Study-Act (PDSA) balanced scorecard หรือศึกษาเกณฑ์การประกันคุณภาพด้วยตนเอง (accreditation self-studies) เกณฑ์ไม่กำหนดวิธีการไว้ เพราะ

^{๗๒} เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศฉบับปี ๒๕๕๘-๒๕๖๑, สำนักงานมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา . <http://www.edpex.org/๒๐๑๖/๐๔/edpexcriteria๕๘-๖๑.html> [ออนไลน์วันที่ ๓๐ ต.ค. ๒๕๖๐]

๑. เกณฑ์มุ่งเน้นความต้องการขององค์การที่มีร่วมกัน (common needs) มากกว่าวิธีปฏิบัติ ที่เหมือนๆ กัน ซึ่งช่วยให้เกิดความเข้าใจ การสื่อสาร การแลกเปลี่ยน ความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ในขณะที่สนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมและแนวทางที่หลากหลาย

๒. เกณฑ์มุ่งเน้นที่ผลลัพธ์มากกว่าวิธีปฏิบัติ เครื่องมือ หรือโครงสร้างของสถาบัน เกณฑ์สนับสนุนให้สถาบันตอบคำถามด้วยแนวทางที่สร้างสรรค์ ปรับให้เหมาะสมกับสถาบัน และมีความยืดหยุ่น กระตุ้นการเปลี่ยนแปลงทั้งแบบค่อยเป็นค่อยไปและอย่างก้าวกระโดด รวมทั้งการปรับปรุงด้วยการสร้างนวัตกรรม การเลือกใช้เครื่องมือ วิธีการ ระบบและโครงสร้างของสถาบัน จึงขึ้นกับปัจจัยต่างๆ เช่น ขนาดและประเภทของสถาบันความสัมพันธ์ระดับองค์การ และระดับการพัฒนา รวมทั้งความสามารถและความรับผิดชอบของบุคลากรและห่วงโซ่อุปทาน (ดูรายละเอียดในหมวด ๖) ปัจจัยเหล่านี้มีความแตกต่างกันระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ และมักจะเปลี่ยนแปลงไปตามวิวัฒนาการของความต้องการและกลยุทธ์ของสถาบัน

๓. มุ่งเน้นที่ความต้องการของสถาบันการศึกษาเกณฑ์ EdPEXให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยตระหนักถึงความแตกต่างในด้านพันธกิจ บทบาท และหลักสูตรของสถาบันต่างๆ เกณฑ์นี้มองว่าผู้เรียนเป็นลูกค้าที่สำคัญ แต่ในขณะเดียวกันสถาบันอาจมีลูกค้ากลุ่มอื่น (เช่น ผู้ปกครอง ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ใช้ผลงานวิจัย) ด้วยแนวคิดความเป็นเลิศในเกณฑ์การศึกษานี้ มีองค์ประกอบ ๓ ส่วน ได้แก่

๑) กลยุทธ์การประเมินที่ได้ผ่านการถ่วงดุลและใช้ได้ผลอย่างดีในทางปฏิบัติ

๒) การปรับปรุงตัววัดและตัวบ่งชี้หลักต่อเนื่องทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน และผลลัพธ์ตามพันธกิจอื่น

๓) ความเป็นผู้นำที่เป็นที่ประจักษ์ในด้านผลการดำเนินการและการปรับปรุง เมื่อเทียบกับสถาบัน/องค์การที่ดำเนินการในลักษณะคล้ายคลึงกัน หรือค่าเทียบเคียงที่เหมาะสม

เกณฑ์ EdPEXเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (TQA) และเกณฑ์มาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพฯ (HA) ของสถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (สรพ.) เกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) และระบบการประเมินคุณภาพรัฐวิสาหกิจ (SEPA) ของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ล้วนสร้างขึ้นมาจากอาศัยกรอบคำถาม ๗ หมวดเช่นเดียวกัน ซึ่งสามารถปรับใช้ให้เหมาะสมกับลักษณะขององค์การทุกประเภท การใช้กรอบเดียวกันในทุกภาคส่วน จะสนับสนุนให้มีความร่วมมือกันในการแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากสถาบันการศึกษาอาจพิจารณาข้อกำหนดของเกณฑ์ แตกต่างจากหน่วยงาน/ภาคส่วนอื่นๆ EdPEXจึงแปลงภาษาที่ใช้และแนวคิดหลักของภาคธุรกิจและการดำเนินการที่เป็นเลิศให้เป็นแนวคิดหลักที่มีความสำคัญเทียบเทียมกันเพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษา

๔. สนับสนุนมุมมองเชิงระบบเพื่อให้เป้าประสงค์สอดคล้องไปในทางเดียวกันทั้งสถาบันเกณฑ์ EdPEXสร้างความสอดคล้องไปในทางเดียวกันทั้งสถาบันจากตัววัดที่ได้มาจากระบบการและกลยุทธ์ของสถาบันที่มีการเชื่อมโยงและเสริมซึ่งกันและกัน ตัววัดเหล่านี้ผูกโยงโดยตรงกับคุณค่าในมุมมองของผู้เรียน ลูกค้ากลุ่มอื่น และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกับผลการดำเนินการโดยรวม ดังนั้นการใช้ตัววัดเหล่านี้ จึงเป็นกรอบที่ทำให้กิจกรรมต่างๆ ดำเนินไปในทิศทาง

เดียวกันอย่างต่อเนื่องโดยลดความจำเป็นที่จะต้องกำหนดวิธีปฏิบัติโดยละเอียดลดการรวมศูนย์การตัดสินใจ หรือลดกระบวนการจัดการที่ซับซ้อนเกินไป ดังนั้นตัววัดเหล่านี้จึงเป็นทั้งเครื่องมือในการสื่อสาร และเป็นวิธีการถ่ายทอดผลการดำเนินการที่สถาบันต้องการไปสู่การปฏิบัติอย่างคงเส้นคงวา ความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกันนี้ ทำให้มั่นใจว่าสถาบันมีจุดมุ่งหมายที่แน่ชัดและเป็นที่ยอมรับทั่วทั้งองค์กร ในขณะที่เดียวกันก็สนับสนุนความคล่องตัวการสร้างนวัตกรรม และการกระจายอำนาจในการตัดสินใจ

มุมมองเชิงระบบเพื่อให้เป้าประสงค์สอดคล้องไปในทางเดียวกัน เป็นเรื่องที่ยังลึกละเอียดในโครงสร้างที่บูรณาการกันระหว่างค่านิยมหลักและแนวคิด โครงสร้างองค์กร คำถามของเกณฑ์ และแนวทางการให้คะแนน รวมทั้งการมุ่งเน้นผลลัพธ์เหตุปัจจัย และผล และการเชื่อมโยงข้ามกระบวนการระหว่างหัวข้อต่างๆ ในเกณฑ์ซึ่งความเชื่อมโยงนี้จำเป็นต้องมีความเป็นพลวัตร ตามกลยุทธ์และเป้าหมายที่เปลี่ยนไปตามเวลา เมื่อใช้เกณฑ์นี้ข้อมูลป้อนกลับระหว่างกระบวนการและผลลัพธ์ จะช่วยให้เกิดวงจรแห่งการพัฒนาที่เน้นการปฏิบัติ ๔ ขั้นตอนคือ

๑. การออกแบบและเลือกกระบวนการ วิธีการ และตัววัด ที่มีประสิทธิผล (แนวทาง)
๒. การนำแนวทางไปปฏิบัติอย่างอย่างคงเส้นคงวา (การนำไปสู่การปฏิบัติ)
๓. การติดตามประเมินความก้าวหน้า การเก็บและแบ่งปันความรู้ รวมทั้งการหาโอกาสในการสร้างนวัตกรรม (การเรียนรู้)

๔. การปรับแผนบนพื้นฐานของสิ่งที่พบจากการประเมินและผลการดำเนินการของสถาบัน การทำให้กระบวนการและการปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ ประสานกลมกลืนกันรวมทั้งการเลือกตัววัดของกระบวนการและผลลัพธ์ที่ดีกว่าเดิม (บูรณาการ)

๕. สนับสนุนการตรวจประเมินที่เน้นเป้าประสงค์เกณฑ์และแนวทางการให้คะแนน ประกอบด้วยระบบการตรวจประเมินซึ่งแยกเป็น ๒ ส่วน การใช้เกณฑ์เพื่อประเมินตนเอง ช่วยให้สถาบันเห็นภาพคร่าวๆ ของจุดแข็งและโอกาสพัฒนาจากการตอบคำถามตามข้อกำหนดต่างๆ ๑๗ หัวข้อ ซึ่งเน้นที่ผลการดำเนินการ ตามระดับพัฒนาการอย่างต่อเนื่องของกระบวนการและผลลัพธ์ของการดำเนินการ (แนวทางการให้คะแนน)

ด้วยเหตุนี้การตรวจประเมินตามเกณฑ์EdPEXจึงนำไปสู่การปรับปรุง ผลการดำเนินการอย่างจริงจังในทุกด้าน เครื่องมือนี้ให้ประโยชน์ในการบริหารจัดการมากกว่าวิธีการทบทวนผลการดำเนินการตามวิธีการอื่นๆ และสามารถปรับใช้ได้กับกลยุทธ์ ระบบการจัดการ และองค์การหลากหลายประเภท

๑) การนำองค์การ (๑๒๐ คะแนน)

หมวดการนำองค์การนี้ ถามถึงการปฏิบัติของผู้บริหารระดับสูงด้วยตนเอง ในการชี้นำและทำให้สถาบันมีความยั่งยืน การกำกับดูแลของสถาบัน และวิธีการที่สถาบันใช้เพื่อบรรลุผลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม กฎหมาย และจริยธรรม รวมทั้งวิธีการสนับสนุนชุมชนที่สำคัญ

๑.๑ การนำ องค์การโดยผู้นำ ระดับสูง : ผู้นำ ระดับสูงนำ สถาบันอย่างไร (๗๐ คะแนน)

๑.๒ การกำกับดูแลและความรับผิดชอบต่อสังคม : สถาบันดำเนินการอย่างไรในเรื่องการกำกับดูแล และทำให้บรรลุผลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (๕๐ คะแนน)

๒) กลยุทธ์ (๘๕ คะแนน)

ในหมวดกลยุทธ์ถามว่าสถาบันจัดทำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการนำแผนไปปฏิบัติ ปรับเปลี่ยนหากสถานการณ์บังคับ และวัดผลความก้าวหน้าของการบรรลุแผนอย่างไร

๒.๑ การจัดทำกลยุทธ์ : สถาบันจัดทำกลยุทธ์อย่างไร (๔๕ คะแนน)

๒.๒ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ : สถาบันนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติอย่างไร (๔๐ คะแนน)

๓) ลูกค้ำ (๘๕ คะแนน)

ในหมวดลูกค้ำนี้ถามถึงวิธีการที่สถาบันสร้างความผูกพันกับผู้เรียนและลูกค้ำกลุ่มอื่นเพื่อความสำเร็จด้านตลาดในระยะยาว รวมทั้งวิธีการที่สถาบันรับฟังเสียงของลูกค้ำ สร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียนและลูกค้ำกลุ่มอื่น และใช้สารสนเทศดังกล่าวเพื่อปรับปรุงและค้นหาโอกาสในการสร้างนวัตกรรม

๓.๑ เสียงของลูกค้ำ : สถาบันมีวิธีการอย่างไรในการรวบรวมสารสนเทศจากผู้เรียนและลูกค้ำกลุ่มอื่น (๔๐ คะแนน)

๓.๒ ความผูกพันของลูกค้ำ: สถาบันมีวิธีการอย่างไรในการสร้างความผูกพันกับผู้เรียนและลูกค้ำกลุ่มอื่น โดยตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเหล่านั้น และสร้างสัมพันธ์ (๔๕ คะแนน)

๔) การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (๙๐ คะแนน)

หมวดการวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้นี้ ถามว่าสถาบันเลือก รวบรวม วิเคราะห์ จัดการ และปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศ และสินทรัพย์ทางความรู้อย่างไร มีการเรียนรู้และบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างไร หมวดนี้ยังถามว่าสถาบันได้นำผลการทบทวนดังกล่าวมา ใช้ปรับปรุงผลการดำเนินการอย่างไร

๔.๑ การวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินงานขององค์กร : องค์กรมีวิธีการอย่างไรในการวัด วิเคราะห์ และเพื่อนำ มาปรับปรุงผลการดำเนินงานขององค์กร (๔๕ คะแนน)

๔.๒ การจัดการความรู้ สารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ: สถาบันมีวิธีการอย่างไรในการจัดการสินทรัพย์ทางความรู้ของสถาบัน รวมทั้งสารสนเทศ และโครงสร้างของเทคโนโลยีสารสนเทศ (๔๕ คะแนน)

๕) บุคลากร (๘๕ คะแนน)

หมวดบุคลากร ถามว่าสถาบันมีวิธีการอย่างไรในการประเมินความต้องการด้านขีดความสามารถ และอัตรากำลัง และในการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานเพื่อนำไปสู่ผลการดำเนินการที่โดดเด่น หมวดนี้ยังถามถึงวิธีการที่สถาบันสร้างความผูกพัน จัดการ และพัฒนาบุคลากร เพื่อนำศักยภาพของพวกเขามาใช้อย่างเต็มที่ โดยสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับพันธกิจ กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการโดยรวมของสถาบัน

๕.๑ สภาพแวดล้อมด้านบุคลากร (Workforce Environment) : สถาบันมีวิธีการอย่างไรในการสร้างสภาพแวดล้อมด้านบุคลากรที่เกื้อหนุนและมีประสิทธิผล (๔๐ คะแนน)

๕.๒ ความผูกพันของบุคลากร (Workforce Engagement) : สถาบันมีวิธีการอย่างไรในการสร้างความผูกพันกับบุคลากร เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ก่อให้เกิดผลงานที่โดดเด่น (๔๕ คะแนน)

๖) ระบบปฏิบัติการ (๘๕ คะแนน)

ในหมวดระบบปฏิบัติการนี้ ถามว่าสถาบันมีวิธีการอย่างไรในการออกแบบ จัดการ ปรับปรุง และสร้างนวัตกรรมในหลักสูตรและบริการ และกระบวนการต่างๆ และถามว่ามีวิธีการอย่างไรในการปรับปรุงประสิทธิผลของการปฏิบัติการเพื่อส่งมอบคุณค่าแก่ผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่น และทำให้สถาบันประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง

๖.๑ กระบวนการทำงาน : สถาบันมีวิธีการออกแบบ จัดการ และปรับปรุง หลักสูตรและบริการและกระบวนการทำงานที่สำคัญอย่างไร (๔๕ คะแนน)

๖.๒ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติการ : สถาบันทำให้มั่นใจได้อย่างไรว่าการปฏิบัติการต่างๆมีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (๔๐ คะแนน)

๗) ผลลัพธ์ (๔๕๐ คะแนน)

ในหมวดของผลลัพธ์นี้ถามถึงผลดำเนินการและผลการปรับปรุงในด้านที่สำคัญทุกด้านของสถาบัน ได้แก่ ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนและด้านกระบวนการ ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ผลลัพธ์ด้านการนำองค์การและการกำกับดูแล และผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงิน และตลาด หมวดนี้ถามถึงระดับผลการดำเนินการเปรียบเทียบกับคู่แข่งและสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรและบริการในลักษณะเดียวกัน

๗.๑ ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านกระบวนการ : ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านประสิทธิภาพของกระบวนการเป็นอย่างไร (๑๒๐ คะแนน)

๗.๒ ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า : ผลลัพธ์การดำเนินงานด้านการมุ่งเน้นลูกค้าเป็นอย่างไร (๘๐ คะแนน)

๗.๓ ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร : ผลลัพธ์การดำเนินการด้านการมุ่งเน้นบุคลากรของสถาบันมีอะไรบ้าง (๘๐ คะแนน)

๗.๔ ผลลัพธ์ด้านการนำองค์การและการกำกับดูแล : ผลลัพธ์ด้านการนำองค์การของผู้ในระดับสูง และการกำกับดูแลมีอะไรบ้าง (๘๐ คะแนน)

๗.๕ ผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงิน และตลาด : ผลลัพธ์การดำเนินการด้านงบประมาณการเงิน และตลาดของสถาบันเป็นอย่างไร (๙๐ คะแนน)

สรุปได้ว่า เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence (EdPEX) เป็นเกณฑ์ช่วยปรับปรุงวิธีการดำเนินงานของสถาบันการศึกษา เพิ่มขีดความสามารถ และผลลัพธ์ให้ดีขึ้นเป็นเครื่องมือที่สร้างความเข้าใจและบริหารจัดการผลการดำเนินการของสถาบัน ชี้แนะแนวทางการจัดทำแผนกลยุทธ์ และเปิดโอกาสการ

เรียนรู้ช่วยกระตุ้นให้เกิดการสื่อสารและแลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างสถาบันต่างๆ ในประเทศจากการศึกษาซึ่งเอกสารจากนักวิชาการต่างๆ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ ๒.๙ วิเคราะห์เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence (EdPEX))

เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ	๑	รวม	๒
๑. การนำองค์กร	✓	๒	✓
๒. กลยุทธ์	✓	๒	✓
๓. ลูกค้า	✓	๒	✓
๔. การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้	✓	๒	✓
๕. บุคลากร	✓	๒	✓
๖. ระบบปฏิบัติการ	✓	๒	✓
๗. ผลลัพธ์	✓	๒	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

๒= ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๒.๙ ผู้วิจัยสามารถสรุปวิเคราะห์เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence (EdPEX)) แบ่งออกเป็น ๘ เกณฑ์ คือ การนำองค์กร กลยุทธ์ ลูกค้านำ การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ บุคลากร ระบบปฏิบัติการ และผลลัพธ์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. การนำองค์กร หมายถึง การปฏิบัติของผู้นำระดับสูงด้วยตนเอง ในการชี้นำและทำให้สถาบันมีความยั่งยืน การกำกับดูแลของสถาบัน และวิธีการที่สถาบันใช้เพื่อบรรลุผลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม กฎหมาย และจริยธรรม รวมทั้งวิธีการสนับสนุนชุมชนที่สำคัญ

๒. กลยุทธ์ หมายถึง จัดทำวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการนำแผนไปปฏิบัติปรับเปลี่ยนหากสถานการณ์บังคับ และวัดผลความก้าวหน้าของการบรรลุแผน

๓. ลูกค้า หมายถึง การสร้างความผูกพันกับผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่นเพื่อความสำเร็จด้านตลาดในระยะยาว รวมทั้งวิธีการที่สถาบันรับฟังเสียงของลูกค้า สร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่น และใช้สารสนเทศดังกล่าวเพื่อปรับปรุงและค้นหาโอกาสในการสร้างนวัตกรรม

๔. การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้ หมายถึง การวิเคราะห์ จัดการ และปรับปรุงข้อมูล สารสนเทศ และสินทรัพย์ทางความรู้ การเรียนรู้และบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและนำผลการทบทวนดังกล่าวมาใช้ปรับปรุงผลการดำเนินการ

๕. บุคลากร หมายถึง การประเมินความต้องการด้านขีดความสามารถ และอัตรากำลัง และในการสร้างสภาพแวดล้อมการทำงานเพื่อนำไปสู่ผลการดำเนินการที่โดดเด่นสร้างความผูกพันจัดการ และพัฒนาบุคลากรเพื่อนำศักยภาพของพวกเขามาใช้อย่างเต็มที่ โดยสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันกับพันธกิจ กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการโดยรวมของสถาบัน

๖. ระบบปฏิบัติการ หมายถึง การออกแบบ จัดการปรับปรุง และสร้างนวัตกรรมในหลักสูตรและบริการ และกระบวนการต่างๆ และการปรับปรุงประสิทธิภาพของการปฏิบัติการเพื่อส่งมอบคุณค่าแก่ผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่นและทำให้สถาบันประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่อง

๗. ผลลัพธ์ หมายถึง ผลดำเนินการและผลการปรับปรุงในด้านที่สำคัญทุกด้านของสถาบัน ได้แก่ ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนและด้านกระบวนการ ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ผลลัพธ์ด้านการนำองค์การและการกำกับดูแล และผลลัพธ์ด้านงบประมาณ การเงิน และตลาด หมวดนี้ถ้ามองถึงระดับผลการดำเนินการเปรียบเทียบกับคู่แข่งและสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรและบริการในลักษณะเดียวกัน

๒.๒.๑๐ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน

รูปแบบของการประกันคุณภาพหลักสูตรเริ่มต้นจากการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร เพื่อนำไปสู่การกำหนดโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเป้าหมายของหลักสูตรนั้น ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและยังเป็นการประกันคุณภาพหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง พร้อมรับการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหลักสูตรในระดับชาติและ/หรือนานาชาติ (ASEAN University Network Quality Assurance :AUNQA)^{๗๓} ประกอบด้วยเกณฑ์คุณภาพ ๑๕ เกณฑ์ ดังนี้

๑. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcomes)
๒. ข้อกำหนดของหลักสูตร (Program Specification)
๓. โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร (Program Structure and Content)
๔. กลยุทธ์การเรียนและการสอน (Teaching and Learning Strategy)
๕. การประเมินผู้เรียน (Student Assessment)
๖. คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ (Academic Staff Quality)
๗. คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน (Support Staff Quality)
๘. คุณภาพผู้เรียน (Student Quality)
๙. การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน (Student Advice and Support)
๑๐. สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (Facilities and Infrastructure)
๑๑. การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน (Quality Assurance of Teaching and Learning Process)
๑๒. กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร (Staff Development Activities)
๑๓. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders Feedback)
๑๔. ผลผลิต (Output)
๑๕. ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders Satisfaction)

^{๗๓} เกณฑ์การประกันคุณภาพระดับหลักสูตร AUN QA(ภาษาไทย), <http://archd.kmutnb.ac.th> [ออนไลน์วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๐]

เกณฑ์คุณภาพทั้ง ๑๕ เกณฑ์ข้างต้นนี้เป็นเกณฑ์ในการประเมินหลักสูตร โดยแต่ละเกณฑ์มีคำอธิบายและข้อกำหนดเป็นเกณฑ์ย่อยที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร พร้อมทั้งบอกถึงแหล่งของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์นั้น

ระดับการประเมิน

เพื่อให้หลักสูตรรับรู้ถึงระดับคุณภาพของหลักสูตรในแต่ละเกณฑ์ และสามารถปรับปรุงพัฒนาต่อไปได้ การประเมินหลักสูตรใช้เกณฑ์ ๗ ระดับ ตามรายละเอียดต่อไปนี้

เกณฑ์การประเมิน ๗ ระดับ		
คะแนน	ความหมาย	คุณภาพและระดับความต้องการในการพัฒนา
๑	ไม่ปรากฏการดำเนินการ (ไม่มีเอกสาร ไม่มีแผน หรือไม่มีหลักฐาน)	คุณภาพไม่เพียงพออย่างชัดเจน ต้องปรับปรุง แก้ไข หรือพัฒนาโดยเร่งด่วน
๒	มีการวางแผนแต่ยังไม่ได้เริ่มดำเนินการ	คุณภาพไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการปรับปรุง แก้ไข หรือ พัฒนา
๓	มีเอกสารแต่ไม่เชื่อมโยงกับการปฏิบัติ หรือมีการดำเนินการแต่ยังไม่ครบถ้วน	คุณภาพไม่เพียงพอ แต่การปรับปรุง แก้ไข หรือ พัฒนาเพียงเล็กน้อยสามารถทำให้มีคุณภาพเพียงพอได้
๔	มีเอกสารและหลักฐานการดำเนินการตามเกณฑ์	มีคุณภาพของการดำเนินการของหลักสูตรตามเกณฑ์
๕	มีเอกสารและหลักฐานชัดเจนที่แสดงถึงการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพดีกว่าเกณฑ์	มีคุณภาพของการดำเนินการของหลักสูตรดีกว่าเกณฑ์
๖	ตัวอย่างของแนวปฏิบัติที่ดี	ตัวอย่างของแนวปฏิบัติที่ดี
๗	ดีเยี่ยม เป็นแนวปฏิบัติในระดับโลก หรือแนวปฏิบัติชั้นนำ	ดีเยี่ยม เป็นแนวปฏิบัติในระดับโลก หรือแนวปฏิบัติชั้นนำ

เกณฑ์คุณภาพ

เกณฑ์คุณภาพที่ ๑ : ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง (Expected Learning Outcomes)

คำอธิบาย

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรเป็นผู้สะท้อนคุณภาพของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรจึงควรยึด ผลสำเร็จของผู้เรียนเป็นหลัก การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของนิสิตไว้ในหลักสูตรพึงนำความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาประกอบด้วย

ในการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรพึงนำคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มหาวิทยาลัยมาพิจารณาให้ตรงกับความต้องการของหลักสูตร โดยคำนึงถึงการกระตุ้นสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิด การเรียนรู้ รู้จักวิธีการเรียนรู้ และสามารถทำให้ตนเองเกิดการเรียนรู้ตลอด

ชีวิต รวมถึงการรู้จักพัฒนาทักษะของตนเองทั้งด้านกระบวนการสารสนเทศ การฝึกฝนปฏิบัติ และทันต่อวิทยาการใหม่ ๆ ทั้งนี้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเหล่านี้ ควรถูกกำหนดเข้าไปในรายวิชาต่าง ๆ ตั้งแต่วิชาพื้นฐานทั่วไปจนถึงรายวิชาที่มีความเฉพาะทาง หรือการสร้างทักษะเฉพาะ ตลอดจนวิชาที่เชื่อมโยงสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

เกณฑ์ย่อย

๑	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๑.๑	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร							
๑.๒	หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต							
๑.๓	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมทั้งความรู้และทักษะทั่วไป รวมทั้งความรู้และทักษะเฉพาะทาง							
๑.๔	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสะท้อนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย							

แหล่งข้อมูล

- ข้อกำหนดของหลักสูตรและโมดูล
- เอกสารประชาสัมพันธ์หลักสูตร
- เมทริกซ์แสดงทักษะ (Skills Matrix)
- เอกสารแสดงความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น นิสิต บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต ตลอดจนแผนและสื่อที่ใช้ในการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยหรือคณะ
- รายงานการประชุมและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทบทวนหลักสูตร
- รายงานการรับรองมาตรฐานและการเปรียบเทียบ
- อื่น ๆ (ระบุ)

เกณฑ์คุณภาพที่ ๒ : ข้อกำหนดของหลักสูตร (Program Specification)

คำอธิบาย

ข้อกำหนดของหลักสูตรต้องแสดงให้เห็นถึงผลการเรียนรู้ที่คาดว่าจะได้รับจากหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

- ความรู้และความเข้าใจที่ผู้เรียนจะได้เมื่อจบการศึกษา
- ทักษะหลัก เช่น การสื่อสาร การคำนวณ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้
- ทักษะทางปัญญา เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ความเข้าใจในกระบวนการต่างๆ
- ทักษะเฉพาะทาง เช่น ทักษะด้านปฏิบัติการ ทักษะทางคลินิก

หลักสูตรพึงกำหนดกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ รวมทั้งวิธีการประเมินผลที่แสดงให้เห็นการบรรลุผลชัดเจน และสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบได้

เกณฑ์ย่อย

๒	ข้อกำหนดของหลักสูตร	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๒.๑	มหาวิทยาลัยใช้ข้อกำหนดของหลักสูตร							
๒.๒	ข้อกำหนดของหลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและการทำให้บรรลุเป้าหมาย							
๒.๓	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้							

แหล่งข้อมูล

- ข้อกำหนดของหลักสูตรและโมดูล (เล่มหลักสูตร)
- เอกสารประชาสัมพันธ์หลักสูตร
- เมทริกซ์แสดงทักษะ (Skills Matrix)
- เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยหรือคณะ
- เอกสารแสดงความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น นิสิต บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต ตลอดจนแผนและสื่อที่ใช้ในการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- รายงานการประชุมและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทบทวนหลักสูตร
- รายงานการรับรองมาตรฐานและการเปรียบเทียบ
- อื่น ๆ (ระบุ)

เกณฑ์คุณภาพที่ ๓ : โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร (Program Structure and Content)

คำอธิบาย

หลักสูตรพึงมีความทันสมัย ทุกรายวิชามีความเชื่อมโยงและเอื้อประโยชน์ให้แก่กันเพื่อนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยมีโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของมหาวิทยาลัย จำนวนรายวิชาในหลักสูตรมีสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างรายวิชาทั่วไปหรือพื้นฐานกับรายวิชาที่สร้างทักษะหรือความเฉพาะทาง มีการจัดเรียงรายวิชาอย่างเป็นระบบจากรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเฉพาะทาง จนถึงรายวิชา บูรณาการ โครงการงาน หรือการศึกษานิพนธ์ และวิทยานิพนธ์ การจัดโครงสร้างหลักสูตรแสดงถึงทั้งความกว้างและความลึกเชิงวิชาการที่กระจายสู่รายวิชาในหลักสูตร

เกณฑ์ย่อย

๓	โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๓.๑	เนื้อหาของหลักสูตรแสดงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างความรู้และทักษะทั่วไป กับความรู้และทักษะเฉพาะทาง							
๓.๒	หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย							
๓.๓	แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง							
๓.๔	หลักสูตรมีองค์ประกอบที่ชัดเจนและสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน มีการบูรณาการเนื้อหาระหว่างรายวิชา							
๓.๕	หลักสูตรแสดงให้เห็นถึงความกว้างและความลึกทางวิชาการ							
๓.๖	หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือ วิทยานิพนธ์							
๓.๗	เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย							

แหล่งข้อมูล

- ข้อกำหนดของหลักสูตรและโมดูล (เล่มหลักสูตร)
- เอกสารประชาสัมพันธ์หลักสูตร
- เมทริกซ์แสดงทักษะ (Skills Matrix)
- เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยหรือคณะ
- เอกสารแสดงความเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น นิสิต บัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิต ตลอดจนแผนและสื่อที่ใช้ในการสื่อสารกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- รายงานการประชุมและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการทบทวนหลักสูตร
- รายงานการรับรองมาตรฐานและการเปรียบเทียบ
- อื่น ๆ (ระบุ)

เกณฑ์คุณภาพที่ ๔ : กลยุทธ์การเรียนรู้และการสอน (Teaching and Learning Strategy)

คำอธิบาย

คณาจารย์ในหลักสูตรพึงร่วมกันพิจารณาและกำหนดกลยุทธ์ของการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนของ หลักสูตรที่มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ (Quality learning) ของผู้เรียน

กลยุทธ์การเรียนการสอนควรมีหลากหลายตามลักษณะของรายวิชา ควรมุ่งเน้นให้ผู้เรียน เพื่อให้เกิดความตื่นตัว ความอยากเรียนรู้ มีความพร้อมที่จะเรียนและรับความรู้ใหม่ ๆ รู้จักการประสานความรู้เก่าและใหม่เพื่อประยุกต์ใช้ รู้จักการแก้ปัญหา เรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีกระบวนการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อาจารย์ควรสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่น ร่วมมือกัน และฝึกความเป็นผู้ใฝ่รู้ตลอดชีวิต (Lifelong learners)

เกณฑ์ย่อย

๔	กลยุทธ์การเรียนการสอน	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๔.๑	ผู้สอนหรือภาคีวิชามีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน							
๔.๒	กลยุทธ์การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ							
๔.๓	กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ							
๔.๔	กลยุทธ์การเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้							

แหล่งข้อมูล

- กลยุทธ์การเรียนและการสอน (ซึ่งอาจปรากฏประมวลรายวิชา)
- เอกสารแสดงการจัดการเรียนที่หลากหลาย เช่น โครงงาน การเรียนรู้นอกสถานที่ การฝึกปฏิบัติ
- ข้อมูลป้อนกลับของผู้เรียน
- การเรียนออนไลน์
- ข้อกำหนดโมดูล
- อื่น ๆ (ระบุ)

เกณฑ์คุณภาพที่ ๕ : การประเมินผู้เรียน (Student Assessment)

คำอธิบาย

การประเมินผู้เรียนจัดเป็นกลไกที่สำคัญในการจัดการศึกษาผลลัพธ์การประเมินส่งผลโดยตรงต่ออนาคตของผู้เรียนหลักสูตรพึงมั่นใจได้ว่าผลลัพธ์จากการประเมินสะท้อนให้เห็นได้ทั้งความสำเร็จของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนและความสำเร็จของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

หลักสูตรพึงพิจารณาความเหมาะสมของเกณฑ์และวิธีการประเมินของแต่ละรายวิชา และกำหนดล่วงหน้าก่อนการจัดการเรียนการสอนมีกระบวนการที่เหมาะสมให้ผู้เรียนสามารถอุทิศทรัพยากรประเมินได้

ความชัดเจนของการประเมินควรแสดงทั้งเกณฑ์การประเมินวิธีการประเมินและช่วงเวลาการประเมินโดยอย่างน้อยควรครอบคลุมรายละเอียดต่อไปนี้

เกณฑ์และวิธีการประเมินผู้เรียนควรมีความหลากหลายตามลักษณะวิชาการจัดการเรียนการสอนตลอดจนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังโดยกำหนดอย่างชัดเจนในหลักสูตรและแสดงไว้ในแต่ละรายวิชาของหลักสูตรนั้นๆ รวมทั้งมีการระบุน้ำหนักของการประเมินไว้ในรายวิชาซึ่งต้องเปิดเผยให้ผู้เรียนหรือผู้เกี่ยวข้องรับรู้ได้โดยสามารถยืนยันความถูกต้องความน่าเชื่อถือและความเที่ยงธรรมของเกณฑ์และวิธีการประเมิน

ทั้งวิธีการและเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินควรมีการพิจารณาตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขให้มีความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอรวมทั้งการคิดสร้างแนวทางประเมินใหม่ๆ

ช่วงเวลาของการประเมินครอบคลุมตั้งแต่การรับเข้าศึกษาการติดตามความก้าวหน้าของการเรียนและการประเมินก่อนสำเร็จการศึกษาทั้งนี้ควรกำหนดช่วงเวลาของการประเมินให้รับรู้ล่วงหน้าและสะท้อนผลการประเมินกลับยังผู้ถูกประเมินเพื่อให้เกิดการแก้ไขและพัฒนา

การรับรองผลการประเมินมีขั้นตอนการดำเนินการที่แสดงไว้อย่างชัดเจนในการพิจารณาและรับรองผลการประเมินที่ได้โดยเน้นให้เห็นการสรุปผลเพื่อสู่การปรับปรุงหรือพัฒนาต่อไป

เกณฑ์ย่อย

๕	การประเมินผู้เรียน	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๕.๑	มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตามความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา							
๕.๒	การประเมินมีเกณฑ์อ้างอิง							
๕.๓	การประเมินใช้วิธีการที่หลากหลาย							
๕.๔	การประเมินสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร							
๕.๕	เกณฑ์ที่ใช้ประเมินมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ							
๕.๖	วิธีการประเมินครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร							
๕.๗	มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา							

แหล่งข้อมูล

- ผลการประเมินในรายวิชาต่าง ๆ
- วิธีการในการร้องเรียนของนิสิต
- กระบวนการพิจารณาผลการประเมินในแต่ละระดับ
- ข้อกำหนดในการสอบ
- อื่น ๆ (ระบุ)

เกณฑ์คุณภาพที่ ๖ : คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ (Academic Staff Quality)

คำอธิบาย

ผู้สอนมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร คุณภาพของผู้สอนขึ้นกับคุณวุฒิการศึกษาที่ตรงกับหลักสูตรที่สอน ความเข้าใจ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ที่สอน ทักษะในการถ่ายทอด ความรู้แก่ผู้เรียน รวมทั้งมีจรรยาบรรณวิชาชีพ และสามารถนำผลการประเมินการสอนมาปรับปรุงพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยมีระบบบริหารงานบุคคลในด้านต่างๆ ที่กำหนดคุณภาพของบุคลากรสายวิชาการ

เกณฑ์ย่อย

๖	คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๖.๑	บุคลากรมีความสามารถในงานของตน							
๖.๒	มีบุคลากรเพียงพอที่จะทำงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร							
๖.๓	การสรรหาบุคลากรและการเลื่อนตำแหน่งเป็นไปตามความสามารถเชิงวิชาการ							

๖.๔	มีการกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ระหว่างบุคลากรอย่างชัดเจน และเป็นที่เข้าใจตรงกัน							
๖.๕	มีการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพ และความเชี่ยวชาญ							
๖.๖	มีภาระงานบุคลากรและระบบจูงใจที่สนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน							
๖.๗	มีการกำกับดูแลความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของบุคลากร							
๖.๘	มีกระบวนการทบทวน ประเมินหรือ และปรับการมอบหมายงาน							
๖.๙	มีการวางแผนและปฏิบัติตามแผนในเรื่องการสิ้นสุดการจ้าง และการเกษียณอายุงาน							
๖.๑๐	มีระบบการประเมินที่มีประสิทธิภาพ							

แหล่งข้อมูล

- ตารางแสดงคุณวุฒิการศึกษา อายุงาน วิชาที่รับผิดชอบหรือสอน ภาระงาน ของอาจารย์ในหลักสูตร

- สัดส่วนของอาจารย์ต่อผู้เรียน
- ผลการประเมินการสอนของตนเองและจากผู้เรียน
- เกณฑ์การสรรหาบุคลากร
- ระบบการให้รางวัลและการยกย่อง
- แผนพัฒนาบุคลากร
- เส้นทางอาชีพ (Career Plan)
- อื่น ๆ (ระบุ)

เกณฑ์คุณภาพที่ ๗ : คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน (Support Staff Quality)

คำอธิบาย

บุคลากรสายสนับสนุนมีความสำคัญในการช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่บุคลากรสายสนับสนุนต้องมีคุณสมบัติเหมาะสมตรงกับงาน มีความสามารถ และมีจำนวนที่เพียงพอ

เกณฑ์ย่อย

๗	คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๗.๑	บุคลากรห้องสมุดมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ							
๗.๒	บุคลากรห้องปฏิบัติการมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ							
๗.๓	บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ							

๗.๔	บุคลากรงานบริการนิสิตมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ							

แหล่งข้อมูล

- คุณวุฒิและคุณสมบัติของบุคลากรในหน้าที่ต่าง ๆ
- การมอบหมายงาน (Job Description) และภาระงาน
- เส้นทางอาชีพ (Career Plan)
- ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ เช่น อาจารย์ ผู้เรียน
- เกณฑ์การสรรหาบุคลากร
- ระบบการให้รางวัลและการยกย่อง
- แผนพัฒนาบุคลากร
- อื่น ๆ (ระบุ)

เกณฑ์คุณภาพที่ ๘ : คุณภาพผู้เรียน (Student Quality)

คำอธิบาย

คุณภาพผู้เรียนมีความสำคัญต่อคุณภาพของบัณฑิต หลักสูตรพึงให้ความสำคัญต่อคุณภาพผู้เรียนตั้งแต่ต้นนโยบายในการรับเข้าศึกษา ต้องมีเกณฑ์การรับเข้าศึกษาที่ชัดเจน และมีการพิจารณาทบทวนอย่างสม่ำเสมอหลักสูตรพึงจัดทำข้อมูลของผู้ที่สมัครเข้าศึกษา ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาในปีที่ ๑ ของทุกปี และข้อมูลผู้เรียนทั้งหมดในหลักสูตรทุกชั้นปี เพื่อใช้กำหนดนโยบายการรับเข้าศึกษาในแต่ละปี

เกณฑ์ย่อย

๘	คุณภาพผู้เรียน	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๘.๑	มีนโยบายในการรับผู้เรียนเข้าศึกษาที่ชัดเจน							
๘.๒	มีกระบวนการในการรับเข้าศึกษาที่เหมาะสม							
๘.๓	ภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับภาระการเรียนรู้ที่ระบุในหลักสูตร							

แหล่งข้อมูล

- กระบวนการคัดเลือกผู้เรียน
- ภาระการเรียนรู้ในแต่ละภาคการศึกษาเทียบกับหน่วยกิต
- รายงานผลการเรียนรู้ของผู้เรียน
- อื่น ๆ (ระบุ)

เกณฑ์คุณภาพที่ ๙ : การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน (Student Advice and Support)

คำอธิบาย

หลักสูตรพึงให้คำแนะนำและสนับสนุนด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาการของผู้เรียน เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนมีสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ สังคม และสภาวะจิตใจที่ดี มีการติดตาม

พัฒนาการของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างที่ศึกษาอยู่ มีบันทึกผลการติดตาม มีระบบการแจ้งผลสะท้อนกลับให้ผู้เรียน และหากจำเป็นควรมีวิธีการแก้ปัญหา ก่อนจะสายเกินไป นับเป็นกระบวนการสำคัญต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเสริมสร้างคุณภาพของนิสิต

การให้คำแนะนำและสนับสนุน ควรครอบคลุมด้านวิชาการ ด้านการเงินและทุนการศึกษา ด้านหอพัก ด้านการบริการผู้เรียน ด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ ด้านนันทนาการและกีฬา ด้านสุขภาพและสุขอนามัย ด้านการจ้างงานและการประกอบอาชีพ

เกณฑ์ย่อย

๙	การสนับสนุนและให้คำปรึกษาผู้เรียน	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๙.๑	มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเหมาะสม							
๙.๒	ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการเรียนอย่างเพียงพอ							
๙.๓	ผู้เรียนได้รับการดูแลแนะนำอย่างเพียงพอ							
๙.๔	ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ							

แหล่งข้อมูล

- กลไกในการรายงานผลการเรียน ให้ข้อมูลป้อนกลับ
- วิธีแก้ไขปัญหาแก่ผู้เรียน
- ระบบการให้คำปรึกษาด้านต่าง ๆ
- บริการกิจการผู้เรียน
- ข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียน
- อื่น ๆ (ระบุ)

เกณฑ์คุณภาพที่ ๑๐ : สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน (Facilities and Infrastructure)

คำอธิบาย

สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ควรจัดให้มีห้องเรียนพร้อมอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ ห้องสมุดสารสนเทศ เครื่องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการ ตลอดจนการจัดการด้านมาตรฐานสภาพแวดล้อมและความปลอดภัย โดยคำนึงถึงความปลอดภัยเพียงพอ เหมาะสม และทันสมัย

เกณฑ์ย่อย

๑๐	สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๑๐.๑	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอน (ห้องเรียนและอุปกรณ์ในห้องเรียน) เพียงพอ							
๑๐.๒	มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย							
๑๐.๓	มีห้องปฏิบัติการเพียงพอและทันสมัย							
๑๐.๔	มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอและทันสมัย							
๑๐.๕	สิ่งแวดล้อมเชิงสุขอนามัยและมาตรฐานความปลอดภัยเป็นไป							

	ตามข้อกำหนดในทุกด้าน							

แหล่งข้อมูล

- รายการอุปกรณ์เครื่องมือต่าง ๆ ของหลักสูตรพร้อมบันทึกการจองและอัตราการใช้งาน
- แผนการบำรุงรักษา แผนการทดแทนหรือปรับปรุง
- ผลประเมินความพึงพอใจ หรือบันทึกปัญหาการใช้งาน และการแก้ไข
- นโยบายและการจัดการด้านความปลอดภัยในทรัพย์สิน สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม
- อื่น ๆ (ระบุ)

เกณฑ์คุณภาพที่ ๑๑ : การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน (Quality Assurance of Teaching and Learning Process)

คำอธิบาย

หลักสูตรพึงมีคณะกรรมการที่รับผิดชอบการดำเนินการหลักสูตร ตั้งแต่การวางแผน ดำเนินการ การกระตุ้นสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติ การตรวจสอบเพื่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

เกณฑ์ย่อย

๑๑	การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนการสอน	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๑๑.๑	ผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตร							
๑๑.๒	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร							
๑๑.๓	ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร							
๑๑.๔	มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสม							
๑๑.๕	รายวิชาและหลักสูตรมีการประเมินอย่างเป็นระบบโดยผู้เรียน							
๑๑.๖	มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง							
๑๑.๗	มีการประกันคุณภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของกระบวนการเรียนและการสอน รูปแบบและวิธีการประเมิน							

แหล่งข้อมูล

- กระบวนการในการออกแบบหลักสูตร การทบทวน การปรับปรุง และรายงานการประชุมที่เกี่ยวข้อง
- การสำรวจความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และตัวอย่างแบบสอบถาม
- การวิเคราะห์ผลและการดำเนินการเพื่อการปรับปรุง/พัฒนา
- อื่น ๆ (ระบุ)

เกณฑ์คุณภาพที่ ๑๒ : การพัฒนาบุคลากร (Staff Development Activities)

คำอธิบาย

บุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนของหลักสูตรมีความรู้ ความสามารถเพียงพอ และเหมาะสมกับงาน และมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ พึ่งมีแผนการพัฒนาบุคลากรที่เพียงพอ เหมาะสม และชัดเจน เป็นไปตามความต้องการของแต่ละบุคคล หลักสูตร และหน่วยงาน โดยมีระบบ การระบุความต้องการ

เกณฑ์ย่อย

๑๒	การพัฒนาบุคลากร	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๑๒.๑	มีแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา							
๑๒.๒	มีกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการที่ระบุ							

แหล่งข้อมูล

- นโยบายและแผนการพัฒนาบุคลากร
- แหล่งเงินทุนสนับสนุน
- รายงานผลการพัฒนา
- อื่น ๆ (ระบุ)

เกณฑ์คุณภาพที่ ๑๓ : ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders Feedback)

คำอธิบาย

การมีระบบที่มีประสิทธิภาพในการรับข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร (ผู้เรียน อาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุน ศิษย์เก่า ผู้ใช้บัณฑิต) เป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้หลักสูตรได้รับรู้ผลการดำเนินการในด้านต่างๆ เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงพัฒนา พึ่งมีระบบการรับข้อมูล ประเมินการดำเนินการของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และนำข้อมูลป้อนกลับมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม

เกณฑ์ย่อย

๑๓	ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๑๓.๑	มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่างเพียงพอ							
๑๓.๒	มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์เก่า อย่างเพียงพอ							
๑๓.๓	มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการ และสายสนับสนุนอย่างเพียงพอ							

แหล่งข้อมูล

- ระบบหรือกลไกการรับข้อมูลป้อนกลับ

- ข้อมูลที่ได้รับป้อนกลับ และจำนวนที่ได้รับ
- ผลการวิเคราะห์การตอบกลับ และการพิจารณาเพื่อการปรับปรุงพัฒนา
- อื่น ๆ (ระบุ)

เกณฑ์คุณภาพที่ ๑๔ : ผลผลิต (Output)

คำอธิบาย

คุณภาพของบัณฑิตพึงเป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนพึงสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

เกณฑ์ย่อย

๑๔	ผลผลิต	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๑๔.๑	อัตราการสอบผ่านเป็นที่น่าพอใจและการลาออกกลางคันอยู่ในระดับที่ยอมรับได้							
๑๔.๒	ระยะเวลาเฉลี่ยของการสำเร็จการศึกษาเป็นที่น่าพอใจ							
๑๔.๓	อัตราการได้งานของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่น่าพอใจ							
๑๔.๔	ระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนเป็นที่น่าพอใจ							

แหล่งข้อมูล

- ตารางแสดงอัตราการสอบผ่าน การลาออกกลางคัน และการสำเร็จการศึกษาทุกชั้นปีของหลักสูตร

- สถิติการได้งานของบัณฑิต ระดับเงินเดือน
- ตารางแสดงผลงานของอาจารย์
- ตารางแสดงผลงานของผู้เรียน
- อื่น ๆ (ระบุ)

เกณฑ์คุณภาพที่ ๑๕ : ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders Satisfaction)

คำอธิบาย

หลักสูตรพึงมีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับและวัดความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีการวิเคราะห์ เพื่อการวางแผนนโยบายการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจหลักสูตรและคุณภาพบัณฑิตของหลักสูตร

เกณฑ์ย่อย

๑๕	ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗
๑๕.๑	ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่น่าพอใจ							

แหล่งข้อมูล

- กระบวนการและตัวบ่งชี้ในการวัดความพึงพอใจ
- แบบสำรวจความพึงพอใจ
- ผลการวิเคราะห์เพื่อการพัฒนา แนวโน้มของความพึงพอใจ
- อื่น ๆ (ระบุ)

สรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียนเริ่มจากการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร เพื่อนำไปสู่การกำหนดโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเป้าหมายของหลักสูตรนั้น ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและยังเป็นการประกันคุณภาพหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง พร้อมรับการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหลักสูตรในระดับชาติและ/หรือนานาชาติเกณฑ์คุณภาพ ๑๕ เกณฑ์ ในการประเมินหลักสูตร โดยแต่ละเกณฑ์มีคำอธิบายและข้อกำหนดเป็นเกณฑ์ย่อยที่ใช้ในการประเมินหลักสูตร พร้อมทั้งบอกถึงแหล่งของข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเกณฑ์นั้นเพื่อให้หลักสูตรรับรู้ถึงระดับคุณภาพของหลักสูตรในแต่ละเกณฑ์ และสามารถปรับปรุงพัฒนาต่อไปได้ การประเมินหลักสูตรใช้เกณฑ์การประเมิน ๗ ระดับ จากการศึกษาซึ่งเอกสารจากนักวิชาการต่างๆ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ ๒.๑๐ วิเคราะห์แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน

การประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน	๑	รวม	๒
๑. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	✓	๒	✓
๒. ข้อกำหนดของหลักสูตร	✓	๒	✓
๓. โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร	✓	๒	✓
๔. กลยุทธ์การเรียนและการสอน	✓	๒	✓
๕. การประเมินผู้เรียน	✓	๒	✓
๖. คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ	✓	๒	✓
๗. คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน	✓	๒	✓
๘. คุณภาพผู้เรียน	✓	๒	✓
๙. การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน	✓	๒	✓
๑๐. สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน	✓	๒	✓
๑๑. การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน	✓	๒	✓
๑๒. กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร	✓	๒	✓
๑๓. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	✓	๒	✓
๑๔. ผลผลิต	✓	๒	✓
๑๕. ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	✓	๒	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

๒ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๒.๙ ผู้วิจัยสามารถสรุปวิเคราะห์เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียนแบ่งออกเป็น ๑๕ เกณฑ์ คือ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ข้อกำหนดของหลักสูตร โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรกลยุทธ์การเรียนและการสอนการประเมินผู้เรียนระบบปฏิบัติการคุณภาพ

บุคลากรสายสนับสนุนคุณภาพผู้เรียนการสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียนสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานการประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอนกิจกรรมการพัฒนาบุคลากรข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผลิตความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หมายถึง บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรเป็นผู้สะท้อนคุณภาพของหลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรจึงควรยึด ผลสำเร็จของผู้เรียนเป็นหลัก โดยผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเหล่านี้ ควรถูกกำหนดเข้าไปในรายวิชาต่าง ๆ ตั้งแต่วิชาพื้นฐานทั่วไปจนถึงรายวิชาที่มีความเฉพาะทาง หรือการสร้างทักษะเฉพาะ ตลอดจนวิชาที่เชื่อมโยงสู่การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

๒. ข้อกำหนดของหลักสูตร หมายถึง ข้อกำหนดของหลักสูตรต้องแสดงให้เห็นถึงผลการเรียนรู้ที่คาดว่าจะได้รับจากหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา ซึ่งประกอบด้วยความรู้และความเข้าใจที่ผู้เรียนจะได้เมื่อจบการศึกษาทักษะหลัก เช่น การสื่อสาร การคำนวณ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการเรียนเพื่อการเรียนรู้ทักษะทางปัญญา เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ ความเข้าใจในกระบวนการต่างๆทักษะเฉพาะทาง เช่น ทักษะด้านปฏิบัติการ ทักษะทางคลินิกหลักสูตรพึงกำหนดกระบวนการเรียนการสอนที่ทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ รวมทั้งวิธีการประเมินผลที่แสดงให้เห็นการบรรลุผลชัดเจน และสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับทราบได้

๓. โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร หมายถึง หลักสูตรพึงมีความทันสมัย ทุกรายวิชา มีความเชื่อมโยงและเอื้อประโยชน์ให้แก่กันเพื่อนำไปสู่ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง โดยมีโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของมหาวิทยาลัย จำนวนรายวิชาในหลักสูตรมีสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างรายวิชาทั่วไปหรือพื้นฐานกับรายวิชาที่สร้างทักษะหรือความเฉพาะทาง มีการจัดเรียงรายวิชาอย่างเป็นระบบจากรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเฉพาะทาง จนถึงรายวิชา บูรณาการ โครงการ หรือการศึกษาอิสระ และวิทยานิพนธ์ การจัดโครงสร้างหลักสูตรแสดงถึงทั้งความกว้างและความลึกเชิงวิชาการที่กระจายสู่รายวิชาในหลักสูตร

๔. กลยุทธ์การเรียนและการสอน หมายถึง คณาจารย์ในหลักสูตรพึงร่วมกันพิจารณา และกำหนดกลยุทธ์ของการจัดการเรียนการสอนที่ชัดเจนของ หลักสูตรที่มุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ (Quality Learning) ของผู้เรียนกลยุทธ์การเรียนการสอนควรมีหลากหลายตามลักษณะของรายวิชา ควรมุ่งเน้นที่ผู้เรียน เพื่อทำให้เกิดความตื่นตัว ความอยากเรียนรู้ มีความพร้อมที่จะเรียนและรับความรู้ใหม่ ๆ รู้จักการประสานความรู้เก่าและใหม่เพื่อประยุกต์ใช้ รู้จักการแก้ปัญหา เรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีกระบวนการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน อาจารย์ควรสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่น ร่วมมือกัน และฝึกความเป็นผู้ใฝ่รู้ตลอดชีวิต

๕. การประเมินผู้เรียน หมายถึง การประเมินผู้เรียนจัดเป็นกลไกที่สำคัญในการจัดการศึกษา ผลลัพธ์การประเมินส่งผลโดยตรงต่ออนาคตของผู้เรียน หลักสูตรพึงมั่นใจได้ว่าผลลัพธ์จากการประเมินสะท้อนให้เห็นได้ทั้งความสำเร็จของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนและความสำเร็จของผู้เรียนตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง หลักสูตรพึงพิจารณาความเหมาะสมของเกณฑ์และวิธีการประเมินของแต่ละรายวิชา และกำหนดล่วงหน้าก่อนการจัดการเรียนการสอน มีกระบวนการที่เหมาะสมให้ผู้เรียนสามารถถอดรื้อผลการประเมินได้

ความชัดเจนของการประเมิน ควรแสดงทั้งเกณฑ์การประเมิน วิธีการประเมิน และช่วงเวลาการประเมิน

๖. คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ หมายถึง ผู้สอนมีความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตร คุณภาพของผู้สอนขึ้นกับคุณวุฒิการศึกษาที่ตรงกับหลักสูตรที่สอน ความเข้าใจ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ที่สอน ทักษะในการถ่ายทอด ความรู้แก่ผู้เรียน รวมทั้งมีจรรยาบรรณวิชาชีพ และสามารถนำผลการประเมินการสอนมาปรับปรุงพัฒนาการสอนอย่างต่อเนื่อง โดยมีระบบบริหารงานบุคคลในด้านต่างๆ ที่กำหนดคุณภาพของบุคลากรสายวิชาการ

๗. คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน หมายถึง บุคลากรสนับสนุนมีความสำคัญในการช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่บุคลากรสนับสนุนต้องมีคุณสมบัติเหมาะสมตรงกับงาน มีความสามารถ และมีจำนวนที่เพียงพอ

๘. คุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณภาพผู้เรียนมีความสำคัญต่อคุณภาพของบัณฑิต หลักสูตรพึงให้ความสำคัญต่อคุณภาพผู้เรียนตั้งแต่ต้นนโยบายในการรับเข้าศึกษา ต้องมีเกณฑ์การรับเข้าศึกษาที่ชัดเจน และมีการพิจารณาทบทวนอย่างสม่ำเสมอหลักสูตรพึงจัดทำข้อมูลของผู้ที่สมัครเข้าศึกษา ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาในปีที่ ๑ ของทุกปี และข้อมูลผู้เรียนทั้งหมดในหลักสูตรทุกชั้นปี เพื่อใช้กำหนดนโยบายการรับเข้าศึกษาในแต่ละปี

๙. การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน หมายถึง หลักสูตรพึงให้คำแนะนำและสนับสนุนด้านต่าง ๆ ที่มีผลต่อการพัฒนาของผู้เรียน เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนมีสภาพแวดล้อมทั้งด้านกายภาพ สังคม และสภาวะจิตใจที่ดี มีการติดตามพัฒนาการของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรมระหว่างที่ศึกษาอยู่ มีบันทึกผลการติดตาม มีระบบการแจ้งผลสะท้อนกลับให้ผู้เรียน และหากจำเป็นควรมีวิธีการแก้ปัญหา ก่อนจะสายเกินไป นับเป็นกระบวนการสำคัญต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและเสริมสร้างคุณภาพของนิสิต

๑๐. สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็นต่อการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ควรจัดให้มีห้องเรียนพร้อมอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ ห้องสมุดสารสนเทศ เครื่องคอมพิวเตอร์ ห้องปฏิบัติการ ตลอดจนการจัดการด้านมาตรฐานสภาพแวดล้อมและความปลอดภัย โดยคำนึงถึงความเพียงพอ เหมาะสม และทันสมัย

๑๑. การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน หมายถึง หลักสูตรพึงมีคณะกรรมการที่รับผิดชอบการดำเนินการหลักสูตร ตั้งแต่การวางแผนดำเนินการ การกระตุ้นสนับสนุนให้เกิดการปฏิบัติ การตรวจสอบเพื่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อประกันคุณภาพของหลักสูตร โดยผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

๑๒. กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร หมายถึง บุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนของหลักสูตรมีความรู้ ความสามารถเพียงพอ และเหมาะสมกับงาน และมีการพัฒนาตนเองอย่างสม่ำเสมอ พึงมีแผนการพัฒนาบุคลากรที่เพียงพอ เหมาะสม และชัดเจน เป็นไปตามความต้องการของแต่ละบุคคล หลักสูตร และหน่วยงาน โดยมีระบบการระบุนความต้องการ

๑๓. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง การมีระบบที่มีประสิทธิภาพในการรับข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตร (ผู้เรียน อาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุน ศิษย์

เก่า ผู้ใช้บัณฑิต) เป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้หลักสูตรได้รับรู้ผลการดำเนินการในด้านต่างๆ เพื่อนำมาใช้ปรับปรุงพัฒนา พึ่งมีระบบการรับข้อมูลประเมินการดำเนินการของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และนำข้อมูลป้อนกลับมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม

๑๔. ผลผลิต หมายถึง คุณภาพของบัณฑิตพึงเป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนพึงสอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๑๕. ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง หลักสูตรพึงมีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับและวัดความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีการวิเคราะห์ เพื่อการวางแผนนโยบายการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจหลักสูตรและคุณภาพบัณฑิตของหลักสูตร

๒.๒.๑๑ การประเมินคุณภาพการศึกษายภายในของต่างประเทศ

๒.๒.๑๑.๑การประเมินคุณภาพในประเทศญี่ปุ่น

สาเหตุที่ประเทศญี่ปุ่นมีประกันคุณภาพการศึกษานั้น น่าจะมาจากที่ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ ๒ ประเทศญี่ปุ่นได้รับอิทธิพลทางการศึกษาจากประเทศสหรัฐอเมริกา และมีความก้าวหน้าในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประกอบกับความต้องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จากภาคธุรกิจเอกชน รวมถึงปริมาณนักศึกษาที่เพิ่มขึ้นและหลากหลาย และความต้องการในประเทศที่ต้องการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตลอดชีวิต ทำให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาขึ้นในประเทศญี่ปุ่น โดยการประกันคุณภาพการศึกษาก็คือเป็นกลไกหนึ่งในการปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้สาธารณชนมั่นใจว่า มหาวิทยาลัยมีคุณภาพทางการศึกษาและวิจัย เป็นที่ยอมรับของสังคมและนานาชาติ และตอบสนองความต้องการของภาคธุรกิจเอกชน นอกจากนี้ การประกันคุณภาพการศึกษาโดยภายนอกของประเทศญี่ปุ่นที่ใช้การรับรองวิทยฐานะ (Accreditation) นั้น น่าจะมาจากการได้รับอิทธิพลจากการประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งใช้การรับรองวิทยฐานะเช่นเดียวกัน^{๗๔}

การประกันคุณภาพในประเทศญี่ปุ่นได้พยายามปรับปรุงมาตรฐานของมหาวิทยาลัยตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๕๖ เรื่อยมา จนในปัจจุบันได้มีการประกาศใช้เป็นกฎหมายโดยมติคณะรัฐมนตรี และยังใช้เป็นมาตรฐานในการรับรองวิทยฐานะขององค์กรต่างๆ ดังนั้นการประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาในประเทศญี่ปุ่นมุ่งเน้นใน ๔ ประการ ดังต่อไปนี้

๑. มหาวิทยาลัยดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาและวิจัยอย่างเหมาะสม โดยมหาวิทยาลัยมีปณิธานและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและรักษาภาพของระบบการศึกษาและวิจัย และมีแหล่งทรัพยากรบุคคล วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเงินที่เพียงพอต่อกิจกรรมดังกล่าว รวมทั้งมีความตั้งใจที่จะพัฒนาสาขาการศึกษาและวิจัยให้บรรลุผลสำเร็จ

๒. มหาวิทยาลัยพัฒนาบุคลิกภาพและความสามารถที่หลากหลายของนักศึกษาแต่ละคน และช่วยให้เขาได้พัฒนาจุดแข็งและบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา โดยมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องให้

^{๗๔} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๙๙-๑๐๐.

ความสนใจแนะแนวการศึกษาแก่นักศึกษา รวมถึงให้ความสำคัญกับวิถีชีวิตของนักศึกษา และช่วยให้เขาได้ศึกษาโดยปราศจากความกังวล และช่วยพัฒนาคุณภาพของความเป็นมนุษย์

๓. มหาวิทยาลัยต้องมีการดำเนินการในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการ การปฏิบัติการ และการบริหารงานบุคคลอย่างเหมาะสม และสร้างความมั่นคงในตำแหน่งและสถานภาพทางสังคม นอกจากนี้ควรมีการควบคุมเงินเดือนอย่างสมเหตุสมผล และมีความพยายามที่จะสร้างเงินทุนสนับสนุนสำหรับการปฏิบัติงาน

๔. มหาวิทยาลัยพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมการศึกษาและวิจัยของมหาวิทยาลัย กำกับ ดูแลและประเมินองค์การและกิจกรรมของมหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ

การประกันคุณภาพระดับอุดมศึกษาในประเทศญี่ปุ่นจะมุ่งเน้นที่การประกันคุณภาพภายใน โดย สภามหาวิทยาลัย จะเป็นองค์กรกลางที่จะประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยกรรมการผู้มีความรู้ความสามารถด้านอุดมศึกษา ไม่เกิน ๒๐ คน แต่งตั้งโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี และเน้นให้มีการนำกระบวนการกำกับตนเอง (self-monitoring) และประเมินตนเอง (self-evaluation) เข้ามาใช้ในสถาบันอุดมศึกษา โดยจัดให้มีองค์กรเพื่อติดตามประเมินผลภายในมหาวิทยาลัย และตีพิมพ์สู่สาธารณชน เพื่อประกันคุณภาพการศึกษาและการวิจัยของมหาวิทยาลัย ให้เป็นที่ยอมรับของสังคมและนานาชาติ ซึ่งเป็นการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่ระบบเปิดอย่างสมบูรณ์^{๗๕}

แต่การประกันคุณภาพภายนอกนั้น จะใช้การประเมินสถาบันอุดมศึกษาด้วยสื่อมวลชน และรับรองวิทยฐานะโดยสมาคมส่งเสริมวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (The Japanese University Accreditation Association : JUAA) ที่ก่อตั้งขึ้นเมื่อ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ โดยเกิดจากการรวมตัวของมหาวิทยาลัยต่างๆ ในญี่ปุ่น เพื่อรับรองวิทยฐานะแก่มหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกของสมาคมเพื่อปรับปรุงคุณภาพของมหาวิทยาลัย^{๗๖}

วิธีดำเนินการประกันคุณภาพ

การประกันคุณภาพภายนอกด้วยสื่อมวลชน โดยสื่อมวลชนจะมีการจัดทำหนังสือ ”แนะนำการศึกษาสู่ระบบอุดมศึกษา” ซึ่งแต่เดิมหนังสือแนะนำเข้าศึกษาเหล่านี้จะจัดลำดับคะแนนสอบเข้าของมหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อให้นักเรียนตัดสินใจว่าตนเองควรสมัครสอบเข้ามหาวิทยาลัยใดในสาขาวิชาอะไร แต่ต่อมาหนังสือได้เปลี่ยนรูปไปเป็นคำแนะนำสาขาวิชาที่จะศึกษาประกอบด้วยคำอธิบายที่ว่า ในสาขานั้นมีอะไรที่จะเรียน และเมื่อเรียนไปแล้วสามารถประกอบอาชีพอะไรได้บ้าง และสถาบันใดที่สอนวิชาเหล่านี้ นอกจากนี้หนังสือเหล่านี้จำนวนมากได้จัดลำดับคุณภาพการให้การศึกษา โดยให้เครื่องหมาย “ดาว” ในแต่ละภาควิชาและมหาวิทยาลัย เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ตัดสินใจเลือกเพื่อศึกษาต่อ ทำให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐต้องหันมาสนใจคุณภาพของตนเองและจัดให้มีการประกันคุณภาพ^{๗๗}

^{๗๕} สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๐.

^{๗๖} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๒-๑๐๓.

^{๗๗} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๓.

ส่วนการประกันคุณภาพโดยสมาคมส่งเสริมวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (JUAA) จะรับรองวิทยฐานะให้แก่มหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกของสมาคม โดยมหาวิทยาลัยที่ต้องการการรับรองวิทยฐานะ (accreditation) หรือรับรองวิทยฐานะซ้ำ (reaccreditation) ก็จะต้องยื่นเรื่องเสนอต่อสมาคม และเสนอรายงานความก้าวหน้าของการศึกษาตนเอง ซึ่งประกอบด้วย รายงานข้อมูลพื้นฐานของสถาบัน (basic institutional data report) และรายงานการศึกษาตนเอง (self-study report) โดยที่ข้อมูลในรายงานข้อมูลพื้นฐานของสถาบัน ควรเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับองค์การและกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่สามารถแสดงออกได้ในเชิงปริมาณ และสอดคล้องกับหัวข้อและรูปแบบที่สมาคมกำหนดขึ้น ส่วนรายงานการศึกษาตนเอง ควรจะกำหนดผลของการศึกษาตนเองที่ได้ดำเนินการโดยมหาวิทยาลัย รวมถึงการวางสำหรับการปรับปรุงในอนาคต ซึ่งขึ้นอยู่กับข้อมูลที่กล่าวไว้ในรายงานข้อมูลพื้นฐานของสถาบัน และข้อมูลเชิงปริมาณอื่นๆ ที่ไม่ได้อยู่ในรายงานดังกล่าวด้วย สำหรับหัวข้อรายงานการศึกษาตนเองจะเป็นไปตามที่สมาคมได้กำหนดขึ้น และจะเกี่ยวข้องกับองค์การและกิจกรรมของมหาวิทยาลัยที่มีความสำคัญและจำเป็นและสอดคล้องกับมาตรฐานของมหาวิทยาลัย ซึ่งทางสมาคม ฯ จะแบ่งหัวข้อในการรับรองวิทยฐานะออกเป็น ๑๑ หัวข้อ ดังนี้

๑) ปณิธานและวัตถุประสงค์ (Missions and Objectives)

ความเหมาะสมของปณิธานและวัตถุประสงค์ของสถาบัน และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ตามนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

๒) องค์การทางการศึกษาและวิจัย (Education and Research Organizations)

ความเหมาะสมขององค์การทางการศึกษาและวิจัยของสถาบัน

๓) การรับนักศึกษา (Student Admission)

๑. วิธีการที่ประยุกต์โดยสถาบันสำหรับการคัดเลือกนักศึกษาใหม่ โดยเฉพาะการมีวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงความเหมาะสมของแต่ละวิธีการของการคัดเลือก

๒. ความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่สอบคัดเลือกกับนักศึกษาโควตา

๔) หลักสูตรการศึกษา (Educational Curricula)

๔.๑ หลักสูตรการศึกษาในระดับสถาบัน ภาควิชาและอื่นๆ

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรการศึกษาในระดับสถาบัน ภาควิชาและอื่นๆ กับปณิธานและวัตถุประสงค์ของแต่ละระดับ

๒. ความเหมาะสมของขั้นตอนการสนับสนุนนักศึกษามีอำนาจในการตัดสินใจของตนเองเกี่ยวกับการศึกษาของตน ภายใต้บริบทของวิธีการสำหรับการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา

๓. ความเหมาะสมของวิธีการสำหรับการคำนวณจำนวนหน่วยกิตในแต่ละรายวิชา ให้มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะและเนื้อหาของรายวิชา รูปแบบ และความชอบ

๔. สำหรับมหาวิทยาลัยที่สามารถโอนหน่วยกิตกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอื่นๆ ต้องมีความเหมาะสมในการกำหนดหน่วยกิต

๕. สำหรับมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยที่รับนักศึกษาจากคณะทางการศึกษาจากมหาวิทยาลัยอื่น และมีหน่วยกิตมาก่อนการเข้าศึกษา ต้องมีความเหมาะสมของวิธีการสำหรับการยอมรับหน่วยกิตดังกล่าว

๖. การพิจารณาเป็นพิเศษสำหรับหลักสูตรการศึกษาที่พัฒนาขึ้นสำหรับ ผู้ใหญ่นักศึกษาต่างชาติ และคนหนุ่มสาวที่เพิ่งกลับมาจากต่างประเทศ และการแนะแนวการศึกษาแก่บุคคลดังกล่าว

๗. ความเหมาะสมของวิธีการสำหรับการวัดประสิทธิผลของการศึกษา

๘. ความเหมาะสมของการแนะนำที่เตรียมให้กับนักศึกษาในการพิจารณารายวิชาที่จะศึกษา

๙. การวัดเพื่อเสริมประสบการณ์เรียนรู้ของนักศึกษาและพัฒนาวิธีการสอนของอาจารย์ รวมถึงประสิทธิผลของสิ่งนั้น

๑๐. ความเหมาะสมของรูปแบบห้องเรียนและวิธีการสอนของอาจารย์ และประสิทธิผลของการแนะแนวการศึกษา

๔.๒ หลักสูตรการศึกษาสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย

๑. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และปณิธานและวัตถุประสงค์ของแต่ละบัณฑิตวิทยาลัย

๒. ความเหมาะสมของการแนะแนวการศึกษาและวิจัย เกี่ยวกับรูปแบบของวิทยานิพนธ์ และความชอบ

๓. การเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนวการศึกษา และวิจัยสำหรับผู้ใหญ่ และนักศึกษาต่างชาติ

๔. ความเหมาะสมของวิธีการสำหรับการวัดประสิทธิผลของการแนะแนวการศึกษา และวิจัย

๕. สำหรับมหาวิทยาลัยที่สามารถโอนหน่วยกิตกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอื่นๆ ต้องมีความเหมาะสมในการกำหนดหน่วยกิต

๖. ขอบเขตของปริญญาเอกและปริญญาโท จะต้องมีความเหมาะสมกับนโยบายและมาตรฐานสำหรับการได้รับปริญญา

๔.๓ การเรียนรู้ตลอดชีวิต

๑. ความเหมาะสมของเตรียมการและการวัดเพื่อประยุกต์สำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๕. กิจกรรมวิจัย (Research Activities)

๑. ความเหมาะสมของระบบสำหรับค้นหาความจริงด้วยกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอน

๒. กิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอนในแต่ละหน่วยขององค์กรวิจัยและการศึกษา

๓. ระดับของการให้กำลังใจและส่งเสริมกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอน และประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าว

๖. องค์การการศึกษา (Educational Organization)

๑. ความเหมาะสมขององค์การของบุคลากรการสอนในสถาบัน ที่สัมพันธ์กับปณิธานและวัตถุประสงค์ของสถาบัน ชนิดและธรรมชาติของหลักสูตร และจำนวนของนักศึกษา

๒. สภาพของการสื่อสารระหว่างบุคลากรการสอนในกระบวนการสร้างหลักสูตรการศึกษา

๓. ระบบสนับสนุนทรัพยากรบุคคลให้มีประสบการณ์ทางการศึกษาที่สมบูรณ์ด้วยการตรวจสอบและการฝึกอบรม รวมถึงการให้การศึกษาภาษาต่างประเทศ และการศึกษาที่ไม่เป็นทางการที่เกี่ยวข้องกับสาขาและความชอบ และรู้จักจัดการทรัพยากรบุคคลอย่างเหมาะสม

๔. ธรรมชาติของมาตรฐานและวิธีดำเนินการสำหรับการจ้างใจ, การจ่ายเงินเดือน, ความกระตือรือร้น และการสนับสนุนบุคลากรการสอน และรู้จักประยุกต์การวางมาตรฐานอย่างเหมาะสม

๕. วิธีการสำหรับการประเมินกิจกรรมการศึกษาและวิจัยสำหรับบุคลากรการสอน และประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าว

๗. สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ (Facilities and Equipment)

๑. ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน

๒. ความชัดเจนของระบบการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบภายในมหาวิทยาลัยสำหรับการรักษาไว้และการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์

๘. หนังสือ, ทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ และห้องสมุด (Books and Other Learning Resources, and Libraries)

๑. การจัดเตรียมหนังสือ วารสารทางการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาและการวิจัย และมีปริมาณที่เหมาะสม

๒. ขนาดและประสิทธิผลของห้องสมุด และความเหมาะสมของอุปกรณ์และการติดตั้ง

๓. การพิจารณาค่าใช้จ่ายของผู้ใช้ห้องสมุด เช่น จำนวนเก้าอี้ในห้องอ่านหนังสือ เวลาที่เปิดบริการ ระบบเครือข่ายในห้องสมุด และประสิทธิผลและความเหมาะสมของสิ่งดังกล่าว

๔. สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้ และความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ

๙. การพิจารณาสิ่งที่จัดให้แก่นักศึกษา (Consideration Given to Student Life)

๑. ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษา

๒. การให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาในด้านชีวิตประจำวันและเป้าหมายการทำงาน และทำอย่างไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด

๓. ความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุงสุขภาพจิตและสุขภาพกายของนักศึกษา

๔. ประสิทธิภาพของการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ในพื้นฐานขององค์การ

๑๐. การปกครองและการบริหาร (Governance and Administration)

๑. จุดเน้นของบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในคณะ โดยเฉพาะบทบาทที่แสดงในแต่ละปีการศึกษาในหลักสูตรการศึกษา และสิ่งตีพิมพ์ส่วนบุคคล

๒. ความเหมาะสมของวิธีการคัดเลือกอธิการบดีและคณบดี

๓. ธรรมชาติขององค์การที่จัดการและกระจายความรับผิดชอบทางการศึกษา และประสิทธิผลของกิจกรรม

๑๑. องค์การและระบบสำหรับการศึกษาตนเอง (Organizations and Systems for Self-Study)

๑. ธรรมชาติของระบบสำหรับการศึกษาตนเองอย่างต่อเนื่อง และประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าว

๒. ธรรมชาติของระบบสำหรับการพัฒนาในอนาคตและปฏิรูปตามการศึกษาตนเอง และการประเมิน และประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าว

ก่อนที่จะทางสมาคมจะตัดสินใจ จะต้องมีการพิจารณาและตรวจสอบในทุกหัวข้อที่จะรับรองวิทยฐานะหรือรับรองวิทยฐานะซ้ำ รวมถึงการพิจารณาถึงโครงสร้างขององค์การที่รับผิดชอบการรับรองวิทยฐานะภายในมหาวิทยาลัยด้วย ซึ่งการรับรองวิทยฐานะนั้นจะมีกระบวนการที่เข้มงวดในการศึกษาทุกกรณี ตามที่กำหนดไว้ในรายงานข้อมูลพื้นฐานของสถาบันและรายงานการศึกษาตนเอง ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะเป็นการตัดสินใจโดยผู้เชี่ยวชาญ โดยจะประเมินถึงความพยายาม (efforts) ของมหาวิทยาลัยหรือคณะที่จะปรับปรุง (improve) และปฏิรูป (reform) ตนเอง ตามเป้าหมาย ปณิธาน หรือวัตถุประสงค์ของสถาบัน

คณะกรรมการรับรองวิทยฐานะหรือรับรองวิทยฐานะซ้ำของสมาคมจะส่งรายงานการตรวจสอบที่ได้พิจารณารับรองวิทยฐานะของแต่ละมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจรวมถึงการคิดวิธีหรือระบบสำหรับการปรับปรุงและปฏิรูปสำหรับแต่ละมหาวิทยาลัยด้วย จากนั้นส่งให้คณะกรรมการวิชาการของสมาคมจะทำการพิจารณา แล้วจึงส่งรายงานการตรวจสอบพร้อมทั้งข้อเสนอแนะแก่มหาวิทยาลัย

การรับรองวิทยฐานะของสมาคมนี้ จะไม่มีอำนาจที่จะลงโทษแต่อย่างใด แต่เป็นกระตุ้นให้มหาวิทยาลัยได้มีการปรับปรุงและปฏิรูปการศึกษาของตน ตามเป้าหมาย ปณิธาน หรือวัตถุประสงค์ของสถาบัน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงพัฒนา

การประเมินคุณภาพในประเทศญี่ปุ่นมีการมุ่งเน้นใน ๔ ประการ ได้แก่ มหาวิทยาลัยดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาและวิจัยอย่างเหมาะสม มหาวิทยาลัยพัฒนาบุคลากรและความสามารถที่หลากหลายของนักศึกษาแต่ละคน และช่วยให้เขาได้พัฒนาจุดแข็งและบรรลุเป้าหมายทางการศึกษา มหาวิทยาลัยต้องมีการดำเนินการในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการจัดการ การปฏิบัติการ และการบริหารงานบุคคลอย่างเหมาะสม และมหาวิทยาลัยพัฒนาและปรับปรุงกิจกรรมการศึกษาและวิจัยของมหาวิทยาลัย กำกับ ดูแลและประเมินองค์การและกิจกรรมของมหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอผ่านกระบวนการรับรองวิทยฐานะออกเป็น ๑๑ หัวข้อ ได้แก่ ๑) ปณิธานและวัตถุประสงค์ (Missions and Objectives) ๒) องค์การทางการศึกษาและวิจัย (Education and Research Organizations) ๓) การรับนักศึกษา (Student Admission) ๔) หลักสูตรการศึกษา (Educational Curricula) ๕) กิจกรรมวิจัย (Research Activities) ๖) องค์การการศึกษา (Educational Organization) ๗) สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ (Facilities and Equipment) ๘) หนังสือ, ทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ และห้องสมุด (Books and Other Learning Resources, and Libraries) ๙) การพิจารณาสิ่งที่จัดให้แก่นักศึกษา (Consideration Given to Student Life) ๑๐) การ

ปกครองและการบริหาร (Governance and Administration)๑๐) ๑๑) องค์การและระบบสำหรับการศึกษาตนเอง (Organizations and Systems for Self-Study)ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ดังนี้ สามารถนำมาวิเคราะห์ความหมายได้ดังตาราง ๒.๑๒ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๑๒ วิเคราะห์การประเมินคุณภาพในประเทศญี่ปุ่น

การประเมินคุณภาพในประเทศญี่ปุ่น	๑	รวม	๒
๑.ปณิธานและวัตถุประสงค์ (Missions and Objectives)	✓	๒	✓
๒. องค์การทางการศึกษาและวิจัย (Education and Research Organizations)	✓	๒	✓
๓. การรับนักศึกษา (Student Admission)	✓	๒	✓
๔.หลักสูตรการศึกษา (Educational Curricula)	✓	๒	✓
๕.กิจกรรมวิจัย (Research Activities)	✓	๒	✓
๖.องค์การการศึกษา (Educational Organization)	✓	๒	✓
๗.สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ (Facilities and Equipment)	✓	๒	✓
๘. หนังสือ, ทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ และห้องสมุด (Books and Other Learning Resources, and Libraries)	✓	๒	✓
๙.การพิจารณาสิ่งที่จัดให้แก่นักศึกษา (Consideration Given to Student Life)	✓	๒	✓
๑๐.การปกครองและการบริหาร (Governance and Administration)	✓	๒	✓
๑๑.องค์การและระบบสำหรับการศึกษาตนเอง (Organizations and Systems for Self-Study)	✓	๒	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ๒= ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๒.๑๒ ผู้วิจัยสามารถสรุปการประเมินคุณภาพในประเทศญี่ปุ่น ดังนี้ คือ

๑.ปณิธานและวัตถุประสงค์(Missions and Objectives) มีความเหมาะสมตามนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

๒.องค์การทางการศึกษาและวิจัย (Education and Research Organizations) มีความเหมาะสมขององค์การทางการศึกษาและวิจัยของสถาบัน

๓.การรับนักศึกษา (Student Admission) มีวิธีการที่ประยุกต์โดยสถาบันสำหรับการคัดเลือกนักศึกษาใหม่และมีความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่สอบคัดเลือกกับนักศึกษาโควตา

๔. หลักสูตรการศึกษา (Educational Curricula) มีหลักสูตรการศึกษาในระดับสถาบัน ภาควิชาและอื่นๆ มีหลักสูตรการศึกษาสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๕. กิจกรรมวิจัย (Research Activities) มีความเหมาะสมของระบบสำหรับค้นหาความจริงด้วยกิจกรรมวิจัยของบุคลากร การสอนกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอน และระดับของการให้กำลังใจและส่งเสริมกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอน และประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าว

๖. องค์การการศึกษา (Educational Organization) มีความเหมาะสมขององค์การของบุคลากรการสอนในสถาบัน สภาพของการสื่อสารระหว่างบุคลากรการสอนในกระบวนการสร้างหลักสูตรการศึกษา มีระบบสนับสนุนทรัพยากรบุคคลให้มีประสบการณ์ทางการศึกษาที่สมบูรณ์ด้วยการตรวจสอบและการฝึกอบรม มีธรรมชาติของมาตรฐานและวิธีดำเนินการสำหรับการจูงใจและมีวิธีการสำหรับการประเมินกิจกรรมการศึกษาและวิจัยสำหรับบุคลากรการสอน และประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าว

๗. สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ (Facilities and Equipment) มีความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ และมีความชัดเจนของระบบการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบภายในมหาวิทยาลัย

๘. หนังสือ, ทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ และห้องสมุด (Books and Other Learning Resources, and Libraries) มีการจัดเตรียมหนังสือ วารสารทางการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ขนาดและประสิทธิผลของห้องสมุด การพิจารณาค่าใช้จ่ายของผู้ใช้ห้องสมุด และสภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้

๙. การพิจารณาสิ่งที่จัดให้แก่นักศึกษา (Consideration Given to Student Life) มีประสิทธิผลและความเหมาะสมของการช่วยเหลือทางการเงิน การให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาในด้านชีวิตประจำวันและเป้าหมายการทำงานความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุงสุขภาพจิตและสุขภาพกายของนักศึกษา และประสิทธิผลของการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ในพื้นฐานขององค์การ

๑๐. การปกครองและการบริหาร (Governance and Administration) มีจุดเน้นของบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในคณะ มีความเหมาะสมของวิธีการคัดเลือกอธิการบดีและคณบดี และมีธรรมชาติขององค์การที่จัดการและกระจายความรับผิดชอบทางการศึกษา

๑๑. องค์การและระบบสำหรับการศึกษาตนเอง (Organizations and Systems for Self-Study) มีธรรมชาติของระบบสำหรับการศึกษาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีธรรมชาติของระบบสำหรับการพัฒนาในอนาคตและปฏิรูปตามการศึกษาตนเองและการประเมิน และประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าว

โดย มีการประกันคุณภาพภายนอกด้วยสื่่อมวลชน และส่วนการประกันคุณภาพโดยสมาคมส่งเสริมวิทยฐานะของมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย (JUAA) จะรับรองวิทยฐานะให้แก่มหาวิทยาลัยที่เป็นสมาชิกของสมาคม โดยมหาวิทยาลัยที่ต้องการการรับรองวิทยฐานะ (accreditation) หรือรับรองวิทยฐานะซ้ำ (reaccreditation) ก็ที่ยื่นเรื่องเสนอต่อสมาคม และเสนอรายงานความก้าวหน้าของการศึกษาตนเอง

๒.๒.๑๑.๒ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์

๑. วิสัยทัศน์ทางการศึกษาของสิงคโปร์

กรอบวิสัยทัศน์ด้านการศึกษาของสิงคโปร์ที่สร้างขึ้นเพื่อเตรียมประเทศให้พร้อมเข้าสู่ศตวรรษที่ ๒๑ ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ ๔ อย่างที่สัมพันธ์ต่อกัน ได้แก่ (๑) วิสัยทัศน์เพื่อประเทศชาติโดยรวม (๒) วิสัยทัศน์เพื่อการศึกษาของชาวสิงคโปร์ (๓) วิสัยทัศน์เพื่อเปลี่ยนแปลงโรงเรียน และ (๔) วิสัยทัศน์เพื่อสร้างความร่วมมือ ซึ่งก็คือชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลง

การหลอมรวมวิสัยทัศน์เหล่านี้เองที่จะใช้เป็นหลักประกันที่จะทำให้แนวทางการเปลี่ยนแปลงของสิงคโปร์นี้กลายเป็นแบบอย่าง วิสัยทัศน์เหล่านี้จะผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขนานใหญ่ในแนวปฏิบัติซึ่งเป็นที่ยอมรับกันมาก่อนช่วยสร้างมุมมองใหม่ให้ประเทศอื่นนำไปพิจารณา ถ้าจะคิดเปลี่ยนแปลงเพื่อมุ่งสู่ศตวรรษที่ ๒๑ กรอบวิสัยทัศน์ทางการศึกษาของสิงคโปร์ดังกล่าวได้แก่

วิสัยทัศน์ที่ ๑ วิสัยทัศน์เพื่อชาติ	โรงเรียนนักคิด ประเทศแห่งการเรียนรู้
วิสัยทัศน์ที่ ๒ วิสัยทัศน์เพื่อการศึกษา	สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น
วิสัยทัศน์ที่ ๓ วิสัยทัศน์เพื่อการปฏิบัติ	กลยุทธ์ดั่งสลับหย่อน
วิสัยทัศน์ที่ ๔ วิสัยทัศน์เพื่อความร่วมมือ	ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

๑) วิสัยทัศน์ที่ ๑: วิสัยทัศน์เพื่อชาติ

โรงเรียนนักคิด ประเทศแห่งการเรียนรู้คือวิสัยทัศน์อย่างแรกในกรอบความคิดของสิงคโปร์วิสัยทัศน์ที่สำคัญของชาตินี้ฝังลึกอยู่ในปรัชญาการศึกษาของโรงเรียนในสิงคโปร์ทุกแห่ง โดยได้นิยามแผนการอันน่าภาคภูมิใจของทั้งประเทศที่มุ่งสร้างระบบการศึกษาที่ภาคภูมิใจและเป็นเลิศ โรงเรียนนักคิด ประเทศแห่งการเรียนรู้ เป็นวิสัยทัศน์ที่เกี่ยวกับการสร้างชุดทักษะชีวิตที่สำคัญ (การคิด การสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา) สร้างเจตคติ (การทำงานร่วมกัน ความสนใจใคร่รู้) และนิสัย (ความอดทนต่อความไม่ชัดเจน ความเพียรพยายาม) ให้แก่นักเรียน ซึ่งจะปลูกฝังความคิดเรื่องนวัตกรรมและความกระหายสิ่งใหม่ๆ ที่เป็นส่วนสำคัญต่อความมั่นคงและสวัสดิภาพของบุคคลและประเทศโดยรวม วิสัยทัศน์นี้เป็นเอกลักษณ์ของชาติที่จุดประกายความหวังให้คนสิงคโปร์

สิงคโปร์มีรูปแบบการปกครองเฉพาะตัวที่เชื่อมความเป็นเมืองรัฐ และประเทศเข้ากัน ลักษณะเช่นนี้เองที่ทำให้รัฐบาลสามารถวางแผน ดำเนินการ และสนับสนุนเปลี่ยนแปลงได้อย่างกว้างไกล และช่วยให้เกิดการประสานแผนงาน การดำเนินงาน และการสร้างความเป็นสถาบันได้ในทุกขั้นตอนการเปลี่ยนแปลง รัฐบาลสามารถเพิ่มการสนับสนุนภายในชุมชน โรงเรียน และรัฐ อาจกล่าวได้ว่า รัฐบาลสามารถสร้างภาวะที่จำเป็นซึ่งเอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมและยั่งยืน

๒. วิสัยทัศน์ที่ ๒: วิสัยทัศน์เพื่อการศึกษา

สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น คือวิสัยทัศน์ที่สองในกรอบความคิดนี้ ซึ่งมีความสำคัญต่อวิสัยทัศน์แรกและตรงกับเป้าหมายของ “การสอนในแบบที่ช่วยนักเรียนให้เรียนรู้แบบไม่ต้องสอน” วิสัยทัศน์เพื่อศึกษานี้เป็นหลักยึดเหนี่ยวในการเปลี่ยนสภาพจากการศึกษานี้ เป็นหลักยึดเหนี่ยวในการเปลี่ยนสภาพจากการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๐ ไปสู่ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ตามคำจำกัดความของ

ภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ทักษะแห่งศตวรรษที่ ๒๑ ถือเป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์ “สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น” ซึ่งครอบคลุมถึงทักษะใหญ่ๆ ทั้งหมด อาทิ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม , ทักษะการทำงาน , ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี, และทักษะชีวิตที่ใช้ได้จริง (กับครอบครัว โรงเรียน ชุมชน รัฐ และประเทศชาติ) สิ่งเหล่านี้เคียงคู่กับวิชาแกนจากสาขาวิชาเดิมด้านต่าง ๆ ละผูกกับแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ เช่น จิตสำนึกต่อโลก ความรู้พื้นฐานทางการเงิน เศรษฐกิจ ธุรกิจ การเป็นผู้ประกอบการ ความเป็นพลเมืองและสุขภาพและสวัสดิภาพ วิสัยทัศน์ “สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น” ลองใช้ครั้งแรกในโรงเรียนนาร่อง TLLM (Teach Less, Learn More Ignite School) ซึ่งหน้าที่หลักของโรงเรียนนี้คือการส่งเสริมความสนใจเรียนรู้อย่างแท้จริง โรงเรียนนาร่อง TLLM มีขนาดต่าง ๆ กัน ทั้งระดับประถมและมัธยม ซึ่งถูกกำกับโดยพันธกิจที่กำหนดมาเป็นอย่างดี การรับนักเรียนในโครงการนาร่องต้องผ่านขั้นตอนในการรับสมัครที่มีการแข่งขันสูงมาก

๓. วิสัยทัศน์ที่ ๓: วิสัยทัศน์เพื่อการปฏิบัติ

ตั้ง หย่อน ตั้ง คือองค์ประกอบที่สามในกรอบความคิดของสิงคโปร์ การปฏิรูปโรงเรียนด้วยเป้าหมาย “สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น” จะไม่ยั่งยืนหากไม่รู้จักรากการยึดหยุ่นพอที่จะรับมือกับความต้องการอันหลากหลายของโรงเรียนท้องถิ่นหรือยอมรับเงื่อนไขที่ตายตัว สูตร “ตั้ง หย่อน ตั้ง” เป็นส่วนผสมระหว่างการยึดมั่นในหลักเกณฑ์ส่วนกลาง (ตั้ง) กับการโอนอ่อนตามความจำเป็นทรัพยากร ข้อจำกัด และลักษณะเฉพาะตัวของโรงเรียนหรือเขตใดก็ตาม (หย่อน) หากสิ่งเหล่านี้ไม่ได้ขัดแย้งกับกรอบความคิดทางทฤษฎี (ตั้ง) และไม่ขัดแย้งกับเป้าหมายที่วางไว้และผลลัพธ์ที่อยากได้ (ตั้ง) บรรดาผู้นำของสิงคโปร์ต่างสนับสนุนให้ปฏิบัติโดยยึดตามปรัชญา “ตั้ง หย่อน ตั้ง” แม้จะไม่ได้ระบุโมเดลใดเป็นพิเศษ แต่พวกเขาส่งเสริมความเป็นช่างประดิษฐ์และกระบวนการคิดที่กว้างไกลผ่านกระบวนการ “ตั้ง หย่อน ตั้ง” รวมถึงสนับสนุนกรอบความคิดในการเปลี่ยนแปลงที่มาจากการสร้างสรรค์ทางความคิดของเจ้าหน้าที่ในแต่ละโรงเรียน

๔. วิสัยทัศน์ที่ ๔: วิสัยทัศน์เพื่อความร่วมมือ

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community หรือ PLC) คือองค์ประกอบที่สี่ แนวคิดเรื่องนี้มีรากฐานมาจากงานชิ้นสำคัญของ ริชาร์ดดูเฟอร์ และ โรเบิร์ต เอเกอร์ ซึ่งช่วยเติมกรอบความคิดในการเปลี่ยนแปลงของสิงคโปร์ให้สมบูรณ์ โรงเรียนในสิงคโปร์ได้รับการพัฒนาทางวิชาชีพซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิรูประดับชาติ เพื่อให้สามารถทำงานตามแนวคิดเรื่องชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพโดยใช้ทรัพยากรจากกระทรวงศึกษาธิการ เครือข่ายโรงเรียนนาร่อง TLLM และที่วางแผนการพัฒนาวิชาชีพภายในโรงเรียนของตน แม้ว่าชุมชนการเรียนรู้แต่ละแห่งแต่ละแห่งยังไม่พัฒนาเต็มที่ในขั้นนี้ แต่ก็มีที่ตั้งชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพในโรงเรียนนาร่อง TLLM ทุกแห่ง และมีระดับความสำเร็จที่แตกต่างกันไป

โรงเรียนนาร่อง TLLM ยึดมั่นในวิสัยทัศน์ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และมีภาระรับผิดชอบในการแสดงผลการปฏิบัติงานต่อกระทรวงศึกษาธิการ โดยจะต้องแสดงหลักฐานความก้าวหน้าทุก ๆ ปี โรงเรียนฯ ประกอบด้วยทีมเรียนรู้ที่สมาชิกต่างร่วมมือกันแบบพึ่งพาอาศัยเพื่อผลักดันขั้นตอนการปฏิบัติงาน การร่วมมือกันทำงานซึ่งเป็นกระบวนการที่ยังไม่สมบูรณ์ในการตอบโต้ความคิดเห็นไปมาในชุมชนแห่งการเรียนรู้ หรือระหว่างชุมชนแห่งการเรียนรู้จะช่วยกันกลั่นกรอง

จนได้ความคิดที่เป็นสาระสำคัญของกลุ่ม นักการศึกษาที่เชื่อว่าวาทกรรมทางสังคมมีผลต่อการคิดอันสร้างสรรค์ ยอมรับสิ่งนี้เป็นเครื่องมือที่สร้างความเปลี่ยนแปลงและเห็นด้วยกับแนวคิดและมิตรภาพในการทำงานเป็นทีม สมาชิกในทีมมุ่งมั่นที่จะนำแนวคิดเรื่องชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปปฏิบัติด้วยความจริงใจ และท้ายที่สุดขั้นตอนของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพซึ่งพิสูจน์แล้วว่าได้ผลจริงก็จะก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนและการสอนที่ลึกซึ้งและเป็นแรงดลใจ สิ่งนี้เองคือจุดเด่นของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ซึ่งมีแนวโน้มที่จะกลายเป็น “คลังสมอง” สำหรับการสร้างความแตกต่าง นำเสนอสิ่งสร้างสรรค์และนวัตกรรมที่แท้จริง^{๗๘}

๕. พันธกิจทางการศึกษาของสิงคโปร์

พันธกิจ (Mission): Moulding the future of our nation เน้นการหล่อหลอมประชากรของชาติเพื่อการพัฒนาชาติในอนาคต

๖. การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์

๑) ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์

จุดแข็งของการศึกษาในประเทศสิงคโปร์ คือ กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจจัดวางแนวทางการสอนและการประเมินผล และควบคุมให้เป็นไปตามที่กำหนดอย่างเคร่งครัด ดำเนินการสม่ำเสมอทำให้สถานศึกษามีคุณภาพทัดเทียมกัน นอกจากนี้สิงคโปร์เป็นประเทศที่เห็นความสำคัญของทรัพยากรบุคคลเป็นอย่างยิ่ง เพราะคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญและมีคุณค่าที่สุดของสิงคโปร์ ดังนั้นสิงคโปร์จึงให้ความสำคัญกับการศึกษามาก ซึ่งจะเห็นได้จาก ค่าเล่าเรียนที่ต่ำมากในการศึกษาระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยม เพื่อสนับสนุนให้ทุกคนได้มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียน โดยสิงคโปร์จัดการศึกษาโดยมองพื้นฐานการตลาดของประเทศที่เป็นประเทศอุตสาหกรรม เมื่อนำมาผูกติดกับการศึกษา การผลิตบุคลากรจึงคำนึงถึงความสอดคล้องกับตลาดแรงงานเป็นอย่างมาก สิงคโปร์มุ่งผลิตบุคลากรในระดับ Polytechnic เป็นหลัก ทุกคนที่จบออกมาจะมีงานรองรับและเป็นที่ต้องการของบริษัท และสิงคโปร์ยังเป็นประเทศที่เห็นความสำคัญของการฝึกอบรม (Training) อย่างยิ่ง

สำหรับการศึกษาในระดับอุดมศึกษา สิงคโปร์มีมุมมองการจัดการศึกษาที่น่าสนใจ เช่น การเลือกที่ตั้งของสถานศึกษาให้เหมาะสมกับการศึกษานั้นๆ เช่น มหาวิทยาลัยที่เกี่ยวกับการบริหารการจัดการ (Singapore Management University: SMU) ก็จัดตั้งอยู่ในย่านเศรษฐกิจ (Orchard Road) เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นบรรยากาศของการทำธุรกิจ เห็นการแข่งขันทางการค้าจริงๆ ในการเรียนการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดและปฏิบัติเอง เพื่อให้เกิดความรู้สึกลงมือลงเท้าไปกับการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเล่าเรียนมากขึ้น ฯลฯ นอกจากนั้นการนำห้องสมุดแห่งชาติ (National Library) เข้าไปอยู่ในห้างสรรพสินค้า ถือได้ว่าเป็นเป็นอีกยุทธศาสตร์ที่น่าสนใจ เพราะสถานที่เหล่านั้นคือแหล่งรวมของเยาวชน การนำแหล่งความรู้มาไว้ใกล้ๆ จะเป็นการเอื้อให้กลุ่มเป้าหมายเข้ามาใช้บริการได้ง่ายและสะดวกขึ้น รวมถึงการคิดที่เป็นระบบ มองทุกอย่างในภาพรวมของสิงคโปร์ ถือเป็นจุดเด่นของประเทศนี้ ตั้งแต่การวางผังเมือง จุดของห้างสรรพสินค้า แนวของรถไฟที่จะวิ่งผ่าน จุดติดตั้งกล้องเพื่อรักษาความปลอดภัย ทำให้นักท่องเที่ยวมั่นใจในสวัสดิภาพการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับระบบการตลาดของประเทศโดยไม่ละเลยเรื่องทำเลที่ตั้งและการ

^{๗๘} วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์ (ผู้แปล) Fogarty, R. & Pete, B. M. (ผู้แต่ง). (๒๕๕๔) ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ ๒๑. กรุงเทพฯ: openworlds.

เข้าถึงของกลุ่มเป้าหมาย สิงคโปร์เป็นประเทศที่ทำให้ผู้ไปเยือนได้เห็นว่าไม่มีทรัพยากรใดจะยิ่งใหญ่ และสำคัญไปกว่า “ทรัพยากรบุคคล”

จากประสบการณ์ที่ผ่านมาของประเทศสิงคโปร์ ได้ให้ความสำคัญและได้มีการพยายามให้เกิดปรากฏการณ์ โดยกล่าวถึงวิธีการต่างๆ เพื่อให้ความสมดุลของการประกันคุณภาพ ว่าจำเป็นต้องให้มีคุณภาพ ความเชื่อมั่นและความต้องการความหลากหลายของการศึกษาและนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมความหลากหลายและนวัตกรรมที่รัฐบาลพยายามที่จะกระจายอำนาจของตนให้กับโรงเรียน แต่ในทางกลับกัน การประกันคุณภาพการศึกษาที่รัฐบาลได้กำหนดขึ้น จากโครงสร้างคุณภาพที่เป็นศูนย์รวมของการควบคุมของรัฐบาล จากข้อมูลที่ได้บันทึกไว้จะสามารถตรวจสอบผลกระทบดังกล่าวของกลยุทธ์และความท้าทายที่โรงเรียนแถวหน้า ในการนำกระบวนการทัศน์ใหม่ของความหลากหลายและนวัตกรรม ในขณะที่ความถึงพอใจของการประกันคุณภาพที่เป็นกุญแจสำคัญหรือปัจจัยสำคัญ คือ โรงเรียน การประเมินตนเอง คุณภาพ นวัตกรรม และความหลากหลาย (Keywords School, Excellence- Self-appraisal, Quality, Innovation, Diversity)

ได้รับเอกราชในปี ๑๙๖๕ ตลอดเวลา ๔๒ ปี มีการปฏิบัติอย่างเคร่งครัดในด้านของระเบียบวินัยทางการเมืองและเศรษฐกิจ เป็นประเทศที่ไม่มีทรัพยากรทางธรรมชาติมีแต่ทรัพยากรมนุษย์ ดังนั้นเขาจึงเร่งเห็นความสำคัญเนื่องจากเป็นทรัพยากรหลัก การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความฉลาดและมีนโยบายเพื่อตอบสนองความต้องการด้านการเจริญเติบโตของประเทศ เพราะนอกเหนือจากมนุษย์แล้วไม่มีแหล่งธรรมชาติอื่นๆ ในพื้นที่ของประเทศนอกจากแผ่นดินเล็กน้อยแล้ว ด้านหลังก็เป็นผืนทะเลหรือการทำการเกษตร การดำรงชีวิตส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับองค์กรและการทำงานอย่างหนัก ดังนั้นเขาจึงเร่งเห็นว่าสิ่งที่ทำให้มนุษย์มีความฉลาดและมีความสามารถของชาวสิงคโปร์ จะทำให้ปรับตัวได้อย่างรวดเร็วได้ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม เป็นการชดเชยการขาดแคลนของทรัพยากรธรรมชาติของสิงคโปร์ (รัฐบาล) ให้ความสำคัญในปัจจัยของมนุษย์ โดยมีนโยบายในการออกแบบให้มีผลต่อพฤติกรรมของประชาชนและ เพื่อเพิ่มศักยภาพรายบุคคลและการสนับสนุนของประเทศ

สถาบันบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีนินยาง สาธารณรัฐสิงคโปร์ ได้มีการลงทุนในการศึกษา ซึ่งจะช่วยเหลือสร้างมนุษย์ กำลังการผลิตของสิงคโปร์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการเจริญเติบโตมากขึ้น ดังนั้นจึงการลงทุนในการศึกษาและเป็นยุทธศาสตร์ของชาติที่สำคัญสำหรับแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจสิงคโปร์ได้เริ่มต้น จากพื้นฐานการศึกษาที่ต่ำในปี ๑๙๖๕ ในช่วงระยะเวลาอัตราการอ่านและเขียน ร้อยละ ๖๐ ใน ๓ จาก ๑๐๐ คน ของประชากรในแต่ละปี มหาวิทยาลัย ในวันนี้ ๔๐ ปีต่อมา อัตราการรู้หนังสือของสิงคโปร์ได้เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ ๙๔ และหนึ่งในห้าของประชากรแต่ละกลุ่มคนทำให้เรียนในมหาวิทยาลัย ยังคงเป็นปัญหาในการลงทุนในการศึกษา มากในการศึกษา ต้องใช้งบประมาณของรัฐเพื่อการศึกษาของสิงคโปร์เกือบร้อยละ ๔ ควรเน้นว่าไม่ใช่เพียงแค่จำนวนเงินที่ต้องมาลงทุนในการศึกษา

แต่ในปัจจุบันเป็นประเทศ ซึ่งได้รับการประสบความสำเร็จในช่วงเวลาที่ผ่านมา ว่าสามารถปรับตัวเองได้ดีกับการแข่งขันในศตวรรษที่ ๒๑ เพิ่มขึ้นในด้านความอยู่รอดของประเทศ จะขึ้นอยู่กับประชาชนของพวกเขา ว่าพวกเขาได้เพิ่มความรู้ความสามารถทางด้านการศึกษากัน ตลอดเวลาในช่วงระยะที่ผ่าน และวิธีการเป็นวิธีการที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลก (Drucker, ๑๙๙๓)

นายกรัฐมนตรีของสิงคโปร์ให้ความสำคัญในการแข่งขันทางการศึกษาและเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในอนาคต จากเวลาที่ผ่านมา การศึกษาในระบบจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ Tharman Shanmugaratnam ได้กล่าวว่า “เรามีระบบการศึกษาที่เข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ เป็นระบบที่รู้จักกันดีสำหรับระดับสูง ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของเราในทุกหลักสูตร ที่เราได้นำเสนอของประเทศเรา นักเรียนมีจุดมุ่งหมายที่สูงและทำได้ดี โดยการเปรียบเทียบระหว่างประเทศอยู่ในระดับที่ดีมากที่สุด จะเห็นได้ว่าในปีที่ผ่านมา เราได้เริ่มต้น การจัดขั้นตอนระบบการศึกษาของเราที่จะช่วยให้เด็กเตรียมความพร้อมเพื่อต้อนรับความท้าทายของการแข่งขันมากขึ้น และในการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในอนาคตการศึกษาที่จะพัฒนาขึ้น ขณะนี้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการทำงานในอนาคต ซึ่งจะแตกต่างจากที่ผ่านมา ถ้าเราคิดว่าเรากำลังทำสิ่งที่เราต้องทำเพราะมีการทำงานในอดีตที่ผ่านมา จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นรอบตัวเรา”^{๗๙}

สิงคโปร์ค่าเฉลี่ยประสิทธิภาพของการศึกษาอยู่ในกลุ่มดีที่สุดในโลก อย่างไรก็ตาม โครงสร้างที่สม่ำเสมอและเข้มงวดเกินไปผลักดันทำให้ชาวสิงคโปร์พัฒนาและเพิ่มความสามารถที่หลากหลาย หากเราสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดความพยายามสร้างสรรค์นวัตกรรมในยุคที่มีความหลากหลาย ปรากฏว่าในปัจจุบันการประกันคุณภาพเป็นสิ่งที่ละเอียดไม่ได้ ระบบ A strong ที่ส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพ ถูกมองว่าเป็นแหล่งสำคัญของความสามารถในการแข่งขันที่จะเก็บรักษาไว้ สิงคโปร์จะหลีกเลี่ยงความแตกต่างในมาตรฐานการศึกษา ระหว่างโรงเรียนสำหรับผู้มีสิทธิพิเศษสำหรับเข้ารับการศึกษาที่จะทำให้บรรลุมาตรฐานระดับสูงของความสามารถ จึงบรรลุมาตรฐานระดับสูงของความสามารถให้มีวงกว้าง ชาวสิงคโปร์ที่เข้าสู่อการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาที่มีคุณภาพมีสัดส่วนที่มาก ความจริงที่ว่าพื้นฐานของสิงคโปร์ในการทำงานที่ดีที่ช่วยให้สามารถมองไปข้างหน้า สามารถหาช่องว่างที่จำเป็นต้องปิดให้กำหนดทิศทางใหม่และก้าวไปข้างหน้าด้วยความมั่นใจ

ดังนั้นการประกันคุณภาพกับแนวคิดของมาตรฐานการปฏิบัติงาน และความเป็นเลิศของโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญ ควบคุมมาตรฐานในการศึกษา คือการดำเนินธุรกิจทุกครั้งและเกี่ยวข้องซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการะผูกพัน โรงเรียนมีความรับผิดชอบแก่ผู้ปกครองและชุมชนในการจัดหาโปรแกรมที่ดีที่สุดและมีคุณภาพสูงของการศึกษาให้กับนักเรียนของพวกเขา ผู้ปกครองเด็กต้องการโรงเรียนของเขาจะต้องเป็นโรงเรียนที่ดี เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะโรงเรียนดี ผลไม่ว่าจะเป็นในด้านวิชาการหรือพื้นที่ที่ไม่ใช่ทางวิชาการมีประโยชน์ เพราะเขาท้าทาย ให้ความสนใจอย่างเข้มงวดกับสิ่งที่มีประสบความสำเร็จและสิ่งที่จะประสบความสำเร็จมากขึ้น รัฐบาลจึงเห็นความสำคัญว่าจำเป็นต้องเน้นความหลากหลายและนวัตกรรมในขณะที่รักษาคุณภาพและมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงเป็นความพยายามเป็นอย่างมากของรัฐบาลในการสนับสนุนให้มีความหลากหลายและนวัตกรรม ในขณะเดียวกันก็พร้อมตอบสนองความต้องการของการประกันคุณภาพ

^{๗๙}Ng, P. T. (๒๐๐๗). Quality assurance in the Singapore education system in an era of diversity and innovation. *Educational Research for Policy and Practice*, ๖(๓), October ๒๐๐๗, ๒๓๕-๒๔๗.

๗) ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์^{๘๐}

การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญในการจัดตั้งรัฐบาล เป็นมาตรฐานสำคัญที่สุดที่เป็นตัวชี้วัดโรงเรียนที่มีคุณภาพ ระบบคุณภาพมีความครอบคลุมการจัดการประกันคุณภาพ ในปี ค.ศ. ๒๐๐๐ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โรงเรียนมัธยมและคอลเลจ จูเนียร์ได้รับการจัดอันดับเป็นประจำทุกปีตั้งแต่ปี ค.ศ. ๑๙๙๒ และผลการจัดอันดับทำให้โรงเรียนเป็นที่รู้จัก โดยผ่านทางสื่อท้องถิ่น มีโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ได้รับการจัดอันดับตามเกณฑ์หลักไว้ ๓ มาตรฐานคือ

(๑) นักเรียนที่มีผลโดยรวมในการสอบระดับชาติ

(๒) ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนที่มีบันทึกไว้ในระบบการตรวจสอบประสิทธิภาพของนักเรียนที่มีคะแนนกับที่นักเรียนได้รับคะแนนผลสอบแรกเข้าโรงเรียน

(๓) การแสดงผลการเรียนของนักเรียนที่มีผลจากการทดสอบแห่งชาติ และอัตราร้อยละของนักเรียน

อย่างไรก็ตามการจัดอันดับดังกล่าว ไม่ได้ได้รับความพอใจจากทุกฝ่ายในประเทศสิงคโปร์ จากทีมงานที่ตรวจสอบภายนอก ได้รับการมอบหมายจากกระทรวงการศึกษาในปี ค.ศ. ๑๙๙๗ ได้ชี้ให้เห็นด้านลบของการจัดอันดับโรงเรียน ทำให้รัฐบาลได้ออกมาชี้แจงเกี่ยวกับการจัดอันดับอย่างต่อเนื่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ชี้แจงเกี่ยวกับการจัดอันดับทางวิชาการว่ายังคงเป็นสิ่งสำคัญ เพราะมันเป็นเรื่องของความรับผิดชอบ เพื่อตัวของคุณเอง ถ้าเราไม่ได้มีการจัดอันดับ คุณภาพสถานศึกษาของคุณ และสิ่งเหล่านี้ได้เกิดขึ้นในทุกประเทศที่มีมาตรฐานการศึกษา เพราะเป็นเครื่องมือที่สำคัญ และเป็นความรับผิดชอบสำหรับโรงเรียน เราสามารถจัดอันดับกับจำนวนของพื้นที่ที่แตกต่าง ในทางตรงกันข้ามหากเราหยุดการจัดอันดับเราจะไม่สามารถตรวจสอบได้เลย

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกแถลงการณ์ตามปกติของการออกรายการ ของโรงเรียนที่มีร้อยละ ๑๐๐ ของนักเรียนของพวกเขาให้คะแนนห้าหรือมากกว่าระดับ – O ผ่านไป มันก็ไม่ได้บอกได้ว่าโรงเรียนมีการปรับปรุงอย่างมีนัยสำคัญในอัตราร้อยละเท่าไรถึงผ่าน ซึ่งการทำเช่นนี้โฆษกได้กล่าวว่า เพราะต้องการให้เห็นจุดที่ประสบความสำเร็จในการศึกษาไม่ควรวัดจากผลการเรียนเพียงอย่างเดียว แต่มันต้องการจับประเด็นที่สำคัญที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จทั้งระบบที่เป็นที่น่าประทับใจ ทำให้เกิดการแนะนำ School Excellence Model (SEM) ในปี ค.ศ. ๒๐๐๐ ส่วนหนึ่งที่สำคัญความเชื่อในเรื่องของความสำเร็จที่กว้างขึ้นโดยเน้นคุณภาพ ตอนนี้โรงเรียนจะต้องไปประเมินตัวเองโดยใช้รูปแบบใหม่ให้แยกจากการตรวจสอบโรงเรียนแบบดั้งเดิม เมื่อโรงเรียนตรวจดำเนินงานของพวกเขาโดยใช้มาตรการที่ไม่ได้รับทั้งความชัดเจนให้กับโรงเรียน

วิธีการที่ SEM ดำเนินการได้รับการกล่าวถึงว่าเป็นการบรรยายสรุปคุณลักษณะบางอย่างที่สำคัญก่อนที่จะอธิบายเพื่อการประกันคุณภาพในยุคของความหลากหลายและนวัตกรรม SEM เป็นรูปแบบการประเมินตนเองสำหรับโรงเรียนที่ดัดแปลงมาจากแบบจำลองคุณภาพต่างๆ ที่ใช้โดยธุรกิจ

^{๘๐} Ng, P. T. (๒๐๐๗). Quality assurance in the Singapore education system in an era of diversity and innovation. และ การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์, [ออนไลน์ : <https://prezi.com/ehbwhycscvct/presentation/> ๑๐ ธันวาคม ๒๕๖๐]

องค์กร ได้แก่ ยูโรปมูนิการจัดการคุณภาพ (EFQM) สิงคโปร์รางวัลคุณภาพ (SQA) การศึกษารูปแบบและอเมริกันแบบ Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA)

SEM มีจุดมุ่งหมายเพื่อจัดให้มีวิธีการระบุวัตถุประสงค์และการวัดจุดแข็งของโรงเรียน และหาพื้นที่สำหรับการปรับปรุง นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการเปรียบเทียบกับโรงเรียนอื่นที่มีลักษณะคล้ายกัน เป็นการกระตุ้นให้เกิดกิจกรรมการปรับปรุงที่เป็นผลบวก และสามารถส่งผลกระทบต่อคุณภาพโดยรวมของโรงเรียน และในที่สุดคุณภาพของระบบการศึกษา การใช้รูปแบบนี้สอดคล้องกับ SQA ที่โรงเรียนสามารถพิสูจน์และอ้างถึงในเกณฑ์มาตรฐานในการจัดอันดับ ในความเป็นจริงตัวเองจากการจัดอันดับของสถาบันระดับชาติ ในด้านเกณฑ์มาตรฐานด้านความเป็นเลิศขององค์กร SEM โดยทั่วไปอธิบายถึงโรงเรียนที่ยอดเยี่ยม ซึ่งเป็นหนึ่งในผู้นำกลยุทธ์การประดิษฐ์และทรัพยากรปรับใช้ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นข้อมูลในการเข้าสู่ระบบ ระบุไว้อย่างชัดเจนถึงกระบวนการที่เน้นนักเรียนที่มีการกำหนดเป้าหมายและประสิทธิภาพ การติดตามและการจัดการ เหล่านี้สร้างผลลัพธ์ในบุคลากรและค่าตอบแทน ความพึงพอใจของผู้รวม และทั้งผลกระทบที่มีต่อสังคมส่วนร่วมในความสำเร็จของผลการเรียนและความเป็นเลิศ ใน SEM การดำเนินงานส่งผลไปไกลกว่าความสำเร็จทางวิชาการ ในขณะที่ผลการเรียนของโรงเรียนยังคงเป็นสิ่งสำคัญ ลักษณะของโรงเรียนที่ยอดเยี่ยมตามแนวคิด SEM ได้แก่

(๑) ให้การศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นแบบองค์รวม

(๒) ผลลัพธ์ที่ยอดเยี่ยมตามเป้าหมายจะส่งผลให้เห็นเป็นรูปธรรม และการแสดงผลในเชิงบวก

SEM ประกอบด้วย ๙ หลักเกณฑ์คุณภาพที่โรงเรียนสามารถประเมิน ได้แก่

(๑) ผู้นำ: ผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบโรงเรียนมีคุณค่ามาก และมุ่งเน้นการเรียนรู้ของนักเรียนและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานและวิธีการที่โรงเรียนที่อยู่ความรับผิดชอบต่อสังคม

(๒) การวางแผนเชิงกลยุทธ์: วิธีการเรียนที่ชัดเจนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มุ่งเน้นทิศทางกลยุทธ์ การพัฒนาแผนปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนทิศทางของโรงเรียน แผนงานและประสิทธิภาพ

(๓) เจ้าหน้าที่บริหาร: การศึกษาการพัฒนาและใช้ศักยภาพของบุคลากร เพื่อสร้างโรงเรียนที่ดีเยี่ยม

(๔) ทรัพยากร: การโรงเรียนจัดการทรัพยากรภายในและหุ้นส่วนภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการดำเนินงานของกระบวนการ

(๕) กระบวนการที่เน้นนักเรียน: วิธีการออกแบบโรงเรียนดำเนินบริหารจัดการและช่วยปรับปรุงกระบวนการสำคัญที่จะให้การศึกษาแบบองค์รวมและผลงานที่ต่อเนื่องที่ดีของนักเรียน

(๖) การบริหารและผลการดำเนินงาน: โรงเรียนคือความสำเร็จให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียน

(๗) ผลลัพธ์ บุคลากร: คือความสำเร็จของโรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกอบรมและการพัฒนา และการสร้างขวัญกำลังใจของบุคลากร

(๘) ห้างหุ้นส่วนจำกัด: โรงเรียนจะบรรลุในความสัมพันธ์กับคู่แข่งและชุมชนที่มีขนาดใหญ่

(๙) ผลการปฏิบัติงานที่สำคัญ: สิ่งที่โรงเรียนสามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาแบบองค์รวมของนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอบเขตที่โรงเรียนสามารถบรรลุ ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

เกณฑ์คุณภาพของแต่ละการประเมินใน SEM ต้องใช้หลักดังนี้

(๑) วิธีการและระบบบูรณาการ เพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดโดยรูปแบบ

(๒) การปรับใช้ระบบของวิธีการและระดับของการปฏิบัติ

(๓) การประเมินปกติและทบทวนวิธีการและการใช้งาน ตามการติดตามผลและการวิเคราะห์ผลสำเร็จและต่อเนื่องของกิจกรรม

(๔) การตรวจหาลำดับความสำคัญของการวางแผนและการดำเนินการปรับปรุงกิจกรรม

(๕) ตั้งค่าที่เหมาะสมและประสิทธิภาพการทำงานที่ทำหายเป้าหมาย

(๖) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ๓ – ๕ ปี

(๗) การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับโรงเรียนเทียบเคียง

(๘) ระบุสาเหตุของผลดีหรือไม่ดี

SEM เป็นระบบการประเมินตนเองซึ่งจะเป็นกลไกสำหรับโรงเรียน ผู้นำในการขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียน ทีมงานตรวจสอบภายนอกจากกระทรวงศึกษาธิการ ผลการประเมินตนเองโดยใช้เกณฑ์เดียวกับประมาณหนึ่งครั้งใน ๕ ปี จากการประเมินจะต้องมีหลักฐานที่ชัดเจนในการปรับคะแนน เมื่อโรงเรียนมีมาตรฐานทำงานได้ดีกับเกณฑ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าไม่มีหลักฐานการนี้รูปแบบการให้คะแนนสำหรับประสิทธิภาพของโรงเรียน นอกจากนี้ยังทำคะแนนได้ดี โรงเรียนมีคุณภาพ ที่สำคัญยังมีหลักฐานที่ชัดเจนเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานทำให้ส่งผลเป็นข้อมูลในการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องผ่านการวิเคราะห์อย่างมีแนวโน้มที่ดี

SEM เป็นแผนแม่บทสำหรับโรงเรียน ดังนี้

(๑) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับรางวัลของโรงเรียนประจำปี เป็นความสำเร็จที่เป็นปัจจุบัน

(๒) รางวัล Best Practices (BPA) ซึ่งตระหนักถึงโรงเรียนที่มีคะแนนดีในประเภทรางวัลอย่างยั่งยืนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (SAA) ซึ่งตระหนักถึงโรงเรียนที่มีคะแนนดีอย่างยั่งยืนใน “ผลลัพธ์” เป็นรางวัลที่ได้รับรางวัลความเป็นเลิศโรงเรียน (SEA) ซึ่งจะทำให้โรงเรียนมีชื่อเสียง

(๓) ความท้าทายของการประกันคุณภาพในยุคของความหลากหลายและนวัตกรรมในประเทศสิงคโปร์ (Challenges of quality assurance in an era of diversity and innovation)

(๑) แผงความตึงเครียดในแนวทางการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง

รัฐบาลได้กล่าวถึงความตั้งใจในการกระจายอำนาจ อำนาจของตนออกมาในรูปแบบการควบคุมโดยตรง เพื่อเพิ่มเติมการควบคุมดูแลในระยะไกล นี้มีขึ้นเพื่อเป็นเวทีสำหรับความหลากหลายและนวัตกรรมในระบบโรงเรียนมีอิสระเพิ่มขึ้น ผู้นำโรงเรียนและครูผู้สอนมีอำนาจ เพื่อให้การเปลี่ยนแปลงที่โรงเรียนเพื่อตอบสนองนักเรียน มี ๓ รูปแบบหลักของการกระจายอำนาจ คือ

(๑.๑) การโอนงานและการทำงาน แต่ไม่มีอำนาจไปยังหน่วยงานอื่นในองค์กรนั้น

(๑.๒) คณะผู้แทนเกี่ยวข้องกับการโอนอำนาจในการตัดสินใจจากที่สูงที่ต่ำกว่า

(๑.๓) หน่วยลำดับชั้น แต่ละอำนาจที่สามารถถอนได้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของหน่วย การตกทอดมาเป็นมรดก หมายถึงการโอนอำนาจไปยังหน่วยงานในกำกับของรัฐที่สามารถทำหน้าที่อิสระหรือหน่วยงานที่สามารถกระทำได้โดยไม่ต้องขออนุญาตก่อน

ในขณะที่ทั้ง ๓ รูปแบบของการกระจายอำนาจได้รับการปฏิบัติในสิงคโปร์ระบบการศึกษา ความพยายามของรัฐบาลปัจจุบันในระบบการศึกษา สามารถอธิบายได้มากขึ้นอย่างถูกต้องตามรูปแบบของการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง รัฐบาลพยายามที่จะกระจายอำนาจและให้อิสระตกมาอยู่กับหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับโรงเรียน ในทางกลับกันจะมีความเสี่ยงจากการลดควบคุมมาตรฐานการศึกษา เมื่อรัฐบาลมีน้อยลง จึงจำเป็นต้องมีระบบการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ ระบบดังกล่าวจะป้องกันการสูญเสียของการควบคุม และความคล่องตัวในการสื่อสารและสิทธิการพิจารณาการบริหารจัดการ ระบบของตัวชี้วัดประสิทธิภาพและการประเมินคุณภาพการศึกษามั่นใจมากขึ้น ความรับผิดชอบและการตอบสนองในการควบคุมส่วนกลาง

ดังนั้นในสิงคโปร์ มีการกระจายอำนาจไม่เพียงเกี่ยวกับการพลิกอำนาจและผู้มีอำนาจ รัฐบาลยังคงดำเนินการเพื่อให้บรรลุความรับผิดชอบที่ดีของชาติ และผลที่มีตอบแทนสูงสำหรับการให้ค่าตอบแทนประชาชน ดังนั้นความหลากหลายที่หวังที่จะพัฒนาเป็นความหลากหลายของหมายถึงการไม่สิ้นสุด ให้เศรษฐกิจของประเทศ กลยุทธ์การทำงานของโรงเรียนจะต้องมีความสัมพันธ์กับเป้าหมายของชาติ พัฒนาสังคมและเศรษฐกิจในประเทศสิงคโปร์ จึงเน้นการตรวจสอบได้และมาตรฐาน ดังนั้นสิ่งที่โรงเรียนกำลังประสบแนวโน้มอยู่ในกระบวนการกระจายอำนาจ เพิ่มเติมการกระจายอำนาจของเรื่องยุทธวิธีมากกว่าการรวบอำนาจของเส้นทางยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ความประสงค์ที่จะรักษาและส่งเสริมการศึกษาที่มีคุณภาพสูง และเพื่อโรงเรียนช่วยให้มีความยืดหยุ่นพอที่จะกระจายการลงทุนและสร้างสรรค์นวัตกรรมอื่นๆ นี่คือการที่ท้าทายที่จะให้บรรลุทั้งภาครัฐและโรงเรียน

ในยุคของการกระจายอำนาจความหลากหลายและนวัตกรรมนักศึกษาจะได้รับ เพื่อปลดปล่อยความคิดสร้างสรรค์ของพวกเขา และต้องกล้าที่จะทดสอบและรับความเสี่ยง โรงเรียนได้รับการสนับสนุนจากการคิดนอกกรอบและหาเส้นทางของตัวเองและทำลายพรมแดน แต่ในความเป็นจริงแล้วกระบวนการนี้ในการรวมอำนาจยังคงแข็งแกร่งมาก การประกันคุณภาพสอดคล้องกับมาตรฐานความต้องการของบางอย่างและความสำเร็จของการปฏิบัติ ตัวชี้วัด ปัจจัยพื้นฐานบางตัวเช่น การตรวจสอบ การปรับเปลี่ยน และคงความทันสมัย

(๒) การแข่งขัน

แม้ว่าการศึกษาอาจไม่ใหม่ในสิงคโปร์ มาโดดเด่นมากขึ้นในยุคของการกระจายอำนาจจากส่วนกลาง

(๒.๑) บทบาทของรัฐซ้ำ อาจคิดค้นเพื่อหาวิธีทำให้ผู้รับบริการแทนผู้ให้บริการ เช่นเดียวกับในอดีต

(๒.๒) โรงเรียนจะต้องทำงานมากขึ้น เช่น สถานประกอบการขององค์กรแข่งขันกันในการหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความมีชื่อเสียงในประเทศ และทั่วโลกแม้กระทั่งตลาดการศึกษา

การแข่งขันสูงและต้องได้รับการปรับปรุงในขณะที่ในทฤษฎี SEM สามารถประเมินตนเองและการปรับปรุงในแบบรวมศูนย์

กระบวนการที่คณะกรรมการกระจายอำนาจผู้นำโรงเรียนอาจจะยังคงรูปแบบการตีความหมายเป็นหนึ่งสำหรับการควบคุมและการพิจารณา ซึ่งจะมีผลต่อการแข่งขันของโรงเรียนของพวกเขา และพวกเขาก็มีส่วนร่วมงานรับรัฐบาล จึงจำเป็นต้องได้คะแนนดี อาจกล่าวได้ว่ารางวัลและการประกันคุณภาพในสภาพแวดล้อมที่การแข่งขันอาจมีผลข้างเคียง

ในปีล่าสุดหนังสือพิมพ์ได้รายงานเหตุการณ์ต่างๆ ของโรงเรียนลดลง การแข่งขันกีฬาบางชนิดไม่เข้าร่วมกิจกรรมในหลักสูตร เพื่อที่จะมุ่งเน้นเฉพาะกลุ่มของพวกเขาการแข่งขันที่พวกเขามีโอกาสมากขึ้นเพื่อสะสมผลและต้องการชนะรางวัลอื่นๆ ได้เขียนในหนังสือพิมพ์และแปลกใจ บางโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นที่สนใจมากขึ้นในการแข่งขันสำหรับรางวัลที่ให้แก่ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของสมรรถภาพทางกาย และระดับต่ำของโรคอ้วนในนักเรียนของพวกเขา หรือสมรรถภาพทางด้านกายที่เกิดขึ้นจริงของนักเรียน ตอนนี้การเข้าร่วมของโรงเรียนในกิจกรรมร่วมหลักสูตร (CCA) รวมทั้งเป็นสถิติสมรรถภาพทางกายของพวกเขาแสดงต่อสาธารณะ ในความสำเร็จของพวกเขาในพื้นที่อื่นๆ เช่น การศึกษาแห่งชาติและการปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับครูและเด็กนักเรียน ความตั้งใจเป็นที่เข้าใจก็คือการพัฒนาให้นักเรียนทุกคนอย่างสม่ำเสมอ รางวัลที่ได้รับเป็นผลพวง เหล่านี้มีความเปลี่ยนแปลงจากการครอบงำความคิด และเกิดการครอบงำจิตใจด้วยการชนะรางวัลอื่นๆ ทั้งหมดเช่นกัน

จากที่กล่าวมาจึงเป็นการพิสูจน์ได้ว่าการใช้ SEM อาจส่งผลให้ในบางโรงเรียนใช้มากขึ้น กลยุทธ์การแอบแฝงเดียวกับที่พวกเขาได้ใช้ในเวลานี้ ของกระบวนการและกิจกรรมในโรงเรียนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพโรงเรียนของพวกเขา ประสิทธิภาพในการประกันคุณภาพที่ได้รับการประเมินเป็นไปได้อย่างดี ตัวอย่างเช่น ครูใหญ่ลดกิจกรรมร่วมหลักสูตรที่มีอยู่ เพื่อที่จะมุ่งเน้นทรัพยากรของโรงเรียนที่มีต่อกิจกรรมเหล่านั้น ที่มีการพิจารณาเพิ่มเติม มีผลในแง่ของรางวัลชนะเลิศในการแข่งขันระหว่างโรงเรียน

ดังนั้น SEM อาจจะหันไปยังรูปแบบของการจัดอันดับของโรงเรียนอื่น วัตถุประสงค์และความหมายเดิมของมันหายไปในการแข่งขัน การเพิ่มจำนวนของชนิดของรางวัลที่ได้รับก็สามารถเพิ่มจำนวนของข้อมูลสำหรับโรงเรียนที่เข้าร่วมการแข่งขัน

(๓) รางวัลกับนวัตกรรม

SEM เป็นระบบของรางวัลให้กับโรงเรียนตามเกณฑ์ที่กว้าง รวมทั้งเพิ่มการปฏิบัติที่ดีที่สุดขององค์กร และความสำเร็จในการกีฬา และศิลปะ ในทางทฤษฎีรางวัลมีขึ้นเพื่อส่งเสริมคุณภาพในพื้นที่ที่แตกต่างกันและรูปแบบที่แตกต่างกันเฉลิมฉลองความเป็นเลิศ อย่างไรก็ตามในสภาพแวดล้อมการแข่งขันรางวัล นอกจากนี้ยังมีเครื่องมือทางการตลาดที่มีประสิทธิภาพเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ต่อไปนี้แสดงให้เห็นตารางผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในปี ๒๐๐๔

โรงเรียนชั้นนำในสิ่งคิโปรมีภาวะของตัวเองที่เข้มแข็ง เป็นระบบการการควบคุมตนเอง ที่สามารถให้อยู่ในระบบได้อย่างมีคุณภาพและให้ตรงตามมาตรฐาน ในสภาพแวดล้อมที่มีแข่งขันสูงรางวัลเป็นเครื่องมือการตลาดที่มีประสิทธิภาพ เพื่อความมั่นใจของลูกค้าของคุณภาพ แต่ในยุคของความหลากหลายและนวัตกรรมในโรงเรียนดังกล่าวข้างต้น เป็นหนึ่งในสิ่งในกิจการนอกเหนือจากที่ได้รับการยอมรับโดยระบบการประกันคุณภาพเป็นมาตรฐาน ความเข้มข้นในระบบใหม่บางครั้งอาจใช้การ

ไม่ได้ โดยต้องที่จะต้องมีการวัดที่เคยได้รับหรือประวัติการได้รับรางวัลในปีก่อนๆ นั้น ดังนั้นจึงมีความตึงเครียดระหว่างการแสวงหาความหลากหลายและนวัตกรรมและระบบที่มีอยู่

(๔) ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ

แหล่งที่มาของความตึงเครียดที่เกี่ยวข้องคือกระทรวงศึกษาธิการได้เน้นว่าใน โรงเรียนควรมีมาตรฐาน เพื่อแทนคำว่า ตัวชี้วัดประสิทธิภาพของ SEM ต้องใช้ความสำเร็จของตัวชี้วัดดังกล่าว และการมีหลักฐาน SEM เป็นระบบวินิจฉัยที่ดีสำหรับการประเมินตนเองและข้อมูลสำหรับการปรับปรุง และอาจจะควบคู่ไปกับการดำเนินการปรับปรุงคุณภาพที่เหมาะสมตามกรอบ แต่ก็ไม่สามารถส่งเสริมนวัตกรรมล้ำยุค ในทางปฏิบัติเพื่อให้คะแนนที่ดีใน SEM หลากๆ คนอาจจะเก็บรวบรวมข้อมูลและการเขียนรายงาน รายงานอาจจะควบคู่โดยการติดตามผลการดำเนินการ เพราะจากการปรับปรุงและนวัตกรรม SEM เน้นการเปรียบเทียบ แต่ในยุคของความหลากหลายและนวัตกรรม โรงเรียนที่แตกต่างกันจะมีบริบทที่แตกต่างกันมาก การเปรียบเทียบหากไม่ได้ดำเนินการอย่างเหมาะสมอาจจะไม่มีความหมายและสามารถเป็นสิ่งที่ไร้ประโยชน์ เพื่อการพัฒนาที่แท้จริงอาจเกิดเหตุการณ์พยายามที่จะเลียนแบบอื่นๆ ของสถานศึกษาลักษณะเดียวกัน และปฏิบัติให้ดีที่สุดที่อาจไม่เหมาะสมกับบริบทใหม่

ปัญหาอีกประการหนึ่งที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้นำโรงเรียนมีขาดความตระหนัก มักจะรวมความแข็งแกร่งของโรงเรียนมองข้ามขั้นตอนการประเมินตนเองที่โรงเรียนสามารถปฏิบัติ เมื่อจัดตั้งระบบของตนเองได้ สามารถขับเคลื่อนด้วยความต้องการในการปรับปรุงคะแนน SEM เน้นอยู่

พื้นที่สำหรับการปรับปรุงในบางครั้ง ผ่านผู้นำเพื่อความแข็งแกร่งของโรงเรียนและการใช้ประโยชน์ที่มีประสิทธิภาพของจุดแข็งเหล่านี้

ดังนั้นในยุคของความหลากหลายและนวัตกรรมความท้าทาย คือ การหลีกเลี่ยงการเปลี่ยนแปลง เป้าหมายเป็นตัวบ่งชี้ประสิทธิภาพ แม้จะมีความต้องการที่มีคุณภาพการรับรอง ซึ่งสามารถกระทำด้วยความสม่ำเสมอเป็นเรื่องที่กระทำได้อย่าง

(๕) โรงเรียนแกนนำ

ความท้าทายคุณภาพและนวัตกรรมใหม่ จึงเป็นที่เรียกร้องสำหรับผู้นำโรงเรียนส่งผลสะท้อนกลับกลายเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง ผู้นำโรงเรียนมากมายมีการดำเนินการอย่างรวดเร็วจากกระบวนการต้นของ ‘คำสั่ง’ ที่ได้รับจากสำนักงานใหญ่ให้เป็นส่วนหนึ่งในการประเมินตนเองและนวัตกรรม ในขณะที่ความต้องการคุณภาพที่น่าพอใจ บางครั้งอาจปรับปรุงได้อย่างรวดเร็ว แต่คนอื่นอาจแข่งขันกันในระหว่างการดำเนินการ

กรอบที่มีคุณภาพต้องมีทักษะที่พบไม่ได้บ่อยครั้ง แม้ในอุตสาหกรรมและภาคการค้า จริงยังไม่พบในแบบแผนที่สมบูรณ์ โรงเรียนชั้นนำตอนนี้จะต้องเป็นนักคิดระบบ การเปลี่ยนแปลงและผู้นำ โรงเรียนชั้นนำการฝึกอบรม ศิลปะและการเตรียมความพร้อมเป็นหัวใจหลักในการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิภาพในการประกันคุณภาพ และต้องเป็นระบบประกันคุณภาพที่มีมาตรฐาน สามารถวัดและประเมินผลได้ ที่สำคัญตอนนี้โรงเรียนชั้นนำมีอิสระในบางขั้นตอนที่พวกเขาสามารถจะปฏิบัติให้โรงเรียนของพวกเขาเป็นโรงเรียนแถวหน้า ว่าอะไรเป็นแบบแผนที่ดีเยี่ยมของโรงเรียนมีอะไรบ้าง ของพวกเขาคิดอย่างไร ปรัชญาการศึกษาคืออะไร สิ่งที่ผู้นำเชื่อว่าในโรงเรียนจะพัฒนารูปแบบของโรงเรียนของพวกเขาให้เป็นโรงเรียนแห่งคุณภาพ

เมื่อเร็วๆ นี้ด้วยการจำลองข้อมูลทางธุรกิจและปรัชญาของผู้บริหารโรงเรียนมี เพื่อตรวจสอบสำหรับโรงเรียนที่เป็นเลิศ ในสิ่งที่นำแนวคิดต่างๆ เช่น ความหลากหลายและนวัตกรรมจริงๆ ในการศึกษา ตัวอย่างเช่น โรงเรียนอาจเป็นโรงเรียนที่ยอดเยี่ยม โดยไม่ต้องเก็บรวบรวมหลักฐานของความยอดเยี่ยมของโรงเรียน โรงเรียนสามารถทำทุกสิ่งที่ถูกต้องแต่ไม่สามารถประมวลทุกความเป็นเลิศสำหรับการแสดงข้อมูล โรงเรียนสามารถใช้ฐานข้อมูลเหล่านี้เป็นโรงเรียนที่ยอดเยี่ยม และเป็นที่รู้จักกันสำหรับครูผู้สอนดูแลและปลูกฝังค่านิยม รวมกับโรงเรียนที่อยู่ใกล้เคียงสามารถเป็นแรงบันดาลใจให้เจ้าหน้าที่และนักศึกษา โดยพูดถึงของ ‘นวัตกรรม’ เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นและกระตุ้นครูให้กระตือรือร้นในการเรียนการสอนให้มีการปรับปรุง ในทางการศึกษาเพื่อสะท้อนให้เห็นจริงจากการทำงานของระบบอาจเป็นเรื่องยาก แต่ถ้าเป็นจุดประสงค์หลักของการศึกษาที่ต้องทำร่วมกัน และในอนาคตสามารถนำเสนอถึงนวัตกรรมใหม่ที่ทันสมัย เป็นแนวคิดในการบริหารจัดการทางด้านการศึกษา โดยคำนึงถึงคุณลักษณะและความละเอียดอ่อนของการศึกษาที่ปลูกฝังในความสัมพันธ์ของมนุษย์มากกว่าในระบบและกระบวนการ มันยากที่จะปฏิบัติ แต่เป็นที่น่าจับตามองของครูที่ให้การดูแลและบทบาทต่างๆ ของครู ในการสร้างแบบจำลองของพวกเขาเอง ชีวิตประจำวัน นวัตกรรมไม่อาจควบคุม แต่มันอยู่ในส่วนลึกของจิตใจว่าอยู่ด้วยคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากจิตสำนึก ฉะนั้นแทนที่จะมีนวัตกรรมความหลากหลายและมีแนวคิดที่เป็นทิศทางเดียวกัน คุณภาพสำหรับโรงเรียนที่มีมาตรฐานขั้นสูง คือ มีปัญหาทางวัฒนธรรมที่เข้าซ้อนกับการแก้ไขปัญหานั้นในรูปแบบของธุรกิจ ผู้บริหารโรงเรียนมีความไว้วางใจกับการตัดสินใจของพวกเขาในความรับผิดชอบและทำในโลกที่มีมาตรการ

ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ดังนี้ สามารถนำมาวิเคราะห์ความหมายได้ดังตาราง ๒.๑๓ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๑๓วิเคราะห์การประกันคุณภาพการศึกษาของสิงคโปร์

การประกันคุณภาพการศึกษาของสิงคโปร์	๑	รวม	๒
๑) ผู้นำ:	✓	๒	✓
๒) การวางแผนเชิงกลยุทธ์:	✓	๒	✓
๓) เจ้าหน้าที่บริหาร	✓	๒	✓
๔) ทรัพยากร:	✓	๒	✓
๕) กระบวนการที่เน้นนักเรียน:	✓	๒	✓
๖) การบริหารและผลการดำเนินงาน:	✓	๒	✓
๗) ผลลัพธ์ บุคลากร	✓	๒	✓
๘) ห้างหุ้นส่วนจำกัด	✓	๒	✓
๙) ผลการปฏิบัติงานที่สำคัญ	✓	๒	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = Ng, P.T.

๒ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๒.๑๒ ผู้วิจัยสามารถสรุปการประกันคุณภาพการศึกษาของสิงคโปร์ดังนี้ คือ

๑) ผู้นำ: ผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบโรงเรียนมีคุณค่ามาก และมุ่งเน้นการเรียนรู้ของนักเรียนและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงานและวิธีการที่โรงเรียนที่อยู่ความรับผิดชอบต่อสังคม

๒) การวางแผนเชิงกลยุทธ์: วิธีการเรียนที่ชัดเจนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มุ่งเน้นทิศทางการยุทธ์ การพัฒนาแผนปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนทิศทางของโรงเรียน แผนงานและประสิทธิภาพ

๓) เจ้าหน้าที่บริหาร: การศึกษาการพัฒนาและใช้ศักยภาพของบุคลากร เพื่อสร้างโรงเรียนที่ดีเยี่ยม

๔) ทรัพยากร: การโรงเรียนจัดการทรัพยากรภายในและหุ้นส่วนภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิภาพเพื่อสนับสนุนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการดำเนินงานของกระบวนการ

๕) กระบวนการที่เน้นนักเรียน: วิธีการออกแบบโรงเรียนดำเนินบริหารจัดการและช่วยปรับปรุงกระบวนการสำคัญที่จะให้การศึกษาแบบองค์รวมและผลงานที่ต่อเนื่องที่ดีของนักเรียน

๖) การบริหารและผลการดำเนินงาน: โรงเรียนคือความสำเร็จให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียน

๗) ผลลัพธ์ บุคลากร: คือความสำเร็จของโรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกอบรมและการพัฒนาและการสร้างขวัญกำลังใจของบุคลากร

๘) ห้างหุ้นส่วนจำกัด: โรงเรียนจะบรรลุในความสัมพันธ์กับคู่แข่งและชุมชนที่มีขนาดใหญ่

๙) ผลการปฏิบัติงานที่สำคัญ: สิ่งที่โรงเรียนสามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาแบบองค์รวมของนักศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งขอบเขตที่โรงเรียนสามารถบรรลุ ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

โดยเกณฑ์การประเมิน SEM จะต้องใช้หลักดังนี้

๑) วิธีการและระบบบูรณาการ เพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่องทุกเกณฑ์คุณภาพที่กำหนดโดยรูปแบบ

๒) การปรับใช้ระบบของวิธีการและระดับของการปฏิบัติ

๓) การประเมินปกติและทบทวนวิธีการและการใช้งาน ตามการติดตามผลและการวิเคราะห์ผลสำเร็จและต่อเนื่องของกิจกรรม

๔) การตรวจหาลำดับความสำคัญของการวางแผนและการดำเนินการปรับปรุงกิจกรรม

๕) ตั้งค่าที่เหมาะสมและประสิทธิภาพการทำงานที่ทำนายเป้าหมาย

๖) การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ๓ – ๕ ปี

๗) การเปรียบเทียบผลการดำเนินงานกับโรงเรียนเทียบเคียง

๘) ระบุสาเหตุของผลดีหรือไม่ดี

โดยระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์ได้มีกระบวนการจัดการผ่านวิสัยทัศน์ทั้ง ๔ ด้าน และ ๑ พันธกิจ ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่

วิสัยทัศน์ที่ ๑: วิสัยทัศน์เพื่อชาติ

วิสัยทัศน์ที่ ๒: วิสัยทัศน์เพื่อการศึกษา

วิสัยทัศน์ที่ ๓: วิสัยทัศน์เพื่อการปฏิบัติ

วิสัยทัศน์ที่ ๔: วิสัยทัศน์เพื่อความร่วมมือ

พันธกิจทางการศึกษาของสิงคโปร์: Moulding the future of our nation เน้นการหล่อหลอมประชากรของชาติเพื่อการพัฒนาชาติในอนาคต

๒.๒.๑๑.๓ มหาวิทยาลัยที่มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่เด่น

๑) มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในโลก TIMES HIGHER EDUCATION ๒๐๑๗-๒๐๑๘

Times Higher Education มหาวิทยาลัยจากสหราชอาณาจักรได้ทีหนึ่งและที่สองเป็นครั้งแรกในการจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกครั้งล่าสุด^{๘๘} โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ได้แก่

- ๑.การสอน (สภาพแวดล้อมการเรียนรู้) Teaching (the learning environment)
- ๒.การวิจัย (ปริมาณรายได้และชื่อเสียง) Research (volume, income and reputation)
- ๓.การอ้างอิง (อิทธิพลการวิจัย) Citations (research influence)
- ๔.แนวโน้มระหว่างประเทศ (พนักงานนักศึกษาและการวิจัย) International outlook (staff, students and research)
- ๕.รายได้จากอุตสาหกรรม (การถ่ายโอนความรู้) Industry income (knowledge transfer)

อันดับของปี ๒๐๑๗-๒๐๑๘ ที่ได้มีการเผยแพร่ออกมาเมื่อวันที่ ๕ ก.ย. ๒๐๑๗ University of Oxford และ University of Cambridge ครองอันดับ หนึ่งและ อันดับสอง ตามลำดับ Oxford ได้ครองอันดับที่หนึ่งติดต่อกันเป็นปีที่สองแล้ว ในขณะที่ Cambridge เอาชนะ California Institute of Technology (Caltech) และ Stanford University ขึ้นจากอันดับที่สี่ขึ้นไปอยู่อันดับที่สอง

ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยจากสหราชอาณาจักรจะครองอันดับสูงสุดสองอันดับได้ แต่มหาวิทยาลัยจากสหราชอาณาจักรก็มีอยู่เพียง ๑๒ แห่ง เทียบกับ ๔๑ แห่งจากสหรัฐอเมริกาที่อยู่ใน ๑๐๐ อันดับแรก

ในระดับโลกแล้ว มหาวิทยาลัยจากสหรัฐอเมริกายังคงมีสัดส่วนที่มากเป็นส่วนใหญ่ในการจัดอันดับ แต่มหาวิทยาลัยจีนก็ได้ไต่อันดับขึ้นมารวดเร็วทุกๆปี

THEWRR๒๐๑๘	THEWRR๒๐๑๗	Institution	Country
๑	๑	University of Oxford	United Kingdom
๒	๔	University of Cambridge	United Kingdom
=๓	๒	California Institute of Technology	United States

^{๘๘}มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในโลก TIMES HIGHER EDUCATION 2017-2018, <https://www.hotcourses.in.th/study-abroad-info/latest-news/times-higher-education-world-university-rankings-2017-2018/> [ออนไลน์วันที่ 7 ธันวาคม 2560]

=๓	๓	Stanford University	United States
๕	๕	Massachusetts Institute of Technology	United States
๖	๖	Harvard University	United States
๗	๗	Princeton University	United States
๘	๘	Imperial College London	United Kingdom
๙	=๑๐	University of Chicago	United States
=๑๐	๙	ETH Zurich – Swiss Federal Institute of Technology Zurich	Switzerland

๒)มหาวิทยาลัย๑๐ อันดับ ที่ดีที่สุดในเอเชีย ประจำปี ๒๐๑๘

๑๐ อันดับมหาวิทยาลัยในเอเชีย ประจำปี ๒๐๑๘^{๘๒} ดังนี้

เมื่อวันที่ ๑๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ สถาบันการจัดอันดับ QS หรือ Quacquarelli Symonds จากประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นสถาบันการจัดอันดับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงมากที่สุดแห่งหนึ่งของโลก ได้ทำการเผยแพร่ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในเอเชีย ประจำปี ๒๐๑๘

อันดับ ๑ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีหนานหยาง จากสิงคโปร์

อันดับ ๒ มหาวิทยาลัยแห่งชาติสิงคโปร์ จากสิงคโปร์^{๘๓}

อันดับ ๓ มหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีฮ่องกง จากฮ่องกง

อันดับ ๔ สถาบันชั้นสูงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเกาหลี จากเกาหลี

อันดับ ๕ มหาวิทยาลัยฮ่องกง จากฮ่องกง

อันดับ ๖ มหาวิทยาลัยชิงหวา จากจีน

อันดับ ๗ มหาวิทยาลัยฟู้ตัน จากจีน

อันดับ ๘ มหาวิทยาลัยแห่งชาติไต้หวัน จากไต้หวัน

อันดับ ๙ มหาวิทยาลัยปักกิ่ง จากจีน

อันดับ ๑๐ มหาวิทยาลัยจีนแห่งฮ่องกง จากฮ่องกง

^{๘๒}

๒.๘.๓.๓ ประเทศที่คุณภาพด้านการศึกษาดีที่สุดในโลก ๑๐ อันดับ

เว็บไซต์ เวิลด์ อีโคโนมิกฟอรัม (World Economic Forum : WEF) ที่ตีพิมพ์บทความร่วมกับเว็บไซต์บิสซิเนสอินไซด์เดอร์ในสหราชอาณาจักร จากการสำรวจของอินเทอร์เน็ตเนชั่นส์ ซึ่งเป็นเครือข่ายผู้ที่ใช้ชีวิตและทำงานอยู่ในต่างประเทศที่ใหญ่ที่สุดในโลกโดยอินเทอร์เน็ตเนชั่นส์ได้สอบถามคนที่ทำงานในต่างประเทศ ๑๔,๓๐๐ คน ซึ่งมาจาก ๑๗๔ ประเทศ และอาศัยอยู่ใน ๑๘๑ ประเทศ พวกเขาได้ประเมินหัวข้อต่าง ๆ เกี่ยวกับชีวิตในต่างประเทศ ๔๓ ด้าน รวมถึงด้านสุขภาพ ความปลอดภัย ค่าครองชีพ และคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะในด้านการศึกษได้สอบถามจากชาวต่างชาติที่มีลูกต้องรับการศึกษาในประเทศนั้น ๆ และนี่ก็คือ ๑๐ ประเทศที่มีคุณภาพการศึกษาที่ดีที่สุดในโลก ดังนี้

อันดับที่ ๑ ประเทศฟินแลนด์ ผลการสำรวจพบว่าประเทศหรือดินแดนที่มีระบบการศึกษาคุณภาพดีที่สุด คือ ฟินแลนด์ โดย ๗๐% ของผู้ตอบแบบสอบถามระบุว่าคุณภาพการศึกษาที่นั่นดีเยี่ยมที่สุด ขณะที่ค่าเฉลี่ยของผู้ที่ระบุว่า คุณภาพการศึกษายอดเยี่ยมจากทั่วโลกอยู่ที่ ๒๑% ถือว่าได้เป็นเปอร์เซ็นต์ที่สูงมากเลยทีเดียว

อันดับที่ ๒ ประเทศสิงคโปร์ ชาวต่างชาติในสิงคโปร์ไม่พอใจในเรื่องของค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาสักเท่าไร แต่ ๕๓ % ของชาวต่างชาติที่มีลูกกำลังศึกษาอยู่นั้นระบุว่า คุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์นั้นยอดเยี่ยมมาก

อันดับที่ ๓ ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ จากผลการสำรวจว่าคุณภาพทางด้านการศึกษาของสวิตเซอร์แลนด์อยู่ในกลุ่มที่ดีที่สุดในโลก และยังเป็นอีกหนึ่งประเทศที่มีนักศึกษาชาวต่างชาติสนใจที่จะไปศึกษาต่อเป็นจำนวนมากด้วย

อันดับที่ ๔ ประเทศเกาหลีใต้ ผลการสำรวจด้านคุณภาพการศึกษาของเกาหลีใต้ในปีที่ปรับตัวดีขึ้น โดย ๔๗% ของชาวต่างชาติที่มีลูกระบุว่า คุณภาพการศึกษาที่นั่นยอดเยี่ยมขณะที่ผลการสำรวจในปีที่แล้วอยู่ที่ ๒๒% เรียกได้ว่าเป็นประเทศที่มีคุณภาพการศึกษาสูงขึ้นทุกปีเลยทีเดียว

อันดับที่ ๕ ฮองกง จากการสำรวจพบว่าฮองกงติดอยู่ใน ๓ อันดับสุดท้าย ทั้งในด้านค่าใช้จ่ายและการเข้าถึงการศึกษา แต่ว่าทางด้านคุณภาพของการศึกษาจัดอยู่ในกลุ่มยอดเยี่ยม

อันดับที่ ๖ ประเทศอิสราเอล นับว่าเป็นอีกหนึ่งประเทศที่มีระบบการศึกษาดีขึ้นอย่างยิ่ง โดย ๘๔% ของพ่อแม่ชาวต่างชาติในอิสราเอลเห็นว่าคุณภาพทางด้านการศึกษาในประเทศอิสราเอลน่าพอใจเป็นอย่างมาก

อันดับที่ ๗ ประเทศเบลเยียม ในการสำรวจด้านคุณภาพการศึกษาของเบลเยียมปีที่ผ่านมา นั้นได้เพียงแค่ ๑๗% เท่านั้น ส่วนในปีที่พ่อแม่ชาวต่างชาติที่ทำงานในประเทศเบลเยียมได้ระบุว่าคุณภาพทางการศึกษาในประเทศนั้นดีขึ้นเป็นอย่างมาก ซึ่งเป็นที่น่าพอใจสำหรับผู้ปกครองในการจ่ายค่าการศึกษาให้กับลูกๆ

อันดับที่ ๘ ประเทศไต้หวัน รั้งอันดับหนึ่งในด้านประเทศหรือดินแดนที่ดีที่สุดสำหรับผู้ทำงานในต่างประเทศโดยส่วนหนึ่งมาจากคุณภาพทางด้านการศึกษา อย่างไรก็ตามมีพ่อแม่ชาวต่างชาติที่ทำงานที่ไต้หวันเพียง ๓ % เท่านั้นที่ระบุว่าสามารถรับภาระค่าใช้จ่ายทั้งด้านการดูแลเด็กและการศึกษาได้โดยไม่ลำบาก

อันดับที่ ๙ ประเทศเนเธอร์แลนด์ เป็นอีกหนึ่งประเทศที่ติด ๑ ใน ๑๐ ในผลการสำรวจด้านคุณภาพการศึกษาที่ดีเยี่ยมอีกแห่งหนึ่งของโลก และยังติดอันดับที่ ๓๐ ของดินแดนที่ดีที่สุดสำหรับคนที่ทำงานในต่างประเทศอีกด้วย

อันดับที่ ๑๐ ประเทศออสเตรเลีย โดยพ่อแม่ชาวต่างชาติที่ทำงานที่นั่น ๖๔ % ระบุว่าบริการค่าใช้จ่ายด้านการศึกษาได้ไม่ลำบากมากนัก ซึ่งสูงกว่าค่าเฉลี่ยทั้งโลกอยู่ที่ ๔๕ % ขณะที่คุณภาพของการศึกษาก็เป็นที่พอใจจากผู้ตอบแบบสอบถาม ๘๔ % เลยทีเดียว

๓) มหาวิทยาลัย๑๐มหาวิทยาลัยของไทย ติดอันดับมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในเอเชีย ๒๐๑๗ โดย Times Higher Education (THE)^{๘๔}

โดยในปีนี้มีทั้งหมด ๑๐ มหาวิทยาลัยของไทยที่ได้ติดอันดับเข้าไปด้วยกัน ดังนี้

- ๑) มหาวิทยาลัยมหิดล อันดับที่ ๑ ของไทย (อันดับที่ ๙๗ ของเอเชีย)
- ๒) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี อันดับที่ ๒ ของไทย (อันดับที่ ๑๐๑-๑๑๐ ของเอเชีย) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อันดับที่ ๓ ของไทย (อันดับที่ ๑๕๑-๑๖๐ ของเอเชีย)
- ๓) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อันดับที่ ๔ ของไทย (อันดับที่ ๑๗๑-๑๘๐ ของเอเชีย)
- ๔) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อันดับที่ ๕ ของไทย (อันดับที่ ๑๘๑-๑๙๐ ของเอเชีย)
- ๕) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี อันดับที่ ๖ ของไทย (อันดับที่ ๑๙๑-๒๐๐ ของเอเชีย)
- ๖) มหาวิทยาลัยขอนแก่น อันดับที่ ๗ ของไทย (อันดับที่ ๒๐๑-๒๕๐ ของเอเชีย)
- ๗) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อันดับที่ ๘ ของไทย (อันดับที่ ๒๐๑-๒๕๐ ของเอเชีย)
- ๘) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อันดับที่ ๙ ของไทย (อันดับที่ ๒๕๑+ ของเอเชีย)
- ๙) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ อันดับที่ ๑๐ ของไทย (อันดับที่ ๒๕๑+ของเอเชีย)

มหาวิทยาลัยของไทยที่ติดอันดับโลกในปี ๒๐๑๖/๑๗ มีมหาวิทยาลัยของไทยติดเข้ามา ๘ สถาบันด้วยกัน^{๘๕} ได้แก่

- อันดับ ๒๕๒ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ขึ้นจากอันดับ ๒๕๓ ในปีที่แล้ว)
- อันดับ ๒๘๓ มหาวิทยาลัยมหิดล (ขึ้นจากอันดับ ๒๙๕ ในปีที่แล้ว)^{๘๖}
- อันดับ ๕๕๑-๖๐๐ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (อันดับคงที่จากปีที่แล้ว)
- อันดับ ๖๐๑-๖๕๐ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (อันดับคงที่จากปีที่แล้ว)
- อันดับ ๗๐๑ ขึ้นไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ตกลงจากอันดับ ๖๕๑-๗๐๐ ในปีที่แล้ว)

^{๘๔} 10 มหาวิทยาลัยไทย ติดอันดับมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในเอเชีย 2017 โดย Times Higher Education <https://campus.campus-star.com/education/32618.html> [ออนไลน์วันที่ 7 ธันวาคม 2560]

^{๘๕} การจัดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก ประจำปี ๒๐๑๖/๑๗ (QS World University Rankings ๒๐๑๖/๑๗) โดยสำนักจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกอย่าง Quacquarelli Symonds หรือ QS จากประเทศอังกฤษ, <https://campus.campus-star.com/variety/๑๙๗๓๙.html> [ออนไลน์วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐]

^{๘๖} มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน (AUN-QA), อ้างอิง <http://www.qd.mahidol.ac.th> [ออนไลน์วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑]

อันดับ ๗๐๑ ขึ้นไป มหาวิทยาลัยขอนแก่น (อันดับคงที่จากปีที่แล้ว)

อันดับ ๗๐๑ ขึ้นไป มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (อันดับคงที่จากปีที่แล้ว)

อันดับ ๗๐๑ ขึ้นไป มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (อันดับคงที่จากปีที่แล้ว)

ตารางที่ ๒.๑๘ สรุปลองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาตามที่ผู้วิจัยได้ศึกษา

องค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาของสกอ.	องค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาของสกอ.(CUPT QA)	องค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกสมศ.	เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) ของ สกอ.	เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน (AUNQA)	เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์(SEM)	เกณฑ์การประเมินคุณภาพในประเทศญี่ปุ่น
				ระดับหลักสูตร-สถาบัน		
				๑. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ๒. ข้อกำหนดของหลักสูตร ๓. โครงสร้างและเนื้อหา ของหลักสูตร ๔. กลยุทธ์การเรียนและ การสอน ๕. การประเมินผู้เรียน ๖. คุณภาพบุคลากรสาย วิชาการ ๗. คุณภาพบุคลากรสาย สนับสนุน ๘. คุณภาพผู้เรียน ๙. การสนับสนุนและการให้ คำปรึกษาผู้เรียน ๑๐. สิ่งอำนวยความสะดวก และโครงสร้างพื้นฐาน ๑๑. การประกันคุณภาพ กระบวนการเรียนและ การสอน ๑๒. กิจกรรมการพัฒนา บุคลากร ๑๓. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มี ส่วนได้ส่วนเสีย ๑๔. ผลผลิต		

				๑๕. ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย		
ระดับสถาบัน	ระดับสถาบัน	ระดับสถาบัน	ระดับสถาบัน		ระดับสถาบัน	ระดับสถาบัน
องค์ประกอบที่ ๑ การผลิตบัณฑิต องค์ประกอบที่ ๒ การวิจัย องค์ประกอบที่ ๓ การบริการวิชาการ องค์ประกอบที่ ๕ การบริหารจัดการ องค์ประกอบที่ ๔ การทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม	๑. คุณภาพศิษย์ ๒. คุณภาพครู/อาจารย์ ๓. การบริหารและธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ๗. มาตรการส่งเสริม ๕. การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ๖. อัตลักษณ์และเอกลักษณ์ ๔. ความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม	ระดับอุดมศึกษาประกอบด้วย ๙ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑. ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนการดำเนินงาน ๒. การเรียนการสอน ๓. กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา ๔. การวิจัย ๕. การบริการทางวิชาการ ๖. การทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรม ๗. การบริหารและการจัดการ ๘. การเงินและงบประมาณ ๙. ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ	๑. การนำองค์การ ๒. กลยุทธ์ ๓. ลูกค้ำ ๔. การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ๕. บุคลากร ๖. ระบบปฏิบัติการ ๗. ผลลัพธ์		๑. ผู้นำ ๒. การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ๓. เจ้าหน้าที่บริหาร ๔. ทรัพยากร ๕. กระบวนการที่เน้นนักเรียน ๖. การบริหารและผลการดำเนินงาน ๗. ผลลัพธ์ บุคลากร: ๘. ห้างหุ้นส่วนจำกัด ๙. ผลการปฏิบัติงานที่สำคัญ	๑. ปณิธาน และ วัตถุประสงค์ ๒. องค์การทางการศึกษา และวิจัย ๓. การรับนักศึกษา ๔. หลักสูตรการศึกษา ๕. กิจกรรมวิจัย ๖. องค์การการศึกษา ๗. สิ่งอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์ ๘. หนังสือ, ทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ และห้องสมุด ๙. การพิจารณาสิ่งที่ดี ให้แก่นักศึกษา ๑๐. การปกครองและ การบริหาร ๑๑. องค์การและระบบ สำหรับการศึกษาตนเอง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งตรวจสอบเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยที่ติดอันดับ ๓๐๐ อันดับของการจัดอันดับของมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดของ (QS World University Rankings ๒๐๑๖-๒๐๑๗) วิเคราะห์เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยที่ติดอันดับ ดังนี้

๑) เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบันโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ ดังนี้^{๘๗}

ระดับสถาบันประกอบด้วยผลการดำเนินงานระดับหลักสูตร ระดับคณะ และเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ที่ดำเนินการในระดับสถาบัน จำนวนรวม ๑๓ ตัวบ่งชี้ดังนี้

องค์ประกอบในการประกันคุณภาพสถาบัน	ตัวบ่งชี้
๑. การผลิตบัณฑิต	๑.๑ ผลการบริหารจัดการหลักสูตรโดยรวม
	๑.๒ อาจารย์ประจำสถาบันที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก
	๑.๓ อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
	๑.๔ การบริการนิสิตระดับปริญญาตรี
	๑.๕ กิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี
๒. การวิจัย	๒.๑ ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
	๒.๒ เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์
	๒.๓ ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย
๓. การบริการวิชาการ	๓.๑ การบริการวิชาการแก่สังคม
๔. การทำนุบำรุงศิลป และวัฒนธรรม	๔.๑ ระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
๕. การบริหารจัดการ	๕.๑ การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน
	๕.๒ ผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย
	๕.๓ ระบบกำกับประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย

^{๘๗} มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, คู่มือการประกันคุณภาพภายใน, เรื่องเดียวกัน, หน้า

๒) เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน(The Council of the University Presidents of Thailand Quality Assurance (CUPT QA)

องค์ประกอบหลักระดับสถาบัน ได้แก่

องค์ประกอบหลัก	ตัวบ่งชี้ย่อย
๑. คุณภาพศิษย์	๑)อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา
	๒)ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทาหรือประกอบอาชีพ อิสระภายใน๑ปี
	๓)คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ
	๔)ผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษามีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่
๒. คุณภาพครู/อาจารย์	๑)อาจารย์ประจำคณะที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก ๒)อาจารย์ประจำคณะที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ๓)ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย ๔)อาจารย์ได้รับการพัฒนา
๓. การบริหารและธรรมาภิบาลของ สถานศึกษา	๑)ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
	๒)บทบาทและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัย/กรรมการประจำ คณะ/คณบดี
	๓)บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา
	๔)ความพึงพอใจของนักศึกษา
๔. ความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม	๑) การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน
๕. การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	๑) การส่งเสริมสนับสนุนศิลปะและวัฒนธรรม
๖. อัตลักษณ์และเอกลักษณ์	๑) ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็น เอกลักษณ์ของสถาบัน
๗. มาตรการส่งเสริม	๑) การส่งเสริมสนับสนุนศิลปะและวัฒนธรรม

๓)การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยใช้เกณฑ์ของ สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สมศ.

การกำหนดตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามระดับอุดมศึกษามีดังนี้

องค์ประกอบหลัก	ตัวบ่งชี้ย่อย
ด้านคุณภาพบัณฑิต	๑) บัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี
	๒) คุณภาพของบัณฑิตปริญญาตรี โทและเอก ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
	๓) ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่
	๔) ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่
ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	๑) งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่
	๒) งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์
	๓) ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ
ด้านการบริการวิชาการแก่สังคม	๑) ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการ พัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย
	๒) ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก
ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	๑)การส่งเสริมและสนับสนุนด้านศิลปะและวัฒนธรรม
	๒)การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม
ด้านการบริหารและการพัฒนาสถาบัน	๑)การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสถาบัน
	๒)การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน
	๓)การพัฒนาคณาจารย์
ด้านการพัฒนาและประกันคุณภาพภายใน	๑)ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด
ด้านอัตลักษณ์และเอกลักษณ์	๑)ผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน
	๒)ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน
ด้านมาตรฐานการส่งเสริม	๑) ผลการขึ้นป้องกันหรือแก้ปัญหาของสังคมในด้านต่างๆภายในสถาบัน
	๒) ผลการขึ้นป้องกันหรือแก้ปัญหาของสังคมในด้านต่างๆภายนอกสถาบัน

๔) เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence (EdPEX))

เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) เกณฑ์หลัก	เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (EdPEX) เกณฑ์ย่อย
๑. การนำองค์การ	๑.๑ การนำ องค์การโดยผู้นำ ระดับสูง : ผู้นำ ระดับสูง นำ สถาบันอย่างไร
	๑.๒ การกำกับดูแลและความรับผิดชอบต่อสังคม : สถาบันดำเนินการอย่างไรในเรื่อง การกำกับดูแล และ ทำให้บรรลุผลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
๒. กลยุทธ์	๒.๑ การจัดทำกลยุทธ์ : สถาบันจัดทำกลยุทธ์อย่างไร
	๒.๒ การนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ : สถาบันนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติอย่างไร
๓. ลูกค้า	๓.๑ เสียงของลูกค้า : สถาบันมีวิธีการอย่างไรในการรวบรวมสารสนเทศจากผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่น
	๓.๒ ความผูกพันของลูกค้า: สถาบันมีวิธีการอย่างไรในการสร้างความผูกพันกับผู้เรียนและลูกค้ากลุ่มอื่น โดยตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มเหล่านั้น และสร้างสัมพันธ์
๔. การวัด การวิเคราะห์และการจัดการความรู้	๔.๑ การวัด วิเคราะห์ และปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์การ : องค์การมีวิธีการอย่างไรในการวัด วิเคราะห์ และเพื่อนำ มาปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์การ
	๔.๒ การจัดการความรู้ สารสนเทศ และเทคโนโลยีสารสนเทศ: สถาบันมีวิธีการอย่างไร ในการจัดการสินทรัพย์ทางความรู้ของสถาบัน รวมทั้งสารสนเทศ และ โครงสร้างของเทคโนโลยีสารสนเทศ
๕. บุคลากร	๕.๑ สภาพแวดล้อมด้านบุคลากร (Workforce Environment) : สถาบันมีวิธีการอย่างไร ในการสร้างสภาพแวดล้อมด้านบุคลากรที่เกื้อหนุนและมีประสิทธิผล
	๕.๒ ความผูกพันของบุคลากร (Workforce Engagement) : สถาบันมีวิธีการอย่างไรในการสร้างความผูกพันกับบุคลากร เพื่อให้เกิดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ก่อให้เกิดผลงานที่โดดเด่น
๖. ระบบปฏิบัติการ	๖.๑ กระบวนการทำงาน : สถาบันมีวิธีการออกแบบ จัดการ และปรับปรุง หลักสูตรและบริการและ กระบวนการทำงานที่สำคัญอย่างไร
	๖.๒ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติการ : สถาบันทำให้มั่นใจ ได้อย่างไรว่าการปฏิบัติการต่างๆ มีการบริหารจัดการ อย่างมีประสิทธิภาพ

๗. ผลลัพธ์	๗.๑ ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านกระบวนการ : ผลลัพธ์ด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน และด้านประสิทธิผลของกระบวนการเป็นอย่างไร
	๗.๒ ผลลัพธ์ด้านการมุ่งเน้นลูกค้า : ผลลัพธ์การดำเนินงานด้านการมุ่งเน้นลูกค้าเป็นอย่างไร

๕) เกณฑ์คุณภาพการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน(ASEAN University Network Quality Assurance :AUNQA)^{๘๘}

เกณฑ์คุณภาพการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน (AUNQA) เกณฑ์หลัก	เกณฑ์คุณภาพการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน (AUNQA) เกณฑ์ย่อย
๑. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	๑) การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร
	๒) หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
	๓) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมทั้งความรู้และทักษะทั่วไป รวมทั้งความรู้และทักษะเฉพาะทาง
	๔) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสะท้อนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
๒. ข้อกำหนดของหลักสูตร	๑) มหาวิทยาลัยใช้ข้อกำหนดของหลักสูตร
	๒) ข้อกำหนดของหลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและการทำให้บรรลุเป้าหมาย
	๓) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้
๓. โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร	๑) เนื้อหาของหลักสูตรแสดงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างความรู้และทักษะทั่วไป กับความรู้และทักษะเฉพาะทาง
	๒) หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย
	๓) แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
	๔) หลักสูตรมีองค์ประกอบที่ชัดเจนและสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน มีการบูรณาการเนื้อหาระหว่างรายวิชา
	๕) หลักสูตรแสดงให้เห็นถึงทั้งความกว้างและความลึกทางวิชาการ
	๖) หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำ

^{๘๘}รูปแบบและแนวทางการประกันคุณภาพของ AUNQA สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียนได้, AUN-QA (Asean University Network Quality Assurance), [<http://qa.swu.ac.th/aunqa.html> : ออนไลน์วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑]

	โครงการ หรือวิทยานิพนธ์ ๗) เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย
๔. กลยุทธ์การเรียนและการสอน	๑) ผู้สอนหรือภาควิชามีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน ๒) กลยุทธ์การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ ๓) กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ๔) กลยุทธ์การเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้
๕. การประเมินผู้เรียน	๑) มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตามความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา ๒) การประเมินมีเกณฑ์อ้างอิง ๓) การประเมินใช้วิธีการที่หลากหลาย ๔) การประเมินสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร ๕) เกณฑ์ที่ใช้ประเมินมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ ๖) วิธีการประเมินครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ๗) มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา
๖. คุณภาพบุคลากรสายวิชาการ	๑) บุคลากรมีความสามารถในงานของตน ๒) มีบุคลากรเพียงพอที่จะทำงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ๓) การสรรหาบุคลากรและการเลื่อนตำแหน่งเป็นไปตามความสามารถเชิงวิชาการ ๔) มีการกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ระหว่างบุคลากรอย่างชัดเจน และเป็นที่เข้าใจตรงกัน ๕) มีการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ ๖) มีภาระงานบุคลากรและระบบงานที่สนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน ๗) มีการกำกับดูแลความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของบุคลากร ๘) มีกระบวนการทบทวน ปรึกษาหารือ และปรับการมอบหมายงาน ๙) มีการวางแผนและปฏิบัติตามแผนในเรื่องการสิ้นสุดการจ้าง และการเกษียณอายุงาน ๑๐) มีระบบการประเมินที่มีประสิทธิภาพ
๗. คุณภาพบุคลากรสายสนับสนุน	๑) บุคลากรห้องสมุดมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

	๒) บุคลากรห้องปฏิบัติการมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ
	๓) บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ
	๔) บุคลากรงานบริการนิสิตมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ
๘. คุณภาพผู้เรียน	๑) มีนโยบายในการรับผู้เรียนเข้าศึกษาที่ชัดเจน
	๒) มีกระบวนการในการรับเข้าศึกษาที่เหมาะสม
	๓) ภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับภาระการเรียนรู้ที่ระบุในหลักสูตร
๙. การสนับสนุนและการให้คำปรึกษาผู้เรียน	๑) มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเหมาะสม
	๒) ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ
	๓) ผู้เรียนได้รับการดูแลแนะนำอย่างเพียงพอ
	๔) ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ
๑๐. สิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน	๑) มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอน (ห้องเรียนและอุปกรณ์ในห้องเรียน) เพียงพอ
	๒) มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย
	๓) มีห้องปฏิบัติการเพียงพอและทันสมัย
	๔) มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอและทันสมัย
	๕) สิ่งแวดล้อมเชิงสุนทรีย์และมาตรฐานความปลอดภัยเป็นไปตามข้อกำหนดในทุกด้าน
๑๑. การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน	๑) ผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตร
	๒) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร
	๓) ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร
	๔) มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสม
	๕) รายวิชาและหลักสูตรมีการประเมินอย่างเป็นระบบโดยผู้เรียน
	๖) มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง
	๗) มีการประกันคุณภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของกระบวนการเรียนและการสอน รูปแบบและวิธีการประเมิน

๑๒. กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร	๑) มีแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา
	๒) มีกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการที่ระบุ
๑๓. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	๑) มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่างเพียงพอ
	๒) มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์เก่าอย่างเพียงพอ
	๓) มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนอย่างเพียงพอ
๑๔. ผลผลิต	๑) อัตราการสอบผ่านเป็นที่น่าสนใจและการลาออกกลางคันอยู่ในระดับที่ยอมรับได้
	๒) ระยะเวลาเฉลี่ยของการสำเร็จการศึกษาเป็นที่น่าสนใจ
	๓) อัตราการได้งานของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่น่าสนใจ
	๔) ระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนเป็นที่น่าสนใจ
๑๕. ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	๑) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่น่าสนใจ

๖) การประเมินคุณภาพในประเทศญี่ปุ่น(JUAA)

เกณฑ์คุณภาพการศึกษาการประเมินคุณภาพในประเทศญี่ปุ่น (JUAA) เกณฑ์หลัก	เกณฑ์คุณภาพการศึกษาการประเมินคุณภาพในประเทศญี่ปุ่น (JUAA) เกณฑ์ย่อย
๑. ภาระกิจและวัตถุประสงค์ (Missions and Objectives)	๑) ความเหมาะสมของภาระกิจและวัตถุประสงค์ของสถาบัน และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ตามนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
๒. องค์กรทางการศึกษาและวิจัย (Education and Research Organizations)	๑) ความเหมาะสมขององค์กรทางการศึกษาและวิจัยของสถาบัน
๓. การรับนักศึกษา (Student Admission)	๑) วิธีการที่ประยุกต์โดยสถาบันสำหรับการคัดเลือกนักศึกษาใหม่ โดยเฉพาะการมีวิธีการที่หลากหลายรวมถึงความเหมาะสมของแต่ละวิธีการของการคัดเลือก
	๒) ความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่สอบคัดเลือกกับนักศึกษาโควตา
๔. หลักสูตรการศึกษา (Educational Curricula)	๑. หลักสูตรการศึกษาในระดับสถาบัน ภาควิชาและอื่นๆ
	๑) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรการศึกษาในระดับสถาบัน ภาควิชาและอื่นๆ กับภาระกิจและวัตถุประสงค์ของแต่ละระดับ

	๒) ความเหมาะสมของขั้นตอนการสนับสนุนนักศึกษาที่มีอำนาจในการ ตัดสินใจของตนเองเกี่ยวกับการศึกษาของตน ภายใต้บริบทของวิธีการสำหรับการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา
	๓) ความเหมาะสมของวิธีการสำหรับการคำนวณจำนวนหน่วยกิตในแต่ละรายวิชาให้มีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะและเนื้อหาของรายวิชา รูปแบบ และความชอบ
	๔) สำหรับมหาวิทยาลัยที่สามารถโอนหน่วยกิตกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอื่นๆ ต้องมีความเหมาะสมในการกำหนดหน่วยกิต
	๕) สำหรับมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัยที่รับนักศึกษาจากคณะทางการศึกษาจากมหาวิทยาลัยอื่น และมีหน่วยกิตมาก่อนการเข้าศึกษา ต้องมีความเหมาะสมของวิธีการสำหรับการยอมรับหน่วยกิตดังกล่าว
	๖) การพิจารณาเป็นพิเศษสำหรับหลักสูตรการศึกษาที่พัฒนาขึ้นสำหรับ ผู้ใหญ่ นักศึกษาต่างชาติ และคนหนุ่มสาวที่เพิ่งกลับมาจากต่างประเทศ และการแนะนำการศึกษาแก่บุคคลดังกล่าว
	๗) ความเหมาะสมของวิธีการสำหรับการวัดประสิทธิผลของการศึกษา
	๘) ความเหมาะสมของการแนะนำที่เตรียมให้กับนักศึกษาในการพิจารณารายวิชาที่จะศึกษา
	๙) การวัดเพื่อเสริมประสบการณ์เรียนรู้ของนักศึกษา และพัฒนาวิธีการสอนของอาจารย์ รวมถึงประสิทธิผลของสิ่งนั้น
	๑๐) ความเหมาะสมของรูปแบบห้องเรียนและวิธีการสอนของอาจารย์ และประสิทธิผลของการแนะนำการศึกษา
	๒.หลักสูตรการศึกษาสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย
	๑) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และปณิธานและวัตถุประสงค์ของแต่ละบัณฑิตวิทยาลัย
	๒) ความเหมาะสมของการแนะนำการศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบของวิทยานิพนธ์ และความชอบ
	๓) การเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะนำการศึกษาและวิจัยสำหรับผู้ใหญ่ และนักศึกษาต่างชาติ
	๔) ความเหมาะสมของวิธีการสำหรับการวัดประสิทธิผลของการแนะนำการศึกษาและวิจัย
	๕) สำหรับมหาวิทยาลัยที่สามารถโอนหน่วยกิตกับมหา

	วิทยาลัยหรือสถาบันอื่นๆ ต้องมีความเหมาะสมในการกำหนดหน่วยกิต
	๖) ขอบเขตของปริญญาเอกและปริญญาโท จะต้องมีความเหมาะสมกับนโยบายและมาตรฐานสำหรับการได้รับปริญญา
	๓.การเรียนรู้ตลอดชีวิต
	๑) ความเหมาะสมของเตรียมการและการวัดเพื่อประยุกต์สำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต
๕.กิจกรรมวิจัย (Research Activities)	๑) ความเหมาะสมของระบบสำหรับค้นหาความจริงด้วยกิจกรรมวิจัยของบุคลากร การสอน
	๒) กิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอนในแต่ละหน่วยขององค์กรวิจัยและการศึกษา
	๓) ระดับของการให้กำลังใจและส่งเสริมกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอน และประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าว
๖.องค์การการศึกษา (Educational Organization)	๑) ความเหมาะสมขององค์การของบุคลากรการสอนในสถาบัน ที่สัมพันธ์กับปณิธานและวัตถุประสงค์ของสถาบัน ชนิดและธรรมชาติของหลักสูตร และจำนวนของนักศึกษา
	๒) สภาพของการสื่อสารระหว่างบุคลากรการสอนในกระบวนการสร้างหลักสูตรการศึกษา
	๓) ระบบสนับสนุนทรัพยากรบุคคลให้มีประสบการณ์ทางการศึกษาที่สมบูรณ์ด้วยการตรวจสอบและการฝึกอบรม รวมถึงการให้การศึกษาระดับนานาชาติและการศึกษาที่ไม่เป็นทางการที่เกี่ยวข้องกับสาขาและความชอบ และรู้จักจัดการทรัพยากรบุคคลอย่างเหมาะสม
	๔) ธรรมชาติของมาตรฐานและวิธีดำเนินการสำหรับการจูงใจ, การจ่ายเงินเดือน, ความกระตือรือร้น และการสนับสนุนบุคลากรการสอน และรู้จักประยุกต์การวางมาตรฐานอย่างเหมาะสม
	๕) วิธีสำหรับการประเมินกิจกรรมการศึกษาและวิจัยสำหรับบุคลากรการสอน และประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าว
๗.สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ (Facilities and Equipment)	๑) ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน
	๒) ความชัดเจนของระบบการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบภายในมหาวิทยาลัยสำหรับการรักษาไว้และการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์
๘. หนังสือ, ทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ และ	๑) การจัดเตรียมหนังสือ วารสารทางการศึกษา และ

ห้องสมุด (Books and Other Learning Resources, and Libraries)	ทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาและการวิจัย และมีปริมาณที่เหมาะสม
	๒) ขนาดและประสิทธิผลของห้องสมุด และความเหมาะสมของอุปกรณ์และการติดตั้ง
	๓) การพิจารณาค่าใช้จ่ายของผู้ใช้ห้องสมุด เช่น จำนวนเก้าอี้ในห้องอ่านหนังสือ เวลาที่เปิดบริการ ระบบเครือข่ายในห้องสมุด และประสิทธิผลและความเหมาะสมของสิ่งดังกล่าว
	๔) สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้ และความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ
๙.การพิจารณาสิ่งจัดให้นักศึกษา (Consideration Given to Student Life)	๑.ประสิทธิผลและความเหมาะสมของการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษา
	๒. การให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาในด้านชีวิตประจำวันและเป้าหมายการทำงาน และทำอย่างไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด
	๓. ความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุงสุขภาพจิตและสุขภาพกายของนักศึกษา
	๔. ประสิทธิภาพของการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ในพื้นฐานขององค์การ
๑๐.การปกครองและการบริหาร (Governance and Administration)	๑.จุดเน้นของบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในคณะ โดยเฉพาะบทบาทที่แสดงในแต่ละปีการศึกษาในหลักสูตรการศึกษา และสิ่งตีพิมพ์ส่วนบุคคล
	๒. ความเหมาะสมของวิธีการคัดเลือกอธิการบดีและคณบดี
	๓. ธรรมชาติขององค์การที่จัดการและกระจายความรับผิดชอบทางการศึกษา และประสิทธิผลของกิจกรรม
๑๑.องค์การและระบบสำหรับการศึกษาตนเอง (Organizations and Systems for Self-Study)	๑. ธรรมชาติของระบบสำหรับการศึกษาตนเองอย่างต่อเนื่อง และประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าว
	๒. ธรรมชาติของระบบสำหรับการพัฒนาในอนาคตและปฏิรูปตามการศึกษาตนเองและการประเมิน และประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าว

๗) เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์(School Excellence Model (SEM))

เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์(SEM) เกณฑ์หลัก	เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์(SEM) เกณฑ์ย่อย
๑) ผู้นำ	๑) ผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบโรงเรียนมีคุณค่ามาก
	๒) มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนักเรียนและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน
	๓) วิธีการที่โรงเรียนที่อยู่ความรับผิดชอบต่อสังคม
๒) การวางแผนเชิงกลยุทธ์	๑) วิธีการเรียนที่ชัดเจนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มุ่งเน้นทิศทางกลยุทธ์
	๒) การพัฒนาแผนปฏิบัติการเพื่อสนับสนุนทิศทางของโรงเรียน แผนงานและประสิทธิภาพ
๓) เจ้าหน้าที่บริหาร	๑) การศึกษาการพัฒนาและใช้ศักยภาพของบุคลากรเพื่อสร้างโรงเรียนที่ดีเยี่ยม
๔) ทรัพยากร	๑) การโรงเรียนจัดการทรัพยากรภายในและหุ้นส่วนภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ
	๒) สนับสนุนการวางแผนเชิงกลยุทธ์และการดำเนินงานของกระบวนการ
๕) กระบวนการที่เน้นนักเรียน	๑) วิธีการออกแบบโรงเรียนดำเนินบริหารจัดการและช่วยปรับปรุงกระบวนการสำคัญที่จะให้การศึกษาแบบองค์รวม
	๒) ผลงานที่ต่อเนื่องที่ดีของนักเรียน
๖) การบริหารและผลการดำเนินงาน	๑) โรงเรียนคือความสำเร็จให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโรงเรียน
๗) ผลลัพธ์ บุคลากร	๑) ความสำเร็จของโรงเรียนเกี่ยวกับการฝึกอบรมและการพัฒนา
	๒) การสร้างขวัญกำลังใจของบุคลากร
๘) ห้างหุ้นส่วนจำกัด	๑) โรงเรียนจะบรรลุในความสัมพันธ์กับคู่แข่งและชุมชนที่มีขนาดใหญ่
๙) ผลการปฏิบัติงานที่สำคัญ	๑) สิ่งที่โรงเรียนสามารถบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาแบบองค์รวมของนักศึกษา
	๒) ขอบเขตที่โรงเรียนสามารถบรรลุ ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

จากผลการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยเพื่อการสังเคราะห์กำหนดเกณฑ์การประกันคุณภาพ การศึกษาจากทัศนะและจากผลการศึกษาวิจัยของเกณฑ์การประกันคุณภาพทั้ง ๔ เกณฑ์ของ มหาวิทยาลัยที่ติดอันดับ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าองค์ประกอบที่นักวิชาการได้เสนอไว้ นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้นเพื่อให้การสังเคราะห์ เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษามีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึง ความหมายเดียวกันและครอบคลุมเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษามีลักษณะเดียวกัน สามารถนำมาวิเคราะห์ เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาได้ดังตาราง ๒.๑๖ ดังนี้

ตารางที่ ๒.๑๖วิเคราะห์เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา

เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา (เกณฑ์หลัก)	เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา (เกณฑ์ย่อย)	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	รวม	๘
๑.ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์	๑) ความเหมาะสมของปณิธานและวัตถุประสงค์ของสถาบัน และความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ตามนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง		✓	✓			✓		๔	✓
	๒ (ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน		✓	✓					๓	✓
	๓(ผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน		✓	✓					๓	✓
๒) ผู้นำและการบริหารจัดการ	๑ผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบโรงเรียนมีคุณค่ามาก (				✓			✓	๓	✓
	๒มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนักเรียนและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน (				✓			✓	๓	✓
	๓วิธีการที่โรงเรียนที่อยู่ความรับผิดชอบต่อสังคม (				✓			✓	๓	✓
	๔) การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน	✓	✓	✓					๔	✓
	๕) ผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย	✓	✓	✓					๔	✓
	๖) ระบบกำกับการประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย	✓	✓	✓					๔	✓
	๗) ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร	✓	✓	✓					๔	✓
	๘(การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบัน	✓	✓	✓					๔	✓
	๙(การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน	✓	✓	✓					๔	✓
	๑๐ผลการชี้้นำ (ป้องกันหรือแก้ปัญหาของสังคมในด้านต่างๆภายในสถาบัน			✓					๒	✓
	๑๑ผลการชี้้นำ (ป้องกันหรือแก้ปัญหาของสังคมในด้านต่างๆภายนอกสถาบัน			✓					๒	✓
	๑๒ผลการชี้ นำ (ป้องกันหรือแก้ปัญหาของสังคมในด้านต่างๆภายในสถาบัน			✓					๒	✓
๓) กลยุทธ์	๑ผู้สอนหรือภาคศึกษามีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน (				✓	✓			๓	✓
	๒กลยุทธ์การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ใน (				✓	✓			๓	✓

	เชิงวิชาการ									
	๓กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุนการเรียนรู้อย่างมี (คุณภาพ				✓	✓			๓	✓
	๔กลยุทธ์การเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และ (สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้				✓	✓			๓	✓
๔) ลูกค้ำ/ผู้เรียน	๑ (มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตามความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา				✓	✓	✓		๔	✓
	๒การประเมินมีเกณฑ์อ้างอิง (				✓	✓	✓		๔	✓
	๓การประเมินใช้วิธีการที่หลากหลาย (				✓	✓	✓		๔	✓
	๔ (การประเมินสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร				✓	✓	✓		๔	✓
	๕เกณฑ์ที่ใช้ประเมินมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ (				✓	✓	✓		๔	✓
	๖วิธีการประเมินครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร (				✓	✓	✓		๔	✓
	๗ (มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา				✓	✓	✓		๔	✓
	๘มีนโยบายในการรับผู้เรียนเข้าศึกษาที่ชัดเจน (				✓	✓	✓		๔	✓
	๙มีกระบวนการในการรับเข้าศึกษาที่เหมาะสม (				✓	✓	✓		๔	✓
	๑๐ (ภาระการเรียนของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับภาระการเรียนที่ระบุในหลักสูตร				✓	✓	✓		๔	✓
	๑๑วิธีการที่ประยุกต์โดยสถาบันสำหรับการคัดเลือกนักศึกษาใหม่ (โดยเฉพาะการมีวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงความเหมาะสมของแต่ละวิธีการของการคัดเลือก				✓	✓	✓		๔	✓
	๑๒ (ความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่สอบคัดเลือกกับนักศึกษาโควตา				✓	✓	✓		๔	✓
	๑๓(อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา		✓	✓					๓	✓
	๑๔(ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทาหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน		✓	✓					๓	✓

	๑ปี									
	๑๕(คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ		✓	✓					๓	✓
	๑๖(ผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษามีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่		✓	✓					๓	✓
	๑๗ (บัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี		✓	✓					๓	✓
	๑๘ (คุณภาพของบัณฑิตปริญญาตรี โทและเอก ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ		✓	✓					๓	✓
	๑๙ (ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่		✓	✓					๓	✓
	๒๐ (ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่		✓	✓					๓	✓
๕) บุคลากร	๑ (บุคลากรมีความสามารถในงานของตน				✓	✓	✓	✓	๕	✓
	๒มีบุคลากรเพียงพอที่จะทำงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร (				✓	✓	✓	✓	๕	✓
	๓การสรรหาบุคลากรและการเลื่อนตำแหน่งเป็นไปตามความสามารถเชิง (วิชาการ				✓	✓	✓	✓	๕	✓
	๔ (มีการกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ระหว่างบุคลากรอย่างชัดเจน และเป็นที่เข้าใจตรงกัน				✓	✓	✓	✓	๕	✓
	๕มีการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพ และ (ความเชี่ยวชาญ				✓	✓	✓	✓	๕	✓
	๖ (มีภาระงานบุคลากรและระบบจูงใจที่สนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน				✓	✓	✓	✓	๕	✓
	๗มีการกำกับดูแลความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของบุคลากร (				✓	✓	✓	✓	๕	✓
	๘มีกระบวนการทบทวน ปรัชษาหรือ และปรับการมอบหมายงาน (				✓	✓	✓	✓	๕	✓
	๙มีการวางแผน (นและปฏิบัติตามแผนในเรื่องการสิ้นสุดการจ้าง และการเกษียณอายุงาน				✓	✓	✓	✓	๕	✓
	๑๐มีระบบการประเมินที่มีประสิทธิภาพ (				✓	✓	✓	✓	๕	✓

	๑๑บุคลากรห้องสมุดมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ (ในระดับที่น่าพอใจ)				✓	✓	✓	✓	๕	✓
	๑๒ (บุคลากรห้องปฏิบัติการมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ)				✓	✓	✓	✓	๕	✓
	๑๓บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะ (ให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ)				✓	✓	✓	✓	๕	✓
	๑๔ (บุคลากรงานบริการนิสิตมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ)				✓	✓	✓	✓	๕	✓
	๑๕ (งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่)	✓		✓					๓	✓
	๑๖ (งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์)	✓		✓					๓	✓
	๑๗ (ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ)	✓		✓					๓	✓
	๑๘) อาจารย์ประจำสถาบันที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก	✓		✓					๓	✓
	๑๙) อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ	✓		✓					๓	✓
	๒๐) ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	✓		✓					๓	✓
	๒๑) เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	✓		✓					๓	✓
	๒๒) ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย	✓		✓					๓	✓
	๒๓) อาจารย์ได้รับการพัฒนา	✓		✓					๓	✓
	๒๔) บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา									
๖) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	๑ (การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร					✓			๒	✓
	๒หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (					✓			๒	✓
	๓ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมทั้งความรู้และทักษะทั่วไป รวมทั้ง (ความรู้และทักษะเฉพาะทาง					✓			๒	✓
	๔ (ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสะท้อนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					✓			๒	✓

๗) ข้อกำหนดของหลักสูตร	มหาวิทยาลัยใช้ข้อกำหนดของหลักสูตร (					✓			๒	✓
	๒ข้อกำหนดของหลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและการทำให้บรรลุ (เป้าหมาย					✓			๒	✓
	๓ (ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้					✓	✓		๓	✓
๘) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร	๑เนื้อหาของหลักสูตรแสดงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างความรู้และทักษะ (ทั่วไป กับความรู้และทักษะเฉพาะทาง					✓	✓		๓	✓
	๒ (หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย					✓	✓		๓	✓
	๓แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ (ที่คาดหวัง					✓	✓		๓	✓
	๔ หลักสูตรมีองค์ประกอบที่ชัดเจนและสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน (มีการบูรณาการเนื้อหาระหว่างรายวิชา					✓	✓		๓	✓
	๕หลักสูตรแสดงให้เห็นถึงทั้งความกว้างและความลึกทางวิชาการ (					✓	✓		๓	✓
	๖หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาการระดับกลาง จนถึงรายวิชา (เฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์					✓	✓		๓	✓
	๗ (เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย					✓	✓		๓	✓
	๘ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และปณิธานและ (วัตถุประสงค์ของแต่ละบัณฑิตวิทยาลัย					✓	✓		๓	✓
	๙ความเหมาะสมของการแนะแนวการศึกษาและวิจัย เกี่ยวกับรูปแบบของ (วิทยานิพนธ์ และความชอบ					✓	✓		๓	✓
	๑๐การเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนว (การศึกษาและวิจัยสำหรับผู้ใหญ่ และนักศึกษาต่างชาติ					✓	✓		๓	✓
	๑๑ความเหมาะสมของวิธีการสำหรับการวัดประสิทธิผลของการแนะแนว (การศึกษาและวิจัย					✓	✓		๓	✓
	๑๒ (สำหรับมหาวิทยาลัยที่สามารถโอนหน่วยกิตกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอื่นๆ ต้องมีความเหมาะสมในการกำหนดหน่วยกิต					✓	✓		๓	✓

	๑๓ขอบเขตของปริญญาเอกและปริญญาโท จะต้องมีความเหมาะสมกับ (นโยบายและมาตรฐานสำหรับการได้รับปริญญา					✓	✓		๓	✓
	๑๔ (ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และปณิธานและวัตถุประสงค์ของแต่ละบัณฑิตวิทยาลัย					✓	✓		๓	✓
	๑๕ความเหมาะสมของการแนะนำการศึกษาและวิจัย เกี่ยวกับรูปแบบของ (วิทยานิพนธ์ และความชอบ					✓	✓		๓	✓
	๑๖ (ความเหมาะสมของเตรียมการและการวัดเพื่อประยุกต์สำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต					✓	✓		๓	✓
๙) กิจกรรมพัฒนาบุคลากร	๑มีแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความ (ต้องการในการอบรมและพัฒนา					✓			๒	✓
	๒ (มีกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการที่ระบุ					✓			๒	✓
	๓ความเหมาะสมของระบบสำหรับค้นหาความจริงด้วยกิจกรรมวิจัยของ (บุคลากรการสอน					✓			๒	✓
	๔ (กิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอนในแต่ละหน่วยขององค์กรวิจัยและการศึกษา					✓			๒	✓
	๕ระดับของการให้กำลังใจและส่งเสริมกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอน (และประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าว					✓			๒	✓
	๖) การบริการนิสิตระดับปริญญาตรี	✓				✓			๓	✓
	๗) กิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี	✓				✓			๓	✓
๑๐) การสนับสนุนผู้เรียน	๑มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเหมาะสม (					✓			๒	✓
	๒ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูล (ป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ					✓			๒	✓
	๓(ผู้เรียนได้รับการดูแลแนะนำอย่างเพียงพอ					✓			๒	✓
	๔ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ (					✓			๒	✓

๑๑) สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก	๑ (ห้องเรียนและอุปกรณ์ในห้องเรียน) มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอน (เพียงพอ					✓	✓	✓	๔	✓
	๒ (มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย					✓	✓	✓	๔	✓
	๓ มีห้องปฏิบัติการเพียงพอและทันสมัย (					✓	✓	✓	๔	✓
	๔ มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอและทันสมัย (					✓	✓	✓	๔	✓
	๕ สิ่งแวดล้อมเชิงสุขอนามัยและมาตรฐานความปลอดภัยเป็นไปตาม (ข้อกำหนดในทุกด้าน					✓	✓	✓	๔	✓
	๖ การจัดเตรียมหนังสือ วารสารทางการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้ (อื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาและการวิจัย และมีปริมาณที่เหมาะสม					✓	✓	✓	๔	✓
	๗ ขนาดและประสิทธิภาพของห้องสมุด และความเหมาะสมของอุปกรณ์และ (การติดตั้ง					✓	✓	✓	๔	✓
	๘ (การพิจารณาค่าใช้จ่ายของผู้ใช้ห้องสมุด เช่น จำนวนเก้าอี้ในห้องอ่านหนังสือ เวลาที่เปิดบริการ ระบบเครือข่ายในห้องสมุด และประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งดังกล่าว					✓	✓	✓	๔	✓
	๙ สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้ (และความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ					✓	✓	✓	๔	✓
	๑๐) ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษา					✓	✓	✓	๔	✓
	๑๑) การให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาในด้านชีวิตประจำวันและเป้าหมายการทำงาน และทำอย่างไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด					✓	✓	✓	๔	✓
	๑๒) ความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุงสุขภาพจิตและสุขภาพกายของนักศึกษา					✓	✓	✓	๔	✓
	๑๓) ประสิทธิภาพของการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ในพื้นฐานขององค์การ					✓	✓	✓	๔	✓
	๑๔) ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับ					✓	✓	✓	๔	✓

	การบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน									
	๑๕) ความชัดเจนของระบบการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบภายในมหาวิทยาลัยสำหรับการรักษาไว้และการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์					✓	✓	✓	๔	✓
๑๒) การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน	๑) ผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตร (					✓			๒	✓
	๒) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของ (หลักสูตร					✓			๒	✓
	๓) ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน (และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร					✓			๒	✓
	๔) มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสม (					✓			๒	✓
	๕) รายวิชาและหลักสูตรมีการประเมินอย่างเป็นระบบโดยผู้เรียน (					✓			๒	✓
	๖) มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง (					✓			๒	✓
	๗) มีการประกันคุณภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของกระบวนการเรียนและการสอน รูปแบบและวิธีการประเมิน					✓			๒	✓
	๘) ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด (			✓		✓			๓	✓
๑๓) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม	๑) มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่างเพียงพอ (					✓			๒	✓
	๒) มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์เก่าอย่างเพียงพอ (					✓			๒	✓
	๓) (มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนอย่างเพียงพอ					✓			๒	✓
	๔) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่น่าพอใจ (					✓			๒	✓
	๕) มีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	✓	✓	✓					๔	✓
	๖) การส่งเสริมสนับสนุนศิลปะและวัฒนธรรม	✓	✓	✓					๔	✓
	๗) การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน	✓	✓	✓					๔	✓

	๘ (ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย	✓	✓	✓					๔	✓
	๙ (ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก	✓	✓	✓					๔	✓
	๑๐) การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม	✓	✓	✓					๔	✓
๑๔) ผลผลิต/ผลลัพธ์	๑ อัตราการสอบผ่านเป็นที่น่าสนใจและการลาออกกลางคันอยู่ในระดับที่ (ยอมรับได้				✓	✓		✓	๔	✓
	๒ (ระยะเวลาเฉลี่ยของการสำเร็จการศึกษาเป็นที่น่าสนใจ				✓	✓		✓	๔	✓
	๓ อัตราการได้งานของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่น่าสนใจ (				✓	✓		✓	๔	✓
	๔ ระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนเป็นที่น่าสนใจ (				✓	✓		✓	๔	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

๔ = เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบันของสกอ.

๖ = การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของ สมศ.

๕= ASEAN University Network Quality Assurance : AUNQA

๗ = School Excellence Model : SEM

๕= เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน: CUPT QA

๔ =Education Criteria for Performance Excellence : EdPEX

๖ = The Japanese University Accreditation Association: JUAA

๘ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๒.๑๖ ผู้วิจัยสามารถสรุปเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา แบ่งออกเป็น เป็น ๑๔ เกณฑ์หลัก และ ๑๓๓ เกณฑ์ย่อย โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑.ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์

๑) ความเหมาะสมของปณิธานและวัตถุประสงค์ของสถาบัน และความเหมาะสมของ วัตถุประสงค์ตามนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

๒) ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน

๓) ผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน

๒) ผู้นำและการบริหารจัดการ

๑) ผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบโรงเรียนมีคุณค่ามาก

๒) มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนักเรียนและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน

๓) วิธีการที่โรงเรียนที่อยู่ความรับผิดชอบต่อสังคม

๔) การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และ เอกลักษณ์ของสถาบัน

๕) ผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย

๖) ระบบกำกับการประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ
วิทยาเขตและวิทยาลัย

๗) ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

๘) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบัน

๙) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน

๑๐) ผลการชี้้นำ ป้องกัน หรือแก้ปัญหาของสังคมในด้านต่างๆภายในสถาบัน

๑๑) ผลการชี้ นำ ป้องกัน หรือแก้ปัญหาของสังคมในด้านต่างๆภายนอกสถาบัน

๓) กลยุทธ์

๑) ผู้สอนหรือภาควิชามีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน

๒) กลยุทธ์การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ

๓) กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

๔) กลยุทธ์การเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และสนับสนุนให้เกิด
การเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้

๔) ลูกค้ำ/ผู้เรียน

๑) มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตามความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จ
การศึกษา

๒) การประเมินมีเกณฑ์อ้างอิง

๓) การประเมินใช้วิธีการที่หลากหลาย

๔) การประเมินสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร

๕) เกณฑ์ที่ใช้ประเมินมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ

๖) วิธีการประเมินครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๗) มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา

- ๘) มีนโยบายในการรับผู้เรียนเข้าศึกษาที่ชัดเจน
- ๙) มีกระบวนการในการรับเข้าศึกษาที่เหมาะสม
- ๑๐) ภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับภาระการเรียนรู้ที่ระบุในหลักสูตร
- ๑๑) วิธีการที่ประยุกต์โดยสถาบันสำหรับการคัดเลือกนักศึกษาใหม่ โดยเฉพาะการมีวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงความเหมาะสมของแต่ละวิธีการของการคัดเลือก
- ๑๒) ความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่สอบคัดเลือกกับนักศึกษาโควตา
- ๑๓) อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา
- ๑๔) ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี
- ๑๕) คุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

แห่งชาติ

- ๑๖) ผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษามีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่
- ๑๗) บัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี
- ๑๘) คุณภาพของบัณฑิตปริญญาตรี โทและเอก ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

- ๑๙) ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่
- ๒๐) ผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่

๕) บุคลากร

- ๑) บุคลากรมีความสามารถในงานของตน
- ๒) มีบุคลากรเพียงพอที่จะทำงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- ๓) การสรรหาบุคลากรและการเลื่อนตำแหน่งเป็นไปตามความสามารถเชิงวิชาการ
- ๔) มีการกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ระหว่างบุคลากรอย่างชัดเจน และเป็นที่ยอมรับร่วมกัน

- ๕) มีการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ

- ๖) มีการงานบุคลากรและระบบจูงใจที่สนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน
- ๗) มีการกำกับดูแลความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของบุคลากร
- ๘) มีกระบวนการทบทวน ประเมินหรือ และปรับการมอบหมายงาน
- ๙) มีการวางแผนและปฏิบัติตามแผนในเรื่องการสิ้นสุดการจ้าง และการเกษียณอายุงาน
- ๑๐) มีระบบการประเมินที่มีประสิทธิภาพ
- ๑๑) บุคลากรห้องสมุดมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

พอใจ

- ๑๒) บุคลากรห้องปฏิบัติการมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

- ๑๓) บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

๑๔) บุคลากรงานบริการนิสิตมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

๑๕) งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่

๑๖) งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ที่นำไปใช้ประโยชน์

๑๗) ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ

๑๘) อาจารย์ประจำสถาบันที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก

๑๙) อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

๒๐) ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

๒๑) เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

๒๒) ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย

๒๓) อาจารย์ได้รับการพัฒนา

๒๔) บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา

๖) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑) การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร

๒) หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๓) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมทั้งความรู้และทักษะทั่วไป รวมทั้งความรู้และทักษะ

เฉพาะทาง

๔) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสะท้อนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๗) ข้อกำหนดของหลักสูตร

๑) มหาวิทยาลัยใช้ข้อกำหนดของหลักสูตร

๒) ข้อกำหนดของหลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและการทำให้บรรลุเป้าหมาย

๓) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้

๘) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร

๑) เนื้อหาของหลักสูตรแสดงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่างความรู้และทักษะทั่วไป กับความรู้

และทักษะเฉพาะทาง

๒) หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย

๓) แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๔) หลักสูตรมีองค์ประกอบที่ชัดเจนและสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน มีการบูรณาการเนื้อหา

ระหว่างรายวิชา

๕) หลักสูตรแสดงให้เห็นถึงความกว้างและความลึกทางวิชาการ

๖) หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์

๗) เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย

๘) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และปณิธานและวัตถุประสงค์ของแต่ละบัณฑิตวิทยาลัย

๙) ความเหมาะสมของการแนะแนวการศึกษาและวิจัย เกี่ยวกับรูปแบบของวิทยานิพนธ์ และความชอบ

๑๐) การเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนวการศึกษาและวิจัยสำหรับผู้ใหญ่ และนักศึกษาต่างชาติ

๑๑) ความเหมาะสมของวิธีการสำหรับการวัดประสิทธิผลของการแนะแนวการศึกษาและวิจัย

๑๒) สำหรับมหาวิทยาลัยที่สามารถโอนหน่วยกิตกับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอื่นๆ ต้องมีความเหมาะสมในการกำหนดหน่วยกิต

๑๓) ขอบเขตของปริญญาเอกและปริญญาโท จะต้องมีความเหมาะสมกับนโยบายและมาตรฐานสำหรับการได้รับปริญญา

๑๔) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และปณิธานและวัตถุประสงค์ของแต่ละบัณฑิตวิทยาลัย

๑๕) ความเหมาะสมของการแนะแนวการศึกษาและวิจัย เกี่ยวกับรูปแบบของวิทยานิพนธ์ และความชอบ

๑๖) ความเหมาะสมของเตรียมการและการวัดเพื่อประยุกต์สำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๙) กิจกรรมพัฒนาบุคลากร

๑) มีแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา

๒) มีกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการที่ระบุ

๓) ความเหมาะสมของระบบสำหรับค้นหาความจริงด้วยกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอน

๔) กิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอนในแต่ละหน่วยขององค์กรวิจัยและการศึกษา

๕) ระดับของการให้กำลังใจและส่งเสริมกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอน และประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าว

๖) การบริการนิสิตระดับปริญญาตรี

๗) กิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี

๑๐) การสนับสนุนผู้เรียน

๑) มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเหมาะสม

๒) ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับการศึกษาอย่างเพียงพอ

๓) ผู้เรียนได้รับการดูแลแนะนำอย่างเพียงพอ

๔) ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ

๑๑) สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

๑) มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอน (ห้องเรียนและอุปกรณ์ในห้องเรียน) เพียงพอ

- ๒) มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย
- ๓) มีห้องปฏิบัติการเพียงพอและทันสมัย
- ๔) มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอและทันสมัย
- ๕) สิ่งแวดล้อมเชิงสุนทรีย์และมาตรฐานความปลอดภัยเป็นไปตามข้อกำหนดในทุกด้าน
- ๖) การจัดเตรียมหนังสือ วารสารทางการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ที่จำเป็น
สำหรับการศึกษาและการวิจัย และมีปริมาณที่เหมาะสม
- ๗) ขนาดและประสิทธิผลของห้องสมุด และความเหมาะสมของอุปกรณ์และการติดตั้ง
- ๘) การพิจารณาค่าใช้จ่ายของผู้ใช้ห้องสมุด เช่น จำนวนเก้าอี้ในห้องอ่านหนังสือ เวลาที่
เปิดบริการ ระบบเครือข่ายในห้องสมุด และประสิทธิผลและความเหมาะสมของสิ่งดังกล่าว
- ๙) สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้ และความร่วมมือกับ
มหาวิทยาลัยอื่นๆ
- ๑๐) ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษา
- ๑๑) การให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาในด้านชีวิตประจำวันและเป้าหมายการทำงาน
และทำอย่างไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด
- ๑๒) ความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุงสุขภาพจิตและสุขภาพกายของนักศึกษา
- ๑๓) ประสิทธิภาพของการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย
ในพื้นฐานขององค์การ
- ๑๔) ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับการบรรลุ
วัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน
- ๑๕) ความชัดเจนของระบบการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบภายในมหาวิทยาลัย
สำหรับการรักษาไว้และการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์
- ๑๖) การประกันคุณภาพกระบวนการการเรียนและการสอน**
 - ๑) ผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตร
 - ๒) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร
 - ๓) ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร
 - ๔) มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสม
 - ๕) รายวิชาและหลักสูตรมีการประเมินอย่างเป็นระบบโดยผู้เรียน
 - ๖) มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง
 - ๗) มีการประกันคุณภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของกระบวนการเรียนและการ
สอน รูปแบบและวิธีการประเมิน
 - ๘) ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด
 - ๑๓) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและ
ความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม
 - ๑) มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่างเพียงพอ
 - ๒) มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์เก่าอย่างเพียงพอ

๓) มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนอย่างเพียงพอ

๔) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่น่าพอใจ

๕) มีระบบและกลไกการดำเนินงานบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๖) การส่งเสริมสนับสนุนศิลปะและวัฒนธรรม

๗) การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน

๘) ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย

๙) ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก

๑๐) การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม

๑๔) ผลผลิต/ผลลัพธ์

๑) อัตราการสอบผ่านเป็นที่น่าพอใจและการลาออกกลางคันอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๒) ระยะเวลาเฉลี่ยของการสำเร็จการศึกษาเป็นที่น่าพอใจ

๓) อัตราการได้งานของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่น่าพอใจ

๔) ระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนเป็นที่น่าพอใจ

๒.๓ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาประวัติของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^{๒๑๙} ขอนำเสนอประวัติของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและระบบการประกันคุณภาพการศึกษาดังต่อไปนี้

๒.๓.๑ ประวัติของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงของคณะสงฆ์ ซึ่งสมเด็จพระบวรราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท วราฯ พระราชสมภารเจ้า สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสถาปนาขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๒ มีชื่อเดิมว่า "มหาธาตุวิทยาลัย" และมีพระบรมราชโองการเปลี่ยนนามใหม่ว่า "มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย" เมื่อ วันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๔๓๙ โดยมีพระราชประสงค์จะให้เป็นอนุสรณ์เฉลิมพระเกียรติยศของพระองค์สืบไป ดังปรากฏในประกาศพระราชปรารภในการก่อพระฤกษ์สงฆ์เสนาสนาราชวิทยาลัยต่อไปนี้

มีสตุพระพุทธานุภาพ เป็นอติตฤกษณ์แล้ว ๒๔๓๙ พรรษา ปัตยบันกาล จันทรคติ นิยม จุลศักราช ๑๒๕๘ วานระสังวัจฉระ ภัทรบพมาส ชุชนปักขสัสมิตินิธิ รวิวาร สุริยคติกาล รัตนโกสินทร์ ศก ๑๑๕ กันยายนมาศ เตรสมมาสาหะคุณพิเศษ ปรีเฑทกาลกำหนด

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ บดินทรเทพยมหาราช บรมครูรัตนราชวรวงษวรรตมพษบริพัตร วรชัตติยราชนิกรโธม จาตุรันตบรมมหาจักรพรรดิราชสังกาศอุกโทสุชาติสังสุทธเคราะห์ณี จักรกรีบรมนารถ มหามกุฏราชวรางกูร สุจริตมูลสุสาธิต อรรคอุกฤษฎไพบุลย์บุรพา

^{๒๑๙} ประวัติของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย <http://www.mcu.ac.th>. (สืบค้นเมื่อวันที่

คุณฤกษ์ภูวนิหารสุภาธิการรังสฤษดิ์ธัญญลักษณ์วิจิตรโสภาคยสรรพางค์ มหาชนโนตมางคประนต
บาทบงกชยุคล ประสิทธิ์ สรรพศุภผลอุดมบรมสุขุมาล ทิพยเทพาวตารไพศาลเกียรติคุณ อดุลยพิเศษ
สรรพเทเวศรานุรักษ์ วิสิฐศักดิ์สมญา พินิตประชานารถ เปรมกระมลชัตติยราชประยูร มุลมุขมาตยา
ภิรมย์ อุดมเดชาธิการ บริบูรณ์คุณสาร สยามาทินครวรุฒเมกราชดิลก มหาปรีวารนายก อนันต์ม
หันทวรฤทธิเดช สรรพวิเศษศิรินทร อเนกชนนิกร สโมสรรสมมติ ประสิทธิ์วรยศมโหดม บรมราชสมบัติ
นพปดลเสวตฉัตรดิฉัตร ศิริรัตโนปลักษณมหา บรมราชาภิเศกาภิสิต สรรพทศทิศวิชิตไชย สกลมไห
ศวรียมหาสวามินทร์ มเหศวรมหินทรมหารามาราชโรดม บรมนารถ-ชาติอาชาไศรยพุทธาภิไธย
รัตนสรณารักษ์ อดุลศักดิ์อรคนเรศราชิบัติ เมตตากฤษฎาสิตลหุไทย อโนปไมยบุญการสกลไพศาล
มหารัชฎาธิบดินทร์ ปรมินทรธรรมิกราชาธิราช บรมนารถบพิตร พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระ
ดำริห์ว่า

จำเดิมแต่ได้เสด็จเถลิง ถวัลยราชสมบัติ บรมราชาภิเศกแล้วมาได้ทรงทูลบำรุง
พระพุทธศาสนาให้ถาวรรุ่งเรืองเจริญขึ้นโดยลำดับ แต่พระสัทธิธรรมในพระบรมพุทธศาสนานี้ ย่อมมี
เหตุปัจจัยอาศัยกันแลกัน เมื่อพระปริยัติสัทธิธรรมเจริญแพร่หลายอยู่ พระปฏิบัติสัทธิธรรม จึงจะเจริญ
ไพบูลย์ได้ เมื่อพระปฏิบัติสัทธิธรรมไพบูลย์อยู่ พระปฏิบัติสัทธิธรรมจึงจะสมบูรณ์ได้ พระปริยัติสัทธิธรรม
ย่อมเป็นรากเหง้าเค้ามูลแห่งพระศาสนา ๆ จะดำรงอยู่แลเจริญขึ้นก็ด้วยพระปริยัติสัทธิธรรม การที่จะ
บำรุงพระปริยัติสัทธิธรรม อันเป็นรากเหง้าของพระพุทธศาสนาให้ไพศาลบริบูรณ์ยิ่งขึ้น ก็ย่อมอาศัย
การบำรุงให้มีผู้เล่าเรียน แลที่เล่าเรียนให้สะดวกยิ่งขึ้น

การเล่าเรียนพระปริยัติสัทธิธรรม ที่เป็นไปอยู่ในเวลานั้น ก็ได้โปรดเกล้าฯ ให้จัดการบำรุงทั่วไปทุกพระ
อาราม แต่ยังหาเป็นอันนับว่าบริบูรณ์แท้ไม่ เพราะเป็นแต่สถานที่เล่าเรียนในชั้นต้น จึงทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งวิทยาลัยที่จะเล่าเรียนพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงขึ้น ๒ สถาน ๆ หนึ่งเป็นที่เล่าเรียน
ของพระสงฆ์ฝ่ายธรรมยุติกนิกาย ให้ตั้งที่วัดบวรนิเวศวรวิหาร พระอารามหลวง พระราชทานนามว่า
มหามกุฏราชวิทยาลัย เป็นที่เฉลิมพระเกียรติยศสมเด็จพระบรมชนกนาถ พระบาทสมเด็จพระจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัว อีกสถานหนึ่ง เป็นที่เล่าเรียนของพระสงฆ์ฝ่าย มหานิกาย ได้ตั้งไว้ที่วัดมหาธาตุราช
วรมหาวิหาร พระอารามหลวงนี้ มีนามว่า "มหาธาตุวิทยาลัย" ได้เปิดการเล่าเรียน แต่วันที่ ๘
พฤศจิกายน รัตนโกสินทร์ ศก ๑๐๘ สืบมา แต่สั่งมิกระแสนสำหรับมหาธาตุวิทยาลัยนี้ ยังไม่เป็นที่
สมควรแก่การเล่าเรียน ในสมัยที่การเรียนเจริญขึ้นสืบมานี้จึงทรงพระราชดำริห์ที่จะทรงสร้างสังฆิก
เสนาสนสำหรับมหาธาตุวิทยาลัยนี้ขึ้นใหม่ให้เป็นสถานอันสมควรแก่การเล่าเรียน การนี้ยังอยู่ใน
ระหว่างพระบรมราชดำริห์ ยังหาทันตลอดไม่พอประจวบ เวลาที่ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราช เจ้าฟ้าม
หาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร ซึ่งมีพระราชประสูติกาล ณ วันพฤหัสบดี เดือนเจ็ดแรมสิบสองค่ำ
ปีชาน สัมฤทธิศกจุลศักราช ๑๒๔๐ ตรงกับ

วันที่ ๒๗ มิถุนายน รัตนโกสินทร์ศก ๙๗ เสด็จสวรรคต ล่วงไปในวันที่ ๔ มกราคม
รัตนโกสินทร์ ๑๑๓ ตรงกับวันศุกร์ เดือนยี่ ขึ้นเก้าค่ำ ปีมะเมีย ฉศก จุลศักราช ๑๒๕๖ จึงทรง
พระราชดำริห์ว่า โดยราชประเพณีที่มีมาแต่ก่อน เมื่อพระบรมวงศ์ที่ได้ดำรงพระเกียรติยศชั้นสูง
สวรรคต ก็ได้เคยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำพระเมรุมาศขนาดใหญ่ ตามพระเกียรติยศ ณ ท้อง
สนามหลวง เพื่อเชิญพระศพไปประดิษฐาน พระราชทานเพลิง ณ พระเมรุมาศนั้น ก็การทำพระเมรุ
มาศขนาดใหญ่เช่นเคยมานั้น เป็นการเปลืองพระราชทรัพย์ ไปในสิ่งซึ่งมิได้ถาวร แลมิได้เป็นประโยชน์

สืบเนื่องไปนาน เป็นการลำบากแก่คนเป็นอันมาก แลได้ประโยชน์ชั่วสมัยหนึ่ง แล้วก็อันตรายกันไป

ครั้งนี้มีสมัยที่จะต้องทำการพระเมรุมาศขนาดใหญ่ขึ้นขึ้น ควรจะน้อมการทำพระเมรุมาศนั้นมารวมลงในการพระราชกุศล ส่วนสาสนูปถัมภกกิจวิยาทาน วิหารทานการก่อสร้างสังฆิกเสนาสน์ สำหรับมหาธาตุวิทยาลัยนี้ ให้พระราชกุศลบุญราศีส่วนทักษิณาทาน เนื่องในการถวาวรวัตสถาน เป็นที่ตั้งแห่งสาสนธรรมสัมมาปฏิบัติแห่งพุทธบริษัท สัปบุริสชนสำเร็จประโยชน์ อธิวิบูลผลสืบเนื่องไปตลอดกาลนานแล จะได้เป็นเหตุให้เร่งเร่งการทำพระเมรุมาศขนาดใหญ่ อันเป็นเครื่องเปลื้องประโยชน์เปล่าตั้งพรรณนามาแล้วนั้น จึงมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ดำรัสสั่งให้พระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้ากรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์ เป็นผู้บัญชาการให้เจ้าพนักงาน ทำการก่อสร้าง วิทยาลัยยอดปรารถ ๓ ยอด ล้วนแล้วด้วยถาวรวัตถุ อันมีกำหนดส่วนยาวแต่ทิศเหนือมาทิศใต้ ๘๘ วา ส่วนกว้างในทิศเหนือ แลทิศใต้นั้น ส่วนละ ๘ วา ๓ ศอก ส่วนกลางตั้งแต่ทิศตะวันตก มาทิศตะวันออก ๒๕ วา ส่วนกว้างในมุขใหญ่ ๑๑ วา ส่วนสูงในรวมมุขยอดใหญ่นั้น ๒๒ วา ในรวมยอดน้อยทั้ง ๒ แห่งละ ๑๖ วา ด้วยพระราชทรัพย์ ๕,๔๐๐ ชั่งเพื่อได้เป็นที่เชิญพระบรมศพ สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชเจ้าฟ้ามหาวชิรุณหิศ สยามมกุฎราชกุมาร มาประดิษฐานบำเพ็ญพระราชกุศล ทักษิณาทานมีการมหรหรรรมแล้ว จะได้เชิญพระบรมศพไปประดิษฐาน ณ พระเมรุมาศขนาดเล็กน้อย ณ ท้องสนามหลวง พระราชทานเพลิงเมื่อการบำเพ็ญพระราชกุศลส่วนนี้เสร็จ แล้วจะได้ทรงพระราชอุทิศถวายเป็นถวาวรวัตถุนี้ เป็นสังฆิกเสนาสน์ สำหรับมหาธาตุวิทยาลัย เพื่อเป็นที่เล่าเรียนพระปริยัติสัทธรรม แลวิชาชั้นสูงสืบไปภายหน้า พระราชทานเปลี่ยนนามใหม่ว่า "มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย" เพื่อให้เป็นที่เฉลิมพระเกียรติยศสืบไป

พระเจ้าน้องยาเธอเจ้าฟ้ากรมขุนนริศรานุวัดติวงศ์ ได้ทรงบัญชาการให้เจ้าพนักงานจัดการก่อสร้างจำเดิมแต่การรื้อถอนปรามแผ้ว ส่วนที่ควรทำนั้น มาแต่วันที่ ๒๔ เมษายน รัตนโกสินทร์ศก ๑๑๔ บัดนี้ การทำรากสังฆิกเสนาสน์ราชวิทยาลัยนี้ แล้วเสร็จควรจะวางศิลาฤกษ์ได้ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้บรรจุคำประกาศแสดงพระพระราชดำริหอนี้ แลแผนที่รูปถ่ายตัวอย่างสังฆิกเสนาสน์นั้น กับหนังสือพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา อันเป็นหนังสือพิมพ์ราชการในสมัยนี้ เลือกดัดแต่ฉบับที่สมควร แลเหรียญที่ระลึกในการพระราชพิธีต่าง ๆ ทั้งทองเงิน แลเบี้ยทองแดงซึ่งใช้อยู่ปัจจุบันนี้ ลงในหีบศิลาพระฤกษ์แล้วโปรดเกล้าฯ ให้มีมนต์พระสงฆ์ ๑๐ รูป มาเจริญพระพุทธมนต์

ในที่นี้ ณ เวลาเย็นวันที่ ๑๒ กันยายน รัตนโกสินทร์ ๑๑๕ รุ่งขึ้นเวลาเช้าวันที่ ๑๓ กันยายน พระสงฆ์ได้รับพระราชทานฉันทเวลาบ่ายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพร้อมด้วยพระบรมวงษานุวงศ์ ข้าทูลลอองธุลีพระบาทผู้ใหญ่ผู้น้อยโดยเสด็จพระราชดำเนินมา ณ ที่ประชุมนี้ ครั้นถึงกำหนดศุภมยามงคลฤกษ์ ทรงวางศิลาพระฤกษ์ และอธิษฐานปิดทอง ปิดเงิน ปิดนาค ซึ่งเป็นอธิษฐานลง ณ ที่อันจะได้ก่อสร้างสังฆิกเสนาสน์ราชวิทยาลัยเป็นประอม โดยนิยมแห่งโบราณราชประเพณีแล้ว นายช่างจะได้ทำการต่อไปให้สำเร็จโดยพระบรมราชประสงค์ขอผลแห่งพระบรมราชประสงค์ซึ่งจะทรงบำรุงพระพุทธศาสนาให้สถิตย์สถาพร และจะให้วิทยาการแพร่หลาย อันเป็นทางมาแห่ง ประโยชน์ความสุขของมหาชนทั่วไปนี้ จงสำเร็จ โดยพระบรมราชประสงค์ จงทุกประการ เทอญ. (คัดมาจากราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓ แผ่นที่ ๒๕ วันที่ ๒๐ กันยายน ร.ศ. ๑๑๕ หน้า ๒๖๕ - ๒๖๘)

พระพิมลธรรม พระพิมลธรรม (ซ้อย ฐานทตเถร) สอนพระราชาปรารถนาในปี พ.ศ. ๒๔๘๙ พระพิมลธรรม (ซ้อย ฐานทตเถร) อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ รูปที่ ๑๕ มีความประสงค์จะปรับปรุงการศึกษา ภายในสถาบันการศึกษาที่เป็นอยู่ในขณะนั้นให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น จึงมอบหมายให้ พระมหาบุญเลิศ ทตตสุทธิป.ธ.๘ (ปัจจุบันดำรงสมณศักดิ์ที่พระธรรมมหาวิราวัตร) อาจารย์แห่งมหาธาตุวิทยาลัย และบรรณารักษ์ห้องสมุดมหาธาตุวิทยาลัย ซึ่งกำลังปรับปรุงกิจการห้องสมุดของมหาธาตุวิทยาลัย ได้ช่วยรวบรวมความเป็นมาด้านการจัดการศึกษาของมหาธาตุวิทยาลัย ทั้งปวง เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานทางเอกสารของมหาธาตุวิทยาลัยสืบไป

เมื่อพระมหาบุญเลิศ ทตตสุทธิ ได้ไปติดต่อกับนายธนิต อยู่โพธิ์ หัวหน้าแผนกวรรณคดี ได้ให้ความอนุเคราะห์ด้วยดี และได้ขอความร่วมมือจากนายยิ้ม ปิ่นทยางกูร หัวหน้ากองจดหมายเหตุ กรมศิลปากร ช่วยอำนวยความสะดวกอีกต่อหนึ่ง และได้พบเอกสารสำคัญที่เกี่ยวกับ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เอกสารที่พบนี้ คือ ลายพระหัตถ์ ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงมีไปถึงหม่อมเจ้าประภากร ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ร.ศ. ๑๑๕ ดังจะขออัญเชิญ สำเนาลายพระราชนิพนธ์ มาแสดงดังต่อไปนี้

เมื่อพระมหาบุญเลิศ ทตตสุทธิ ได้พบลายพระหัตถ์นี้แล้ว ได้นำสำเนาลายพระหัตถ์ไปถวายพระพิมลธรรม (ซ้อย ฐานทตเถร) ซึ่ง พระพิมลธรรมได้นำเรื่องนี้ไปปรึกษาหารือกับพระเถรานุเถระในวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ และต่างวัด โดยทุกรูปเห็นพ้องต้องกันว่า สมควร ที่จะจัดการศึกษาของพระสงฆ์ให้เป็นไปตามพระราชปณิธานที่ล้นเกล้ารัชกาลที่ ๕ ได้ทรงพระราชทานไว้* (* ความนี้ปรากฏในส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ชื่อเรื่อง "พัฒนาการของมหาวิทยาลัยสงฆ์ในประเทศไทย" ของ นายมนัส เกิดปรำงค์, พ.ศ. ๒๕๒๗.) จนกระทั่งในที่สุดพระพิมลธรรม (ซ้อย ฐานทตเถร) จึงได้มีหนังสือนิมนต์พระเถระทั้งจากวัดมหาธาตุ และวัดอื่นๆ จำนวน ๕๗ รูป และฆราวาสอีกจำนวนหนึ่งมาประชุมกัน ณ หอปริยัติ วัดมหาธาตุฯ ในวันจันทร์ที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๔๘๙ เวลา ๑๗.๐๐ น. โดยถือเป็นการประชุมที่ด่วนมาก และลับเฉพาะ จะสังเกตเห็นได้ชัดก็คือหนังสือนัดประชุม ออก

เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม เพื่อนิมนต์เข้าประชุมวันที่ ๒๓ ธันวาคม เป็นการออกหนังสือเชิญล่วงหน้าเพียงหนึ่งวันเท่านั้น ดังปรากฏ ตัวอย่าง หนังสือเชิญประชุม ดังนี้

ผู้ที่ได้รับอาราธนาหรือเชิญเข้าประชุมครั้งนี้ ประกอบด้วยทั้งฝ่ายบรรพชิต ๗ รูป และฆราวาส ๔ คน ซึ่งทุกท่านจะได้รับ เอกสารบันทึกโครงการปรับปรุงมหาธาตุวิทยาลัย หรือ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จัดทำโดย หลวงวิจิตรวาทการ ซึ่งหลวงวิจิตรวาทการให้ถือว่าบันทึกนี้เป็นความลับ และอ่านได้เฉพาะผู้ที่ได้รับเชิญมาประชุมเท่านั้น

๑) ยุคริเริ่มการจัดการศึกษา

เพื่อสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้านการพัฒนาบุคลากรของประเทศให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีความสามารถในการรักษา และเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น พระพิมลธรรม (ซ้อย ฐานทตเถร) อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ในสมัยนั้นจึงจัดประชุมพระเถรานุเถระฝ่ายมหานิกาย จำนวน ๕๗ รูป เมื่อวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๐ และประกาศให้มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินการจัดการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงในระดับมหาวิทยาลัย เปิดสอนระดับ

ปริญญาตรี คณะพุทธศาสตร์เป็นคณะแรกเมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๔๙๐ และมีพัฒนาการตามลำดับ ดังนี้

- พ.ศ. ๒๕๐๐ ปรับเปลี่ยนระบบการวัดผลมาเป็นระบบหน่วยกิต โดยกำหนดให้นิสิตต้องศึกษา อย่างน้อย ๑๒๖ หน่วยกิต และปฏิบัติศาสนกิจ ๑ ปีก่อนรับปริญญาบัตร
- พ.ศ. ๒๕๐๕ เปิดสอนคณะครุศาสตร์
- พ.ศ. ๒๕๐๖ เปิดสอนหลักสูตรแผนกอบรมครูศาสนศึกษา ระดับประกาศนียบัตรและเปิดสอน คณะเอเชียอาคเนย์และเปลี่ยนเป็นคณะมนุษยศาสตร์เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๖
- พ.ศ. ๒๕๑๒ ปรับหลักสูตรแผนกอบรมครูศาสนศึกษาเป็นวิทยาลัยครูศาสนศึกษา และปรับเปลี่ยนหน่วยกิตเป็น ๒๐๐ หน่วยกิต

การจัดการเรียนการสอนช่วง ๒ ทศวรรษแรก ยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากคณะสงฆ์และรัฐเท่าที่ควร ทำให้ประสบปัญหาด้านสถานะของมหาวิทยาลัย และงบประมาณเป็นอย่างมาก แต่ก็สามารถจัดการศึกษามาได้อย่างต่อเนื่อง

๒) ยุคปรับปรุงและขยายการศึกษา

- พ.ศ. ๒๕๑๒ คณะสงฆ์ โดยมหาเถรสมาคม ได้ออกคำสั่งมหาเถรสมาคม เรื่อง " การศึกษาของมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๑๒ " และ เรื่อง " การศึกษาของสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๑๒ " คำสั่งทั้ง ๒ ฉบับนี้ ส่งผลให้มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มี สถานะเป็นสถาบันการศึกษาของคณะสงฆ์ไทย โดยสมบูรณ์

- พ.ศ. ๒๕๒๑ เริ่มขยายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปยังส่วนภูมิภาค เริ่มตั้งวิทยาเขตแห่งแรกที่ จังหวัดหนองคาย และได้ขยายไปยังจังหวัดอื่นๆ ที่มีความพร้อมด้านบุคลากรงบประมาณ อาคารสถานที่ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีวิทยาเขตในกำกับดูแล ทั่วประเทศ ๑๐ แห่ง วิทยาลัยสงฆ์ ๔ แห่ง และ ศูนย์การศึกษา ๑ แห่ง คือ

- วิทยาเขตหนองคาย ตั้งอยู่ที่วัดศรีสะเกษ อ. เมือง จ. หนองคาย จัดตั้งเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๑

- วิทยาเขตนครศรีธรรมราช ตั้งอยู่ที่วัดแจ้ง อ. เมือง จ. นครศรีธรรมราช จัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๘

- วิทยาเขตเชียงใหม่ ตั้งอยู่ที่วัดสวนดอก อ. เมือง จ. เชียงใหม่ จัดตั้งเมื่อวันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๗

- วิทยาเขตขอนแก่น ตั้งอยู่ที่วัดธาตุเมืองเก่า อ. เมือง จ. ขอนแก่น จัดตั้งเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๙

- วิทยาเขตนครราชสีมา ตั้งอยู่ที่บ้านหัวถนน ถนนชาติพัฒนา ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ ๓๐๐๐๐ โทรศัพท์ (๐๔๔) ๒๕๔๘๙๑, โทรสาร ๒๖๔๕๖๐ จัดตั้งเมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๒๙

- วิทยาเขตอุบลราชธานี ตั้งอยู่ที่วัดมหายานาราม อ. เมือง จ. อุบลราชธานี จัดตั้ง เมื่อเดือน ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

- วิทยาเขตแพร่ ตั้งอยู่ที่วัดพระบาทมิ่งเมือง อ. เมือง จ. แพร่ จัดตั้งเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

○ วิทยาเขตสุรินทร์ ตั้งอยู่ที่วัดศาลาลอย อ. เมือง จ. สุรินทร์ จัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๐

○ วิทยาเขตพะเยา ตั้งอยู่ที่วัดศรีโคมคำ อ. เมือง จ. พะเยา จัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๓๔

○ วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส ตั้งอยู่ที่วัดมหาสวัสดิ์นาคพุฒาราม อ. พุทธมณฑล จ. นครปฐม จัดตั้งเมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๕

• พ.ศ. ๒๕๒๖ มหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีใหม่ โดยลดจำนวนหน่วยกิตจาก ๒๐๐ หน่วยกิต ให้เหลือเพียง ๑๕๐ หน่วยกิต และปรับปรุงระบบการบริหารวิชาการใหม่ โดยแบ่งออกเป็น ๔ คณะ คือ คณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์

๓) ยุครับรองปริญญาบัตรและสถานะของมหาวิทยาลัย

• พ.ศ. ๒๕๒๗ รัฐบาล โดยการนำของ ฯพณฯ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ได้ดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัติกำหนดวิถียฐานะ ผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา โดยรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบ และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงลงพระปรมาภิไธย แล้วประกาศใช้เป็นกฎหมาย ตั้งแต่วันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๗ เป็นต้นมา มีผลทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีศักดิ์และสิทธิแห่งปริญญา เช่นเดียวกับผู้สำเร็จการศึกษาในระดับเดียวกันจากสถาบันการศึกษาอื่นๆ ที่รัฐให้การรับรอง

• พ.ศ. ๒๕๓๔ มหาวิทยาลัยได้จัดตั้งศูนย์การศึกษาที่วัดศรีสุदारาม เขตบางขุนนนท์ กรุงเทพฯ ซึ่งปัจจุบันใช้เป็นสถานที่ศึกษาของนิสิตปีที่ ๑ - ๔ ของคณะครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์

• พ.ศ. ๒๕๓๕ คณะกรรมการการศึกษาของสงฆ์ ซึ่งมีสมเด็จพระสังฆราชทรงเป็นประธานได้ออกระเบียบคณะกรรมการการศึกษาของสงฆ์ ว่าด้วยการจัดการศึกษา มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมหาวิทยาลัยสามารถจัดการศึกษาและการบริหารให้เป็นไปตามระบบสากล (คณะเอเชียอาคเนย์และเปลี่ยนเป็นคณะมานุษยสังคมศาสตร์เมื่อพ.ศ.๒๕๓๖)

• พ.ศ. ๒๕๔๐ แม้มหาวิทยาลัยจะมี พ.ร.บ. กำหนดวิถียฐานะของผู้สำเร็จวิชาการพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๒๗ แต่ก็ยังไม่มี การรับรองสถานะภาพ ความเป็นนิติบุคคลของมหาวิทยาลัยเหมือนมหาวิทยาลัยทั่วไป จึงทำให้ไม่สามารถขยายการจัดการศึกษาในระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัยได้

ดังนั้น จึงมีความพยายามในการผลักดันให้มีการดำเนินการตามกฎหมายหรือพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเป็นการเฉพาะ โดยใช้เวลาในการดำเนินการเป็นเวลานานถึง ๕๐ ปี จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๔๐ รัฐบาล โดยการนำของ ฯพณฯ พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ ได้เสนอให้รัฐสภาตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ได้ทรงลงพระปรมาภิไธยเมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม

พ.ศ. ๒๕๔๐ ส่งผลให้มหาวิทยาลัย มีพระราชบัญญัติรับรองสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ ในกำกับของรัฐบาล และเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ เน้นจัดการศึกษาวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา^{๒๒๐}

๔)ประวัติสำนักงานประกันคุณภาพ

สำนักงานประกันคุณภาพ เป็นส่วนงานระดับกอง สังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ก่อตั้งขึ้นตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๖ เรื่อง การแบ่งส่วนงาน พ.ศ.๒๕๕๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอนพิเศษ ๑๘๙ ง วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๖ จุดประสงค์เพื่อให้เป็นส่วนงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระดับส่วนงานและระดับมหาวิทยาลัย

ในเบื้องต้น ได้ดำเนินการสานต่องานของฝ่ายมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี ต่อมามหาวิทยาลัยจึงได้ออกประกาศมหาวิทยาลัยฯ เรื่อง ภารกิจ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนงานในมหาวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๕๗ ณ วันที่ ๒๙ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๗ เพื่อกำหนดภารกิจ อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของส่วนงานให้ชัดเจนยิ่งขึ้น กำหนดให้สำนักงานประกันคุณภาพ มีอำนาจหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งระดับส่วนงานและระดับมหาวิทยาลัย และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย โดยมีภารกิจ ๓ กลุ่มงาน ดังนี้

๑) กลุ่มงานฐานข้อมูลและสารสนเทศ ปฏิบัติงานรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของส่วนงานต่างๆ เพื่อจัดทำเป็นระบบฐานข้อมูลในการบริหารและการประกันคุณภาพ และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๒) กลุ่มงานมาตรฐานและประกันคุณภาพ ปฏิบัติงานพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่องค์ความรู้และผลการประเมินคุณภาพการศึกษา และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๓) กลุ่มงานติดตามตรวจสอบและประเมินผล ปฏิบัติงานติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา งานประเมินคุณภาพการศึกษา งานพัฒนาเครือข่ายด้านการประกันคุณภาพการศึกษา งานฝึกอบรม และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

สรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยสงฆ์แห่งคณะสงฆ์ไทย เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงของคณะสงฆ์ ซึ่งสมเด็จพระบวรราชเจ้า สมเด็จพระพรหมมหาจุฬาลงกรณ์ พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงสถาปนาขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๒ มีชื่อเดิมว่า "มหาธาตุวิทยาลัย" และมีพระบรมราชโองการเปลี่ยนนามใหม่ว่า "มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย" เมื่อวันที่ ๑๓ กันยายน พ.ศ. ๒๔๓๙ โดยมีพระราชประสงค์จะให้เป็นอนุสรณ์เฉลิมพระเกียรติยศของพระองค์สืบไปโดยการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเพื่อสืบสานพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้านการพัฒนาบุคลากรของประเทศให้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำมา

^{๒๒๐} ประวัติและพัฒนาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, สำนักงานพระสอนศีลธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี จำกัด, ๒๕๕๘), หน้า ๘-๑๓.

ประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีความสามารถในการรักษา และเผยแผ่พระพุทธศาสนาให้มีความมั่นคงยิ่งขึ้น

จากการศึกษาเอกสารจากแหล่งต่างๆ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ดังนี้
ตารางที่ ๒.๑๐การวิเคราะห์ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ความเป็นมา	๑	๒	รวม	๓
๑) ยุคริเริ่มการจัดการศึกษา พระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทัตตมหาเถร) อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ในสมัยนั้นจึงจัดประชุมพระเถรานุเถระฝ่ายมหานิกายจำนวน ๕๗ รูป เมื่อวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๐ และประกาศให้มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินการจัดการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงในระดับมหาวิทยาลัย การจัดการเรียนการสอนช่วง ๒ ทศวรรษแรก ยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากคณะสงฆ์และรัฐเท่าที่ควร ทำให้ประสบปัญหาด้านสถานะของมหาวิทยาลัย และงบประมาณเป็นอย่างมาก แต่ก็สามารถจัดการศึกษามาได้อย่างต่อเนื่อง	✓	✓	๒	✓
๒) ยุคปรับปรุงและขยายการศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๑ เริ่มขยายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปยังส่วนภูมิภาค เริ่มตั้งวิทยาเขตแห่งแรกที่ จังหวัดหนองคาย และได้ขยายไปยังจังหวัดอื่นๆ ที่มีความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีวิทยาเขตในกำกับดูแล ทั่วประเทศ ๑๐ แห่ง วิทยาลัยสงฆ์ ๔ แห่ง และ ศูนย์การศึกษา ๑ แห่ง พ.ศ. ๒๕๒๖ มหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีใหม่ โดยลดจำนวนหน่วยกิตจาก ๒๐๐ หน่วยกิต ให้เหลือเพียง ๑๕๐ หน่วยกิต และปรับปรุงระบบการบริหารวิชาการใหม่ โดยแบ่งออก เป็น ๔ คณะ คือ คณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และ คณะสังคมศาสตร์	✓	✓	๒	✓
๓) ยุครับรองปริญญาบัตรและสถานะของมหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ ส่งผลให้มหาวิทยาลัย มีพระราชบัญญัติรับรองสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ ในกำกับของรัฐบาล และเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ เน้นจัดการศึกษาวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา	✓	✓	๒	✓
๔) ประวัติสำนักงานประกันคุณภาพ สำนักงานประกันคุณภาพ เป็นส่วนงานระดับกอง สังกัดสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ก่อตั้งขึ้นตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๖ เรื่อง การแบ่งส่วนงาน พ.ศ.๒๕๕๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา	✓	✓	๒	✓

เล่ม ๑๓๐ ตอนพิเศษ ๑๘๙ ง วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๖ จุดประสงค์ เพื่อให้เป็นส่วนงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานการประกันคุณภาพ การศึกษาทั้งระดับส่วนงานและระดับมหาวิทยาลัย โดยมีภารกิจ ๓ กลุ่มงาน ดังนี้ ๑) กลุ่มงานฐานข้อมูลและสารสนเทศ ปฏิบัติงานรวบรวมข้อมูล สารสนเทศของส่วนงานต่างๆ เพื่อจัดทำเป็นระบบฐานข้อมูลในการ บริหารและการประกันคุณภาพ และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับ มอบหมาย ๒) กลุ่มงานมาตรฐานและประกันคุณภาพ ปฏิบัติงานพัฒนาระบบ และกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่องค์ความรู้และ ผลการประเมินคุณภาพการศึกษา และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ ได้รับมอบหมาย ๓) กลุ่มงานติดตามตรวจสอบและประเมินผล ปฏิบัติงานติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา งานประเมินคุณภาพการศึกษา งานพัฒนา เครือข่ายด้านการประกันคุณภาพการศึกษา งานฝึกอบรม และปฏิบัติงาน อื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย				

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = เว็บไซต์<http://www.mcu.ac.th>.

๒ = สำนักงานพระสอนศีลธรรม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๓= ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๒.๑๐ ผู้วิจัยสามารถสรุปการวิเคราะห์ความเป็นมาของมหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย แบ่งออกเป็น ๔ ยุค ได้แก่

๑) ยุคริเริ่มการจัดการศึกษา

พระพิมลธรรม (ช้อย ฐานทัตตมหาเถร) อธิบดีสงฆ์วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ ในสมัยนั้น จึงจัดประชุมพระเถรานุเถระฝ่ายมหานิกาย จำนวน ๕๗ รูป เมื่อวันที่ ๙ มกราคม พ.ศ. ๒๔๙๐ และ ประกาศให้มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินการจัดการศึกษาพระไตรปิฎกและวิชาชั้นสูงในระดับ มหาวิทยาลัย

การจัดการเรียนการสอนช่วง ๒ ทศวรรษแรก ยังไม่ได้รับการสนับสนุนจากคณะสงฆ์และ รัฐเท่าที่ควร ทำให้ประสบปัญหาด้านสถานะของมหาวิทยาลัย และงบประมาณเป็นอย่างมาก แต่ก็ สามารถจัดการศึกษามาได้อย่างต่อเนื่อง

๒) ยุคปรับปรุงและขยายการศึกษา

พ.ศ. ๒๕๒๑ เริ่มขยายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปยังส่วนภูมิภาค เริ่มตั้งวิทยาเขต แห่งแรกที่ จังหวัดหนองคาย และได้ขยายไปยังจังหวัดอื่นๆ ที่มีความพร้อมด้านบุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมีวิทยาเขตในกำกับดูแล ทั่วประเทศ ๑๐ แห่ง วิทยาลัยสงฆ์ ๔ แห่ง และ ศูนย์การศึกษา ๑ แห่ง

พ.ศ. ๒๕๒๖ มหาวิทยาลัยได้ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีใหม่ โดยลด จำนวนหน่วยกิตจาก ๒๐๐ หน่วยกิต ให้เหลือเพียง ๑๕๐ หน่วยกิต และปรับปรุงระบบการบริหาร

วิชาการใหม่ โดยแบ่งออกเป็น ๔ คณะ คือ คณะพุทธศาสตร์ คณะครุศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์

๓) ยุครัฐธรรมนูญและสถานะของมหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๔๐ ส่งผลให้มหาวิทยาลัย มีพระราชบัญญัติรับรองสถานภาพเป็นมหาวิทยาลัยของรัฐ ในกำกับของรัฐบาล และเป็นนิติบุคคลที่ไม่เป็นส่วนราชการและไม่เป็นรัฐวิสาหกิจ เน้นจัดการศึกษาวิชาการด้านพระพุทธศาสนา ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

๔) ประวัติสำนักงานประกันคุณภาพ

สำนักงานประกันคุณภาพ เป็นส่วนงานระดับกอง สังกัดสำนักงานอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ก่อตั้งขึ้นตามประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๖ เรื่อง การแบ่งส่วนงาน พ.ศ.๒๕๔๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๐ ตอนพิเศษ ๑๘๙ ง วันที่ ๒๕ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๖ จุดประสงค์เพื่อให้เป็นส่วนงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพ

การศึกษาทั้งระดับส่วนงานและระดับมหาวิทยาลัย โดยมีภารกิจ ๓ กลุ่มงาน ดังนี้

๑) กลุ่มงานฐานข้อมูลและสารสนเทศ ปฏิบัติงานรวบรวมข้อมูลสารสนเทศของส่วนงานต่างๆ เพื่อจัดทำเป็นระบบฐานข้อมูลในการบริหารและการประกันคุณภาพ และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๒) กลุ่มงานมาตรฐานและประกันคุณภาพ ปฏิบัติงานพัฒนาระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งเผยแพร่องค์ความรู้และผลการประเมินคุณภาพการศึกษา และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๓) กลุ่มงานติดตามตรวจสอบและประเมินผล ปฏิบัติงานติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา งานประเมินคุณภาพการศึกษา งานพัฒนาเครือข่ายด้านการประกันคุณภาพการศึกษา งานฝึกอบรม และปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

จากแนวคิดดังกล่าวแล้วชี้ให้เห็นผลการศึกษาสะท้อนให้ระบบและกระบวนการศึกษาที่เกิดจากการประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละแห่ง

๒.๓.๒ ความเป็นมางานประกันคุณภาพการศึกษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เริ่มดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยกองวิชาการ สำนักงานอธิการบดีร่วมกับคณะกรรมการจัดการประชุมเสวนาแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ได้จัดให้มีการประชุมเสวนาการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจและชี้แจงถึงความจำเป็นของการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒ มีผู้บริหารระดับสูงของมหาวิทยาลัยทั้งส่วนกลางและวิทยาเขตเข้าร่วมประชุม โดยอธิการบดีเป็นประธาน นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยยังได้เชิญผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกมาให้คำปรึกษา ให้ข้อเสนอแนะและแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

การดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (ทอวก) ซึ่งที่ประชุมเห็นร่วมกันว่าควรดำเนินการให้เป็นไปตามระบบ ซึ่งเหมาะสมกับธรรมชาติของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง เวลานั้นเป็นช่วงที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กำลังดำเนินการปรับเกณฑ์มาตรฐานตามองค์ประกอบต่างๆ ของระบบประกันคุณภาพให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาของไทย

ระยะที่หนึ่ง คณะกรรมการอำนวยการการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ได้มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยตามระบบ IPOI คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) ปัจจัยกระบวนการ (Process) ปัจจัยผลผลิต (Output) และปัจจัยผลกระทบ (Impact) ประกอบด้วย ๑๒ ปัจจัย ๕๒ เกณฑ์ และ ๕๙ ตัวชี้วัด เกณฑ์เหล่านี้ใช้ประเมินคุณภาพภายใน ครั้งที่ ๑ (๒๕๔๔-๒๕๔๖) ใช้ระบบให้คะแนนเป็น ๓ A (Awareness Attempt and Achievement)

ระยะที่สอง การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ก็ยังใช้ระบบเดิมทุกประการ คือระบบ IPOI คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) ปัจจัยกระบวนการ (Process) ปัจจัยผลผลิต (Output) และปัจจัยผลกระทบ (Impact) โดยคณะกรรมการอำนวยการได้ปรับปรุงและพัฒนาการประกันคุณภาพ

การศึกษามาเป็น ๑๕ ปัจจัย ๕๘ ตัวชี้วัด เกณฑ์เหล่านี้ใช้ประเมินคุณภาพภายใน ครั้งที่ ๒ (๒๕๔๗-๒๕๔๘) ใช้ระบบให้คะแนนเต็ม ๕ คะแนน ระยะนี้เองที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เข้ามาประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกมหาวิทยาลัย ในรอบที่ ๑ (๘ มีนาคม ๒๕๔๘)

ระยะที่สาม หลังจากสำนักงานงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาเข้ามาประเมินคุณภาพภายนอกและรายงานผลการประเมินแล้ว คณะกรรมการดำเนินการการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ปรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยใหม่ เพื่อให้สอดคล้องต่อการดำเนินงานของทุกภาคส่วนของมหาวิทยาลัย โดยปรับจากปัจจัยเป็นมาตรฐานตาม สมศ. ประกอบด้วย ๗ มาตรฐาน ผสมผสานจากปัจจัยทั้งหมดเข้ามาอยู่ตามมาตรฐานนั้นๆ ระบบนี้ครอบคลุมการดำเนินการของส่วนงานที่จัดการศึกษาและส่วนงานที่สนับสนุนการศึกษาตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยทุกประการ ดังนี้

- มาตรฐานที่ ๑ ด้านคุณภาพบัณฑิต
- มาตรฐานที่ ๒ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์
- มาตรฐานที่ ๓ ด้านการบริการวิชาการและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา
- มาตรฐานที่ ๔ ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
- มาตรฐานที่ ๕ ด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร
- มาตรฐานที่ ๖ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน
- มาตรฐานที่ ๗ ด้านการประกันคุณภาพ

คณะกรรมการดำเนินการการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ดำเนินการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ครั้งที่ ๓ (๒๕๔๙-๒๕๕๐) โดยใช้ระบบ ๗ มาตรฐาน ตามเกณฑ์การประเมินของ สมศ. เพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพภายนอก ข้อมูลที่ได้จากการประเมิน

คุณภาพภายในครั้งนี้ มหาวิทยาลัยใช้เป็นข้อมูลสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ในรอบที่ ๒ (๒๓-๒๕ มกราคม ๒๕๕๑)

ระยะที่สี่ หลังจากที่มีมหาวิทยาลัยผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบที่สองแล้ว จึงได้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยคณะกรรมการดำเนินการการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ปรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยเป็น ๙ องค์ประกอบ ๕๖ ตัวบ่งชี้ ใช้ระบบให้คะแนนเต็ม ๓ คะแนน มหาวิทยาลัยดำเนินการการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยระบบนี้ในปีการศึกษา ๒๕๕๐ – ๒๕๕๒ ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินการ

องค์ประกอบที่ ๒ การเรียนการสอน

องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมการพัฒนานิสิต

องค์ประกอบที่ ๔ การวิจัย

องค์ประกอบที่ ๕ การบริการทางวิชาการแก่สังคม

องค์ประกอบที่ ๖ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่ ๗ การบริหารและการจัดการ

องค์ประกอบที่ ๘ การเงินและงบประมาณ

องค์ประกอบที่ ๙ ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ

ระยะที่ห้า มหาวิทยาลัยได้จัดทำระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยใช้เกณฑ์ประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เป็นหลัก ผสมกับเกณฑ์ประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ประเมินคุณภาพการศึกษาของส่วนงานที่จัดการศึกษาทุกส่วนงาน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาครั้งนี้ มี ๙ องค์ประกอบ ๔๒ ตัวบ่งชี้ แบ่งเป็นปัจจัยนำเข้า (Input) ๔ ตัวบ่งชี้ กระบวนการ (Process) ๑๘ ตัวบ่งชี้ และผลผลิต (Output) หรือผลกระทบ (Impact) ๒๐ ตัวบ่งชี้ ใช้ระบบการให้คะแนนเต็ม ๕ คะแนน มหาวิทยาลัยดำเนินการการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยระบบนี้ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓^{๒๒๑}

^{๒๒๑} สำนักประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย., http://qa.mcu.ac.th/qa_about.php?id=1&sm=2[ออนไลน์วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐]

๑) หลักการและการดำเนินการ

๑. คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และบุคลากรของมหาวิทยาลัย ต้องรับผิดชอบร่วมกันในการประกัน คุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒

๒. มีการประสานแผนดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของหน่วยงานกับมหาวิทยาลัย

๓. จัดงบประมาณสนับสนุนในปริมาณที่เหมาะสม เพื่อดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

๔. กำหนดผลจากการประกันคุณภาพ สามารถบ่งชี้คุณภาพของบัณฑิต คณาจารย์ การบริการที่เชื่อถือได้ มีคุณค่า และเป็นที่ศรัทธาของสังคม

๕. กลไกการประกันคุณภาพภายในระดับคณะ วิทยาเขต สถาบัน สำนัก ศูนย์ วิทยาลัย ภาควิชา และหน่วยงานระดับกอง เป็นตัวป้อนที่นำไปสู่การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

๖. ผู้บริหารต้องมีข้อมูล และผลการประเมินคุณภาพภายในสำหรับส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ

๗. มีเอกสารสนับสนุนการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งที่เป็นคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา และแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรของมหาวิทยาลัย

๒) หน่วยงานที่ต้องดำเนินการประกันคุณภาพ

๑. คณะ / วิทยาเขต / วิทยาลัยสงฆ์ / ห้องเรียน ที่มีการบริหารจัดการในด้านการเรียน การสอน การผลิตบัณฑิตเต็มรูปแบบ ต้องมีการจัดทำระบบประกันคุณภาพ โดยยึดตามแนวคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย

๒. หน่วยงานระดับสถาบัน สำนัก และหน่วยงานที่สนับสนุนด้านการศึกษา ต้องมีการดำเนินการในระบบประกันคุณภาพตามภารกิจของหน่วยงาน และพร้อมรับการตรวจสอบและประเมินจากคณะกรรมการตรวจสอบและประเมิน ของมหาวิทยาลัย

๓. สถาบันสมทบ ที่มีการจัดการเรียนการสอน การผลิตบัณฑิต ภายใต้การกำกับดูแลของมหาวิทยาลัย จะต้องมีการควบคุม ดูแลให้การเรียนการสอน การบริหาร หลักสูตร และการผลิตบัณฑิตให้ได้มาตรฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด รวมทั้งจัดทำรายงานการศึกษาตนเองเพื่อรับการตรวจสอบและประเมินจากคณะกรรมการ ตรวจสอบและประเมินของมหาวิทยาลัย

๓) รอบเวลาของการดำเนินการในระบบประกันคุณภาพ

การตรวจสอบคือการติดตามดูว่าผลการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพและการบริหาร จัดการ การบริการต่าง ๆ ในหน่วยงานเป็นไปตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้หรือไม่ การตรวจสอบจึงเป็นการดูผลงานการดำเนินการในช่วงที่ผ่านมา (โดยปกติ ๑ ปีการศึกษา) ซึ่งแสดงถึงระบบและกลไกยังคงดำเนินการอยู่อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ โดยกระบวนการตรวจสอบสามารถมองเห็นผลการดำเนินการของหน่วยงานในปัจจุบันได้ เป็นอย่างดี และรู้ได้ชัดว่าการดำเนินงานของหน่วยงานนั้น ๆ ก้าวหน้าไปในระดับใด โดยมหาวิทยาลัยจะจัดทำแผนงานประกันคุณภาพประจำปี พร้อมทั้งระบุระยะเวลาการตรวจสอบของหน่วยงานวิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ ห้องเรียน และสถาบัน

สมทบ แจ้งให้แต่ละแห่งทราบ โดยหน่วยงานนั้น ๆ มีหน้าที่ในการจัดทำแผนงานประกันคุณภาพของหน่วยงานของตนให้สอดคล้องและเสนอ ให้คณะกรรมการดำเนินการการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย และกองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี ได้รับทราบ

สรุปได้ว่าการดำเนินการด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ได้ดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ (ทอมก) ดำเนินการให้เป็นไปตามระบบซึ่งเหมาะสมกับธรรมชาติของมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง เวลานั้นเป็นช่วงที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) กำลังดำเนินการปรับเกณฑ์มาตรฐานตามองค์ประกอบต่างๆ ของระบบประกันคุณภาพให้เหมาะสมกับการจัดการศึกษาของไทย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้มีการประกันคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตร ระดับคณะและระดับสถาบันโดยให้เป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ผสานกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยในด้าน

มาตรฐานที่ ๑ ด้านคุณภาพบัณฑิต

มาตรฐานที่ ๒ ด้านงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ ๓ ด้านการบริการวิชาการและการเผยแผ่พระพุทธศาสนา

มาตรฐานที่ ๔ ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

มาตรฐานที่ ๕ ด้านการพัฒนาสถาบันและบุคลากร

มาตรฐานที่ ๖ ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน

มาตรฐานที่ ๗ ด้านการประกันคุณภาพ

จากการศึกษาเอกสารจากนักวิชาการต่างๆ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ ๒.๑๐วิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อมูลพื้นที่การวิจัย	๑	รวม	๒
๑.การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ	✓	๒	✓
๒.การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยปฏิบัติตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)	✓	๒	✓
๓.การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยสอดคล้องและเป็นไปตามพันธกิจทั้ง ๗ ด้านของมหาวิทยาลัย	✓	๒	✓
๔. คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และบุคลากรของมหาวิทยาลัย ต้องรับผิดชอบร่วมกันในการประกัน คุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒	✓	๒	✓
๕. กลไกการประกันคุณภาพภายในระดับคณะ วิทยาเขต สถาบัน สำนัก ศูนย์ วิทยาลัย ภาควิชา และหน่วยงานระดับกอง เป็นตัวป้อนที่นำไปสู่การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น	✓	๒	✓
๖. ผู้บริหารต้องมีข้อมูล และผลการประเมินคุณภาพภายในสำหรับส่งเสริม	✓	๒	✓

หรือกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ			
๗. มีเอกสารสนับสนุนการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งที่เป็นคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา และแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรของมหาวิทยาลัย	✓	๒	✓
๘. คณะ / วิทยาเขต / วิทยาลัยสงฆ์ / หน่วยวิทยบริการ/ ห้องเรียน ที่มีการบริหารจัดการในด้านการเรียนการสอน การผลิตบัณฑิตเต็มรูปแบบ ต้องมีการจัดทำระบบประกันคุณภาพ โดยยึดตามแนวคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย	✓	๒	✓
๙. หน่วยงานระดับสถาบัน สำนัก และหน่วยงานที่สนับสนุนด้านการศึกษา ต้องมีการดำเนินการในระบบประกันคุณภาพตามภารกิจของหน่วยงาน และพร้อมรับการตรวจสอบและประเมินจากคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินของมหาวิทยาลัย	✓	๒	✓
๑๐. สถาบันสมทบ ที่มีการจัดการเรียนการสอน การผลิตบัณฑิต ภายใต้การกำกับดูแลของมหาวิทยาลัย จะต้องมีการควบคุม ดูแลให้การเรียนการสอน การบริหาร หลักสูตร และการผลิตบัณฑิตให้ได้มาตรฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด รวมทั้งจัดทำรายงานการศึกษาตนเองเพื่อรับการตรวจสอบและประเมินจากคณะกรรมการ ตรวจสอบและประเมินของมหาวิทยาลัย	✓	๒	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = สำนักประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๒.๔ ผู้วิจัยสามารถสรุปวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในด้านต่างๆ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑.การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

๒.การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยปฏิบัติตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

๓.การประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยสอดคล้องและเป็นไปตามพันธกิจทั้ง ๗ ด้านของมหาวิทยาลัย

๔. คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และบุคลากรของมหาวิทยาลัย ต้องรับผิดชอบร่วมกันในการประกัน คุณภาพการศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๒

๕. กลไกการประกันคุณภาพภายในระดับคณะ วิทยาเขต สถาบัน สำนัก ศูนย์ วิทยาลัย ภาควิชา และหน่วยงานระดับกอง เป็นตัวป้อนที่นำไปสู่การพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นของผลการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย

๖. ผู้บริหารต้องมีข้อมูล และผลการประเมินคุณภาพภายในสำหรับส่งเสริมหรือกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาคุณภาพ

๗. มีเอกสารสนับสนุนการประเมินคุณภาพการศึกษา ทั้งที่เป็นคู่มือการประกันคุณภาพ การศึกษา และแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรของมหาวิทยาลัย

๘. คณะ / วิทยาเขต / วิทยาลัยสงฆ์ / หน่วยวิทยบริการ/ ห้องเรียน ที่มีการบริหารจัดการ ในด้านการเรียนการสอน การผลิตบัณฑิตเต็มรูปแบบ ต้องมีการจัดทำระบบประกันคุณภาพ โดยยึด ตามแนวคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย

๙. หน่วยงานระดับสถาบัน สำนัก และหน่วยงานที่สนับสนุนด้านการศึกษา ต้องมีการ ดำเนินการในระบบประกันคุณภาพตามภารกิจของหน่วยงาน และพร้อมรับการตรวจสอบและ ประเมินจากคณะกรรมการตรวจสอบและประเมิน ของมหาวิทยาลัย

๑๐. สถาบันสมทบ ที่มีการจัดการเรียนการสอน การผลิตบัณฑิต ภายใต้การกำกับดูแล ของมหาวิทยาลัย จะต้องมีการควบคุม ดูแลให้การเรียนการสอน การบริหาร หลักสูตร และการผลิต บัณฑิตให้ได้มาตรฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด รวมทั้งจัดทำรายงานการศึกษาตนเองเพื่อรับการ ตรวจสอบและประเมินจากคณะกรรมการ ตรวจสอบและประเมินของมหาวิทยาลัย

๒.๓.๓ การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ปฏิบัติตามการ ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสรุปได้ ดังต่อไปนี้^{๒๒๒}

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เริ่มดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒ จนถึงปัจจุบันมีพัฒนาการการดำเนินการเป็นระยะ ๆ ดังต่อไปนี้

ระยะที่หนึ่ง คณะกรรมการอำนวยการการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ได้ มีมติเห็นชอบให้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยตามความเหมาะสมกับ ธรรมชาติของมหาวิทยาลัย โดยกำหนดเป็น ระบบ IPOI คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) ปัจจัยกระบวนการ (Process) ปัจจัยผลผลิต (Output) และปัจจัยผลกระทบ (Impact) ประกอบด้วย ๑๒ ปัจจัย ๕๒ เกณฑ์ และ ๕๙ ตัวชี้วัด เกณฑ์เหล่านี้ใช้ประเมินคุณภาพภายใน ครั้งที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๖) ใช้ ระบบให้คะแนนเป็น ๓ A(Awareness Attempt and Achievement)

ระยะที่สอง ยังคงใช้ระบบเดิม แต่มีการปรับปรุงและพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา มาเป็น ๑๕ ปัจจัย ๕๘ ตัวชี้วัด ใช้ประเมินคุณภาพภายในครั้งที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๕๘) ใช้ระบบ ให้คะแนนเต็ม ๕ คะแนน และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้ เข้ามาประเมินคุณภาพการศึกษายก นอก ในรอบที่ ๑ เมื่อ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๘

ระยะที่สาม หลังจากที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) เข้ามาประเมินคุณภาพการศึกษายก นอกและรายงานผลการประเมินแล้ว คณะกรรมการดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษาได้ปรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยใหม่ เพื่อให้

^{๒๒๒} สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. คู่มือการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ฉบับปรับปรุง) . (พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕.) หน้า ๑๗ – ๒๓.

เป็นมาตรฐานและสะดวกต่อการดำเนินงานของทุกภาคส่วนในมหาวิทยาลัย โดยปรับจากปัจจัยเป็นมาตรฐานตาม สมศ. ประกอบด้วย ๗ มาตรฐาน

ระยะที่สี่ หลังจากที่มีมหาวิทยาลัยผ่านการประเมินและรับรองคุณภาพการศึกษาภายนอกในรอบที่ ๒ แล้ว มหาวิทยาลัยได้มีการปรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยนำองค์ประกอบตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเข้ามาใช้ร่วมกัน ทำให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยในระยะนี้ มีถึง ๙ องค์ประกอบ ๕๖ ตัวบ่งชี้ ใช้ระบบให้คะแนนเต็ม ๓ คะแนน มหาวิทยาลัยใช้ระบบนี้ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๐ – ๒๕๕๒ องค์ประกอบทั้ง ๙

ระยะที่ห้า มหาวิทยาลัยได้จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โดยใช้เกณฑ์ประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เป็นหลัก ผสมกับเกณฑ์ประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ทำให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ดำเนินการในระยะนี้ มี ๙ องค์ประกอบ ๔๒ ตัวบ่งชี้ ใช้ระบบการให้คะแนนเต็ม ๕ คะแนน ดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในปีการศึกษา ๒๕๕๓

ในด้านกระบวนการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ใช้กลไกของการปฏิบัติกิจกรรมที่เน้นคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษา โดยกำหนดกระบวนการเป็น ๔ ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดแนวทางควบคุมคุณภาพ

๑) กำหนดองค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัย

๒) กำหนดองค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ตามภารกิจหลักของส่วนงานระดับคณะ วิทยาเขต สถาบัน สำนัก ศูนย์ และภาควิชา

ขั้นตอนที่ ๒ พัฒนาระบบงานของมหาวิทยาลัย

๑) กำหนดพันธกิจ ปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

๒) กำหนดนโยบาย

๓) จัดทำแผน

๔) กำหนดกรอบภาระงาน

๕) ประเมินตามกรอบภาระงาน

ขั้นตอนที่ ๓ ระบบเอกสาร

๑) คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา เป็นเอกสารที่ระบุนโยบาย และแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพของส่วนงาน รวมทั้งรายละเอียดของโครงสร้างการบริหารงาน และความรับผิดชอบกับภารกิจหลัก องค์ประกอบต่างๆ ของส่วนงาน เป็นลายลักษณ์อักษร เนื้อหาในคู่มือประกอบด้วย ความเป็นมาและโครงสร้างการบริหารภายในส่วนงาน, นโยบายต่างๆ, กระบวนการประกันคุณภาพภายในของส่วนงาน, รายละเอียดในการดำเนินการกำกับแต่ละมาตรฐานในระบบประกันคุณภาพของส่วนงาน, กลไกการตรวจสอบภายในของส่วนงาน และตัวบ่งชี้ภายในของส่วนงาน ซึ่งส่วนงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยอาจใช้คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษานี้เป็นคู่มือและแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของตนเองได้

๒) รายงานการประเมินตนเอง (SAR) เป็นเอกสารที่ส่วนงานที่จัดการศึกษาต่างๆของมหาวิทยาลัยแสดงถึงผลการดำเนินการประกันคุณภาพของส่วนงาน เนื้อหาในเอกสารนี้ประกอบด้วย แผนงานกำกับภารกิจหลักและโครงการตามที่กำหนดไว้ในวงจรการจัดกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน, ผลการดำเนินงานภารกิจหลักและข้อมูลสถิติต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น ผลผลิต เป้าหมาย การให้บริการ งบประมาณ จำนวนบุคลากร กิจกรรมและโครงการต่างๆ ที่ส่วนงานดำเนินงานในแต่ละปีการศึกษา, ผลการตรวจสอบและประเมินตนเองตามตัวบ่งชี้ภายในของส่วนงาน, และการวิเคราะห์จุดแข็งและจุดอ่อนของตนเองในแต่ละองค์ประกอบ

ขั้นตอนที่ ๔ การตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ

ระดับที่ ๑ คณะ สำนัก สถาบัน วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ ภาควิชา โครงการ ขยายห้องเรียน หน่วยวิทยบริการ และสถาบันสมทบ การตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับนี้ เกิดขึ้นที่คณะ สำนัก สถาบัน วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ ภาควิชา ห้องเรียน หน่วยวิทยบริการ และสถาบันสมทบ โดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือคณะกรรมการที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้น ผลการตรวจสอบจะเป็นข้อมูลในการรายงานจัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับคณะ สำนัก สถาบัน วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ ภาควิชา โครงการห้องเรียน หน่วยวิทยบริการ และสถาบันสมทบนั้นๆ และเตรียมเพื่อรับการตรวจสอบและประเมินจากคณะกรรมการระดับมหาวิทยาลัย

ระดับที่ ๒ มหาวิทยาลัย การตรวจสอบระดับนี้ดำเนินการโดยคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้น เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย รายงานผลจากการตรวจสอบจะได้ประมวลจัดทำสรุปเป็นภาพรวมเสนอผู้บริหาร เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัย และจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาต่อไป

อย่างไรก็ตาม ระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องนี้ สรุปได้ว่า มีการดำเนินการคือ การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของการประกันคุณภาพที่มีการนิยามไว้ว่า “การประกันคุณภาพหมายถึง กระบวนการในการควบคุมคุณภาพ ตรวจสอบคุณภาพ และประเมินคุณภาพอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มั่นใจว่า คุณภาพการศึกษาได้รับการรักษาหรือได้มาตรฐานอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมเพิ่มพูน เพื่อให้ผลผลิตของการศึกษาที่มีคุณภาพตามลักษณะที่พึงประสงค์”

การควบคุมคุณภาพของการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยมีกระบวนการที่ใช้ควบคุมองค์ประกอบต่างๆ ในสถาบันการศึกษาที่จะมีผลต่อคุณภาพแลผลผลิตคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการทั้งระบบและปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วย โครงสร้างการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา บุคลากรแผนยุทธศาสตร์ งบประมาณงานประกันคุณภาพการศึกษา ระบบฐานข้อมูล และเกณฑ์มาตรฐานและเกณฑ์การประเมิน

การตรวจสอบคุณภาพมหาวิทยาลัยมีการตรวจสอบผลการดำเนินการของระบบและกลไกควบคุมคุณภาพการศึกษาภายในที่มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีขึ้นโดยจะเป็นการตรวจสอบเชิงระบบและดำเนินการตรวจสอบด้วยตนเอง ประกอบด้วยการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของ

ส่วนงาน การดำเนินงานตรวจสอบคุณภาพของส่วนงาน และการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปพัฒนาการดำเนินงาน

การประเมินคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมีกระบวนการประเมินผลการดำเนินการของมหาวิทยาลัยในภาพรวม เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากกระบวนการตรวจสอบคุณภาพ แต่เน้นการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินการของมหาวิทยาลัยกับดัชนีชี้วัดคุณภาพในทุกองค์ประกอบของคุณภาพ ว่าดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดเพียงใด โดยวัดเป็นระดับการบรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย กรรมการตรวจประเมิน จำนวนวันและจำนวนของกรรมการตรวจประเมิน และการเตรียมรับการตรวจประเมิน

สรุปได้ว่าการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยกำหนดกระบวนการเป็น ๔ ขั้นตอน

ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดแนวทางควบคุมคุณภาพ

๑) กำหนดองค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัย

๒) กำหนดองค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ตามภารกิจหลักของส่วนงานระดับคณะ วิทยาเขต สถาบัน สำนัก ศูนย์ และภาควิชา

ขั้นตอนที่ ๒ พัฒนาระบบงานของมหาวิทยาลัย

๑) กำหนดพันธกิจ ปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย

๒) กำหนดนโยบาย

๓) จัดทำแผน

๔) กำหนดกรอบภาระงาน

๕) ประเมินตามกรอบภาระงาน

ขั้นตอนที่ ๓ ระบบเอกสาร

๑) คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา เป็นเอกสารที่ระบุนโยบายและแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพของส่วนงาน รวมทั้งรายละเอียดของโครงสร้างการบริหารงาน และความรับผิดชอบกำกับภารกิจหลัก

๒) รายงานการประเมินตนเอง (SAR) เป็นเอกสารที่ส่วนงานที่จัดการศึกษา ต่างๆ ของมหาวิทยาลัยแสดงถึงผลการดำเนินการประกันคุณภาพของส่วนงาน เนื้อหาในเอกสารนี้ประกอบด้วย แผนงานกำกับภารกิจหลักและโครงการตามที่กำหนดไว้ในวงจรการจัดกระบวนการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

ขั้นตอนที่ ๔ การตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ

ระดับที่ ๑ คณะ สำนัก สถาบัน วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ ภาควิชา โครงการขยายห้องเรียน หน่วยวิทยบริการ และสถาบันสมทบ

ระดับที่ ๒ มหาวิทยาลัย การตรวจสอบระดับนี้ดำเนินการโดยคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้น เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

การควบคุมคุณภาพของการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยมีกระบวนการที่ใช้ควบคุมองค์ประกอบต่างๆ ในสถาบันการศึกษาที่จะมีผลต่อคุณภาพและผลผลิตคุณภาพการศึกษา มีการดำเนินการทั้งระบบและปัจจัยสนับสนุน ประกอบด้วย โครงสร้างการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษา บุคลากร แผนยุทธศาสตร์ งบประมาณงานประกันคุณภาพการศึกษา ระบบฐานข้อมูล และเกณฑ์มาตรฐานและเกณฑ์การประเมิน

การตรวจสอบคุณภาพมหาวิทยาลัยมีการตรวจสอบผลการดำเนินการของระบบและกลไกควบคุมคุณภาพการศึกษาภายใน ที่มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีขึ้น โดยจะเป็นการตรวจสอบเชิงระบบ และดำเนินการตรวจสอบด้วยตนเอง ประกอบด้วย การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของส่วนงาน การดำเนินงานตรวจสอบคุณภาพของส่วนงาน และการนำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาไปพัฒนาการดำเนินงาน

การประเมินคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมีกระบวนการประเมินผลการดำเนินการของมหาวิทยาลัยในภาพรวม เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากกระบวนการตรวจสอบคุณภาพ แต่เน้นการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินการของมหาวิทยาลัย กับดัชนีบ่งชี้คุณภาพในทุกองค์ประกอบของคุณภาพ ว่าดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดเพียงใด โดยวัดเป็นระดับการบรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย กรรมการตรวจประเมิน จำนวนวันและจำนวนของกรรมการตรวจประเมิน และการเตรียมรับการตรวจประเมิน

จากการศึกษาเอกสารจากนักวิชาการต่างๆ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ดังนี้

ตารางที่ ๒.๑๐วิเคราะห์การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย	๑	รวม	๒
ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดแนวทางควบคุมคุณภาพ	✓	๒	✓
๑) กำหนดองค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมกับมหาวิทยาลัย			
๒) กำหนดองค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ตามภารกิจหลักของส่วนงานระดับคณะ วิทยาเขต สถาบัน สำนัก ศูนย์ และภาควิชา			
ขั้นตอนที่ ๒ พัฒนาระบบงานของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย๑) กำหนดพันธกิจ ปรัชญา วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย๒) กำหนดนโยบาย๓) จัดทำแผน๔) กำหนดกรอบภาระงาน๕) ประเมินตามกรอบภาระงาน	✓	๒	✓
ขั้นตอนที่ ๓ ระบบเอกสาร	✓	๒	✓
๑) คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา			
๒) รายงานการประเมินตนเอง (SAR)			
ขั้นตอนที่ ๔ การตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ	✓	๒	✓

ระดับที่ ๑ คณะ สำนัก สถาบัน วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ ภาควิชา โครงการขยายห้องเรียน หน่วยวิทยบริการ และสถาบันสมทบ			
ระดับที่ ๒ มหาวิทยาลัย ดำเนินการโดยคณะกรรมการดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่มหาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้น เพื่อ ตรวจสอบผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย			
การควบคุมคุณภาพของการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยมีกระบวนการที่ใช้ ควบคุมองค์ประกอบต่างๆ ในสถาบันการศึกษาที่จะมีผลต่อคุณภาพและ ผลผลิตคุณภาพการศึกษา	✓	๒	✓
การตรวจสอบคุณภาพมหาวิทยาลัยมีการตรวจสอบผลการดำเนินการของ ระบบและกลไกควบคุมคุณภาพการศึกษาภายใน ที่มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีขึ้น โดยจะเป็นการตรวจสอบเชิงระบบ และดำเนินการตรวจสอบด้วยตนเอง ประกอบด้วย การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของส่วนงาน	✓	๒	✓
การประเมินคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมี กระบวนการประเมินผลการดำเนินการของมหาวิทยาลัยในภาพรวม เป็น กระบวนการต่อเนื่องจากกระบวนการตรวจสอบคุณภาพ แต่เน้นการวิเคราะห์ เปรียบเทียบผลการดำเนินการของมหาวิทยาลัย กับดัชนีบ่งชี้คุณภาพในทุก องค์ประกอบของคุณภาพ ว่าดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐาน การศึกษาที่กำหนดเพียงใด	✓	๒	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒= ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๒.๙ ผู้วิจัยสามารถสรุปวิเคราะห์การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา
ภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ ๑ กำหนดแนวทางควบคุมคุณภาพ

๑) กำหนดองค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้ และเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมกับ
มหาวิทยาลัย

๒) กำหนดองค์ประกอบคุณภาพ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้ตามภารกิจหลัก
ของส่วนงานระดับคณะ วิทยาเขต สถาบัน สำนัก ศูนย์ และภาควิชา

ขั้นตอนที่ ๒ พัฒนาระบบงานของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย ๑) กำหนดพันธกิจ ปรัชญา
วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ๒) กำหนดนโยบาย ๓) จัดทำแผน ๔) กำหนดกรอบภาระงาน ๕)
ประเมินตามกรอบภาระงาน

ขั้นตอนที่ ๓ ระบบเอกสาร

๑) คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ๒) รายงาน การ
ประเมินตนเอง (SAR)

ขั้นตอนที่ ๔ การตรวจสอบและประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ

ระดับที่ ๑ คณะ สำนัก สถาบัน วิทยาเขต วิทยาลัยสงฆ์ ภาควิชา โครงการขยาย
ห้องเรียน หน่วยวิทยบริการ และสถาบันสมทบ

ระดับที่ ๒ มหาวิทยาลัย ดำเนินการโดยคณะกรรมการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิที่มาวิทยาลัยแต่งตั้งขึ้น เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานของ มหาวิทยาลัย

การควบคุมคุณภาพของการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัยมีกระบวนการที่ใช้ควบคุม องค์ประกอบต่างๆ ในสถาบันการศึกษาที่จะมีผลต่อคุณภาพและผลผลิตคุณภาพการศึกษา

การตรวจสอบคุณภาพมหาวิทยาลัยมีการตรวจสอบผลการดำเนินการของระบบและกลไก ควบคุมคุณภาพการศึกษาภายใน ที่มหาวิทยาลัยได้จัดให้มีขึ้น โดยจะเป็นการตรวจสอบเชิงระบบ และดำเนินการตรวจสอบด้วยตนเอง ประกอบด้วย การจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของ ส่วนงาน

การประเมินคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมีกระบวนการประเมินผล การดำเนินการของมหาวิทยาลัยในภาพรวม เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากกระบวนการตรวจสอบ คุณภาพ แต่เน้นการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินการของมหาวิทยาลัย กับดัชนีบ่งชี้คุณภาพใน ทุกองค์ประกอบของคุณภาพ ว่าดำเนินการเป็นไปตามเกณฑ์และมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดเพียงใด

๒.๓.๔ ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^{๒๒๓} ในส่วนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขตและวิทยาลัยสงฆ์ จำนวน ๒๘ แห่ง ดังตารางที่ ๒.๑๗ ได้แก่

ตารางที่ ๒.๑๗ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	วิทยาเขต/วิทยาลัยสงฆ์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง	๑๒๗	๔๓
๒	วิทยาเขตหนองคาย	๒๗	๙
๓	วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	๓๑	๑๑
๔	วิทยาเขตเชียงใหม่	๔๙	๑๗
๕	วิทยาเขตขอนแก่น	๕๙	๒๐
๖	วิทยาเขตนครราชสีมา	๓๔	๑๑
๗	วิทยาเขตอุบลราชธานี	๒๓	๗
๘	วิทยาเขตแพร่	๒๓	๗
๙	วิทยาเขตสุรินทร์	๒๗	๑๐
๑๐	วิทยาเขตพะเยา	๑๙	๖
๑๑	วิทยาเขตบพิตศึกษาพุทธโฆส	๑๕	๕
๑๒	วิทยาเขตนครสวรรค์	๖๐	๒๐

^{๒๒๓} ข้อมูลสถิติการศึกษา, <http://www.info.mua.go.th>[ออนไลน์วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑]

๑๓	วิทยาลัยสงฆ์เลย	๑๒	๔
๑๔	วิทยาลัยสงฆ์นครพนม	๑๒	๔
๑๕	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	๑๘	๖
๑๖	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช	๒๔	๘
๑๗	วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์	๒๗	๑๐
๑๘	วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี	๗	๒
๑๙	วิทยาลัยสงฆ์นครน่านเฉลิมพระเกียรติฯ	๑๕	๕
๒๐	วิทยาลัยสงฆ์พุทธโสธร	๑๕	๕
๒๑	วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง	๑๐	๓
๒๒	วิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่	๑๓	๔
๒๓	วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ	๑๖	๕
๒๔	วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี	๒๑	๗
๒๕	วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี	๓๓	๑๒
๒๖	วิทยาลัยสงฆ์พ้อขุนผาเมือง	๒๔	๘
๒๗	วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด	๒๒	๗
๒๘	วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ	๑๒	๔
	รวม	๗๗๕	๒๖๐

๒.๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๔.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

จากการศึกษาค้นคว้าผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานประกันคุณภาพแบบมีส่วนร่วม ผลงานวิจัยที่เคยมีผู้ดำเนินการวิจัยไว้ มีรายละเอียดดังนี้

จันทร์พร สุดจ้านงค์ ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพาผลการศึกษาพบว่า บุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอน มีส่วนร่วมด้านการปรับปรุงระบบมากที่สุดซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๖๑ รองลงมา ได้แก่ ด้านการดำเนินงานซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๕๙ ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงานซึ่งอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๕๓ และด้านการวางแผนซึ่งอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๔๓ นอกจากนี้ยังพบว่า ด้านการวางแผนของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกันตามสถานภาพที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ด้านการดำเนินงานของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกันตามสถานภาพที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงานของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันตามสถานภาพที่แตกต่างกันอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และด้านการปรับปรุงระบบของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ การศึกษาไม่แตกต่างกันตามสถานภาพที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^{๒๒๔}

อมรพรรณ ประจันตวนิชย์ ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานและ ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรใน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สรุปแนวคิดและหลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า “หัวใจของการประกันคุณภาพ อยู่ที่ความร่วมมือของบุคลากรเป็นสำคัญ บุคลากรและเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายต้อง ยอมรับระบบควบคุมคุณภาพ และปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดไว้ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการสร้าง และพัฒนาโลก ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพที่แท้จริง”^{๒๒๕}

อรัญญา บำเพ็ญแพทย์ ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของ บุคลากรสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา พบว่า บุคลากรของสำนักหอสมุดมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นอย่างดี เนื่องจากบุคลากรทำงานที่สำนักหอสมุด และ ทำงานเกี่ยวข้องโดยตรงกับการศึกษา จึงมีความรู้และความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษาเป็น พื้นฐานสำหรับการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพของบุคลากรโดยรวมมีส่วนร่วมอยู่ ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นข้อพบว่า ประเด็นที่บุคลากรมีส่วนร่วมในระดับปานกลางมี ๔ ประเด็น คือ การร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพ การเข้าร่วมศึกษาดูงานกิจกรรม ๕ ส. ของ หน่วยงานอื่น แสดงความเห็นในการเขียนดัชนีชี้วัดคุณภาพและการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นใน การกำหนดปรัชญา และประเด็นที่บุคลากรในสำนักหอสมุดมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การปฏิบัติตาม มาตรการกาประหยัดพลังงานของสำนักหอสมุด และนอกจากนี้ในการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ของสำนักงานหอสมุดในด้านอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการปฏิบัติงาน สังกัดฝ่ายๆ และ ระยะเวลาการปฏิบัติงาน พบว่า ปัจจัยดังกล่าวไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากร สำนักหอสมุด^{๒๒๖}

ปรารถนา อังคประสาธชัย ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกัน คุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีเมกคลตะวันออก พบว่า^{๒๒๗}

^{๒๒๔} จันทพร สุดจำนง, “การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรสายสนับสนุนการ เรียนการสอน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา”, *วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต*, (สาขาวิชาการ บริหารทั่วไป : วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๘).

^{๒๒๕} อมรพรรณ ประจันตวนิชย์, “ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานและปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อ การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์”, *ปริญญาานิพนธ์, หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา* (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๐), หน้า ๑๒ - ๑๓.

^{๒๒๖} อรัญญา บำเพ็ญแพทย์, “การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพของบุคลากรสำนักสมุด มหาวิทยาลัย บูรพา”, *หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป* (วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๗).

^{๒๒๗} ปรารถนา อังคประสาธชัย, “ปัจจัยส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก”, *หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต* (จิตวิทยาอุตสาหกรรม และองค์การ) (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๕).

๑. บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกส่วนใหญ่เป็น เพศชาย สถานภาพเป็นข้าราชการ มีการศึกษาระดับปริญญาโท มีประสบการณ์การทำงาน ๑๐ ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

๒. ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๕ ส่วนเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน

๓. แรงจูงใจภายในลักษณะงานการประกันคุณภาพการศึกษา บรรยากาศองค์กร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔. แรงจูงใจภายในลักษณะงานการประกันคุณภาพการศึกษาและบรรยากาศองค์กรด้านความร่วมมือของผู้ร่วมงาน มีอำนาจทำนายการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ได้ร้อยละ ๔๐ โดยแรงจูงใจ ภายในลักษณะงานการประกันคุณภาพการศึกษามีอิทธิพลต่อการประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุด ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณเท่ากับ .๔๖

สุจิตรา สุนทรย์ ได้วิจัยเรื่อง ทักษะคิดและการมีส่วนร่วมต่องานประกันคุณภาพของบุคลากร คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า ทักษะคิดของบุคลากรคณะวิทยาศาสตร์ต่องานประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก คือ การมีคุณภาพการศึกษาจะประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารงานของหน่วยงาน การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการบริหารการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำไปสู่คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาทำให้สามารถแข่งขันกับมหาวิทยาลัยอื่นๆได้ การประกันคุณภาพการศึกษาทำให้หน่วยงานเกิดการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีบุคลากรผู้รับผิดชอบด้านประกันคุณภาพการศึกษาโดยตรง ในเรื่องการมีส่วนร่วมต่องานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบและการมีส่วนร่วมต่องานด้านประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า บุคลากรที่เป็นผู้บริหารและไม่เป็นผู้บริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่แตกต่างกันในเรื่องทักษะคิดต่องานด้านประกันคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ บุคลากรที่มีเพศต่างกัน สถานภาพต่างกัน ประสบการณ์ในการสอน/การทำงานต่างกัน การทำหน้าที่ด้านประกันคุณภาพต่างกัน มีทักษะคิดและการมีส่วนร่วมต่องานด้านประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน^{๒๒๘}

มณฑิชา ทองศาสตรา ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณี คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า^{๒๒๙}

^{๒๒๘} สุจิตรา สุนทรย์, “ทักษะคิดและการมีส่วนร่วมต่องานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร”, วารสารวิทยาศาสตร์ลาดกระบัง ปีที่๒๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๕), หน้า ๑-๒

^{๒๒๙} มณฑิชา ทองศาสตรา, “การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณี”คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๓, หน้า (๓)

๑. ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษาของคณะรัฐศาสตรมหาวิทยาลัยรามคำแหง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

๒. ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา สายปฏิบัติหน้าที่ราชการและระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ไม่มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลต่อกิจกรรมการมีส่วนร่วม ในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะรัฐศาสตร

๓. การกิจตามเกณฑ์มาตรฐานตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษามีความสัมพันธ์กับประเภทของการมีส่วนร่วมในเชิงลบ หมายความว่า เมื่อประเภทการมีส่วนร่วมของภารกิจตามเกณฑ์มาตรฐานตัวบ่งชี้คุณภาพการศึกษามีความเข้มข้นขึ้น แต่จำนวนบุคลากรในแต่ละระดับความเข้มข้นกลับมีส่วนร่วมลดน้อยลง

สถาพร ถาวรธวัชสน์ ผศ.ดร. และคณะ ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ผลการวิจัยมีดังนี้^{๒๓๐} ๑) การศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พบว่าบุคลากรมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ คือ ขั้นตอนการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน รองลงมาคือ ขั้นตอนการดำเนินการ ขั้นตอนตรวจสอบและประเมินผล และขั้นตอนการวางแผน ตามลำดับ ๒) ผลการศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาในการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ผู้บริหารการศึกษาให้ความสำคัญ ทั้งขั้นตอนการวางแผนและการดำเนินการ ขั้นตอนติดตามและประเมินผล และขั้นตอนการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานบุคลากรขาดทักษะและความเข้าใจจึงทำให้การทำหลักฐานประกันคุณภาพขาดความสมบูรณ์ส่วนระดับของปัญหาการประกันคุณภาพ พบว่า ขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินผล มีปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ การนำผลการประเมินมาปรับปรุง ขั้นตอนการดำเนินการ และขั้นตอนการวางแผน ตามลำดับ ส่วนระดับของการแก้ไขปัญหาในการประกันคุณภาพ พบว่า ขั้นตอนการดำเนินการต้องการให้แก้ไขมากที่สุด รองลงมาคือ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนตรวจสอบและประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ตามลำดับ ๓) ผลการเปรียบเทียบปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาในการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาทุกขั้นตอน และวิธีการแก้ไขปัญหามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมแตกต่างกับมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

กนิษฐา สนเผือก ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๑) การมีส่วนร่วมในการวางแผน ๒) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ๓) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ๔) การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางปรับปรุง

แนวทางและข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๑) ด้านการบริหารจัดการได้แก่ การนำเกณฑ์การประกันคุณภาพเป็นแนวทางในการดำเนินงาน พิจารณาวางแผนการปฏิบัติราชการของคณะร่วมกัน และจัดทำแผนด้านการจัดการเรียนการสอน แผนการวิจัย แผนการบริหารวิชาการ และแผนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการ

^{๒๓๐} สถาพร ถาวรธวัชสน์ ผศ.ดร.และคณะ, การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๕๕).

ทำงาน การจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ ๒) ด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนของคณะและการประกันคุณภาพแก่บุคลากร เพื่อให้ตระหนักถึงการประกันคุณภาพเป็นงานที่ต้องดำเนินอย่างสม่ำเสมอในงานประจำ ๓) ด้านการติดตามตรวจสอบโดยมีการประชุมเพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ^{๒๓๑}

พิชิต ฤทธิ์จัญญ์ ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินตนเองในการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยกลุ่มตัวอย่างในการประเมินระบบการประเมินตนเองคือผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหน้าหมวดวิชาและครูที่ทดลองใช้ระบบการประเมินตนเองในโรงเรียนเบญจมราชาลัยโรงเรียนพุทธเจริญวิทยาคมและโรงเรียนวัดสระเกษผลการวิจัยพบว่าระบบการประเมินตนเองในการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนมัศึกษามีองค์ประกอบ 7 ประการคือวัตถุประสงค์ของการประเมินตนเองบทบาทและความสำคัญของการประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเองหลักของการประเมินตนเองการกำหนดงานที่มุ่งประเมินการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินการดำเนินงานประเมินตนเองและการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงและพัฒนางานและเมื่อนำไปใช้ทดลองพบว่าระบบการประเมินตนเองที่พัฒนาขึ้นนำไปใช้ดำเนินการปฏิบัติงานได้จริงและมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ความเหมาะสมและครอบคลุมชัดเจน^{๒๓๒}

บุญศรี พรหมมาพันธุ์และคณะ วิจัยเรื่องการพัฒนาเครื่องชี้วัดสำหรับการประเมินผลการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยและตัวชี้วัดเพื่อการประเมินผลการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นและศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอรูปแบบและแนวทางในการวางระบบการติดตามประเมินผลการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและกฎหมายการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นพบว่าองค์ประกอบปัจจัยและตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นมีจำนวน ๔ องค์ประกอบ ๑๘ ปัจจัย ๔๖ ตัวบ่งชี้และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์กล่าวคือองค์ประกอบที่ ๑ การจัดหาทรัพยากรมนุษย์มี ๕ ปัจจัยคือการวางแผนทรัพยากรมนุษย์การวิเคราะห์งานการสรรหาการคัดเลือกและการแต่งตั้งมีตัวบ่งชี้ ๑๖ ตัวบ่งชี้องค์ประกอบที่ ๒ การให้รางวัลทรัพยากรมนุษย์มี ๖ ปัจจัยคือการเลื่อนตำแหน่งการเลื่อนขึ้นเงินเดือนการประเมินผลการปฏิบัติงานค่าตอบแทนการย้าย (ภายในองค์กรเดียวกัน) และการจูงใจมีตัวบ่งชี้ ๑๒ ตัวบ่งชี้องค์ประกอบที่ ๓ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มี ๓ ปัจจัยคือการฝึกอบรมการศึกษาและการวางแผนและการพัฒนาอาชีพมีตัวบ่งชี้ ๕ ตัวบ่งชี้องค์ประกอบที่ ๔ การธำรงรักษาและป้องกันทรัพยากรมนุษย์มี ๔ ปัจจัยคือพนักงานสัมพันธ์สุขภาพและความปลอดภัยการดำเนินการทางวินัยและการพ้นจากตำแหน่งมีตัวบ่งชี้ ๗ ตัวบ่งชี้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์มีตัวบ่งชี้ ๒ ตัวบ่งชี้คือด้านประสิทธิผลและด้านประสิทธิภาพ^{๒๓๓}

^{๒๓๑} กนิษฐา สนเผือก, รายงานการวิจัย การศึกษาการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะพัฒนาการท่องเที่ยว (มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่, ๒๕๕๖).

^{๒๓๒} พิชิต ฤทธิ์จัญญ์, การพัฒนาระบบการประเมินตนเองในการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา, ปริญญาานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2537.

^{๒๓๓} บุญศรี พรหมมาพันธุ์ และคณะ, การพัฒนาเครื่องชี้วัดสำหรับการประเมินผลการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2547.

อมรรัตน์ ทิพย์จันทร์ วิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของ อาจารย์สถาบันราชภัฏพบว่ารูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์สถาบันราชภัฏ ประกอบด้วยองค์ประกอบ ๑) วัตถุประสงค์ของการประเมิน ๒) เนื้อหาที่ทำการประเมินผลการปฏิบัติงาน ๓) ผู้ทำการประเมินผลการปฏิบัติงาน ๔) ตัวบ่งชี้ในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ๕) วิธีการในการประเมินผลการปฏิบัติงาน ๖) ระยะเวลาในการประเมินผลการปฏิบัติงานและ ๗) การให้ข้อมูลย้อนกลับโดยผลการประเมินรูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานพบว่าการพัฒนา รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์สถาบันราชภัฏทั้ง ๗ องค์ประกอบที่พัฒนาขึ้นมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในสถานการณ์จริงมีความถูกต้องตรงกับความเป็นจริงเหมาะสมสอดคล้องกับนโยบาย ด้านการประเมินของสถาบันราชภัฏและมีประโยชน์อยู่ในระดับมาก^{๒๓๔}

ทมิตา วนาพิทักษ์กุล ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการบริหารการศึกษาของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”^{๒๓๕} พบว่า

๑) ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย คือ สำนักหอสมุดและเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นศูนย์รวมระหว่างหอสมุดกับเทคโนโลยีการศึกษา และมี หลักการบริหาร คือ ประสิทธิภาพ ค่าขวัญ ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ โครงสร้างการบริหาร บุคลากร และ งบประมาณ และสภาพศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาของมหาวิทยาลัยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดย จำแนกระดับความคิดเห็นทั้ง ๔ ด้านจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ การให้บริการบุคลากร สถานที่/สิ่งอำนวยความสะดวก ทรัพยากรสารสนเทศ และการบริการสารสนเทศ และมีสิ่งที่ต้องการ ให้พัฒนาเพิ่มเติมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

๒) รูปแบบศูนย์เทคโนโลยีการศึกษาของมหาวิทยาลัยในสังคมไทยมีองค์ประกอบที่สำคัญ ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) ศูนย์เทคโนโลยีการศึกษา ๒) วิสัยทัศน์ ๓) พันธกิจ และ ๔) โครงสร้างการบริหารและรูปแบบศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย (ฉบับร่าง) มีองค์ประกอบ ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) รูปแบบ ๒) วิสัยทัศน์ ๓) พันธกิจ และ ๔) โครงสร้างการบริหาร แบ่งออกเป็น ๓ หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานผู้อำนวยการ ฝ่ายวิชาการและการวิจัย และฝ่ายบริการและพัฒนาเทคโนโลยีการศึกษา

๓) รูปแบบศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย มีองค์ประกอบ ๖ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) วิสัยทัศน์ ๒) พันธกิจ ๓) โครงสร้างการบริหารแบ่ง ออกเป็น ๒ ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายโสตทัศนูปกรณ์ และฝ่ายวิทยาการ ๔) หน้าที่ ๕) บุคลากร และ ๖) งบประมาณ

องค์ความรู้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ IT-KASS MODEL ประกอบด้วย ๑) Information Technology : IT (เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือ ไอที) ๒) Knowledge (ความรู้) ๓) Administration (การบริหาร) ๔) Internal Structure (โครงสร้างภายใน) และ ๕) External Structure (โครงสร้าง

^{๒๓๔}อมรรัตน์ ทิพย์จันทร์. การพัฒนา รูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์สถาบันราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนครสวรรค์, 2547.

^{๒๓๕}ทมิตา วนาพิทักษ์กุล. รูปแบบศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการบริหารการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พุทธศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัย, ๒๕๕๙, หน้า บทคัดย่อ.

ภายนอก) อันเป็นการบูรณาการเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) เพื่อเป็นการเสริมแรงการศึกษาเล่าเรียน การค้นคว้า ประสบการณ์ หรือสารสนเทศที่ได้รับมาจากประสบการณ์ (Knowledge) โดยการบริหาร ของศูนย์เทคโนโลยีเพื่อการบริหารการศึกษา (Administration) ทั้ง ๖ องค์ประกอบเพื่อเป็นสื่อกลาง ในการเสริมแรงในการจัดการเรียนการสอนด้วยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศกับความรู้ให้เป็น ประโยชน์ต่อโครงสร้างภายใน (Internal Structure) คือ อาจารย์และนิสิตในคณะครุศาสตร์และ โครงสร้างภายนอก (External Structure) คือ อาจารย์และนิสิตในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัยและผู้ใช้บริการทั่วไป

๒.๔.๒ งานวิจัยต่างประเทศ

ครีฟ (Craft) นักศึกษาบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมิสซูรี ได้วิจัยเรื่อง ทักษะคิดของชุมชนต่อ การศึกษา และระดับการมีส่วนร่วมของโรงเรียน เป็นการศึกษาเพื่อสนองความคิดเห็นที่ว่า การมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของโรงเรียนจะทำให้ทักษะคิดของชุมชนต่อโรงเรียนดีขึ้น จุดมุ่งหมาย คือ ต้องการ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการมีส่วนร่วมในสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนกับทัศนคติต่อสถานศึกษา ของรัฐผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติกับระบบโรงเรียนในแต่ละสิ่งแวดล้อมแต่ ไม่พบความสัมพันธ์กับระหว่างทัศนคติของชุมชนกับสิ่งแวดล้อมหรือทัศนคติของชุมชนกับระดับการ เข้าร่วมในกิจกรรมของโรงเรียน^{๒๓๖}

๑) สภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสาธิตเกษตรฯ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นองค์ประกอบ พบว่า การประกันคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก ๒ องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ ๑ ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์และแผนการดำเนินงาน และองค์ประกอบที่ ๖ การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ส่วนองค์ประกอบอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง

๒) อาจารย์ที่มีวุฒิการศึกษาและการได้รับการฝึกอบรมการประกันคุณภาพการศึกษา แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนแตกต่างกัน ส่วน อาจารย์ที่มี เพศ, ประสบการณ์การสอน, สถานภาพการปฏิบัติงานในโรงเรียน, การสนับสนุนจาก มหาวิทยาลัยในเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา และความร่วมมือจากผู้ร่วมงานในเรื่องการประกัน คุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน มีความเห็นต่อสภาพการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน แตกต่างกัน

แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนควรมีการประสานงานกับ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สร้างเอกภาพของหลักสูตรสถานศึกษา และคำนึงถึง ความต้องการของท้องถิ่น ส่งเสริมนักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพิ่มแรงจูงใจในการทำวิจัย จัดโครงการเผยแพร่ความรู้สู่ชุมชน สร้างเครือข่ายบริหารทางวิชาการ เปิดโอกาสให้บุคลากรและอา จารย์ได้มีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการ จัดหางบทุนที่เป็นอิสระ จัดระบบตรวจสอบให้มีความ โปร่งใส และจัดทำแผนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนให้ชัดเจน

ชูเลอร์ และแวนดรา (Schuler & Vandra) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารการศึกษาในมหาวิทยาลัยมินนิโซตาสหรัฐอเมริกา โดยศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของ ประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ผลปรากฏว่า การมีส่วนร่วมอย่างไม่มีประสิทธิภาพเกิดจากความ

^{๒๓๖} Craft, Rickie. "Community Attitude Toward Education and Level of Participation in School Affairs," *Dissertation Abstracts Internation*. 55 (1988), 1633-A.

บกพร่องในการติดต่อสื่อสาร ปัญหาการมีส่วนร่วม ได้แก่ ระดับของการเข้าร่วมเพียงเรื่องเดียว การเข้าร่วมโดยขาดความเข้าใจในสถานการณ์ขาดข้อตกลงเกี่ยวกับขอบเขตของการมีส่วนร่วม^{๒๓๗}

สรุปได้ว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ยังประสบปัญหาในการดำเนินงานในหลายๆด้าน โดยเฉพาะด้านปัจจัยสนับสนุนการบริหาร การประกันคุณภาพการศึกษานั้นจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย คือ ผู้บริหาร บุคลากรตำแหน่งวิชาการ บุคลากรตำแหน่งปฏิบัติการวิชาชีพและบริหารทั่วไป ผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้อง จะต้องยอมรับระบบควบคุมคุณภาพ และจะต้องมีความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเหมาะสมและต่อเนื่อง มีการกำกับดูแล ตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บุคลากรตระหนักถึงความสำคัญต่องานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นงานที่ต้องดำเนินการอย่างสม่ำเสมอในงานประจำ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาโลก ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพที่แท้จริงซึ่งสามารถนำมากำหนดตัวแปรในการศึกษาได้ดังนี้

๒.๕ กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้กล่าวมาแล้วผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดของนักการศึกษานักวิชาการแล้วสรุปเป็นโมเดลการวัดเพื่อใช้ในการทดสอบความสอดคล้องของโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างองค์ประกอบของตัวบ่งชี้ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยดังนี้

๒.๕.๑ องค์ประกอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยประกอบด้วย

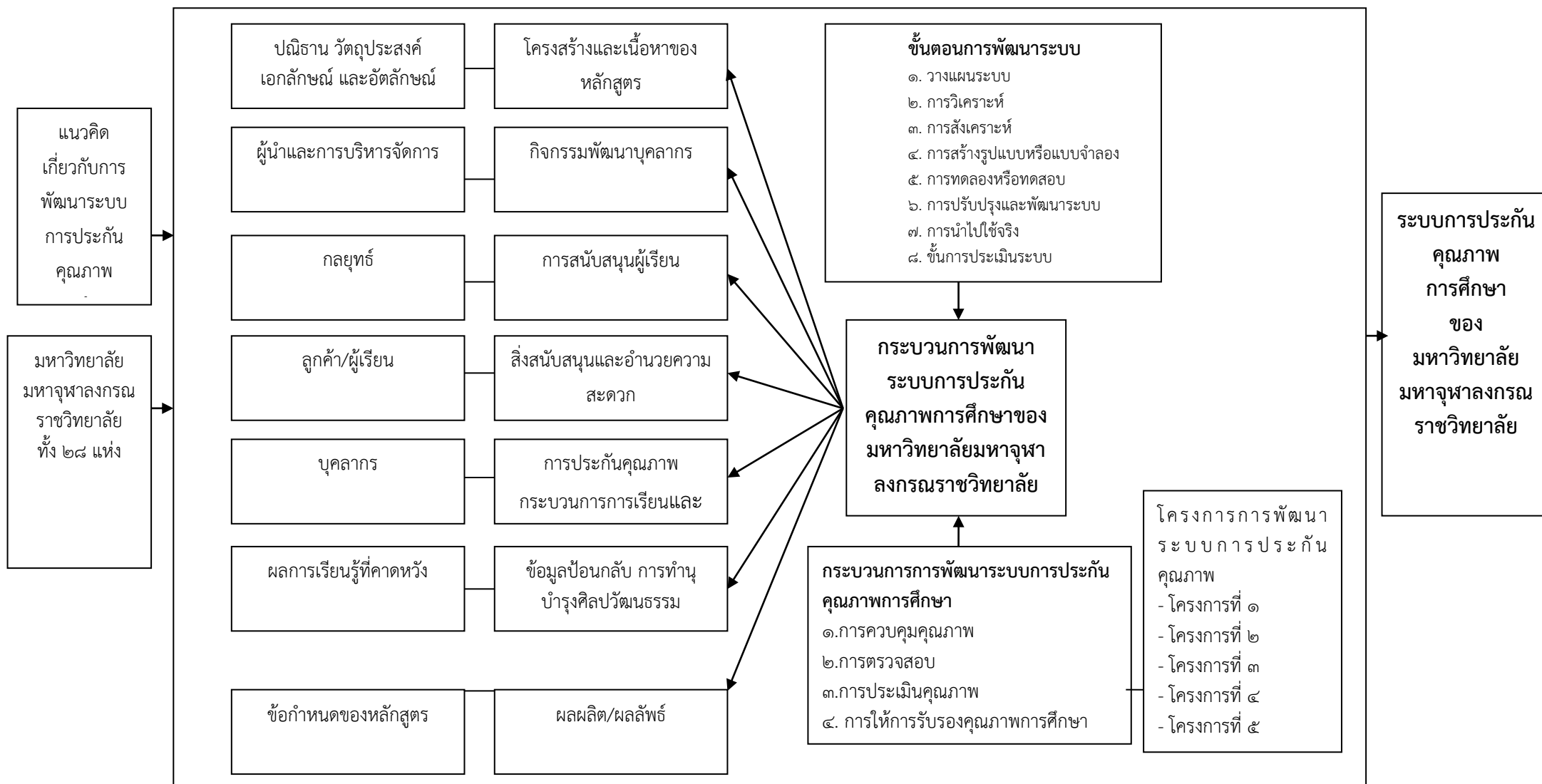
- ๑.ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์
- ๒) ผู้นำและการบริหารจัดการ
- ๓) กลยุทธ์
- ๔) ลูกค้ำ/ผู้เรียน
- ๕) บุคลากร
- ๖) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
- ๗) ข้อกำหนดของหลักสูตร
- ๘) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร
- ๙) กิจกรรมพัฒนาบุคลากร
- ๑๐) การสนับสนุนผู้เรียน
- ๑๑) สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก
- ๑๒) การประกันคุณภาพกระบวนการการเรียนและการสอน

^{๒๓๗} ชูเลอร และแวนดรา, อังใน, ลดาวัลย์ มหะศรี, “การมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต ๑”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๐), หน้า ๖๑.

๑๓) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

๑๔) ผลผลิต/ผลลัพธ์

จากนั้นจึงนำมาสร้างเป็นโมเดลความสัมพันธ์โครงสร้างตัวบ่งชี้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่จะใช้เป็นกรอบแนวคิดเพื่อการวิจัย (Conceptual framework) ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ดังภาพที่ ๒.๔

ภาพที่ ๒.๔ แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed-Method Research Design) มีวัตถุประสงค์ ๑) สภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ๒) เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๓) เพื่อตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วย รูปแบบของการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ เพื่อศึกษาสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา มี ๓ ขั้นตอน ดังนี้

๑.ศึกษาเอกสาร

๒.แจกแบบสอบถาม

๓.สัมภาษณ์

๑) ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

แหล่งข้อมูล : หนังสือ บทความ ตำรา งานวิจัย website

เครื่องมือ : แบบศึกษาเอกสาร

การวิเคราะห์ : การวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis

ผลลัพธ์ที่ได้ : สภาพปัจจุบันและปัญหาของการประกันคุณภาพ

๒) ศึกษากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

๒. แจกแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา บุคลากร จำนวน ๒๒๖ รูป/คน โดยได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างสัดส่วน ๑:๒๐ ของ (Hair, J. F., Black, ๑๙๙๘)

เครื่องมือ : แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล : ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่า E.F.A. วิเคราะห์ปัจจัย (Exploratory Factor Analysis)

ผลลัพธ์ที่ได้ : ได้สภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา

๓) ศึกษาจากการ

๑. สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา จุดอ่อน,จุดแข็ง,โอกาส ผู้บริหารคณาจารย์ จำนวน ๑๐ รูป/คน โดยเลือกแบบเจาะจงซึ่งกำหนดกฎเกณฑ์ในการคัดเลือก

เครื่องมือ : แบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis

ผลลัพธ์ที่ได้ : ได้สภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา, จุดแข็ง,จุดอ่อน,โอกาส

ขั้นตอนที่ ๒ เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มี ๒ ขั้นตอน ดังนี้

๑.ยกร่าง

๒.สนทนากลุ่ม (Focus Group)

๑) ยกร่างระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แหล่งข้อมูล : ผลลัพธ์จาก วัตถุประสงค์ ข้อที่ ๑

เครื่องมือ : แบบศึกษาเอกสาร

การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis

ผลลัพธ์ที่ได้ : ได้การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย(ฉบับร่างที่ ๑)

๒.พัฒนาโดยสนทนากลุ่ม

แหล่งข้อมูล : ผู้ทรงคุณวุฒิ / นักวิชาการ / ผู้บริหารมหาวิทยาลัย โดยการเลือกแบบเจาะจงกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก

เครื่องมือ : แบบสัมภาษณ์ที่ได้จากระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ฉบับร่างที่ ๑)

การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis

ผลลัพธ์ที่ได้ : ได้การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ฉบับร่างที่ ๒)

ขั้นตอนที่ ๓ เพื่อตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มี ๒ ขั้นตอน

๑.ตรวจสอบรูปแบบ

๒.ปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอ

ตรวจสอบโดยการแจกแบบสอบถาม มาตรฐานการประเมิน ๔ ด้าน ๑.ความเป็นประโยชน์ ๒.ความเป็นไปได้ ๓.ความเหมาะสม ๔.ความถูกต้อง

แหล่งข้อมูล : ผู้บริหารมหาวิทยาลัยโดยเลือกแบบเจาะจง ซึ่งกำหนดกฎเกณฑ์ในการคัดเลือก

เครื่องมือ : แบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล : ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า (rating scale)

ผลลัพธ์ที่ได้ : ได้การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ฉบับร่างที่ ๓)

๒.แก้ไขปรับปรุงและนำเสนอ

แหล่งข้อมูล : อาจารย์ที่ปรึกษา/อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้วิจัย

เครื่องมือ : แบบศึกษาเอกสาร

การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลลัพธ์ที่ได้ : ได้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยการวิเคราะห์ฉบับสมบูรณ์

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” ผู้วิจัยได้ศึกษาโดยใช้การวิจัยแบบผสม ผสมวิธี (Mixed Research Method) ศึกษาการวิจัยเชิงปริมาณเป็นงานวิจัยหลัก และศึกษาการวิจัยเชิงคุณภาพเป็นงานวิจัยสนับสนุน

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง / ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

๓.๒.๑ ประชากร คือ ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^{๓๓๑} ในส่วนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขตและวิทยาลัยสงฆ์ จำนวน ๒๘ แห่ง

๓.๒.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขตและวิทยาลัยสงฆ์ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ โดยผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้บริหาร คณาจารย์ ซึ่งเป็นตัวแทนส่วนกลาง วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์มีขั้นตอนการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มวิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างมีด้วยกันหลากหลายวิธี ในที่นี้จะเสนอการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการกำหนดเกณฑ์ การใช้สูตรคำนวณและการใช้ตารางสำเร็จรูป ซึ่งแต่ละวิธีสามารถอธิบายได้ต่อไปนี้

๑. การกำหนดเกณฑ์ ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งครอบคลุมใน ๒๘ แห่ง โดยเป็นผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ จำนวน ๗๗๕ รูป/คน

๒. การใช้ตารางสำเร็จรูปการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างด้วยตารางสำเร็จรูป มีอยู่หลายประเภท ขึ้นอยู่กับ ความต้องการของผู้วิจัย ตารางสำเร็จรูปที่นิยมใช้กันในงานวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการเปิดตารางประชากร

^{๓๓๑} ข้อมูลสถิติการศึกษา, <http://www.info.mua.go.th> [ออนไลน์วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑]

ของของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan)^(๑๓๒) ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้ตารางนี้ในการประมาณค่าสัดส่วนของประชากรเช่นเดียวกัน และกำหนดให้สัดส่วนของลักษณะที่สนใจในประชากร เท่ากับ ๐.๕ ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ๕% และระดับความเชื่อมั่น ๙๕% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๒๖๐ รูป/คน โดยได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างสัดส่วน ๑:๒๐^(๑๓๓) ตามตารางที่ ๓.๑ ดังนี้

ตารางที่ ๓.๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	วิทยาเขต/วิทยาลัยสงฆ์	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
๑	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง	๑๒๗	๔๓
๒	วิทยาเขตหนองคาย	๒๗	๙
๓	วิทยาเขตนครศรีธรรมราช	๓๑	๑๑
๔	วิทยาเขตเชียงใหม่	๔๙	๑๗
๕	วิทยาเขตขอนแก่น	๕๙	๒๐
๖	วิทยาเขตนครราชสีมา	๓๔	๑๑
๗	วิทยาเขตอุบลราชธานี	๒๓	๗
๘	วิทยาเขตแพร่	๒๓	๗
๙	วิทยาเขตสุรินทร์	๒๗	๑๐
๑๐	วิทยาเขตพะเยา	๑๙	๖
๑๑	วิทยาเขตบาฬีศึกษาพุทธโฆส	๑๕	๕
๑๒	วิทยาเขตนครสวรรค์	๖๐	๒๐
๑๓	วิทยาลัยสงฆ์เลย	๑๒	๔
๑๔	วิทยาลัยสงฆ์นครพนม	๑๒	๔
๑๕	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	๑๘	๖
๑๖	วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช	๒๔	๘
๑๗	วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์	๒๗	๑๐
๑๘	วิทยาลัยสงฆ์ปัตตานี	๗	๒
๑๙	วิทยาลัยสงฆ์นครน่านเฉลิมพระเกียรติฯ	๑๕	๕
๒๐	วิทยาลัยสงฆ์พุทธโสธร	๑๕	๕
๒๑	วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง	๑๐	๓
๒๒	วิทยาลัยสงฆ์เชียงใหม่	๑๓	๔
๒๓	วิทยาลัยสงฆ์ศรีสะเกษ	๑๖	๕
๒๔	วิทยาลัยสงฆ์ราชบุรี	๒๑	๗
๒๕	วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี	๓๓	๑๒
๒๖	วิทยาลัยสงฆ์พ่อนุ่นพาเมือง	๒๔	๘
๒๗	วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด	๒๒	๗
๒๘	วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ	๑๒	๔

^(๑๓๒) Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan. ๑๙๗๐ อ้างใน จีรวุฒิเอกะกุล. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี :สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, ๒๕๔๓.

^(๑๓๓) Hair, J. F., Black, W. C., Bain, B. J., Anderson, R. E., and Tatham, R. L. (๒๐๐๖). Multivariate data analysis (๖th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Education International.

	รวม	๗๗๕	๒๖๐

๓.๒.๓ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหาร และคณาจารย์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยส่วนกลาง วิทยาเขตและวิทยาลัยสงฆ์จำนวน ๑๐ รูป/คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) แบบเจาะลึกรายบุคคล (Individual depth interview) เป็นการ ซักถามพูดคุยกันระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ เป็นการถามเจาะลึกถึงคำตอบ อย่างละเอียดถี่ถ้วนเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัย ได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำแนวคิดทฤษฎีมาสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น ๒ ตอนรายละเอียดดังนี้

๓.๓.๑ แบบสำรวจ (Survey Guide) ข้อมูลเบื้องต้นของการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่สถานภาพอายุระดับการศึกษาตำแหน่งการปฏิบัติงานและประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพลักษณะเครื่องมือเป็นแบบตรวจสอบรายการเพื่อพิจารณาลักษณะพื้นที่และสถานที่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยโดยลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า (rating scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักคะแนนเป็น ๕ ระดับคือมากที่สุดมากปานกลางน้อยและน้อยที่สุดเพื่อให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยมีข้อคำถามจำนวน ๑๓๐ ข้อโดยแบ่งออกเป็น องค์ประกอบหลัก จำนวน ๑๔ องค์ประกอบ และ ๑๓๐ ตัวบ่งชี้ย่อย

ตารางที่ ๓.๒ จำนวนองค์ประกอบหลักองค์ประกอบหลักและตัวบ่งชี้ย่อย

องค์ประกอบหลัก	จำนวนข้อ
๑.ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์	๓
๒) ผู้นำและการบริหารจัดการ	๑๑
๓) กลยุทธ์	๔
๔) ลูกค้ำ/ผู้เรียน	๑๗
๕) บุคลากร	๒๔
๖) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	๔
๗) ข้อกำหนดของหลักสูตร	๓
๘) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร	๑๖
๙) กิจกรรมพัฒนาบุคลากร	๗
๑๐) การสนับสนุนผู้เรียน	๔
๑๑) สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก	๑๕
๑๒) การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน	๘
๑๓) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม	๑๐

๑๔) ผลผลิต/ผลลัพธ์	๔
รวม	๑๓๐

๓.๓.๒ แบบสัมภาษณ์ (Interviewing) การสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ (ForMal Interview) จากกลุ่มผู้บริหาร และคณาจารย์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง วิทยาเขตและวิทยาลัยสงฆ์จำนวน ๑๐ รูป/คน

๓.๓.๓ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เป็นการสนทนาพูดคุยกัน ประมาณ ๑๐ รูป/คน ของกลุ่มปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

รายละเอียดการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือมีดังนี้

๓.๔.๑ ศึกษาหลักการแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓.๔.๒ กำหนดนิยามปฏิบัติการเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัยโดยอาศัยฐานทฤษฎีและงานวิจัย

๓.๔.๓ ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งในการสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยจะ คำนึงถึงการสร้างแบบสอบถามให้เป็นไปตามหลักวิชาการที่ถูกต้องและการได้แบบสอบถามที่ดีมี คุณภาพมีความตรงทั้งในเชิงโครงสร้าง (construct validity) และความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) รวมทั้งความเชื่อมั่น (reliability)

๓.๔.๔ ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยดำเนินการดังนี้

๓.๔.๔.๑ นำร่างแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้นในขั้นตอนที่ ๓.๓ จำนวน ๑๓๓ ข้อเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจแก้ไขและปรับปรุงให้มีความเหมาะสม

๓.๔.๔.๒ นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญรวมจำนวน ๕ ท่านประกอบด้วย

๑. พระศรีศาสนบัณฑิตผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษาของ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. พระครูโสภณพุทธิศาสตร์,ผศ.ดร. คณบดีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร. คณบดีคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. รองศาสตราจารย์ พิเศษ ดร.อำนวย เดชชัยศรี อาจารย์พิเศษของมหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕. รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย แหวนเพชร อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏพระ นคร

เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) การใช้ภาษาและพิจารณา ว่าแบบสอบถามครอบคลุมของเนื้อหาหรือไม่โดยการหาดัชนี(index of congruence: IOC) โดยมี เกณฑ์ดังนี้

ให้คะแนน +๑ เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรงกับนิยามปฏิบัติการ
 ให้คะแนน -๑ เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรงกับนิยามปฏิบัติการและ
 ให้คะแนน ๐ เมื่อไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงกับนิยามปฏิบัติการหรือไม่

๓.๔.๓ พิจารณาคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ ๐.๕ ขึ้นไปเพื่อจัดทำเป็นแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัยซึ่งผลจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญปรากฏว่ามีตัวบ่งชี้ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง ๐.๕ ถึง ๑.๐๐ มีจำนวน ๑๓๓ รายการและมีตัวบ่งชี้ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า ๐.๕ จำนวน ๕ รายการผู้วิจัยจึงตัดข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องต่ำกว่า ๐.๕ ออกทำให้เหลือคำถามใช้ในการวิจัยจำนวน ๑๓๐ และปรับปรุงแก้ไขภาษาตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะเพื่อนำไปสู่การทดลองใช้ต่อไป

๓.๔.๔ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบและการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ ชุดในหน่วยวิทยบริการ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดใหญ่อินทาราม (พระอารามหลวง) อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรีโดยกำหนดให้บุคลากรจำนวน ๓๐ คนได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ จากนั้นนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha ผลจากการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๔๖

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลจากเอกสาร ดังนี้

๓.๕.๑ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล เพื่อทำดัชนีนิพนธ์จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบ

๓.๕.๒ ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามโดยทาง ไปรษณีย์ จำนวน ๒๖๐ ฉบับ และขอความอนุเคราะห์ให้ตอบกลับภายใน ๔ สัปดาห์ ตามที่อยู่ ที่แจ้งไปพร้อมกับแบบสอบถาม

๓.๕.๓ ดำเนินการศึกษาจากภาคสนาม (Field Studies) ติดต่อกับเก็บแบบสอบถามคืน ผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการเก็บบันทึกด้วยภาพถ่าย ในการเก็บข้อมูลตามความเป็นจริงถูกต้องมากที่สุดและนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาครั้งแรกมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของคำตอบเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

๓.๕.๔ ติดต่อบริษัทไปรษณีย์ไปยังโรงเรียนที่ยังไม่ส่งแบบสอบถามกลับคืน ภายหลังจากสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนดในหนังสือขอความอนุเคราะห์ ๑ สัปดาห์ และทวงถามอีกครั้งหลังจาก ทวงถามครั้งแรกไปแล้วเป็นเวลา ๑ สัปดาห์

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม แล้วจัดบันทึกลักษณะการบรรยาย (Descriptive) เพื่อที่จะนำข้อมูลวิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ วิเคราะห์ผลการศึกษานี้จะใช้แบบการวิเคราะห์ตามหลักทฤษฎี ซึ่งผู้วิจัยจะใช้กรอบแนวคิดของ **สุภางค์ จันทวนิช^{๓๔}** ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

๓.๖.๑ วิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปซึ่งข้อมูลดังกล่าวประกอบด้วยสถานภาพอายุระดับการศึกษาตำแหน่งการปฏิบัติงานและประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพในการตอบแบบสอบถามโดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

๓.๖.๒ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมาะสมของตัวบ่งชี้ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกตัวบ่งชี้เพื่อนำไปกำหนดในโมเดลที่จะทดสอบโดยต้องมีค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า ๓.๐

๓.๖.๓ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Exploratory Factor Analysis) โดยการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลโครงสร้างองค์ประกอบและกำหนดน้ำหนักตัวแปรย่อยที่ใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้กับข้อมูลเชิงประจักษ์ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าน้ำหนักตัวแปรย่อยที่ใช้ในการสร้างตัวบ่งชี้และทำการตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลการวิจัยที่เป็นตัวแบบเชิงทฤษฎีที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์

๓.๖.๔ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

๓.๖.๔.๑ สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

๑) หาความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ของแบบประเมินโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับขอบเขตขององค์ประกอบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา ตามนิยามเชิงปฏิบัติการที่กำหนดไว้ โดยใช้สูตรดังนี้ (Rovinelli and Hambleton, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, ๒๕๓๕: ๖๐-๖๑) โดยพิจารณาให้น้ำหนักคะแนน ดังนี้

+๑ เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามแต่ละข้อสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่กำหนด

๐ เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามแต่ละข้อสอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่กำหนด

-๑ เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามแต่ละข้อไม่สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการที่กำหนด

๑.๒ ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบประเมินทั้งฉบับโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach จากสูตร ดังนี้ (Cronbach, ๑๙๙๐: ๒๐๔)

๒) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๒.๑ หาค่าเฉลี่ยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ $\bar{X}$)ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้สูตร (Ferguson, ๑๙๘๑: ๔๙) และ สกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ตัว

^{๓๔}สุภางค์ จันทวนิช, วิทยวิจัยเชิงคุณภาพ, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประกอบสำคัญ (Principal Component Analysis) และหมุนแกนองค์ประกอบหลักแบบออร์ทोगอนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax)

๓.๗ ขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” นี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ตารางที่ ๓.๓ ขั้นตอนในการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”

ตารางที่ ๓.๓ ขั้นตอนในการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”

วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์ที่ได้
๑.เพื่อศึกษาสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา	มี ๒ ขั้นตอน ดังนี้ ๑.ศึกษาเอกสาร ๒.แจกแบบสอบถาม ๓.สัมภาษณ์	๑.ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	หนังสือ บทความ ตำรา งานวิจัย website	แบบศึกษาเอกสาร	การวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis	๑.ได้สภาพปัจจุบันและปัญหาของการประกันคุณภาพ ๒.ได้ศึกษาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
		๒.แจกแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา	บุคลากร จำนวน ๒๒๖ รูป/คน โดยได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง สัดส่วน ๑:๒๐ ของ(Hair, J. F., Black,๑๙๙๘)	แบบสอบถาม	ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่า E.F.A. วิเคราะห์ปัจจัย (Exploratory Factor Analysis)	๑.ได้สภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา
		๓.ศึกษาจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหาจุดอ่อน,จุดแข็ง,โอกาส	ผู้บริหารคณาจารย์ จำนวน ๑๐ รูป/คน โดยเลือกแบบเจาะจงซึ่งกำหนดกฎเกณฑ์ในการคัดเลือก	แบบสัมภาษณ์	การวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis	๑.ได้สภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา, จุดแข็ง, จุดอ่อน,โอกาส
๒.เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	มี ๒ ขั้นตอน ดังนี้ ๑.ยกร่าง ๒.สนทนากลุ่ม (Focus Group)	๑.ยกร่างระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๑.ผลลัพธ์จากวัตถุประสงค์ ข้อที่ ๑	แบบศึกษาเอกสาร	การวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis	ได้การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย(ฉบับร่างที่ ๑)
		๒.พัฒนาโดยสนทนากลุ่ม	ผู้ทรงคุณวุฒิ ๑.นักวิชาการ ๒.ผู้บริหารมหาวิทยาลัย โดยการเลือกแบบเจาะจงกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือก	แบบสัมภาษณ์ที่ได้จากระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย(ฉบับร่างที่ ๑)	การวิเคราะห์เนื้อหา Content Analysis	ได้การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย(ฉบับร่างที่ ๒)

ตารางที่ ๓.๗ ขั้นตอนในการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” (ต่อ)

วัตถุประสงค์	ขั้นตอนการวิจัย	วิธีดำเนินการวิจัย	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล	ผลลัพธ์ที่ได้
๓.เพื่อตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	มี ๒ ขั้นตอน ๑.ตรวจสอบรูปแบบ ๒.ปรับปรุงแก้ไขและ นำเสนอ	ตรวจสอบโดยการแจกแบบสอบถาม มาตรฐานการประเมิน ๔ ด้าน ๑.ความเป็นประโยชน์ ๒.ความเป็นไปได้ ๓.ความเหมาะสม ๔.ความถูกต้อง	ผู้บริหารมหาวิทยาลัยโดยเลือกแบบเจาะจง ซึ่งกำหนดกฎเกณฑ์ในการคัดเลือก	แบบสอบถาม	ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยลักษณะเครื่องมือเป็นแบบมาตรวัดประเมินค่า (rating scale)	ได้การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ฉบับร่างที่ ๓)
		๒.แก้ไขปรับปรุงและนำเสนอ	อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้วิจัย	แบบศึกษาเอกสาร	การวิเคราะห์เนื้อหา	ได้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฉบับสมบูรณ์

ตารางที่ ๓.๓ ขั้นตอนในการวิจัย

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และเพื่อตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามจำนวน ๓๐๐ ฉบับ และเมื่อได้ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับ และทำการเทียบสัดส่วนระหว่างขนาดของประชากรกับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า จะได้แบบสอบถาม จำนวน ๒๖๐ ฉบับ คิดเป็นอัตราส่วนของตัวแปรต่อขนาดกลุ่มตัวอย่างในระดับ ๑ : ๒๐ การนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอตามลำดับดังนี้

๔.๑ ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา

๔.๑.๑ ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔.๑.๒ ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา

๔.๒ ผลการศึกษากการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔.๒.๑ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา

๔.๒.๒ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๑๐ รูป/คน

๔.๓ ตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา

ผลการวิจัยสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูล ออกเป็น ๓ ขั้นตอน คือ ๑. การศึกษาเอกสารและงานวิจัย ๒. ผลจากการแจกแบบสอบถาม ๓. ผลจากการสัมภาษณ์ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๔.๑.๒. ผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาด้านทักษะการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจากการแจกแบบสอบถาม โดยได้ผลวิจัยดังนี้

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๒๖๐ รูป/คน จำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
บรรพชิต	๑๔๗	๕๖.๕
คฤหัสถ์	๑๑๓	๔๓.๕
รวม	๒๖๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๑ ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นบรรพชิต จำนวน ๑๔๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๕ คฤหัสถ์ จำนวน ๑๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๕

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๒๖๐ รูป/คน จำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
๓๑-๔๐ ปี	๙๔	๓๖.๒
๔๑-๕๐ ปี	๑๒๑	๔๖.๕
๕๑-๖๐ ปี	๔๕	๑๗.๓
รวม	๒๖๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๒ ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๑๒๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๕ อายุ ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๙๔ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒ และอายุ ๕๑-๖๐ ปี จำนวน ๔๕ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๒๖๐ รูป/คน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	๗	๒.๗
ปริญญาโท	๙๐	๓๔.๖
ปริญญาเอก	๑๖๓	๖๒.๗
รวม	๒๖๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๓ ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาเอก จำนวน ๑๖๓ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๗ ปริญญาโท จำนวน ๙๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๖ และปริญญาตรี จำนวน ๗ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๗

ตารางที่ ๔.๔ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๒๖๐ รูป/คน จำแนกตามตำแหน่งการปฏิบัติงาน

ตำแหน่งการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	๙๑	๓๕.๐
อาจารย์	๑๖๙	๖๕.๐
รวม	๒๖๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๔ ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่มีตำแหน่งการปฏิบัติงานเป็นอาจารย์ ๑๖๙ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๐ และผู้บริหาร ๙๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐

ตารางที่ ๔.๕ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จำนวน ๕๕๖ รูป/คน จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพ

ประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพ	จำนวน	ร้อยละ
๑-๕ ปี	๑๑๙	๔๕.๘
๖-๑๐ ปี	๙๖	๓๖.๙
๑๑ ปีขึ้นไป	๔๕	๑๗.๓
รวม	๒๖๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๕ ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพ ๑-๕ ปี จำนวน ๑๑๙ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘ ประสบการณ์ ๖-๑๐ ปีจำนวน ๙๖ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๙ และประสบการณ์ ๑๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๔๕ รูป/คนคิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓

๔.๑.๒ ผลการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา โดยภาพรวม

องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา		(n=๕๕๖)		ระดับ	ลำดับ
		$\bar{X}$	S.D.		
๑	ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์	๔.๐๑	.๖๒๗	มาก	๑๑
๒	ผู้นำและการบริหารจัดการ	๔.๐๗	.๕๐๖	มาก	๒
๓	กลยุทธ์	๓.๙๖	.๗๒๓	มาก	๑๓
๔	ลูกค้า/ผู้เรียน	๓.๘๓	.๗๖๐	มาก	๑๔
๕	บุคลากร	๔.๐๔	.๒๙๘	มาก	๖
๖	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	๔.๐๔	.๕๕๖	มาก	๘
๗	ข้อกำหนดของหลักสูตร	๔.๐๗	.๖๓๙	มาก	๔
๘	โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร	๔.๐๖	.๒๗๔	มาก	๕
๙	กิจกรรมพัฒนาบุคลากร	๔.๐๒	.๓๘๓	มาก	๑๐
๑๐)	การสนับสนุนผู้เรียน	๔.๐๔	.๔๑๙	มาก	๗
๑๑	สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก	๔.๐๗	.๔๕๗	มาก	๑
๑๒	การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน	๔.๐๓	.๕๓๙	มาก	๙
๑๓	ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำ บำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับ ชุมชน/สังคม	๔.๐๗	.๕๕๖	มาก	๓
๑๔	ผลผลิต/ผลลัพธ์	๓.๙๖	.๗๑๔	มาก	๑๒
ภาพรวม		๔.๐๑	.๕๓๑	มาก	

ตารางที่ ๔.๖ ความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ที่มีต่อองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ทั้ง ๑๔ ด้าน พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X}$ = ๔.๐๑) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ๓ อันดับ คือ สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ($\bar{X}$ = ๔.๐๗)

ผู้นำและการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.07$) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม ($\bar{X} = 4.07$)

ในส่วนของระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 3.83$) กลยุทธ์ ($\bar{X} = 3.96$) และ ผลผลิต/ผลลัพธ์ ($\bar{X} = 3.96$)

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์

ลำดับ ที่	องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑. ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์					
๑	ความเหมาะสมของปณิธานและวัตถุประสงค์ของ สถาบันและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ตาม นโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	๓.๙๒	.๗๘๖	มาก	๓
๒	มีผลการพัฒนาเป็นจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็น เอกลักษณ์ของสถาบัน	๔.๐๓	.๗๕๘	มาก	๒
๓	มีผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน	๔.๑๐	.๗๓๒	มาก	๑
	รวม	๔.๐๑	.๖๒๗	มาก	

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ได้แก่ มีผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = .๗๓๒) ด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ๒ อันดับ ได้แก่ ความเหมาะสมของปณิธานและวัตถุประสงค์ของสถาบันและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ตามนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = .๗๘๖) มีผลการพัฒนาเป็นจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .๗๕๘)

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ

ลำดับ ที่	องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๒. ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ					
๑	ผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบสถาบัน มีคุณค่ามาก	๔.๑๔	.๗๙๕	มาก	๖
๒	มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนิสิตและความเป็นเลิศใน การปฏิบัติงาน	๔.๒๓	.๗๖๓	มาก	๓
๓	วิธีการที่มหาวิทยาลัยที่อยู่ความรับผิดชอบต่อ สังคม	๓.๙๗	.๙๘๖	มาก	๘
๔	การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตาม ผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ ของสถาบัน	๓.๗๐	.๙๖๑	มาก	๑๑
๕	ผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและ วิทยาลัย	๓.๗๘	๑.๐๔๑	มาก	๑๐
๖	ระบบกำกับการประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย	๔.๓๗	.๗๘๒	มาก	๑
๗	ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตร	๓.๙๓	.๙๗๐	มาก	๙
๘	การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบัน	๔.๑๐	.๗๕๖	มาก	๗
๙	การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร สถาบัน	๔.๒๖	.๗๐๒	มาก	๒
๑๐	ผลการขึ้นำ ป้องกัน หรือแก้ปัญหาของสังคมใน ด้านต่างๆภายในสถาบัน	๔.๑๗	.๗๑๒	มาก	๔
๑๑	ผลการขึ้นำ ป้องกัน หรือแก้ปัญหาของสังคมใน ด้านต่างๆภายนอกสถาบัน	๔.๑๖	.๖๙๓	มาก	๕
	รวม	๔.๐๗	.๕๐๖	มาก	

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ได้แก่ ระบบกำกับการประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย ($\bar{X} = ๔.๓๗$, S.D. = .๗๘๒) การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน ($\bar{X} = ๔.๒๖$, S.D. = .๗๐๒) มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนิสิตและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = ๔.๒๓$, S.D. = .๗๖๓)

ด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน ($\bar{X} = 3.70$, S.D. = .๙๖๑) ผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = .๑.๐๔๑) และ ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ($\bar{X} = 3.๙๓$, S.D. = .๙๗๐)

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านกลยุทธ์

ลำดับ ที่	องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านกลยุทธ์	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๓. ด้านกลยุทธ์					
๑	ผู้สอนหรือภาควิชามีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน	๓.๙๕	.๙๓๗	มาก	๓
๒	กลยุทธ์การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ	๓.๘๔	.๘๘๐	มาก	๔
๓	กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	๔.๐๐	.๘๐๓	มาก	๒
๔	กลยุทธ์การเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้	๔.๐๓	.๘๓๑		๑
	รวม	๓.๙๖	.๗๒๓	มาก	

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านกลยุทธ์ อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ได้แก่ กลยุทธ์การเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = .๘๓๑) ด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ๒ อันดับ ได้แก่ กลยุทธ์การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .๘๐๓) ผู้สอนหรือภาควิชามีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = .๙๓๗)

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านลูกค้า/ผู้เรียน

ลำดับ ที่	องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านลูกค้า/ผู้เรียน	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๔. ด้านลูกค้า/ผู้เรียน					
๑	มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตาม ความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา	๔.๑๒	.๗๒๖	มาก	๗
๒	การประเมินผู้เรียนมีเกณฑ์อ้างอิง	๔.๐๗	.๘๑๙	มาก	๑๒
๓	การประเมินผู้เรียนใช้วิธีการที่หลากหลาย	๔.๑๓	.๗๗๓	มาก	๕
๔	การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ เนื้อหาของหลักสูตร	๔.๒๐	.๘๗๒	มาก	๑
๕	เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ	๔.๑๓	.๙๘๒	มาก	๖
๖	วิธีการประเมินผู้เรียนครอบคลุมวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	๔.๑๔	.๗๙๘	มาก	๔
๗	มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและ คงเส้นคงวา	๔.๐๐	.๗๔๘	มาก	๑๖
๘	มีนโยบายในการรับผู้เรียนเข้าศึกษาที่ชัดเจน	๔.๑๒	.๘๕๗	มาก	๙
๙	มีกระบวนการในการรับเข้าศึกษาที่เหมาะสม	๔.๐๕	.๙๕๗	มาก	๓
๑๐	ภาระการเรียนของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับภาระการ เรียนที่ระบุในหลักสูตร	๔.๐๙	.๘๗๔	มาก	๑๐
๑๑	มีวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงความเหมาะสมของแต่ละ วิธีการของการคัดเลือก	๔.๐๔	.๕๙๘	มาก	๑๓
๑๒	ความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่สอบ คัดเลือกกับนักศึกษาโควตา	๔.๐๘	.๖๙๒	มาก	๑๑
๑๓	อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา	๓.๘๗	.๙๖๖	มาก	๑๗
๑๔	ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบ อาชีพอิสระภายใน ๑ ปี	๔.๑๖	.๘๕๑	มาก	๒
๑๕	ผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษามีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่	๔.๐๑	.๗๕๔	มาก	๑๔
๑๖	บัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระ ภายใน ๑ ปี	๔.๐๐	.๖๕๗	มาก	๑๕
๑๗	คุณภาพของบัณฑิตปริญญาตรี โทและเอก ตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	๔.๑๒	.๗๖๓	มาก	๘
	รวม	๓.๘๓	๐.๗๖๐	มาก	

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านลูกค้า/ผู้เรียน อยู่ในระดับมากเรียงลำดับ ได้แก่ การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร ($\bar{X} = 4.20$, S.D. = .๘๗๒) ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = .๗๐๒) มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนิสิตและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .๘๕๑) และ มีกระบวนการในการรับเข้าศึกษาที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .๙๕๗) ด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา ($\bar{X} = 3.๘๗$, S.D. = .๙๖๖) มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .๗๔๘) และ บัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = .๖๕๗)

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านบุคลากร

ลำดับ ที่	องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านบุคลากร	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๕. ด้านบุคลากร					
๑	บุคลากรมีความสามารถในงานของตน	๔.๒๓	.๗๓๘	มาก	๑
๒	มีบุคลากรเพียงพอที่จะทำงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	๔.๑๔	.๗๔๓	มาก	๒
๓	การสรรหาบุคลากรและการเลื่อนตำแหน่งเป็นไปตามความสามารถเชิงวิชาการ	๔.๐๔	.๘๓๗	มาก	๑๓
๔	มีการกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ระหว่างบุคลากรอย่างชัดเจน และเป็นที่เข้าใจตรงกัน	๔.๑๐	.๘๕๘	มาก	๔
๕	มีการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ	๓.๙๖	.๗๘๐	มาก	๒๓
๖	มีภาระงานบุคลากรและระบบจูงใจที่สนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน	๔.๐๐	.๗๖๔	มาก	๑๘
๗	มีการกำกับดูแลความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของบุคลากร	๓.๙๒	.๙๒๒	มาก	๒๔
๘	มีกระบวนการทบทวน ปรึกษาหารือ และปรับการมอบหมายงาน	๔.๐๕	.๗๔๔	มาก	๑๑
๙	มีการวางแผนและปฏิบัติตามแผนในเรื่องการสิ้นสุดการจ้าง และการเกษียณอายุงาน	๔.๐๕	.๖๙๐	มาก	๑๐
๑๐	มีระบบการประเมินบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ	๔.๐๙	.๘๑๐	มาก	๖
๑๑	บุคลากรห้องสมุดมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ	๔.๑๐	.๗๕๗	มาก	๓
๑๒	บุคลากรห้องปฏิบัติการมีความสามารถและมีจำนวน	๔.๐๑	.๗๒๕	มาก	๑๕

	เพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ				
๑๓	บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ	๔.๐๓	.๘๒๘	มาก	๑๔
๑๔	บุคลากรงานบริการนิสิตมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ	๔.๐๑	.๘๓๔	มาก	๑๗
๑๕	งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของบุคลากรที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่	๔.๐๐	.๘๓๑	มาก	๑๙
๑๖	งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของบุคลากรที่นำไปใช้ประโยชน์	๓.๙๗	.๘๕๘	มาก	๒๑
๑๗	ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ	๔.๐๘	.๘๔๑	มาก	๘
๑๘	อาจารย์ประจำสถาบันที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก	๔.๐๑	.๗๘๖	มาก	๑๖
๑๙	อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ	๔.๐๘	.๗๖๙	มาก	๗
๒๐	ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	๔.๐๙	.๗๗๔	มาก	๕
๒๑	เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	๔.๐๗	.๗๓๕	มาก	๙
๒๒	ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย	๓.๙๘	.๗๘๑	มาก	๒๐
๒๓	อาจารย์ได้รับการพัฒนา	๓.๙๖	.๗๗๒	มาก	๒๒
๒๔	บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา	๔.๐๕	.๘๑๑	มาก	๑๒
	รวม	๔.๐๙	.๔๙๒	มาก	

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านบุคลากร อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ได้แก่ บุคลากรมีความสามารถในงานของตน ($\bar{X} = ๔.๒๓$, S.D. = .๗๓๘) มีบุคลากรเพียงพอที่จะทำงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ($\bar{X} = ๔.๑๔$, S.D. = .๗๔๓) บุคลากรห้องสมุดมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ($\bar{X} = ๔.๑๐$, S.D. = .๗๕๗) ด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ มีการกำกับดูแลความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของบุคลากร ($\bar{X} = ๓.๙๒$, S.D. = .๙๒๒) มีการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ ($\bar{X} = ๓.๙๖$, S.D. = .๗๘๐) และ อาจารย์ได้รับการพัฒนา ($\bar{X} = ๓.๙๖$, S.D. = .๗๗๒)

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ลำดับ ที่	องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๖. ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
๑	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความ ชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร	๔.๐๐	.๗๕๘	มาก	๔
๒	หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	๔.๑๐	.๗๔๗	มาก	๑
๓	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมทั้งความรู้และ ทักษะทั่วไป รวมทั้งความรู้และทักษะเฉพาะทาง	๔.๐๔	.๗๑๐	มาก	๒
๔	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสะท้อนความต้องการ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	๔.๐๔	.๘๑๙	มาก	๓
	รวม	๔.๐๔	.๕๔๖	มาก	

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการ
ประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง อยู่ในระดับ
มาก เรียงลำดับ ได้แก่ หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($\bar{X} = ๔.๑๐$, S.D. = .๗๔๗) ผลการ
เรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมทั้งความรู้และทักษะทั่วไป รวมทั้งความรู้และทักษะเฉพาะทาง ($\bar{X} = ๔.๐๔$, S.D. = .๗๑๐) ด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ๒ อันดับ ได้แก่ การกำหนดผลการเรียนรู้
ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร ($\bar{X} = ๔.๐๐$, S.D. = .๗๕๘) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
สะท้อนความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ($\bar{X} = ๔.๐๔$, S.D. = .๘๑๙)

ตารางที่ ๔.๑๓ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านข้อกำหนดของหลักสูตร

ลำดับ ที่	องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านข้อกำหนดของหลักสูตร	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๗. ด้านข้อกำหนดของหลักสูตร					
๑	มหาวิทยาลัยใช้ข้อกำหนดของหลักสูตร	๔.๐๐	.๗๗๑	มาก	๒
๒	ข้อกำหนดของหลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังและการทำให้บรรลุเป้าหมาย	๔.๒๐	.๗๒๔	มาก	๑
๓	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ ข้อกำหนดของหลักสูตรได้	๔.๐๐	.๙๐๙	มาก	๓
	รวม	๔.๐๗	.๖๓๙	มาก	

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการ
ประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านข้อกำหนดของหลักสูตร อยู่ในระดับ
มาก เรียงลำดับ ได้แก่ ข้อกำหนดของหลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและการทำให้บรรลุ
เป้าหมาย ($\bar{X}$ = ๔.๒๐, S.D. = .๗๒๔) มหาวิทยาลัยใช้ข้อกำหนดของหลักสูตร ($\bar{X}$ = ๔.๐๐, S.D. =
.๗๗๑) ด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ได้แก่ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของ
หลักสูตรได้ ($\bar{X}$ = ๔.๐๐, S.D. = .๙๐๙)

ตารางที่ ๔.๑๔ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร

ลำดับ ที่	องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๘. ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร					
๑	เนื้อหาของหลักสูตรแสดงสัดส่วนที่เหมาะสมระหว่าง ความรู้และทักษะทั่วไป กับความรู้และทักษะเฉพาะทาง	๔.๐๗	.๘๓๘	มาก	๗
๒	หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของ มหาวิทยาลัย	๔.๒๔	.๗๕๒	มาก	๒
๓	แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้ บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	๔.๒๑	.๗๓๙	มาก	๓
๔	หลักสูตรมีองค์ประกอบที่ชัดเจนและสัมพันธ์เชื่อมโยง กัน มีการบูรณาการเนื้อหาระหว่างรายวิชา	๔.๑๐	.๘๖๔	มาก	๕
๕	หลักสูตรแสดงให้เห็นถึงความกว้างและความลึกทาง วิชาการ	๔.๑๘	.๗๙๓	มาก	๔
๖	หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชา ระดับกลาง จนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำ โครงการ หรือวิทยานิพนธ์	๔.๒๘	.๖๕๐	มาก	๑
๗	เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย	๔.๐๖	.๗๔๙	มาก	๘
๘	ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และปณิธานและวัตถุประสงค์ของแต่ละบัณฑิตวิทยาลัย	๔.๐๙	.๖๘๓	มาก	๖
๙	ความเหมาะสมของการแนะนำการศึกษาและวิจัย เกี่ยวกับรูปแบบของวิทยานิพนธ์ และความชอบ	๓.๙๗	.๖๗๒	มาก	๑๑
๑๐	การเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียม การแนะนำการศึกษาและวิจัยสำหรับผู้ใหญ่ และ นักศึกษาต่างชาติ	๓.๘๗	.๗๔๔	มาก	๑๖
๑๑	ความเหมาะสมของวิธีการสำหรับการวัดประสิทธิผล ของการแนะนำการศึกษาและวิจัย	๓.๙๖	.๗๑๕	มาก	๑๒
๑๒	สำหรับมหาวิทยาลัยที่สามารถโอนหน่วยกิต กับ มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอื่นๆ ต้องมีความเหมาะสมใน การกำหนดหน่วยกิต	๔.๐๑	.๗๒๕	มาก	๙
๑๓	ขอบเขตของปริญญาเอกและปริญญาโท จะต้องมีความ เหมาะสมกับนโยบายและมาตรฐานสำหรับการได้รับ ปริญญา	๓.๙๕	.๖๙๓	มาก	๑๔
๑๔	ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และปณิธานและวัตถุประสงค์ของแต่ละบัณฑิตวิทยาลัย	๓.๙๕	.๗๑๒	มาก	๑๕
๑๕	ความเหมาะสมของการแนะนำการศึกษาและวิจัย เกี่ยวกับรูปแบบของวิทยานิพนธ์ และความชอบ	๓.๙๙	.๗๑๑	มาก	๑๐

๑๖	ความเหมาะสมของการเตรียมการและการวัดเพื่อ ประยุกต์สำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต	๓.๙๖	.๗๖๕	มาก	๑๓
	รวม	๔.๐๖	.๒๗๔	มาก	

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ได้แก่ หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์ ($\bar{X} = ๔.๒๘$, S.D. = .๖๕๐) หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = ๔.๒๔$, S.D. = .๗๕๒) แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้อบรมผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ($\bar{X} = ๔.๒๑$, S.D. = .๗๓๙) ด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ การเตรียมการพัฒนหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนวการศึกษาและวิจัยสำหรับผู้ใหญ่ และนักศึกษาต่างชาติ ($\bar{X} = ๓.๘๗$, S.D. = .๗๔๔) ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และปณิธานและวัตถุประสงค์ของแต่ละบัณฑิตวิทยาลัย ($\bar{X} = ๓.๙๕$, S.D. = .๗๑๒) และ ขอบเขตของปริญญาเอกและปริญญาโท จะต้องมีความเหมาะสมกับนโยบายและมาตรฐานสำหรับการได้รับปริญญา ($\bar{X} = ๓.๙๕$, S.D. = .๖๙๓)

ตารางที่ ๔.๑๕ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านกิจกรรมพัฒนานุเคราะห์

ลำดับ ที่	องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านกิจกรรมพัฒนานุเคราะห์	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๙. ด้านกิจกรรมพัฒนานุเคราะห์					
๑	มีแผนพัฒนานุเคราะห์ทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุน ที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา	๓.๘๗	.๘๙๒	มาก	๗
๒	มีกิจกรรมการอบรมและพัฒนานุเคราะห์ทั้งสายวิชาการ และสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการที่ระบุ	๓.๙๒	.๙๕๑	มาก	๖
๓	ความเหมาะสมของระบบสำหรับค้นหาความจริงด้วย กิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอน	๔.๑๙	.๕๕๐	มาก	๑
๔	กิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอนในแต่ละหน่วยของ องค์กรวิจัยและการศึกษา	๔.๐๒	.๖๒๒	มาก	๕
๕	ระดับของการให้กำลังใจและส่งเสริมกิจกรรมวิจัยของ บุคลากรการสอน และประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าว	๔.๐๒	.๕๖๗	มาก	๔
๖	การบริการนิสิตระดับปริญญาตรี	๔.๐๗	.๕๒๓	มาก	๓
๗	กิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี	๔.๐๘	.๕๖๐	มาก	๒
	รวม	๔.๐๒	.๓๘๓	มาก	

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านกิจกรรมพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ได้แก่ ความเหมาะสมของระบบสำหรับค้นหาความจริงด้วยกิจกรรมวิจัยของบุคลากร การสอน ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = .550) กิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = .560) การบริการนิสิตระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = .523) ด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ มีแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = .852) มีกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการที่ระบุ ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = .551) และ กิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอนในแต่ละหน่วยขององค์กรวิจัยและการศึกษา ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .622)

ตารางที่ ๔.๑๖ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านการสนับสนุนผู้เรียน

ลำดับ ที่	องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการสนับสนุนผู้เรียน	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑๐. ด้านการสนับสนุนผู้เรียน					
๑	มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเหมาะสม	๔.๐๘	.๕๑๙	มาก	๒
๒	ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ	๔.๐๒	.๖๒๗	มาก	๓
๓	ผู้เรียนได้รับการดูแลแนะนำอย่างเพียงพอ	๓.๙๕	.๗๑๗	มาก	๔
๔	ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ	๔.๑๐	.๖๔๘	มาก	๑
	รวม	๔.๐๔	.๔๑๙	มาก	

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านการสนับสนุนผู้เรียน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ได้แก่ ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = .648) มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = .519) ด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ๒ อันดับ ได้แก่ ผู้เรียนได้รับการดูแลแนะนำอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = .717) ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = .627)

ตารางที่ ๔.๑๗ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

ลำดับ ที่	องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑๑. ด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก					
๑	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอน (ห้องเรียนและอุปกรณ์ในห้องเรียน) เพียงพอ	๔.๒๐	.๖๓๙	มาก	๔
๒	มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย	๔.๐๗	.๖๘๐	มาก	๙
๓	มีห้องปฏิบัติการเพียงพอและทันสมัย	๓.๙๒	.๗๘๙	มาก	๑๓
๔	มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอและทันสมัย	๔.๐๓	.๗๕๘	มาก	๑๐
๕	สิ่งแวดล้อมเชิงสุนทรีย์และมาตรฐานความปลอดภัยเป็นไปตามข้อกำหนดในทุกด้าน	๔.๑๐	.๗๓๒	มาก	๘
๖	การจัดเตรียมหนังสือ วารสารทางการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาและการวิจัย และมีปริมาณที่เหมาะสม	๔.๑๕	.๗๙๗	มาก	๖
๗	ขนาดและประสิทธิภาพของห้องสมุด และความเหมาะสมของอุปกรณ์และการติดตั้ง	๔.๒๔	.๗๕๙	มาก	๓
๘	การพิจารณาค่าใช้จ่ายของผู้ใช้ห้องสมุด เช่น จำนวนเก้าอี้ในห้องอ่านหนังสือ เวลาที่เปิดบริการ ระบบเครือข่ายในห้องสมุด และประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งดังกล่าว	๓.๙๘	.๙๘๖	มาก	๑๑
๙	สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้ และความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ	๓.๗๐	.๙๖๐	มาก	๑๕
๑๐	ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษา	๓.๗๘	๑.๐๔๐	มาก	๑๔
๑๑	การให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาในด้านชีวิตประจำวันและเป้าหมายการทำงาน และทำอย่างไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด	๔.๓๗	.๗๘๒	มาก	๑
๑๒	ความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุงสุขภาพจิตและสุขภาพกายของนักศึกษา	๓.๙๓	.๙๗๐	มาก	๑๒
๑๓	ประสิทธิภาพของการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ในพื้นฐานขององค์การ	๔.๑๑	.๗๕๓	มาก	๗
๑๔	ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์และอื่นๆ สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน	๔.๒๗	.๖๙๙	มาก	๒
๑๕	ความชัดเจนของระบบการมอบหมายหน้าที่ความ	๔.๑๘	.๗๑๔	มาก	๕

	รับผิดชอบภายในมหาวิทยาลัยสำหรับการรักษาไว้และ การจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์				
	รวม	๔.๐๗	.๔๕๗	มาก	

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ได้แก่ การให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาในด้านชีวิตประจำวันและเป้าหมายการทำงาน และทำอย่างไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = ๔.๓๗$, S.D. = .๗๘๒) ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน ($\bar{X} = ๔.๒๗$, S.D. = .๖๙๙) การให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาในด้านชีวิตประจำวันและเป้าหมายการทำงาน และทำอย่างไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด ($\bar{X} = ๔.๓๗$, S.D. = .๗๘๒) ด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้ และความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ($\bar{X} = ๓.๗๐$, S.D. = .๙๖๐) ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษา ($\bar{X} = ๓.๗๘$, S.D. = ๑.๐๔๐) และการพิจารณาค่าใช้จ่ายของผู้ใช้ห้องสมุด เช่น จำนวนเก้าอี้ในห้องอ่านหนังสือ เวลาที่เปิดบริการ ระบบเครือข่ายในห้องสมุด และประสิทธิผลและความเหมาะสมของสิ่งดังกล่าว ($\bar{X} = ๓.๙๘$, S.D. = .๙๘๖)

ตารางที่ ๔.๑๘ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านการประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน

ลำดับ ที่	องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพ กระบวนการการเรียนและการสอน	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑๒. ด้านการประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน					
๑	ผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตร	๔.๑๖	.๖๙๕	มาก	๑
๒	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร	๓.๙๕	.๙๓๕	มาก	๗
๓	ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร	๓.๘๕	.๘๘๑	มาก	๘
๔	มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสม	๔.๐๐	.๘๐๓	มาก	๖
๕	รายวิชาและหลักสูตรมีการประเมินอย่างเป็นระบบโดยผู้เรียน	๔.๐๓	.๘๓๑	มาก	๕
๖	มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง	๔.๑๑	.๗๒๗	มาก	๒
๗	มีการประกันคุณภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของกระบวนการเรียนและการสอน รูปแบบและวิธีการ	๔.๐๖	.๘๓๙	มาก	๔

	ประเมิน				
๘	ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด	๔.๑๑	.๗๙๕	มาก	๓
	รวม	๔.๐๓	.๕๓๙	มาก	

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านการประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับ ได้แก่ ผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตร ($\bar{X} = ๔.๑๖$, S.D. = .๖๙๕) มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง ($\bar{X} = ๔.๑๑$, S.D. = .๗๒๗) ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด ($\bar{X} = ๔.๑๑$, S.D. = .๗๙๕) ด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร ($\bar{X} = ๓.๘๕$, S.D. = .๘๘๑) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร ($\bar{X} = ๓.๙๕$, S.D. = .๙๓๕) และ มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๐๐$, S.D. = .๘๐๓)

ตารางที่ ๔.๑๙ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

ลำดับ ที่	องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและ ความสัมพันธ์กับ ชุมชน/สังคม	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑๓. ด้านข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและ ความสัมพันธ์กับ ชุมชน/สังคม					
๑	มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่างเพียงพอ	๔.๑๖	.๖๙๕	มาก	๒
๒	มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์ เก่าอย่างเพียงพอ	๔.๒๐	.๘๗๓	มาก	๑
๓	มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสาย วิชาการและสายสนับสนุนอย่างเพียงพอ	๔.๑๓	.๙๗๙	มาก	๓
๔	ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่น่าพอใจ	๔.๑๓	.๘๐๐	มาก	๔
๕	มีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	๓.๙๙	.๗๔๖	มาก	๑๐
๖	การส่งเสริมสนับสนุนศิลปะและวัฒนธรรม	๔.๑๒	.๘๕๗	มาก	๕
๗	การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน	๔.๐๕	.๙๕๗	มาก	๘
๘	ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการ วิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือ การวิจัย	๔.๑๐	.๘๗๖	มาก	๖
๘	ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน หรือองค์กรภายนอก	๔.๐๔	.๕๙๘	มาก	๙
๑๐	การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม	๔.๐๘	.๖๙๒	มาก	๗
	รวม	๓.๘๗	.๙๖๗	มาก	

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและ ความสัมพันธ์กับ ชุมชน / สังคม อยู่ใน ระดับ มาก เรียงลำดับ ได้แก่ มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์เก่าอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = ๔.๒๐$, S.D. = .๘๗๓) มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่างเพียงพอ ($\bar{X} = ๔.๑๖$, S.D. = .๖๙๕) มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = ๔.๑๓$, S.D. = .๙๗๙) ด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด ๓ อันดับ ได้แก่ มีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ($\bar{X} = ๓.๙๙$, S.D. = .๗๔๖) ผลการเรียนรู้และ

เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .558) และ การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .557)

ตารางที่ ๔.๒๐ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

ลำดับ ที่	องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์	ระดับความคิดเห็น			
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
๑๔. ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์					
๑	อัตราการสอบผ่านเป็นที่น่าพอใจและการลาออก กลางคันอยู่ในระดับที่ยอมรับได้	๔.๐๔	.๙๓๗	มาก	๒
๒	ระยะเวลาเฉลี่ยของการสำเร็จการศึกษาเป็นที่น่าพอใจ	๓.๙๗	.๗๘๓	มาก	๓
๓	อัตราการได้งานของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่น่าพอใจ	๔.๐๔	.๘๐๒	มาก	๑
๔	ระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนเป็นที่น่าพอใจ	๓.๗๙	.๙๘๐	มาก	๔
	รวม	๓.๙๖	.๗๑๔	มาก	

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ อยู่ในระดับมากเรียงลำดับ ได้แก่ อัตราการได้งานของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .502) อัตราการสอบผ่านเป็นที่น่าสนใจและการลาออกกลางคันอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = .537) ด้านที่มึความคิดเห็นน้อยที่สุด ๒ อันดับ ได้แก่ ระดับงานวิจัยของอาจารย์และนักเรียนเป็นที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 3.75$, S.D. = .580) ระยะเวลาเฉลี่ยของการสำเร็จการศึกษาเป็นที่น่าสนใจ ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = .783)

๔.๒ ผลการศึกษาการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔.๒.๑ ผลการวิเคราะห์ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ ๔ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้น

ขั้นตอนที่ ๒ วิเคราะห์องค์ประกอบโดยพิจารณาจากค่าไอเกน (Eigen value)

ขั้นตอนที่ ๓ สกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบสำคัญ (Principal Component Analysis) และหมุนแกนองค์ประกอบหลักแบบออร์โธกอนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวนแม็กซ์ (Varimax)

ขั้นตอนที่ ๔ พิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

ขั้นที่ ๑ ทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยใช้วิธี Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) และ and Bartlett's test of sphericity ใช้วัดความเหมาะสมของข้อมูลซึ่งได้ค่า KMO เท่ากับ ๐.๘๑๒ ซึ่งมากกว่า ๐.๕ และเข้าสู่ ๑ แสดงว่า ข้อมูลที่ได้มีความเหมาะสมที่จะใช้เทคนิค Factor Analysis และจากการทดสอบสมมติฐาน Bartlett's test of sphericity พบว่า ตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันจึงสามารถใช้เทคนิค Factor Analysis ได้

ขั้นที่ ๒ วิเคราะห์องค์ประกอบโดยพิจารณาจากค่าไอเกน (Eigen value) ร้อยละของความแปรปรวน ร้อยละของความแปรปรวนสะสมโดยวิเคราะห์จากเมตริกซ์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และสกัดองค์ประกอบด้วยวิธีเน้นองค์ประกอบหลัก ผลปรากฏดังตารางที่ ๔.๑๑ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒๑ จำนวนองค์ประกอบค่าไอเกน (Eigen value) ร้อยละของความแปรปรวน ร้อยละของความแปรปรวนสะสมขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา

องค์ประกอบที่	ค่าไอเกน (Eigen value)	ร้อยละของความ แปรปรวน	ร้อยละของความ แปรปรวนสะสม
๑	๒๑.๐๗๒	๑๖.๕๙๒	๑๖.๕๙๒
๒	๗.๙๖๓	๖.๒๗๐	๒๒.๘๖๒
๓	๗.๔๓๐	๕.๘๕๐	๒๘.๗๑๒
๔	๕.๗๙๗	๔.๕๖๕	๓๓.๒๗๗
๕	๕.๑๓๖	๔.๐๔๔	๓๗.๓๒๑
๖	๔.๑๗๔	๓.๒๘๗	๔๐.๖๐๘
๗	๓.๒๗๗	๒.๕๘๐	๔๓.๑๘๙
๘	๓.๐๕๗	๒.๔๐๗	๔๕.๕๙๖
๙	๒.๘๙๖	๒.๒๘๐	๔๗.๘๗๖
๑๐	๒.๗๘๒	๒.๑๙๑	๕๐.๐๖๗
๑๑	๒.๕๙๓	๒.๐๔๒	๕๒.๑๐๙
๑๒	๒.๔๗๑	๑.๙๔๕	๕๔.๐๕๔
๑๓	๒.๓๙๐	๑.๘๘๒	๕๕.๙๓๖
๑๔	๒.๒๙๓	๑.๘๐๖	๕๗.๗๔๒
๑๕	๒.๒๒๗	๑.๗๕๓	๕๙.๔๙๕
๑๖	๒.๑๖๕	๑.๗๐๔	๖๑.๑๙๙
๑๗	๒.๐๖๘	๑.๖๒๘	๖๒.๘๒๘
๑๘	๒.๐๑๒	๑.๕๘๔	๖๔.๔๑๒
๑๙	๑.๘๗๖	๑.๔๗๗	๖๕.๘๘๙
๒๐	๑.๗๕๒	๑.๓๘๐	๖๗.๒๖๘
๒๑	๑.๖๔๘	๑.๒๙๘	๖๘.๕๖๖
๒๒	๑.๖๐๐	๑.๒๖๐	๖๙.๘๒๖
๒๓	๑.๕๔๔	๑.๒๑๖	๗๑.๐๔๒
๒๔	๑.๔๙๗	๑.๑๗๙	๗๒.๒๒๐
๒๕	๑.๔๓๓	๑.๑๒๘	๗๓.๓๔๘
๒๖	๑.๓๓๐	๑.๐๔๗	๗๔.๓๙๖
๒๗	๑.๓๑๒	๑.๐๓๓	๗๕.๔๒๙
๒๘	๑.๒๖๗	.๙๙๘	๗๖.๔๒๖
๒๙	๑.๒๓๔	.๙๗๑	๗๗.๓๙๘

๓๐	๑.๑๖๗	.๙๑๙	๗๘.๓๑๗
๓๑	๑.๑๓๗	.๘๙๖	๗๙.๒๑๓
๓๒	๑.๐๗๔	.๘๙๖	๘๐.๐๕๘

จากตารางที่ ๔.๒๒ เมื่อพิจารณาค่าไอเกน (Eigen value) ซึ่งเป็นผลรวมกำลังสองของสัมประสิทธิ์ขององค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบที่มีค่ามากกว่า ๑ มี ๓๒ องค์ประกอบโดยทุกองค์ประกอบสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมได้ร้อยละ ๘๖.๔๕๗ ของความแปรปรวนทั้งหมด

ขั้นที่ ๓ เพื่อให้ได้องค์ประกอบขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยจึงทำการสกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบสำคัญ (Principal Component Analysis) และหมุนแกนองค์ประกอบหลักแบบอโรทอนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวนิแม็กซ์ (Varimax) โดยทำให้ตัวแปรสัมพันธ์กับองค์ประกอบในลักษณะที่ชัดเจนยิ่งขึ้น

ขั้นที่ ๔ พิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ว่าตัวแปรแต่ละตัวควรอยู่ในองค์ประกอบใดโดยใช้เกณฑ์การพิจารณาว่าน้ำหนักองค์ประกอบที่มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor Loading) ตั้งแต่ ๐.๕๐ ขึ้นไป^๑ พิจารณาค่าองค์ประกอบสูงสุดที่สูงกว่าองค์ประกอบอื่นตั้งแต่ ๐.๑ ขึ้นไป แต่ถ้าความแตกต่างองค์ประกอบไม่ถึง ๐.๑ จะถือว่าเป็นตัวแปรที่ซับซ้อน^๒ ไม่พิจารณาเป็นตัวแปรองค์ประกอบใดเลย และในการกำหนดองค์ประกอบต้องมีตัวแปรตั้งแต่ ๓ ตัวขึ้นไป จึงนับเป็นหนึ่งองค์ประกอบ เนื่องจากตัวแปรเพียง ๑ ตัว หรือ ๒ ตัว ที่อธิบายในองค์ประกอบนั้นจะไม่สามารถกำหนดองค์ประกอบที่ชัดเจนได้ เพราะจะมีลักษณะเป็นเพียงความสัมพันธ์ระหว่าง ๒ ตัวแปรเท่านั้น^๓ ในการคัดเลือกองค์ประกอบ ปรากฏว่าตัวแปรทุกตัวอยู่ในองค์ประกอบแต่บางองค์ประกอบ คือ องค์ประกอบที่ ๓๓, ๓๕, ๓๖.....๑๒๘, ๑๒๙, ๑๓๐ มีตัวแปรไม่ถึง ๓ ตัวแปรจึงตัดออกและตั้งชื่อองค์ประกอบที่วิเคราะห์ได้ชัดเจน ได้จำนวนองค์ประกอบ ๑๔ องค์ประกอบ ผลปรากฏดังตารางที่ ๔.๑๒-๔.๑๗ ดังนี้

^๑ อุทุมพร ทองอุไทย ,๒๕๓๒ และ สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสิทธิ์, ๒๕๔๐.

^๒ ส.วาสนา ประवालพุกษ์, ๒๕๔๐, หน้า ๑๐.

^๓ ส.วาสนา ประवालพุกษ์, ๒๕๓๕ อ้างถึงใน สายพิน สุวรรณรัตน์, ๒๕๔๐, หน้า ๖๑.

ตารางที่ ๔.๒๓ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๑ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๒	มีผลการพัฒนาเป็นจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน	.๘๙๒
๑	ความเหมาะสมของปณิธานและวัตถุประสงค์ของสถาบันและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ตามนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	.๘๒๒
๓	มีผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน	.๗๖๔
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๓.๐๐๐	

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า องค์ประกอบที่ ๑ ประกอบด้วยข้อที่ ๑,๒,๓ รวม ๓ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๗๖๔ ถึง ๐.๘๙๒ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๓.๐๐๐ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์

ตารางที่ ๔.๒๔ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๒ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๔	การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน	.๘๘๓
๕	ผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย	.๘๒๖
๓	วิธีการที่มหาวิทยาลัยที่อยู่ความรับผิดชอบต่อสังคม	.๗๕๗
๖	ระบบกำกับการประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย	.๕๔๗
๒	มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนิสิตและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน	.๘๙๑
๑	ผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบสถาบันมีคุณค่ามาก	.๗๕๕
๑๐	ผลการชี้้นำ ป้องกัน หรือแก้ปัญหาของสังคมในด้านต่างๆภายในสถาบัน	.๗๐๙
๙	การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน	.๗๐๒
๑๑	ผลการชี้ นำ ป้องกัน หรือแก้ปัญหาของสังคมในด้านต่างๆภายนอกสถาบัน	.๖๘๒
๘	การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบัน	.๖๕๔
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๑๑.๐๐๑	

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า องค์ประกอบที่ ๒ ประกอบด้วยข้อที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖,๘,๙,๑๐ และ ๑๑ รวม ๑๐ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๖๕๔ ถึง ๐.๘๘๓ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๑๑.๐๐๑ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ

ตารางที่ ๔.๒๕ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๒ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ด้านกลยุทธ์

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๒	กลยุทธ์การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ ในเชิงวิชาการ	.๘๖๐
๓	กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ	.๘๓๓
๑	ผู้สอนหรือภาคีวิชามีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน	.๘๓๑
๔	กลยุทธ์การเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติ และ สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้เพื่อการเรียนรู้	.๘๒๕
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๔.๐๐๐	

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า องค์ประกอบที่ ๓ ประกอบด้วยข้อที่ ๑,๒,๓,๔ รวม ๔ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๘๒๕ ถึง ๐.๘๖๐ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๔.๐๐๐ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านกลยุทธ์

ตารางที่ ๔.๒๖ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๒ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านลูกค้า/ผู้เรียน

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๙	มีกระบวนการในการรับเข้าศึกษาที่เหมาะสม	.๘๑๖
๘	มีนโยบายในการรับผู้เรียนเข้าศึกษาที่ชัดเจน	.๗๔๙
๑๐	ภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับภาระการเรียนรู้ที่ระบุในหลักสูตร	.๗๔๔
๑๒	ความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่สอบคัดเลือกกับนักศึกษาโควตา	.๗๑๐
๑๑	มีวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงความเหมาะสมของแต่ละวิธีการของการคัดเลือก	.๖๙๖
๗	มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา	.๖๒๘
๕	เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ	.๘๑๖
๖	วิธีการประเมินผู้เรียนครอบคลุมวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	.๘๕๓
๑๓	อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา	.๖๔๗
๒	การประเมินผู้เรียนมีเกณฑ์อ้างอิง	.๗๕๘
๑	มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตามความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา	.๗๓๒
๓	การประเมินผู้เรียนใช้วิธีการที่หลากหลาย	.๗๒๒
๔	การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร	.๖๘๗
๑๗	คุณภาพของบัณฑิตปริญญาตรี โทและเอก ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	.๗๔๒
๑๕	ผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษามีผลงานตีพิมพ์เผยแพร่	.๖๒๕
๑๖	บัณฑิตปริญญาตรีที่ได้นำนมาทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี	.๘๐๖
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๑๗.๐๐๑	

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า องค์ประกอบที่ ๔ ประกอบด้วยข้อที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗,๘,๙,๑๐,๑๑,๑๒,๑๓,๑๕,๑๖,๑๗ รวม ๑๖ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๖๒๕ ถึง ๐.๘๑๖ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๑๗.๐๐๑ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านลูกค้า/ผู้เรียน

ตารางที่ ๔.๒๗ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๒ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ด้านบุคลากร

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๑๙	อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ	.๗๗๔
๒๐	ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	.๗๖๙
๑๘	อาจารย์ประจำสถาบันที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก	.๗๔๔
๑๗	ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ	.๕๙๓
๒๓	อาจารย์ได้รับการพัฒนา	.๗๙๘
๒๑	เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์	.๗๓๖
๒๒	ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย	.๖๘๘
๒๔	บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา	.๕๘๔
๔	มีการกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์เชิงหน้าที่ระหว่างบุคลากรอย่างชัดเจน และเป็นที่เข้าใจตรงกัน	.๘๑๐
๖	มีภาระงานบุคลากรและระบบงานที่สนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน	.๘๐๓
๕	มีการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความ เชี่ยวชาญ	.๗๖๗
๗	มีการกำกับดูแลความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของบุคลากร	.๕๔๕
๑๒	บุคลากรห้องปฏิบัติการมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ ในระดับที่น่าพอใจ	.๗๘๗
๑๓	บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการ อยู่ในระดับที่น่าพอใจ	.๗๗๕
๑๔	บุคลากรงานบริการนิสิตมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ ในระดับที่น่าพอใจ	.๖๗๕
๙	มีการวางแผนและปฏิบัติตามแผนในเรื่องการสิ้นสุดการจ้าง และการ เกษียณอายุงาน	.๘๒๔
๑๐	มีระบบการประเมินบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ	.๗๕๗
๘	มีกระบวนการทบทวน ปรึกษาหารือ และปรับการมอบหมายงาน	.๖๙๓
๓	การสรรหาบุคลากรและการเลื่อนตำแหน่งเป็นไปตามความสามารถเชิงวิชาการ	.๗๙๒
๒	มีบุคลากรเพียงพอที่จะทำงานตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	.๗๘๐
๑	บุคลากรมีความสามารถในงานของตน	.๖๓๗
๑๖	งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของบุคลากรที่นำไปใช้ประโยชน์	.๘๗๘
๑๕	งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของบุคลากรที่ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่	.๗๓๕
๑๑	บุคลากรห้องสมุดมีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ใน ระดับที่น่าพอใจ	.๘๓๒
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๒๔.๐๐๓	

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า องค์ประกอบที่ ๕ ประกอบด้วยข้อที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗,๘,๙,๑๐,๑๑,๑๒,๑๓,๑๔,๑๕,๑๖,๑๗,๑๘,๑๙,๒๐,๒๑,๒๒,๒๓ และ ๒๔ รวม ๒๔ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๕๔๕ ถึง ๐.๘๗๘ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๒๔.๐๐๓ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านบุคลิกภาพ

ตารางที่ ๔.๒๘ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๒ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๒	หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	.๘๖๓
๑	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร	.๗๙๕
๓	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมทั้งความรู้และทักษะทั่วไป รวมทั้งความรู้และทักษะเฉพาะทาง	.๗๓๙
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๔.๐๐๐	

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า องค์ประกอบที่ ๖ ประกอบด้วยข้อที่ ๑,๒ และ ๓ รวม ๓ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๗๓๙ ถึง ๐.๘๖๓ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๔.๐๐๐ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ตารางที่ ๔.๒๙ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๒ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านข้อกำหนดของหลักสูตร

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๒	ข้อกำหนดของหลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและการทำให้บรรลุเป้าหมาย	.๘๑๐
๓	มีการรับฟังรับรู้ถึงการใช้เครื่องมือให้ถูกช่องทาง	.๗๙๐
๑	มหาวิทยาลัยใช้ข้อกำหนดของหลักสูตร	.๗๙๐
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๓.๐๐๐	

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า องค์ประกอบที่ ๗ ประกอบด้วยข้อที่ ๑,๒ และ ๓ รวม ๓ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๗๙๐ ถึง ๐.๘๑๐ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๓.๐๐๐ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านข้อกำหนดของหลักสูตร

ตารางที่ ๔.๓๐ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๒ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๓	แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง	.๗๔๐
๔	หลักสูตรมีองค์ประกอบที่ชัดเจนและสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน มีการบูรณาการ เนื้อหาระหว่างรายวิชา	.๗๐๘
๒	หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย	.๖๕๑
๕	หลักสูตรแสดงให้เห็นถึงความกว้างและความลึกทางวิชาการ	.๖๑๙
๖	หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึงรายวิชาเฉพาะ ทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์	.๕๒๐
๑๕	ความเหมาะสมของการแนะนำการศึกษาและวิจัย เกี่ยวกับรูปแบบของ วิทยานิพนธ์ และความชอบ	.๘๑๖
๑๔	ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และปณิธานและ วัตถุประสงค์ของแต่ละบัณฑิตวิทยาลัย	.๗๔๔
๑๖	ความเหมาะสมของการเตรียมการและการวัดเพื่อประยุกต์สำหรับการเรียนรู้ ตลอดชีวิต	.๗๒๒
๑๓	ขอบเขตของปริญญาเอกและปริญญาโท จะต้องมีความเหมาะสมกับนโยบาย และมาตรฐานสำหรับการได้รับปริญญา	.๕๗๓
๑๑	ความเหมาะสมของวิธีการสำหรับการวัดประสิทธิผลของการแนะนำการศึกษา และวิจัย	.๗๘๓
๑๒	สำหรับมหาวิทยาลัยที่สามารถโอนหน่วยกิต กับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอื่นๆ ต้องมีความเหมาะสมในการกำหนดหน่วยกิต	.๖๒๓
๙	ความเหมาะสมของการแนะนำการศึกษาและวิจัย เกี่ยวกับรูปแบบของ วิทยานิพนธ์ และความชอบ	.๗๗๐
๑๐	การเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะนำการศึกษา และวิจัยสำหรับผู้ใหญ่ และนักศึกษาต่างชาติ	.๕๘๗
๘	ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และปณิธานและ วัตถุประสงค์ของแต่ละบัณฑิตวิทยาลัย	.๗๕๒
๗	เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย	.๗๐๒
ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๑๖.๐๐๐		

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า องค์ประกอบที่ ๘ ประกอบด้วยข้อที่
๒,๓,๔,๕,๖,๗,๘,๙,๑๐,๑๑,๑๒,๑๓,๑๔,๑๕ และ ๑๖ รวม ๑๕ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่
ระหว่าง ๐.๕๒๐ ถึง ๐.๘๑๖ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๑๖.๐๐๐ และเรียกชื่อ
องค์ประกอบนี้ว่า ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร

ตารางที่ ๔.๓๑ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๒ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ด้านกิจกรรมพัฒนาบุคลากร

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๑	มีแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา	.875
๒	มีกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการที่ระบุ	.857
๗	กิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี	.620
๔	กิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอนในแต่ละหน่วยขององค์กรวิจัยและการศึกษา	.847
๓	ความเหมาะสมของระบบสำหรับค้นหาความจริงด้วยกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอน	.741
๖	การบริการนิสิตระดับปริญญาตรี	.855
๕	ระดับของการให้กำลังใจและส่งเสริมกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอน และประสิทธิผลของกิจกรรมดังกล่าว	.620
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๗.๐๐๐	

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า องค์ประกอบที่ ๙ ประกอบด้วยข้อที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖ และ ๗ รวม ๗ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๖๒๐ ถึง ๐.๘๗๕ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๗.๐๐๐ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านกิจกรรมพัฒนาบุคลากร

ตารางที่ ๔.๓๒ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๒ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ด้านการสนับสนุนผู้เรียน

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๒	ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ	.๘๑๖
๔	ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ	.๘๐๖
๓	ผู้เรียนได้รับการดูแลแนะนำอย่างเพียงพอ	.๗๗๙
๑	มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างเหมาะสม	.๙๙๐
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๔.๐๐๐	

จากตารางที่ ๔.๓๒ พบว่า องค์ประกอบที่ ๑๐ ประกอบด้วยข้อที่ ๑,๒,๓,๔ และ ๔ รวม ๔ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๗๗๙ ถึง ๐.๙๙๐ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๔.๐๐๐ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านการสนับสนุนผู้เรียน

ตารางที่ ๔.๓๓ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๒ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๔	มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอและทันสมัย	.๘๕๓
๓	มีห้องปฏิบัติการเพียงพอและทันสมัย	.๗๙๓
๖	การจัดเตรียมหนังสือ วารสารทางการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาและการวิจัย และมีปริมาณที่เหมาะสม	.๗๒๙
๒	มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย	.๖๗๙
๑๒	ความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุงสุขภาพจิตและสุขภาพกายของนักศึกษา	.๕๕๑
๕	สิ่งแวดล้อมเชิงสุนทรีย์และมาตรฐานความปลอดภัยเป็นไปตามข้อกำหนดในทุกด้าน	.๕๒๔
๘	การพิจารณาค่าใช้จ่ายของผู้ใช้ห้องสมุด เช่น จำนวนเก้าอี้ในห้องอ่านหนังสือ เวลาที่เปิดบริการ ระบบเครือข่ายในห้องสมุด และประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งดังกล่าว	.๘๓๘
๙	สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้ และความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ	.๘๒๗
๑๐	ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษา	.๗๙๗
๑๑	การให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาในด้านชีวิตประจำวันและเป้าหมายการทำงาน และทำอย่างไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด	.๖๘๘
๑๔	ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน	.๗๕๘
๑๓	ประสิทธิภาพของการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ในพื้นฐานขององค์การ	.๗๒๒
๑๕	ความชัดเจนของระบบการมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบภายในมหาวิทยาลัยสำหรับการรักษาไว้และการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์	.๖๗๒
๑	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอน (ห้องเรียนและอุปกรณ์ในห้องเรียน) เพียงพอ	.๘๑๓
๗	ขนาดและประสิทธิภาพของห้องสมุด และความเหมาะสมของอุปกรณ์และการติดตั้ง	.๖๐๖
ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๑๕.๐๐๐		

จากตารางที่ ๔.๓๓ พบว่า องค์ประกอบที่ ๑๑ ประกอบด้วยข้อที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗,๘,๙,๑๐,๑๑,๑๒,๑๓,๑๔ และ ๑๕ รวม ๑๕ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๕๒๔ ถึง ๐.๘๕๓ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๑๕.๐๐๐ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

ตารางที่ ๔.๓๔ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๒ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ด้านการประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๓	ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทุน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร	.๘๔๓
๒	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทุน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร	.๘๒๙
๕	รายวิชาและหลักสูตรมีการประเมินอย่างเป็นระบบโดยผู้เรียน	.๘๒๖
๔	มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสม	.๗๙๗
๗	มีการประกันคุณภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของกระบวนการเรียนและการสอน รูปแบบและวิธีการประเมิน	.๘๓๖
๖	มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง	.๗๗๐
๘	ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด	.๗๔๘
ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๘.๐๐๑		

จากตารางที่ ๔.๓๔ พบว่า องค์ประกอบที่ ๑๒ ประกอบด้วยข้อที่ ๒,๓,๔,๕,๖,๗ และ ๘ รวม ๗ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๗๔๘ ถึง ๐.๘๔๓ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๘.๐๐๑ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

ตารางที่ ๔.๓๕ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๒ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๖	การส่งเสริมสนับสนุนศิลปะและวัฒนธรรม	.๘๓๑
๕	มีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	.๗๖๖
๗	การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน	.๗๖๓
๘	ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย	.๗๑๒
๙	ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก	.๗๐๖
๔	ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่น่าสนใจ	.๖๑๘
๒	มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์เก่าอย่างเพียงพอ	.๘๖๖
๑	มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่างเพียงพอ	.๗๔๐
๓	มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนอย่างเพียงพอ	.๗๓๒
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๘.๐๐๑	

จากตารางที่ ๔.๓๕ พบว่า องค์ประกอบที่ ๑๓ ประกอบด้วยข้อที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗,๘ และ ๙ รวม ๙ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๖๑๘ ถึง ๐.๘๖๖ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๘.๐๐๑ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

ตารางที่ ๔.๓๖ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๒ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๓	อัตราการได้งานของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่น่าสนใจ	.๘๕๑
๒	ระยะเวลาเฉลี่ยของการสำเร็จการศึกษาเป็นที่น่าสนใจ	.๘๑๘
๑	อัตราการสอบผ่านเป็นที่น่าสนใจและการลาออกกลางคันอยู่ในระดับที่ยอมรับ ได้	.๘๑๕
๔	ระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนเป็นที่น่าสนใจ	.๗๘๔
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๔.๐๐๐	

จากตารางที่ ๔.๓๖ พบว่า องค์ประกอบที่ ๑๔ ประกอบด้วยข้อที่ ๑,๒,๓ และ ๔ รวม
๔ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๗๘๔ ถึง ๐.๘๕๑ มีค่าไอเกน (Eigen value)
รวมเท่ากับ ๔.๐๐๐ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

๔.๑.๓ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๕ รูป/คน ด้วยการเลือกเจาะจง (Purposive Selection) ผู้วิจัยจึงนำมาสังเคราะห์ซึ่งได้ผล ดังต่อไปนี้

๑. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์

๑) ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีความเหมาะสมดี แต่จะต้องมีการรณรงค์ ปลุกฝังให้คณาจารย์และนิสิตนำปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด^๔

๒) จัดการศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยบูรณาการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ผ่านกระบวนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อก้าวไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนา มนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ร่วมกันได้อย่างสมดุล และสันติสุขซึ่งเป็นวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย^๕

๓) เอกลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมุ่งเน้นให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจะเห็นจากกิจกรรมการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานหรือการปฏิบัติธรรมประจำปีของนิสิต^๖

๔) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ส่งเสริมเอกลักษณ์ของนิสิตโดยมีการปฏิบัติธรรมประจำปี โดยปริยญาตรปฏิบัติธรรม จำนวน ๑๐ วัน ปริยญาโท ๓๐ วัน และปริยญาเอก จำนวน ๔๕ วันซึ่งเป็นเอกลักษณ์ที่เข้มแข็งของมหาวิทยาลัย^๗

๕) ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีความเหมาะสมมากเพราะสถาบันเน้นการศึกษาทางธรรมและเน้นให้นิสิตได้ศึกษาวิชาทางพระพุทธศาสนาควบคู่กับวิชาทางโลกอย่างมีความสอดคล้องและสนับสนุนกัน^๘

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์เพื่อการสังเคราะห์ จากผลการสัมภาษณ์ ๕ รูป/คน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ให้ไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ มีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ ที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์

^๔ พระราชปรีดีทิพย์, ศ.ดร.

^๕ พระราชปรีดีทิพย์, ผศ.ดร.

^๖ พระครูโสภณพุทธิศาสตร์, ผศ.ดร.

^๗ พระครูปรีดีทิพย์, รศ.ดร.

^๘ พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท, ผศ.ดร.

เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ อื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ๔.๓๗ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๓๗ วิเคราะห์ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์

ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	๖
๑) รณรงค์ ปลุกฝังให้คณาจารย์และนิสิตนำปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยไป ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	✓			✓	✓	๔	✓
๒) บูรณาการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาเข้ากับศาสตร์ สมัยใหม่ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ผ่านกระบวนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และการประกันคุณภาพการศึกษา		✓	✓		✓	๔	✓
๓) ให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจะเห็นจาก กิจกรรมการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน		✓	✓		✓	๔	✓
๔) เน้นการศึกษาทางธรรมและเน้นให้นิสิตได้ศึกษาวิชาทาง พระพุทธศาสนาควบคู่กับวิชาทางโลก	✓			✓	✓	๔	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

- ๑ = พระราชปริยัติกวี,ศ.ดร.
- ๒ = พระราชปริยัติมุนี,ผศ.ดร.
- ๓ = พระครูโสภณพุทธิศาสตร์,ผศ.ดร.
- ๔ = พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร.
- ๕ = พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ผศ.ดร.
- ๖ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๔.๓๗ ผู้วิจัยสามารถสรุปด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ดังนี้ คือ

๑) รณรงค์ ปลุกฝังให้คณาจารย์และนิสิตนำปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๒) บูรณาการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ผ่านกระบวนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และการประกันคุณภาพการศึกษา

๓) ให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจะเห็นจากกิจกรรมการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

๔) เน้นการศึกษาทางธรรมและเน้นให้นิสิตได้ศึกษาวิชาทางพระพุทธศาสนาควบคู่กับวิชาทางโลก

๒. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ

๑) ผู้นำควรมีการประเมินผลติดตามการบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และส่งเสริมเอกลักษณ์ของสถาบันและพัฒนาจุดเด่นเพื่อเป็นการสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัย^๙

๒) ผู้บริหารจะต้องมีการส่งเสริมผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัยเพื่อเป็นการกระตุ้นและผลิตินิสิตที่มีคุณภาพโดยการส่งเสริมงานวิจัย การทำผลงานวิชาการและกิจกรรมนิสิตให้มากที่สุด^{๑๐}

๓) ผลการประเมินของแต่ละคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยส่งโดยภาพรวมของการประเมินคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับที่ดีแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาและการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยแต่ต้องกระตุ้นให้แต่ละคณะ วิทยาเขต วิทยาลัยส่งเสริมอาจารย์ประจำหลักสูตรและจัดหาอาจารย์ประจำหลักสูตรให้เพียงพอ^{๑๑}

๔) การบริหารจัดการในสถาบันหรือในคณะจะมีการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจและเอกลักษณ์ของสถาบันโดยมีการวัดและประเมินผลจากแบบสอบถาม สัมภาษณ์เพื่อมาวิเคราะห์สังเคราะห์และแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ^{๑๒}

๕) สถาบันได้ส่งเสริมความเป็นผู้นำของแต่ละคณะรวมถึงส่งเสริมให้แต่ละหลักสูตรจัดทำรายงานการประเมินตนเองรวมถึงวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (TQF)^{๑๓}

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านผู้นำและการบริหารจัดการเพื่อการสังเคราะห์ จากผลการสัมภาษณ์ ๕ รูป/คน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านผู้นำและการบริหารจัดการให้ไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ มีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผู้นำและการบริหารจัดการที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ อันที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ๔.๑๖ ดังนี้

^๙ พระราชปรีดีถักวี,ศ.ดร.

^{๑๐} พระราชปรีดีติมนิ,ผศ.ดร.

^{๑๑} พระครูโสภณพุกาศาสตร,ผศ.ดร.

^{๑๒} พระครูปรีดีกิตติธำรง,รศ.ดร.

^{๑๓} พระครูสังฆรักษ์เอกภักทร อภินันโท,ผศ.ดร.

ตารางที่ ๔.๓๘ วิเคราะห์ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ

ด้านผู้นำและการบริหารจัดการ	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	๖
๑) ผู้นำควรมีการประเมินผลติดตามการบริหารของสถาบัน	✓		✓	✓	✓	๕	✓
๒) ผู้บริหารจะต้องมีการส่งเสริมผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย		✓	✓	✓	✓	๕	✓
๓) พิจารณาผลการประเมินของแต่ละคณะ วิทยาเขต และ วิทยาลัยส่งมอบโดยภาพรวม	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓
๔) ติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจ และเอกลักษณ์ของสถาบันโดยมี การวัดและประเมินผลจากแบบสอบถาม สัมภาษณ์เพื่อมา วิเคราะห์สังเคราะห์และแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓
๕) ส่งเสริมให้แต่ละหลักสูตรจัดทำรายงานการประเมินตนเอง รวมถึงวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไป ตามมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (TQF)	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

- ๑ = พระราชปรีดีทิพย์, ศ.ดร.
 ๒ = พระราชปรีดีธำนิ, ผศ.ดร.
 ๓ = พระครูโสภณพุทธิศาสตร์, ผศ.ดร.
 ๔ = พระครูปรีดีกิตติธำรง, รศ.ดร.
 ๕ = พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท, ผศ.ดร.
 ๖ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๔.๓๘ ผู้วิจัยสามารถสรุปด้านผู้นำและการบริหารจัดการ

- ๑) ผู้นำควรมีการประเมินผลติดตามการบริหารของสถาบัน
 ๒) ผู้บริหารจะต้องมีการส่งเสริมผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย
 ๓) พิจารณาผลการประเมินของแต่ละคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยส่งมอบโดยภาพรวม
 ๔) ติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจ และเอกลักษณ์ของสถาบันโดยมีการวัดและประเมินผลจาก
แบบสอบถาม สัมภาษณ์เพื่อมาวิเคราะห์สังเคราะห์และแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ
 ๕) ส่งเสริมให้แต่ละหลักสูตรจัดทำรายงานการประเมินตนเองรวมถึงวัดและประเมินผลการ
จัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (TQF)

๓. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านกลยุทธ์

๑) หลักสูตรหรือคณะจะต้องจัดทำกลยุทธ์การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้ และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการได้โดยนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติตามขั้นตอนการนำกลยุทธ์การไปปฏิบัติเมื่อปฏิบัติและจะต้องมีการประเมินผลการนำกลยุทธ์ไปใช้เพื่อนำกลับมาปรับปรุงและพัฒนาต่อไป^{๑๔}

๒) คณะจะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์การปฏิบัติโดยมีแผนการจัดทำกลยุทธ์ จัดทำกลยุทธ์ นำไปใช้และประเมินกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง^{๑๕}

๓) มหาวิทยาลัยได้มีกลยุทธ์ส่งเสริมการเรียนการสอนที่ชัดเจนและส่งเสริมแต่ละคณะ ให้จัดทำกลยุทธ์ของคณะและหลักสูตรเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ครอบคลุม^{๑๖}

๔) ทางคณะและหลักสูตรได้จัดทำกลยุทธ์ซึ่งมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัยในการส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับเกณฑ์การประกันคุณภาพระดับหลักสูตร คณะและสถาบัน^{๑๗}

๕) คณะได้จัดทำกลยุทธ์การเรียนการสอนอย่างชัดเจน โดยมีแผนกลยุทธ์สอดคล้องกับกลยุทธ์ของสถาบันส่งเสริมให้หลักสูตรและผู้สอนนำกลยุทธ์ไปใช้ในระดับหลักสูตรโดยมีผลการประเมินการปฏิบัติตามกลยุทธ์ของหลักสูตร คณะและสถาบันอย่างต่อเนื่องในทุกปี^{๑๘}

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์เพื่อการสังเคราะห์ จากผลการสัมภาษณ์ ๕ รูป/คน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ให้ไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ มีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ ที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ อื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกันสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ๔.๑๖ ดังนี้

^{๑๔} พระราชปรีดีทิพย์, ศ.ดร.

^{๑๕} พระราชปรีดีทิพย์, ศ.ดร.

^{๑๖} พระครูโสภณพุกาศาสตร, ศ.ดร.

^{๑๗} พระครูปรีดีกิตติธำรง, รศ.ดร.

^{๑๘} พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท, ศ.ดร.

ตารางที่ ๔.๓๙ วิเคราะห์ด้านกลยุทธ์

ด้านกลยุทธ์	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	๖
๑) หลักสูตรหรือคณะจะต้องจัดทำกลยุทธ์การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการได้	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓
๒) คณะจะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์การปฏิบัติโดยมีแผนการจัดทำกลยุทธ์ จัดทำกลยุทธ์ นำไปใช้และประเมินกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓
๓) มหาวิทยาลัยได้มีกลยุทธ์ส่งเสริมการเรียนการสอนที่ชัดเจนและส่งเสริมแต่ละคณะให้จัดทำกลยุทธ์ของคณะและหลักสูตรเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ครอบคลุม	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓
๔) ทางคณะและหลักสูตรได้จัดทำกลยุทธ์ซึ่งมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓
๕) มีผลการประเมินการปฏิบัติตามกลยุทธ์ของหลักสูตร คณะและสถาบันอย่างต่อเนื่องในทุกปี	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

- ๑ = พระราชปรีดีทิพย์, ศ.ดร.
 ๒ = พระราชปรีดีทิพย์, ผศ.ดร.
 ๓ = พระครูโสภณพุทธิศาสตร์, ผศ.ดร.
 ๔ = พระครูปรีดีกิตติธำรง, รศ.ดร.
 ๕ = พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท, ผศ.ดร.
 ๖ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๔.๓๙ ผู้วิจัยสามารถสรุปด้านกลยุทธ์ดังนี้ คือ

- ๑) หลักสูตรหรือคณะจะต้องจัดทำกลยุทธ์การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการได้
 ๒) คณะจะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์การปฏิบัติโดยมีแผนการจัดทำกลยุทธ์ จัดทำกลยุทธ์ นำไปใช้และประเมินกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง
 ๓) มหาวิทยาลัยได้มีกลยุทธ์ส่งเสริมการเรียนการสอนที่ชัดเจนและส่งเสริมแต่ละคณะให้จัดทำกลยุทธ์ของคณะและหลักสูตรเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ครอบคลุม
 ๔) ทางคณะและหลักสูตรได้จัดทำกลยุทธ์ซึ่งมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย
 ๕) มีผลการประเมินการปฏิบัติตามกลยุทธ์ของหลักสูตร คณะและสถาบันอย่างต่อเนื่องในทุกปี

๔. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านลูกค้า/ผู้เรียน

๑) มหาวิทยาลัยได้มีการประเมินอัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา และจัดทำสถิติบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปีอย่างต่อเนื่องและส่งเสริมนิสิตให้มีส่วนทำโดยส่วนใหญ่ นิสิตเป็นพระภิกษุได้นำความรู้ไปปกครองและเผยแผ่คำสอนทางพุทธศาสนาในสังคม^{๑๙}

๒) คณะได้จัดทำสถิตินิสิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอกเพื่อพัฒนาและกำกับดูแล ตรวจสอบนิสิต ส่งเสริมและให้กำลังใจนิสิตอย่างต่อเนื่องโดยมีโครงการเยี่ยมนิสิตทุกปีการศึกษา^{๒๐}

๓) มหาวิทยาลัยได้พิจารณานิสิตที่สำเร็จการศึกษาโดยมอบหมายให้กองทะเบียนจัดทำทะเบียนนิสิตที่สำเร็จการศึกษาและนิสิตที่มีงานทำโดยให้นำเสนอที่ประชุมวิชาการเพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ต่อไป^{๒๑}

๔) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้พิจารณาอัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตในแต่ละปีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การติดตามนิสิตให้มีประสิทธิภาพโดยมีโครงการตรวจเยี่ยมนิสิตที่ปฏิบัติศาสนกิจในทุกปีการศึกษา โดยจัดปีการศึกษาละ ๑ ครั้งรวมถึงจัดทำสถิติและผลการประเมินนิสิตที่มีงานทำในรอบ ๑ ปีเพื่อพัฒนาศักยภาพของนิสิตให้ตอบสนองความต้องการของสังคมอย่างเต็มศักยภาพ^{๒๒}

๕) มหาวิทยาลัยติดตามประเมินผลนิสิตในแต่ละปีการศึกษาอย่างใกล้ชิดโดยมอบหมายให้กองทะเบียนร่วมกับกองกิจการนิสิตติดตามนิสิตที่ปฏิบัติศาสนากิจก่อนสำเร็จการศึกษารวมถึงการประเมินนิสิตที่มีงานทำในรอบ ๑ ปีและนำผลการประเมินมาปรับปรุงโดยจัดทำเป็นนโยบายมอบหมายให้แต่ละคณะปฏิบัติตามนโยบายที่มีขึ้นให้ได้ศักยภาพตอบสนองสังคม^{๒๓}

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านลูกค้า/ผู้เรียนเพื่อการสังเคราะห์ ผลการสัมภาษณ์ ๕ รูป/คน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านลูกค้า/ผู้เรียนให้ไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านลูกค้า/ผู้เรียน มีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านลูกค้า/ผู้เรียนที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านลูกค้า/ผู้เรียนอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ๔.๑๖ ดังนี้

^{๑๙} พระราชปริยัติกวี,ศ.ดร.

^{๒๐} พระราชปริยัติมุนี,ผศ.ดร.

^{๒๑} พระครูโสภณพุทธศาสตร์,ผศ.ดร.

^{๒๒} พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร.

^{๒๓} พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินโท,ผศ.ดร.

ตารางที่ ๔.๔๐ วิเคราะห์ด้านลูกค้า/ผู้เรียน

ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	๖
๑) มหาวิทยาลัยได้มีการประเมินอัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา และจัดทำสถิติบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำ	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓
๒) คณะได้จัดทำสถิติบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓
๓) กองทะเบียนจัดทำทะเบียนนิสิตที่สำเร็จการศึกษา	✓	✓	✓		✓	๕	✓
๔) โครงการตรวจเยี่ยมนิสิตที่ปฏิบัติศาสนกิจในทุกปีการศึกษา โดยจัดปีการศึกษาละ ๑ ครั้ง	✓	✓		✓	✓	๕	✓
๕) กองทะเบียนร่วมกับกองกิจการนิสิตติดตามนิสิตที่ปฏิบัติศาสนกิจก่อนสำเร็จการศึกษารวมถึงการประเมินนิสิตที่มีงานทำในรอบ ๑ ปีและนำผลการประเมินมาปรับปรุง	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

- ๑ = พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.
 ๒ = พระราชปรีดีมินิ,ผศ.ดร.
 ๓ = พระครูโสภณพุทธิศาสตร์,ผศ.ดร.
 ๔ = พระครูปรีดีกิตติธารัง,รศ.ดร.
 ๕ = พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ผศ.ดร.
 ๖ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๔.๔๐ ผู้วิจัยสามารถสรุปด้านลูกค้า/ผู้เรียนดังนี้ คือ

๑) มหาวิทยาลัยได้มีการประเมินอัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา และจัดทำสถิติบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำ

๒) คณะได้จัดทำสถิติบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

๓) กองทะเบียนจัดทำทะเบียนนิสิตที่สำเร็จการศึกษา

๔) โครงการตรวจเยี่ยมนิสิตที่ปฏิบัติศาสนกิจในทุกปีการศึกษา โดยจัดปีการศึกษาละ ๑ ครั้ง

๕) กองทะเบียนร่วมกับกองกิจการนิสิตติดตามนิสิตที่ปฏิบัติศาสนกิจก่อนสำเร็จการศึกษารวมถึงการประเมินนิสิตที่มีงานทำในรอบ ๑ ปีและนำผลการประเมินมาปรับปรุง

๕. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านบุคลากร

๑) มหาวิทยาลัยมีระบบการกำกับดูแลความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่ของบุคลากรของมหาวิทยาลัยทั้งสายวิชาการและสายปฏิบัติการจากการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในทุกๆปี^{๒๔}

๒) มหาวิทยาลัยมีระบบการปฏิบัติงานทั้งสายวิชาการและสายปฏิบัติการโดยให้แต่ละคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยได้จัดประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและจัดสรรงานให้กับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ให้มีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ^{๒๕}

๓) มหาวิทยาลัยได้จัดส่งเสริมบุคลากรสายวิชาการโดยให้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อเสนอแต่งตั้งโดยผ่านทางภาควิชา คณะ ตามลำดับโดยมีการแต่งตั้งตำแหน่งทางวิชาการของคณาจารย์อย่างเหมาะสมตามความรู้ความสามารถและส่งเสริมสายปฏิบัติการด้วยการส่งเสริมสายปฏิบัติการให้มีความชำนาญในตำแหน่งหน้าที่ของแต่ละบุคคล^{๒๖}

๔) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้มีการกำกับติดตามบุคลากรจากแบบประเมินบุคลากรร่วมถึงส่งเสริมคณาจารย์ให้จัดทำผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปีจะเห็นได้จากตำแหน่งวิชาการของคณาจารย์ได้เพิ่มขึ้นในทุกปี^{๒๗}

๕) มหาวิทยาลัยได้กำกับติดตามและประเมินผลบุคลากรรวมถึงมอบหมายบุคลากรให้ตรงตามความรู้ความสามารถของตนเองโดยมีนโยบายส่งเสริมคณาจารย์สายวิชาการให้จัดทำเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัยเพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการโดยให้ผ่านกระบวนการคัดกรองอย่างเข้มข้นจากผู้ทรงคุณวุฒิ^{๒๘}

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านบุคลากรเพื่อการสังเคราะห์ จากผลการสัมภาษณ์ ๕ รูป/คน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านบุคลากรให้ไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านบุคลากรมีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านบุคลากรที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านบุคลากรอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกันสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ๔.๑๖ ดังนี้

^{๒๔} พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.

^{๒๕} พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.

^{๒๖} พระครูโสภณพุกาศาสตร,ศ.ดร.

^{๒๗} พระครูปรีดีทิพย์,รศ.ดร.

^{๒๘} พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ศ.ดร.

ตารางที่ ๔.๔๑ วิเคราะห์ด้านบุคลากร

ด้านบุคลากร	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	๖
๑) การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในทุกๆปี	✓	✓		✓		๔	✓
๒) จัดประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและจัดสรรงานให้กับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ให้มีเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ	✓	✓		✓		๔	✓
๓) โดยให้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อเสนอแต่งตั้งโดยผ่านทางภาควิชา คณะ ตามลำดับ			✓		✓	๓	✓
๔) กำกับติดตามบุคลากรจากแบบประเมินบุคลากรรวมถึงส่งเสริมคณาจารย์ให้จัดทำผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี	✓	✓		✓		๔	✓
๕) มีนโยบายส่งเสริมคณาจารย์สายวิชาการให้จัดทำเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัยเพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ			✓		✓	๓	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

- ๑ = พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.
 ๒ = พระราชปรีดีธำนิ,ผศ.ดร.
 ๓ = พระครูโสภณพุกทิสาสตร์,ผศ.ดร.
 ๔ = พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร.
 ๕ = พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ผศ.ดร.
 ๖ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๔.๔๑ ผู้วิจัยสามารถสรุปด้านบุคลากรดังนี้ คือ

- ๑) การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในทุกๆปี
 ๒) จัดประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและจัดสรรงานให้กับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ให้มีเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ
 ๓) โดยให้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อเสนอแต่งตั้งโดยผ่านทางภาควิชา คณะ ตามลำดับ
 ๔) กำกับติดตามบุคลากรจากแบบประเมินบุคลากรรวมถึงส่งเสริมคณาจารย์ให้จัดทำผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี
 ๕) มีนโยบายส่งเสริมคณาจารย์สายวิชาการให้จัดทำเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัยเพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ

๖. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑) มหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความชัดเจนและแสดงไว้ในระดับของสถาบัน คณะและหลักสูตรเพื่อพัฒนานิสิตให้เป็นไปตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้อย่างมีประสิทธิภาพ^{๒๙}

๒) มหาวิทยาลัยได้จัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อเป็นการสะท้อนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของมหาวิทยาลัยได้เข้าใจอย่างถูกต้อง^{๓๐}

๓) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของมหาวิทยาลัยได้สะท้อนความต้องการของผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยได้ทราบและมีการประเมินผลการเรียนรู้จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกๆ ปี^{๓๑}

๔) มหาวิทยาลัยได้จัดประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยในฐานะผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปีเพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย^{๓๒}

๕) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยมีส่วนประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของมหาวิทยาลัยอย่างต่อเนื่องและมหาวิทยาลัยได้นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย^{๓๓}

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อการสังเคราะห์ จากผลการสัมภาษณ์ ๕ รูป/คน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง มีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ๔.๑๖ ดังนี้

^{๒๙} พระราชปริยัติกวี,ศ.ดร.

^{๓๐} พระราชปริยัติมุนี,ผศ.ดร.

^{๓๑} พระครูโสภณพุกาศาสตร,ผศ.ดร.

^{๓๒} พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร.

^{๓๓} พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ผศ.ดร.

ตารางที่ ๔.๔๒ วิเคราะห์ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	๖
๑) มหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความชัดเจน	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓
๒) จัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อเป็นการสะท้อนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของมหาวิทยาลัยได้เข้าใจอย่างถูกต้อง	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓
๓) ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยได้ทราบและมีการประเมินผลการเรียนรู้จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกๆ ปี	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓
๔) จัดประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยในฐานะผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓
๕) มหาวิทยาลัยได้นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

- ๑ = พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.
 ๒ = พระราชปรีดีทิพย์,ผศ.ดร.
 ๓ = พระครูโสภณพุกทิสาสตร์,ผศ.ดร.
 ๔ = พระครูปรีดีกิตติธำรง,รศ.ดร.
 ๕ = พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ผศ.ดร.
 ๖ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๔.๔๒ ผู้วิจัยสามารถสรุปด้านผลการเรียนรู้ที่คาดหวังดังนี้ คือ

- ๑) มหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความชัดเจน
 ๒) จัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อเป็นการสะท้อนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของมหาวิทยาลัยได้เข้าใจอย่างถูกต้อง
 ๓) ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยได้ทราบและมีการประเมินผลการเรียนรู้จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกๆ ปี
 ๔) จัดประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยในฐานะผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี
 ๕) มหาวิทยาลัยได้นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๗. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านข้อกำหนดของหลักสูตร

๑) ในส่วนของข้อกำหนดของหลักสูตรนั้นมหาวิทยาลัยได้นำข้อกำหนดของหลักสูตรมาปรับปรุงและจัดทำเป็นนโยบายส่งเสริมให้แต่ละคณะได้ปฏิบัติตาม^{๓๔}

๒) มหาวิทยาลัยได้นำข้อกำหนดของหลักสูตรในแต่ละหลักสูตรมาประยุกต์ใช้กับสถาบันโดยปรับให้สอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยโดยมีการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิในการนำข้อกำหนดของหลักสูตรมาใช้^{๓๕}

๓) ข้อกำหนดของหลักสูตรแต่ละหลักสูตรนั้นจะมีจุดเด่นและจุดด้อยมหาวิทยาลัยได้ตั้งคณะกรรมการคัดกรองและพิจารณาข้อกำหนดของหลักสูตรเพื่อประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย^{๓๖}

๔) มหาวิทยาลัยได้คำนึงถึงข้อกำหนดของหลักสูตรแต่ละหลักสูตรโดยมีการประเมินและปรับปรุงข้อกำหนดของหลักสูตรรวมถึงการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี^{๓๗}

๕) มหาวิทยาลัยได้มีนโยบายให้หลักสูตรได้จัดทำข้อกำหนดของหลักสูตรในทุกหลักสูตรเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้^{๓๘}

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านข้อกำหนดของหลักสูตรเพื่อการสังเคราะห์ จากผลการสัมภาษณ์ ๕ รูป/คน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านข้อกำหนดของหลักสูตรให้ไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านข้อกำหนดของหลักสูตร มีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านข้อกำหนดของหลักสูตร ที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านข้อกำหนดของหลักสูตรอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกันสามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ๔.๑๖ ดังนี้

^{๓๔} พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.

^{๓๕} พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.

^{๓๖} พระครูโสภณพุกาศาสตร,ศ.ดร.

^{๓๗} พระครูปรีดีกิตติธำรง,รศ.ดร.

^{๓๘} พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ศ.ดร.

ตารางที่ ๔.๔๓ วิเคราะห์ด้านข้อกำหนดของหลักสูตร

ด้านข้อกำหนดของหลักสูตร	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	๖
๑) มหาวิทยาลัยได้นำข้อกำหนดของหลักสูตรมาปรับปรุงและจัดทำเป็นนโยบายส่งเสริมให้แต่ละคณะได้ปฏิบัติตาม	✓			✓	✓	๔	✓
๒) นำข้อกำหนดของหลักสูตรในแต่ละหลักสูตรมาประยุกต์ใช้กับสถาบันโดยปรับให้สอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย		✓	✓	✓	✓	๕	✓
๓) มหาวิทยาลัยได้ตั้งคณะกรรมการคัดกรองและพิจารณาข้อกำหนดของหลักสูตรเพื่อประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย		✓	✓	✓	✓	๕	✓
๔) มีการประเมินและปรับปรุงข้อกำหนดของหลักสูตรรวมถึงการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓
๕) มีนโยบายให้หลักสูตรได้จัดทำข้อกำหนดของหลักสูตรในทุกหลักสูตรเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้	✓	✓	✓	✓	✓	๖	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

๑ = พระราชปรีดีทิพย์, ศ.ดร.

๒ = พระราชปรีดีทิพย์, ผศ.ดร.

๓ = พระครูโสภณพุกทิสาสตร์, ผศ.ดร.

๔ = พระครูปรีดีกิตติธำรง, รศ.ดร.

๕ = พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท, ผศ.ดร.

๖ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๔.๔๓ ผู้วิจัยสามารถสรุปด้านข้อกำหนดของหลักสูตรดังนี้ คือ

๑) มหาวิทยาลัยได้นำข้อกำหนดของหลักสูตรมาปรับปรุงและจัดทำเป็นนโยบายส่งเสริมให้แต่ละคณะได้ปฏิบัติตาม

๒) นำข้อกำหนดของหลักสูตรในแต่ละหลักสูตรมาประยุกต์ใช้กับสถาบันโดยปรับให้สอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย

๓) มหาวิทยาลัยได้ตั้งคณะกรรมการคัดกรองและพิจารณาข้อกำหนดของหลักสูตรเพื่อประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย

๔) มีการประเมินและปรับปรุงข้อกำหนดของหลักสูตรรวมถึงการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง

๕) มีนโยบายให้หลักสูตรได้จัดทำข้อกำหนดของหลักสูตรในทุกหลักสูตรเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้

๘. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร

๑) มหาวิทยาลัยได้จัดเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนวการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติในทุกปี เพื่อให้บัณฑิตต่างชาติได้ตัดสินใจศึกษาในคณะที่ต้องการจะศึกษาเป็นการแนะแนวเพื่อประกอบการตัดสินใจ^{๓๙}

๒) มหาวิทยาลัยได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และปณิธานและวัตถุประสงค์ของบัณฑิตวิทยาลัยโดยกำหนดให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกเพื่อจัดทำโครงสร้างและเนื้อหาของแต่ละหลักสูตรให้สอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับสถาบันตามเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา^{๔๐}

๓) มหาวิทยาลัยได้กำหนดขอบเขตของปริญญาเอกและปริญญาโท จะต้องมีความเหมาะสมกับนโยบายและมาตรฐานสำหรับการได้รับปริญญาของมหาวิทยาลัยโดยกำหนดนโยบายและมาตรฐานตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)^{๔๑}

๔) มหาวิทยาลัยได้จัดโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรโดยกำหนดตามมาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและในขณะนี้ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยได้ศึกษาเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในอนาคต^{๔๒}

๕) มหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนวการศึกษาและวิจัยสำหรับนักศึกษาต่างชาติโดยส่งเสริมการวิจัยแก่นิสิตต่างชาติรวมถึงจัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรที่นิสิตมีความสนใจ^{๔๓}

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรเพื่อการสังเคราะห์ จากผลการสัมภาษณ์ ๕ รูป/คน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรให้ไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ มีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร อันที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ๔.๑๖ ดังนี้

^{๓๙} พระราชปรีดีทิวิ,ศ.ดร.

^{๔๐} พระราชปรีดีทิมนิ,ผศ.ดร.

^{๔๑} พระครูโสภณพุกาศาสตร,ผศ.ดร.

^{๔๒} พระครูปรีดีทิติธำรง,รศ.ดร.

^{๔๓} พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินโน,ผศ.ดร.

ตารางที่ ๔.๔๔ วิเคราะห์ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร

ด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	๖
๑) จัดเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการ แนะแนวการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติในทุกปี	✓		✓	✓	✓	๕	✓
๒) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และปณิธานและวัตถุประสงค์ของบัณฑิตวิทยาลัยโดย กำหนดให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในระดับ ปริญญาโทและปริญญาเอก		✓				๒	✓
๓) มาตรฐานสำหรับการได้รับปริญญาของมหาวิทยาลัยโดย กำหนดนโยบายและมาตรฐานตามเกณฑ์ของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)	✓		✓	✓	✓	๕	✓
๔) มหาวิทยาลัยได้ศึกษาเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศใน อนาคต	✓		✓	✓	✓	๕	✓
๕) จัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับโครงสร้างและเนื้อหา ของหลักสูตรที่นิสิตมีความสนใจ	✓		✓	✓	✓	๕	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

- ๑ = พระราชปรีดีทิพย์, ศ.ดร.
 ๒ = พระราชปรีดีมินิ, ผศ.ดร.
 ๓ = พระครูโสภณพุทธิศาสตร์, ผศ.ดร.
 ๔ = พระครูปรีดีกิตติธารัง, รศ.ดร.
 ๕ = พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท, ผศ.ดร.
 ๖ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๔.๔๔ ผู้วิจัยสามารถสรุปด้านโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรดังนี้ คือ

๑) จัดเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนวการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติในทุกปี

๒) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิตวิทยาลัย และปณิธานและวัตถุประสงค์ของบัณฑิตวิทยาลัยโดยกำหนดให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก

๓) มาตรฐานสำหรับการได้รับปริญญาของมหาวิทยาลัยโดยกำหนดนโยบายและมาตรฐานตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

๔) มหาวิทยาลัยได้ศึกษาเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในอนาคต

๕) จัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรที่นิสิตมีความสนใจ

๙. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านกิจกรรมพัฒนาบุคลากร

๑) มหาวิทยาลัยจะต้องมีแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา^{๔๔}

๒) มหาวิทยาลัยจะต้องมีกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการของบุคลากรของมหาวิทยาลัย^{๔๕}

๓) มหาวิทยาลัยได้มีโครงการจัดกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอนในแต่ละหน่วยขององค์กรวิจัยและการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรสายวิชาการให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพในการ

๔) มหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมกิจกรรมพัฒนาบุคลากรด้วยการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรประจำปีเพื่อเป็นแผนการกำหนดพัฒนาบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนในด้านการวิจัยและพัฒนาศักยภาพการทำงานของแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน^{๔๖}

๕) มหาวิทยาลัยควรมีแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา โดยจัดกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการของบุคลากร และ ส่งเสริมกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอนในแต่ละหน่วยขององค์กรวิจัยและการศึกษา^{๔๗}

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านกิจกรรมพัฒนาบุคลากรเพื่อการสังเคราะห์ จากผลการสัมภาษณ์ ๕ รูป/คน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านกิจกรรมพัฒนาบุคลากรให้ไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ มีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านกิจกรรมพัฒนาบุคลากรที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านกิจกรรมพัฒนาบุคลากร อื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ๔.๑๖ ดังนี้

^{๔๔} พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.

^{๔๕} พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.

^{๔๖} พระครูโสภณพุกาศาสตร,ศ.ดร.

^{๔๗} พระครูปรีดีกิตติธำรง,รศ.ดร.

^{๔๘} พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ศ.ดร.

ตารางที่ ๔.๔๕ วิเคราะห์ด้านกิจกรรมพัฒนาบุคลากร

ด้านกิจกรรมพัฒนาบุคลากร	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	๖
๑) มีแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา	✓			✓		๓	✓
๒) กิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการของบุคลากรของมหาวิทยาลัย		✓	✓		✓	๔	✓
๓) โครงการจัดกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอนในแต่ละหน่วยขององค์กรวิจัยและการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรสายวิชาการให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพในการวิจัย		✓	✓		✓	๔	✓
๔) การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรประจำปีเพื่อเป็นแผนการกำหนดพัฒนาบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนในด้านการวิจัยและพัฒนาศักยภาพการทำงานของแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน	✓			✓		๓	✓
๕) จัดกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการของบุคลากร		✓	✓		✓	๔	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

- ๑ = พระราชปรีดีทิพย์, ศ.ดร.
 ๒ = พระราชปรีดีธำนิ, ผศ.ดร.
 ๓ = พระครูโสภณพุทธิศาสตร์, ผศ.ดร.
 ๔ = พระครูปริยัติกิตติธำรง, รศ.ดร.
 ๕ = พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท, ผศ.ดร.
 ๖ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๔.๔๕ ผู้วิจัยสามารถสรุปด้านกิจกรรมพัฒนาบุคลากรดังนี้ คือ

๑) มีแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา

๒) กิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการของบุคลากรของมหาวิทยาลัย

๓) โครงการจัดกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอนในแต่ละหน่วยขององค์กรวิจัยและการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรสายวิชาการให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพในการวิจัย

๔) การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรประจำปีเพื่อเป็นแผนการกำหนดพัฒนาบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนในด้านการวิจัยและพัฒนาศักยภาพการทำงานของแต่ละตำแหน่งอย่างชัดเจน

๕) จัดกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการของบุคลากร

๑๐. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านการสนับสนุนผู้เรียน

๑) มหาวิทยาลัยได้จัดสวัสดิการต่างๆ แก่นิสิตทั้งด้านภัตตราหารเพลถวายพระภิกษุสงฆ์ จัดรถรับ-ส่งฟรีในการเรียนและจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนให้นิสิตเพื่อเป็นการสนับสนุนผู้เรียนให้มีความสะดวกในการเรียนมากที่สุด ^{๔๙}

๒) มหาวิทยาลัยได้จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอแก่นิสิตโดยจัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้นิสิตห้องละ ๑ รูป/คนเพื่อดูแลและให้คำปรึกษาแก่นิสิตในเรื่องต่างๆ ^{๕๐}

๓) มหาวิทยาลัยได้จัดสวัสดิการแก่นิสิต เช่น จัดรถรับ-ส่ง, จัดภัตตราหารเพลถวายและสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอนให้นิสิตและจัดทุนการศึกษาส่งเสริมนิสิตตามวาระโอกาสที่เหมาะสม ^{๕๑}

๔) มหาวิทยาลัยได้จัดสวัสดิการในด้านต่างๆแก่นิสิต จัดอาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหา รวมถึงลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมนิสิตตามวัดและบ้านเพื่อพัฒนาและปรับปรุงสวัสดิการและการให้คำปรึกษาให้มีศักยภาพที่ดีขึ้น ^{๕๒}

๕) มหาวิทยาลัยได้ผู้เรียนได้มีระบบการดูแลและแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอเพื่อพัฒนาศักยภาพของนิสิต ^{๕๓}

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านการสนับสนุนผู้เรียนเพื่อการสังเคราะห์จากผลการสัมภาษณ์ ๕ รูป/คน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านการสนับสนุนผู้เรียนให้ไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการสนับสนุนผู้เรียนมีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ ที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการสนับสนุนผู้เรียนอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ๔.๑๖ ดังนี้

^{๔๙} พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.

^{๕๐} พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.

^{๕๑} พระครูโสภณพุกาศาสตร,ศ.ดร.

^{๕๒} พระครูปรีดีกิตติธำรง,รศ.ดร.

^{๕๓} พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ศ.ดร.

ตารางที่ ๔.๔๖ วิเคราะห์ด้านการสนับสนุนผู้เรียน

ด้านการสนับสนุนผู้เรียน	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	๖
๑) มหาวิทยาลัยได้จัดสวัสดิการต่างๆ แก่บัณฑิตทั้งด้านภัตตราหารเพลถวายพระภิกษุสงฆ์จัดรถรับ-ส่งฟรีในการเรียนและจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนให้แก่บัณฑิตเพื่อเป็นการสนับสนุนผู้เรียนให้มีความสะดวกในการเรียนมากที่สุด	✓		✓			๓	✓
๒) จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ		✓		✓	✓	๔	✓
๓) จัดสวัสดิการแก่บัณฑิต จัดทุนการศึกษาส่งเสริมบัณฑิตตามวาระโอกาสที่เหมาะสม	✓		✓			๓	✓
๔) จัดสวัสดิการในด้านต่างๆแก่บัณฑิต จัดอาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหา รวมถึงลงพื้นที่ตรวจสอบเยี่ยมบัณฑิตตามวัดและบ้าน		✓		✓	✓	๔	✓
๕) มีระบบการดูแลแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและข้อมูลป้อนกลับ		✓		✓	✓	๔	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

- ๑ = พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.
 ๒ = พระราชปรีดีมินิ,ผศ.ดร.
 ๓ = พระครูโสภณพุทธิศาสตร์,ผศ.ดร.
 ๔ = พระครูปริยัติกิตติธารัง,รศ.ดร.
 ๕ = พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ผศ.ดร.
 ๖ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๔.๔๖ ผู้วิจัยสามารถสรุปด้านการสนับสนุนผู้เรียนดังนี้ คือ

- ๑) มหาวิทยาลัยได้จัดสวัสดิการต่างๆ แก่บัณฑิตทั้งด้านภัตตราหารเพลถวายพระภิกษุสงฆ์จัดรถรับ-ส่งฟรีในการเรียนและจัดอุปกรณ์การเรียนการสอนให้แก่บัณฑิตเพื่อเป็นการสนับสนุนผู้เรียนให้มีความสะดวกในการเรียนมากที่สุด
- ๒) จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ
- ๓) จัดสวัสดิการแก่บัณฑิต จัดทุนการศึกษาส่งเสริมบัณฑิตตามวาระโอกาสที่เหมาะสม
- ๔) จัดสวัสดิการในด้านต่างๆแก่บัณฑิต จัดอาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหา รวมถึงลงพื้นที่ตรวจสอบเยี่ยมบัณฑิตตามวัดและบ้าน
- ๕) มีระบบการดูแลแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและข้อมูลป้อนกลับ

๑๑. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

๑) มหาวิทยาลัยได้จัดสิ่งสนับสนุนและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นิสิตและจัดระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้ และความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ สร้างเครือข่ายและทำ MOU ร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน^{๕๔}

๒) มหาวิทยาลัยได้จัดส่งเสริมนิสิตในแต่ละชั้นปีโดยการเพิ่มประสิทธิภาพและความเหมาะสมของการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษาและสวัสดิการต่างๆ ให้กับนิสิต^{๕๕}

๓) มหาวิทยาลัยได้จัดสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายของผู้ใช้ห้องสมุด เช่น จำนวนเก้าอี้ในห้องอ่านหนังสือ เวลาที่เปิดบริการระบบเครือข่ายในห้องสมุด และประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัย^{๕๖}

๔) มหาวิทยาลัยได้จัดทำความร่วมมือกับสถาบันสมทบในต่างประเทศโดยจัดทำ MOU ร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นิสิต รวมถึงสิ่งสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัยโดยนิสิตของมหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนทุนการศึกษาจากสถาบันสมทบอย่างต่อเนื่อง^{๕๗}

๕) มหาวิทยาลัยได้จัดสิ่งสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของนิสิตโดยมีการสำรวจความต้องการในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกจากคณะ วิทยาเขต วิทยาลัยเพื่อจัดสรรงบประมาณในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างต่อเนื่องในทุกปี^{๕๘}

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวกเพื่อการสังเคราะห์ จากผลการสัมภาษณ์ ๕ รูป/คน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้ไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก มีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวกที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวกอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ๔.๑๖ ดังนี้

^{๕๔} พระราชปรีดีทิพย์, ศ.ดร.

^{๕๕} พระราชปรีดีทิพย์, ศ.ดร.

^{๕๖} พระครูโสภณพุกาศาสตร, ผศ.ดร.

^{๕๗} พระครูปรีดีทิพย์, รศ.ดร.

^{๕๘} พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท, ผศ.ดร.

ตารางที่ ๔.๔๗ วิเคราะห์ด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

ด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	๖
๑) สร้างเครือข่ายและทำ MOU ร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	✓			✓		๓	✓
๒) เพิ่มประสิทธิผลและความเหมาะสมของการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษาและสวัสดิการต่างๆ		✓	✓		✓	๔	✓
๓) ส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายของผู้ใช้ห้องสมุด		✓	✓		✓	๔	✓
๔) จัดทำ MOU ร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นิสิต รวมถึงสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัยโดยนิสิต	✓			✓		๓	✓
๕) มีการสำรวจความต้องการในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกจากคณะ วิทยาเขต วิทยาลัย		✓	✓		✓	๓	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

- ๑ = พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.
 ๒ = พระราชปรีดีมนู,ผศ.ดร.
 ๓ = พระครูโสภณพุกทิสาสตร์,ผศ.ดร.
 ๔ = พระครูปรีดีกิตติธารัง,รศ.ดร.
 ๕ = พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ผศ.ดร.
 ๖ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๔.๔๗ ผู้วิจัยสามารถสรุปด้านสิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวกดังนี้ คือ

- ๑) สร้างเครือข่ายและทำ MOU ร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน
 ๒) เพิ่มประสิทธิผลและความเหมาะสมของการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษา และสวัสดิการต่างๆ
 ๓) ส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายของผู้ใช้ห้องสมุด
 ๔) จัดทำ MOU ร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นิสิต รวมถึงสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัยโดยนิสิต
 ๕) มีการสำรวจความต้องการในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกจากคณะ วิทยาเขต วิทยาลัย

๑๒. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านการประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน

๑) มหาวิทยาลัยได้จัดทำรายงานการประเมินตนเองระดับสถาบันโดยพิจารณาผลการประเมินและนโยบายพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยมอบเป็นนโยบายของให้แก่คณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์^{๕๙}

๒) มหาวิทยาลัยได้เปิดโอกาสให้ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของมหาวิทยาลัยโดยจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตเพื่อพิจารณาการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาของมหาวิทยาลัยและนำผลการพิจารณาไปปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง^{๖๐}

๓) มหาวิทยาลัยได้จัดให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตรโดยประเมินจากผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตต่อหลักสูตรเพื่อพัฒนาส่วนที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นในทุกๆ ปี^{๖๑}

๔) มหาวิทยาลัยได้มีนโยบายให้คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย และหลักสูตรได้จัดให้มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสมโดยจะต้องมีการประเมินหลักสูตรทุกๆ ปีเพื่อพัฒนาส่วนที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นอย่างน้อยทุกๆ ๕ ปี^{๖๒}

๕) มหาวิทยาลัยได้มีนโยบายพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาและกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและมีการปรับปรุงและพัฒนาส่วนที่ควรพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบอย่างต่อเนื่องในทุกปี^{๖๓}

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านการประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอนเพื่อการสังเคราะห์ จากผลการสัมภาษณ์ ๕ รูป/คน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยด้านการประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอนให้ไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอนมีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน ที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอนอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ๔.๑๖ ดังนี้

^{๕๙} พระราชปริยัติกวี,ศ.ดร.

^{๖๐} พระราชปริยัติมุนี,ผศ.ดร.

^{๖๑} พระครูโสภณพุกาศาสตร,ผศ.ดร.

^{๖๒} พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร.

^{๖๓} พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ผศ.ดร.

ตารางที่ ๔.๔๘ วิเคราะห์ด้านการประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน

ด้านการประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	๖
๑) พิจารณาผลการประเมินและมโนนโยบายพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยมอบเป็นนโยบายของให้แก่คณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์	✓				✓	๓	✓
๒) จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต		✓	✓	✓		๔	✓
๓) ประเมินจากผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตต่อหลักสูตรเพื่อพัฒนาส่วนที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นในทุกๆ ปี		✓	✓	✓		๔	✓
๔) จัดให้มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสมโดยจะต้องมีการประเมินหลักสูตรทุกๆ ปี		✓	✓	✓		๔	✓
๕) การปรับปรุงและพัฒนาส่วนที่ควรพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบอย่างต่อเนื่องในทุกปี		✓	✓	✓	✓	๔	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

- ๑ = พระราชปริยัติกวี,ศ.ดร.
 ๒ = พระราชปริยัติมุนี,ผศ.ดร.
 ๓ = พระครูโสภณพุทธิศาสตร์,ผศ.ดร.
 ๔ = พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร.
 ๕ = พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ผศ.ดร.
 ๖ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๔.๔๘ ผู้วิจัยสามารถสรุปด้านการประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอนดังนี้ คือ

๑) พิจารณาผลการประเมินและมโนนโยบายพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนากระบวนการเรียนการสอนโดยมอบเป็นนโยบายของให้แก่คณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์

๒) จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

๓) ประเมินจากผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตต่อหลักสูตรเพื่อพัฒนาส่วนที่ควรปรับปรุงให้ดีขึ้นในทุกๆ ปี

๔) จัดให้มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสมโดยจะต้องมีการประเมินหลักสูตรทุกๆ ปี

๕) การปรับปรุงและพัฒนาส่วนที่ควรพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบอย่างต่อเนื่องในทุกปี

๑๓. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

๑) มหาวิทยาลัยมีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมโดยจัดโครงการการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมในทุกปีการศึกษาโดยจัดโครงการอย่างเป็นขั้นตอนและมีระบบอย่างชัดเจนโดยเริ่มจากมีโครงการ ปฏิบัติตามโครงการและมีการประเมินผลการปฏิบัติโครงการอย่างชัดเจน^{๖๔}

๒) มหาวิทยาลัยมีการบริหารวิชาการแก่สังคมอย่างต่อเนื่องโดยการจัดโครงการช่วยเหลือสังคมต่างๆ เช่น โครงการช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม โครงการช่วยเหลือภัยหนาว โครงการร่วมมือทางวิชาการระหว่างมหาวิทยาลัย เป็นต้น ล้วนแต่เป็นโครงการที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน/สังคม^{๖๕}

๓) มหาวิทยาลัยได้มีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และจัดประเมินผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก รวมถึงการบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน^{๖๖}

๔) มหาวิทยาลัยได้มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่และพัฒนาจิตใจและสังคมซึ่งได้มอบหมายให้แต่ละคณะได้จัดการศึกษาร่วมกับศาสตร์สมัยใหม่ในปัจจุบันและพัฒนาตนเองและสังคมเป็นการตอบสนองวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย^{๖๗}

๕) มหาวิทยาลัยได้มีการปรับปรุงผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม จะเห็นได้จากโครงการต่างๆ ที่ตอบสนองความต้องการของสังคมเป็นไปตามกลยุทธ์การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมรวมถึงสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่องทุกปี^{๖๘}

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคมเพื่อการสังเคราะห์ จากผลการสัมภาษณ์ ๕ รูป/คน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคมให้ไว้นั้น แม้จะระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคมมีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและ

^{๖๔} พระราชปริยัติกวี,ศ.ดร.

^{๖๕} พระราชปริยัติมุนี,ผศ.ดร.

^{๖๖} พระครูโสภณพุทธศาสตร์,ผศ.ดร.

^{๖๗} พระครูปริยัติกิตติธำรง,รศ.ดร.

^{๖๘} พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินโน,ผศ.ดร.

วัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคมที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อแตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและครอบคลุมการพัฒนา ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุง ศิลปะ และวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคมอื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่ม องค์ประกอบเดียวกัน สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ๔.๑๖ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๔๙ วิเคราะห์ด้านข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุง ศิลปะและ วัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

ด้านข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	๖
๑) จัดโครงการการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมในทุกปี การศึกษา	✓	✓	✓		✓	๕	✓
๒) จัดโครงการช่วยเหลือสังคมต่างๆ	✓	✓	✓		✓	๕	✓
๓) มีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และ จัดประเมินผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของ ชุมชน	✓	✓	✓		✓	๕	✓
๔) มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา บูรณาการกับศาสตร์ สมัยใหม่และพัฒนาจิตใจและสังคม				✓		๒	✓
๕) มีการปรับปรุงผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้าน การทำนุบำรุงศิลปะวัฒนธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชน/สังคม	✓	✓	✓		✓	๕	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

- ๑ = พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.
- ๒ = พระราชปรีดีทิพย์,ผศ.ดร.
- ๓ = พระครูโสภณพุทธิศาสตร์,ผศ.ดร.
- ๔ = พระครูปรีดีกิตติธำรง,รศ.ดร.
- ๕ = พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ผศ.ดร.
- ๖ = ผู้วิจัย

จากตารางที่ ๔.๔๙ ผู้วิจัยสามารถสรุปด้านข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุ บำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคมดังนี้ คือ

- ๑) จัดโครงการการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมในทุกปีการศึกษา
- ๒) จัดโครงการช่วยเหลือสังคมต่างๆ
- ๓) มีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และจัดประเมินผลการเรียนรู้ และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

๔) มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่และพัฒนาจิตใจและสังคม

๕) มีการปรับปรุงผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการทำนุบำรุง ศิลปะวัฒนธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

๑๔. การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

๑) มหาวิทยาลัยได้ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของระดับงานวิจัยของอาจารย์และ ผู้เรียนอย่างต่อเนื่องและพัฒนางานวิจัยแก่สาธารณะชนและสามารถตอบสนองงานวิจัยของสังคมได้ เป็นอย่างดี^{๖๙}

๒) มหาวิทยาลัยมีผลผลิตและผลลัพธ์ในการประเมินระยะเวลาของการสำเร็จการศึกษา อย่างต่อเนื่องโดยระยะเวลาการศึกษาจะอยู่ในระยะ ๕ ปีโดยมีการปฏิบัติศาสนกิจในระดับ ปริญาตรีเพื่อตอบสนองสังคมก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา^{๗๐}

๓) มหาวิทยาลัยได้มีนโยบายให้คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัยส่งเสริมงานวิจัยของ คณาจารย์และนิสิตให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนในระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง^{๗๑}

๔) มหาวิทยาลัยได้ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของการผลิตบัณฑิตและนำผลการ ประเมินเสนอต่อคณะกรรมการของมหาวิทยาลัยและเสนอเป็นนโยบายเพื่อพัฒนาผลลัพธ์ของบัณฑิต ต่อไป^{๗๒}

๕) มหาวิทยาลัยได้จัดส่งเสริมให้งานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนได้ตีพิมพ์และนำเสนอ ในเวทีระดับชาติและนานาชาติโดยจัดร่วมกับมหาวิทยาลัยที่ได้ทำความร่วมมือร่วมกัน^{๗๓}

จากผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารและอาจารย์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์เพื่อการสังเคราะห์ จาก ผลการสัมภาษณ์ ๕ รูป/คน ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพิจารณาเห็นว่าการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ให้ไว้นั้น แม้จะ ระบุชื่อที่แตกต่างกัน แต่มีความหมายเป็นไปในลักษณะเดียวกัน ดังนั้น เพื่อให้การสังเคราะห์การ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์มีความเหมาะสม ผู้วิจัยจึงจัดการ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ ที่มีความหมายเหมือนกันแต่เรียกชื่อ แตกต่างกันให้รวมเป็นกลุ่มที่เป็นกลาง (neutral) ที่สะท้อนให้เห็นถึงความหมายเดียวกันและ ครอบคลุมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ อื่นที่ใช้ชื่อแตกต่างกัน และนำมาจัดเป็นกลุ่มองค์ประกอบเดียวกัน สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ดังตาราง ๔.๑๖ ดังนี้

^{๖๙} พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.

^{๗๐} พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.

^{๗๑} พระครูโสภณพุกาศาสตร,ศ.ดร.

^{๗๒} พระครูปรีดีกิตติธำรง,รศ.ดร.

^{๗๓} พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ศ.ดร.

ตารางที่ ๔.๕๐ วิเคราะห์ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์

ด้านผลผลิต/ผลลัพธ์	๑	๒	๓	๔	๕	รวม	๖
๑) มหาวิทยาลัยได้ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้นิพนธ์อย่างต่อเนื่อง	✓	✓		✓		๔	✓
๒) มหาวิทยาลัยมีผลผลิตและผลลัพธ์ในการประเมินระยะเวลาของการสำเร็จการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาจะอยู่ในระยะ ๕ ปี		✓			✓	๓	✓
๓) มีนโยบายให้คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัยส่งเสริมงานวิจัยของคณาจารย์และนิสิตให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนในระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง			✓		✓	๓	✓
๔) ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของการผลิตบัณฑิตและนำผลการประเมินเสนอต่อคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย	✓	✓		✓		๔	✓
๕)มหาวิทยาลัยได้จัดส่งเสริมให้งานวิจัยของอาจารย์และผู้นิพนธ์ได้ตีพิมพ์และนำเสนอในเวทีระดับชาติและนานาชาติโดยจัดร่วมกับมหาวิทยาลัยที่ได้ทำความร่วมมือร่วมกัน			✓		✓	๓	✓

หมายเหตุอักษรย่อ :

- ๑ = พระราชปรีดีทิพย์,ศ.ดร.
 ๒ = พระราชปรีดีทิพย์,ผศ.ดร.
 ๓ = พระครูโสภณพุกทิสาสตร์,ผศ.ดร.
 ๔ = พระครูปรีดีกิตติธำรง,รศ.ดร.
 ๕ = พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินันโท,ผศ.ดร.
 ๖ = ผู้นิพนธ์

จากตารางที่ ๔.๕๐ ผู้นิพนธ์สามารถสรุปด้านผลผลิต/ผลลัพธ์ดังนี้ คือ

- ๑) มหาวิทยาลัยได้ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้นิพนธ์อย่างต่อเนื่อง
- ๒) มหาวิทยาลัยมีผลผลิตและผลลัพธ์ในการประเมินระยะเวลาของการสำเร็จการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาจะอยู่ในระยะ ๕ ปี
- ๓) มีนโยบายให้คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัยส่งเสริมงานวิจัยของคณาจารย์และนิสิตให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนในระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง
- ๔) ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของการผลิตบัณฑิตและนำผลการประเมินเสนอต่อคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย
- ๕)มหาวิทยาลัยได้จัดส่งเสริมให้งานวิจัยของอาจารย์และผู้นิพนธ์ได้ตีพิมพ์และนำเสนอในเวทีระดับชาติและนานาชาติโดยจัดร่วมกับมหาวิทยาลัยที่ได้ทำความร่วมมือร่วมกัน

ตารางที่ ๔.๕๑ องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาแบบสอบถาม		ผลการศึกษาแบบสัมภาษณ์	สรุป
		$\bar{X}$	น้ำ ำ ห ้น ก องค์ประกอบ		
๑. ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัต ลักษณ์	ความเหมาะสมของปณิธานและ วัตถุประสงค์ของสถาบันและความ เหมาะสมของวัตถุประสงค์ตาม นโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	๓.๙๒	.๘๙๒	๑) รณรงค์ ปลุกฝังให้คณาจารย์และนิสิตนำ ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัต ลักษณ์ของมหาวิทยาลัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สูงสุด	๑) รณรงค์ ปลุกฝังให้คณาจารย์ และนิสิตนำปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัย ๒) ให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับ การปฏิบัติจะเห็นจากกิจกรรมการ ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน
	มีผลการพัฒนาเป็นจุดเด่นที่ส่งผล สะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน	๔.๐๓	.๘๒๒	๒) บูรณาการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาเข้า กับศาสตร์สมัยใหม่ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ผ่านกระบวนการศึกษา ค้นคว้า วิจัย และการ ประกันคุณภาพการศึกษา	
	มีผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของ สถาบัน	๔.๑๐	.๗๖๔	๓) ให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจะ เห็นจากกิจกรรมการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ๔) เน้นการศึกษาทางธรรมและเน้นให้นิสิตได้ ศึกษาวิชาทางพระพุทธศาสนาควบคู่กับวิชาทาง โลก	

ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาแบบสอบถาม		ผลการศึกษาแบบสัมภาษณ์	สรุป
		$\bar{X}$	น้ำ ห นั ก องค์ประกอบ		
๒. ผู้นำและการบริหาร จัดการ	ระบบกำกับประกันคุณภาพ หลักสูตร คณะ วิทยาเขตและ วิทยา	๔.๓๗	.๕๔๗	๑) ผู้บริหารจะต้องมีการส่งเสริมผลการ บริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย	๑) ส่งเสริมผลการบริหารงานของ คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย ๒) พิจารณาผลการประเมินของแต่ละ คณะ วิทยาเขต และวิทยาลัย ส่งผลให้เป็นไปตามพันธกิจและ เอกลักษณ์ด้วยวิธีสอบถามและ สัมภาษณ์ ๓) จัดทำรายงานการประเมิน ตนเองรวมถึงวัดและประเมินผล การจัดการเรียนการสอนให้เป็นไป ตามมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (TQF)
	มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนิสิตและ ความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน	๔.๒๖	.๗๐๒	๒) พิจารณาผลการประเมินของแต่ละคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยส่งโดยภาพรวม	
	การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของ ผู้บริหารสถาบัน	๔.๒๓	.๘๙๑	๓) ติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจ และเอกลักษณ์ ของสถาบันโดยมีการวัดและประเมินผลจาก แบบสอบถาม สัมภาษณ์เพื่อมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ๔) ส่งเสริมให้แต่ละหลักสูตรจัดทำรายงานการ ประเมินตนเองรวมถึงวัดและประเมินผลการ จัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐาน คุณวุฒิอุดมศึกษา (TQF)	

ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาแบบสอบถาม		ผลการศึกษาแบบสัมภาษณ์	สรุป
		$\bar{X}$	น้ำ ห นั ก องค์ประกอบ		
๓.ด้านกลยุทธ์	กลยุทธ์การเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติและสนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้	๔.๐๓	.๘๒๕	๑) หลักสูตรหรือคณะจะต้องจัดทำกลยุทธ์การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการได้	๑) วางแผนกลยุทธ์การเรียนการสอน ๒) จัดทำกลยุทธ์การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ ๓) กระตุ้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์การเรียนรู้อะดับสถาบัน คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย ๔) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องและนำผลการปฏิบัติกลับมาปรับปรุงและแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น
	กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	๔.๐๐	.๘๖๐	๒) คณะจะต้องมีการวางแผนกลยุทธ์การปฏิบัติโดยมีแผนการจัดทำกลยุทธ์ จัดทำกลยุทธ์นำไปใช้และประเมินกลยุทธ์อย่างต่อเนื่อง	
	ผู้สอนหรือภาควิชามีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน	๓.๙๕	.๘๓๑	๓) มหาวิทยาลัยได้มีกลยุทธ์ส่งเสริมการเรียนการสอนที่ชัดเจนและส่งเสริมแต่ละคณะให้จัดทำกลยุทธ์ของคณะและหลักสูตรเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ครอบคลุม	
				๔) ทางคณะและหลักสูตรได้จัดทำกลยุทธ์ซึ่งมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย	
				๕) มีผลการประเมินการปฏิบัติตามกลยุทธ์ของหลักสูตร คณะและสถาบันอย่างต่อเนื่องในทุกปี	

ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาแบบสอบถาม		ผลการศึกษาแบบสัมภาษณ์	สรุป
		$\bar{X}$	น้ำ ห นั ก องค์ประกอบ		
๔. ด้านลูกค้า/ผู้เรียน	การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร	๔.๒๐	.๖๘๗	๑) มหาวิทยาลัยได้มีการประเมินอัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา และจัดทำสถิติบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำ	๑) จัดทำสถิติ นิสิต ที่ สำ เร็ จ การ ศึกษา และ นิสิต ที่ มี งาน ทำ ใน ระดับ ปริญญาตรี ปริญญาโท และ ปริญญาเอก
	ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี	๔.๑๖	-	๒) คณะได้จัดทำสถิติ นิสิต ที่ สำ เร็ จ การ ศึกษา ใน ระดับ ปริญญาตรี ปริญญาโท และ ปริญญาเอก	๒) ติดตาม นิสิต ที่ ปฏิบัติ ศาสน กิจ ก่อน สำ เร็ จ การ ศึกษา รว ม ถึง การ ประเมิน นิสิต ที่ มี งาน ทำ ใน รอบ ๑ ปี และ นำ ผล การ ประเมิน มา ปรับ บั รุง
	มีกระบวนการในการรับเข้าศึกษาที่เหมาะสม	๔.๐๕	.๘๑๖	๓) กองทะเบียนจัดทำทะเบียน นิสิต ที่ สำ เร็ จ การ ศึกษา	๓) ประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร
				๔) โครงการตรวจเยี่ยม นิสิต ที่ ปฏิบัติ ศาสน กิจ ใน ทุก ปี การ ศึกษา โดย จัด ปี การ ศึกษา ละ ๑ ครั้ง	
				๕) กองทะเบียนร่วมกับกองกิจการ นิสิต ติดตาม นิสิต ที่ ปฏิบัติ ศาสน กิจ ก่อน สำ เร็ จ การ ศึกษา รว ม ถึง การ ประเมิน นิสิต ที่ มี งาน ทำ ใน รอบ ๑ ปี และ นำ ผล การ ประเมิน มา ปรับ บั รุง	

ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาแบบสอบถาม		ผลการศึกษาแบบสัมภาษณ์	สรุป
		$\bar{X}$	นั้ า ห นั้ ก องค์ประกอบ		
๕. ด้านบุคลากร	บุคลากรมีความสามารถในงาน ของตน	๔.๒๓	-	๑) การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ในทุกๆปี	๑) จัดประเมินผลการปฏิบัติงาน ของบุคลากรและจัดสรรงานให้กับ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ให้มีเหมาะสม กับ ความ รู้ ความ ส า ม า ร ถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ ทุกปี ๒) มีนโยบายส่งเสริมคณาจารย์สาย วิชาการให้จัดทำเอกสาร ประกอบการสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัยเพื่อเสนอขอตำแหน่งทาง วิชาการ ๓) ส่งเสริมขวัญกำลังใจ สร้าง แรงจูงใจในการจัดทำผลงาน วิชาการของคณาจารย์อย่าง ต่อเนื่อง
	มีบุคลากรเพียงพอที่จะทำงานตาม กิจกรรมที่กำหนดไว้ในหลักสูตร	๔.๑๔	.๗๘๐	๒) จัดประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร และจัดสรรงานให้กับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ให้มี เหมาะสมกับ ความรู้ ความ ส า ม า ร ถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ	
	บุคลากรห้องสมุดมีความสามารถ และมีจำนวนเพียงพอที่จะ ให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ	๔.๑๐	.๘๓๒	๓) โดยให้จัดทำผลงานวิชาการเพื่อเสนอ แต่งตั้งโดยผ่านทางภาควิชา คณะ ตามลำดับ	
				๔) กำกับติดตามบุคลากรจากแบบประเมิน บุคลากรร่วมถึงส่งเสริมคณาจารย์ให้จัดทำ ผลงานวิชาการอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี	
				๕) มีนโยบายส่งเสริมคณาจารย์สายวิชาการให้ จัดทำเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัยเพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ	

ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาแบบสอบถาม		ผลการศึกษาแบบสัมภาษณ์	สรุป
		$\bar{X}$	นั้ า ห นั้ ก องค์ประกอบ		
๖. ด้านผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง	หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอด ชีวิต	๔.๑๐	.๘๑๐	๑) มหาวิทยาลัยได้ส่งเสริมการกำหนดผลการ เรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความชัดเจน	๑) มหาวิทยาลัยส่งเสริมการกำหนด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความ ชัดเจน
	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุม ทั้งความรู้และทักษะทั่วไป รวมทั้ง ความรู้และทักษะเฉพาะทาง	๔.๐๔	.๗๙๐	๒) จัดทำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อเป็นการ สะท้อนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของมหาวิทยาลัย ได้เข้าใจอย่างถูกต้อง	๒) จัดประเมินผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับ มหาวิทยาลัยในฐานะผู้ใช้บัณฑิต อย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี
	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสะท้อน ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วน เสีย	๔.๐๔	-	๓) ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กับมหาวิทยาลัยได้ทราบและมีการประเมินผล การเรียนรู้จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกๆ ปี	๓) นำผลการประเมินนั้นมา ปรับปรุงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ มีประสิทธิภาพและตอบสนองความ ต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
				๔) จัดประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยในฐานะผู้ใช้ บัณฑิตอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี	
				๕) มหาวิทยาลัยได้นำผลการประเมินนั้นมา ปรับปรุงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มี ประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	

ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาแบบสอบถาม		ผลการศึกษาแบบสัมภาษณ์	สรุป
		$\bar{X}$	น้ำ ำ ห ้น ก องค์ประกอบ		
๗. ด้านข้อกำหนดของ หลักสูตร	ข้อกำหนดของหลักสูตรแสดงผล การเรียนรู้ที่คาดหวังและการทำให้ บรรลุเป้าหมาย	๔.๒๐	.๘๑๐	๑) มหาวิทยาลัยได้นำข้อกำหนดของหลักสูตร มาปรับปรุงและจัดทำเป็นนโยบายส่งเสริมให้ แต่ละคณะได้ปฏิบัติตาม	๑) มหาวิทยาลัยนำข้อกำหนดของ หลักสูตรมาปรับปรุงให้สอดคล้อง กับวิสัยทัศน์และพันธกิจจัดทำเป็น นโยบายส่งเสริมให้แต่ละคณะได้ ปฏิบัติตาม ๒) ประเมินและปรับปรุงข้อกำหนด ของหลักสูตรรวมถึงการประเมิน จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง ๓) มีนโยบายให้หลักสูตรได้จัดทำ ข้อกำหนดของหลักสูตรในทุก หลักสูตรเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนด ของหลักสูตรได้
	มหาวิทยาลัยใช้ข้อกำหนดของ หลักสูตร	๔.๐๐	.๗๙๐	๒) นำข้อกำหนดของหลักสูตรในแต่ละ หลักสูตรมาประยุกต์ใช้กับสถาบันโดยปรับให้ สอดคล้องกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ของ มหาวิทยาลัย	
	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึง และรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตร ได้	๔.๐๐	.๗๙๐	๓) มหาวิทยาลัยได้ตั้งคณะกรรมการคัดกรอง และพิจารณาข้อกำหนดของหลักสูตรเพื่อ ประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธ กิจของมหาวิทยาลัย	
				๔) มีการประเมินและปรับปรุงข้อกำหนดของ หลักสูตรรวมถึงการประเมินจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง	
				๕) มีนโยบายให้หลักสูตรได้จัดทำข้อกำหนด ของหลักสูตรในทุกหลักสูตรเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของ หลักสูตรได้	

ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาแบบสอบถาม		ผลการศึกษาแบบสัมภาษณ์	สรุป
		$\bar{X}$	น้ำ ห นั ก องค์ประกอบ		
๘. ด้านโครงสร้างและ เนื้อหาของหลักสูตร	หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชา พื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึง รายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำ โครงการ หรือวิทยานิพนธ์	๔.๒๘	.๕๒๐	๑) จัดเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนวการศึกษาแก่นัก ศึกษาต่างชาติในทุกปี	๑) จัดเตรียมการพัฒนาหลักสูตร การศึกษา และจัดเตรียมการแนะ แนวการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธ กิจของมหาวิทยาลัย
	หลักสูตรมีความสอดคล้องกับ วิสัยทัศน์และพันธกิจของ มหาวิทยาลัย	๔.๒๔	.๖๕๑	๒) สร้างความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับ บัณฑิตวิทยาลัย และปณิธานและวัตถุประสงค์ ของบัณฑิตวิทยาลัยโดยกำหนดให้บัณฑิต วิทยาลัยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในระดับ ปริญญาโทและปริญญาเอก	๒) พัฒนาหลักสูตร คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์ การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับ มหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศใน อนาคต
	แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วน ร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง	๔.๒๑	.๗๔๐	๓) มาตรฐานสำหรับการได้รับปริญญาของ มหาวิทยาลัยโดยกำหนดนโยบายและ มาตรฐานตามเกณฑ์ของสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)	๓) หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชา พื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึง รายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำ โครงการ หรือวิทยานิพนธ์เพื่อให้ บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
				๔) มหาวิทยาลัยได้ศึกษาเกณฑ์การประกัน คุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับ มหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในอนาคต	
				๕) จัดกิจกรรมแนะแนวให้สอดคล้องกับ โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตรที่นิสิตมี ความสนใจ	

ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาแบบสอบถาม		ผลการศึกษาแบบสัมภาษณ์	สรุป
		$\bar{X}$	นั้ า ห นั ก องค์ประกอบ		
๙. ด้านกิจกรรมพัฒนา บุคลากร	ความเหมาะสมของระบบสำหรับ ค้นหาความจริงด้วยกิจกรรมวิจัย ของบุคลากรการสอน	๔.๑๙	.๗๔๑	๑) มีแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและ สายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการใน การอบรมและพัฒนา	๑) จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทั้ง สายวิชาการและสายสนับสนุนที่ ชัดเจนตามความต้องการในการ อบรมและพัฒนา ๒) จัดกิจกรรมการอบรมและ พัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและ สายสนับสนุนเพียงพอกับความ ต้องการของบุคลากรของ มหาวิทยาลัย ๓) จัดกิจกรรมพัฒนานิสิตระดับ ปริญญาตรีให้มีความผูกพันกับ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่มาก ยิ่งขึ้น
	กิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี	๔.๐๘	.๖๒๐	๒) กิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้ง สายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับ ความต้องการของบุคลากรของมหาวิทยาลัย	
	การบริการนิสิตระดับปริญญาตรี	๔.๐๗	.๘๕๕	๓) โครงการจัดกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการ สอนในแต่ละหน่วยขององค์การวิจัยและ การศึกษาเพื่อพัฒนาบุคลากรสายวิชาการให้มี ศักยภาพและประสิทธิภาพในการวิจัย	
				๔) การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรประจำปีเพื่อ เป็นแผนการกำหนดพัฒนาบุคลากรสาย วิชาการและสายสนับสนุนในด้านการวิจัยและ พัฒนาศักยภาพการทำงานของแต่ละตำแหน่ง อย่างชัดเจน	
				๕) จัดกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากร ทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับ ความต้องการของบุคลากร	

ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาแบบสอบถาม		ผลการศึกษาแบบสัมภาษณ์	สรุป
		$\bar{X}$	น้ำ ำ ห ้น ก องค์ประกอบ		
๑๐. ด้านการสนับสนุน ผู้เรียน	ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้ง ทางกายภาพ สังคม และจิตใจ	๔.๑๐	๘๐๖	๑) มหาวิทยาลัยได้จัดสวัสดิการต่างๆ แก่นิสิต ทั้งด้านภัตตราหารเพลถวายพระภิกษุสงฆ์จัดรถ รับ-ส่งฟรีในการเรียนและจัดอุปกรณ์การเรียน การสอนให้แก่นิสิตเพื่อเป็นการสนับสนุน ผู้เรียนให้มีความสะดวกในการเรียนมากที่สุด	๑) มหาวิทยาลัยจัดสวัสดิการต่างๆ รวมถึงทุนการศึกษาเพื่อเป็นการ สนับสนุนผู้เรียนให้มีความสะดวก ในการเรียนมากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียน พอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทาง กายภาพ สังคม และจิตใจ ๒) จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและ การส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูล ป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ ๓) จัดสวัสดิการแก่นิสิต จัดทุนการศึกษา ส่งเสริมนิสิตตามวาระโอกาสที่เหมาะสม ๔) จัดสวัสดิการในด้านต่างๆแก่นิสิต จัด อาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้คำปรึกษาและแก้ไข ปัญหารวมถึงลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมนิสิตตามวัด และบ้าน ๕) มีระบบการดูแลแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและ ข้อมูลป้อนกลับ
	มีระบบการติดตามความก้าวหน้า ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม	๔.๐๘	๘๙๐	๒) จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและ การส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูล ป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ	
	ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและการ ส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้ง ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผล การศึกษาอย่างเพียงพอ	๔.๐๒	๘๑๖	๓) จัดสวัสดิการแก่นิสิต จัดทุนการศึกษา ส่งเสริมนิสิตตามวาระโอกาสที่เหมาะสม	
				๔) จัดสวัสดิการในด้านต่างๆแก่นิสิต จัด อาจารย์ที่ปรึกษาคอยให้คำปรึกษาและแก้ไข ปัญหารวมถึงลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมนิสิตตามวัด และบ้าน	
				๕) มีระบบการดูแลแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอ และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและ ข้อมูลป้อนกลับ	

ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาแบบสอบถาม		ผลการศึกษาแบบสัมภาษณ์	สรุป
		$\bar{X}$	น้ำ ห นั ก องค์ประกอบ		
๑๑. ด้านสิ่งสนับสนุน และอำนวยความสะดวก	การให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาในด้านชีวิตประจำวันและเป้าหมายการทำงาน และทำอย่างไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด	๔.๓๗	.๖๘๘	๑) สร้างเครือข่ายและทำ MOU ร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	๑) สร้างเครือข่ายและทำ MOU ร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ
	ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน	๔.๒๗	.๗๕๘	๒) เพิ่มประสิทธิผลและความเหมาะสมของการช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษา และสวัสดิการต่างๆ	๒) สำรวจและส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายของห้องสมุด ๓) มีนโยบายให้นิสิตเข้าใช้บริการห้องสมุดเพื่อสืบค้นข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความรู้ในด้านต่างๆ แก่ผู้เรียน
	ขนาด และ ประสิทธิผลของห้องสมุด และความเหมาะสมของอุปกรณ์และการติดตั้ง	๔.๒๔	.๖๐๖	๓) ส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายของผู้ใช้ห้องสมุด	
				๔) จัดทำ MOU ร่วมกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นิสิต รวมถึงสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกในมหาวิทยาลัยโดยนิสิต ๕) มีการสำรวจความต้องการในการสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกจากคณะ วิทยาเขต วิทยาลัย	

ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาแบบสอบถาม		ผลการศึกษาแบบสัมภาษณ์	สรุป
		$\bar{X}$	น้ำ ำ ห ้น ก องค์ประกอบ		
๑๒.ด้านการประกัน คุณภาพกระบวนการ การเรียนรู้และการสอน	ผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมในการ พัฒนา ทบทวน และปรับปรุง หลักสูตร	๔.๑๖	-	๑) พิจารณาผลการประเมินและมึนโยบาย พัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและ พัฒนาด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยมอบ เป็นนโยบายของให้แก่คณะ วิทยาเขต และ วิทยาลัยสงฆ์	๑) พิจารณาผลการประเมินและมี นโยบายพัฒนาด้านการประกัน คุณภาพการศึกษาและพัฒนาด้าน กระบวนการเรียนการสอนโดยมอบ เป็นนโยบายของให้แก่คณะ วิทยา เขต และวิทยาลัยสงฆ์ ๒) นำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง ๓) ปรับปรุงและพัฒนาส่วนที่ควร พัฒนาในแต่ละองค์ประกอบของ การประกันคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่องในทุกปี
	มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการ ปรับปรุง	๔.๑๑	.๗๗๐	๒) จัดทำแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ บัณฑิต	
	ผลประเมินการประกันคุณภาพ ภายในรับรองโดยต้นสังกัด	๔.๑๑	.๗๔๘	๓) ประเมินจากผลการประเมินความพึงพอใจ ของนิสิตต่อหลักสูตรเพื่อพัฒนาส่วนที่ควร ปรับปรุงให้ดีขึ้นในทุกๆ ปี	
				๔) จัดให้มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอใน ช่วงเวลาที่เหมาะสมโดยจะต้องมีการประเมิน หลักสูตรทุกๆ ปี	
				๕) การปรับปรุงและพัฒนาส่วนที่ควรพัฒนา ในแต่ละองค์ประกอบอย่างต่อเนื่องในทุกปี	

ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาแบบสอบถาม		ผลการศึกษาแบบสัมภาษณ์	สรุป
		$\bar{X}$	น้ำหนักองค์ประกอบ		
๑๓. ด้านข้อมูล ป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย การทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม และ ความสัมพันธ์กับ ชุมชน/สังคม	มีระบบการรวบรวมข้อมูล ป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์เก่า อย่างเพียงพอ	๔.๒๐	.๘๖๖	๑) จัดโครงการการทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรมในทุกปีการศึกษา	๑) มีระบบการรวบรวมข้อมูล ป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการ สายวิชาชีพ ผู้เรียนศิษย์เก่า และ ตลาดแรงงานอย่างชัดเจน ๒) มีระบบและกลไกการทำนุบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม และจัด ประเมินผลการเรียนรู้และ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ๓) จัดโครงการการทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม ๔) ปรับปรุงผลการประเมินจากผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียในด้านการทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรมและเสริมสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม
	มีระบบการรวบรวมข้อมูล ป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่าง เพียงพอ	๔.๑๖	.๗๔๐	๒) จัดโครงการช่วยเหลือสังคมต่างๆ	
	มีระบบการรวบรวมข้อมูล ป้อนกลับจากบุคลากรสาย วิชาการและสายสนับสนุนอย่าง เพียงพอ	๔.๑๓	.๗๓๒	๓) มีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและ วัฒนธรรม และจัดประเมินผลการเรียนรู้และ เสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน	
				๔) มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา บูรณาการ กับศาสตร์สมัยใหม่และพัฒนาจิตใจและสังคม	
				๕) มีการปรับปรุงผลการประเมินจากผู้มีส่วน ได้ส่วนเสียในด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์กับ ชุมชน/สังคม	

ระบบการประกัน คุณภาพการศึกษา	ผลการศึกษาเอกสาร	ผลการศึกษาแบบสอบถาม		ผลการศึกษาแบบสัมภาษณ์	สรุป
		$\bar{X}$	น้ำ ำ ห ั น ัก องค์ประกอบ		
๑๔. ด้านผลผลิต /ผลลัพธ์	อัตราการได้งานของผู้สำเร็จ การศึกษาเป็นที่น่าพอใจ	๔.๐๔	.๘๕๑	๑) มหาวิทยาลัยได้ประเมินผลผลิตและ ผลลัพธ์ของระดับงานวิจัยของอาจารย์และ ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง	๑) ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของ ระดับงานวิจัยของอาจารย์และ ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
	อัตราการสอบผ่านเป็นที่น่าพอใจ และการลาออกกลางคันอยู่ใน ระดับที่ยอมรับได้	๔.๐๔	.๘๑๕	๒) มหาวิทยาลัยมีผลผลิตและผลลัพธ์ในการ ประเมินระยะเวลาของการสำเร็จการศึกษา อย่างต่อเนื่องโดยระยะเวลาการสำเร็จ การศึกษายู่ในระยะ ๕ ปี	๒) มีนโยบายให้คณะ วิทยาเขตและ วิทยาลัยส่งเสริมงานวิจัยของ คณาจารย์และนิสิตให้เผยแพร่ต่อ สาธารณชนในระดับชาติและ นานาชาติอย่างต่อเนื่อง
	ระยะเวลาเฉลี่ยของการสำเร็จ การศึกษาเป็นที่น่าพอใจ	๓.๙๗	.๘๑๘	๓) มีนโยบายให้คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย ส่งเสริมงานวิจัยของคณาจารย์และนิสิตให้ เผยแพร่ต่อสาธารณชนในระดับชาติและ นานาชาติอย่างต่อเนื่อง	๓) ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของ การผลิตบัณฑิตและนำผลการ ประเมินเสนอต่อคณะกรรมการของ มหาวิทยาลัย
				๔) ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของการผลิต บัณฑิตและนำผลการประเมินเสนอต่อ คณะกรรมการของมหาวิทยาลัย	๔) จัดทำสถิติผู้สำเร็จการศึกษา และการลาออกกลางคันเพื่อ ปรับปรุงในส่วนที่ควรปรับปรุง
				๕) มหาวิทยาลัยได้จัดส่งเสริมให้งานวิจัยของ อาจารย์และผู้เรียนได้ตีพิมพ์และนำเสนอใน เวทีระดับชาติและนานาชาติโดยจัดร่วมกับ มหาวิทยาลัยที่ได้ทำความร่วมมือร่วมกัน	

๔.๒ ผลการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยการยกร่าง

กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

จากการศึกษาเอกสารและแจกแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษาและสำรวจการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๕ รูป/คน ตั้งแต่วันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๐ ถึง ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ โดยได้กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยประกอบด้วย ๔ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ ส่วนนำ ส่วนที่ ๒ ตัวแบบ ส่วนที่ ๓ การนำไปใช้ส่วนที่ ๔ เงื่อนไขความสำเร็จ

๑) การวิเคราะห์ระบบ ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

๑) องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบไปด้วย

๑) ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์

๑) รณรงค์ ปลุกฝังให้คณาจารย์และนิสิตนำปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

๒) ให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจะเห็นจากกิจกรรมการปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐาน

๒) ผู้นำและการบริหารจัดการ

๑) ส่งเสริมผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย

๒) พิจารณาผลการประเมินของแต่ละคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยส่งให้ เป็นไปตามพันธกิจและเอกลักษณ์ด้วยวิธีสอบถามและสัมภาษณ์

๓) จัดทำรายงานการประเมินตนเองรวมถึงวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (TQF)

๓) กลยุทธ์

๑) วางแผนกลยุทธ์การเรียนการสอน

๒) จัดทำกลยุทธ์การเรียนการสอนเพื่อทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ

๓) กระตุ้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์การเรียนรู้ระดับสถาบัน คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย

๔) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องและนำผลการปฏิบัติกลับมาปรับปรุงและแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

๔) ลูกค้ำ/ผู้เรียน

- ๑) จัดทำสถิติสถิติที่สำเร็จการศึกษาและสถิติที่มีงานทำในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก
- ๒) ติดตามสถิติที่ปฏิบัติศาสนกิจก่อนสำเร็จการศึกษารวมถึงการประเมินสถิติที่มีงานทำในรอบ ๑ ปีและนำผลการประเมินมาปรับปรุง
- ๓) ประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร

๕) บุคลากร

- ๑) จัดประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและจัดสรรงานให้กับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ให้มีเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญทุกปี
- ๒) มีนโยบายส่งเสริมคณาจารย์สายวิชาการให้จัดทำเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัยเพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ
- ๓) ส่งเสริมขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจในการจัดทำผลงานวิชาการของคณาจารย์อย่างต่อเนื่อง

๖) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

- ๑) มหาวิทยาลัยส่งเสริมการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความชัดเจน
- ๒) จัดประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยในฐานะผู้ใช้นิติอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี
- ๓) นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๗) ข้อกำหนดของหลักสูตร

- ๑) มหาวิทยาลัยนำข้อกำหนดของหลักสูตรมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจจัดทำเป็นนโยบายส่งเสริมให้แต่ละคณะได้ปฏิบัติตาม
- ๒) ประเมินและปรับปรุงข้อกำหนดของหลักสูตรรวมถึงการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง
- ๓) มีนโยบายให้หลักสูตรได้จัดทำข้อกำหนดของหลักสูตรในทุกหลักสูตรเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้

๘) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร

- ๑) จัดเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนวการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย
- ๒) พัฒนาหลักสูตร คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในอนาคต
- ๓) หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์เพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๙) กิจกรรมพัฒนาบุคลากร

- ๑) จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา
- ๒) จัดกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการของบุคลากรของมหาวิทยาลัย
- ๓) จัดกิจกรรมพัฒนานิสิตระดับปริญญาตรีให้มีความผูกพันกับผู้บริหารคณาจารย์ เจ้าหน้าที่มากยิ่งขึ้น

๑๐) การสนับสนุนผู้เรียน

- ๑) มหาวิทยาลัยจัดสวัสดิการต่างๆ รวมถึงทุนการศึกษาเพื่อเป็นการสนับสนุนผู้เรียนให้มีความสะดวกในการเรียนมากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ
- ๒) จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ
- ๓) มีระบบการดูแลแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำกลับมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๑๑) สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

- ๑) สร้างเครือข่ายและทำ MOU ร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ
- ๒) สำรวจและส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายของห้องสมุด
- ๓) มีนโยบายให้นิสิตเข้าใช้บริการห้องสมุดเพื่อสืบค้นข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความรู้ในด้านต่างๆ แก่ผู้เรียน

๑๒) การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน

- ๑) พิจารณาผลการประเมินและนโยบายพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยมอบเป็นนโยบายของให้แก่คณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์
- ๒) นำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง
- ๓) ปรับปรุงและพัฒนาส่วนที่ควรพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในทุกปี

๑๓) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

- ๑) มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการ สายวิชาชีพ ผู้เรียนศิษย์เก่า และตลาดแรงงานอย่างชัดเจน
- ๒) มีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และจัดประเมินผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
- ๓) จัดโครงการการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๔) ปรับปรุงผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการทำนุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

๑๔) ผลผลิต/ผลลัพธ์

๑) ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของระดับงานวิจัยของอาจารย์และนักเรียน อย่างต่อเนื่อง

๒) มีนโยบายให้คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัยส่งเสริมงานวิจัยของคณาจารย์ และนิสิตให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนในระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง

๓) ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของการผลิตบัณฑิตและนำผลการประเมิน เสนอต่อคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย

๔) จัดทำสถิติผู้สำเร็จการศึกษาและการลาออกกลางคันเพื่อปรับปรุงใน ส่วนที่ควรปรับปรุง

๒) ออกแบบระบบ ประกอบด้วย ๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ ๒) กระบวนการการ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพ

๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ

๑. วางแผนระบบ (Planning) ขั้นตอนการวางแผนระบบเป็นความพยายามที่จะ นิยามพฤติกรรมของระบบที่เราสนใจในอนาคตโดยทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและ พยากรณ์ผลของทางเลือกตามที่เสนอขึ้นมารวมทั้งประเมินโอกาสที่มีอยู่การวิเคราะห์ความพยายาม ดังกล่าวจะนำไปสู่การนิยามขอบเขตและจำแนกประเภทวัตถุประสงค์ของระบบตลอดจนให้แนวทาง เพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การและการวัดประสิทธิผลองค์การ

๒. การวิเคราะห์ (System Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสำคัญของ องค์ประกอบต่างๆในระบบ

๓. การสังเคราะห์ (System Synthesis) เป็นการรวมองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กันเข้าด้วยกันและกำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่

๔. การสร้างรูปแบบหรือแบบจำลอง (System Modeling) เป็นการสร้าง แบบจำลองของระบบเพื่อพยากรณ์ประสิทธิผลของระบบ

๕. การทดลองหรือทดสอบ (System Testing) เป็นการนำไปใช้ในชีวิตจริงโดยนำ ระบบไปใช้และหาวิธีการที่จะควบคุมระบบที่เหมาะสม โดยจะต้องมีผู้ตรวจสอบและวัดผลระบบที่ นำไปใช้ว่า เหมาะสม เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด

๖. การปรับปรุงและพัฒนาระบบ (Improvement and Development) เป็น ขั้นตอนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งจะแปรเปลี่ยนการออกแบบไปสู่สภาพที่พร้อมจะปฏิบัติงานได้จริงโดยปกติ แล้วระบบที่ได้รับการยอมรับ

๗. การนำไปใช้จริง (Implementation) หลังจากทีระบบได้รับการพัฒนาจนเป็นที่ พอใจในสภาพแวดล้อมที่ได้ทำการทดสอบแล้วก็จำเป็นต้องนำไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง

๘. ขั้นการประเมินระบบ (Systems Evaluation) หลังจากที่ได้มีการออกแบบระบบเพื่อนำไปใช้งานแล้วจะต้องมีการประเมินว่าระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามสถานการณ์จริงได้มากน้อยเพียงใดซึ่งในขั้นการประเมินนี้จะต้องมีการดำเนินการหลายครั้งจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้ความเห็นได้อย่างถูกต้องก่อนที่จะได้มีการนำระบบไปใช้ต่อไป

๒) กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่

๑.การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นกระบวนการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยมีการศึกษาและเตรียมการ

๒.การตรวจสอบ (Quality Audit) เป็นการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ โดยตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๓.การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน

๒) การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่

๑. การตรวจสอบคุณภาพเป็นตรวจสอบการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๒. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น เป็นการประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment)

๓. การให้การรับรองคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษานั้นๆการประเมินในส่วนนี้เป็นการดำเนินการโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน

๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

๑. กิจกรรมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

แนวคิด : พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

๑. หลักการและเหตุผล

พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยเสนอเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน(The

Council of the University Presidents of Thailand Quality Assurance (CUPT QA) เกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สมศ. เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence (EdPEX)) เกณฑ์คุณภาพการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน(ASEAN University Network Quality Assurance :AUNQA) การประเมินคุณภาพในประเทศญี่ปุ่น(JUAA) และ เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์(School Excellence Model (SEM)) เพื่อให้ผู้บริหาร คณาจารย์ พิจารณานำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเสนอระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

๒.๒ เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. เนื้อหาสาระ

๓.๑ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

๓.๒ องค์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

๓.๓ ประโยชน์ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของแต่ละเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา

๔. กระบวนการฝึกอบรม

๑.การควบคุมคุณภาพ เริ่มต้นด้วยการควบคุมระบบการประกันคุณภาพการศึกษาด้วยการศึกษาเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบัน(The Council of the University Presidents of Thailand Quality Assurance (CUPT QA) เกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เรียกโดยย่อว่า สมศ. เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศ (Education Criteria for Performance Excellence (EdPEX)) เกณฑ์คุณภาพการศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน(ASEAN University Network Quality Assurance :AUNQA) การประเมินคุณภาพในประเทศญี่ปุ่น(JUAA) และ เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของประเทศสิงคโปร์(School Excellence Model (SEM))

๒.การตรวจสอบ พิจารณาเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาในเบื้องต้นด้วยการวิเคราะห์ ระดมความคิดเห็นเพื่อเสนอเกณฑ์ที่เหมาะสมกับการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓.การประเมินคุณภาพ ประเมินเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้ระดมความคิดเห็นจากผู้บริหาร คณาจารย์ และผู้ทรงคุณวุฒิด้วยการสอบถาม สันทนา และสรุปผลการพิจารณา

และนำมาประเมินผลเพื่อเสนอเกณฑ์ที่เหมาะสมกับการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยต่อผู้บริหารต่อไป

๕. สื่อ/วัสดุอุปกรณ์

๕.๑ วีดีทัศน์

๕.๒ Power Point ประกอบการบรรยาย

๕.๓ มหาวิทยาลัยตัวอย่างที่ใช้เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา

๖. แนวการวัดและประเมินผล

๖.๑ สังเกตการณ์มีส่วนร่วมของผู้บริหารและอาจารย์

๖.๒ ตอบแบบสอบถาม

๖.๓ ตอบแบบสัมภาษณ์/สรุปผลการสนทนากลุ่ม

๗. เอกสารประกอบหลักสูตร

๗.๑ คู่มือการจัดกิจกรรม

๗.๒ แบบประเมิน/แบบสัมภาษณ์

๗.๓ บทบรรยาย

๗.๔ ใบงาน

๘. คุณสมบัติของผู้เข้าฝึกอบรม : รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ/คณบดีทั้ง ๔ คณะ / หัวหน้าภาควิชา / ผู้อำนวยการหลักสูตร

๙. ผู้รับผิดชอบกิจกรรม : ผู้อำนวยการสำนักประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑๐. ระยะเวลาอบรม : ๓ วัน

๑๑. กำหนดการฝึกอบรม

วันที่ ๑

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น.	ผู้บริหาร/อาจารย์ ลงทะเบียนรายงานตัว พร้อมเรียงกันที่ห้องประชุม	เจ้าหน้าที่สำนักประกัน
๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น.	พิธีเปิด - ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย - ผู้อำนวยการสำนักประกัน - รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ ประธานในพิธี ผู้อำนวยการสำนักประกัน รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	กิจกรรมนั่งสมาธิ/ปฏิบัติธรรม	คณะผู้บริหาร/อาจารย์
๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น.	ฟังบรรยายระบบการประกันคุณภาพ/ เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา	วิทยากรจาก สกอ./สมศ./ วิทยากรจากมหาวิทยาลัย ตัวอย่าง
๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.	ฉันภัตตาหารเพล/รับประทานอาหาร	เจ้าหน้าที่สำนักประกัน
๑๒.๐๐-๑๕.๐๐ น.	เข้าห้องทำกิจกรรมกลุ่ม/สนทนากลุ่ม	วิทยากร
๑๕.๓๐ น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย	เจ้าหน้าที่สำนักประกัน

วันที่ ๒

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น.	ผู้บริหาร/อาจารย์ลงทะเบียนรายงานตัว พร้อมเรียงกันที่ห้องประชุม	เจ้าหน้าที่สำนักประกัน
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	กิจกรรมนั่งสมาธิ/ปฏิบัติธรรม	คณะผู้บริหาร/อาจารย์
๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น.	ฟังบรรยายระบบการประกันคุณภาพ/ เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา	วิทยากรจาก สกอ./สมศ./ วิทยากรจากมหาวิทยาลัย ตัวอย่าง
๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.	ฉันภัตราหารเพล/รับประทานอาหาร	เจ้าหน้าที่สำนักประกัน
๑๒.๐๐-๑๕.๐๐ น.	เข้าห้องทำกิจกรรมกลุ่ม/สนทนากลุ่ม	วิทยากร
๑๕.๓๐ น.	พักผ่อนตามอัธยาศัย	เจ้าหน้าที่สำนักประกัน

วันที่ ๓

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น.	ผู้บริหาร/อาจารย์ลงทะเบียนรายงานตัว พร้อมเรียงกันที่ห้องประชุม	เจ้าหน้าที่สำนักประกัน
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	กิจกรรมนั่งสมาธิ/ปฏิบัติธรรม	คณะผู้บริหาร/อาจารย์
๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น.	ฟังบรรยายระบบการประกันคุณภาพ/ เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา	วิทยากรจาก สกอ./สมศ./ วิทยากรจากมหาวิทยาลัย ตัวอย่าง
๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.	ฉันภัตราหารเพล/รับประทานอาหาร	เจ้าหน้าที่สำนักประกัน
๑๒.๐๐-๑๕.๐๐ น.	เข้าห้องทำกิจกรรมกลุ่ม/สนทนากลุ่ม/สรุป เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาที่ เหมาะสมกับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ ราชวิทยาลัย	ผู้บริหาร/อาจารย์/วิทยากร
๑๕.๓๐ น.	รับเกียรติบัตร	รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ/ เจ้าหน้าที่สำนักประกัน
๑๖.๐๐ น.	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ	เจ้าหน้าที่สำนักประกัน

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

๓) การนำระบบไปใช้ ประกอบด้วย ๑) การเตรียมการดำเนินงาน ๒) การดำเนินงาน
๓) การประเมินผลการดำเนินงาน มีรายละเอียด ดังนี้

๑) การเตรียมการดำเนินงาน

- ๑.๑ กำหนดพื้นที่ดำเนินงานและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ (สถานที่)
- ๑.๒ กำหนดหน้าที่ของบุคลากรที่ร่วมโครงการ (บุคคล)
- ๑.๓ กำหนดการกิจกรรมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
- ๑.๔ กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้ อุปกรณ์ บริโภค (อาหาร)

๒) การดำเนินงาน

- ๒.๑ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการกำหนดนโยบาย
- ๒.๒ ผู้อำนวยการสำนักประกันคุณภาพการศึกษา
- ๒.๓ ผู้ดำเนินกิจกรรมเป็นวิทยากรจาก สกอ./สมศ./วิทยากรจากมหาวิทยาลัย

ตัวอย่าง

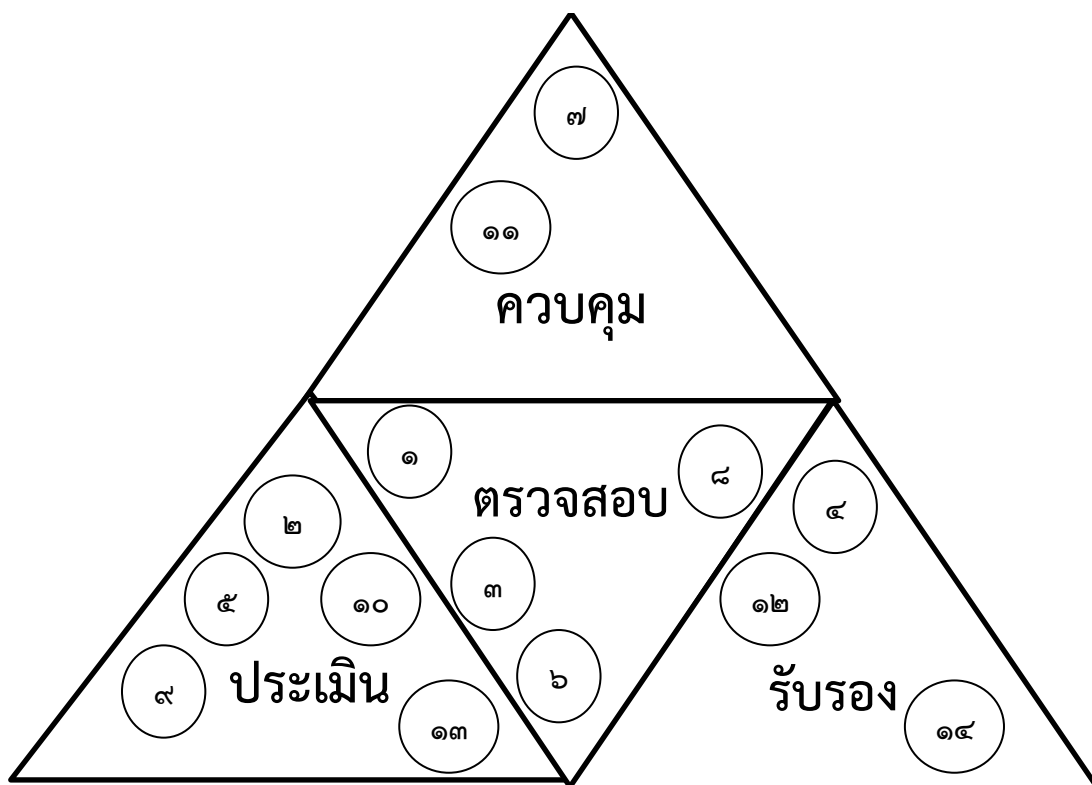
๒.๔ ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ/คณบดีทั้ง ๔ คณะ / หัวหน้า
ภาควิชา / ผู้อำนวยการหลักสูตร

๓) การประเมินผลการดำเนินงาน

- ๓.๑ มีการประเมินก่อนการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย
มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไปใช้
- ๓.๒ มีการประเมินขณะดำเนินงานตามกระบวนการ
- ๓.๓ มีการประเมินหลังการนำกระบวนการไปใช้

๔) การประเมินผลการดำเนินงาน

จากกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยผู้วิจัยได้นำมาเขียนเป็นฉบับร่างที่ ๑ ดังนี้

ภาพที่ ๔.๑ กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ฉบับร่างที่ ๑)

คำอธิบายสัญลักษณ์

องค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน ๑๔ เกณฑ์

๑.ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์

๒) ผู้นำและการบริหารจัดการ

๓) กลยุทธ์

๔) ลูกค้า/ผู้เรียน

๕) บุคลากร

๖) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๗) ข้อกำหนดของหลักสูตร

๘) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร

๙) กิจกรรมพัฒนาบุคลากร

๑๐) การสนับสนุนผู้เรียน

๑๑) สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

๑๒) การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน

๑๓) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและ

ความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

๑๔) ผลผลิต/ผลลัพธ์

กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๑.การควบคุมคุณภาพ (Quality Control)

๒.การตรวจสอบ (Quality Audit)

๓.การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

๔.การให้การรับรองคุณภาพการศึกษา

จากข้อเสนอของผู้ทรงคุณในการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ซึ่งได้เสนอแนะให้ผู้วิจัย จัดกลุ่มตัวแปรของระบบการประกันคุณภาพให้อยู่ในองค์ประกอบในการประกันคุณภาพสถาบันตาม เกณฑ์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับสถาบันโดยสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา (สกอ.) ในปีการศึกษา ๒๕๕๙ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดกลุ่มโดยการหมุนแกนองค์ประกอบหลักแบบ ออโธกอนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวนริแมกซ์ (Varimax) ได้ผลการจัดกลุ่มตามองค์ประกอบ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๕๒ คำนวณน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๑ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการผลิตบัณฑิต

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๔๔	มีการวางแผนและปฏิบัติตามแผนในเรื่องการสิ้นสุดการจ้าง และ การเกษียณอายุงาน	.๗๖๐
๑๒๒	การส่งเสริมสนับสนุนศิลปะและวัฒนธรรม	.๗๖๐
๒๖	มีนโยบายในการรับผู้เรียนเข้าศึกษาที่ชัดเจน	.๗๔๒
๑๒๑	มีระบบและกลไกการทำงานบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	.๗๔๒
๑๐๑	การพิจารณาค่าใช้จ่ายของผู้ใช้ห้องสมุด เช่น จำนวนเก้าอี้ในห้อง อ่านหนังสือ เวลาที่เปิดบริการ ระบบเครือข่ายในห้องสมุด และ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งดังกล่าว	.๗๔๒
๖	วิธีการที่มหาวิทยาลัยที่อยู่ความรับผิดชอบต่อสังคม	.๗๔๐
๒๘	ภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับภาระการเรียนรู้ที่ ระบุในหลักสูตร	.๗๑๗
๑๒๓	การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน	.๗๑๗
๓๐	ความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่สอบคัดเลือก กับนักศึกษาโควตา	.๗๐๐
๑๒๕	ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กร ภายนอก	.๗๐๐
๑๒๔	ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมา ใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย	.๖๙๕

๒๙	มีวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงความเหมาะสมของแต่ละวิธีการของการคัดเลือก	.๖๙๕
๔	ผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบสถาบันมีคุณค่ามาก	.๖๓๒
๙๙	การจัดเตรียมหนังสือ วารสารทางการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาและการวิจัย และมีปริมาณที่เหมาะสม	.๖๓๒
๑๐๐	ขนาดและประสิทธิผลของห้องสมุด และความเหมาะสมของอุปกรณ์และการติดตั้ง	.๖๒๓
๕	มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนิสิตและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน	.๖๑๙
๑๒๐	ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่น่าพอใจ	.๕๙๙
๒๕	มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา	.๕๙๙
๑๒๖	การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม	.๕๘๐
๘	ผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย	.๕๗๘
๑๐๕	ความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุงสุขภาพจิตและสุขภาพกายของนักศึกษา	.๕๗๓
๑๐	ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร	.๕๗๓
๑๐๒	สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้ และความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ	.๕๔๔
๗	การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน	.๕๔๒
๙	ระบบกำกับกับการประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย	.๕๒๓
๔๑	มีภาระงานบุคลากรและระบบจูงใจที่สนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน	.๕๐๑
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๒๑.๐๘๗	

จากตารางที่ ๔.๕๒ พบว่า องค์ประกอบที่ ๑ ประกอบด้วยข้อที่ ๕, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐, ๒๕, ๒๖, ๒๘, ๒๙, ๓๐, ๔๑, ๔๔, ๙๙, ๑๐๐, ๑๐๑, ๑๐๒, ๑๐๕, ๑๒๐, ๑๒๑, ๑๒๒, ๑๒๓, ๑๒๔, ๑๒๕ และ ๑๒๖ รวม ๒๕ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๕๐๑ ถึง ๐.๗๖๐ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๒๑.๐๘๗ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านการผลิตบัณฑิต

ตารางที่ ๔.๕๓ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๒ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ด้านการวิจัย

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความ	น้ำหนักองค์ประกอบ
๑๖	กลยุทธ์การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ ความรู้ในเชิงวิชาการ	.๗๕๐
๑๑๑	ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุง หลักสูตรของหลักสูตร	.๗๔๙
๑๗	กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุ้นการ เรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	.๗๒๐
๑๑๒	มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสม	.๗๒๐
๑๑๓	รายวิชาและหลักสูตรมีการประเมินอย่างเป็นระบบโดยผู้เรียน	.๖๙๑
๒๒	การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหา ของหลักสูตร	.๖๙๑
๑๑๐	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตร ของหลักสูตร	.๖๘๒
๑๕	ผู้สอนหรือภาคีวิชามีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน	.๖๘๑
๑๑๘	มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์เก่าอย่าง เพียงพอ	.๖๔๐
๒๓	เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและเป็นที่รับรู้	.๖๓๙
๓๑	อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา	.๕๕๑
๑๒๖	การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม	.๕๕๐
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๙.๙๕	

จากตารางที่ ๔.๕๓ พบว่า องค์ประกอบที่ ๑ ประกอบด้วยข้อที่ ๑๕,๑๖,๑๗,๒๒,๒๓,๓๑,๑๑๐,๑๑๑,๑๑๒,๑๑๓,๑๑๘ และ ๑๒๖ รวม ๑๒ ตัวแปร มีค่าน้ำหนัก
องค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๕๕๐ ถึง ๐.๗๕๐ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๙.๙๕ และ
เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านการวิจัย

ตารางที่ ๔.๕๔ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๓ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ด้านการบริการวิชาการ

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๒๒	การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหา ของหลักสูตร	.๖๗๙
๑๑๗	มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่าง เพียงพอ	.๖๗๘
๑๑๖	ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด	.๖๕๗
๑๑๕	มีการประกันคุณภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของ กระบวนการการเรียนและการสอน รูปแบบและวิธีการประเมิน	.๖๔๙
๑๙	มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตามความก้าวหน้า ระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา	.๖๓๙
๑๑๔	มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการ ปรับปรุง	.๖๓๗
๑๐๗	ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน	.๖๐๓
๒๑	การประเมินผู้เรียนใช้วิธีการที่หลากหลาย	.๖๐๒
๑๒	การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน	.๕๙๙
๒๐	การประเมินผู้เรียนมีเกณฑ์อ้างอิง	.๕๙๖
๑๐๖	ประสิทธิผลของการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรที่จัด ขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ในพื้นฐานขององค์การ	.๕๙๔
๑๑	การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบัน	.๕๙๑
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๕.๓๔๓	

จากตารางที่ ๔.๕๔ พบว่า องค์ประกอบที่ ๓ ประกอบด้วยข้อที่ ๑๑,๑๒,๑๙,๒๐,๒๑,๒๒,๑๐๖,๑๐๗,๑๑๔,๑๑๕,๑๑๖ และ ๑๑๗ รวม ๑๒ ตัวแปร มีค่าน้ำหนัก
องค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๕๙๑ ถึง ๐.๖๗๙ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๕.๓๔๓ และ
เรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านการบริการวิชาการ

ตารางที่ ๔.๕๕ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๓ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อคำถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๖๑	หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	.๖๐๓
๕๔	อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ	.๕๙๖
๘๘	การบริการนิสิตระดับปริญญาตรี	.๕๗๕
๖๙	แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผล การเรียนรู้ที่คาดหวัง	.๕๕๑
๖๐	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ใน หลักสูตร	.๕๔๘
๕๕	ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองาน สร้างสรรค์	.๕๓๓
๕๗	ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย	.๕๓๒
๕๒	ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ	.๕๒๙
๕๙	บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา	.๕๑๘
๔๘	บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ	.๕๑๘
๖๖	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของ หลักสูตรได้	.๕๐๑
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๑๑.๖๐๘	

จากตารางที่ ๔.๕๕ พบว่า องค์ประกอบที่ ๔ ประกอบด้วยข้อที่ ๔๘, ๕๒, ๕๔, ๕๕, ๕๗, ๕๙, ๖๐, ๖๑, ๖๖, ๖๙ และ ๘๘ รวม ๓ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๕๐๑ ถึง ๐.๖๐๓ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๑๑.๖๐๘ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ตารางที่ ๔.๕๖ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบที่ ๓ องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา
ด้านการบริหารจัดการ

ตัวแปร (ข้อ)	ข้อความถาม	น้ำหนักองค์ประกอบ
๒	มีผลการพัฒนาเป็นจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน	.๖๙๕
๙๗	มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอและทันสมัย	.๖๙๕
๓	มีผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน	.๖๐๒
๙๘	สิ่งแวดล้อมเชิงสุนทรีย์และมาตรฐานความปลอดภัยเป็นไปตามข้อกำหนดในทุกด้าน	.๖๐๒
๔๐	มีการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ	.๕๕๙
๑	ความเหมาะสมของปณิธานและวัตถุประสงค์ของสถาบันและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ตามนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	.๕๕๕
๙๖	มีห้องปฏิบัติการเพียงพอและทันสมัย	.๕๕๔
๙๕	มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย	.๕๒๕
	ค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๑.๔๘๘	

จากตารางที่ ๔.๕๖ พบว่า องค์ประกอบที่ ๕ ประกอบด้วยข้อที่ ๑,๒,๓,๔๐,๙๕,๙๖,๙๗ และ ๙๘ รวม ๘ ตัวแปร มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง ๐.๕๒๕ ถึง ๐.๖๙๕ มีค่าไอเกน (Eigen value) รวมเท่ากับ ๑.๔๘๘ และเรียกชื่อองค์ประกอบนี้ว่า ด้านการบริหารจัดการ

๔.๒.๒ ผลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ฉบับร่างที่ ๒) โดยการสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ฉบับร่างที่ ๒) โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ.๒๕๖๑ เวลา ๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น. ณ อาคารเรียนรวมโซนซี ชั้น ๕ ห้องซี ๕๑๐ หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลการสนทนากลุ่มจากท่านผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน ๑๐ รูป/คน สรุปผลการสนทนากลุ่มดังนี้

กรอบแนวคิดการวิจัยมีความชัดเจนตอบวัตถุประสงค์ได้อย่างดีเยี่ยม เรียบเรียงตามขั้นตอนและผลการวิจัยทั้ง ๑๔ ด้าน วิธีดำเนินการวิจัยเรียงเรียงตามขั้นตอนและสถิติที่ใช้ในการวิจัยเป็นสถิติขั้นสูงพอสมควรซึ่งเป็นการสกัดองค์ประกอบ (Factor Extraction) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ตัวประกอบสำคัญ (Principal Component Analysis) และหมุนแกนองค์ประกอบหลักแบบออร์ทोगอนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax) สกัดองค์ประกอบทั้ง ๑๔ ด้านให้เข้ากับองค์ประกอบทั้ง ๕ ด้านตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ผลการนำกิจกรรมหรือโครงการไปใช้ควรมีผลที่ชัดเจนรวมถึงขั้นตอนการกำหนดกิจกรรมและร่างกระบวนการพัฒนา (ร่างที่ ๑) ควรทำเป็นความสัมพันธ์เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนให้ชัดเจน

ผู้วิจัยได้นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในการสนทนากลุ่มทั้งหมด ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยที่มีความเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้ ผู้วิจัยขอคำปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาดุษฎีนิพนธ์ แล้วได้ปรับปรุงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ฉบับร่างที่ ๒) ประกอบด้วย ๔ ส่วน ดังนี้

กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยประกอบด้วย ๔ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ ส่วนนำ ส่วนที่ ๒ ตัวแบบ ส่วนที่ ๓ การนำไปใช้ส่วนที่ ๔ เงื่อนไขความสำเร็จ

๑) การวิเคราะห์ระบบ ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

๑) องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบไปด้วย

๑) ด้านการผลิตบัณฑิต

๑. การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน

๒. ความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่สอบคัดเลือกกับนักศึกษา

โควตา

๓. ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก

๔. ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย

๕. มีวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงความเหมาะสมของแต่ละวิธีการของการคัดเลือก

๖. ผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบสถาบันมีคุณค่ามาก

๗. การจัดเตรียมหนังสือ วารสารทางการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาและการวิจัย และมีปริมาณที่เหมาะสม

๘. ขนาดและประสิทธิผลของห้องสมุด และความเหมาะสมของอุปกรณ์และการติดตั้ง

๙. มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนิสิตและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน

๑๐. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่น่าพอใจ

๑๑. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา

๑๒. การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม

๑๓. ผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย

๑๔. ความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุงสุขภาพจิตและสุขภาพกายของ

นักศึกษา

๑๕. ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

๑๖. สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้ และความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ

๑๗. การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน

๑๘. ระบบกำกับประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย

๑๙. มีภาระงานบุคลากรและระบบจูงใจที่สนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน

๒๐. ให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจะเห็นจากกิจกรรมการปฏิบัติ

วิปัสสนากรรมฐาน

๒๑. จัดทำรายงานการประเมินตนเองรวมถึงวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (TQF)

๒๒. กระตุ้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์การเรียนรู้ระดับสถาบัน คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย

๒๓. ติดตามนิสิตที่ปฏิบัติศาสนกิจก่อนสำเร็จการศึกษารวมถึงการประเมินนิสิตที่มียานทำในรอบ ๑ ปีและนำผลการประเมินมาปรับปรุง

๒๔. ประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร

๒๕. มหาวิทยาลัยส่งเสริมการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความชัดเจน

๒๖. จัดประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยในฐานะผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี

๒๗. นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีประสิทธิภาพ และตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๒๘. มหาวิทยาลัยนำข้อกำหนดของหลักสูตรมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์และพันธกิจจัดทำเป็นนโยบายส่งเสริมให้แต่ละคณะได้ปฏิบัติตาม

๒๙. ประเมินและปรับปรุงข้อกำหนดของหลักสูตรรวมถึงการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง

๓๐. มีนโยบายให้หลักสูตรได้จัดทำข้อกำหนดของหลักสูตรในทุกหลักสูตรเพื่อให้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้

๓๑. จัดเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนว การศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย

๓๒. พัฒนาหลักสูตร คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การ ประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในอนาคต

๓๓. หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึงรายวิชา เฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์เพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๓๔. จัดกิจกรรมพัฒนานิสิตระดับปริญญาตรีให้มีความผูกพันกับผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่มากยิ่งขึ้น

๓๕. มหาวิทยาลัยจัดสวัสดิการต่างๆ รวมถึงทุนการศึกษาเพื่อเป็นการสนับสนุน ผู้เรียนให้มีความสะดวกในการเรียนมากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ

๓๖. จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้ง ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ

๓๗. มีระบบการดูแลและแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับ คำปรึกษาและข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำกลับมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๓๘. สร้างเครือข่ายและทำ MOU ร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ

๓๙. สำรวจและส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายของห้องสมุด

๔๐. มีนโยบายให้นิสิตเข้าใช้บริการห้องสมุดเพื่อสืบค้นข้อมูลเพื่อเสริมสร้าง ความรู้ในด้านต่างๆ แก่ผู้เรียน

๔๑. ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของการผลิตบัณฑิตและนำผลการประเมินเสนอ ต่อคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย

๔๒. จัดทำสถิติผู้สำเร็จการศึกษาและการลาออกกลางคันเพื่อปรับปรุงในส่วนที่ ควรปรับปรุง

๒) ด้านการวิจัย

๑. กลยุทธ์การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ

๒. ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร

๓. กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสม
๕. รายวิชาและหลักสูตรมีการประเมินอย่างเป็นระบบโดยผู้เรียน
๖. การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร
๗. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร
๘. ผู้สอนหรือภาควิชามีกลยุทธ์การเรียนรู้และการสอนที่ชัดเจน
๙. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์เก่าอย่างเพียงพอ
๑๐. เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและเป็นที่รับรู้
๑๑. อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา
๑๒. การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม
๑๓. ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนอย่าง

ต่อเนื่อง

๑๔. มีนโยบายให้คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัยส่งเสริมงานวิจัยของคณาจารย์และนิสิตให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนในระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง

๓) ด้านการบริการวิชาการ

๑. การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร
๒. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่างเพียงพอ
๓. ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด
๔. มีการประกันคุณภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของกระบวนการการเรียนและการสอน รูปแบบและวิธีการประเมิน
๕. มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตามความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา
๖. มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง
๗. ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน
๘. การประเมินผู้เรียนใช้วิธีการที่หลากหลาย
๙. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน
๑๐. การประเมินผู้เรียนมีเกณฑ์อ้างอิง
๑๑. ประสิทธิภาพของการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ในพื้นฐานขององค์การ
๑๒. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบัน
๑๓. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา
๑๔. จัดกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการของบุคลากรของมหาวิทยาลัย

๑๕. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการ สายวิชาชีพ ผู้เรียนศิษย์เก่า และตลาดแรงงานอย่างชัดเจน

๑๖. จัดประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและจัดสรรงานให้กับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ให้มีเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพ และความเชี่ยวชาญทุกปี

๑๗. มีนโยบายส่งเสริมคณาจารย์สายวิชาการให้จัดทำเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัยเพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ

๑๘. ส่งเสริมขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจในการจัดทำผลงานวิชาการของคณาจารย์อย่างต่อเนื่อง

๔) ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๑. หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๒. อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

๓. การบริการนิสิตระดับปริญญาตรี

๔. แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่

คาดหวัง

๕. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร

๖. ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

๗. ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย

๘. ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ

๙. บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา

๑๐. บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

๑๑. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้

๑๒. มีระบบและกลไกการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และจัดประเมินผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

๑๓. จัดโครงการการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๑๔. ปรับปรุงผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการทํานุบำรุง ศิลปวัฒนธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

๕) ด้านการบริหารจัดการ

๑. มีผลการพัฒนาเป็นจุดเด่นที่ส่งผลกระทบเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน

๒. มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอและทันสมัย

๓. มีผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน

๔. สิ่งแวดล้อมเชิงสุขอนามัยและมาตรฐานความปลอดภัยเป็นไปตามข้อกำหนดในทุก

ด้าน

๕. มีการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ

๖. ความเหมาะสมของปณิธานและวัตถุประสงค์ของสถาบันและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ตามนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

๗. มีห้องปฏิบัติการเพียงพอและทันสมัย

๘. มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย

๙. รณรงค์ ปลุกฝังให้คณาจารย์และนิสิตนำปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

๑๐. ส่งเสริมผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย

๑๑. พิจารณาผลการประเมินของแต่ละคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยส่งให้เป็นไปตามพันธกิจและเอกลักษณ์ด้วยวิธีสอบถามและสัมภาษณ์

๑๒. วางแผนกลยุทธ์การเรียนการสอน

๑๓. จัดทำกลยุทธ์การเรียนการสอนเพื่อทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ

๑๔. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องและนำผลการปฏิบัติกลับมาปรับปรุงและแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

๑๕. จัดทำสถิตินิสิตที่สำเร็จการศึกษาและนิสิตที่มีงานทำในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

๑๖. พิจารณาผลการประเมินและนโยบายพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยมอบเป็นนโยบายของให้แก่คณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์

๑๗. นำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง

๑๘. ปรับปรุงและพัฒนาส่วนที่ควรพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในทุกปี

๒) ออกแบบระบบ ประกอบด้วย ๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ ๒) กระบวนการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ

๑. วางแผนระบบ (Planning) ขั้นตอนการวางแผนระบบเป็นความพยายามที่จะนิยามพฤติกรรมของระบบที่เราสนใจในอนาคตโดยทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและพยากรณ์ผลของทางเลือกตามที่เสนอขึ้นมารวมทั้งประเมินโอกาสที่มีอยู่การวิเคราะห์ความพยายามดังกล่าวจะนำไปสู่การนิยามขอบเขตและจำแนกประเภทวัตถุประสงค์ของระบบตลอดจนให้แนวทางเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การและการวัดประสิทธิผลองค์การ

๒. การวิเคราะห์ (System Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสำคัญขององค์ประกอบต่างๆในระบบ

๓. การสังเคราะห์ (System Synthesis) เป็นการรวมองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันและกำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่

๔. การสร้างรูปแบบหรือแบบจำลอง (System Modeling) เป็นการสร้างแบบจำลองของระบบเพื่อพยากรณ์ประสิทธิภาพของระบบ

๕. การทดลองหรือทดสอบ (System Testing) เป็นการนำไปใช้ในชีวิตจริงโดยนำระบบไปใช้และหาวิธีการที่จะควบคุมระบบที่เหมาะสม โดยจะต้องมีผู้ตรวจสอบและวัดผลระบบที่นำไปใช้ว่า เหมาะสม เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด

๖. การปรับปรุงและพัฒนาระบบ (Improvement and Development) เป็นขั้นตอนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งจะแปรเปลี่ยนการออกแบบไปสู่สภาพที่พร้อมจะปฏิบัติงานได้จริงโดยปกติแล้วระบบที่ได้รับการยอมรับ

๗. การนำไปใช้จริง (Implementation) หลังจากทีระบบได้รับการพัฒนาจนเป็นที่พอใจในสภาพแวดล้อมที่ได้ทำการทดสอบแล้วก็จำเป็นต้องนำไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง

๘. ขั้นตอนการประเมินระบบ (Systems Evaluation) หลังจากที่ได้มีการออกแบบระบบเพื่อนำไปใช้งานแล้วจะต้องมีการประเมินว่าระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามสถานการณ์จริงได้มากน้อยเพียงใดซึ่งในขั้นการประเมินนี้จะต้องมีการดำเนินการหลายครั้งจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้ความเห็นได้อย่างถูกต้องก่อนที่จะได้มีการนำระบบไปใช้ต่อไป

๒) กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่

๑.การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นกระบวนการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยมีการศึกษาและเตรียมการ

๒.การตรวจสอบ (Quality Audit) เป็นการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ โดยตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๓.การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน

๒) การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่

๑. การตรวจสอบคุณภาพเป็นตรวจสอบการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๒. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน

เป็นต้น เป็นการประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment)

๓. การให้การรับรองคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษานั้นๆ การประเมินในส่วนนี้เป็นการดำเนินการโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน

๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

๓.๑ โครงการผลิตบัณฑิต

๑. ชื่อโครงการ: โครงการสัมมนาทางวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ครั้งที่ ๑) (ปฐมนิเทศนิสิตประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑)

๒. ชื่อหน่วยงาน: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิน งามประโคน

๔. ความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและแผนพัฒนามหาวิทยาลัย

๔.๑ มาตรฐาน สกอ. องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมพัฒนานิสิต

๔.๒ แผนพัฒนา มจร. ระยะที่ ๑๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริการวิชาการด้านพุทธบริหารการศึกษาเชิงรุก ที่ตอบสนองความต้องการของสังคม / กลยุทธ์ที่ ๑๒ พัฒนารูปแบบและวิธีการบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคมและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่สากล

๕. หลักการและเหตุผล/เหตุผลความจำเป็น

การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา ทั้งระดับพุทธศาสตรมหาบัณฑิต และพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต มีการจัดการสอน/บรรยายในห้องเรียนและค้นคว้าด้วยตนเอง โดยอาศัยห้องสมุดและแหล่งวิชาการทั่วไป นอกจากนี้บัณฑิตยังต้องมีการจัดกิจกรรมสัมมนาทางวิชาการ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการในประเด็นต่าง ๆ โดยเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความสามารถมาเสนอแนวความคิดทางวิชาการ แล้วให้นิสิตซักถามแสดงความคิดเห็น แสดงความสามารถทางภูมิปัญญาของตน ด้วยวิธีนี้นิสิตจะได้พัฒนาองค์ความรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งยังได้ใกล้ชิดกับนักปราชญ์หรือนักวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะสาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา เป็นการผลิตบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพในการเรียน กระตุ้นให้คณาจารย์มีการวิจัย มีการบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมด้วยการเคารพซึ่งกันและกันโดยศิษย์เคารพอาจารย์และเป็นการบริหารจัดการภายในหลักสูตร ส่งผลต่อคณะและมหาวิทยาลัย

๖. วัตถุประสงค์

- ๖.๑ เพื่อให้บัณฑิตได้ทราบเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับมหาวิทยาลัย
- ๖.๒ เพื่อให้บัณฑิตมีพฤติกรรมแสดงออกเหมาะสมแก่สมณสาธูป
- ๖.๓ เพื่อให้บัณฑิตรู้จักบทบาทหน้าที่ที่นิสิตพึงปฏิบัติ
- ๖.๔ เพื่อสนับสนุนการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

๗. ลักษณะกิจกรรม

๗.๑ พิธีต้อนรับนิสิตประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙ พร้อมชมวีดิทัศน์แนะนำมหาวิทยาลัย

๗.๒ กิจกรรมนิสิตสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

๗.๓ บรรยายพิเศษ เรื่อง กลยุทธ์การสร้างผู้นำทางการศึกษาวิสุทธิสุตสาธิต โดย พระพรหมบัณฑิต

๘. สถานที่ดำเนินการ

ห้องเธียเตอร์ โชน C คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

๙. เป้าหมายผลผลิต

๙.๑ ด้านปริมาณ : คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชา
บริหารการศึกษา ๓๐๐ รูป/คน

๙.๒ ด้านคุณภาพ : ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับความรู้ ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม
และได้เสริมทักษะในการคิดวิจิจฉัย ในประเด็นปัญหาวิชาการที่เกี่ยวข้องกับด้านบริหาร และด้าน
ศาสนาย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ร้อยละ ๘๐

๙.๓ เชิงเวลา : วันที่ ๑๙-๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

๑๐. งบประมาณ

งบประมาณแผ่นดิน จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ที่	รายการ	รวมเงิน
๑.	ค่าตอบแทน (วิทยากร, ประธานเปิด-ปิด, วิทยากร)	๑๐,๐๐๐
๒.	ค่าพาหนะรับ-ส่ง คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต (เหมาจ่าย)	๕,๐๐๐
๓.	ค่าของที่ระลึก	๒๐,๐๐๐
๔.	ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (เหมาจ่าย)	๓๐,๐๐๐
๕.	ค่าจัดตกแต่งสถานที่ ดอกไม้ รูปเทียน โต๊ะหมู่บูชา	๕,๐๐๐
๖.	ค่าที่พักจัดเตรียมสถานที่ก่อนวันงาน	๕,๐๐๐
๗.	ค่าวัสดุอุปกรณ์	๑๐,๐๐๐
๘.	ค่าป้ายประชาสัมพันธ์	๕,๐๐๐
๑๐.	ค่าติดต่อประสานงาน	๕,๐๐๐
๑๑.	ค่าเอกสารสรุปโครงการฯ	๕,๐๐๐
	รวมทั้งสิ้น	๑๐๐,๐๐๐

๑๑. กิจกรรมการดำเนินงาน

กิจกรรม	ปีงบประมาณ ๒๕๖๑											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. ขออนุมัติโครงการ							●					
๒. ตั้งกรรมการประชุมและวางแผนดำเนินงาน								●				
๓. ดำเนินการโครงการ								●				
๔. สรุปและรายงานโครงการ									●			

๑๒. ตัวชี้วัด

๑๒.๑ ผลผลิต

๑) **เชิงปริมาณ** : นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัย จำนวน ๓๐๐รูป/คน ได้มีความรู้และทักษะทางวิชาการด้านศาสนาอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ

๒) **เชิงคุณภาพ** : มีกิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่จะศึกษา และการประพฤติในระหว่างการศึกษา

๑๒.๒ ผลลัพธ์

- นิสิตได้รับการพัฒนาสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

๑๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๓.๑ นิสิตทุกท่านได้ทราบเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับมหาวิทยาลัย

๑๓.๒ นิสิตมีพฤติกรรมการแสดงออกเหมาะสมแก่สมณสาธิตและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๑๓.๓ นิสิตได้รู้จักบทบาทหน้าที่ที่นิสิตพึงปฏิบัติในระหว่างศึกษาที่มหาวิทยาลัย

๑๓.๔ สนับสนุนการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพตามนโยบายของหลักสูตรและของมหาวิทยาลัย

ยิ่งขึ้น

ผู้เสนอโครงการ

ผู้เห็นชอบโครงการ

ผู้อนุมัติโครงการ

กำหนดการ

โครงการสัมมนาทางวิชาการและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ครั้งที่ ๑)

(ปฐมนิเทศนิสิตใหม่ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑)

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๙-๒๑ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๑

ณ ห้องประชุมโซน ซี อาคารเรียนรวม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยุธยา

วันที่ศุกร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

๑๕.๐๐ น. ลงทะเบียนนิสิต และผู้ร่วมโครงการ ณ สำนักงานหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ห้องซี ๕๑๐

๑๖.๐๐ น. รับประทานอาหาร / น้ำปานะ ณ อาคารหอฉัน

๑๗.๐๐ น. พร้อมกันที่อาคารวิปัสสนากรรมฐาน ชั้น ๒

- ประชุมผู้บริหาร คณาจารย์ นิสิต เพื่อนแนะนำและชี้แจงกิจกรรมโครงการ
- ทำวัตรเย็น สวดมนต์ และปฏิบัติกรรมฐาน
- แผ่เมตตาแก่สรรพสัตว์

๒๑.๐๐ น. พักผ่อน

วันเสาร์ที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

๐๔.๐๐ น. ทำวัตรเช้า สวดมนต์ และปฏิบัติกรรมฐาน

๐๖.๓๐ น. รับประทานอาหารเช้า

๐๗.๓๐ น. พิธีสักการะพระบรมสารีริกธาตุ บวงสรวงพระปิยมหาราช และธรรมยาตรา

- พิธีสักการะพระบรมสารีริกธาตุ

- พิธีบวงสรวงพระปิยมหาราช (พิธีกร ดร.เกษม แสงนนท์/ผู้นำบวงสรวง ดร.แสง นิล
نامه)

- ตั้งขบวนและธรรมยาตราสู่อาคารเรียนรวม
- ถ่ายรูปหมู่หน้าอาคารเรียนรวม เสร็จแล้วเข้าสู่ห้องประชุม เอียเตอร์ ซี
- ๐๙.๐๐ น. **แนะนำมหาวิทยาลัย และผู้บริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์**
 - ชมวิดีโอทัศน์แนะนำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 - ชมสไลด์แนะนำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์
 - คณาจารย์ มอบเข็มสัญลักษณ์ มจร. แก่นิสิตใหม่ (แถวตอนเรียง ๑๐)
 - นิสิตปัจจุบัน มอบดอกไม้ต้อนรับนิสิตใหม่

- ๐๙.๓๐ น. **พิธีเปิดโครงการและบรรยายพิเศษ โดย พระพรหมบัณฑิต,ศ.ดร. อธิการบดี**
 - พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
 - ผู้บริหาร และคณาจารย์ พร้อมกันบนเวที
 - พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. เจิมหนังสือ (ผู้เชิญหนังสือ /ผู้แทนนิสิตปัจจุบัน)
 - ตัวแทนนิสิตถวายพานพุ่มแด่ประธาน
 - นิสิตกล่าวคำปฏิญาณ และมอบตัวเป็นศิษย์
 - นิสิตมอบพวงมาลัยและของที่ระลึกแด่คณาจารย์
 - รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา กล่าวรายงาน
 - พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. กล่าวเปิดโครงการ และบรรยายพิเศษ
เรื่อง “กลยุทธ์การสร้างผู้นำทางการศึกษาวิถีพุทธสู่สากล”
 - ถ่ายรูปหมู่

๑๑.๓๐ น. ฉันทเพล / รับประทานอาหารกลางวัน (อาคารรวม ชั้น G โซน C)

๑๒.๓๐ น. **กิจกรรมนิสิตสัมพันธ์ฉันท์พี่น้อง**

- คณบดี ผู้บริหาร และคณาจารย์หลักสูตรบัณฑิตศึกษาทุกสาขาวิชา พบนิสิต
- คณาจารย์ และนิสิตคฤหัสถ์ร่วมร้องเพลงมาร์ชครุศาสตร์
- พี่พบน้อง จากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา, การสอนสังคมศึกษา, จิตวิทยา

การศึกษา

- การแสดงโดยหลักสูตรบัณฑิตศึกษาจาก วิทยาเขตนครสวรรค์ ขอนแก่น

นครศรีธรรมราชและคณะครุศาสตร์ ส่วนกลาง

- ๑๕.๐๐ น. **พิธีปิดโครงการและมอบทุนการศึกษา โดย พระศรีคัมภีร์ญาณ, ศ.ดร.**
 - พระศรีคัมภีร์ญาณ, ศ.ดร. ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
 - รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู ผู้อำนวยการหลักสูตรฯ กล่าวรายงาน
 - ประธานให้โอวาทและกล่าวปิดโครงการ
 - พิธีทอดผ้าป่า และมอบทุนการศึกษา
 - พระสงฆ์อนุโมทนา
 - ถ่ายรูปหมู่

พิธีกรประจำวัน: ผศ.ดร.สิน งามประโคน, ดร.เกษม แสงนนท์

ศาสตราจารย์: ดร.แสง นิลนามะ, อาจารย์สมชาย บุญสุน

๓.๒ โครงการวิจัย

๑. ชื่อโครงการ: โครงการประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) ของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. ชื่อหน่วยงาน หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ ผศ.ดร.สิน งามประโคน

๔. โครงการเชื่อมโยงกับ :

๔.๑ ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์มหาวิทยาลัย

- ยุทธศาสตร์ข้อที่ ๑ การผลิตบัณฑิตและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

- ยุทธศาสตร์ข้อที่ ๒ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพการวิจัยทางพระพุทธศาสนาในระดับนานาชาติ

- กลยุทธ์ที่ ๗ ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในระดับชาติและระดับนานาชาติ

๔.๒ ตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

- องค์ประกอบที่ ๒ การวิจัย

๕. ความสอดคล้องของโครงการกับการประกันคุณภาพการศึกษา (สามารถระบุได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☒ ด้านการเรียนการสอน

☐ ด้านกิจกรรมพัฒนานิสิต

☒ ด้านการวิจัย

☒ ด้านการบริหารวิชาการ

☐ ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

☐ ด้านการบริหารจัดการและ

งบประมาณ

☒ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

☒ ด้านการจัดการความรู้

๖. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีนโยบายดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาของมหาวิทยาลัย คือ “ศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม” นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะเผยแพร่ความรู้สู่สังคมให้หลากหลายและต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ภายในหลักสูตรเป็นตัวขับเคลื่อน และคณะครุศาสตร์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการและเป็นการจัดประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

ด้วยความสำคัญในด้านการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพการวิจัย หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จึงสนับสนุนให้มีการจัดประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) ขึ้นเพื่อเป็นพื้นฐานทางวิชาการให้แก่ นิสิต นักศึกษา และให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกาศโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของนิสิตระดับ

บัณฑิตศึกษา และเป็นเวทีให้กับนิสิตได้นำเสนอผลงานวิจัยสู่สาธารณชน รวมถึงเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานวิทยานิพนธ์ ให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ๒๕๔๘ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งถือเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยที่มีคุณภาพ เป็นการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ส่งเสริมการวิจัยให้แก่คณาจารย์ภายในหลักสูตร มีการบริการวิชาการแก่สังคม มีการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมและส่งเสริมการบริหารจัดการ

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนสู่สาธารณชน

๗.๒ เพื่อเป็นเวทีให้นิสิต ได้นำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาสู่สาธารณชน

๗.๓ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการวิจัย และการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นผลงานวิจัยระหว่างนิสิตสาขาวิชาต่างๆ ระหว่างมหาวิทยาลัย และองค์กรเครือข่ายต่างๆ

๗.๔ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานวิทยานิพนธ์สู่การวิจัยที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป

๗.๕ เพื่อสนองตอบต่อเกณฑ์ในการสำเร็จการศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๘. ลักษณะของโครงการ

เป็นโครงการจัดประชุมสัมมนาบทความวิชาการที่มีการประชุมของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙

๙. เป้าหมายด้านผลผลิต

๙.๑ เป้าหมายเชิงคุณภาพ เป็นการตีพิมพ์ผลงานวิทยานิพนธ์ในรูปแบบของบทความทางวิชาการและการนำเสนอที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)

๙.๒ เป้าหมายเชิงปริมาณ เป็นการตีพิมพ์เอกสารทางวิชาการระดับบัณฑิตศึกษาไม่น้อยกว่า ๒๐๐ เล่ม เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชนที่เข้าร่วมประชุมทางวิชาการไม่น้อยกว่า ๑๐๐ รูป/คน จากทั่วประเทศ

๑๐. งบประมาณ

๑๐.๑ จำนวนงบประมาณ : ๗๐๐,๐๐๐ (เจ็ดแสนบาทถ้วน)

๑๐.๒ ที่มาของงบประมาณ : งบประมาณสนับสนุนจากหลักสูตร/นิสิตปริญญาโท

๑๐.๓ การใช้จ่ายงบประมาณ : มีรายละเอียด ดังนี้

ที่	รายการ	จำนวน	รวมเงิน
๑	ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการเตรียมงาน ๓๐ รูป/คน	๑,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
๒	ค่าตอบแทนคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๑๐ ท่าน	๒,๕๐๐	๒๕,๐๐๐
๓	ค่าตอบแทนประธานกรรมการ ๕ ท่าน	๒,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
๔	ค่าตอบแทนคณะกรรมการ ๑๕ ท่าน	๒,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
๕	ค่าพาหนะกรรมการประชุมวิชาการ ๓๐ ท่าน	๑,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
๖	ค่าพาหนะรับ-ส่ง คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต (เหมาจ่าย)		๖,๐๐๐
๗	ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ประสานงาน และอำนวยความสะดวก ๑๐ รูป/คน	๑,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
๘	ค่าอาหารและเครื่องดื่ม โต๊ะจีน ๒๐ โต๊ะ (เหมาจ่าย)	๑,๕๐๐	๓๐,๐๐๐
๙	ค่าจัดพิมพ์เอกสารและเข้าเล่มบทความวิชาการ ๒๐๐ เล่ม	๒๐๐	๔๘๐,๐๐๐
๑๐	ค่าจัดตกแต่งสถานที่ ดอกไม้ รูปเทียน โต๊ะหมู่บูชา		๕,๐๐๐
๑๑	ค่าที่พักจัดเตรียมสถานที่ก่อนวันงาน		๓,๐๐๐
๑๒	ค่าถ่ายเอกสารประกอบการประชุมวิชาการ		๑๐,๐๐๐
๑๓	ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการประชุมวิชาการ		๑๐,๐๐๐
๑๔	ค่าป้ายประชาสัมพันธ์		๑๐,๐๐๐
๑๕	ค่าติดต่อประสานงาน		๕,๐๐๐
๑๖	ค่าเอกสารสรุปโครงการฯ		๑,๐๐๐
๑๗	ค่าของที่ระลึก		๕,๐๐๐
	รวมทั้งสิ้น		๗๐๐,๐๐๐

๑๑. การดำเนินงาน

๑๑.๑ รูปแบบการจัดสัมมนาวิชาการ

๑๑.๑.๑ ประชุมคณะกรรมการการบริหารเพื่อกำหนดโครงการการจัดประชุมวิชาการ และจัดทำโครงการ เสนอคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อความเห็นชอบและอนุมัติโครงการ

๑๑.๑.๒ แต่งตั้งคณะทำงานและมอบหมายงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนด

๑๑.๑.๓ จัดพิมพ์หนังสือรวบรวมบทความวิจัย

๑๑.๑.๔ การจัดทำรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceeding)

๑๑.๑.๕ ระยะเวลาดำเนินการและกิจกรรม

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลา
๑.	เปิดรับบทความวิชาการ บทความวิจัย	ตั้งแต่บัดนี้- ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑
๒.	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกพิจารณาบทความวิจัย	๒๑-๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑
๓.	รับบทความวิจัยที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว	๒๖-๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑
๔.	จัดทำหนังสือรวบรวมบทความวิจัย	๑ เมษายน ๒๕๖๑
๕.	ประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัย	๗ เมษายน ๒๕๖๐

๑๑.๒ อัตราค่าลงทะเบียน (อัตรานี้รวมค่าอาหารกลางวัน อาหารว่างและเครื่องดื่ม เอกสาร การสัมมนาซึ่งรวมผลงานเรื่องเต็มของผู้นำเสนอผลงาน บทความวิจัย)

๑๑.๒.๑ สำหรับผู้นำเสนอบทความวิจัย

- ระดับปริญญาโท ๓,๐๐๐ บาท

๑๑.๓ วิธีชำระค่าลงทะเบียน

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โทร. ๐๘๑-๘๖๐-๖๙๒๒ และ ๐๘๙-๐๕๖-๑๕๘๑

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพมหานคร โทร. ๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓ และ ๐๘๙-๐๖๘-๔๙๓๗

๑๒. กิจกรรมการดำเนินงาน

ลำดับ ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ			
		ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
๑	ขออนุมัติโครงการ	↔			
๒	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน		↔		
๓	ประชาสัมพันธ์โครงการ		↔		
๔	ดำเนินโครงการ		↔	↔	
๕	สรุปโครงการ				↔

๑๓. สถานที่ดำเนินโครงการ

ห้องประชุมเชียร์เตอร์ โซน C คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑๔. ตัวชี้วัด ความสำเร็จของโครงการ

๑๔.๑ ผลผลิต (Product)

๑) หนังสือรวบรวมบทความวิจัย จำนวน ๓๐๐ เล่ม

๒) จำนวนบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ จำนวน ๗๐ บทความ

๑๔.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

๑) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมโครงการสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ในทางวิชาการร่วมกัน

๑๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นิตยระดับบัณฑิตศึกษามีเวทีเพื่อนำเสนอและเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัย เป็นการฝึกทักษะการนำเสนอผลงานวิจัยในที่สาธารณะของนิสิต และสามารถนำข้อเสนอแนะของคณาจารย์ นักวิชาการ และผู้ตรวจพิจารณาบทความ มาพัฒนาคุณภาพวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถปฏิบัติตามเกณฑ์ในการสำเร็จการศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

ผู้เสนอโครงการ

ผู้เห็นชอบโครงการ

ผู้อนุมัติโครงการ

กำหนดการ
 โครงการประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)
 หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 ณ ห้องประชุมเอียร์เตอร์ โชน C
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 วันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

วันเสาร์ ที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

ภาคเช้า

- ๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น. ลงทะเบียนและรับเอกสาร
 - รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู ผู้อำนวยการหลักสูตร พธ.ด.พุทธบริหารการศึกษา
 พบนิสิต
- ๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น. พิธีเปิดโดย “พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร,ดร.” คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 - ประธานกล่าวนำบูชาพระรัตนตรัย
 - รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย ผู้อำนวยการหลักสูตรกล่าวถวายรายงาน
 - ประธานกล่าวเปิดและให้โอวาท
 - มอบเกียรติบัตรแก่ผู้อุปถัมภ์และผู้ทรงคุณวุฒิโครงการ
 - ถ่ายรูปหมู่
- ๐๙.๐๐-๑๑.๐๐ น. กิจกรรมนำเสนอผลงานวิจัยตามกำหนดการ
- ๑๑.๓๐-๑๓.๐๐ น. ฉันทักตอาหารเพล และรับประทานอาหารเที่ยง

ภาคบ่าย

- ๑๓.๐๐-๑๖.๐๐ น. นำเสนอบทความวิจัย
ห้องประชุมที่ ๑ (ห้อง C ๓๑๓)
ผู้ทรงคุณวุฒิ

- ๑) พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร,ดร.
- ๒) รศ.ดร.วิชุดา หุ่นวิไล
- ๓) รศ.ดร.อินดา ศิริวรรณ

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : ผศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์

ห้องประชุมที่ ๒ (C ๓๑๔)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

- ๑) พระครูโสภณพุทธศาสตร์, ผศ.ดร.
- ๒) ผศ.ดร.อุทัย สติมัน
- ๓) ดร.ระวีง เรืองสังข์

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : ดร.พรทิพย์ วรรณวิโรจน์

ห้องประชุมที่ ๓ (C ๓๑๕)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

- ๑) พระมหาสมบุญ สุธมโม, ผศ.ดร.
- ๒) ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง
- ๓) พระครูโสภาสนนทกิตต์,ดร.

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : พระครูสุจิตร์ตนากร,ดร.

ห้องประชุมที่ ๔ (C ๓๑๖)**ผู้ทรงคุณวุฒิ**

- ๑) พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินโน, ผศ.ดร.
- ๒) พระครูกิตติญาณวิสิฐ,ดร.
- ๓) พระครูสาทรปริยัติคุณ,ดร.

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : ผศ.วงศ์พัทธ์ ชาติเสถียรวงศ์

ห้องประชุมที่ ๕ (C ๓๑๗)**ผู้ทรงคุณวุฒิ**

- ๑) พระมหาสหัส ฐิตสาโร, ผศ.ดร.
- ๒) พระมหาสมบัติ ธนปญโญ,ดร.
- ๓) ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : อาจารย์กิตติศักดิ์ ณ สงขลา

ห้องประชุมที่ ๖ (C ๓๑๘)**ผู้ทรงคุณวุฒิ**

- ๑) พระครูปลัดมารุต วรมงคล, ผศ.ดร.
- ๒) พระมหาญาณวัฒน์ ญาณวฑฒโน, ดร.
- ๓) รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู
- ๔) ดร.กฤษฎา นันทเพชร

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : ดร.พิธิบูลย์ กาญจนพิพิธ

๑๖.๐๐-๑๗.๐๐ น. พิธีปิดโดย “พระครูโสภณพุทธิศาสตร์,ผศ.ดร.” คณบดีคณะครุศาสตร์และ
มอช เกียรติบัตร

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

พิธีกรประจำวัน : อาจารย์พีรวัฒน์ ชัยสุข ดร.เกษม แสงนนท์

๓.๓ โครงการบริการวิชาการ

๑. ชื่อโครงการ: โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหาร การศึกษา)

๒. ชื่อหน่วยงาน หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

๔. โครงการเชื่อมโยงกับมาตรฐาน สกอ.

องค์ประกอบที่ ๑ ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ

องค์ประกอบที่ ๕ การบริการวิชาการแก่สังคม

องค์ประกอบที่ ๖ การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่ ๘ การเงินและงบประมาณ

๕. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีภารกิจหลักเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การวิจัย การส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมตลอดถึงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สำหรับวิชาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษารายวิชาที่ต้องการให้นิสิต หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษาได้มีการฝึกทักษะขั้นสูง และกลวิธีในการอ่าน การเขียน การตีความ ภาษาอังกฤษขั้นสูง เพื่อความพร้อมในการศึกษาสาขาวิชาการบริหาร การศึกษาและเทคนิคในการอ่านหรือเขียนบทความ และตำราในสาขาวิชาการบริหารการศึกษามี ความรู้ ความเข้าใจ ควบคู่กับมีประสบการณ์จริงในการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูงในชีวิตประจำวัน จึงได้ จัดโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการ ศึกษา) ให้แก่นิสิตเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ด้านภาษาอังกฤษให้แก่นิสิตต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้ให้นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามีการฝึก ทักษะขั้นสูง และกลวิธีในการอ่าน การเขียน การตีความ ภาษาอังกฤษขั้นสูง เพื่อความพร้อมใน การศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ควบคู่กับมีประสบการณ์จริง เรียนรู้จาก สถานการณ์จริง ในการจัดการความรู้ทางการศึกษา ในการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูงในชีวิตประจำวัน จึง จำเป็นที่จะต้องจัดโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหาร การศึกษา) ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ นี้เป็นการการผลิตบัณฑิตให้มีศักยภาพ ส่งเสริมการวิจัยใน ภาควิชา การบริการวิชาการแก่สังคม มีการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมด้วยการลงพื้นที่ศึกษา จริง เห็นจริง อนุรักษ์จริงและการบริหารจัดการในองค์กร

๖. วัตถุประสงค์

๖.๑ เพื่อให้คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา พุทธบริหารการศึกษามีการฝึกทักษะขั้นสูง และกลวิธีในการอ่าน การเขียน การตีความ ภาษาอังกฤษ ขั้นสูง

๖.๒ เพื่อให้คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้จากการศึกษาดูงานนอกสถานที่ จากนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๖.๓ เพื่อให้คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ควบคู่กับมีประสบการณ์จริง เรียนรู้จากสถานการณ์จริงในการจัดการความรู้ทางการศึกษา

๗. ลักษณะกิจกรรม

๗.๑ โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษา) โดยจัดการสนทนากับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๗.๒ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็นและตอบข้อซักถามของผู้เข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ได้สัมผัสกับประสบการณ์โดยตรงจากสถานที่ท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๘. เป้าหมายผลผลิต

เชิงปริมาณ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา จำนวน ๔ รูป/คน และนิสิตจำนวน ๔๐ รูป/คน

เชิงคุณภาพ

ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ได้เรียนรู้หลักการและวิธีการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษาในชีวิตประจำวันมีการฝึกทักษะขั้นสูง และกลวิธีในการอ่าน การเขียน การตีความ ภาษาอังกฤษขั้นสูงเพื่อความพร้อมในการศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษาและเทคนิคในการอ่านหรือเขียนบทความและตำราในสาขาวิชาการบริหารการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ควบคู่กับมีประสบการณ์จริง เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ในการจัดการความรู้ทางการศึกษา ในการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูงในชีวิตประจำวัน

เชิงเวลา

- วันเสาร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และ วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เชิงสถานที่

- วัดพนัญเชิงวรวิหาร วัดใหญ่ชัยมงคล วัดพุทไธศวรรย์ และวัดมหาธาตุ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๙. งบประมาณ จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

๙.๑ งบประมาณ จากหลักสูตร จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

๑๐. กิจกรรมการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาการดำเนินการ											
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑.	วางแผน/เขียนโครงการ									→			
๒.	ขออนุมัติโครงการ									→			
๓.	เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการ									→			
๔.	ดำเนินการตามโครงการ											→	
๕.	สรุปและประเมินผลโครงการ											→	
๖.	รายงานมหาวิทยาลัย											→	

๑๑. ตัวชี้วัดผลสำเร็จจากการดำเนินงาน

๑๑.๑ ผลผลิต

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

- ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา จำนวน ๔ รูป/คน และนิสิตจำนวน ๔๐ รูป/คน

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ความพึงพอใจของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตร ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ร้อยละ ๘๐

๑๑.๒ ผลลัพธ์ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ได้เรียนรู้หลักการและวิธีการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหาร การศึกษาในชีวิตประจำวัน ได้เพิ่มพูนความรู้จากการศึกษาดูงานนอกสถานที่ จากนักท่องเที่ยวน ชาว ต่างประเทศและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษากับนักท่องเที่ยวนต่างประเทศ ร้อยละ ๘๐

๑๒. ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงแก้ไขจากผลการดำเนินการตามโครงการในปีที่ผ่านมา

ได้มีการปรับปรุงยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยนำไปสู่การปฏิบัติในแผนปฏิบัติการ ประจำปี เพิ่มขึ้น ให้เป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัยในแต่ละปี และสอดคล้องกับมาตรฐาน การประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

๑๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๓.๑ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามีการฝึกทักษะขั้นสูง และกลวิธีในการอ่าน การเขียน การตีความ ภาษาอังกฤษขั้นสูงมากยิ่งขึ้น

๑๓.๒ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้เพิ่มพูนความรู้จากการศึกษาดูงานนอกสถานที่ จากนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๑๓.๓ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ ควบคู่กับมีประสบการณ์จริง เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ในการจัดการความรู้ทางการศึกษา

ผู้เสนอโครงการ

ผู้อนุมัติโครงการ

กำหนดการ

โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษา)

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๖๑

วันเสาร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และ วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ณ วัดพนัญเชิงวรวิหาร อำเภอพระนครศรีอยุธยา พระนครศรีอยุธยา

วันเสาร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และ วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

๐๘.๐๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตพร้อมกัน ณ หน้าคณะครุศาสตร์

๐๘.๓๐ น. เดินทางพร้อมกันด้วยรถบัสปรับอากาศ

๐๙.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึงวัดพนัญเชิงวรวิหาร

- สักการะพระประธานในพระอุโบสถ

- ศึกษาดูงานภายในบริเวณวัด / แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยว

ต่างประเทศ

- เดินทางออกจากวัดพนัญเชิงวรวิหาร

๑๐.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึงวัดใหญ่ชัยมงคล

๑๑.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตฉันภัตตาหารเพล/รับประทานอาหาร

กลางวัน

๑๒.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึงวัดพุทไธสวรรย์

๑๔.๐๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึงวัดมหาธาตุ

๑๕.๐๐ น. เดินทางกลับถึงมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวังน้อยโดยสวัสดิภาพ

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ติดต่อประสานงาน

รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย โทร.๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓

นางสาวอรุณรัตน์ วิไลรัตน์กุล โทร. ๐๙๔-๗๑๖-๑๗๔๑

๓.๔ โครงการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๑. ชื่อโครงการ: โครงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

๒. ชื่อหน่วยงาน หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ รศ.ดร.สิน งามประโคน ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาวังน้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. โครงการเชื่อมโยงกับมาตรฐาน สกอ.

- องค์ประกอบที่ ๑ ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ
- องค์ประกอบที่ ๕ การบริการวิชาการแก่สังคม
- องค์ประกอบที่ ๖ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
- องค์ประกอบที่ ๘ การเงินและงบประมาณ

๕. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีภารกิจหลักเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การวิจัย การส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมตลอดถึงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ปัจจุบันประเทศต่างๆ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วทุกๆ ด้าน อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบโดยตรงต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนทั่วไป การปฏิบัติกรรมฐานทั้งหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานเป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิตและช่วยให้สังคมเกิดความสงบ ร่มเย็น คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ได้จัดการศึกษาให้กับนิสิตในระดับปริญญาโท จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรทางด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้กับนิสิต โดยเฉพาะการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานเพื่อเพิ่มพูนความรู้จากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาบัณฑิตในระดับมหาบัณฑิตเพื่อให้ นิสิตที่ได้รับความรู้ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการศึกษา ในหน่วยงานของตนให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้ได้บุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ มีความเป็นเลิศ วิชาการทางพระพุทธศาสนา สามารถประยุกต์เข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติ มีคุณธรรม และจริยธรรม สอดคล้องกับปณิธาน ปรัชญา วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ ของมหาวิทยาลัย จึงจำเป็นต้องมีโครงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ นี้ เป็นการเพิ่มศักยภาพการผลิตบัณฑิต ส่งเสริมการวิจัยของคณาจารย์ มีการบริการวิชาการแก่สังคม ด้วยการนำหลักธรรมไปเผยแผ่ ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมในสังคมและมีการบริหารจัดการ

๖. วัตถุประสงค์

๑๐. กิจกรรมการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาการดำเนินการ											
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑.	วางแผน/เขียนโครงการ									→			
๒.	ขออนุมัติโครงการ									→			
๓.	เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการ									→			
๔.	ดำเนินการตามโครงการ										→		
๕.	สรุปและประเมินผลโครงการ											→	
๖.	รายงานมหาวิทยาลัย											→	

๑๑. ตัวชี้วัดผลสำเร็จจากการดำเนินงาน

๑๑.๑ ผลผลิต

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

- ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน ๖ รูป/คน และนิสิตจำนวน ๖๔ รูป/คน

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ความพึงพอใจของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ร้อยละ ๘๐

๑๑.๒ ผลลัพธ์ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง และได้เรียนรู้หลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน เพิ่มพูนความรู้จากการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิปัสสนากรรมฐานกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านวิปัสสนากรรมฐานร้อยละ ๘๐

๑๒. ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงแก้ไขจากผลการดำเนินการตามโครงการในปีที่ผ่านมา

ได้มีการปรับปรุงยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยนำไปสู่การปฏิบัติในแผนปฏิบัติการประจำปี เพิ่มมากขึ้น ให้เป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัยในแต่ละปี และสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

๑๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๓.๑ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาได้เรียนรู้หลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

๑๓.๒ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้เพิ่มพูนความรู้จากการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๑๓.๓ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิปัสสนากรรมฐานกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านวิปัสสนากรรมฐาน

ผู้เสนอโครงการ

ผู้เห็นชอบโครงการ

ผู้อนุมัติโครงการ

วันที่ ๑

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น.	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต พร้อมเพรียงกัน ณ สนามบินดอนเมือง	เจ้าหน้าที่หลักสูตร
๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น.	นิสิตเดินทางถึงสนามบินเชียงราย/เดินทาง โดยรถตู้ไป ณ ไร่เชิญตะวัน	เจ้าหน้าที่หลักสูตร
๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.	ฉันภัตราหารเพล/รับประทานอาหาร	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๒.๐๐-๑๕.๐๐ น.	เข้าฟังบรรยายจากท่านพระมหาวิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๕.๓๐-๑๘.๐๐ น.	ทำวัตรสวดมนต์เย็น/ปฏิบัติธรรม	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๘.๓๐ น.	ทำกิจวัตรส่วนตัว	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต
๑๙.๐๐-๒๑.๐๐ น.	กิจกรรมกลุ่ม/พักผ่อนตามอัธยาศัย	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต

วันที่ ๒

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๐๔.๐๐-๐๖.๐๐ น.	ระฆังสัญญาณ/ทำกิจวัตรส่วนตัว/สวดมนต์ ปฏิบัติธรรม	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต
๐๗.๐๐ น.	ฉันภัตราหารเช้า/รับประทานอาหาร	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต
๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น.	ผู้บริหาร/อาจารย์ลงทะเบียนรายงานตัว พร้อมเรียงกันที่ห้องประชุม	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	กิจกรรมนั่งสมาธิ/ปฏิบัติธรรม	คณะผู้บริหาร/อาจารย์
๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น.	เดินทางชมรอบๆ ไร่เชิญตะวัน	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.	ฉันภัตราหารเพล/รับประทานอาหาร	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๒.๐๐-๑๕.๐๐ น.	เข้าห้องทำกิจกรรมกลุ่ม/สนทนากลุ่ม	วิทยากร
๑๕.๓๐-๑๘.๐๐ น.	ทำวัตรสวดมนต์เย็น/ปฏิบัติธรรม	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๘.๓๐ น.	ทำกิจวัตรส่วนตัว	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต
๑๙.๐๐-๒๑.๐๐ น.	กิจกรรมกลุ่ม/พักผ่อนตามอัธยาศัย	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต

วันที่ ๓

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๐๔.๐๐-๐๖.๐๐ น.	ระฆังสัญญาณ/ทำกิจวัตรส่วนตัว/สวดมนต์ ปฏิบัติธรรม	ผู้บ ริ หาร / อา จ า ร ย ์ / เจ้าหน้าที่ / นิสิต
๐๗.๐๐ น.	ฉันภัตราหารเช้า/รับประทานอาหาร	ผู้บ ริ หาร / อา จ า ร ย ์ / เจ้าหน้าที่ / นิสิต
๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น.	ผู้บ ริ หาร/อาจารย์ลงทေးเขียนรายงานตัว พร้อมเรียงกันที่ห้องประชุม	เจ้า ห ั น ้า ที่ หลั ก สู ต ร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น.	ทำพิธีปิดมอบ/มอบของที่ระลึก/รับเกียรติ บัตร/ถ่ายรูปหมู่พร้อมกัน	ผู้บ ริ หาร / อา จ า ร ย ์ / เจ้าหน้าที่ / นิสิต
๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.	ฉันภัตราหารเพล/รับประทานอาหาร	เจ้า ห ั น ้า ที่ หลั ก สู ต ร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๓.๐๐ น.	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ	เจ้า ห ั น ้า ที่ หลั ก สู ต ร

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

๓.๕ โครงการบริหารจัดการ

๑. ชื่อโครงการ : โครงการพัฒนาศึกษาดูงานการบริหารงานของสวนนงนุช จ.ชลบุรี
๒. ชื่อหน่วยงาน : หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ : รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย
๔. โครงการเชื่อมโยงกับมาตรฐานของ สกอ. องค์ประกอบที่ ๗ การบริหารและการจัดการ

๕. หลักการและเหตุผล/ความจำเป็น

ด้วยหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เปิดรับสมัครนิสิตระดับปริญญาโทตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ เป็นต้น มา ปัจจุบันนิสิตที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ ๒ เป็นรุ่นที่ ๑๒ โดยแบ่งเป็นนิสิตเรียนออกเป็น ๒ กรณี ภาคปกติและพิเศษ คือเรียนวันพฤหัสบดี-วันศุกร์ เป็นการเรียนภาคปกติ และวันเสาร์-อาทิตย์ เป็นภาคพิเศษ ซึ่งมีนิสิตเข้าศึกษาทั้งหมดจำนวน ๖๐ รูป นิสิตได้ศึกษาในรายวิชาเป็นภาคทฤษฎีด้านการบริหารแล้ว และทางโครงการหลักสูตรฯ ต้องเสริมสร้างประสบการณ์ด้านการบริหารและเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการทางการบริหารให้แก่ นิสิตทุกรูป/คน ได้มีประสบการณ์ตรง เพื่อนำไปบริหารจัดการสถานศึกษาในลำดับต่อไปและโครงการพัฒนาศึกษา มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของ สกอ. องค์ประกอบที่ ๗ ด้านการบริหารและการจัดการทุกประการส่งเสริมการเรียนรู้และการผลิตบัณฑิต และการวิจัยของคณาจารย์ มีการบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมและมีการบริหารจัดการในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

๖. วัตถุประสงค์

๖.๑ เพื่อนิสิตทุกรูป/คน มีความรู้และเข้าใจระบบการบริหาร มีทักษะและประสบการณ์ตรงทางการบริหารจัดการด้านวิชาการ

๖.๒ เพื่อนิสิตทุกรูป/คน นำหลักการบริหารไปบริหารจัดการในระดับสถานศึกษาและองค์กรของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖.๓ เพื่อนิสิตทุกรูป/คน มีการสนทนาร่วมกันสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ฉันทันใจ มีวิสัยทัศน์มองโลกในแง่ดี มีความสามัคคี ร่วมรับผิดชอบ เสียสละ มีจิตอาสาและศรัทธาต่อองค์กรของตนเอง

๗. ลักษณะของโครงการ

๗.๑ เป็นกิจกรรมสันทนาการนอกสถานที่ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการบริหารจัดการ

๗.๒ เป็นกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ที่ดีของหมู่คณะระหว่างอาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิต

๘. เป้าหมายด้านผลผลิต

๘.๑ เป้าหมายเชิงคุณภาพ นิสิต คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เข้าร่วมโครงการจำนวน ๓๐ รูป/คน

๘.๒ เป้าหมายเชิงคุณปริมาณ นิสิต คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน ๓๐ รูป/คน มีความรู้และเข้าใจระบบการบริหารจัดการ

๙. งบประมาณ

๙.๑ ที่มาของงบประมาณ : งบประมาณสนับสนุนจาก คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิต
จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท (สามหมื่นบาทถ้วน)

๑๐. กิจกรรมดำเนินงาน

ลำดับ ที่	รายการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินการ (มี.ค.๒๕๖๑)			
		๒๓ มี.ค.๖๑	๒๔ มี.ค.๖๑	๒๕ มี.ค.๖๑	๒๖ มี.ค.๖๑
๑.	ประชุมเตรียมดำเนินงาน	→			
๒.	จัดทำโครงการเสนอขออนุมัติจากโครงการหลักสูตรฯ		→		
๓.	ทำหนังสือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง			→	
๔.	ดำเนินการตามโครงการ				
๕.	ประเมิน/สรุปโครงการเสนอต่อผู้อำนวยการหลักสูตรฯ				→

๑๑. ตัวชี้วัด

๑๑.๑ ผลผลิต (Output)

- ๑) ร้อยละของนิสิต/คณาจารย์/เจ้าหน้าที่ เข้าร่วมโครงการศึกษาดูงานสวนนกฯ มีความเข้าใจระบบการบริหารจัดการสวนนกฯ
- ๒) ร้อยละของนิสิต/คณาจารย์/เจ้าหน้าที่ มีความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงานสวนนกฯ

๑๑.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

- ๑) นิสิตเข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้จากการประสบการณ์ตรงในการประชุมสัมมนาวิชาการ
- ๒) การจัดการโครงการเป็นไปตามเกณฑ์ สกอ. ที่ได้กำหนดไว้

๑๒. ประโยชน์ที่ได้รับ

๑๒.๑ ได้ตีพิมพ์ผลงานวิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ

๑๒.๒ ได้จัดประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)

๑๒.๓ ได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาให้สาธารณชนได้รับทราบอย่างกว้างขวาง

ผู้เสนอโครงการ

ผู้เห็นชอบโครงการ

ผู้อนุมัติโครงการ

กำหนดการ
โครงการทัศนศึกษาดูงานการบริหารงานของสวนนงนุช จ.ชลบุรี
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ปีการศึกษา ๒๕๖๑
วันศุกร์ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑
ณ สวนนงนุช จังหวัดชลบุรี

วันศุกร์ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑

- ๐๘.๐๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตพร้อมกัน ณ หน้าคณะครุศาสตร์
- ๐๘.๓๐ น. เดินทางพร้อมกันด้วยรถบัสปรับอากาศ
- ๐๙.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึง ณ สวนนงนุช จังหวัดชลบุรี
- ๑๐.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตศึกษาดูงานรอบๆ สวนนงนุช
- ๑๑.๐๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตฉันภัตตราหารเพล/รับประทานอาหาร

กลางวัน

- ๑๒.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึงวัดใหญ่อินทาราม
- ๑๕.๐๐ น. เดินทางกลับถึงมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวังน้อยโดยสวัสดิภาพ

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ติดต่อประสานงาน

รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย โทร.๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓
 นางสาวอรุณรัตน์ วิไลรัตน์กุล โทร. ๐๙๔-๗๑๖-๑๗๔๑

๓) การนำระบบไปใช้ ประกอบด้วย ๑) การเตรียมการดำเนินงาน ๒) การดำเนินงาน
๓) การประเมินผลการดำเนินงาน มีรายละเอียด ดังนี้

๑) การเตรียมการดำเนินงาน

- ๑.๑ กำหนดพื้นที่ดำเนินงานและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ (สถานที่)
- ๑.๒ กำหนดหน้าที่ของบุคลากรที่ร่วมโครงการ (บุคคล)
- ๑.๓ กำหนดภารกิจกรมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
- ๑.๔ กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้อุปโภค บริโภค (อาหาร)

๒) การดำเนินงาน

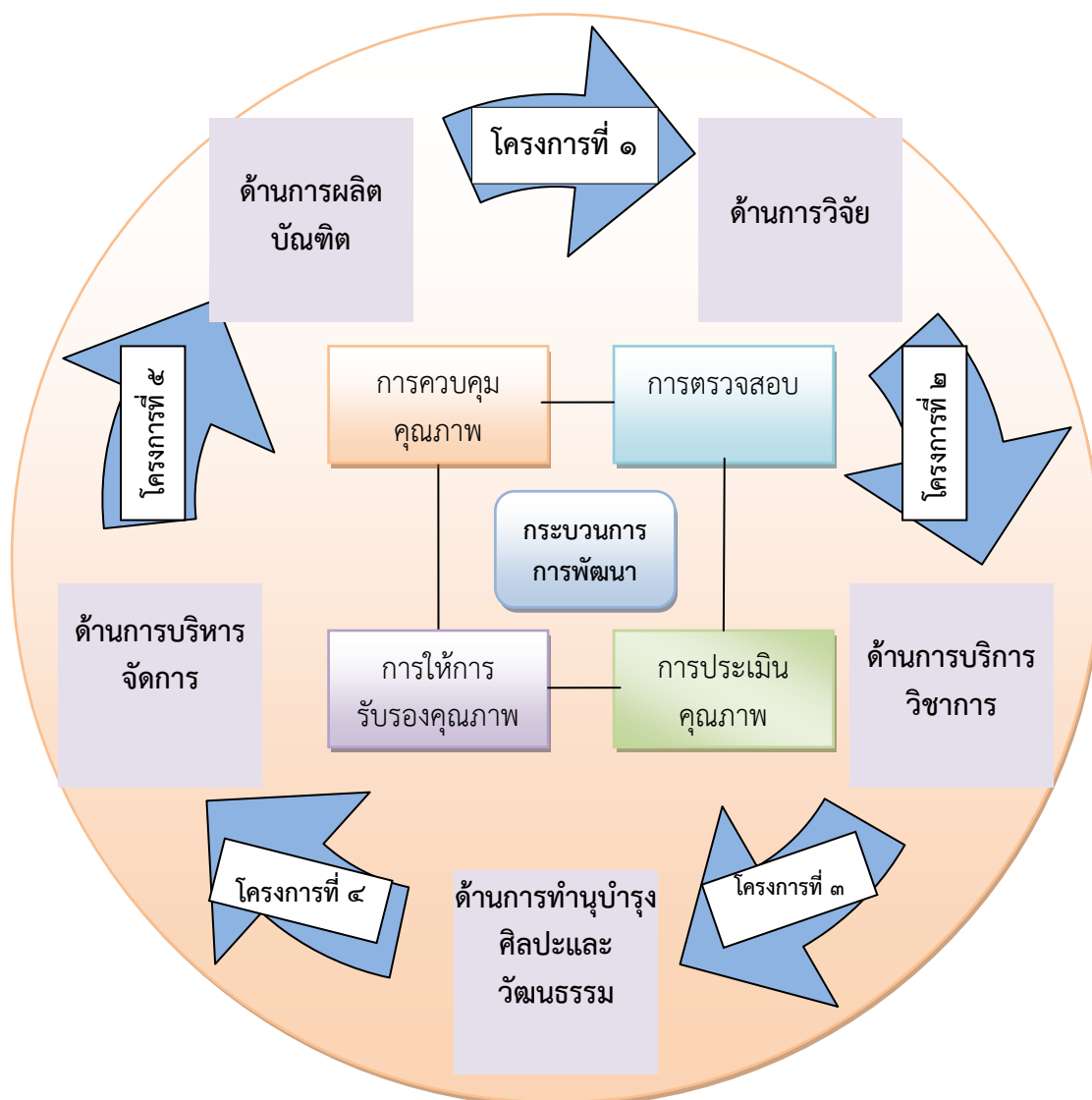
- ๒.๑ อธิการบดี/รองอธิการบดี/คณบดี/หัวหน้าภาควิชา
- ๒.๒ ผู้อำนวยการสำนักประกันคุณภาพการศึกษา
- ๒.๓ ผู้ดำเนินกิจกรรมเป็นวิทยากรจาก สกอ./สมศ./วิทยากรจากสาขาวิชาต่างๆ
- ๒.๔ ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ/คณบดีทั้ง ๔ คณะ / หัวหน้าภาควิชา / ผู้อำนวยการหลักสูตร/คณาจารย์/เจ้าหน้าที่/นิสิต

๓) การประเมินผลการดำเนินงาน

- ๓.๑ มีการประเมินก่อนการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไปใช้
- ๓.๒ มีการประเมินขณะดำเนินงานตามกระบวนการ
- ๓.๓ มีการประเมินหลังการนำกระบวนการไปใช้

๔) การประเมินผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย

- ๔.๑ ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับสถาบันของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- ๔.๒ ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกระดับสถาบันของสำนักงานสมศ. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) จากกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยผู้วิจัยได้นำมาเขียนเป็นภาพฉบับร่างที่ ๒ ดังนี้

แผนภาพที่ ๔.๒ กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยผู้วิจัยได้นำมาเขียนเป็นภาพฉบับร่างที่ ๒

คำอธิบายสัญลักษณ์

องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ๕ ด้าน

- ๑) ด้านการผลิตบัณฑิต
- ๒) ด้านการวิจัย
- ๓) ด้านการบริการวิชาการ
- ๔) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
- ๕) ด้านการบริหารจัดการ

กระบวนการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

- ๑) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control)
- ๒) การตรวจสอบ (Quality Audit)
- ๓) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)
- ๔) การให้การรับรองคุณภาพการศึกษา

โครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

๑) โครงการผลิตบัณฑิต : โครงการสัมมนาทางวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ครั้งที่ ๑) (ปฐมนิเทศนิสิต ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑)

๒) โครงการวิจัย : โครงการประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) ของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓) โครงการบริการวิชาการ : โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษา)

๔) โครงการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม : โครงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

๕) โครงการบริหารจัดการ : โครงการทัศนศึกษาดูงานการบริหารงานของสวนนงนุช จังหวัดชลบุรี

๔.๒.๓ บทสรุปผลกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย(ร่างที่ ๒) จากผลการศึกษาเอกสาร งานวิจัย การสัมภาษณ์ และแจกแบบสอบถาม (ร่างที่ ๑) และผลจากการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้วิจัยได้แสดงรายละเอียดในตารางที่ ๔.๓ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๕๗ สรุปผลการพัฒนาระบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ร่างที่ ๑	ร่างที่ ๒	ผู้วิจัยสรุป
ผลการพัฒนาระบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย(ฉบับร่างที่ ๑) กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยประกอบด้วย ๔ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ ส่วนนำประกอบด้วย องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้ง ๑๔ ด้าน ๑. องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบไปด้วย ๑) ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ ๑) ธรรมนูญ ปลูกฝังให้คณาจารย์และนิสิตนำปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย ๒) ให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจะเห็นจากกิจกรรมการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ๒) ผู้นำและการบริหารจัดการ ๑) ส่งเสริมผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย ๒) พิจารณาผลการประเมินของแต่ละคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยส่งให้ เป็นไปตามพันธกิจและเอกลักษณ์ด้วยวิธีสอบถามและสัมภาษณ์ ๓) จัดทำรายงานการประเมินตนเองรวมถึงวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (TQF)	ผลการพัฒนาระบบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย(ฉบับร่างที่ ๒) กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยประกอบด้วย ๔ ส่วน คือ ๑) การวิเคราะห์ระบบ ประกอบด้วย องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน ๕ ด้าน ๑. องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบไปด้วย ๑) ด้านการผลิตบัณฑิต ๑. การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน ๒. ความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่สอบคัดเลือกกับนักศึกษาโควตา ๓. ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก ๔. ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย ๕. มีวิธีการที่หลากหลายรวมถึงความเหมาะสมของแต่ละวิธีการของการคัดเลือก ๖. ผู้นำวิธีการเรียนและความ เป็นผู้นำระบบสถาบันมีคุณค่ามาก ๗. การจัดเตรียมหนังสือ	องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้ง ๑๔ ด้าน ๑) ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ ๒) ผู้นำและการบริหารจัดการ ๓) กลยุทธ์ ๔) ลูกค้ำ/ผู้เรียน ๕) บุคลากร ๖) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ๗) ข้อกำหนดของหลักสูตร ๘) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ๙) กิจกรรมพัฒนาบุคลากร ๑๐) การสนับสนุนผู้เรียน ๑๑) สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ๑๒) การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน ๑๓) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม ๑๔) ผลผลิต/ผลลัพธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นให้ปรับตามองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในระดับสถาบันโดยการสกัดองค์ประกอบให้เหลือ ๕ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) ด้านการผลิตบัณฑิต

๓) กลยุทธ์ ๑) วางแผนกลยุทธ์การเรียนการสอน ๒) จัดทำกลยุทธ์การเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ ๓) กระตุ้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์การเรียนรู้ระดับสถาบัน คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย ๔) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องและนำผลการปฏิบัติกลับมาปรับปรุงและแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ๔) ลูกค้ำ/ผู้เรียน ๑) จัดทำสถิตินิสิตที่สำเร็จการศึกษาและนิสิตที่มีงานทำในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ๒) ติดตามนิสิตที่ปฏิบัติศาสนกิจก่อนสำเร็จการศึกษารวมถึงการประเมินนิสิตที่มีงานทำในรอบ ๑ ปีและนำผลการประเมินมาปรับปรุง ๓) ประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร ๕) บุคลากร ๑) จัดประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและจัดสรรงานให้กับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ให้มีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญทุกปี ๒) มีนโยบายส่งเสริมคณาจารย์สายวิชาการให้จัดทำเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัยเพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ ๓) ส่งเสริมขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจในการจัดทำผลงานวิชาการของคณาจารย์อย่างต่อเนื่อง ๖) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ๑) มหาวิทยาลัยส่งเสริมการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความชัดเจน ๒) จัดประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับ	วารสารทางการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาและการวิจัย และมีปริมาณที่เหมาะสม ๘. ขนาดและประสิทธิผลของห้องสมุด และความเหมาะสมของอุปกรณ์และการติดตั้ง ๙. มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนิสิตและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน ๑๐. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่น่าพอใจ ๑๑. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา ๑๒. การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม ๑๓. ผลการบริหารงานของคณะวิทยาเขตและวิทยาลัย ๑๔. ความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุงสุขภาพจิตและสุขภาพกายของนักศึกษา ๑๕. ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ๑๖. สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้และความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ๑๗. การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน ๑๘. ระบบกำกับกับการประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย ๑๙. มีภาระงานบุคลากรและระบบจูงใจที่สนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน ๒๐. ให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจะเห็นจากกิจกรรมการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ๒๑. จัดทำรายงานการประเมินตนเองรวมถึงวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (TQF)	๒) ด้านการวิจัย ๓) ด้านการบริการวิชาการ ๔) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ๕) ด้านการบริหารจัดการ

มหาวิทยาลัยในฐานะผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี ๓) นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๗) ข้อกำหนดของหลักสูตร ๑) มหาวิทยาลัยนำข้อกำหนดของหลักสูตรมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจจัดทำเป็นนโยบายส่งเสริมให้แต่ละคณะได้ปฏิบัติตาม ๒) ประเมินและปรับปรุงข้อกำหนดของหลักสูตรรวมถึงการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง ๓) มีนโยบายให้หลักสูตรได้จัดทำข้อกำหนดของหลักสูตรในทุกหลักสูตรเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้ ๘) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ๑) จัดเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนวการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย ๒) พัฒนาหลักสูตร คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในอนาคต ๓) หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์เพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ๙) กิจกรรมพัฒนานุเคราะห์ ๑) จัดทำแผนพัฒนานุเคราะห์ทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา ๒) จัดกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการของ	๒๒. กระตุ้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์การเรียนรู้ระดับสถาบัน คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย ๒๓. ติดตามนิสิตที่ปฏิบัติศาสนกิจก่อนสำเร็จการศึกษารวมถึงการประเมินนิสิตที่มีงานทำในรอบ ๑ ปีและนำผลการประเมินมาปรับปรุง ๒๔. ประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร ๒๕. มหาวิทยาลัยส่งเสริมการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความชัดเจน ๒๖. จัดประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยในฐานะผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี ๒๗. นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๒๘. มหาวิทยาลัยนำข้อกำหนดของหลักสูตรมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจจัดทำเป็นนโยบายส่งเสริมให้แต่ละคณะได้ปฏิบัติตาม ๒๙. ประเมินและปรับปรุงข้อกำหนดของหลักสูตรรวมถึงการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง ๓๐. มีนโยบายให้หลักสูตรได้จัดทำข้อกำหนดของหลักสูตรในทุกหลักสูตรเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้ ๓๑. จัดเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนวการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย ๓๒. พัฒนาหลักสูตร คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย เพื่อให้เป็นไปตาม	

บุคลากรของมหาวิทยาลัย ๓) จัดกิจกรรมพัฒนานิสิตระดับปริญญาตรีให้มีความผูกพันกับผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่มากยิ่งขึ้น ๑๐) การสนับสนุนผู้เรียน ๑) มหาวิทยาลัยจัดสวัสดิการต่างๆ รวมถึงทุนการศึกษาเพื่อเป็นการสนับสนุนผู้เรียนให้มีความสะดวกในการเรียนมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ ๒) จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ ๓) มีระบบการดูแลแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำกลับมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ๑๑) สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ๑) สร้างเครือข่ายและทำ MOU ร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ ๒) สำรวจและส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายของห้องสมุด ๓) มีนโยบายยิมนาสติกเข้าใช้บริการห้องสมุดเพื่อสืบค้นข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความรู้ในด้านต่างๆ แก่ผู้เรียน ๑๒) การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน ๑) พิจารณาผลการประเมินและมีนโยบายพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยมอบเป็นนโยบายของให้แก่คณะวิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์ ๒) นำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง ๓) ปรับปรุงและพัฒนาส่วนที่ควรพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในทุกปี	เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในอนาคต ๓๓. หลักสูตรประกอบด้วย รายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึง รายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงงาน หรือวิทยานิพนธ์เพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ๓๔. จัดกิจกรรมพัฒนานิสิตระดับปริญญาตรีให้มีความผูกพันกับผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่มากยิ่งขึ้น ๓๕. มหาวิทยาลัยจัดสวัสดิการต่างๆ รวมถึงทุนการศึกษาเพื่อเป็นการสนับสนุนผู้เรียนให้มีความสะดวกในการเรียนมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ ๓๖. จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ ๓๗. มีระบบการดูแลแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำกลับมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ๓๘. สร้างเครือข่ายและทำ MOU ร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ ๓๙. สำรวจและส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายของห้องสมุด ๔๐. มีนโยบายยิมนาสติกเข้าใช้บริการห้องสมุดเพื่อสืบค้นข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความรู้ในด้านต่างๆ แก่ผู้เรียน ๔๑. ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของการผลิตบัณฑิตและนำผลการประเมินเสนอต่อคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย ๔๒. จัดทำสถิติผู้สำเร็จ

๑๓) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม ๑) มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการ สายวิชาชีพ ผู้เรียนศิษย์เก่า และตลาดแรงงานอย่างชัดเจน ๒) มีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และจัดประเมินผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน ๓) จัดโครงการการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ๔) ปรับปรุงผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม ๑๔) ผลผลิต/ผลลัพธ์ ๑) ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ๒) มีนโยบายให้คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัยส่งเสริมงานวิจัยของคณาจารย์และนิสิตให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนในระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง ๓) ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของการผลิตบัณฑิตและนำผลการประเมินเสนอต่อคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย ๔) จัดทำสถิติผู้สำเร็จการศึกษาและการลาออกกลางคันเพื่อปรับปรุงในส่วนที่ควรปรับปรุง	การศึกษาและการลาออกกลางคันเพื่อปรับปรุงในส่วนที่ควรปรับปรุง ๒) ด้านการวิจัย ๑. กลยุทธ์การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ ๒. ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร ๓. กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุนการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ ๔. มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสม ๕. รายวิชาและหลักสูตรมีการประเมินอย่างเป็นระบบโดยผู้เรียน ๖. การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร ๗. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร ๘. ผู้สอนหรือภาควิชามีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน ๙. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์เก่าอย่างเพียงพอ ๑๐. เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ ๑๑. อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา ๑๒. การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปและวัฒนธรรม ๑๓. ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ๑๔. มีนโยบายให้คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัยส่งเสริมงานวิจัยของคณาจารย์และนิสิตให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนในระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง	

	๓) ด้านการบริการวิชาการ ๑. การประเมินผู้เรียนสะท้อนผล การเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของ หลักสูตร ๒. มีระบบการรวบรวมข้อมูล ป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่างเพียงพอ ๓. ผลประเมินการประกัน คุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด ๔. มีการประกันคุณภาพและการ พัฒนาอย่างต่อเนื่องของกระบวนการ การเรียนและการสอน รูปแบบและวิธีการ ประเมิน ๕. มีการประเมินตั้งแต่การ รับเข้า การติดตามความก้าวหน้าระหว่าง ศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา ๖. มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้ มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง ๗. ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัย ของสถาบัน ๘. การประเมินผู้เรียนใช้วิธีการที่ หลากหลาย ๙. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ของผู้บริหารสถาบัน ๑๐. การประเมินผู้เรียนมีเกณฑ์ อ้างอิง ๑๑. ประสิทธิภาพของการ สนับสนุนกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรที่จัด ขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ในพื้นฐานขององค์การ ๑๒. การปฏิบัติตามบทบาท หน้าที่ของสภาสถาบัน ๑๓. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากร ทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจน ตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา ๑๔. จัดกิจกรรมการอบรมและ พัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสาย สนับสนุนเพียงพอกับความต้องการของ บุคลากรของมหาวิทยาลัย ๑๕. มีระบบการรวบรวมข้อมูล ป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการ สาย	

	วิชาชีพ ผู้เรียนศิษย์เก่า และตลาดแรงงาน อย่างชัดเจน ๑๖. จัดประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและจัดสรรงานให้กับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ให้มีเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญทุกปี ๑๗. มีนโยบายส่งเสริมคณาจารย์สายวิชาการให้จัดทำเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัย เพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ ๑๘. ส่งเสริมขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจในการจัดทำผลงานวิชาการของคณาจารย์อย่างต่อเนื่อง ๔) ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ๑. หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ๒. อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ ๓. การบริการนิตยระดับปริญญาตรี ๔. แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ๕. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร ๖. ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ ๗. ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย ๘. ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ ๙. บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา ๑๐. บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ๑๑. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้	

	๑๒. มีระบบและกลไกการทำงาน บำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และจัด ประเมินผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความ เข้มแข็งของชุมชน ๑๓. จัดโครงการการทำงานบำรุง ศิลปะและวัฒนธรรม ๑๔. ปรับปรุงผลการประเมิน จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการทำนุ บำรุงศิลปวัฒนธรรมและเสริมสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม ๕) ด้านการบริหารจัดการ ๑. มีผลการพัฒนาเป็นจุดเด่นที่ ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน ๒. มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน คอมพิวเตอร์เพียงพอและทันสมัย ๓. มีผลการพัฒนาตามอัต ลักษณะของสถาบัน ๔. สิ่งแวดล้อมเชิงสุนทราภรณ์ และมาตรฐานความปลอดภัยเป็นไปตาม ข้อกำหนดในทุกด้าน ๕. มีการมอบหมายงาน เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพ และความเชี่ยวชาญ ๖. ความเหมาะสมของปณิธาน และวัตถุประสงค์ของสถาบันและความ เหมาะสมของวัตถุประสงค์ตามนโยบาย ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง ๗. มีห้องปฏิบัติการเพียงพอ และทันสมัย ๘. มีห้องสมุดเพียงพอและ ทันสมัย ๙. รณรงค์ ปลุกฝังให้คณาจารย์ และนิสิตนำปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และ อัตลักษณ์ ของ มหาวิทยาลัย ๑๐. ส่งเสริมผลการบริหารงาน ของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย ๑๑. พิจารณาผลการประเมิน ของแต่ละคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัย สงฆ์ให้เป็นไปตามพันธกิจและเอกลักษณ์ ด้วยวิธีสอบถามและสัมภาษณ์	

	๑๒. วางแผนกลยุทธ์การเรียนการสอน ๑๓. จัดทำกลยุทธ์การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ ๑๔. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องและนำผลการปฏิบัติกลับมาปรับปรุงและแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น ๑๕. จัดทำสถิตินิสิตที่สำเร็จการศึกษาและนิสิตที่มีงานทำในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ๑๖. พิจารณาผลการประเมินและมีนโยบายพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยมอบเป็นนโยบายของให้แก่คณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์ ๑๗. นำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง ๑๘. ปรับปรุงและพัฒนาส่วนที่ควรพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในทุกปี	
ส่วนที่ ๒ ตัวแบบ ๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ ๑. วางแผนระบบ (Planning) ขั้นตอนการวางแผนระบบเป็นความพยายามที่จะนิยามพฤติกรรมของระบบที่เราสนใจในอนาคตโดยทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและพยากรณ์ผลของทางเลือกตามที่เสนอขึ้นมารวมทั้งประเมินโอกาสที่มีอยู่การวิเคราะห์ความพยายามดังกล่าวจะนำไปสู่การนิยามขอบเขตและจำแนกประเภทวัตถุประสงค์ของระบบตลอดจนให้แนวทางเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การและการวัดประสิทธิผลองค์การ ๒. การวิเคราะห์ (System Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสำคัญขององค์ประกอบต่างๆในระบบ ๓. การสังเคราะห์ (System	๒) ออกแบบระบบ ๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ ๑. วางแผนระบบ (Planning) ขั้นตอนการวางแผนระบบเป็นความพยายามที่จะนิยามพฤติกรรมของระบบที่เราสนใจในอนาคตโดยทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและพยากรณ์ผลของทางเลือกตามที่เสนอขึ้นมารวมทั้งประเมินโอกาสที่มีอยู่การวิเคราะห์ความพยายามดังกล่าวจะนำไปสู่การนิยามขอบเขตและจำแนกประเภทวัตถุประสงค์ของระบบตลอดจนให้แนวทางเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การและการวัดประสิทธิผลองค์การ ๒. การวิเคราะห์ (System Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสำคัญขององค์ประกอบต่างๆในระบบ	ส่วนที่ ๒ ตัวแบบ ขั้นตอนการพัฒนาระบบ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องว่ามีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ มีการปรับสำนวนจากตัวแบบเป็นกระบวนการ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

Synthesis) เป็นการรวมองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันและกำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่ ๔. การสร้างรูปแบบหรือแบบจำลอง (System Modeling) เป็นการสร้างแบบจำลองของระบบเพื่อพยากรณ์ประสิทธิผลของระบบ ๕. การทดลองหรือทดสอบ (System Testing) เป็นการนำไปใช้ในชีวิตจริงโดยนำระบบไปใช้และหาวิธีการที่จะควบคุมระบบที่เหมาะสม โดยจะต้องมีผู้ตรวจสอบและวัดผลระบบที่นำไปใช้ว่าเหมาะสม เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด ๖. การปรับปรุงและพัฒนา ระบบ (Improvement and Development) เป็นขั้นตอนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะแปรเปลี่ยนการออกแบบไปสู่สภาพที่พร้อมจะปฏิบัติงานได้จริงโดยปกติแล้วระบบที่ได้รับการยอมรับ ๗. การนำไปใช้จริง (Implementation) หลังจากทีระบบได้รับการพัฒนาจนเป็นที่พอใจในสภาพแวดล้อมที่ได้ทำการทดสอบแล้วก็จำเป็นต้องนำไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง ๘. ขั้นตอนการประเมินระบบ (Systems Evaluation) หลังจากที่ได้มีการออกแบบระบบเพื่อนำไปใช้งานแล้วจะต้องมีการประเมินว่าระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามสถานการณ์จริงได้มากน้อยเพียงใดซึ่งในขั้นการประเมินนี้จะต้องมีการดำเนินการหลายครั้งจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้ความเห็นได้อย่างถูกต้องก่อนที่จะได้มีการนำระบบไปใช้ต่อไป ๒) กระบวนการพัฒนาระบบการศึกษาประกันคุณภาพการศึกษา ๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในแบ่งกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่ ๑. การควบคุมคุณภาพ	๓. การสังเคราะห์ (System Synthesis) เป็นการรวมองค์ประกอบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันและกำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่ ๔. การสร้างรูปแบบหรือแบบจำลอง (System Modeling) เป็นการสร้างแบบจำลองของระบบเพื่อพยากรณ์ประสิทธิผลของระบบ ๕. การทดลองหรือทดสอบ (System Testing) เป็นการนำไปใช้ในชีวิตจริงโดยนำระบบไปใช้และหาวิธีการที่จะควบคุมระบบที่เหมาะสม โดยจะต้องมีผู้ตรวจสอบและวัดผลระบบที่นำไปใช้ว่าเหมาะสม เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด ๖. การปรับปรุงและพัฒนา ระบบ (Improvement and Development) เป็นขั้นตอนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งจะแปรเปลี่ยนการออกแบบไปสู่สภาพที่พร้อมจะปฏิบัติงานได้จริงโดยปกติแล้วระบบที่ได้รับการยอมรับ ๗. การนำไปใช้จริง (Implementation) หลังจากทีระบบได้รับการพัฒนาจนเป็นที่พอใจในสภาพแวดล้อมที่ได้ทำการทดสอบแล้วก็จำเป็นต้องนำไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง ๘. ขั้นตอนการประเมินระบบ (Systems Evaluation) หลังจากที่ได้มีการออกแบบระบบเพื่อนำไปใช้งานแล้วจะต้องมีการประเมินว่าระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามสถานการณ์จริงได้มากน้อยเพียงใดซึ่งในขั้นการประเมินนี้จะต้องมีการดำเนินการหลายครั้งจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้ความเห็นได้อย่างถูกต้องก่อนที่จะได้มีการนำระบบไปใช้ต่อไป ๒) กระบวนการพัฒนาระบบการศึกษาประกันคุณภาพการศึกษา ๑) การประกันคุณภาพ	

(Quality Control) เป็นกระบวนการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยมีการศึกษาและเตรียมการ ๒. การตรวจสอบ (Quality Audit) เป็นการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการโดยตรวจสอบ และ ทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ๓. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน ๒) การประกันคุณภาพ การศึกษายนอกแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่ ๑. การตรวจสอบคุณภาพเป็นตรวจสอบการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ๒. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น เป็นการประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment) ๓. การให้การรับรองคุณภาพ การศึกษาแก่สถานศึกษานั้นๆการประเมินในส่วนนี้เป็นการดำเนินการโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์กรมหาชน ๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ๑. กิจกรรมพัฒนาระบบการประกัน	การศึกษาภายในแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่ ๑. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นกระบวนการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยมีการศึกษาและเตรียมการ ๒. การตรวจสอบ (Quality Audit) เป็นการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการโดยตรวจสอบ และ ทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ๓. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน ๒) การประกันคุณภาพ การศึกษายนอกแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่ ๑. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นตรวจสอบการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ๒. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น เป็นการประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment) ๓. การให้การรับรองคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษานั้นๆการประเมินในส่วนนี้เป็นการดำเนินการโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ	

คุณภาพ”	ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน ๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ๑.โครงการผลิตบัณฑิต : โครงการสัมมนาทางวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ครั้งที่ ๑) (ปฐมนิเทศนิสิตประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑) ๒.โครงการวิจัย : โครงการประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) ของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๓.โครงการบริการวิชาการ : โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษา) ๔.โครงการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม : โครงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ๕.โครงการบริหารจัดการ : โครงการทัศนศึกษาดูงานการบริหารงานของสวนนงนุช จังหวัดชลบุรี	๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องว่าถูกต้องเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้และเห็นควรให้ปรับโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพเพิ่มทั้ง ๕ ด้าน โดยผู้วิจัยได้ปรับโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็น ๕ ด้าน ได้แก่ ๑.โครงการผลิตบัณฑิต : โครงการสัมมนาทางวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ครั้งที่ ๑) (ปฐมนิเทศนิสิต ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑) ๒. โครงการวิจัย : โครงการประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) ของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๓.โครงการบริการวิชาการ : โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษา) ๔.โครงการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม : โครงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ๕.โครงการบริหารจัดการ : โครงการทัศนศึกษาดูงานการบริหารงานของสวนนงนุช จังหวัดชลบุรี

ส่วนที่ ๓ การนำไปใช้ ประกอบด้วย ๑) การเตรียมการดำเนินงาน ๒) การดำเนินงาน ๓) การประเมินผลการดำเนินงาน มีรายละเอียดดังนี้ ๑) การเตรียมการดำเนินงาน ๑.๑ กำหนดพื้นที่ดำเนินงาน และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ (สถานที่) ๑.๒ กำหนดหน้าที่ของบุคลากรที่ร่วมโครงการ (บุคคล) ๑.๓ กำหนดการกิจกรรมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ๑.๔ กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้อุปโภค บริโภค (อาหาร) ๒) การดำเนินงาน ๒.๑ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ กำหนดนโยบาย ๒.๒ ผู้อำนวยการสำนักประกันคุณภาพการศึกษา ๒.๓ ผู้ดำเนินกิจกรรมเป็นวิทยากรจาก สกอ./สมศ./วิทยากรจากมหาวิทยาลัยตัวอย่าง ๒.๔ ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ/คณบดีทั้ง ๔ คณะ / หัวหน้าภาควิชา / ผู้อำนวยการหลักสูตร ๓) การประเมินผลการดำเนินงาน ๓.๑ มีการประเมินก่อนการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไปใช้ ๓.๒ มีการประเมินขณะดำเนินงานตามกระบวนการ ๓.๓ มีการประเมินหลังการนำกระบวนการไปใช้	๓) การนำระบบไปใช้ ประกอบด้วย ๑) การเตรียมการดำเนินงาน ๒) การดำเนินงาน ๓) การประเมินผลการดำเนินงาน มีรายละเอียด ดังนี้ ๑) การเตรียมการดำเนินงาน ๑.๑ กำหนดพื้นที่ดำเนินงาน และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ (สถานที่) ๑.๒ กำหนดหน้าที่ของบุคลากรที่ร่วมโครงการ (บุคคล) ๑.๓ กำหนดการกิจกรรมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ๑.๔ กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้อุปโภค บริโภค (อาหาร) ๒) การดำเนินงาน ๒.๑ อธิการบดี/รองอธิการบดี/คณบดี/หัวหน้าภาควิชา ๒.๒ ผู้อำนวยการสำนักประกันคุณภาพการศึกษา ๒.๓ ผู้ดำเนินกิจกรรมเป็นวิทยากรจาก สกอ./สมศ./วิทยากรจากสาขาวิชาต่างๆ ๒.๔ ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ/คณบดีทั้ง ๔ คณะ / หัวหน้าภาควิชา / ผู้อำนวยการหลักสูตร/คณาจารย์/เจ้าหน้าที่/นิสิต ๓) การประเมินผลการดำเนินงาน ๓.๑ มีการประเมินก่อนการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไปใช้ ๓.๒ มีการประเมินขณะดำเนินงานตามกระบวนการ ๓.๓ มีการประเมินหลังการนำกระบวนการไปใช้	ส่วนที่ ๓ การนำไปใช้ ประกอบด้วย ๑) การเตรียมการดำเนินงาน ๒) การดำเนินงาน ๓) การประเมินผลการดำเนินงาน ผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องว่าถูกต้องเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริง
ส่วนที่ ๔ เจ็อนไขความสำเร็จ จากกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยผู้วิจัยได้นำมาเขียนเป็นฉบับร่างที่ ๑	๔) การประเมินผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย ๔.๑ ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับสถาบันของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	ส่วนที่ ๔ เจ็อนไขการพัฒนา ระบบผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นสอดคล้องว่าถูกต้องเหมาะสม สามารถนำไปใช้ได้จริงแต่ต้องปรับกระบวนการพัฒนาโดย

	๔.๒ ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับสถาบันของสำนักงานสมศ. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)	ปรับให้เป็นกระบวนการที่เป็นขั้นตอนในการจัดทำฉบับที่ ๑/ฉบับที่ ๒ และฉบับสมบูรณ์

๔.๓ ผลการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยฉบับสมบูรณ์

๔.๓.๑ ผลการตรวจสอบตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยการแจกแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๒๖๐ รูป/คน จำแนกตามสถานภาพ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งการปฏิบัติงาน และประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพโดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์สำเร็จรูป หาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) มีรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๔ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๕๘ แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้บริหารและอาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๒๖๐ รูป/คน จำแนกตามสถานภาพทั่วไป

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
บรรพชิต	๑๔๗	๕๖.๕
คฤหัสถ์	๑๑๓	๔๓.๕
รวม	๒๖๐	๑๐๐.๐
อายุ	จำนวน	ร้อยละ
๓๑-๔๐ ปี	๙๔	๓๖.๒
๔๑-๕๐ ปี	๑๒๑	๔๖.๕
๕๑-๖๐ ปี	๔๕	๑๗.๓
รวม	๒๖๐	๑๐๐.๐
ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	๗	๒.๗
ปริญญาโท	๙๐	๓๔.๖
ปริญญาเอก	๑๖๓	๖๒.๗
รวม	๒๖๐	๑๐๐.๐
ตำแหน่งการปฏิบัติงาน	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	๙๑	๓๕.๐
อาจารย์	๑๖๙	๖๕.๐
รวม	๒๖๐	๑๐๐.๐
ประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพ	จำนวน	ร้อยละ
๑-๕ ปี	๑๑๙	๔๕.๘
๖-๑๐ ปี	๙๖	๓๖.๙
๑๑ ปีขึ้นไป	๔๕	๑๗.๓
รวม	๒๖๐	๑๐๐.๐

จากตารางที่ ๔.๕๘ ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำแนกได้ ดังนี้

สถานภาพ ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่มีสถานภาพเป็นบรรพชิต จำนวน ๑๔๗ รูป คิดเป็นร้อยละ ๕๖.๕ คฤหัสถ์ จำนวน ๑๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๕

อายุ ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่มีอายุ ๔๑-๕๐ ปี จำนวน ๑๒๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๕ อายุ ๓๑-๔๐ ปี จำนวน ๙๔ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๒ และอายุ ๕๑-๖๐ ปี จำนวน ๔๕ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓

ระดับการศึกษา ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาเอก จำนวน ๑๖๓ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๗ ปริญญาโท จำนวน ๙๐ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๔.๖ และปริญญาตรี จำนวน ๗ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๒.๗

ตำแหน่งการปฏิบัติงาน ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่มีตำแหน่งการปฏิบัติงานเป็นอาจารย์ ๑๖๙ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๐ และผู้บริหาร ๙๑ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๐

ประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพ ผู้บริหารและอาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพ ๑-๕ ปี จำนวน ๑๑๙ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘ ประสบการณ์ ๖-๑๐ ปีจำนวน ๙๖ รูป/คน คิดเป็นร้อยละ ๓๖.๙ และประสบการณ์ ๑๑ ปีขึ้นไป จำนวน ๔๕ รูป/คนคิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓

๔.๓.๒ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพ การศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย ๑ ส่วนนำ ส่วนที่ ๒ ตัวแบบ ส่วนที่ ๓ การนำไปใช้ ส่วนที่ ๔ เงื่อนไขของเงื่อนไขการพัฒนาระบบทำการตรวจสอบใน ๔ ด้าน ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม ความถูกต้อง โดยการวิเคราะห์จากการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division) ได้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ ๔.๕ ดังนี้

ตารางที่ ๔.๕๙ ผลการวิเคราะห์จากการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division) ของการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาพรวม

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	ความเป็นประโยชน์		ความเป็นไปได้		ความเหมาะสม		ความถูกต้อง		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
๑) การวิเคราะห์ระบบ	๔.๐๕	๐.๗๖	๔.๐๕	๐.๗๖	๔.๐๖	๐.๗๖	๔.๐๗	๐.๗๖	มาก
๒) ออกแบบระบบ	๔.๐๕	๐.๘๔	๔.๐๕	๐.๘๕	๔.๐๖	๐.๘๔	๔.๐๘	๐.๘๓	มาก
๓) การนำระบบไปใช้	๔.๐๒	๐.๕๖	๔.๐๓	๐.๕๖	๔.๐๔	๐.๕๖	๔.๐๔	๐.๕๖	มาก
๔) การประเมินผลการทำงาน	๔.๐๖	๐.๔๔	๔.๐๗	๐.๔๕	๔.๐๘	๐.๔๕	๔.๐๙	๐.๔๕	มาก
รวม	๔.๐๕	๐.๖๕	๔.๐๕	๐.๖๕	๔.๐๖	๐.๖๕	๔.๐๗	๐.๖๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๕๙ พบว่า ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับ

มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.65)

ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.65) ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเหมือนกัน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.65)

การวิเคราะห์ระบบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.66) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.66) ด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเหมือนกัน ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.66)

ออกแบบระบบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.83) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.84) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.84) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.85)

การนำระบบไปใช้ของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความเหมาะสมและด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.56) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.56) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.56)

การประเมินผลการดำเนินงานระบบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.45) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.45) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.45) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.44)

๔.๓.๒.๑ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของส่วนนำ

การวิเคราะห์ระบบ วิเคราะห์จากการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division) ได้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ ๔.๖ ดังนี้
ตารางที่ ๔.๖๐ ผลการวิเคราะห์จากการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division) ของการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในภาพรวม

การวิเคราะห์ระบบ	ความเป็นประโยชน์		ความเป็นไปได้		ความเหมาะสม		ความถูกต้อง		ระดับ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
๑) องค์ประกอบหลักด้านมนุษย์									
๑. การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน	๓.๙๒	.๗๘๖	๓.๙๒	.๗๘๗	๓.๙๓	.๗๘๘	๓.๙๔	.๗๘๘	มาก

๒. ความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่สอบคัดเลือกกับนักศึกษาโควตา	๔.๐๓	.๗๕๘	๔.๐๓	.๗๕๘	๔.๐๔	.๗๕๗	๔.๐๕	.๗๕๗	มาก
๓. ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก	๔.๑๐	.๗๓๒	๔.๑๐	.๗๓๔	๔.๑๑	.๗๓๓	๔.๑๑	.๗๓๕	มาก
๔. ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย	๔.๑๕	.๗๙๕	๔.๑๖	.๗๙๔	๔.๑๙	.๗๗๒	๔.๒๐	.๗๗๐	มาก
๕. มีวิธีการที่หลากหลายรวมถึงความเหมาะสมของแต่ละวิธีการของการคัดเลือก	๔.๒๕	.๗๖๒	๔.๒๕	.๗๖๒	๔.๒๗	.๗๔๙	๔.๒๘	.๗๔๖	มาก
๖. ผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบสถาบันมีคุณค่ามาก	๓.๙๘	.๙๘๐	๓.๙๙	.๙๘๐	๓.๙๙	.๙๘๐	๔.๐๐	.๙๘๐	มาก
๗. การจัดเตรียมหนังสือวารสารทางการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาและการวิจัย และมีปริมาณที่เหมาะสม	๓.๗๒	.๙๕๖	๓.๗๓	.๙๕๘	๓.๗๕	.๙๖๐	๓.๗๖	.๙๖๒	มาก
๘. ขนาดและประสิทธิผลของห้องสมุด และความเหมาะสมของอุปกรณ์และการติดตั้ง	๓.๘๕	๑.๐๓๒	๓.๘๖	๑.๐๒๘	๓.๘๗	๑.๐๒๖	๓.๘๘	๑.๐๒๒	มาก
๙. มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนิสิตและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน	๔.๓๗	.๗๘๒	๔.๓๗	.๗๘๒	๔.๓๙	.๗๖๕	๔.๓๙	.๗๖๕	มาก
๑๐. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่น่าพอใจ	๓.๙๘	.๙๕๔	๓.๙๙	.๙๕๕	๔.๐๐	.๙๕๕	๔.๐๑	.๙๕๗	มาก
๑๑. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา	๔.๑๑	.๗๖๐	๔.๑๑	.๗๖๐	๔.๑๒	.๗๕๙	๔.๑๓	.๗๕๘	มาก
๑๒. การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม	๔.๒๖	.๗๐๔	๔.๒๘	.๖๙๙	๔.๒๘	.๖๙๙	๔.๒๘	.๗๐๐	มาก
๑๓. ผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย	๔.๑๘	.๗๑๔	๔.๑๙	.๗๐๔	๔.๑๙	.๗๐๔	๔.๒๒	.๖๙๗	มาก

๑๔. ความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุงสุขภาพจิตและสุขภาพกายของนักศึกษา	๔.๑๖	.๖๙๓	๔.๑๘	.๖๙๓	๔.๑๘	.๖๙๕	๔.๒๐	.๖๙๑	มาก
๑๕. ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร	๓.๙๕	.๙๓๙	๓.๙๙	.๙๑๑	๔.๐๑	.๘๙๖	๔.๐๓	.๘๘๑	มาก
๑๖. สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้ และความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ	๓.๘๔	.๘๘๐	๓.๘๙	.๘๖๐	๓.๘๙	.๘๖๓	๓.๙๕	.๘๕๑	มาก
๑๗. การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน	๔.๐๐	.๘๐๓	๔.๐๔	.๗๖๗	๔.๐๕	.๗๗๐	๔.๐๘	.๗๔๙	มาก
๑๘. ระบบกำกับประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย	๔.๐๓	.๘๓๑	๔.๐๘	.๗๙๒	๔.๐๘	.๗๙๔	๔.๑๒	.๗๖๙	มาก
๑๙. มีภาระงานบุคลากรและระบบงานที่สนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน	๔.๑๒	.๗๒๖	๔.๑๔	.๗๐๖	๔.๑๔	.๗๐๖	๔.๑๕	.๖๙๗	มาก
๒๐. ให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจะเห็นจากกิจกรรมการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	๔.๐๗	.๘๑๙	๔.๑๐	.๘๒๖	๔.๑๐	.๘๒๖	๔.๑๒	.๘๐๔	มาก
๒๑. จัดทำรายงานการประเมินตนเองรวมถึงวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (TQF)	๔.๑๓	.๗๗๓	๔.๑๓	.๗๗๗	๔.๑๔	.๗๗๙	๔.๑๕	.๗๗๗	มาก
๒๒. กระบวนการเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์การเรียนรู้ระดับสถาบัน คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย	๔.๒๐	.๘๗๓	๔.๒๒	.๘๕๓	๔.๒๒	.๘๕๓	๔.๒๔	.๘๒๘	มาก
๒๓. ติดตามนิสิตที่ปฏิบัติศาสนกิจก่อนสำเร็จการศึกษา รวมถึงการประเมินนิสิตที่มีงานทำในรอบ ๑ ปีและนำผลการประเมินมาปรับปรุง	๔.๑๓	.๙๘๒	๔.๑๖	.๙๔๕	๔.๑๘	.๙๔๒	๔.๒๑	.๙๐๒	มาก

๒๔. ประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร	๔.๑๔	.๗๙๘	๔.๑๖	.๘๐๒	๔.๑๙	.๗๘๗	๔.๒๐	.๗๘๕	มาก
๒๕. มหาวิทยาลัยส่งเสริมการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความชัดเจน	๔.๐๐	.๗๔๘	๔.๐๒	.๗๔๘	๔.๐๖	.๗๔๖	๔.๐๗	.๗๔๕	มาก
๒๖. จัดประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยในฐานะผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี	๔.๑๒	.๘๕๗	๔.๑๓	.๘๕๕	๔.๑๗	.๘๔๑	๔.๒๐	.๘๑๗	มาก
๒๗. นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	๔.๐๕	.๙๕๗	๔.๐๕	.๙๕๗	๔.๐๙	.๙๕๔	๔.๑๒	.๙๓๔	มาก
๒๘. มหาวิทยาลัยนำข้อกำหนดของหลักสูตรมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจจัดทำเป็นนโยบายส่งเสริมให้แต่ละคณะได้ปฏิบัติตาม	๔.๐๙	.๘๗๔	๔.๑๐	.๘๖๖	๔.๑๕	.๘๕๙	๔.๑๗	.๘๔๙	มาก
๒๙. ประเมินและปรับปรุงข้อกำหนดของหลักสูตรรวมถึงการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง	๔.๐๔	.๕๙๘	๔.๐๕	.๖๐๑	๔.๐๖	.๖๐๓	๔.๐๖	.๖๐๖	มาก
๓๐. มีนโยบายให้หลักสูตรได้จัดทำข้อกำหนดของหลักสูตรในทุกหลักสูตรเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้	๔.๑๑	.๖๙๗	๔.๑๒	.๖๙๙	๔.๑๔	.๖๘๙	๔.๑๔	.๖๙๑	มาก
๓๑. จัดเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนวการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย	๓.๘๘	.๙๖๗	๓.๘๙	.๙๖๒	๓.๙๐	.๙๖๐	๓.๙๒	.๙๕๕	มาก
๓๒. พัฒนาหลักสูตร คณะวิทยาเขต วิทยาลัย เพื่อให้	๔.๑๗	.๘๕๔	๔.๑๗	.๘๕๔	๔.๑๘	.๘๕๒	๔.๑๘	.๘๕๑	มาก

เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในอนาคต									
๓๓. หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์ เพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	๔.๒๓	.๗๓๘	๔.๒๓	.๗๓๘	๔.๒๕	.๗๓๔	๔.๒๕	.๗๓๔	มาก
๓๔. จัดกิจกรรมพัฒนานิสิตระดับปริญญาตรีให้มีความผูกพันกับผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่มากยิ่งขึ้น	๔.๑๔	.๗๔๓	๔.๑๔	.๗๔๓	๔.๑๕	.๗๔๔	๔.๑๕	.๗๔๖	มาก
๓๕. มหาวิทยาลัยจัดสวัสดิการต่างๆ รวมถึงทุนการศึกษาเพื่อเป็นการสนับสนุนผู้เรียนให้มีความสะดวกในการเรียนมากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ	๔.๐๔	.๘๓๗	๔.๐๔	.๘๔๐	๔.๐๕	.๘๔๒	๔.๐๕	.๘๔๔	มาก
๓๖. จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาย่างเพียงพอ	๔.๑๐	.๘๕๘	๔.๑๐	.๘๖๐	๔.๑๑	.๘๕๙	๔.๑๒	.๘๕๒	มาก
๓๗. มีระบบการดูแลและแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับคำปรึกษา และ ข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำกลับมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง	๓.๙๖	.๗๘๐	๓.๙๗	.๗๘๐	๓.๙๗	.๗๘๓	๔.๐๐	.๗๗๙	มาก
๓๘. สร้างเครือข่ายและทำ MOU ร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ	๔.๐๐	.๗๖๔	๔.๐๑	.๗๖๓	๔.๐๑	.๗๖๓	๔.๐๓	.๗๕๘	มาก
๓๙. สำรวจและส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตโดยพิจารณา	๓.๙๒	.๙๒๒	๓.๙๒	.๙๒๒	๓.๙๓	.๙๒๓	๔.๐๒	.๘๔๕	มาก

ค่าใช้จ่ายของห้องสมุด									
๔๐. มินิโอบายให้หนังสือเข้าใช้ บริการห้องสมุดเพื่อสืบค้น ข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความรู้ใน ด้านต่างๆ แก่ผู้เรียน	๔.๐๕	.๗๔๔	๔.๐๕	.๗๔๔	๔.๐๗	.๗๔๕	๔.๐๗	.๗๔๘	มาก
๔๑. ประเมินผลผลิตและ ผลลัพธ์ของการผลิตบัณฑิต และนำผลการประเมินเสนอ ต่อ คณะกรรมการ ของ มหาวิทยาลัย	๔.๐๕	.๖๙๐	๔.๐๕	.๖๙๓	๔.๐๖	.๖๙๒	๔.๐๖	.๖๙๕	มาก
๔๒. จัดทำสถิติผู้สำเร็จ การศึกษาและการลาออก กลางคันเพื่อปรับปรุงในส่วน ที่ควรปรับปรุง	๔.๐๙	.๘๑๐	๔.๑๐	.๘๑๒	๔.๑๑	.๘๑๓	๔.๑๒	.๘๐๖	มาก
รวม	๔.๐๖	๐.๘๑	๔.๐๗	๐.๘๑	๔.๐๘	๐.๘๐	๔.๑๐	๐.๘๐	มาก
๒) ด้านการวิจัย									
๑. กลยุทธ์การเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และ สามารถใช้ความรู้ในเชิง วิชาการ	๔.๑๐	.๗๕๗	๔.๑๐	.๗๕๖	๔.๑๑	.๗๕๕	๔.๑๒	.๗๕๖	มาก
๒. ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมใน การพัฒนา ทบทุน และ ปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร	๔.๐๑	.๗๒๕	๔.๐๑	.๗๒๗	๔.๐๒	.๗๓๐	๔.๐๓	.๗๓๒	มาก
๓. กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ ใช้คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุ้น การเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	๔.๐๓	.๘๒๘	๔.๐๓	.๘๓๑	๔.๐๓	.๘๓๑	๔.๐๕	.๘๓๔	มาก
๔. มีการประเมินหลักสูตร สม่ำเสมอในช่วงเวลาที่ เหมาะสม	๔.๐๑	.๘๓๔	๔.๐๑	.๘๓๖	๔.๐๒	.๘๔๐	๔.๐๓	.๘๓๕	มาก
๕. รายวิชาและหลักสูตรมีการ ประเมินอย่างเป็นระบบโดย ผู้เรียน	๔.๐๐	.๘๓๑	๔.๐๑	.๘๓๔	๔.๐๑	.๘๓๖	๔.๐๓	.๘๓๑	มาก
๖. การประเมินผู้เรียนสะท้อน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ เนื้อหาของหลักสูตร	๓.๙๗	.๘๕๘	๓.๙๗	.๘๕๘	๓.๙๘	.๘๕๒	๔.๐๐	.๘๕๔	มาก
๗. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการ พัฒนา ทบทุน และปรับปรุง หลักสูตรของหลักสูตร	๔.๐๘	.๘๔๑	๔.๐๘	.๘๔๑	๔.๐๘	.๘๔๑	๔.๐๙	.๘๔๐	มาก
๘. ผู้สอนหรือภาคีศึกษามีกล ยุทธ์การเรียนและการสอนที่ ชัดเจน	๔.๐๑	.๗๘๖	๔.๐๑	.๗๘๖	๔.๐๒	.๗๙๑	๔.๐๒	.๗๙๑	มาก

๙. มีระบบการรวบรวมข้อมูล ป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์ เก่าอย่างเพียงพอ	๔.๐๘	.๗๖๙	๔.๐๘	.๗๗๑	๔.๐๘	.๗๗๑	๔.๑๑	.๗๖๔	มาก
๑๐. เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผู้เรียน มีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ	๔.๐๙	.๗๗๔	๔.๐๙	.๗๗๖	๔.๐๙	.๗๗๖	๔.๑๐	.๗๘๐	มาก
๑๑. อัตราการสำเร็จการศึกษา ของนิสิตนักศึกษา	๔.๐๗	.๗๓๕	๔.๐๗	.๗๓๗	๔.๐๘	.๗๓๖	๔.๐๙	.๗๓๘	มาก
๑๒. การพัฒนาสุนทรียภาพใน มิติทางศิลปะและวัฒนธรรม	๓.๙๘	.๗๘๑	๓.๙๙	.๗๘๓	๔.๐๐	.๗๘๔	๔.๐๐	.๗๘๘	มาก
๑๓. ประเมินผลผลิตและ ผลลัพธ์ของระดับงานวิจัยของ อาจารย์และผู้เรียนอย่าง ต่อเนื่อง	๓.๙๖	.๗๗๒	๓.๙๖	.๗๗๕	๓.๙๗	.๗๗๕	๓.๙๙	.๗๗๔	มาก
๑๔. มีนโยบายให้คณะ วิทยา เขตและวิทยาลัยส่งเสริม งานวิจัยของคณาจารย์และ นิสิต ให้ เผย แ พ ร် ต่ อ สาธารณชนในระดับชาติและ นานาชาติอย่างต่อเนื่อง	๔.๐๕	.๘๑๑	๔.๐๕	.๘๑๑	๔.๐๖	.๘๑๐	๔.๐๖	.๘๑๐	มาก
รวม	๔.๐๓	.๗๙๓	๔.๐๓	.๗๙๔	๔.๐๓	.๗๙๔	๔.๐๕	.๗๙๔	มาก
๓) ด้านการบริการวิชาการ									
๑. การประเมินผู้เรียนสะท้อน ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและ เนื้อหาของหลักสูตร	๔.๐๐	.๗๕๘	๔.๐๐	.๗๕๘	๔.๐๐	.๗๕๘	๔.๐๐	.๗๕๘	มาก
๒. มีระบบการรวบรวมข้อมูล ป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่างเพียงพอ	๔.๑๐	.๗๔๗	๔.๑๐	.๗๔๙	๔.๑๑	.๗๔๘	๔.๑๒	.๗๕๒	มาก
๓. ผลประเมินการประกัน คุณภาพภายในรับรองโดยต้น สังกัด	๔.๐๔	.๗๑๐	๔.๐๔	.๗๑๐	๔.๐๔	.๗๑๐	๔.๐๔	.๗๑๐	มาก
๔. มีการประกันคุณภาพและ การพัฒนาอย่างต่อเนื่องของ กระบวนการเรียนและการ สอน รูปแบบและวิธีการ ประเมิน	๔.๐๔	.๘๑๙	๔.๐๔	.๘๑๙	๔.๐๔	.๘๒๑	๔.๐๔	.๘๒๑	มาก
๕. มีการประเมินตั้งแต่การ รับเข้า การติดตาม ความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา	๔.๐๐	.๗๗๑	๔.๐๐	.๗๗๑	๔.๐๐	.๗๗๔	๔.๐๐	.๗๗๔	มาก
๖. มีการนำข้อมูลป้อนกลับ จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ใน	๔.๒๐	.๗๒๔	๔.๒๐	.๗๒๔	๔.๒๑	.๗๒๑	๔.๒๑	.๗๒๑	มาก

การปรับปรุง									
๗. ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน	๔.๐๐	.๙๐๙	๔.๐๐	.๙๐๙	๔.๐๑	.๙๐๙	๔.๐๑	.๙๐๙	มาก
๘. การประเมินผู้เรียนใช้วิธีการที่หลากหลาย	๔.๐๗	.๘๓๘	๔.๐๗	.๘๔๒	๔.๐๘	.๘๓๔	๔.๐๙	.๘๓๖	มาก
๙. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน	๔.๒๔	.๗๕๒	๔.๒๔	.๗๕๒	๔.๒๕	.๗๔๐	๔.๒๕	.๗๔๐	มาก
๑๐. การประเมินผู้เรียนมีเกณฑ์อ้างอิง	๔.๒๑	.๗๓๙	๔.๒๑	.๗๓๙	๔.๒๑	.๗๓๖	๔.๒๑	.๗๓๖	มาก
๑๑. ประสิทธิภาพของการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตร ที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ในพื้นฐานขององค์การ	๔.๑๐	.๘๖๔	๔.๑๐	.๘๖๔	๔.๑๐	.๘๖๔	๔.๑๐	.๘๖๔	มาก
๑๒. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบัน	๔.๑๘	.๗๙๓	๔.๑๘	.๗๙๓	๔.๑๘	.๗๙๓	๔.๑๘	.๗๙๓	มาก
๑๓. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา	๔.๒๘	.๖๕๐	๔.๒๘	.๖๕๒	๔.๒๘	.๖๕๒	๔.๒๘	.๖๕๒	มาก
๑๔. จัดกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุน เพียงพอกับความต้องการของบุคลากรของมหาวิทยาลัย	๔.๐๖	.๗๔๙	๔.๐๗	.๗๔๘	๔.๐๗	.๗๔๘	๔.๐๗	.๗๔๘	มาก
๑๕. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการ สายวิชาชีพ ผู้เรียน ศิษย์เก่า และตลาดแรงงานอย่างชัดเจน	๔.๐๙	.๖๘๓	๔.๐๙	.๖๘๖	๔.๑๐	.๖๘๘	๔.๑๐	.๖๘๘	มาก
๑๖. จัดประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและจัดสรรงานให้กับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ให้มีเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญทุกปี	๓.๙๗	.๖๗๒	๓.๙๘	.๖๗๕	๓.๙๘	.๖๗๘	๓.๙๘	.๖๗๘	มาก

๑๗. มินิโอบายส่งเสริมคณาจารย์สายวิชาการให้จัดทำเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัย เพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ	๓.๘๗	.๗๔๔	๓.๘๗	.๗๔๘	๓.๘๗	.๗๔๘	๓.๘๘	.๗๕๑	มาก
๑๘. ส่งเสริมขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจในการจัดทำผลงานวิชาการของคณาจารย์อย่างต่อเนื่อง	๓.๙๖	.๗๑๕	๓.๙๗	.๗๑๙	๓.๙๗	.๗๒๑	๓.๙๗	.๗๒๑	มาก
รวม	๔.๐๗	.๗๕๗	๔.๐๘	.๗๕๘	๔.๐๘	.๗๕๗	๔.๐๘	.๗๕๘	มาก
๔) ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม									
๑.หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต	๔.๐๑	.๗๒๕	๔.๐๒	.๗๒๔	๔.๐๒	.๗๒๔	๔.๐๒	.๗๒๔	มาก
๒. อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ	๓.๙๕	.๖๙๓	๓.๙๖	.๖๙๓	๓.๙๖	.๖๙๖	๓.๙๗	.๖๙๙	มาก
๓. การบริการนิสิตระดับปริญญาตรี	๓.๙๕	.๗๑๒	๓.๙๖	.๗๑๕	๓.๙๖	.๗๑๕	๓.๙๖	.๗๑๘	มาก
๔. แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	๓.๙๙	.๗๑๑	๔.๐๐	.๗๑๑	๔.๐๐	.๗๑๗	๔.๐๑	.๗๑๙	มาก
๕. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร	๓.๙๖	.๗๖๕	๓.๙๗	.๗๖๕	๓.๙๘	.๗๖๑	๓.๙๙	.๗๖๓	มาก
๖. ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์	๓.๘๗	.๘๙๒	๓.๘๗	.๘๙๕	๓.๘๘	.๘๙๙	๓.๘๙	.๙๐๐	มาก
๗. ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย	๓.๙๒	.๙๕๑	๓.๙๒	.๙๕๑	๓.๙๓	.๙๕๖	๓.๙๔	.๙๕๑	มาก
๘. ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ	๔.๑๙	.๕๕๒	๔.๒๐	.๕๕๓	๔.๒๑	.๕๖๐	๔.๒๒	.๕๕๙	มาก
๙. บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา	๔.๐๒	.๖๒๔	๔.๐๓	.๖๒๖	๔.๐๓	.๖๒๙	๔.๐๔	.๖๒๔	มาก
๑๐. บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ	๔.๐๒	.๕๗๐	๔.๐๒	.๕๗๓	๔.๐๔	.๕๗๖	๔.๐๔	.๕๗๘	มาก
๑๑. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้	๔.๐๗	.๕๒๖	๔.๐๘	.๕๒๘	๔.๑๑	.๕๔๖	๔.๑๑	.๕๔๘	มาก

๑๒. มีระบบและกลไกการทำงาน บำรุง ศิลปะ และ วัฒนธรรม และจัดประเมินผล การเรียนรู้และเสริมสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชน	๔.๐๙	.๕๖๔	๔.๑๐	.๕๖๖	๔.๑๑	.๕๗๔	๔.๑๑	.๕๗๖	มาก
๑๓. จัดโครงการการทำงาน บำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	๔.๐๙	.๕๒๘	๔.๐๙	.๕๓๑	๔.๑๐	.๕๓๓	๔.๑๑	.๕๓๔	มาก
๑๔. ปรับปรุงผลการประเมิน จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้าน การทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรม และเสริมสร้างความสัมพันธ์ กับชุมชน/สังคม	๔.๐๓	.๖๓๐	๔.๐๓	.๖๓๓	๔.๐๓	.๖๓๓	๔.๐๓	.๖๓๖	มาก
รวม	๔.๐๑	.๖๗๔	๔.๐๑	.๖๗๖	๔.๐๒	.๖๗๙	๔.๐๓	.๖๘๐	มาก
๕) ด้านการบริหารจัดการ									
๑. มีผลการพัฒนาเป็นจุดเด่น ที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ ของสถาบัน	๓.๙๕	.๗๑๗	๓.๙๕	.๗๒๐	๓.๙๕	.๗๒๐	๓.๙๕	.๗๒๓	มาก
๒. มีสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอ และทันสมัย	๔.๑๐	.๖๕๐	๔.๑๐	.๖๕๒	๔.๑๐	.๖๕๒	๔.๑๑	.๖๕๕	มาก
๓. มีผลการพัฒนาตามอัต ถลักษณ์ของสถาบัน	๔.๒๐	.๖๓๙	๔.๒๐	.๖๔๐	๔.๒๐	.๖๔๐	๔.๒๑	.๖๔๒	มาก
๔. สิ่งแวดล้อมเชิงสุขอนามัย และมาตรฐานความปลอดภัย เป็นไปตามข้อกำหนดในทุก ด้าน	๔.๐๘	.๖๗๙	๔.๐๘	.๖๘๑	๔.๐๙	.๖๘๐	๔.๑๐	.๖๘๒	มาก
๕. มีการมอบหมายงาน เหม ะ ส ม กับ ค วาม ร ู้ ความสามารถ ประสพการณ์ และความเชี่ยวชาญ	๓.๙๕	.๗๖๗	๓.๙๖	.๗๖๗	๓.๙๗	.๗๖๘	๓.๙๗	.๗๖๘	มาก
๖. ความเหมาะสมของ ปณิธานและวัตถุประสงค์ของ สถาบันและความเหมาะสม ของวัตถุประสงค์ตามนโยบาย ทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	๔.๐๕	.๗๖๐	๔.๐๕	.๗๕๙	๔.๐๖	.๗๕๙	๔.๐๗	.๗๕๘	มาก
๗. มีห้องปฏิบัติการเพียงพอ และทันสมัย	๔.๑๐	.๗๓๒	๔.๑๐	.๗๓๔	๔.๑๑	.๗๓๓	๔.๑๑	.๗๓๕	มาก
๘. มีห้องสมุดเพียงพอและ ทันสมัย	๔.๑๕	.๗๙๗	๔.๑๕	.๗๙๕	๔.๑๖	.๗๙๔	๔.๑๗	.๗๙๒	มาก
๙. รณรงค์ ป ลูก ผิง ให้ คณาจารย์ และ นิสิต นำ	๔.๒๕	.๗๕๘	๔.๒๕	.๗๕๘	๔.๒๖	.๗๕๕	๔.๒๖	.๗๕๕	มาก

ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของ มหาวิทยาลัย									
๑๐. ส่งเสริมผลการ บริหารงานของคณะ วิทยา เขตและวิทยาลัย	๓.๙๘	.๙๘๖	๓.๙๘	.๙๘๖	๓.๙๘	.๙๘๖	๓.๙๙	.๙๘๖	มาก
๑๑. พิจารณาผลการประเมิน ของแต่ละคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยส่งให้ไป ตามพันธกิจและเอกลักษณ์ ด้วยวิธี ส อ บ ถ ม และ สัมภาษณ์	๓.๗๐	.๙๖๐	๓.๗๑	.๙๖๒	๓.๗๑	.๙๖๕	๓.๗๒	.๙๖๘	มาก
๑๒. วางแผนกลยุทธ์การเรียน การสอน	๓.๗๘	๑.๐๔ ๐	๓.๘๐	๑.๐๓ ๖	๓.๘๐	๑.๐๓ ๙	๓.๘๑	๑.๐๓ ๖	มาก
๑๓. จัดทำกลยุทธ์การเรียน การสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ ความรู้และสามารถใช้ความรู้ ในเชิงวิชาการ	๔.๓๗	.๗๘๒	๔.๓๗	.๗๘๒	๔.๓๗	.๗๗๘	๔.๓๘	.๗๖๕	มาก
๑๔. มีการประเมินผลการ ปฏิบัติงานตามกลยุทธ์อย่าง ต่อเนื่องและนำผลการปฏิบัติ กลับมาปรับปรุงและแก้ไขให้ ดียิ่งขึ้น	๓.๙๓	.๙๗๐	๓.๙๔	.๙๗๑	๓.๙๕	.๙๗๑	๓.๙๘	.๙๕๐	มาก
๑๕. จัดทำสถิตินิติที่สำเร็จ การศึกษาและนิสิตที่มีงานทำ ในระดับปริญญาตรี ปริญญา โท และปริญญาเอก	๔.๑๑	.๗๕๓	๔.๑๑	.๗๕๓	๔.๑๑	.๗๕๓	๔.๑๔	.๗๔๓	มาก
๑๖. พิจารณาผลการประเมิน และมโนบายพัฒนาด้านการ ประกันคุณภาพการศึกษา และพัฒนาด้านกระบวนการ เรียนการสอนโดยมอบเป็น นโยบายของให้แก่คณะ วิทยา เขต และวิทยาลัยสงฆ์	๔.๒๗	.๖๙๙	๔.๒๗	.๗๐๑	๔.๒๗	.๗๐๑	๔.๒๘	.๖๙๙	มาก
๑๗. นำข้อมูลป้อนกลับจากผู้ มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการ ปรับปรุง	๔.๑๘	.๗๑๔	๔.๑๘	.๗๑๕	๔.๑๘	.๗๑๕	๔.๒๑	.๗๑๑	มาก
๑๘. ปรับปรุงและพัฒนาส่วน ที่ควรพัฒนาใน แต่ละ องค์ประกอบของการประกัน	๔.๑๖	.๖๙๕	๔.๑๗	.๖๙๗	๔.๑๗	.๖๙๙	๔.๑๘	.๖๙๕	มาก

คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในทุกปี									
รวม	๔.๐๗	.๗๘๓	๔.๐๗	.๗๘๓	๔.๐๘	.๗๘๓	๔.๐๙	.๗๘๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๖๐ พบว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การวิเคราะห์ระบบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = ๔.๐๗$, S.D. = ๐.๗๖) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๐๖$, S.D. = ๐.๗๖) ด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเหมือนกัน ($\bar{X} = ๔.๐๕$, S.D. = ๐.๗๖)

ด้านการผลิตบัณฑิตระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๑๐$, S.D. = ๐.๘๐) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๐๘$, S.D. = ๐.๘๐) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = ๔.๐๗$, S.D. = ๐.๘๑) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = ๔.๐๖$, S.D. = ๐.๘๑)

ด้านการวิจัยระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = ๔.๐๕$, S.D. = ๐.๗๙๔) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = ๔.๐๓$, S.D. = ๐.๗๙๓) ด้านความเป็นไปได้และความเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๐๓$, S.D. = ๐.๗๙๔)

ด้านการบริการวิชาการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๐๘$, S.D. = ๐.๗๕๓) ด้านความเป็นไปได้และความถูกต้อง ($\bar{X} = ๔.๐๘$, S.D. = ๐.๗๕๘) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = ๔.๐๗$, S.D. = ๐.๗๕๗)

การดำเนินงานบูรณาการศิลปและวัฒนธรรมระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = ๔.๐๓$, S.D. = ๐.๖๘๐) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๐๒$, S.D. = ๐.๖๗๙) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = ๔.๐๑$, S.D. = ๐.๖๗๔) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = ๔.๐๑$, S.D. = ๐.๖๗๖)

ด้านการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = ๔.๐๙$, S.D. = ๐.๗๘๑) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๐๘$, S.D. = ๐.๗๘๓) ด้านความเป็นประโยชน์และด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = ๔.๐๗$, S.D. = ๐.๗๘๓) ($\bar{X} = ๔.๐๑$, S.D. = ๐.๖๗๖)

ตารางที่ ๔.๖๑ ผลการวิเคราะห์จากการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division) ของการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยออกแบบระบบ

ออกแบบระบบ	ความเป็นประโยชน์		ความเป็นไปได้		ความเหมาะสม		ความถูกต้อง	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ								
๑. วางแผนระบบ (Planning) ขั้นตอนการวางแผนระบบ เป็นความพยายามที่จะนิยาม พฤติกรรมของระบบที่เรา สนใจในอนาคตโดยทำการ วิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่าง ต่อเนื่องและพยากรณ์ผลของ ทางเลือกตามที่เสนอขึ้นมา รวมทั้งประเมินโอกาสที่มีอยู่ การวิเคราะห์ความพยายาม ดังกล่าวจะนำไปสู่การนิยาม ขอบเขตและจำแนกประเภท วัตถุประสงค์ของระบบ ตลอดจนให้แนวทางเพื่อการ บรรลุเป้าหมายขององค์การ และการวัดประสิทธิผล องค์การ	๓.๙๕	.๙๓๕	๓.๙๕	.๙๓๗	๓.๙๖	.๙๓๙	๓.๙๘	.๙๒๖
๒. การวิเคราะห์ (System Analysis) เป็นการวิเคราะห์ ความสำคัญขององค์ประกอบ ต่างๆในระบบ	๓.๘๕	.๘๘๑	๓.๘๕	.๘๘๔	๓.๘๖	.๘๘๗	๓.๘๘	.๘๗๔
๓. การสังเคราะห์ (System Synthesis) เป็นการรวม องค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กันเข้าด้วยกันและ กำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่	๔.๐๐	.๘๐๓	๔.๐๐	.๘๐๓	๔.๐๑	.๘๐๕	๔.๐๓	.๗๘๘
๔. การสร้างรูปแบบหรือ แบบจำลอง (System Modeling) เป็นการสร้าง แบบจำลองของระบบเพื่อ พยากรณ์ประสิทธิผลของ ระบบ	๔.๐๓	.๘๓๑	๔.๐๔	.๘๓๓	๔.๐๔	.๘๓๕	๔.๐๖	.๘๑๕

๕. การทดลองหรือทดสอบ (System Testing) เป็นการนำไปใช้ในชีวิตจริงโดยนำระบบไปใช้และหาวิธีการที่จะควบคุมระบบที่เหมาะสม โดยจะต้องมีผู้ตรวจสอบและวัดผลระบบที่นำไปใช้ว่าเหมาะสม เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด	๔.๑๑	.๗๒๗	๔.๑๑	.๗๒๙	๔.๑๑	.๗๒๙	๔.๑๔	.๗๓๕
๖. การปรับปรุงและพัฒนา ระบบ (Improvement and Development) เป็นขั้นตอนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งจะแปรเปลี่ยนการออกแบบไปสู่สภาพที่พร้อมจะปฏิบัติงานได้จริงโดยปกติแล้วระบบที่ได้รับการยอมรับ	๔.๐๖	.๘๓๙	๔.๐๖	.๘๔๑	๔.๐๖	.๘๔๑	๔.๐๙	.๘๒๔
๗. การนำไปใช้จริง (Implementation) หลังจาก ที่ระบบได้รับการพัฒนาจนเป็นที่พอใจในสภาพแวดล้อมที่ได้ทำการทดสอบแล้ว ก็จำเป็นต้องนำไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง	๔.๑๑	.๗๙๕	๔.๑๒	.๗๙๗	๔.๑๓	.๗๙๘	๔.๑๔	.๗๙๘
๘. ขั้นการประเมินระบบ (Systems Evaluation) หลังจากที่ได้มีการออกแบบระบบเพื่อนำไปใช้งานแล้ว จะต้องมีการประเมินว่าระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามสถานการณ์จริงได้มากน้อยเพียงใดซึ่งในขั้นการประเมินนี้จะต้องมีการดำเนินการหลายครั้งจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้ความเห็นได้อย่างถูกต้องก่อนที่จะได้มีการนำระบบไปใช้ต่อไป	๔.๒๐	.๘๗๓	๔.๒๐	.๘๗๓	๔.๒๑	.๘๗๒	๔.๒๓	.๘๔๘
รวม	๔.๐๓	.๘๓๕	๔.๐๔	.๘๓๗	๔.๐๔	.๘๓๘	๔.๐๖	.๘๒๖

๒) กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา								
๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ								
๑. การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นกระบวนการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยมี การ ศึกษา และเตรียมการ	๔.๑๓	.๙๗๙	๔.๑๓	.๙๗๙	๔.๑๔	.๙๗๘	๔.๑๗	.๙๕๘
๒. การตรวจสอบ (Quality Audit) เป็นการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการโดยตรวจสอบ และ ทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	๔.๑๓	.๘๐๐	๔.๑๓	.๘๐๑	๔.๑๔	.๘๐๐	๔.๑๕	.๗๙๙
๓. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน	๓.๙๙	.๗๔๖	๔.๐๐	.๗๔๖	๔.๐๑	.๗๔๖	๔.๐๒	.๗๔๕
รวม	๔.๐๘	.๘๔๑	๔.๐๘	.๘๔	๔.๐๙	.๘๔๑	๔.๑๑	.๘๓๔
๒) การประกันคุณภาพการศึกษายนอกแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่								
๑. การตรวจสอบคุณภาพเป็นตรวจสอบการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ และ ทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา	๔.๑๒	.๘๕๗	๔.๑๓	.๘๕๕	๔.๑๕	.๘๓๓	๔.๑๖	.๘๓๒
๒. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น เป็นการ	๔.๐๕	.๙๕๗	๔.๐๕	.๙๕๗	๔.๐๗	.๙๕๖	๔.๐๘	.๙๕๕

ประเมินคุณภาพภายในจะใช้ วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมิน ตนเอง (Self Assessment)								
๓. การให้การรับรองคุณภาพ การศึกษาแก่สถานศึกษานั้นๆ การประเมินในส่วนนี้เป็นการ ดำเนินการโดยองค์กร ภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็น องค์การมหาชน	๔.๑๐	.๘๗๖	๔.๑๑	.๘๖๘	๔.๑๒	.๘๖๖	๔.๑๓	.๘๕๗
รวม	๔.๐๙	.๘๙๖	๔.๐๙	.๘๙๓	๔.๑๑	.๘๘๕	๔.๑๒	.๘๘๑
๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ								
๑.โครงการผลิตบัณฑิต : โครงการสัมมนาทางวิชาการ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ครั้งที่ ๑) (ปฐมนิเทศนิสิต ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑)	๔.๐๖	.๕๙๙	๔.๐๗	.๖๐๒	๔.๐๗	.๖๐๑	๔.๐๘	.๖๐๔
๒) โครงการวิจัย : โครงการ ประชุมวิชาการที่มีรายงาน การประชุม (Proceeding) ของหลักสูตรพุทธศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา คณะครุ ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๔.๑๐	.๖๙๖	๔.๑๐	.๖๙๘	๔.๑๑	.๗๐๒	๔.๑๒	.๗๐๔
๓) โครงการบริการวิชาการ : โครงการศึกษาดูงานนอก สถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษ ชั้นสูงสำหรับการบริหาร การศึกษา)	๓.๘๘	.๙๗๑	๓.๘๙	.๙๖๖	๓.๙๐	.๙๗๑	๓.๙๒	.๙๖๑
๔) โครงการทำนุบำรุงศิลปะ และวัฒนธรรม : โครงการ ปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน	๔.๐๕	.๙๓๗	๔.๐๖	.๙๓๐	๔.๐๗	.๙๓๐	๔.๐๙	.๙๑๕
๕) โครงการบริหารจัดการ : โครงการพัฒนาศักยภาพงาน บริหารงานของสวนนงนุช จังหวัดชลบุรี	๓.๙๗	.๗๘๓	๓.๙๘	.๗๗๖	๓.๙๙	.๗๗๘	๔.๐๑	.๗๖๓
รวม	๔.๐๑	.๗๙๗	๔.๐๒	.๗๙๔	๔.๐๒	.๗๙๖	๔.๐๔	.๗๘๙

จากตารางที่ ๔.๖๑ พบว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ออกแบบระบบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.83) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.84) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.84) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.85)

ขั้นตอนการพัฒนาของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.826) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.837) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.838) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.03$, S.D. = 0.835)

กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.834) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.841) ด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.841)

กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษานอกของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.881) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.11$, S.D. = 0.885) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.893) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.09$, S.D. = 0.896)

โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.789) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.794) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.796) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.797)

ตารางที่ ๔.๖๒ ผลการวิเคราะห์จากการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division) ของการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยการนำระบบไปใช้

การนำระบบไปใช้	ความเป็นประโยชน์		ความเป็นไปได้		ความเหมาะสม		ความถูกต้อง	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
๑) การเตรียมการดำเนินงาน								
๑.กำหนดพื้นที่ดำเนินงานและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ (สถานที่)	๔.๐๕	.๘๐๔	๔.๐๗	.๗๙๕	๔.๐๗	.๗๙๕	๔.๐๙	.๗๗๘
๒.กำหนดหน้าที่ของบุคลากรที่ร่วมโครงการ (บุคคล)	๓.๗๙	.๙๘๐	๓.๘๑	.๙๖๗	๓.๘๑	.๙๖๗	๓.๘๕	.๙๓๖
๓. กำหนดการกิจกรรมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ	๔.๐๑	.๖๒๗	๔.๐๒	.๖๒๙	๔.๐๓	.๖๒๙	๔.๐๔	.๖๓๑
๔.กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้อุปโภค บริโภค (อาหาร)	๔.๐๘	.๕๐๙	๔.๐๘	.๕๑๑	๔.๐๙	.๕๑๕	๔.๑๐	.๕๑๘
รวม	๓.๙๘	๐.๗๓๐	๓.๙๙	.๗๒๕	๔.๐๐	.๗๒๖	๔.๐๐	.๗๑๕
๒) การดำเนินงาน								
๑. อธิการบดี/รองอธิการบดี/คณบดี/หัวหน้าภาควิชา	๓.๙๗	.๗๒๓	๓.๙๘	.๗๒๖	๓.๙๘	.๗๒๙	๔.๐๐	.๗๐๙
๒. ผู้อำนวยการสำนักประกันคุณภาพการศึกษา	๔.๑๐	.๔๙๙	๔.๑๐	.๕๐๑	๔.๑๒	.๕๐๕	๔.๑๓	.๕๐๘
๓.ผู้ดำเนินกิจกรรมเป็นวิทยากรจาก สกอ./สมศ./วิทยากรจากสาขาวิชาต่างๆ	๔.๐๔	.๒๙๘	๔.๐๕	.๓๐๔	๔.๐๕	.๓๐๙	๔.๐๖	.๓๒๐
๔. ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ/คณบดีทั้ง ๔ คณะ / หัวหน้าภาควิชา / ผู้อำนวยการหลักสูตร/คณาจารย์/เจ้าหน้าที่/นิสิต	๔.๐๔	.๕๕๖	๔.๐๔	.๕๔๘	๔.๐๖	.๕๕๒	๔.๐๖	.๕๕๓
รวม	๔.๐๓	.๕๑๖	๔.๐๔	.๕๑๙	๔.๐๕	.๕๒๓	๔.๐๖	.๕๒๒
๓) การประเมินผลการดำเนินงาน								
๑.มีการประเมินก่อนการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไปใช้	๔.๐๗	.๖๓๙	๔.๐๘	.๖๓๑	๔.๐๙	.๖๓๗	๔.๐๙	.๖๓๗

๒. มีการประเมินขณะ ดำเนินงานตามกระบวนการ	๔.๐๖	.๒๗๔	๔.๐๗	.๒๙๒	๔.๐๘	.๓๐๐	๔.๐๘	.๓๐๔
๓. มีการประเมินหลังการนำ กระบวนการไปใช้	๔.๐๓	.๓๙๑	๔.๐๔	.๔๐๐	๔.๐๕	.๔๑๕	๔.๐๖	.๔๑๖
รวม	๔.๐๕	.๔๓๔	๔.๐๖	.๔๔๑	๔.๐๗	.๔๕๐	๔.๐๗	.๔๕๒

จากตารางที่ ๔.๖๒ พบว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การนำระบบไปใช้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้องและความเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๐๔$, S.D. = ๐.๕๖) ด้านความเห็นไปได้ ($\bar{X} = ๔.๐๓$, S.D. = ๐.๕๖) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = ๔.๐๒$, S.D. = ๐.๕๖)

การเตรียมการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = ๔.๐๐$, S.D. = ๐.๗๑๕) ด้านความเหมาะสม $\bar{X} = ๔.๐๐$, S.D. = ๐.๗๒๖) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = ๓.๙๙$, S.D. = ๐.๗๒๕) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = ๓.๙๘$, S.D. = ๐.๗๓๐)

การประเมินผลการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๐๗$, S.D. = ๐.๔๕๐) ด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = ๔.๐๗$, S.D. = ๐.๔๕๒) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = ๔.๐๖$, S.D. = ๐.๔๔๑) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = ๔.๐๕$, S.D. = ๐.๔๓๔)

ตารางที่ ๔.๖๓ ผลการวิเคราะห์จากการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division) ของการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยการประเมินผลการดำเนินงาน

การประเมินผลการดำเนินงาน	ความเป็นประโยชน์		ความเป็นไปได้		ความเหมาะสม		ความถูกต้อง	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
๔.๑ ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ระดับสถาบันของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	๔.๐๕	.๔๓๔	๔.๐๖	.๔๔๒	๔.๐๘	.๔๔๔	๔.๐๘	.๔๔๗
๔.๒ ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษา ภายนอก ระดับสถาบันของสำนักงานสมศ. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)	๔.๐๗	.๔๕๗	๔.๐๙	.๔๖๕	๔.๐๙	.๔๖๘	๔.๑๐	.๔๗๐
รวม	๔.๐๖	.๔๔๕	๔.๐๗	.๔๕๓	๔.๐๘	.๔๕๖	๔.๐๙	.๔๕๘

จากตารางที่ ๔.๖๓ พบว่า ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย การประเมินผลการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = ๔.๐๙$, S.D. = ๐.๔๕) ด้านความเหมาะสม ($\bar{X} = ๔.๐๘$, S.D. = ๐.๔๕) ด้านความเป็นไปได้ ($\bar{X} = ๔.๐๗$, S.D. = ๐.๔๕) ด้านความเป็นประโยชน์ ($\bar{X} = ๔.๐๖$, S.D. = ๐.๔๔)

จากการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงและนำเสนอระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ระบบ ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

๑) องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบไปด้วย

๑) ด้านการผลิตบัณฑิต

๑. การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน

๒. ความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่สอบคัดเลือกกับนักศึกษา

โควตา

๓. ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก

๔. ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย

๕. มีวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงความเหมาะสมของแต่ละวิธีการของการ
คัดเลือก
๖. ผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบสถาบันมีคุณค่ามาก
๗. การจัดเตรียมหนังสือ วารสารทางการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ที่
จำเป็นสำหรับการศึกษาและการวิจัย และมีปริมาณที่เหมาะสม
๘. ขนาดและประสิทธิผลของห้องสมุด และความเหมาะสมของอุปกรณ์และการ
ติดตั้ง
๙. มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนิสิตและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน
๑๐. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่น่าสนใจ
๑๑. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา
๑๒. การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม
๑๓. ผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย
๑๔. ความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุงสุขภาพจิตและสุขภาพกายของ
นักศึกษา
๑๕. ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
๑๖. สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้ และความ
ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ
๑๗. การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่ม
สถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน
๑๘. ระบบกำกับประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย
๑๙. มีภาระงานบุคลากรและระบบจูงใจที่สนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน
๒๐. ให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจะเห็นจากกิจกรรมการปฏิบัติ
วิปัสสนากรรมฐาน
๒๑. จัดทำรายงานการประเมินตนเองรวมถึงวัดและประเมินผลการจัดการเรียน
การสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (TQF)
๒๒. กระตุ้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์การเรียนรู้ระดับ
สถาบัน คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย
๒๓. ติดตามนิสิตที่ปฏิบัติศาสนกิจก่อนสำเร็จการศึกษารวมถึงการประเมินนิสิตที่
มีงานทำในรอบ ๑ ปีและนำผลการประเมินมาปรับปรุง
๒๔. ประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร
๒๕. มหาวิทยาลัยส่งเสริมการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความชัดเจน
๒๖. จัดประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัย
ในฐานะผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี
๒๗. นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีประสิทธิภาพ
และตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๒๘. มหาวิทยาลัยนำข้อกำหนดของหลักสูตรมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับ วิสัยทัศน์และพันธกิจจัดทำเป็นนโยบายส่งเสริมให้แต่ละคณะได้ปฏิบัติตาม

๒๙. ประเมินและปรับปรุงข้อกำหนดของหลักสูตรรวมถึงการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง

๓๐. มีนโยบายให้หลักสูตรได้จัดทำข้อกำหนดของหลักสูตรในทุกหลักสูตรเพื่อให้ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้

๓๑. จัดเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนว การศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย

๓๒. พัฒนาหลักสูตร คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การ ประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในอนาคต

๓๓. หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึงรายวิชา เฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์เพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๓๔. จัดกิจกรรมพัฒนานิสิตระดับปริญญาตรีให้มีความผูกพันกับผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่มากยิ่งขึ้น

๓๕. มหาวิทยาลัยจัดสวัสดิการต่างๆ รวมถึงทุนการศึกษาเพื่อเป็นการสนับสนุน ผู้เรียนให้มีความสะดวกในการเรียนมากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ

๓๖. จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้ง ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ

๓๗. มีระบบการดูแลและแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับ คำปรึกษาและข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำกลับมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๓๘. สร้างเครือข่ายและทำ MOU ร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ

๓๙. สำรวจและส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายของห้องสมุด

๔๐. มีนโยบายให้นิสิตเข้าใช้บริการห้องสมุดเพื่อสืบค้นข้อมูลเพื่อเสริมสร้าง ความรู้ในด้านต่างๆ แก่ผู้เรียน

๔๑. ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของการผลิตบัณฑิตและนำผลการประเมินเสนอ ต่อคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย

๔๒. จัดทำสถิติผู้สำเร็จการศึกษาและการลาออกกลางคันเพื่อปรับปรุงในส่วนที่ ควรปรับปรุง

๒) ด้านการวิจัย

๑. กลยุทธ์การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ

๒. ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร

๓. กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสม

๕. รายวิชาและหลักสูตรมีการประเมินอย่างเป็นระบบโดยผู้เรียน

๖. การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร
๗. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร
๘. ผู้สอนหรือภาควิชามีกลยุทธ์การเรียนรู้และการสอนที่ชัดเจน
๙. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์เก่าอย่างเพียงพอ
๑๐. เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ
๑๑. อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา
๑๒. การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม
๑๓. ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนอย่าง

ต่อเนื่อง

๑๔. มีนโยบายให้คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัยส่งเสริมงานวิจัยของคณาจารย์และนิสิตให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนในระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง

๓) ด้านการบริการวิชาการ

๑. การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร
๒. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่างเพียงพอ
๓. ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด
๔. มีการประกันคุณภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของกระบวนการการเรียนและการสอน รูปแบบและวิธีการประเมิน
๕. มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตามความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา
๖. มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง
๗. ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน
๘. การประเมินผู้เรียนใช้วิธีการที่หลากหลาย
๙. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน
๑๐. การประเมินผู้เรียนมีเกณฑ์อ้างอิง
๑๑. ประสิทธิภาพของการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ในพื้นฐานขององค์การ
๑๒. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบัน
๑๓. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา
๑๔. จัดกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการของบุคลากรของมหาวิทยาลัย
๑๕. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการ สายวิชาชีพ ผู้เรียนศิษย์เก่า และตลาดแรงงานอย่างชัดเจน

๑๖. จัดประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและจัดสรรงานให้กับคณาจารย์
เจ้าหน้าที่ให้มีเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญทุกปี

๑๗. มีนโยบายส่งเสริมคณาจารย์สายวิชาการให้จัดทำเอกสารประกอบการสอน
หนังสือ ตำรา งานวิจัยเพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ

๑๘. ส่งเสริมขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจในการจัดทำผลงานวิชาการของคณาจารย์
อย่างต่อเนื่อง

๔) ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๑. หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๒. อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

๓. การบริการนิตยสารระดับปริญญาตรี

๔. แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำใหับรรลุผลการเรียนรู้ที่

คาดหวัง

๕. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร

๖. ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

๗. ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย

๘. ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ

๙. บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา

๑๐. บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่
ในระดับที่น่าพอใจ

๑๑. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้

๑๒. มีระบบและกลไกการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และจัดประเมินผลการ
เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

๑๓. จัดโครงการการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๑๔. ปรับปรุงผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการทํานุบำรุง
ศิลปวัฒนธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

๕) ด้านการบริหารจัดการ

๑. มีผลการพัฒนาเป็นจุดเด่นที่ส่งผลกระทบเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน

๒. มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอและทันสมัย

๓. มีผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน

๔. สิ่งแวดล้อมเชิงสุขอนามัยและมาตรฐานความปลอดภัยเป็นไปตามข้อกำหนดในทุก
ด้าน

๕. มีการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความ
เชี่ยวชาญ

๖. ความเหมาะสมของปณิธานและวัตถุประสงค์ของสถาบันและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ตามนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

๗. มีห้องปฏิบัติการเพียงพอและทันสมัย

๘. มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย

๙. รณรงค์ ปลุกฝังให้คณาจารย์และนิสิตนำปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

๑๐. ส่งเสริมผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย

๑๑. พิจารณาผลการประเมินของแต่ละคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยส่งให้เป็นที่ไปตามพันธกิจและเอกลักษณ์ด้วยวิธีสอบถามและสัมภาษณ์

๑๒. วางแผนกลยุทธ์การเรียนการสอน

๑๓. จัดทำกลยุทธ์การเรียนการสอนเพื่อทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ

๑๔. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องและนำผลการปฏิบัติกลับมาปรับปรุงและแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

๑๕. จัดทำสถิตินิสิตที่สำเร็จการศึกษาและนิสิตที่มีงานทำในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

๑๖. พิจารณาผลการประเมินและนโยบายพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยมอบเป็นนโยบายของให้แก่คณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยส่ง

๑๗. นำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง

๑๘. ปรับปรุงและพัฒนาส่วนที่ควรพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในทุกปี

ออกแบบระบบ ประกอบด้วย ๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ ๒) กระบวนการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ

๑. วางแผนระบบ (Planning) ขั้นตอนการวางแผนระบบเป็นความพยายามที่จะนิยามพฤติกรรมของระบบที่เราสนใจในอนาคตโดยทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและพยากรณ์ผลของทางเลือกตามที่เสนอขึ้นมารวมทั้งประเมินโอกาสที่มีอยู่การวิเคราะห์ความพยายามดังกล่าวจะนำไปสู่การนิยามขอบเขตและจำแนกประเภทวัตถุประสงค์ของระบบตลอดจนให้แนวทางเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การและการวัดประสิทธิผลองค์การ

๒. การวิเคราะห์ (System Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสำคัญขององค์ประกอบต่างๆในระบบ

๓. การสังเคราะห์ (System Synthesis) เป็นการรวมองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันและกำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่

๔. การสร้างรูปแบบหรือแบบจำลอง (System Modeling) เป็นการสร้างแบบจำลองของระบบเพื่อพยากรณ์ประสิทธิภาพของระบบ

๕. การทดลองหรือทดสอบ (System Testing) เป็นการนำไปใช้ในชีวิตจริงโดยนำระบบไปใช้และหาวิธีการที่จะควบคุมระบบที่เหมาะสม โดยจะต้องมีผู้ตรวจสอบและวัดผลระบบที่นำไปใช้ว่า เหมาะสม เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด

๖. การปรับปรุงและพัฒนา ระบบ (Improvement and Development) เป็นขั้นตอนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งจะแปรเปลี่ยนการออกแบบไปสู่สภาพที่พร้อมจะปฏิบัติงานได้จริงโดยปกติแล้วระบบที่ได้รับการยอมรับ

๗. การนำไปใช้จริง (Implementation) หลังจากทีระบบได้รับการพัฒนาจนเป็นที่พอใจในสภาพแวดล้อมที่ได้ทำการทดสอบแล้วก็จำเป็นต้องนำไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง

๘. ขั้นตอนการประเมินระบบ (Systems Evaluation) หลังจากที่ได้มีการออกแบบระบบเพื่อนำไปใช้งานแล้วจะต้องมีการประเมินว่าระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามสถานการณ์จริงได้มากน้อยเพียงใดซึ่งในขั้นการประเมินนี้จะต้องมีการดำเนินการหลายครั้งจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้ความเห็นได้อย่างถูกต้องก่อนที่จะได้มีการนำระบบไปใช้ต่อไป

๒) กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่

๑.การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นกระบวนการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยมีการศึกษาและเตรียมการ

๒.การตรวจสอบ (Quality Audit) เป็นการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ โดยตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๓.การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน

๒) การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่

๑. การตรวจสอบคุณภาพเป็นตรวจสอบการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๒. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น เป็นการประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment)

๓. การให้การรับรองคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษานั้นๆ การประเมินในส่วนนี้เป็นการดำเนินการโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน

๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

๓.๑ โครงการผลิตบัณฑิต

๑. ชื่อโครงการ: โครงการสัมมนาทางวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ครั้งที่ ๑) (ปฐมนิเทศนิสิตประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑)

๒. ชื่อหน่วยงาน: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิน งามประโคน

๔. ความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและแผนพัฒนามหาวิทยาลัย

๔.๑ มาตรฐาน สกอ. องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมพัฒนานิสิต

๔.๒ แผนพัฒนา มจร. ระยะที่ ๑๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริการวิชาการด้านพุทธบริหารการศึกษาเชิงรุก ที่ตอบสนองความต้องการของสังคม / กลยุทธ์ที่ ๑๒ พัฒนารูปแบบและวิธีการบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคมและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่สากล

๕. หลักการและเหตุผล/เหตุผลความจำเป็น

การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา ทั้งระดับพุทธศาสตรมหาบัณฑิต และพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต มีการจัดการสอน/บรรยายในห้องเรียนและค้นคว้าด้วยตนเอง โดยอาศัยห้องสมุดและแหล่งวิชาการทั่วไป นอกจากนี้ นิสิตยังต้องมีการจัดกิจกรรมสัมมนาทางวิชาการ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการในประเด็นต่าง ๆ โดยเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความสามารถมาเสนอแนวความคิดทางวิชาการ แล้วให้นิสิตซักถามแสดงความคิดเห็น แสดงความสามารถทางภูมิปัญญาของตน ด้วยวิธีนี้นิสิตจะได้พัฒนาองค์ความรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งยังได้ใกล้ชิดกับนักปราชญ์หรือนักวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะสาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา เป็นการผลิตบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพในการเรียน กระตุ้นให้คณาจารย์มีการวิจัย มีการบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมด้วยการเคารพซึ่งกันและกันโดยศิษย์เคารพอาจารย์และเป็นการบริหารจัดการภายในหลักสูตร ส่งผลต่อคณะและมหาวิทยาลัย

๖. วัตถุประสงค์

- ๖.๑ เพื่อให้ นิสิตได้ทราบเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับมหาวิทยาลัย
- ๖.๒ เพื่อให้ นิสิตมีพฤติกรรมแสดงออกเหมาะสมแก่สมณสาธูป
- ๖.๓ เพื่อให้ นิสิตได้รู้จักบทบาทหน้าที่ที่ นิสิตพึงปฏิบัติ
- ๖.๔ เพื่อสนับสนุนการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

๗. ลักษณะกิจกรรม

๗.๑ พิธีต้อนรับนิสิตประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙ พร้อมชมวีดิทัศน์แนะนำมหาวิทยาลัย

๗.๒ กิจกรรมนิสิตสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษา

๗.๓ บรรยายพิเศษ เรื่อง กลยุทธ์การสร้างผู้นำทางการศึกษาวิสุทธิสุตสาธิต โดย พระพรหมบัณฑิต

๘. สถานที่ดำเนินการ

ห้องเธียเตอร์ โซน C คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

๙. เป้าหมายผลผลิต

๙.๑ ด้านปริมาณ : คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชา
บริหารการศึกษา ๓๐๐ รูป/คน

๙.๒ ด้านคุณภาพ : ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับความรู้ ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม
และได้เสริมทักษะในการคิดวิจจัย ในประเด็นปัญหาวิชาการที่เกี่ยวข้องกับด้านบริหาร และด้าน
ศาสนาย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ร้อยละ ๘๐

๙.๓ เชิงเวลา : วันที่ ๑๙-๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

๑๐. งบประมาณ

งบประมาณแผ่นดิน จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ที่	รายการ	รวมเงิน
๑.	ค่าตอบแทน (วิทยากร, ประธานเปิด-ปิด, วิทยากร)	๑๐,๐๐๐
๒.	ค่าพาหนะรับ-ส่ง คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต (เหมาจ่าย)	๕,๐๐๐
๓.	ค่าของที่ระลึก	๒๐,๐๐๐
๔.	ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (เหมาจ่าย)	๓๐,๐๐๐
๕.	ค่าจัดตกแต่งสถานที่ ดอกไม้ รูปเทียน โต๊ะหมู่บูชา	๕,๐๐๐
๖.	ค่าที่พักจัดเตรียมสถานที่ก่อนวันงาน	๕,๐๐๐
๗.	ค่าวัสดุอุปกรณ์	๑๐,๐๐๐
๘.	ค่าป้ายประชาสัมพันธ์	๕,๐๐๐
๑๐.	ค่าติดต่อประสานงาน	๕,๐๐๐
๑๑.	ค่าเอกสารสรุปโครงการฯ	๕,๐๐๐
	รวมทั้งสิ้น	๑๐๐,๐๐๐

๑๑. กิจกรรมการดำเนินงาน

กิจกรรม	ปีงบประมาณ ๒๕๖๑											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. ขออนุมัติโครงการ							●					
๒. ตั้งกรรมการประชุมและวางแผนดำเนินงาน								●				
๓. ดำเนินการโครงการ								●				
๔. สรุปและรายงานโครงการ									●			

๑๒. ตัวชี้วัด

๑๒.๑ ผลผลิต

๑) **เชิงปริมาณ** : นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัย จำนวน ๓๐๐รูป/คน ได้มีความรู้และทักษะทางวิชาการด้านศาสนาอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ

๒) **เชิงคุณภาพ** : มีกิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่จะศึกษา และการประพฤติในระหว่างการศึกษา

๑๒.๒ ผลลัพธ์

- นิสิตได้รับการพัฒนาสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

๑๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๓.๑ นิสิตทุกท่านได้ทราบเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับมหาวิทยาลัย

๑๓.๒ นิสิตมีพฤติกรรมการแสดงออกเหมาะสมแก่สมณสาธูปและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๑๓.๓ นิสิตได้รู้จักบทบาทหน้าที่ที่นิสิตพึงปฏิบัติในระหว่างศึกษาที่มหาวิทยาลัย

๑๓.๔ สนับสนุนการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพตามนโยบายของหลักสูตรและของมหาวิทยาลัย

ยิ่งขึ้น

ผู้เสนอโครงการ

(รศ.ดร.สิน งามประโคน)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาลัย

ผู้เห็นชอบโครงการ

(รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญป)

ผู้อำนวยการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์

ผู้อนุมัติโครงการ

(พระครูโสภณพุทธิศาสตร์,ผศ.ดร.)

คณบดีคณะครุศาสตร์

กำหนดการ

โครงการสัมมนาทางวิชาการและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ครั้งที่ ๑)

(ปฐมนิเทศนิสิตใหม่ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑)

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๙-๒๑ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๑

ณ ห้องประชุมโซน ซี อาคารเรียนรวม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อยุธยา

วันที่ศุกร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

๑๕.๐๐ น. ลงทะเบียนนิสิต และผู้ร่วมโครงการ ณ สำนักงานหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ห้องซี ๕๑๐

๑๖.๐๐ น. รับประทานอาหาร / น้ำปานะ ณ อาคารหอฉัน

๑๗.๐๐ น. พร้อมกันที่อาคารวิปัสสนากรรมฐาน ชั้น ๒

- ประชุมผู้บริหาร คณาจารย์ นิสิต เพื่อนแนะนำและชี้แจงกิจกรรมโครงการ
- ทำวัตรเย็น สวดมนต์ และปฏิบัติกรรมฐาน
- แผ่เมตตาแก่สรรพสัตว์

๒๑.๐๐ น. พักผ่อน

วันเสาร์ที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

๐๔.๐๐ น. ทำวัตรเช้า สวดมนต์ และปฏิบัติกรรมฐาน

๐๖.๓๐ น. รับประทานอาหารเช้า

๐๗.๓๐ น. พิธีสักการะพระบรมสารีริกธาตุ บวงสรวงพระปิยมหาราช และธรรมยาตรา

- พิธีสักการะพระบรมสารีริกธาตุ
- พิธีบวงสรวงพระปิยมหาราช (พิธีกร ดร.เกษม แสงนนท์/ผู้นำบวงสรวง ดร.แสง นิล

นามะ)

- ตั้งขบวนและธรรมยาตราสู่อาคารเรียนรวม
- ถ่ายรูปหมู่หน้าอาคารเรียนรวม เสร็จแล้วเข้าสู่ห้องประชุม เอียเตอร์ ซี

๐๙.๐๐ น. แนะนำมหาวิทยาลัย และผู้บริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์

- ชมวิดิทัศน์แนะนำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ชมสไลด์แนะนำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์
- คณาจารย์ มอบเข็มสัญลักษณ์ มจร. แก่นิสิตใหม่ (แถวตอนเรียง ๑๐)
- นิสิตปัจจุบัน มอบดอกไม้ต้อนรับนิสิตใหม่

๐๙.๓๐ น. พิธีเปิดโครงการและบรรยายพิเศษ โดย พระพรหมบัณฑิต,ศ.ดร. อธิการบดี

- พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
- ผู้บริหาร และคณาจารย์ พร้อมกันบนเวที
- พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. เจิมหนังสือ (ผู้เชิญหนังสือ /ผู้แทนนิสิตปัจจุบัน)
- ตัวแทนนิสิตถวายพานพุ่มแด่ประธาน

- นิสิตกล่าวคำปฏิญาณ และมอบตัวเป็นศิษย์
- นิสิตมอบพวงมาลัยและของที่ระลึกแด่คณาจารย์
- รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา กล่าวรายงาน
- พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. กล่าวเปิดโครงการ และบรรยายพิเศษ เรื่อง “กลยุทธ์การสร้างผู้นำทางการศึกษาวิถีพุทธสู่สากล”
- ถ่ายรูปหมู่

๑๑.๓๐ น. ฉันทเพล / รับประทานอาหารกลางวัน (อาคารรวม ชั้น G โซน C)

๑๒.๓๐ น. กิจกรรมนิสิตสัมพันธ์ฉันท์พี่น้อง

- คณบดี ผู้บริหาร และคณาจารย์หลักสูตรบัณฑิตศึกษาทุกสาขาวิชา พบนิสิต
- คณาจารย์ และนิสิตคฤหัสถ์ร่วมร้องเพลงมาร์ชครุศาสตร์
- พี่บ่น้อง จากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา, การสอนสังคมศึกษา, จิตวิทยา

การศึกษา

- การแสดงโดยหลักสูตรบัณฑิตศึกษาจาก วิทยาเขตนครสวรรค์ ขอนแก่น

นครศรีธรรมราชและคณะครุศาสตร์ ส่วนกลาง

๑๕.๐๐ น. พิธีปิดโครงการและมอบทุนการศึกษา โดย พระศรีคัมภีร์ญาณ, ศ.ดร.

- พระศรีคัมภีร์ญาณ, ศ.ดร. ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
- รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู ผู้อำนวยการหลักสูตรฯ กล่าวรายงาน
- ประธานให้โอวาทและกล่าวปิดโครงการ
- พิธีทอดผ้าป่า และมอบทุนการศึกษา
- พระสงฆ์อนุโมทนา
- ถ่ายรูปหมู่

พิธีกรประจำวัน: ผศ.ดร.สิน งามประโคน, ดร.เกษม แสงนนท์

ศาสนพิธีกร: ดร.แสง นิลนามะ, อาจารย์สมชาย บุญสุน

๓.๒ โครงการวิจัย

๑. ชื่อโครงการ: โครงการประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) ของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. ชื่อหน่วยงาน หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ ผศ.ดร.สิน งามประโคน

๔. โครงการเชื่อมโยงกับ :

๔.๑ ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์มหาวิทยาลัย

- ยุทธศาสตร์ข้อที่ ๑ การผลิตบัณฑิตและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

- ยุทธศาสตร์ข้อที่ ๒ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพการวิจัยทางพระพุทธศาสนาระดับนานาชาติ

- กลยุทธ์ที่ ๗ ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในระดับชาติและระดับนานาชาติ

๔.๒ ตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

- องค์ประกอบที่ ๒ การวิจัย

๕. ความสอดคล้องของโครงการกับการประกันคุณภาพการศึกษา (สามารถระบุได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☒ ด้านการเรียนการสอน

☐ ด้านกิจกรรมพัฒนานิสิต

☒ ด้านการวิจัย

☒ ด้านการบริหารวิชาการ

☐ ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม

☐ ด้านการบริหารจัดการและ

งบประมาณ

☒ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

☒ ด้านการจัดการความรู้

๖. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีนโยบายดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาของมหาวิทยาลัย คือ “ศูนย์กลางการศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม”นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะเผยแพร่ความรู้สู่สังคมให้หลากหลายและต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ภายในหลักสูตรเป็นตัวขับเคลื่อน และคณะครุศาสตร์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการและเป็นการจัดประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

ด้วยความสำคัญในด้านการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพการวิจัย หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จึงสนับสนุนให้มีการจัดประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) ขึ้นเพื่อเป็นพื้นฐานทางวิชาการให้แก่ นิสิต นักศึกษา และให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกาศโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และเป็นเวทีให้กับนิสิตได้นำเสนอผลงานวิจัยสู่สาธารณชน รวมถึงเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานวิทยานิพนธ์ ให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

ระดับอุดมศึกษา ๒๕๔๘ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งถือเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยที่มีคุณภาพ เป็นการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ส่งเสริมการวิจัยให้แก่คณาจารย์ภายในหลักสูตร มีการบริการวิชาการแก่สังคม มีการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมและส่งเสริมการบริหารจัดการ

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนสู่สาธารณชน

๗.๒ เพื่อเป็นเวทีให้นิสิต ได้นำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาสู่สาธารณชน

๗.๓ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการวิจัย และการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นผลงานวิจัยระหว่างนิสิตสาขาวิชาต่างๆ ระหว่างมหาวิทยาลัย และองค์กรเครือข่ายต่างๆ

๗.๔ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานวิทยานิพนธ์สู่การวิจัยที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป

๗.๕ เพื่อสนองตอบต่อเกณฑ์ในการสำเร็จการศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๘. ลักษณะของโครงการ

เป็นโครงการจัดประชุมสัมมนาบทความวิชาการที่มีการประชุมของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙

๙. เป้าหมายด้านผลผลิต

๙.๑ เป้าหมายเชิงคุณภาพ เป็นการตีพิมพ์ผลงานวิทยานิพนธ์ในรูปแบบของบทความทางวิชาการและการนำเสนอที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)

๙.๒ เป้าหมายเชิงปริมาณ เป็นการตีพิมพ์เอกสารทางวิชาการระดับบัณฑิตศึกษาไม่น้อยกว่า ๒๐๐ เล่ม เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชนที่เข้าร่วมประชุมทางวิชาการไม่น้อยกว่า ๑๐๐ รูป/คน จากทั่วประเทศ

๑๐. งบประมาณ

๑๐.๑ จำนวนงบประมาณ : ๗๐๐,๐๐๐ (เจ็ดแสนบาทถ้วน)

๑๐.๒ ที่มาของงบประมาณ : งบประมาณสนับสนุนจากหลักสูตร/นิสิตปริญญาโท

๑๐.๓ การใช้จ่ายงบประมาณ : มีรายละเอียด ดังนี้

ที่	รายการ	จำนวน	รวมเงิน
๑	ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการเตรียมงาน ๓๐ รูป/คน	๑,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
๒	ค่าตอบแทนคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๑๐ ท่าน	๒,๕๐๐	๒๕,๐๐๐
๓	ค่าตอบแทนประธานกรรมการ ๕ ท่าน	๒,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
๔	ค่าตอบแทนคณะกรรมการ ๑๕ ท่าน	๒,๐๐๐	๓๐,๐๐๐

๕	ค่าพาหนะกรรมการประชุมวิชาการ ๓๐ ท่าน	๑,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
๖	ค่าพาหนะรับ-ส่ง คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต (เหมาจ่าย)		๖,๐๐๐
๗	ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ประสานงาน และอำนวยความสะดวก ๑๐ รูป/คน	๑,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
๘	ค่าอาหารและเครื่องดื่ม โต๊ะจีน ๒๐ โต๊ะ (เหมาจ่าย)	๑,๕๐๐	๓๐,๐๐๐
๙	ค่าจัดพิมพ์เอกสารและเข้าเล่มบทความวิชาการ ๒๐๐ เล่ม	๒๐๐	๔๘๐,๐๐๐
๑๐	ค่าจัดตกแต่งสถานที่ ดอกไม้ รูปเทียน โต๊ะหมู่บูชา		๕,๐๐๐
๑๑	ค่าที่พักจัดเตรียมสถานที่ก่อนวันงาน		๓,๐๐๐
๑๒	ค่าถ่ายเอกสารประกอบการประชุมวิชาการ		๑๐,๐๐๐
๑๓	ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการประชุมวิชาการ		๑๐,๐๐๐
๑๔	ค่าป้ายประชาสัมพันธ์		๑๐,๐๐๐
๑๕	ค่าติดต่อประสานงาน		๕,๐๐๐
๑๖	ค่าเอกสารสรุปโครงการฯ		๑,๐๐๐
๑๗	ค่าของที่ระลึก		๕,๐๐๐
	รวมทั้งสิ้น		๗๐๐,๐๐๐

๑๑. การดำเนินงาน

๑๑.๑ รูปแบบการจัดสัมมนาวิชาการ

๑๑.๑.๑ ประชุมคณะกรรมการการบริหารเพื่อกำหนดโครงการการจัดประชุมวิชาการ และจัดทำโครงการ เสนอคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อความเห็นชอบและอนุมัติโครงการ

๑๑.๑.๒ แต่งตั้งคณะทำงานและมอบหมายงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนด

๑๑.๑.๓ จัดพิมพ์หนังสือรวบรวมบทความวิจัย

๑๑.๑.๔ การจัดทำรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceeding)

๑๑.๑.๕ ระยะเวลาดำเนินการและกิจกรรม

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลา
๑.	เปิดรับบทความวิชาการ บทความวิจัย	ตั้งแต่บัดนี้- ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑
๒.	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกพิจารณาบทความวิจัย	๒๑-๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑
๓.	รับบทความวิจัยที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว	๒๖-๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑
๔.	จัดทำหนังสือรวบรวมบทความวิจัย	๑ เมษายน ๒๕๖๑
๕.	ประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัย	๗ เมษายน ๒๕๖๐

๑๑.๒ อัตราค่าลงทะเบียน (อัตรานี้รวมค่าอาหารกลางวัน อาหารว่างและเครื่องดื่ม เอกสารการสัมมนาซึ่งรวมผลงานเรื่องเต็มของผู้นำเสนอผลงาน บทความวิจัย)

๑๑.๒.๑ สำหรับผู้นำเสนอบทความวิจัย

- ระดับปริญญาโท ๓,๐๐๐ บาท

๑๑.๓ วิธีชำระค่าลงทะเบียน

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โทร. ๐๘๑-๘๖๐-๖๙๒๒ และ ๐๘๙-๐๕๖-๑๕๘๑

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพมหานคร โทร. ๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓ และ ๐๘๙-๐๖๘-๔๙๓๗

๑๒. กิจกรรมการดำเนินงาน

ลำดับ ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ			
		ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
๑	ขออนุมัติโครงการ	↔			
๒	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน		↔		
๓	ประชาสัมพันธ์โครงการ		↔		
๔	ดำเนินโครงการ		↔	↔	
๕	สรุปโครงการ				↔

๑๓. สถานที่ดำเนินโครงการ

ห้องประชุมเชียร์เตอร์ โซน C คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภอมโนรมย์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑๔. ตัวชี้วัด ความสำเร็จของโครงการ

๑๔.๑ ผลผลิต (Product)

- ๑) หนังสือรวบรวมบทความวิจัย จำนวน ๓๐๐ เล่ม
- ๒) จำนวนบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ จำนวน ๗๐ บทความ

๑๔.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

- ๑) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมโครงการสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในทางวิชาการร่วมกัน

๑๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีเวทีเพื่อนำเสนอและเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัย เป็นการฝึกทักษะการนำเสนอผลงานวิจัยในที่สาธารณะของนิสิต และสามารถนำข้อเสนอแนะของคณาจารย์ นักวิชาการ และผู้ตรวจพิจารณาบทความ มาพัฒนาคุณภาพวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถปฏิบัติตามเกณฑ์ในการสำเร็จการศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๕๘ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

ผู้เสนอโครงการ

(รศ.ดร.สิน งามประโคน)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วั่งน้อย

ผู้เห็นชอบโครงการ

(รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปุ่)
ผู้อำนวยการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์

ผู้อนุมัติโครงการ

(พระครูโสภณพุทธิศาสตร์,ผศ.ดร.)
คณบดีคณะครุศาสตร์

กำหนดการ

โครงการประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ณ ห้องประชุมเธียร์เตอร์ โชน C
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ตำบลลำไทร อำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
วันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

วันเสาร์ ที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

ภาคเช้า

๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น.	ลงทะเบียนและรับเอกสาร - รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปุ่ ผู้อำนวยการหลักสูตร พธ.ด.พุทธบริหารการศึกษา พบนิสิต
๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น.	พิธีเปิดโดย “พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร,ดร.” คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย - ประธานกล่าวนำบูชาพระรัตนตรัย - รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย ผู้อำนวยการหลักสูตรกล่าวถวายรายงาน - ประธานกล่าวเปิดและให้โอวาท - มอบเกียรติบัตรแก่ผู้อุปถัมภ์และผู้ทรงคุณวุฒิโครงการ - ถ่ายรูปหมู่
๐๙.๐๐-๑๑.๐๐ น.	กิจกรรมนำเสนอผลงานวิจัยตามกำหนดการ

๑๑.๓๐-๑๓.๐๐ น.

ภาคบ่าย

๑๓.๐๐-๑๖.๐๐ น.

ฉันทาอาหารเพล และรับประทานอาหารเที่ยง

นำเสนอบทความวิจัย

ห้องประชุมที่ ๑ (ห้อง C ๓๑๓)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

๑) พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร,ดร.

๒) รศ.ดร.วิชุดา หุ่นวิไล

๓) รศ.ดร.อินดา ศิริวรรณ

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : ผศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์

ห้องประชุมที่ ๒ (C ๓๑๔)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

๑) พระครูโสภณพุทธิศาสตร์, ผศ.ดร.

๒) ผศ.ดร.อุทัย สติมัน

๓) ดร.ระวีง เรืองสังข์

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : ดร.พรทิพย์ วรรณวิโรจน์

ห้องประชุมที่ ๓ (C ๓๑๕)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

๑) พระมหาสมบุญ สุธมโม, ผศ.ดร.

๒) ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง

๓) พระครูโสภาสนนทกิตติ,ดร.

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : พระครูสุจิตร์ตนากร,ดร.

ห้องประชุมที่ ๔ (C ๓๑๖)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

๑) พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินโน, ผศ.ดร.

๒) พระครูกิตติญาณวิสิฐ,ดร.

๓) พระครูสาทรปริยัติคุณ,ดร.

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : ผศ.วงศ์พัทธ์ ขาติเสถียรวงศ์

ห้องประชุมที่ ๕ (C ๓๑๗)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

๑) พระมหาสหัส ฐิตสาโร, ผศ.ดร.

๒) พระมหาสมบัติ ธนปญโญ,ดร.

๓) ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : อาจารย์กิตติศักดิ์ ณ สงขลา

ห้องประชุมที่ ๖ (C ๓๑๘)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

๑) พระครูปลัดมาตุต วรรณกุล, ผศ.ดร.

๒) พระมหาญาณวัฒน์ ญาณวฑฒโน, ดร.

๓) รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู

๔) ดร.กฤษฎา นันทเพชร

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : ดร.พิธิบูลย์ กาญจนพิพิธ

๑๖.๐๐-๑๗.๐๐ น. พิธีปิดโดย “พระครูโสภณพุทธศาสตร์, ผศ.ดร.” คณบดีคณะครุศาสตร์และ
มอช

เกียรติบัตร

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

พิธีกรประจำวัน : อาจารย์พีรวัฒน์ ชัยสุข ดร.เกษม แสงนนท์

๓.๓ โครงการบริการวิชาการ

๑. ชื่อโครงการ: โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหาร
การศึกษา)

๒. ชื่อหน่วยงาน หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

๔. โครงการเชื่อมโยงกับมาตรฐาน สกอ.

: องค์ประกอบที่ ๑ ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ

องค์ประกอบที่ ๕ การบริการวิชาการแก่สังคม

องค์ประกอบที่ ๖ การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่ ๘ การเงินและงบประมาณ

๕. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีภารกิจหลักเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การวิจัย การ
ส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมตลอดถึงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สำหรับวิชาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษารายวิชาที่ต้องการให้นิสิต
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษาได้มีการฝึกทักษะขั้นสูง และกลวิธีใน
การอ่าน การเขียน การตีความ ภาษาอังกฤษขั้นสูง เพื่อความพร้อมในการศึกษาสาขาวิชาการบริหาร
การศึกษาและเทคนิคในการอ่านหรือเขียนบทความ และตำราในสาขาวิชาการบริหารการศึกษามี
ความรู้ ความเข้าใจ ควบคู่กับมีประสบการณ์จริงในการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูงในชีวิตประจำวัน จึงได้
จัดโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษา) ให้แก่
นิสิตเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ด้านภาษาอังกฤษให้แก่นิสิตต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้ให้นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามีการฝึก
ทักษะขั้นสูง และกลวิธีในการอ่าน การเขียน การตีความ ภาษาอังกฤษขั้นสูง เพื่อความพร้อมใน
การศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษาและเทคนิคในการอ่านหรือเขียนบทความ และตำราใน
สาขาวิชาการบริหารการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ควบคู่กับมีประสบการณ์จริง เรียนรู้จาก

สถานการณ์จริง ในการจัดการความรู้ทางการศึกษา ในการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูงในชีวิตประจำวัน จึงจำเป็นต้องมีโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหาร การศึกษา) ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ นี้เป็นการการผลิตบัณฑิตให้มีศักยภาพ ส่งเสริมการวิจัยใน ภาควิชา การบริการวิชาการแก่สังคม มีการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมด้วยการลงพื้นที่ศึกษา จริง เห็นจริง อนุรักษ์จริงและการบริหารจัดการในองค์กร

๖. วัตถุประสงค์

๖.๑ เพื่อให้คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา พุทธบริหารการศึกษามีการฝึกทักษะขั้นสูง และกลวิธีในการอ่าน การเขียน การตีความ ภาษาอังกฤษ ขั้นสูง

๖.๒ เพื่อให้คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา พุทธบริหารการศึกษได้เพิ่มพูนความรู้จากการศึกษาดูงานนอกสถานที่ จากนักท่องเที่ยวน ชาว ต่างประเทศและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๖.๓ เพื่อให้คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา พุทธบริหารการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ควบคู่กับมีประสบการณ์จริง เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ในการจัดการความรู้ทางการศึกษา

๗. ลักษณะกิจกรรม

๗.๑ โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหาร การศึกษา) โดยจัดการสนทนากับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัด พระนครศรีอยุธยา

๗.๒ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็นและตอบข้อซักถามของผู้เข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ได้สัมผัสกับประสบการณ์โดยตรงจากสถานที่ ท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๘. เป้าหมายผลผลิต

เชิงปริมาณ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา จำนวน ๔ รูป/คน และนิสิตจำนวน ๔๐ รูป/คน

เชิงคุณภาพ

ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธ บริหารการศึกษา ได้เรียนรู้หลักการและวิธีการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษาใน ชีวิตประจำวันมีการฝึกทักษะขั้นสูง และกลวิธีในการอ่าน การเขียน การตีความ ภาษาอังกฤษขั้นสูง เพื่อความพร้อมในการศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษาและเทคนิคในการอ่านหรือเขียนบทความ และตำราในสาขาวิชาการบริหารการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ควบคู่กับมีประสบการณ์จริง เรียนรู้ จากสถานการณ์จริง ในการจัดการความรู้ทางการศึกษา ในการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูงในชีวิตประจำวัน

เชิงเวลา

- วันเสาร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และ วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เชิงสถานที่

- วัดพญ์เชิงวรวิหาร วัดใหญ่ชัยมงคล วัดพุทไธสวรรย์ และวัดมหาธาตุ จังหวัด
พระนครศรีอยุธยา

๙. งบประมาณ จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

๙.๑ งบประมาณ จากหลักสูตร จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

๑๐. กิจกรรมการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาการดำเนินการ											
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑.	วางแผน/เขียนโครงการ									→			
๒.	ขออนุมัติโครงการ									→			
๓.	เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการ									→			
๔.	ดำเนินการตามโครงการ											→	
๕.	สรุปและประเมินผลโครงการ											→	
๖.	รายงานมหาวิทยาลัย											→	

๑๑. ตัวชี้วัดผลสำเร็จจากการดำเนินงาน**๑๑.๑ ผลผลิต****ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ**

- ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา จำนวน ๔ รูป/คน และนิสิตจำนวน ๔๐ รูป/คน

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ความพึงพอใจของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตหลักสูตรพุทธ
ศาสตร ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ร้อยละ ๘๐

๑๑.๒ ผลลัพธ์ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ได้เรียนรู้หลักการและวิธีการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหาร
การศึกษาในชีวิตประจำวัน ได้เพิ่มพูนความรู้จากการศึกษาดูงานนอกสถานที่ จากนักท่องเที่ยว ชาว
ต่างประเทศและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
ขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษากับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ร้อยละ ๘๐

๑๒. ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงแก้ไขจากผลการดำเนินการตามโครงการในปีที่ผ่านมา ได้มีการปรับปรุงยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยนำไปสู่การปฏิบัติในแผนปฏิบัติการประจำปี เพิ่มมากขึ้น ให้เป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัยในแต่ละปี และสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

๑๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๓.๑ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามีการฝึกทักษะขั้นสูง และกลวิธีในการอ่าน การเขียน การตีความ ภาษาอังกฤษขั้นสูงมากยิ่งขึ้น

๑๓.๒ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้เพิ่มพูนความรู้จากการศึกษาดูงานนอกสถานที่ จากนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๑๓.๓ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ ควบคู่กับมีประสบการณ์จริง เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ในการจัดการความรู้ทางการศึกษา

ผู้เสนอโครงการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)
อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ผู้อนุมัติโครงการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู)
ผู้อำนวยการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์

กำหนดการ

โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษา)

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๖๑

วันเสาร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และ วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ณ วัดพนัญเชิงวรวิหาร อำเภอพระนครศรีอยุธยา พระนครศรีอยุธยา

วันเสาร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และ วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

๐๘.๐๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตพร้อมกัน ณ หน้าคณะครุศาสตร์

๐๘.๓๐ น. เดินทางพร้อมกันด้วยรถบัสปรับอากาศ

๐๙.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึงวัดพนัญเชิงวรวิหาร

- สักการะพระประธานในพระอุโบสถ

- ศึกษาดูงานภายในบริเวณวัด / แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยว

ต่างประเทศ

- เดินทางออกจากวัดพนัญเชิงวรวิหาร

๑๐.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึงวัดใหญ่ชัยมงคล

๑๑.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตฉันภัตตาหารเพล/รับประทานอาหาร

กลางวัน

๑๒.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึงวัดพุทไธศวรรย์

๑๔.๐๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึงวัดมหาธาตุ

๑๕.๐๐ น. เดินทางกลับถึงมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวังน้อยโดยสวัสดิภาพ

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ติดต่อประสานงาน

รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย โทร.๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓

นางสาวอรุณรัตน์ วิไลรัตน์กุล โทร. ๐๙๔-๗๑๖-๑๗๔๑

๓.๔ โครงการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๑. ชื่อโครงการ: โครงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

๒. ชื่อหน่วยงาน หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ รศ.ดร.สิน งามประโคน ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาวังน้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. โครงการเชื่อมโยงกับมาตรฐาน สกอ.

- องค์ประกอบที่ ๑ ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ
- องค์ประกอบที่ ๕ การบริการวิชาการแก่สังคม
- องค์ประกอบที่ ๖ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
- องค์ประกอบที่ ๘ การเงินและงบประมาณ

๕. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีภารกิจหลักเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การวิจัย การส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมตลอดถึงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ปัจจุบันประเทศต่างๆ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วทุกๆ ด้าน อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบโดยตรงต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนทั่วไป การปฏิบัติกรรมฐานทั้งหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานเป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิตและช่วยให้สังคมเกิดความสงบ ร่มเย็น คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ได้จัดการศึกษาให้กับนิสิตในระดับปริญญาโท จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรทางด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้กับนิสิต โดยเฉพาะการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานเพื่อเพิ่มพูนความรู้จากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาบัณฑิตในระดับมหาบัณฑิตเพื่อให้บัณฑิตที่ได้รับความรู้ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการศึกษา ในหน่วยงาน ของตนให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้ได้บุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ มีความเป็นเลิศวิชาการทางพระพุทธศาสนา สามารถประยุกต์เข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติ มีคุณธรรม และจริยธรรม สอดคล้องกับปณิธาน ปรัชญา วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย จึงจำเป็นต้องมีโครงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ นี้ เป็นการเพิ่มศักยภาพการผลิตบัณฑิต ส่งเสริมการวิจัยของคณาจารย์ มีการบริการวิชาการแก่สังคม ด้วยการนำหลักธรรมไปเผยแผ่ ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมในสังคมและมีการบริหารจัดการ

๒. วัตถุประสงค์

๑๐. กิจกรรมการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาการดำเนินการ											
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑.	วางแผน/เขียนโครงการ									→			
๒.	ขออนุมัติโครงการ									→			
๓.	เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการ									→			
๔.	ดำเนินการตามโครงการ										→		
๕.	สรุปและประเมินผลโครงการ											→	
๖.	รายงานมหาวิทยาลัย											→	

๑๑. ตัวชี้วัดผลสำเร็จจากการดำเนินงาน

๑๑.๑ ผลผลิต

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

- ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน ๖ รูป/คน และนิสิตจำนวน ๖๔ รูป/คน

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ความพึงพอใจของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ร้อยละ ๘๐

๑๑.๒ ผลลัพธ์ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง และได้เรียนรู้หลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน เพิ่มพูนความรู้จากการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิปัสสนากรรมฐานกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านวิปัสสนากรรมฐานร้อยละ ๘๐

๑๒. ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงแก้ไขจากผลการดำเนินการตามโครงการในปีที่ผ่านมา

ได้มีการปรับปรุงยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยนำไปสู่การปฏิบัติในแผนปฏิบัติการประจำปี เพิ่มมากขึ้น ให้เป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัยในแต่ละปี และสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

๑๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๓.๑ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้เรียนรู้หลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

๑๓.๒ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้เพิ่มพูนความรู้จากการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๑๓.๓ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิปัสสนากรรมฐานกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านวิปัสสนากรรมฐาน

ผู้เสนอโครงการ

(รศ.ดร.สิน งามประโคน)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วังน้อย

ผู้เห็นชอบโครงการ

(รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญป)

ผู้อำนวยการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์

ผู้อนุมัติโครงการ

(พระครูโสภณพุทธิศาสตร์,ผศ.ดร.)

คณบดีคณะครุศาสตร์

วันที่ ๑

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น.	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต พร้อมเพรียงกัน ณ สนามบินดอนเมือง	เจ้าหน้าที่หลักสูตร
๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น.	นิสิตเดินทางถึงสนามบินเชียงราย/เดินทาง โดยรถตู้ไป ณ ไร่เชิญตะวัน	เจ้าหน้าที่หลักสูตร
๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.	ฉันภัตราหารเพล/รับประทานอาหาร	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๒.๐๐-๑๕.๐๐ น.	เข้าฟังบรรยายจากท่านพระมหาวิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๕.๓๐-๑๘.๐๐ น.	ทำวัตรสวดมนต์เย็น/ปฏิบัติธรรม	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๘.๓๐ น.	ทำกิจวัตรส่วนตัว	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต
๑๙.๐๐-๒๑.๐๐ น.	กิจกรรมกลุ่ม/พักผ่อนตามอัธยาศัย	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต

วันที่ ๒

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๐๔.๐๐-๐๖.๐๐ น.	ระฆังสัญญาณ/ทำกิจวัตรส่วนตัว/สวดมนต์ ปฏิบัติธรรม	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต
๐๗.๐๐ น.	ฉันภัตราหารเช้า/รับประทานอาหาร	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต
๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น.	ผู้บริหาร/อาจารย์ลงทะเบียนรายงานตัว พร้อมเรียงกันที่ห้องประชุม	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	กิจกรรมนั่งสมาธิ/ปฏิบัติธรรม	คณะผู้บริหาร/อาจารย์
๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น.	เดินทางชมรอบๆ ไร่เชิญตะวัน	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.	ฉันภัตราหารเพล/รับประทานอาหาร	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๒.๐๐-๑๕.๐๐ น.	เข้าห้องทำกิจกรรมกลุ่ม/สนทนากลุ่ม	วิทยากร
๑๕.๓๐-๑๘.๐๐ น.	ทำวัตรสวดมนต์เย็น/ปฏิบัติธรรม	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๘.๓๐ น.	ทำกิจวัตรส่วนตัว	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต
๑๙.๐๐-๒๑.๐๐ น.	กิจกรรมกลุ่ม/พักผ่อนตามอัธยาศัย	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต

วันที่ ๓

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๐๔.๐๐-๐๖.๐๐ น.	ระฆังสัญญาณ/ทำกิจวัตรส่วนตัว/สวดมนต์ ปฏิบัติธรรม	ผู้บ ริ หาร / อา จา ร ย ์ / เจ้าหน้าที่ / นิสิต
๐๗.๐๐ น.	ฉันภัตราหารเช้า/รับประทานอาหาร	ผู้บ ริ หาร / อา จา ร ย ์ / เจ้าหน้าที่ / นิสิต
๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น.	ผู้บ ริ หาร/อาจารย์ลงทေးเขียนรายงานตัว พร้อมเรียงกันที่ห้องประชุม	เจ้า ห ่น้ำ ที่ หลั ก สู ต ร / เจ้า ห ่น้ำ ที่ ไร่ เชิญ ตะ วัน
๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น.	ทำพิธีปิดมอบ/มอบของที่ระลึก/รับเกียรติ บัตร/ถ่ายรูปร่วมกัน	ผู้บ ริ หาร / อา จา ร ย ์ / เจ้า ห ่น้ำ ที่ / นิสิต
๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.	ฉันภัตราหารเพล/รับประทานอาหาร	เจ้า ห ่น้ำ ที่ หลั ก สู ต ร / เจ้า ห ่น้ำ ที่ ไร่ เชิญ ตะ วัน
๑๓.๐๐ น.	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ	เจ้า ห ่น้ำ ที่ หลั ก สู ต ร

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

๓.๕ โครงการบริหารจัดการ

๑. ชื่อโครงการ : โครงการพัฒนาศึกษาดูงานการบริหารงานของสวนนงนุช จ.ชลบุรี
๒. ชื่อหน่วยงาน : หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ : รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย
๔. โครงการเชื่อมโยงกับมาตรฐานของ สกอ. องค์ประกอบที่ ๗ การบริหารและการจัดการ

๕. หลักการและเหตุผล/ความจำเป็น

ด้วยหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เปิดรับสมัครนิสิตระดับปริญญาโทตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ เป็นต้น มา ปัจจุบันนิสิตที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ ๒ เป็นรุ่นที่ ๑๒ โดยแบ่งเป็นนิสิตเรียนออกเป็น ๒ กรณี ภาคปกติและพิเศษ คือเรียนวันพฤหัสบดี-วันศุกร์ เป็นการเรียนภาคปกติ และวันเสาร์-อาทิตย์ เป็นภาคพิเศษ ซึ่งมีนิสิตเข้าศึกษาทั้งหมดจำนวน ๖๐ รูป นิสิตได้ศึกษาในรายวิชาเป็นภาคทฤษฎีด้านการบริหารแล้ว และทางโครงการหลักสูตรฯ ต้องเสริมสร้างประสบการณ์ด้านการบริหารและเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการทางการบริหารให้แก่ นิสิตทุกรูป/คน ได้มีประสบการณ์ตรง เพื่อนำไปบริหารจัดการสถานศึกษาในลำดับต่อไปและโครงการพัฒนาศึกษา มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของ สกอ. องค์ประกอบที่ ๗ ด้านการบริหารและการจัดการทุกประการส่งเสริมการเรียนรู้และการผลิตบัณฑิต และการวิจัยของคณาจารย์ มีการบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมและมีการบริหารจัดการในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

๖. วัตถุประสงค์

๖.๑ เพื่อนิสิตทุกรูป/คน มีความรู้และเข้าใจระบบการบริหาร มีทักษะและประสบการณ์ตรงทางการบริหารจัดการด้านวิชาการ

๖.๒ เพื่อนิสิตทุกรูป/คน นำหลักการบริหารไปบริหารจัดการในระดับสถานศึกษาและองค์กรของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖.๓ เพื่อนิสิตทุกรูป/คน มีการสนทนาร่วมกันสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ฉันทันใจ มีวิสัยทัศน์มองโลกในแง่ดี มีความสามัคคี ร่วมรับผิดชอบ เสียสละ มีจิตอาสาและศรัทธาต่อองค์กรของตนเอง

๗. ลักษณะของโครงการ

๗.๑ เป็นกิจกรรมสนทนาร่วมกันนอกสถานที่ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการบริหารจัดการ

๗.๒ เป็นกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ที่ดีของหมู่คณะระหว่างอาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิต

๘. เป้าหมายด้านผลผลิต

๘.๑ เป้าหมายเชิงคุณภาพ นิสิต คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เข้าร่วมโครงการจำนวน ๓๐ รูป/คน

๘.๒ เป้าหมายเชิงคุณปริมาณ นิสิต คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน ๓๐ รูป/คน มีความรู้และเข้าใจระบบการบริหารจัดการ

๙. งบประมาณ

๙.๑ ที่มาของงบประมาณ : งบประมาณสนับสนุนจาก คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิต
จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท (สามหมื่นบาทถ้วน)

๑๐. กิจกรรมดำเนินงาน

ลำดับ ที่	รายการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินการ (มี.ค.๒๕๖๑)			
		๒๓ มี.ค.๖๑	๒๔ มี.ค.๖๑	๒๕ มี.ค.๖๑	๒๖ มี.ค.๖๑
๑.	ประชุมเตรียมดำเนินงาน	→			
๒.	จัดทำโครงการเสนอขออนุมัติจากโครงการหลักสูตรฯ		→		
๓.	ทำหนังสือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง			→	
๔.	ดำเนินการตามโครงการ				
๕.	ประเมิน/สรุปโครงการเสนอต่อผู้อำนวยการหลักสูตรฯ				→

๑๑. ตัวชี้วัด

๑๑.๑ ผลผลิต (Output)

- ๑) ร้อยละของนิสิต/คณาจารย์/เจ้าหน้าที่ เข้าร่วมโครงการศึกษาดูงานสวนงาช้าง มีความเข้าใจระบบการบริหารจัดการสวนงาช้าง
- ๒) ร้อยละของนิสิต/คณาจารย์/เจ้าหน้าที่ มีความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงานสวนงาช้าง

๑๑.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

- ๑) นิสิตเข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้จากการประสบการณ์ตรงในการประชุมสัมมนาวิชาการ
- ๒) การจัดการโครงการเป็นไปตามเกณฑ์ สกอ. ที่ได้กำหนดไว้

๑๒. ประโยชน์ที่ได้รับ

๑๒.๑ ได้ตีพิมพ์ผลงานวิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ

๑๒.๒ ได้จัดประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)

๑๒.๓ ได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาให้สาธารณชนได้รับทราบอย่างกว้างขวาง

ผู้เสนอโครงการ

(รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ผู้เห็นชอบโครงการ

(รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู)

ผู้อำนวยการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์

ผู้อนุมัติโครงการ

(พระครูโสภณพุทธศาสตร์,ผศ.ดร.)

คณบดีคณะครุศาสตร์

กำหนดการ
โครงการพัฒนาศักยภาพงานการบริหารงานของสวนนงนุช จ.ชลบุรี
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ปีการศึกษา ๒๕๖๑
วันศุกร์ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑
ณ สวนนงนุช จังหวัดชลบุรี

วันศุกร์ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑

- ๐๘.๐๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตพร้อมกัน ณ หน้าคณะครุศาสตร์
- ๐๘.๓๐ น. เดินทางพร้อมกันด้วยรถบัสปรับอากาศ
- ๐๙.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึง ณ สวนนงนุช จังหวัดชลบุรี
- ๑๐.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตศึกษาดูงานรอบๆ สวนนงนุช
- ๑๑.๐๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตฉันภัตตราหารเพล/รับประทานอาหาร

กลางวัน

- ๑๒.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึงวัดใหญ่อินทาราม
- ๑๕.๐๐ น. เดินทางกลับถึงมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวังน้อยโดยสวัสดิภาพ

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ติดต่อประสานงาน

รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย โทร.๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓
 นางสาวอรุณรัตน์ วิไลรัตน์กุล โทร. ๐๙๔-๗๑๖-๑๗๔๑

การนำระบบไปใช้ ประกอบด้วย ๑) การเตรียมการดำเนินงาน ๒) การดำเนินงาน ๓) การประเมินผลการดำเนินงาน มีรายละเอียด ดังนี้

๑) การเตรียมการดำเนินงาน

- ๑.๑ กำหนดพื้นที่ดำเนินงานและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ (สถานที่)
- ๑.๒ กำหนดหน้าที่ของบุคลากรที่ร่วมโครงการ (บุคคล)
- ๑.๓ กำหนดการกิจกรรมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
- ๑.๔ กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้อุปโภค บริโภค (อาหาร)

๒) การดำเนินงาน

- ๒.๑ อธิการบดี/รองอธิการบดี/คณบดี/หัวหน้าภาควิชา
- ๒.๒ ผู้อำนวยการสำนักประกันคุณภาพการศึกษา
- ๒.๓ ผู้ดำเนินกิจกรรมเป็นวิทยากรจาก สกอ./สมศ./วิทยากรจากสาขาวิชาต่างๆ
- ๒.๔ ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ/คณบดีทั้ง ๔ คณะ / หัวหน้าภาควิชา / ผู้อำนวยการหลักสูตร/คณาจารย์/เจ้าหน้าที่/นิสิต

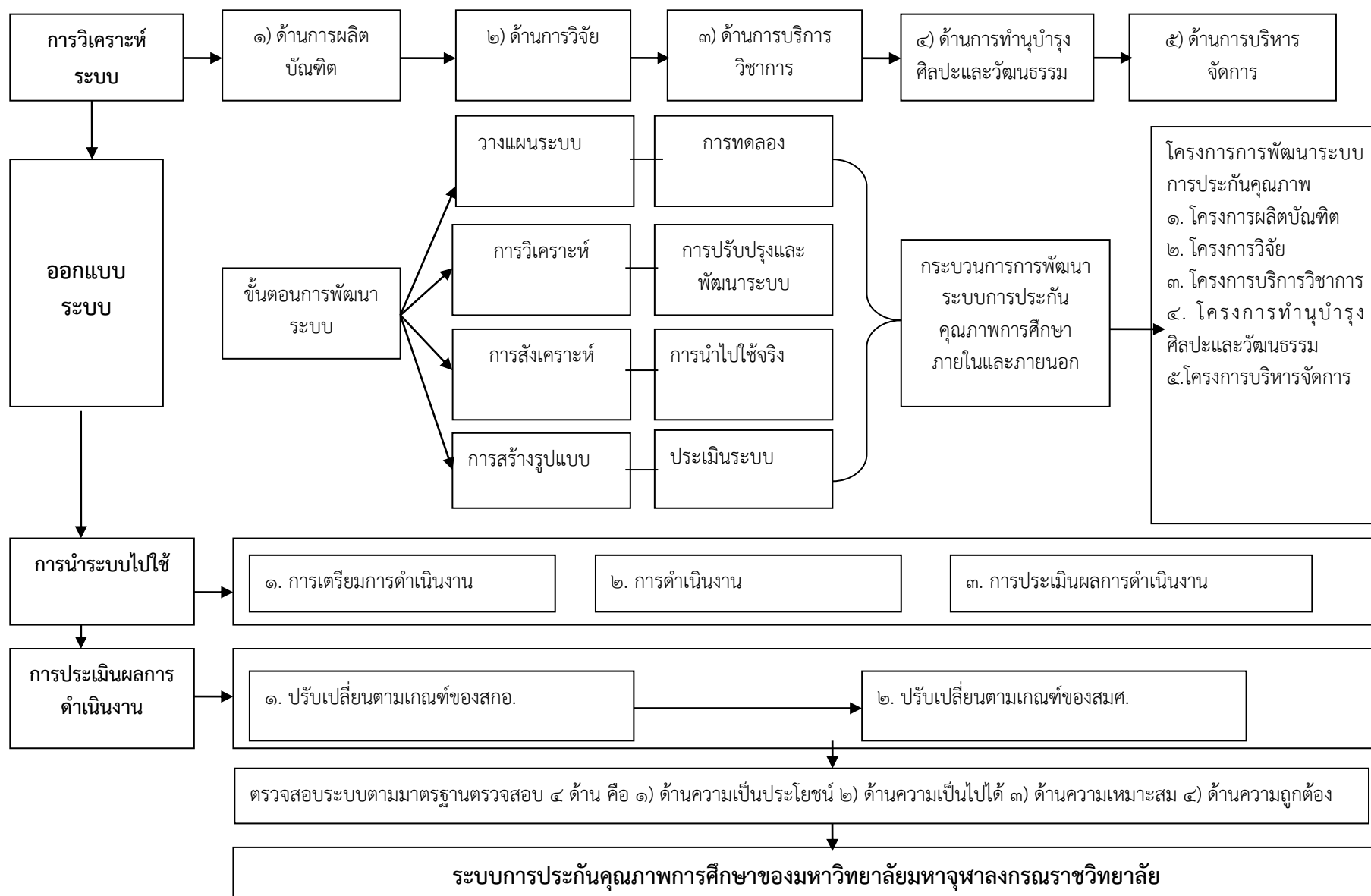
๓) การประเมินผลการดำเนินงาน

- ๓.๑ มีการประเมินก่อนการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไปใช้
- ๓.๒ มีการประเมินขณะดำเนินงานตามกระบวนการ
- ๓.๓ มีการประเมินหลังการนำกระบวนการไปใช้

การประเมินผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย

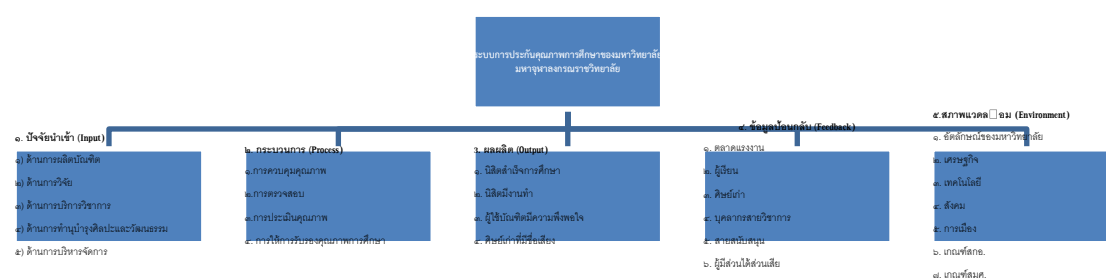
- ๔.๑ ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับสถาบันของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- ๔.๒ ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกระดับสถาบันของสำนักงานสมศ. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) จากกระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผู้วิจัยสามารถสรุประบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ดังภาพ ที่ ๔.๖๔ ดังนี้

๔.๔ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอองค์ความรู้ใหม่จากผลการวิจัยการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังภาพที่ ๔.๓ ดังนี้

เกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านการผลิตบัณฑิต
- ๒) ด้านการวิจัย
- ๓) ด้านการบริการวิชาการ
- ๔) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
- ๕) ด้านการบริหารจัดการ

ภาพที่ ๔.๓ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
“MCU QA Model”

คำอธิบายสัญลักษณ์

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่

๑. ปัจจัยนำเข้า (Input)
๒. กระบวนการ (Process)
๓. ผลผลิต (Output)
๔. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)
๕. สภาพแวดล้อม (Environment)

เกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านการผลิตบัณฑิต
- ๒) ด้านการวิจัย
- ๓) ด้านการบริการวิชาการ
- ๔) ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
- ๕) ด้านการบริหารจัดการ

จากภาพที่ ๔.๓ “MCU QA Model” อธิบายได้ว่า การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการผลิตบัณฑิต ๒) ด้านการวิจัย ๓) ด้านการบริการวิชาการ ๔) ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ๕) ด้านการบริหารจัดการ เป็นระบบองค์ประกอบเชิงสัญลักษณ์เป็นระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย

๑. ปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านการบริการวิชาการ ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ด้านการบริหารจัดการ

๒. กระบวนการ (Process) การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบ การประเมินคุณภาพ และการให้การรับรองคุณภาพการศึกษา

๓. ผลผลิต (Output) นิสิตสำเร็จการศึกษา นิสิตมีงานทำ ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจ และศิษย์เก่าที่มีชื่อเสียง

๔. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ตลาดแรงงาน ผู้เรียน ศิษย์เก่า บุคลากรสายวิชาการ สายสนับสนุน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๕. สภาพแวดล้อม (Environment) อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย เศรษฐกิจ เทคโนโลยี สังคม การเมือง เกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) เกณฑ์ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” การวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Mixed Research Method) ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และเพื่อตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหาร คณาจารย์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย^๑ ในส่วนของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง วิทยาเขตและวิทยาลัยสงฆ์ จำนวน ๒๘ แห่ง จำนวน ๒๖๐ รูป/คน และสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่เป็นโรงเรียนต้นแบบ จำนวน ๕ รูป ด้วยวิธีการสัมภาษณ์การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) แบบเจาะลึกรายบุคคล (Individual depth interview) เป็นการ ซักถามพูดคุยกันระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ เป็นการถามเจาะลึกถึงคำตอบ อย่างละเอียดถี่ถ้วนเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยและการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๘ รูป/คน เพื่อรับรองร่างรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสมรรถนะสูงสำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาค่า C.F.A. วิเคราะห์ปัจจัย (confirmatory factor analysis)และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)การวิเคราะห์เอกสาร (Document Analysis) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) การสัมภาษณ์ (Interview) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลตามแบบสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม (Focus Group) ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปผลการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

^๑ข้อมูลสถิติการศึกษา, <http://www.info.mua.go.th>[ออนไลน์วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑]

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

๕.๑. ผลการศึกษาสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา

๑. องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบไปด้วย

๑) ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์

๑) รณรงค์ ปลุกฝังให้คณาจารย์และนิสิตนำปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

๒) ให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจะเห็นจากกิจกรรมการปฏิบัติ วิปัสสนากรรมฐาน

๒) ผู้นำและการบริหารจัดการ

๑) ส่งเสริมผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย

๒) พิจารณาผลการประเมินของแต่ละคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยส่งมาให้ เป็นไปตามพันธกิจและเอกลักษณ์ด้วยวิธีสอบถามและสัมภาษณ์

๓) จัดทำรายงานการประเมินตนเองรวมถึงวัดและประเมินผลการจัดการ เรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (TQF)

๓) กลยุทธ์

๑) วางแผนกลยุทธ์การเรียนการสอน

๒) จัดทำกลยุทธ์การเรียนการสอนเพื่อทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถ ใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ

๓) กระตุ้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์การเรียนรู้ ระดับสถาบัน คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย

๔) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องและนำผลการ ปฏิบัติกลับมาปรับปรุงและแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

๔) ลูกค้ำ/ผู้เรียน

๑) จัดทำสถิตินิสิตที่สำเร็จการศึกษาและนิสิตที่มีงานทำในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

๒) ติดตามนิสิตที่ปฏิบัติศาสนกิจก่อนสำเร็จการศึกษารวมถึงการประเมิน นิสิตที่มีงานทำในรอบ ๑ ปีและนำผลการประเมินมาปรับปรุง

๓) ประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร

๕) บุคลากร

๑) จัดประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและจัดสรรงานให้กับ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ให้มีเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญทุกปี

๒) มีนโยบายส่งเสริมคณาจารย์สายวิชาการให้จัดทำเอกสารประกอบการ สอน หนังสือ ตำรา งานวิจัยเพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ

๓) ส่งเสริมขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจในการจัดทำผลงานวิชาการของคณาจารย์อย่างต่อเนื่อง

๖) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๑) มหาวิทยาลัยส่งเสริมการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความชัดเจน

๒) จัดประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยในฐานะผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี

๓) นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๗) ข้อกำหนดของหลักสูตร

๑) มหาวิทยาลัยนำข้อกำหนดของหลักสูตรมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจจัดทำเป็นนโยบายส่งเสริมให้แต่ละคณะได้ปฏิบัติตาม

๒) ประเมินและปรับปรุงข้อกำหนดของหลักสูตรรวมถึงการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง

๓) มีนโยบายให้หลักสูตรได้จัดทำข้อกำหนดของหลักสูตรในทุกหลักสูตรเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้

๘) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร

๑) จัดเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนวการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย

๒) พัฒนาหลักสูตร คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในอนาคต

๓) หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์เพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๙) กิจกรรมพัฒนาบุคลากร

๑) จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา

๒) จัดกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการของบุคลากรของมหาวิทยาลัย

๓) จัดกิจกรรมพัฒนานิสิตระดับปริญญาตรีให้มีความผูกพันกับผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่มากยิ่งขึ้น

๑๐) การสนับสนุนผู้เรียน

๑) มหาวิทยาลัยจัดสวัสดิการต่างๆ รวมถึงทุนการศึกษาเพื่อเป็นการสนับสนุนผู้เรียนให้มีความสะดวกในการเรียนมากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ

๒) จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ

๓) มีระบบการดูแลแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำกลับมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๑๑) สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

๑) สร้างเครือข่ายและทำ MOU ร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ

๒) สำรวจและส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายของห้องสมุด

๓) มีนโยบายให้นิสิตเข้าใช้บริการห้องสมุดเพื่อสืบค้นข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความรู้ในด้านต่างๆ แก่ผู้เรียน

๑๒) การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน

๑) พิจารณาผลการประเมินและนโยบายพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยมอบเป็นนโยบายของให้แก่คณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์

๒) นำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง

๓) ปรับปรุงและพัฒนาส่วนที่ควรพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในทุกปี

๑๓) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

๑) มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการ สายวิชาชีพ ผู้เรียนศิษย์เก่า และตลาดแรงงานอย่างชัดเจน

๒) มีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และจัดประเมินผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

๓) จัดโครงการการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๔) ปรับปรุงผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

๑๔) ผลผลิต/ผลลัพธ์

๑) ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

๒) มีนโยบายให้คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัยส่งเสริมงานวิจัยของคณาจารย์และนิสิตให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนในระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง

๓) ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของการผลิตบัณฑิตและนำผลการประเมินเสนอต่อคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย

๔) จัดทำสถิติผู้สำเร็จการศึกษาและการลาออกกลางคันเพื่อปรับปรุงในส่วนที่ควรปรับปรุง

๕.๑.๒ ผลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผลการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประกอบด้วย บทนำ กระบวน

๑) การวิเคราะห์ระบบ ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

๑) องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบไปด้วย

๑) ด้านการผลิตบัณฑิต

๑. การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน

๒. ความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่สอบคัดเลือกกับนักศึกษา

โศกนาฏ

๓. ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก

๔. ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย

๕. มีวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงความเหมาะสมของแต่ละวิธีการของการคัดเลือก

๖. ผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบสถาบันมีคุณค่ามาก

๗. การจัดเตรียมหนังสือ วารสารทางการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาและการวิจัย และมีปริมาณที่เหมาะสม

๘. ขนาดและประสิทธิภาพของห้องสมุด และความเหมาะสมของอุปกรณ์และการติดตั้ง

๙. มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนิสิตและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน

๑๐. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่น่าพอใจ

๑๑. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา

๑๒. การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม

๑๓. ผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย

๑๔. ความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุงสุขภาพจิตและสุขภาพกายของนักศึกษา

๑๕. ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

๑๖. สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้ และความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ

๑๗. การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน

๑๘. ระบบกำกับประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย

๑๙. มีภาระงานบุคลากรและระบบจูงใจที่สนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน

๒๐. ให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจะเห็นจากกิจกรรมการปฏิบัติ
วีปัสสนากรรมฐาน

๒๑. จัดทำรายงานการประเมินตนเองรวมถึงวัดและประเมินผลการจัดการเรียน
การสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (TQF)

๒๒. กระตุ้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์การเรียนรู้ระดับ
สถาบัน คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย

๒๓. ติดตามนิสิตที่ปฏิบัติศาสนกิจก่อนสำเร็จการศึกษารวมถึงการประเมินนิสิตที่
มีงานทำในรอบ ๑ ปีและนำผลการประเมินมาปรับปรุง

๒๔. ประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร

๒๕. มหาวิทยาลัยส่งเสริมการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความชัดเจน

๒๖. จัดประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัย
ในฐานะผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี

๒๗. นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีประสิทธิภาพ
และตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๒๘. มหาวิทยาลัยนำข้อกำหนดของหลักสูตรมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับ
วิสัยทัศน์และพันธกิจจัดทำเป็นนโยบายส่งเสริมให้แต่ละคณะได้ปฏิบัติตาม

๒๙. ประเมินและปรับปรุงข้อกำหนดของหลักสูตรรวมถึงการประเมินจากผู้มี
ส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง

๓๐. มีนโยบายให้หลักสูตรได้จัดทำข้อกำหนดของหลักสูตรในทุกหลักสูตรเพื่อให้
ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้

๓๑. จัดเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนว
การศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย

๓๒. พัฒนาหลักสูตร คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การ
ประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในอนาคต

๓๓. หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึงรายวิชา
เฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์เพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๓๔. จัดกิจกรรมพัฒนานิสิตระดับปริญญาตรีให้มีความผูกพันกับผู้บริหาร
คณาจารย์ เจ้าหน้าที่มากยิ่งขึ้น

๓๕. มหาวิทยาลัยจัดสวัสดิการต่างๆ รวมถึงทุนการศึกษาเพื่อเป็นการสนับสนุน
ผู้เรียนให้มีความสะดวกในการเรียนมากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ
สังคม และจิตใจ

๓๖. จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้ง
ข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ

๓๗. มีระบบการดูแลแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับ
คำปรึกษาและข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำกลับมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๓๘. สร้างเครือข่ายและทำ MOU ร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ

๓๙. สำรวจและส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายของห้องสมุด

๔๐. มีนโยบายให้นิสิตเข้าใช้บริการห้องสมุดเพื่อสืบค้นข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความรู้ในด้านต่างๆ แก่ผู้เรียน

๔๑. ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของการผลิตบัณฑิตและนำผลการประเมินเสนอต่อคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย

๔๒. จัดทำสถิติผู้สำเร็จการศึกษาและการลาออกกลางคันเพื่อปรับปรุงในส่วนที่ควรปรับปรุง

๒) ด้านการวิจัย

๑. กลยุทธ์การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ

๒. ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร

๓. กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุ้นการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

๔. มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสม

๕. รายวิชาและหลักสูตรมีการประเมินอย่างเป็นระบบโดยผู้เรียน

๖. การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร

๗. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร

๘. ผู้สอนหรือภาควิชามีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน

๙. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์เก่าอย่างเพียงพอ

๑๐. เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ

๑๑. อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา

๑๒. การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม

๑๓. ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนอย่าง

ต่อเนื่อง

๑๔. มีนโยบายให้คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัยส่งเสริมงานวิจัยของคณาจารย์และนิสิตให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนในระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง

๓) ด้านการบริการวิชาการ

๑. การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร

๒. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่างเพียงพอ

๓. ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด

๔. มีการประกันคุณภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของกระบวนการเรียนและการสอน รูปแบบและวิธีการประเมิน

๕. มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตามความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา

๖. มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง

๗. ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน

๘. การประเมินผู้เรียนใช้วิธีการที่หลากหลาย

๙. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน

๑๐. การประเมินผู้เรียนมีเกณฑ์อ้างอิง

๑๑. ประสิทธิภาพของการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ในพื้นฐานขององค์การ

๑๒. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบัน

๑๓. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา

๑๔. จัดกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการของบุคลากรของมหาวิทยาลัย

๑๕. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการ สายวิชาชีพ ผู้เรียนศิษย์เก่า และตลาดแรงงานอย่างชัดเจน

๑๖. จัดประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและจัดสรรงานให้กับคณาจารย์เจ้าหน้าที่ให้มีความเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญทุกปี

๑๗. มีนโยบายส่งเสริมคณาจารย์สายวิชาการให้จัดทำเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัยเพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ

๑๘. ส่งเสริมขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจในการจัดทำผลงานวิชาการของคณาจารย์อย่างต่อเนื่อง

๔) ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๑. หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

๒. อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

๓. การบริการนิสิตระดับปริญญาตรี

๔. แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่

คาดหวัง

๕. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร

๖. ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์

๗. ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย

๘. ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ

๙. บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา

๑๐. บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

๑๑. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้

๑๒. มีระบบและกลไกการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และจัดประเมินผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

๑๓. จัดโครงการการทำงานบำรู้งศิลปะและวัฒนธรรม

๑๔. ปรับปรุงผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการทำงานบำรู้ง ศิลปวัฒนธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

๕) ด้านการบริหารจัดการ

๑. มีผลการพัฒนาเป็นจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน

๒. มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอและทันสมัย

๓. มีผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน

๔. สิ่งแวดล้อมเชิงสุนทรีย์และมาตรฐานความปลอดภัยเป็นไปตามข้อกำหนดในทุก ด้าน

๕. มีการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความ เชี่ยวชาญ

๖. ความเหมาะสมของปณิธานและวัตถุประสงค์ของสถาบันและความเหมาะสมของ วัตถุประสงค์ตามนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

๗. มีห้องปฏิบัติการเพียงพอและทันสมัย

๘. มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย

๙. รณรงค์ ปลูกฝังให้คณาจารย์และนิสิตนำปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัต ลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

๑๐. ส่งเสริมผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย

๑๑. พิจารณาผลการประเมินของแต่ละคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยส่งให้ไปตาม พันธกิจและเอกลักษณ์ด้วยวิธีสอบถามและสัมภาษณ์

๑๒. วางแผนกลยุทธ์การเรียนการสอน

๑๓. จัดทำกลยุทธ์การเรียนการสอนเพื่อทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ใน เชิงวิชาการ

๑๔. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องและนำผลการปฏิบัติ กลับมาปรับปรุงและแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

๑๕. จัดทำสถิติที่สำเร็จการศึกษาและนิสิตที่มีงานทำในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก

๑๖. พิจารณาผลการประเมินและนโยบายพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และพัฒนาด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยมอบเป็นนโยบายของให้แก่คณะ วิทยาเขต และ วิทยาลัยสงฆ์

๑๗. นำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง

๑๘. ปรับปรุงและพัฒนาส่วนที่ควรพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบของการประกันคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่องในทุกปี

๒) ออกแบบระบบ ประกอบด้วย ๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ ๒) กระบวนการการ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพ

๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ

๑. วางแผนระบบ (Planning) ขั้นตอนการวางแผนระบบเป็นความพยายามที่จะนิยามพฤติกรรมของระบบที่เราสนใจในอนาคตโดยทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและพยากรณ์ผลของทางเลือกตามที่เสนอขึ้นมารวมทั้งประเมินโอกาสที่มีอยู่การวิเคราะห์ความพยายามดังกล่าวจะนำไปสู่การนิยามขอบเขตและจำแนกประเภทวัตถุประสงค์ของระบบตลอดจนให้แนวทางเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การและการวัดประสิทธิผลของโครงการ

๒. การวิเคราะห์ (System Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสำคัญขององค์ประกอบต่างๆในระบบ

๓. การสังเคราะห์ (System Synthesis) เป็นการรวมองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันและกำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่

๔. การสร้างรูปแบบหรือแบบจำลอง (System Modeling) เป็นการสร้างแบบจำลองของระบบเพื่อพยากรณ์ประสิทธิผลของระบบ

๕. การทดลองหรือทดสอบ (System Testing) เป็นการนำไปใช้ในชีวิตจริงโดยนำระบบไปใช้และหาวิธีการที่จะควบคุมระบบที่เหมาะสม โดยจะต้องมีผู้ตรวจสอบและวัดผลระบบที่นำไปใช้ว่า เหมาะสม เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด

๖. การปรับปรุงและพัฒนาระบบ (Improvement and Development) เป็นขั้นตอนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งจะแปรเปลี่ยนการออกแบบไปสู่สภาพที่พร้อมจะปฏิบัติงานได้จริงโดยปกติแล้วระบบที่ได้รับการยอมรับ

๗. การนำไปใช้จริง (Implementation) หลังจากทีระบบได้รับการพัฒนาจนเป็นที่พอใจในสภาพแวดล้อมที่ได้ทำการทดสอบแล้วก็จำเป็นต้องนำไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง

๘. ขั้นการประเมินระบบ (Systems Evaluation) หลังจากที่ได้มีการออกแบบระบบเพื่อนำไปใช้งานแล้วจะต้องมีการประเมินว่าระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามสถานการณ์จริงได้มากน้อยเพียงใดซึ่งในขั้นการประเมินนี้จะต้องมีการดำเนินการหลายครั้งจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้ความเห็นได้อย่างถูกต้องก่อนที่จะได้มีการนำระบบไปใช้ต่อไป

๒) กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่

๑.การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นกระบวนการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยมีการศึกษาและเตรียมการ

๒.การตรวจสอบ (Quality Audit) เป็นการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ โดยตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๓.การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน

๒) การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่

๑. การตรวจสอบคุณภาพเป็นตรวจสอบการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๒. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น เป็นการประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment)

๓. การให้การรับรองคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษานั้นๆการประเมินในส่วนนี้เป็นการดำเนินการโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน

๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

๓.๑ โครงการผลิตบัณฑิต

๓.๒ โครงการวิจัย

๓.๓ โครงการบริการวิชาการ

๓.๔ โครงการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๓.๕ โครงการบริหารจัดการ

๓) การนำระบบไปใช้ ประกอบด้วย ๑) การเตรียมการดำเนินงาน ๒) การดำเนินงาน
๓) การประเมินผลการดำเนินงาน มีรายละเอียด ดังนี้

๑) การเตรียมการดำเนินงาน

๑.๑ กำหนดพื้นที่ดำเนินงานและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ (สถานที่)

๑.๒ กำหนดหน้าที่ของบุคลากรที่ร่วมโครงการ (บุคคล)

๑.๓ กำหนดการกิจกรรมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

๑.๔ กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้อุปโภค บริโภค (อาหาร)

๒) การดำเนินงาน

๒.๑ อธิการบดี/รองอธิการบดี/คณบดี/หัวหน้าภาควิชา

๒.๒ ผู้อำนวยการสำนักประกันคุณภาพการศึกษา

๒.๓ ผู้ดำเนินกิจกรรมเป็นวิทยากรจาก สกอ./สมศ./วิทยากรจากสาขาวิชาต่างๆ

๒.๔ ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ/คณบดีทั้ง ๔ คณะ / หัวหน้าภาควิชา / ผู้อำนวยการหลักสูตร/คณาจารย์/เจ้าหน้าที่/นิสิต

๓) การประเมินผลการดำเนินงาน

๓.๑ มีการประเมินก่อนการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไปใช้

๓.๒ มีการประเมินขณะดำเนินงานตามกระบวนการ

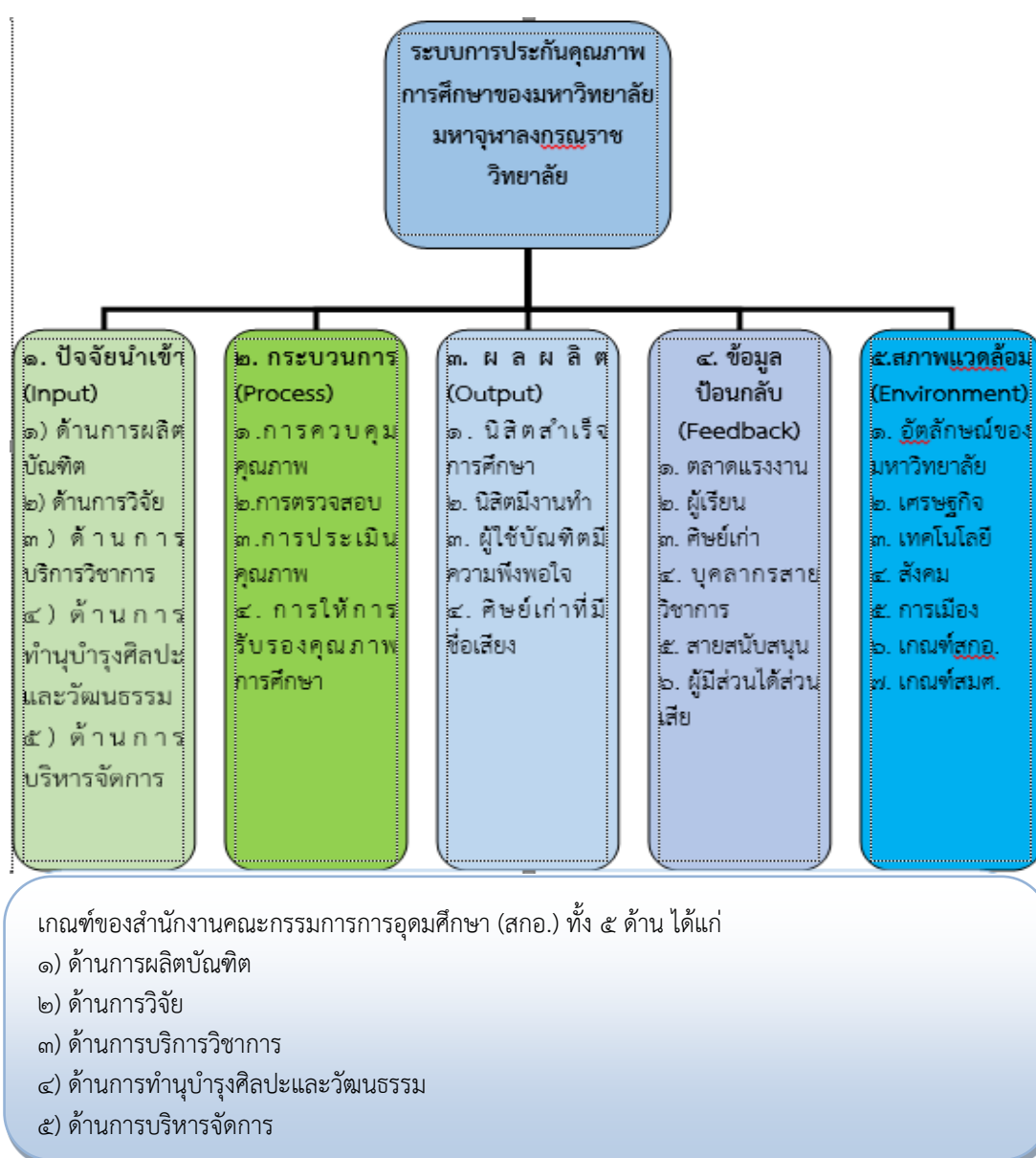
๓.๓ มีการประเมินหลังการนำกระบวนการไปใช้

๔) การประเมินผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย

๔.๑ ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับสถาบันของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๔.๒ ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกระดับสถาบันของสำนักงาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) (สมศ.)

จากการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผู้วิจัยได้นำมาเขียนเป็นภาพที่ ๕.๑ ดังนี้

ภาพที่ ๕.๑ การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
“MCU QA Model”

คำอธิบายสัญลักษณ์

ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่

๑. ปัจจัยนำเข้า (Input)
๒. กระบวนการ (Process)
๓. ผลผลิต (Output)
๔. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)
๕. สภาพแวดล้อม (Environment)

เกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านการผลิตบัณฑิต
- ๒) ด้านการวิจัย
- ๓) ด้านการบริการวิชาการ
- ๔) ด้านการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม
- ๕) ด้านการบริหารจัดการ

๕.๑.๓ ผลการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเหมือนกันซึ่งอยู่ในระดับมาก

๑) การวิเคราะห์ระบบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเหมือนกัน

ด้านการผลิตบัณฑิต ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความเหมาะสม ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์

ด้านการวิจัย ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้และความเหมาะสม

ด้านการบริการวิชาการ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และความถูกต้อง ด้านความเป็นประโยชน์

๕.๒ การอภิปรายผล

ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผลเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยดังต่อไปนี้

๑. องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาประกอบไปด้วย ๑) ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ ๒) ผู้นำและการบริหารจัดการ ๓) กลยุทธ์ ๔) ลูกค้า/ผู้เรียน ๕) บุคลากร ๖) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง ๗) ข้อกำหนดของหลักสูตร ๘) โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร ๙) กิจกรรมพัฒนาบุคลากร ๑๐) การสนับสนุนผู้เรียน ๑๑) สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ๑๒) การประกันคุณภาพกระบวนการเรียนและการสอน ๑๓) ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม ๑๔) ผลผลิต/ผลลัพธ์ ซึ่งสอดคล้องกับ **บุญศรี พรหมมาพันธุ์และคณะ** วิจัยเรื่องการพัฒนาเครื่องชี้วัดสำหรับการประเมินผลการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยและตัวชี้วัดเพื่อการประเมินผลการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นและศึกษาวิเคราะห์และนำเสนอรูปแบบและแนวทางในการวางระบบการติดตามประเมินผลการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญและกฎหมายการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นพบว่า องค์ประกอบปัจจัยและตัวชี้วัดสำหรับการประเมินผลการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่นมีจำนวน ๔ องค์ประกอบ ๑๘ ปัจจัย ๔๖ ตัวบ่งชี้และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์กล่าวคือองค์ประกอบที่ ๑ การจัดหาทรัพยากรมนุษย์มี ๕ ปัจจัยคือการวางแผนทรัพยากรมนุษย์การวิเคราะห์งานการสรรหาการคัดเลือกและการแต่งตั้งมีตัวบ่งชี้ ๑๖ ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ ๒ การให้รางวัลทรัพยากรมนุษย์มี ๖ ปัจจัยคือการเลื่อนตำแหน่งการเลื่อนขึ้นเงินเดือนการประเมินผลการปฏิบัติงานค่าตอบแทนการย้าย (ภายในองค์การเดียวกัน) และการจูงใจมีตัวบ่งชี้ ๑๒ ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ ๓ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มี ๓ ปัจจัยคือการฝึกอบรมการศึกษาและการวางแผนและการพัฒนาอาชีพมีตัวบ่งชี้ ๕ ตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบที่ ๔ การธำรงรักษาและป้องกันทรัพยากรมนุษย์มี ๔ ปัจจัยคือพนักงานสัมพันธ์สุขภาพและความปลอดภัยการดำเนินการทางวินัยและการพ้นจากตำแหน่งมีตัวบ่งชี้ ๗ ตัวบ่งชี้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์มีตัวบ่งชี้ ๒ ตัวบ่งชี้คือด้านประสิทธิผลและด้านประสิทธิภาพ^๒ และ **พิชิต ฤทธิจรูญ** ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการประเมินตนเองในการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยกลุ่มตัวอย่างในการประเมินระบบการประเมินตนเองคือผู้อำนวยการโรงเรียนหัวหน้าหมวดวิชาและครูที่ทดลองใช้ระบบการประเมินตนเองในโรงเรียนเบญจมราชานุสรณ์โรงเรียนพุลเจริญวิทยาคมและโรงเรียนวัดสระเกษผลการวิจัยพบว่าระบบการประเมินตนเองในการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา มีองค์ประกอบ ๗ ประการคือวัตถุประสงค์ของการประเมินตนเองบทบาทและความสำคัญของการประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเองหลักของการประเมินตนเองการกำหนดงานที่มุ่งประเมินการกำหนดเกณฑ์ในการประเมินการดำเนินงานประเมินตนเองและการนำผลการประเมินไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาและเมื่อนำไปใช้ทดลองพบว่าระบบการประเมินตนเองที่พัฒนาขึ้นนำไปใช้

^๒บุญศรี พรหมมาพันธุ์ และคณะ. การพัฒนาเครื่องชี้วัดสำหรับการประเมินผลการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2547.

ดำเนินการปฏิบัติงานได้จริงและมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ความเหมาะสมและครอบคลุมชัดเจน^๓

๒. พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนที่ ๑) การวิเคราะห์ระบบ ประกอบด้วย องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการผลิตบัณฑิต ๒) ด้านการวิจัย ๓) ด้านการบริการวิชาการ ๔) ด้านการดำเนินงานศิลปและวัฒนธรรม ๕) ด้านการบริหารจัดการ ๒) ออกแบบระบบ ประกอบด้วย ๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ ๒) กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ ๓) การนำระบบไปใช้ ประกอบด้วย ๑) การเตรียมการดำเนินงาน ๒) การดำเนินงาน ๓) การประเมินผลการดำเนินงาน ๔) การประเมินผลการดำเนินงาน ประกอบด้วย ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับสถาบันของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกสถาบันของสำนักงาน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) สอดคล้องกับงานวิจัยของ **กนิษฐา สนเผือก** ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๑) การมีส่วนร่วมในการวางแผน ๒) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ๓) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ๔) การมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางปรับปรุง

แนวทางและข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะพัฒนาการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๑) ด้านการบริหารจัดการได้แก่ การนำเกณฑ์การประกันคุณภาพเป็นแนวทางในการดำเนินงาน พิจารณาวางแผนการปฏิบัติราชการของคณะร่วมกัน และจัดทำแผนด้านการจัดการเรียนการสอน แผนการวิจัย แผนการบริหารวิชาการ และแผนการดำเนินงานศิลปวัฒนธรรม การสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และการนำระบบสารสนเทศมาใช้ในการทำงาน การจัดเก็บเอกสารอย่างเป็นระบบ ๒) ด้านการมีส่วนร่วมของบุคลากรโดยการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนของคณะและการประกันคุณภาพแก่บุคลากร เพื่อให้ตระหนักถึงการประกันคุณภาพเป็นงานที่ต้องดำเนินอย่างสม่ำเสมอในประจำ ๓) ด้านการติดตามตรวจสอบ โดยมีการประชุมเพื่อติดตามความก้าวหน้าอย่างสม่ำเสมอ^๔ และ **สถาพร ถาวรธิดาสน์ ผศ.ดร. , และคณะ** ได้วิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม ผลการวิจัยมีดังนี้^๕ ๑) การศึกษาการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม พบว่า บุคลากรมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ คือ ขั้นตอนการนำผล

^๓พิชิต ฤทธิ์เจริญ. การพัฒนาระบบการประเมินตนเองในการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา. ปรินญาณิพนธ์การศึกษาศึกษาบัณฑิต, กรุงเทพฯ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2537.

^๔กนิษฐา สนเผือก, รายงานการวิจัย การศึกษาการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะพัฒนาการท่องเที่ยว (มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่, ๒๕๕๖).

^๕สถาพร ถาวรธิดาสน์ ผศ.ดร.และคณะ, การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม (กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๕๕).

การประเมินมาปรับปรุงงาน รองลงมาคือ ขั้นตอนการดำเนินการ ขั้นตอนตรวจสอบและประเมินผล และขั้นตอนการวางแผน ตามลำดับ ๒) ผลการศึกษาปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาในการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ผู้บริหารการศึกษาให้ความสำคัญ ทั้งขั้นตอนการวางแผนและการดำเนินการ ขั้นตอนติดตามและประเมินผล และขั้นตอนนำผลการประเมินมาปรับปรุงงานบุคลากรขาดทักษะและความเข้าใจจึงทำให้การทำหลักฐานประกันคุณภาพขาดความสมบูรณ์ส่วนระดับของปัญหาการประกันคุณภาพ พบว่า ขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินผล มีปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ การนำผลการประเมินมาปรับปรุง ขั้นตอนการดำเนินการ และขั้นตอนการวางแผน ตามลำดับ ส่วนระดับของการแก้ไขปัญหาในการประกันคุณภาพ พบว่า ขั้นตอนการดำเนินการ ต้องการให้แก้ไขมากที่สุด รองลงมาคือ ขั้นตอนการวางแผน ขั้นตอนการตรวจสอบและประเมินผล และการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน ตามลำดับ ๓) ผลการเปรียบเทียบปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาในการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษาทุกขั้นตอน และวิธีการแก้ไขปัญหามูลนิธิสืบนาคะเสถียรแตกต่างกับมูลนิธิสืบนาคะเสถียรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ผลการตรวจสอบระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ และด้านความเป็นไปได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเหมือนกันซึ่งอยู่ในระดับมาก

๑) การวิเคราะห์ระบบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเหมือนกัน

ด้านการผลิตบัณฑิต ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความเหมาะสม ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์

ด้านการวิจัย ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้และความเหมาะสม

ด้านการบริการวิชาการ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้และความถูกต้อง ด้านความเป็นประโยชน์

ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้

ด้านการบริหารจัดการ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์และด้านความเป็นไปได้ สอดคล้องกับ **สุจิตรา สุนทรย์** ได้วิจัยเรื่อง ทักษะคิดและการมีส่วนร่วมต่องานประกันคุณภาพของบุคลากร คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า ทักษะคิดของบุคลากร

คณะวิทยาศาสตร์ต้องงานประกันคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับมาก คือ การมีคุณภาพการศึกษาจะประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญต่อการบริหารงานของหน่วยงาน การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการบริหารการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นำไปสู่คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษาทำให้สามารถแข่งขันกับมหาวิทยาลัยอื่นๆได้ การประกันคุณภาพการศึกษาทำให้หน่วยงานเกิดการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และมีบุคลากรผู้รับผิดชอบด้านประกันคุณภาพการศึกษาโดยตรง ในเรื่องการมีส่วนร่วมต่อต้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบและการมีส่วนร่วมต่อต้านการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า บุคลากรที่เป็นผู้บริหารและไม่ใช่ผู้บริหาร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ไม่แตกต่างกันในเรื่องทัศนคติต่อต้านการประกันคุณภาพการศึกษา นอกนั้น บุคลากรที่มีเพศต่างกัน สถานภาพต่างกัน ประสบการณ์ในการสอน/การทำงานต่างกัน การทำหน้าที่ด้านประกันคุณภาพต่างกัน มีทัศนคติและการมีส่วนร่วมต่อต้านการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน^๖

๒) ออกแบบระบบ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้

ขั้นตอนการพัฒนาระบบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์

กระบวนการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้

กระบวนการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษานอกของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์

โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับ **ปรารณา อังคประสาชชัย** ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมณฑลตะวันออก พบว่า^๗

๑. บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออกส่วนใหญ่เป็น เพศชาย สถานภาพเป็นข้าราชการ มีการศึกษาระดับปริญญาโท มี

^๖สุจิตรา สุนทรมิตติ, “ทัศนคติและการมีส่วนร่วมต่อต้านการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร”,วารสารวิทยาศาสตร์ลาดกระบัง ปีที่๒๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๕), หน้า ๑-๒

^๗ปรารณา อังคประสาชชัย, “ปัจจัยส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก”, **หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ)** (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๕).

ประสบการณ์การทำงาน ๑๐ ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

๒. ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๕ ส่วนเพศต่างกันมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกัน

๓. แรงจูงใจภายในลักษณะงานการประกันคุณภาพการศึกษา บรรยากาศองค์กร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑

๔. แรงจูงใจภายในลักษณะงานการประกันคุณภาพการศึกษาและบรรยากาศองค์กรด้านความร่วมมือของผู้ร่วมงาน มีอำนาจทำนายการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ได้ร้อยละ ๔๐ โดยแรงจูงใจ ภายในลักษณะงานการประกันคุณภาพการศึกษามีอิทธิพลต่อการประกันคุณภาพการศึกษามากที่สุด ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยพหุคูณเท่ากับ .๔๖

๓) การนำระบบไปใช้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้องและความเหมาะสม ด้านความเห็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์

การเตรียมการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเห็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์มีความคิดเห็นในระดับมาก

การประเมินผลการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านความเหมาะสม ด้านความถูกต้อง ด้านความเห็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับ **อมรพรรณ ประจันตวนิชย์** ได้วิจัยเรื่อง ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานและปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สรุปแนวคิดและหลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา ไว้ว่า “หัวใจของการประกันคุณภาพ อยู่ที่ความร่วมมือของบุคลากรเป็นสำคัญ บุคลากรและเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายต้องยอมรับระบบควบคุมคุณภาพ และปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดไว้ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาโลก ที่จะนำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพที่แท้จริง”^๔

๔) การประเมินผลการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านความถูกต้อง ด้านความเหมาะสม ด้านความเห็นไปได้ ด้านความเป็นประโยชน์ สอดคล้องกับ **จันทร์พร สุดจำนงค์** ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพาผลการศึกษาพบว่า บุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอน มีส่วนร่วมด้านการปรับปรุงระบบมากที่สุดซึ่งอยู่ใน

^๔อมรพรรณ ประจันตวนิชย์, “ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานและปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์”, **ปริญญาณิพนธ์, หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต** สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๕๐), หน้า ๑๒ - ๑๓.

ระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๖๑ รองลงมา ได้แก่ ด้านการดำเนินงานซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๕๙ ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงานซึ่งอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๕๓ และด้านการวางแผนซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ย ๓.๔๓ นอกจากนี้ยังพบว่า ด้านการวางแผนของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกันตามสถานภาพที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ด้านการดำเนินงานของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกันตามสถานภาพที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ด้านการตรวจสอบผลการดำเนินงาน ของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาแตกต่างกันตามสถานภาพที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และด้านการปรับปรุงระบบของการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาไม่แตกต่างกันตามสถานภาพที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕^๙

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยเสนอข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้โดยมีรายละเอียดดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ควรนำการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ไปพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ โดยพัฒนาให้ทัดเทียมกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับโลก

๒. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีการตรวจสอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโดยนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงและรายงานผลการปรับปรุงให้ทางผู้บริหารได้รับทราบและพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาต่อไป

๓. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยควรจัดทำความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยระดับโลกเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับโลกต่อไป

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑.ควรทำการศึกษาสภาพการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

๒. ควรศึกษาการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

๓. ควรทำการศึกษาแรงจูงใจในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ

^๙จันทร์พร สุจดำนง, “การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,(สาขาวิชาการบริหารทั่วไป : วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๘).

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย :

ข. ข้อมูลวิทยุภูมิ

(๑) หนังสือ :

กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. ๒๕๕๔.

กอสวัสดิ์พาณิชย์ (อำนวยการในนามของเพิ่มชาติ). การประเมินผลการปฏิบัติงาน. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง. ๒๕๔๘.

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.สำนักงาน. แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. ๒๕๕๔.

คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษา CUPT QA ฉบับปีการศึกษา 2558-2560 ที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.).

จันทร์ธานี สงวนนาม. ทฤษฎีและปฏิบัติในการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ ๑ กรุงเทพมหานคร: บริษัท บุ๊คพอยท์ จำกัด. ๒๕๔๕.

จรัส นองมาก. ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา.กรุงเทพมหานคร : บริษัท พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด. ๒๕๔๖.

ชัยยงค์พรหมวงศ์และคณะชัยยงค์ พรหมวงศ์และคณะ. การจัดระบบการศึกษา. หน่วยที่ ๑-๒. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.๒๕๓๖.

ชูชัย สมบัติไกร. การสรรหา การคัดเลือก และการประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากร. บริษัท แอคทีฟพรีนท์ จำกัด.

ณัฐพล ชุนวราชัย. บันไดสู่การประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการคุณภาพในโรงเรียนเพื่อ การประเมินภายนอก. กรุงเทพมหานคร : บริษัท บุ๊คพอยท์ จำกัด. ๒๕๔๕.

ดำรง ทวีแสงสกุลไท. การควบคุมคุณภาพสำหรับนักบริหารและกรณีศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเอเชียเพรส จำกัด. ๒๕๓๓.

ธีรวิทย์เอกะกุล. ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี :สถาบันราช ภัฏอุบลราชธานี. ๒๕๔๓.

บุญศรี พรหมมาพันธุ์ และคณะ. การพัฒนาเครื่องชี้วัดสำหรับการประเมินผลการบริหารงานบุคคล ส่วนท้องถิ่น. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.๒๕๔๗.

ปฐม นิคมานนท์. การวางแผนและการประเมินโครงการ. กรุงเทพมหานคร : สมาคมการศึกษา นอกระบบแห่งประเทศไทย. 2529

ประชุม รอดประเสริฐ. นโยบายและการวางแผนหลักการและทฤษฎี. (พิมพ์ครั้งที่ ๔). กรุงเทพฯ: เนติกุลการพิมพ์. ๒๕๔๓.

ประวัติและพัฒนาการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. สำนักงานพระสอนศีลธรรม
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ๒๑ เซ็นจูรี
จำกัด. ๒๕๕๘.

พระมหาสุทัศน์ ตีสรรวาที และคณะ. แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พ.ศ. ๒๕๕๕.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ (มาตรา ๔) และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. คู่มือการประกันคุณภาพภายใน. ๒๕๔๕.

ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่
๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๓ กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เดอะ
บุคส์. ๒๕๕๖.

วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์ (ผู้แปล) Fogarty. R. & Pete. B. M. (ผู้แต่ง). ทักษะแห่ง
อนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: openworlds. 2554.

สถาพร ถาวรอธิวาสน์ ผศ.ดร.และคณะ. การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของ
บุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. กระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๕๕.

สมคิด พรหมจ้อยและสุพักตร์ พิบูลย์. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. นนทบุรี : จตุพร ดีไซน์.
๒๕๕๔.

สมคิด บางโม. องค์การและการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร: บริษัท วิทย์พัฒน์
จำกัด. ๒๕๕๔.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา . แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับ
การประเมินภายนอก. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี. ๒๕๕๖.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. แนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา. การประกัน
คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๑.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน . (๒๕๕๙). กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา.
กรุงเทพมหานคร: เอกสารอัดสำเนา.

_____. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เล่ม ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์
ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. ๒๕๕๔.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด
ภาพพิมพ์. ๒๕๕๔.

_____. คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗.

สำนักงานประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. คู่มือการประกันคุณภาพ
การศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ฉบับ
ปรับปรุง). พระนครศรีอยุธยา : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. ๒๕๕๕.

สำนักงานมาตรฐานและคุณภาพอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. คู่มือการประกัน
คุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา. ๒๕๕๗.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). **อภิธานศัพท์ การประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : หจก.สำนักพิมพ์พิสิทส์เซ็นเตอร์. ๒๕๕๓.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม(พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) ระดับอุดมศึกษาฉบับสถานศึกษา**. ไทยภูมิ พับลิชชิ่ง จำกัด : กรุงเทพฯ . ๒๕๕๓.

_____. **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๕๘) ระดับอุดมศึกษาฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติมพฤศจิกายนพ.ศ. ๒๕๕๔)**. -- พิมพ์ครั้งที่๒. -- กรุงเทพฯ:สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). ๒๕๕๕.

สำนักทดสอบทางการศึกษา. กระทรวงศึกษาธิการ. **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด. ๒๕๕๓

สุจิตรา สุคนธมิตี. **“ทัศนคติและการมีส่วนร่วมต่องานด้านประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร”**. วารสารวิทยาศาสตร์ลาดกระบัง ปีที่๒๑ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มิถุนายน ๒๕๕๕.

สุภางค์ จันทวานิช. **วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๐.

สุวิมล ว่องวานิช. **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ดี. ๒๕๕๔.

อุทุมพร จามรมาน. ๙ ขั้นตอนการทำประกันคุณภาพการศึกษาที่ครบวงจร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๕.

_____. **การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : ฟีนี พับลิชชิ่ง. ๒๕๕๔.

(๒) วิทยานิพนธ์ :

กนิษฐา สนเผือก. **รายงานการวิจัย การศึกษาการมีส่วนร่วมการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรคณะพัฒนาการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่**. ๒๕๕๖.

จันทร์พร สุดจำนง. **“การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรสายสนับสนุนการเรียนการสอน : กรณีศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา”**. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.สาขาวิชาการบริหารทั่วไป : วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา**. ๒๕๕๘.

เฉลิมชัย หาญกล้า. **การพัฒนาระบบการตรวจติดตามคุณภาพภายในของสถาบันราชภัฏ**. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต ภาควิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย**. ๒๕๕๕.

ชูเลอร์ และแวนดรา. อ่างใน. ลดาวัลย์ มชะศรี. **“การมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่**

- การศึกษาขอนแก่น เขต ๑”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ๒๕๕๐.
- ปราธนา อังคประสาทชัย. “ปัจจัยส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก”. **หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต**. จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ (มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ๒๕๕๕.
- พรเทพรู้แผนการพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต** ภาควิชาบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๖.
- พิชิต ฤทธิ์จรรยา. การพัฒนาระบบการประเมินตนเองในการใช้หลักสูตรสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษา. **วิทยานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต**. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ๒๕๓๗.
- มณฑิชา ทองศาสตรา. “การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการประกันคุณภาพการศึกษา : ศึกษาเฉพาะกรณี” คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ๒๕๕๓.
- วารินทร์ สิ้นสูงสุด. **การประกันคุณภาพการศึกษา**. (กรุงเทพมหานคร : สยามมิตรการพิมพ์. ๒๕๔๒). หน้า ๑๕๖.
- วิทยา คูวิรัตน์. การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิกอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต** ภาควิชาบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๓๙.
- วิทยา คูวิรัตน์. การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนคาทอลิกอัครสังฆมณฑลกรุงเทพมหานคร. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต** ภาควิชาบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๓๙.
- สมัครสุพรรณรัตน์ (อ้างในพรเทพรู้แผน. ๒๕๔๖) . การพัฒนาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต** ภาควิชาบริหารการศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๔๖.
- อมรพรรณ ประจันตวนิชย์. “ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานและปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของบุคลากรในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์”. **วิทยานิพนธ์**. **หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต** สาขาวิชาการศึกษาวิจัยและสถิติทางการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ๒๕๕๐.
- อมรรัตน์ ทิพย์จันทร์. การพัฒนารูปแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของอาจารย์สถาบันราชภัฏ. **วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษา ดุษฎีบัณฑิต** สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร. ๒๕๔๗.
- อรัญญา บำเพ็ญแพทย์. “การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพของบุคลากรสำนักสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา”. **หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต** สาขาวิชาการบริหารทั่วไป. วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา. ๒๕๔๗.

อาภรณ์ เจียมไชยศรี. การพัฒนาระบบการประเมินประสิทธิภาพองค์การสำหรับวิทยาลัยครู.
วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.๒๕๓๘.

(๓) สารนิเทศจาก World Wide Web (www) :

10 มหาวิทยาลัยไทย ติดอันดับมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในเอเชีย 2017 โดย Times Higher Education
<https://campus.campus-star.com/education/32618.html> [ออนไลน์วันที่ 7
ธันวาคม 2560]

10 อันดับ มหาวิทยาลัย ที่ดีที่สุดในเอเชีย ประจำปี 2018. <http://campus.sanook.com/1387081/> [ออนไลน์วันที่ 7 เมษายน 2560]

เกณฑ์การประกันคุณภาพระดับหลักสูตร AUN QA(ภาษาไทย). <http://archd.kmutnb.ac.th/>
ออนไลน์วันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๐]

เกณฑ์คุณภาพการศึกษาเพื่อการดำเนินการที่เป็นเลิศฉบับปี 2558-2561. สำนักงานมาตรฐานและ
ประเมินผลอุดมศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
<http://www.edpex.org/2016/04/edpexcriteria58-61.html>[ออนไลน์วันที่ 30
ต.ค. ๒๕๖๐]

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก ประจำปี 2016/17 (QS World University Rankings
2016/17) โดยสำนักจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกอย่าง Quacquarelli Symonds หรือ
QS จากประเทศอังกฤษ. <https://campus.campus-star.com/variety/19739.html>
[ออนไลน์วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐]

การจัดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก ประจำปี 2016/17 (QS World University Rankings
2016/17) โดยสำนักจัดอันดับมหาวิทยาลัยโลกอย่าง Quacquarelli Symonds หรือ
QS จากประเทศอังกฤษ. <https://campus.campus-star.com/variety/19739.html>
[ออนไลน์วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๐]

ข้อมูลสถิติการศึกษา. <http://www.info.mua.go.th>[ออนไลน์วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑]

ฐวัชรพัฒน์ จิระรุจน์ และ วิจิต อุ๋อัน. ทฤษฎีระบบ System Theory.
<http://poundtv5.blogspot.com/2014/10/system-theory.html>[ออนไลน์วันที่
๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐]

ณัฐนัย ไพศาล.ระบบ (System) (SA)[ออนไลน์ : <https://www.gotoknow.org/posts/581129>
เข้าถึงวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๐]

นิติธร ปิลวาสน์การประกันคุณภาพการศึกษา. <http://taamkru.com/th>[ออนไลน์วันที่ ๒๑
กันยายน ๒๕๖๐]

ประวัติของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย <http://www.mcu.ac.th>. (สืบค้นเมื่อวันที่ ๑
ต.ค. ๒๕๕๙)

ปัทมา เจริญพร. ระบบ (System). <https://www.slideshare.net/tumetr/system-43976485>
ออนไลน์วันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๐]

มหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในโลก TIMES HIGHER EDUCATION 2017-2018.

<https://www.hotcourses.in.th/study-abroad-info/latest-news/times-higher-education-world-uni-rankings-2017-2018/>[ออนไลน์วันที่ 7 ธันวาคม 2560]

มหาวิทยาลัยมหิดล ใช้เกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน (AUN-QA). อ้างอิง

<http://www.qd.mahidol.ac.th>[ออนไลน์วันที่ ๓ มกราคม ๒๕๖๑]

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. การประกันคุณภาพการศึกษา. www.stou.ac.th [ออนไลน์วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑]

รูปแบบและแนวทางการประกันคุณภาพของ AUNQA สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาและการประกันคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษา เพื่อรองรับการเข้าสู่การเป็น ประชาคมอาเซียนได้. AUN-QA (Asean University Network Quality Assurance). [http://qa.swu.ac.th/aunqa.html : ออนไลน์วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๑]

วัฒนสินการบัญชี จำกัด. ทฤษฎีระบบ (System

Theory).[http://www.wattanasinaccounting.com/%E0%](http://www.wattanasinaccounting.com/%E0%B8%97%E0%B8%A4%E0%B8%A9%E0%B8%8E%E0%B8%B5%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%9A%E0%B8%9A%SystemTheory.ht)

[B8%97%E0%B8%A4%E0%B8%A9%E0%B8%8E%E0%B8%B5%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%9A%E0%B8%9A%SystemTheory.ht](http://www.wattanasinaccounting.com/%E0%B8%97%E0%B8%A4%E0%B8%A9%E0%B8%8E%E0%B8%B5%E0%B8%A3%E0%B8%B0%E0%B8%9A%E0%B8%9A%SystemTheory.ht) [ออนไลน์วันที่ ๑๙

พฤศจิกายน ๒๕๖๐]

วิทยาลัยเทคนิคสตั๊ดฮิบ. การประกันคุณภาพการศึกษา. [ออนไลน์. www.tatc.ac.th วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐]

สำนักประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

http://qa.mcu.ac.th/qa_about.php?id=1&sm=2[ออนไลน์วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๐]

องค์ประกอบและตัวชี้วัด. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การ มหาชน). www.onesqa.or.th[ออนไลน์วันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐]

องค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษา [http://teched.rmutp.ac.th/km/wp-content/uploads /2012/07/การประกันคุณภาพการศึกษา2](http://teched.rmutp.ac.th/km/wp-content/uploads/2012/07/การประกันคุณภาพการศึกษา2) [ออนไลน์วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๐]

อันดับที่ ๒๔ ของโลก. TIMES HIGHER EDUCATION 2017-2018.

<https://www.hotcourses.in.th/study-abroad-info/latest-news/times-higher-education-world-uni-rankings-2017-2018/> [ออนไลน์วันที่ 7 ธันวาคม 2560]

๒ ภาษาอังกฤษ :

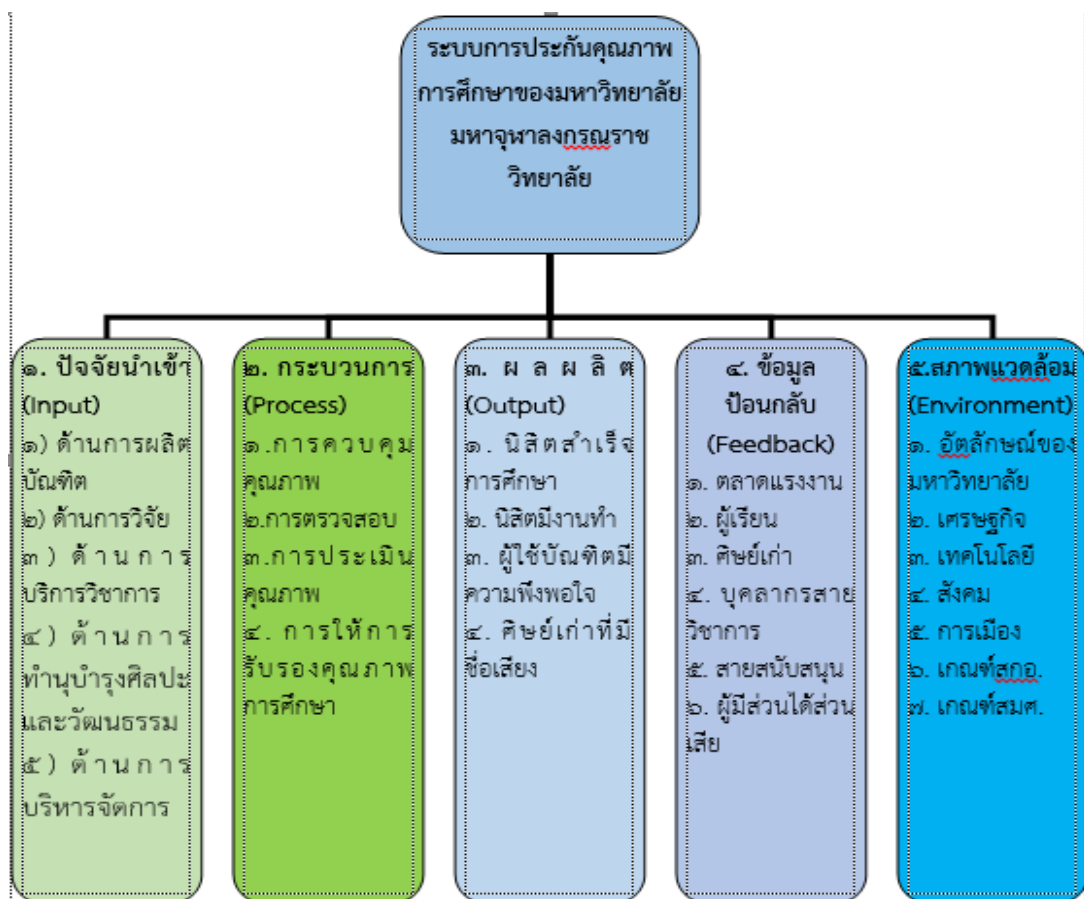
(I) Books.

- Banghart, F. W. Education Systems Analysis. New York: Collier McMillan. 1969.
- Bertalanffy, L. V. General Systems Theory. New York: George Braziller. 1968.
- Biggs. C. L.. Birks. E. G. and Atkins. W. Managing The Systems Development Process. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall. 1980.
- Biggs. C. L.. Birks. E. G. and Atkins. W. Managing The Systems Development Process. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall. 1980.
- Bittel, L. R. Encyclopedia of Profession Management. New York: McGraw-Hill. 1980.
- Craft, Rickie. "Community Attitude Toward Education and Level of Participation in School Affairs." **Dissertation Abstracts Internation.** 55 (1988).
- Edwards. P. Systems Analysis. Design and Development: With Structured Concepts. New York: Holt, Rinehart and Winston. 1985.
- Good, Carter V.. Dictionary of Education. New York: McGraw-Hill Book. 1973.
- Google Sites. <https://sites.google.com/site/xxkbaebrabb/bth-thi-1-rabb-system/prapheth-khxng-rabb> [ออนไลน์วันที่ ๑๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๐]
- Hair, J. F.. Black, W. C.. Bain, B. J.. Anderson, R. E.. and Tatham, R. L. (2006). Multivariate data analysis (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Education International.
- Hair, J. F.. Black, W. C.. Bain, B. J.. Anderson, R. E.. and Tatham, R. L. (2006). Multivariate data analysis (6th ed.). Upper Saddle River, NJ: Pearson Education International.
- Hoffer, J. A.. George, J.F. and Valacich, J. S. Modern Systems Analysis and Design. Menlo Park, CA: The Benjamin/Cummings Publishing. 1996.
- <http://www.wattanasinaccounting.comASystemTheory.htm> [ทฤษฎีระบบ : ออนไลน์วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๐]
- Ng, P. T. (2007). Quality assurance in the Singapore education system in an era of diversity and innovation. **Educational Research for Policy and Practice.** 6(3). October 2007. 235-247.
- Schoderbek, P. P.. Schoderbek, C. G. and Kefalas, A. G. Management Systems: Conceptual Consideration. Boston: Richard D. Irwin. 1990.
- Semprevivo, Philop C. "System Analysis.." Definition, Process, and Design. Chicago : Science Research Association. 1976.
- Smith Smith, A. W. Management Systems: Analysis and Application. New York: The Dryden Press. 1982.
- Smith Smith, W. A. System Concept. Total. Encyclopedia of Professional Management. 1978.
- Smith, A. W. Management Systems: Analysis and Application. New York: The Dryden Press. 1982.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
คู่มือการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คู่มือการพัฒนา
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านการผลิตบัณฑิต
- ๒) ด้านการวิจัย
- ๓) ด้านการบริการวิชาการ
- ๔) ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

พระสุรชัย สุรชโย (หงษ์ตระกูล)
 สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑) การวิเคราะห์ระบบ ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

๑) องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษาประกอบไปด้วย

๑) ด้านการผลิตบัณฑิต

๑. การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน

๒. ความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่สอบคัดเลือกกับนักศึกษา

โควตา

๓. ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก

๔. ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย

๕. มีวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงความเหมาะสมของแต่ละวิธีการของการคัดเลือก

๖. ผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบสถาบันมีคุณค่ามาก

๗. การจัดเตรียมหนังสือ วารสารทางการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาและการวิจัย และมีปริมาณที่เหมาะสม

๘. ขนาดและประสิทธิผลของห้องสมุด และความเหมาะสมของอุปกรณ์และการติดตั้ง

๙. มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนิสิตและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน

๑๐. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่น่าพอใจ

๑๑. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา

๑๒. การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม

๑๓. ผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย

๑๔. ความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุงสุขภาพจิตและสุขภาพกายของนักศึกษา

๑๕. ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร

๑๖. สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้ และความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ

๑๗. การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน

๑๘. ระบบกำกับการประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย

๑๙. มีภาระงานบุคลากรและระบบจูงใจที่สนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน

๒๐. ให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจะเห็นจากกิจกรรมการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

๒๑. จัดทำรายงานการประเมินตนเองรวมถึงวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (TQF)

๒๒. กระตุ้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์การเรียนรู้ระดับสถาบัน คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย

๒๓. ติดตามนิสิตที่ปฏิบัติศาสนกิจก่อนสำเร็จการศึกษารวมถึงการประเมินนิสิตที่มียานทำในรอบ ๑ ปีและนำผลการประเมินมาปรับปรุง

๒๔. ประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร

๒๕. มหาวิทยาลัยส่งเสริมการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความชัดเจน

๒๖. จัดประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยในฐานะผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี

๒๗. นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

๒๘. มหาวิทยาลัยนำข้อกำหนดของหลักสูตรมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจจัดทำเป็นนโยบายส่งเสริมให้แต่ละคณะได้ปฏิบัติตาม

๒๙. ประเมินและปรับปรุงข้อกำหนดของหลักสูตรรวมถึงการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง

๓๐. มีนโยบายให้หลักสูตรได้จัดทำข้อกำหนดของหลักสูตรในทุกหลักสูตรเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้

๓๑. จัดเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนวการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย

๓๒. พัฒนาหลักสูตร คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในอนาคต

๓๓. หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์เพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

๓๔. จัดกิจกรรมพัฒนานิสิตระดับปริญญาตรีให้มีความผูกพันกับผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่มากยิ่งขึ้น

๓๕. มหาวิทยาลัยจัดสวัสดิการต่างๆ รวมถึงทุนการศึกษาเพื่อเป็นการสนับสนุนผู้เรียนให้มีความสะดวกในการเรียนมากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ

๓๖. จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการศึกษาอย่างเพียงพอ

๓๗. มีระบบการดูแลแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำกลับมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

๓๘. สร้างเครือข่ายและทำ MOU ร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ

๓๙. สรรวจและส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายของห้องสมุด

๔๐. มีนโยบายให้นิสิตเข้าใช้บริการห้องสมุดเพื่อสืบค้นข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความรู้ในด้านต่างๆ แก่ผู้เรียน

๔๑. ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของการผลิตบัณฑิตและนำผลการประเมินเสนอต่อคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย

๔๒. จัดทำสถิติผู้สำเร็จการศึกษาและการลาออกกลางคันเพื่อปรับปรุงในส่วนที่ควรปรับปรุง

๒) ด้านการวิจัย

๑. กลยุทธ์การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ

๒. ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร

๓. กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุนการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ

๔. มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสม

๕. รายวิชาและหลักสูตรมีการประเมินอย่างเป็นระบบโดยผู้เรียน

๖. การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร

๗. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร

๘. ผู้สอนหรือภาควิชามีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน

๙. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์เก่าอย่างเพียงพอ

๑๐. เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ

๑๑. อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา

๑๒. การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม

๑๓. ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนอย่าง

ต่อเนื่อง

๑๔. มีนโยบายให้คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัยส่งเสริมงานวิจัยของคณาจารย์และนิสิตให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนในระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง

๓) ด้านการบริการวิชาการ

๑. การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร

๒. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่างเพียงพอ

๓. ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด

๔. มีการประกันคุณภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของกระบวนการเรียนและการสอน รูปแบบและวิธีการประเมิน

๕. มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตามความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา

๖. มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง

๗. ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน

๘. การประเมินผู้เรียนใช้วิธีการที่หลากหลาย

๙. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน

๑๐. การประเมินผู้เรียนมีเกณฑ์อ้างอิง

๑๑. ประสิทธิภาพของการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ในพื้นฐานขององค์การ
๑๒. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบัน
๑๓. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา
๑๔. จัดกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการของบุคลากรของมหาวิทยาลัย
๑๕. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการ สายวิชาชีพ ผู้เรียนศิษย์เก่า และตลาดแรงงานอย่างชัดเจน
๑๖. จัดประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและจัดสรรงานให้กับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ให้มีเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญทุกปี
๑๗. มีนโยบายส่งเสริมคณาจารย์สายวิชาการให้จัดทำเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัยเพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ
๑๘. ส่งเสริมขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจในการจัดทำผลงานวิชาการของคณาจารย์อย่างต่อเนื่อง

๔) ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๑. หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
๒. อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ
๓. การบริการนิสิตระดับปริญญาตรี
๔. แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
๕. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร
๖. ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์
๗. ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย
๘. ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ
๙. บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา
๑๐. บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ
๑๑. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้
๑๒. มีระบบและกลไกการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และจัดประเมินผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน
๑๓. จัดโครงการการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
๑๔. ปรับปรุงผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม

๕) ด้านการบริหารจัดการ

๑. มีผลการพัฒนาเป็นจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน
๒. มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอและทันสมัย
๓. มีผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน
๔. สิ่งแวดล้อมเชิงสุนทรีย์และมาตรฐานความปลอดภัยเป็นไปตามข้อกำหนดในทุกด้าน
๕. มีการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ
 ๖. ความเหมาะสมของปณิธานและวัตถุประสงค์ของสถาบันและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ตามนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง
 ๗. มีห้องปฏิบัติการเพียงพอและทันสมัย
 ๘. มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย
 ๙. รณรงค์ ปลุกฝังให้คณาจารย์และนิสิตนำปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
 ๑๐. ส่งเสริมผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย
 ๑๑. พิจารณาผลการประเมินของแต่ละคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยส่งมาให้เป็นไปตามพันธกิจและเอกลักษณ์ด้วยวิธีสอบถามและสัมภาษณ์
 ๑๒. วางแผนกลยุทธ์การเรียนการสอน
 ๑๓. จัดทำกลยุทธ์การเรียนการสอนเพื่อทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ
 ๑๔. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องและนำผลการปฏิบัติกลับมาปรับปรุงและแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น
 ๑๕. จัดทำสถิตินิสิตที่สำเร็จการศึกษาและนิสิตที่มีงานทำในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก
 ๑๖. พิจารณาผลการประเมินและนโยบายพัฒนาด้านการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยมอบเป็นนโยบายของให้แก่คณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์
 ๑๗. นำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง
 ๑๘. ปรับปรุงและพัฒนาส่วนที่ควรพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในทุกปี

๒) ออกแบบระบบ ประกอบด้วย ๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ ๒) กระบวนการการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ

๑. วางแผนระบบ (Planning) ขั้นตอนการวางแผนระบบเป็นความพยายามที่จะนิยามพฤติกรรมของระบบที่เราสนใจในอนาคตโดยทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและพยากรณ์ผลของทางเลือกตามที่เสนอขึ้นมารวมทั้งประเมินโอกาสที่มีอยู่การวิเคราะห์ความพยายามดังกล่าวจะนำไปสู่การนิยามขอบเขตและจำแนกประเภทวัตถุประสงค์ของระบบตลอดจนให้แนวทางเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรและการวัดประสิทธิผลองค์กร

๒. การวิเคราะห์ (System Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสำคัญขององค์ประกอบต่างๆในระบบ

๓. การสังเคราะห์ (System Synthesis) เป็นการรวมองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันและกำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่

๔. การสร้างรูปแบบหรือแบบจำลอง (System Modeling) เป็นการสร้างแบบจำลองของระบบเพื่อพยากรณ์ประสิทธิผลของระบบ

๕. การทดลองหรือทดสอบ (System Testing) เป็นการนำไปใช้ในชีวิตจริงโดยนำระบบไปใช้และหาวิธีการที่จะควบคุมระบบที่เหมาะสม โดยจะต้องมีผู้ตรวจสอบและวัดผลระบบที่นำไปใช้ว่า เหมาะสม เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด

๖. การปรับปรุงและพัฒนาระบบ (Improvement and Development) เป็นขั้นตอนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งจะแปรเปลี่ยนการออกแบบไปสู่สภาพที่พร้อมจะปฏิบัติงานได้จริงโดยปกติแล้วระบบที่ได้รับการยอมรับ

๗. การนำไปใช้จริง (Implementation) หลังจากทีระบบได้รับการพัฒนาจนเป็นที่พอใจในสภาพแวดล้อมที่ได้ทำการทดสอบแล้วก็จำเป็นต้องนำไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง

๘. ขั้นการประเมินระบบ (Systems Evaluation) หลังจากที่ได้มีการออกแบบระบบเพื่อนำไปใช้งานแล้วจะต้องมีการประเมินว่าระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามสถานการณ์จริงได้มากน้อยเพียงใดซึ่งในขั้นการประเมินนี้จะต้องมีการดำเนินการหลายครั้งจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้ความเห็นได้อย่างถูกต้องก่อนที่จะได้มีการนำระบบไปใช้ต่อไป

๒) กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่

๑.การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นกระบวนการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยมีการศึกษาและเตรียมการ

๒.การตรวจสอบ (Quality Audit) เป็นการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ โดยตรวจสอบ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๓.การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน

๒) การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่

๑. การตรวจสอบคุณภาพเป็นตรวจสอบการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการและทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

๒. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น เป็นการประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment)

๓. การให้การรับรองคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษานั้นๆการประเมินในส่วนนี้เป็นการดำเนินการโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน

๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ

๓.๑ โครงการผลิตบัณฑิต

๑. ชื่อโครงการ: โครงการสัมมนาทางวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ครั้งที่ ๑) (ปฐมนิเทศนิสิตประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑)

๒. ชื่อหน่วยงาน: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๓. ผู้รับผิดชอบ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิน งามประโคน

๔. ความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและแผนพัฒนามหาวิทยาลัย

๔.๑ มาตรฐาน สกอ. องค์ประกอบที่ ๓ กิจกรรมพัฒนานิสิต

๔.๒ แผนพัฒนา มจร. ระยะที่ ๑๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริการวิชาการด้านพุทธบริหารการศึกษาเชิงรุก ที่ตอบสนองความต้องการของสังคม / กลยุทธ์ที่ ๑๒ พัฒนารูปแบบและวิธีการบริการวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคมและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาสู่สากล

๕. หลักการและเหตุผล/เหตุผลความจำเป็น

การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา ทั้งระดับพุทธศาสตรมหาบัณฑิต และพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต มีการจัดการสอน/บรรยายในห้องเรียนและค้นคว้าด้วยตนเอง โดยอาศัยห้องสมุดและแหล่งวิชาการทั่วไป นอกจากนี้บัณฑิตยังต้องมีการจัดกิจกรรมสัมมนาทางวิชาการ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางวิชาการในประเด็นต่าง ๆ โดยเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความสามารถมาเสนอแนวความคิดทางวิชาการ แล้วให้นิสิตซักถามแสดงความคิดเห็น แสดงความสามารถทางภูมิปัญญาของตน ด้วยวิธีนี้นิสิตจะได้พัฒนาองค์ความรู้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ทั้งยังได้ใกล้ชิดกับนักปราชญ์หรือนักวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยเฉพาะสาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา เป็นการผลิตบัณฑิตให้มีประสิทธิภาพในการเรียน กระตุ้นให้คณาจารย์มีการวิจัย มีการบริการวิชาการ

และทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมด้วยการเคารพซึ่งกันและกันโดยศิษย์เคารพอาจารย์และเป็นการบริหารจัดการภายในหลักสูตร ส่งผลต่อคณะและมหาวิทยาลัย

๖. วัตถุประสงค์

- ๖.๑ เพื่อให้นิสิตได้ทราบเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับมหาวิทยาลัย
- ๖.๒ เพื่อให้นิสิตมีพฤติกรรมการแสดงออกเหมาะสมแก่สมณสาธูป
- ๖.๓ เพื่อให้นิสิตได้รู้จักบทบาทหน้าที่ที่นิสิตพึงปฏิบัติ
- ๖.๔ เพื่อสนับสนุนการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

๗. ลักษณะกิจกรรม

- ๗.๑ พิธีต้อนรับนิสิตประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙ พร้อมชมวีดิทัศน์แนะนำมหาวิทยาลัย
- ๗.๒ กิจกรรมนิสิตสัมพันธ์ระดับบัณฑิตศึกษา
- ๗.๓ บรรยายพิเศษ เรื่อง กลยุทธ์การสร้างผู้นำทางการศึกษาวิถีพุทธสู่สากล โดย พระพรหมบัณฑิต

๘. สถานที่ดำเนินการ

ห้องเธียเตอร์ โซน C คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

๙. เป้าหมายผลผลิต

๙.๑ ด้านปริมาณ : คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชา
บริหารการศึกษา ๓๐๐ รูป/คน

๙.๒ ด้านคุณภาพ : ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้รับความรู้ ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรม
และได้เสริมทักษะในการคิดวินิจฉัย ในประเด็นปัญหาวิชาการที่เกี่ยวข้องกับด้านบริหาร และด้าน
ศาสนามีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ ร้อยละ ๘๐

๙.๓ เชิงเวลา : วันที่ ๑๙-๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

๑๐. งบประมาณ

งบประมาณแผ่นดิน จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ บาท

ที่	รายการ	รวมเงิน
๑.	ค่าตอบแทน (วิทยากร, ประธานเปิด-ปิด, วิทยากร)	๑๐,๐๐๐
๒.	ค่าพาหนะรับ-ส่ง คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต (เหมาจ่าย)	๕,๐๐๐
๓.	ค่าของที่ระลึก	๒๐,๐๐๐
๔.	ค่าอาหารและเครื่องดื่ม (เหมาจ่าย)	๓๐,๐๐๐
๕.	ค่าจัดตกแต่งสถานที่ ดอกไม้ ธูปเทียน โต๊ะหมู่บูชา	๕,๐๐๐
๖.	ค่าที่พักจัดเตรียมสถานที่ก่อนวันงาน	๕,๐๐๐
๗.	ค่าวัสดุอุปกรณ์	๑๐,๐๐๐

๘.	ค่าป้ายประชาสัมพันธ์	๕,๐๐๐
๑๐.	ค่าติดต่อประสานงาน	๕,๐๐๐
๑๑.	ค่าเอกสารสรุปโครงการฯ	๕,๐๐๐
	รวมทั้งสิ้น	๑๐๐,๐๐๐

๑๑. กิจกรรมการดำเนินงาน

กิจกรรม	ปีงบประมาณ ๒๕๖๑											
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. ขออนุมัติโครงการ							●					
๒. ตั้งกรรมการประชุมและวางแผนดำเนินงาน								●				
๓. ดำเนินการโครงการ								●				
๔. สรุปและรายงานโครงการ									●			

๑๒. ตัวชี้วัด

๑๒.๑ ผลผลิต

๑) **เชิงปริมาณ** : นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ภาควิชาบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัย จำนวน ๓๐๐รูป/คน ได้มีความรู้และทักษะทางวิชาการด้านศาสนาอย่างมีเหตุผลและมีประสิทธิภาพ

๒) **เชิงคุณภาพ** : มีกิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่จะศึกษา และการประพฤติในระหว่างการศึกษา

๑๒.๒ ผลลัพธ์

- นิสิตได้รับการพัฒนาสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และคุณธรรมจริยธรรม สอดคล้องกับคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

๑๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑๓.๑ นิสิตทุกท่านได้ทราบเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับมหาวิทยาลัย
 ๑๓.๒ นิสิตมีพฤติกรรมการแสดงออกเหมาะสมแก่สมณสาธูปและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน
 ๑๓.๓ นิสิตได้รู้จักบทบาทหน้าที่ที่นิสิตพึงปฏิบัติในระหว่างศึกษาที่มหาวิทยาลัย
 ๑๓.๔ สนับสนุนการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพตามนโยบายของหลักสูตรและของมหาวิทยาลัย
 ยิ่งขึ้น

ผู้เสนอโครงการ

(รศ.ดร.สิน งามประโคน)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วังน้อย

ผู้เห็นชอบโครงการ

ผู้อนุมัติโครงการ

(รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปุ)

ผู้อำนวยการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
 ภาควิชาบริหารการศึกษา
 คณะครุศาสตร์

(พระครูโสภณพุทธิศาสตร์,ผศ.ดร.)

คณบดีคณะครุศาสตร์

กำหนดการ

โครงการสัมมนาทางวิชาการและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ครั้งที่ ๑)

(ปฐมนิเทศนิสิตใหม่ ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑)

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วันที่ ๑๙-๒๑ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๖๑

ณ ห้องประชุมโซน ซี อาคารเรียนรวม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ออยุธยา

วันที่ศุกร์ที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๑

๑๕.๐๐ น. ลงทะเบียนนิสิต และผู้ร่วมโครงการ ณ สำนักงานหลักสูตรบัณฑิตศึกษา ห้องซี
 ๕๑๐

๑๖.๐๐ น. รับประทานอาหาร /น้ำปานะ ณ อาคารหอฉัน

๑๗.๐๐ น. พร้อมกันที่อาคารวิปัสสนากรรมฐาน ชั้น ๒

- ประชุมผู้บริหาร คณาจารย์ นิสิต เพื่อนแนะนำและชี้แจงกิจกรรมโครงการ
- ทำวัตรเย็น สวดมนต์ และปฏิบัติกรรมฐาน
- แผ่เมตตาแก่สรรพสัตว์

๒๑.๐๐ น. พักผ่อน

วันเสาร์ที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๑

๐๔.๐๐ น. ทำวัตรเช้า สวดมนต์ และปฏิบัติกรรมฐาน

๐๖.๓๐ น. รับประทานอาหารเช้า

๐๗.๓๐ น. **พิธีสักการะพระบรมสารีริกธาตุ บวงสรวงพระปิยมหาราช และธรรมยาตรา**

- พิธีสักการะพระบรมสารีริกธาตุ
- พิธีบวงสรวงพระปิยมหาราช (พิธีกร ดร.เกษม แสงนนท์/ผู้นำบวงสรวง ดร.แสง นิล

นามะ)

- ตั้งขบวนและธรรมยาตราสู่อาคารเรียนรวม
- ถ่ายรูปหมู่หน้าอาคารเรียนรวม เสร็จแล้วเข้าสู่ห้องประชุม เอียเตอร์ ซี

๐๙.๐๐ น. **แนะนำมหาวิทยาลัย และผู้บริหารหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์**

- ชมวิทัศน์แนะนำมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ชมสไลด์แนะนำหลักสูตรบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์
- คณาจารย์ มอบเข็มสัญลักษณ์ มจร. แก่นิสิตใหม่ (แถวตอนเรียง ๑๐)
- นิสิตปัจจุบัน มอบดอกไม้ต้อนรับนิสิตใหม่

๐๙.๓๐ น. **พิธีเปิดโครงการและบรรยายพิเศษ โดย พระพรหมบัณฑิต,ศ.ดร. อธิการบดี**

- พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
- ผู้บริหาร และคณาจารย์ ร่วมกันบนเวที
- พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. เจิมหนังสือ (ผู้เชิญหนังสือ /ผู้แทนนิสิตปัจจุบัน)
- ตัวแทนนิสิตถวายพานพุ่มแด่ประธาน
- นิสิตกล่าวคำปฏิญาณ และมอบตัวเป็นศิษย์
- นิสิตมอบพวงมาลัยและของที่ระลึกแด่คณาจารย์
- รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู ผู้อำนวยการหลักสูตรบัณฑิตศึกษา กล่าวรายงาน
- พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร. กล่าวเปิดโครงการ และบรรยายพิเศษ เรื่อง “กลยุทธ์การสร้างผู้นำทางการศึกษาวิถีพุทธสู่สากล”
- ถ่ายรูปหมู่

๑๑.๓๐ น. ฉันทเพล / รับประทานอาหารกลางวัน (อาคารรวม ชั้น G โซน C)

๑๒.๓๐ น. **กิจกรรมนิสิตสัมพันธ์ฉันท์พี่น้อง**

- คณบดี ผู้บริหาร และคณาจารย์หลักสูตรบัณฑิตศึกษาทุกสาขาวิชา พบนิสิต
- คณาจารย์ และนิสิตคฤหัสถ์ร่วมร้องเพลงมาร์ชครุศาสตร์
- พี่บ่น้อง จากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา, การสอนสังคมศึกษา, จิตวิทยา

การศึกษา

- การแสดงโดยหลักสูตรบัณฑิตศึกษาจาก วิทยาเขตนครสวรรค์ ขอนแก่น นครศรีธรรมราชและคณะครุศาสตร์ ส่วนกลาง

๑๕.๐๐ น. **พิธีปิดโครงการและมอบทุนการศึกษา โดย พระศรีคัมภีร์ญาณ, ศ.ดร.**

- พระศรีคัมภีร์ญาณ, ศ.ดร. ประธานจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย
- รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู ผู้อำนวยการหลักสูตรฯ กล่าวรายงาน
- ประธานให้โอวาทและกล่าวปิดโครงการ
- พิธีทอดผ้าป่า และมอบทุนการศึกษา
- พระสงฆ์อนุโมทนา
- ถ่ายรูปหมู่

พิธีกรประจำวัน: ผศ.ดร.สิน งามประโคน, ดร.เกษม แสงนนท์

ศาสนพิธีกร: ดร.แสง นิลนามะ, อาจารย์สมชาย บุญสุน

๓.๒ โครงการวิจัย

๑. ชื่อโครงการ: โครงการประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) ของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๒. ชื่อหน่วยงาน หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ ผศ.ดร.สิน งามประโคน

๔. โครงการเชื่อมโยงกับ :

๔.๑ ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์มหาวิทยาลัย

- ยุทธศาสตร์ข้อที่ ๑ การผลิตบัณฑิตและการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพและมาตรฐาน
- ยุทธศาสตร์ข้อที่ ๒ ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพการวิจัยทางพระพุทธศาสนาระดับนานาชาติ
- กลยุทธ์ที่ ๗ ส่งเสริมให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยในระดับชาติและระดับนานาชาติ

๔.๒ ตัวบ่งชี้ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

- องค์กรประกอบที่ ๒ การวิจัย

๕. ความสอดคล้องของโครงการกับการประกันคุณภาพการศึกษา (สามารถระบุได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☒ ด้านการเรียนการสอน	☐ ด้านกิจกรรมพัฒนานิสิต
☒ ด้านการวิจัย	☒ ด้านการบริหารวิชาการ
☐ ด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม	☐ ด้านการบริหารจัดการและงบประมาณ
☒ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	☒ ด้านการจัดการความรู้

๖. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีนโยบายดำเนินการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาของมหาวิทยาลัย คือ “ศูนย์กลางการศึกษา

พระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ พัฒนาจิตใจและสังคม”นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนแล้ว หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะเผยแพร่ความรู้สู่สังคมให้หลากหลายและต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือจากผู้บริหาร คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ภายในหลักสูตรเป็นตัวขับเคลื่อน และคณะครุศาสตร์เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการและเป็นการจัดประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

ด้วยความสำคัญในด้านการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพการวิจัย หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จึงสนับสนุนให้มีการจัดประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding) ขึ้นเพื่อเป็นพื้นฐานทางวิชาการให้แก่นิสิต นักศึกษา และให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกาศโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา และเป็นเวทีให้นักศึกษาได้นำเสนอผลงานวิจัยสู่สาธารณชน รวมถึงเป็นการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานวิทยานิพนธ์ ให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา ๒๕๔๘ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งถือเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยที่มีคุณภาพ เป็นการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ส่งเสริมการวิจัยให้แก่คณาจารย์ภายในหลักสูตร มีการบริการวิชาการแก่สังคม มีการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมและส่งเสริมการบริหารจัดการ

๗. วัตถุประสงค์

๗.๑ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนสู่สาธารณชน

๗.๒ เพื่อเป็นเวทีให้นักศึกษา ได้นำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาสู่สาธารณชน

๗.๓ เพื่อเสริมสร้างบรรยากาศการวิจัย และการแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นผลงานวิจัยระหว่างนิสิตสาขาวิชาต่างๆ ระหว่างมหาวิทยาลัย และองค์กรเครือข่ายต่างๆ

๗.๔ เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานวิทยานิพนธ์สู่การวิจัยที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ต่อชุมชน สังคมและประเทศชาติต่อไป

๗.๕ เพื่อสนองตอบต่อเกณฑ์ในการสำเร็จการศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๘. ลักษณะของโครงการ

เป็นโครงการจัดประชุมสัมมนาบทความวิชาการที่มีการประชุมของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปีการศึกษา ๒๕๕๙

๙. เป้าหมายด้านผลผลิต

๙.๑ เป้าหมายเชิงคุณภาพ เป็นการตีพิมพ์ผลงานวิทยานิพนธ์ในรูปแบบของบทความทางวิชาการและการนำเสนอที่ประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)

๙.๒ เป้าหมายเชิงปริมาณ เป็นการตีพิมพ์เอกสารทางวิชาการระดับบัณฑิตศึกษาไม่น้อยกว่า ๒๐๐ เล่ม เพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชนที่เข้าร่วมประชุมทางวิชาการไม่น้อยกว่า ๑๐๐ รูป/คน จากทั่วประเทศ

๑๐. งบประมาณ

๑๐.๑ จำนวนงบประมาณ : ๗๐๐,๐๐๐ (เจ็ดแสนบาทถ้วน)

๑๐.๒ ที่มาของงบประมาณ : งบประมาณสนับสนุนจากหลักสูตร/นิสิตปริญญาโท

๑๐.๓ การใช้จ่ายงบประมาณ : มีรายละเอียด ดังนี้

ที่	รายการ	จำนวน	รวมเงิน
๑	ค่าเบี้ยประชุมคณะกรรมการเตรียมงาน ๓๐ รูป/คน	๑,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
๒	ค่าตอบแทนคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ๑๐ ท่าน	๒,๕๐๐	๒๕,๐๐๐
๓	ค่าตอบแทนประธานกรรมการ ๕ ท่าน	๒,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
๔	ค่าตอบแทนคณะกรรมการ ๑๕ ท่าน	๒,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
๕	ค่าพาหนะกรรมการประชุมวิชาการ ๓๐ ท่าน	๑,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
๖	ค่าพาหนะรับ-ส่ง คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต (เหมาจ่าย)		๖,๐๐๐
๗	ค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ประสานงาน และอำนวยความสะดวก ๑๐ รูป/คน	๑,๐๐๐	๑๐,๐๐๐
๘	ค่าอาหารและเครื่องดื่ม โต๊ะจีน ๒๐ โต๊ะ (เหมาจ่าย)	๑,๕๐๐	๓๐,๐๐๐
๙	ค่าจัดพิมพ์เอกสารและเข้าเล่มบทความวิชาการ ๒๐๐ เล่ม	๒๐๐	๔๘๐,๐๐๐
๑๐	ค่าจัดตกแต่งสถานที่ ดอกไม้ รูปเทียน โต๊ะหมู่บูชา		๕,๐๐๐
๑๑	ค่าที่พักจัดเตรียมสถานที่ก่อนวันงาน		๓,๐๐๐
๑๒	ค่าถ่ายเอกสารประกอบการประชุมวิชาการ		๑๐,๐๐๐
๑๓	ค่าวัสดุอุปกรณ์ในการประชุมวิชาการ		๑๐,๐๐๐
๑๔	ค่าป้ายประชาสัมพันธ์		๑๐,๐๐๐
๑๕	ค่าติดต่อประสานงาน		๕,๐๐๐
๑๖	ค่าเอกสารสรุปโครงการฯ		๑,๐๐๐
๑๗	ค่าของที่ระลึก		๕,๐๐๐
	รวมทั้งสิ้น		๗๐๐,๐๐๐

๑๑. การดำเนินงาน

๑๑.๑ รูปแบบการจัดสัมมนาวิชาการ

๑๑.๑.๑ ประชุมคณะกรรมการการบริหารเพื่อกำหนดโครงการการจัดประชุมวิชาการ และจัดทำโครงการ เสนอคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อความเห็นชอบและอนุมัติโครงการ

๑๑.๑.๒ แต่งตั้งคณะทำงานและมอบหมายงานตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่กำหนด

๑๑.๑.๓ จัดพิมพ์หนังสือรวบรวมบทความวิจัย

๑๑.๑.๔ การจัดทำรายงานสืบเนื่องจากการประชุม (Proceeding)

๑๑.๑.๕ ระยะเวลาดำเนินการและกิจกรรม

ลำดับที่	กิจกรรม	ระยะเวลา
๑.	เปิดรับบทความวิชาการ บทความวิจัย	ตั้งแต่บัดนี้- ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑
๒.	ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกพิจารณาบทความวิจัย	๒๑-๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑
๓.	รับบทความวิจัยที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว	๒๖-๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑
๔.	จัดทำหนังสือรวบรวมบทความวิจัย	๑ เมษายน ๒๕๖๑
๕.	ประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัย	๗ เมษายน ๒๕๖๑

๑๑.๒ อัตราค่าลงทะเบียน (อัตรานี้รวมค่าอาหารกลางวัน อาหารว่างและเครื่องดื่ม เอกสาร การสัมมนาซึ่งรวมผลงานเรื่องเต็มของผู้นำเสนอผลงาน บทความวิจัย)

๑๑.๒.๑ สำหรับผู้นำเสนอบทความวิจัย

- ระดับปริญญาโท ๓,๐๐๐ บาท

๑๑.๓ วิธีชำระค่าลงทะเบียน

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โทร. ๐๘๑-๘๖๐-๖๙๒๒ และ ๐๘๙-๐๕๖-๑๕๘๑

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดศรีสุदारาม บางขุนนนท์ กรุงเทพมหานคร โทร. ๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓ และ ๐๘๙-๐๖๘-๔๙๓๗

๑๒. กิจกรรมการดำเนินงาน

ลำดับ ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ			
		ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
๑	ขออนุมัติโครงการ	←→			
๒	แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	←→			
๓	ประชาสัมพันธ์โครงการ		←→		
๔	ดำเนินโครงการ		←→	→	
๕	สรุปโครงการ				←→

๑๓. สถานที่ดำเนินโครงการ

ห้องประชุมเชียร์เตอร์ โซน C คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตำบลลำไทร อำเภовังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑๔. ตัวชี้วัด ความสำเร็จของโครงการ

๑๔.๑ ผลผลิต (Product)

๑) หนังสือรวบรวมบทความวิจัย จำนวน ๓๐๐ เล่ม

๒) จำนวนบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ จำนวน ๗๐ บทความ

๑๔.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

๑) ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของผู้เข้าร่วมโครงการสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ในทางวิชาการร่วมกัน

๑๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีเวทีเพื่อนำเสนอและเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์หรืองานวิจัย เป็นการฝึกทักษะการนำเสนอผลงานวิจัยในที่สาธารณะของนิสิต และสามารถนำข้อเสนอแนะของคณาจารย์ นักวิชาการ และผู้ตรวจพิจารณาบทความ มาพัฒนาคุณภาพวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถปฏิบัติตามเกณฑ์ในการสำเร็จการศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.๒๕๕๘ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งจะเกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

ผู้เสนอโครงการ

(รศ.ดร.สิน งามประโคน)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วั่งน้อย

ผู้เห็นชอบโครงการ

(รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปุ)

ผู้อำนวยการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์

ผู้อนุมัติโครงการ

(พระครูโสภณพุทธิศาสตร์,ผศ.ดร.)

คณบดีคณะครุศาสตร์

กำหนดการ
 โครงการประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)
 หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 ณ ห้องประชุมเอียร์เตอร์ โชน C
 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
 วันที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๑

วันเสาร์ ที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐

ภาคเช้า

- ๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น. ลงทะเบียนและรับเอกสาร
 - รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู ผู้อำนวยการหลักสูตร พธ.ด.พุทธบริหารการศึกษา
 พบนิสิต
- ๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ น. พิธีเปิดโดย “พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร,ดร.” คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 - ประธานกล่าวนำบูชาพระรัตนตรัย
 - รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย ผู้อำนวยการหลักสูตรกล่าวถวายรายงาน
 - ประธานกล่าวเปิดและให้โอวาท
 - มอบเกียรติบัตรแก่ผู้อุปถัมภ์และผู้ทรงคุณวุฒิโครงการ
 - ถ่ายรูปหมู่
- ๐๙.๐๐-๑๑.๐๐ น. กิจกรรมนำเสนอผลงานวิจัยตามกำหนดการ
- ๑๑.๓๐-๑๓.๐๐ น. ฉันทักตอาหารเพล และรับประทานอาหารเที่ยง

ภาคบ่าย

- ๑๓.๐๐-๑๖.๐๐ น. นำเสนอบทความวิจัย
- ห้องประชุมที่ ๑ (ห้อง C ๓๑๓)**
ผู้ทรงคุณวุฒิ
 ๑) พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร,ดร.
 ๒) รศ.ดร.วิชุดา หุ่นวิไล
 ๓) รศ.ดร.อินดา ศิริวรรณ
- ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : ผศ.ดร.ชวาล ศิริวัฒน์**

ห้องประชุมที่ ๒ (C ๓๑๔)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

- ๑) พระครูโสภณพุทธิศาสตร์, ผศ.ดร.
 ๒) ผศ.ดร.อุทัย สติมัน
 ๓) ดร.ระวีง เรืองสังข์

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : ดร.พรทิพย์ วรรณวิโรจน์

ห้องประชุมที่ ๓ (C ๓๑๕)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

- ๑) พระมหาสมบุญ สุธมโม, ผศ.ดร.
- ๒) ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง
- ๓) พระครูโสภาสนนทกิตต์,ดร.

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : พระครูสุจิตร์ตนากร,ดร.

ห้องประชุมที่ ๔ (C ๓๑๖)**ผู้ทรงคุณวุฒิ**

- ๑) พระครูสังฆรักษ์เอกภัทร อภินโนโท, ผศ.ดร.
- ๒) พระครูกิตติญาณวิสิฐ,ดร.
- ๓) พระครูสาทรปริยัติคุณ,ดร.

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : ผศ.วงศ์พัทธ์ชาติเสถียรวงศ์

ห้องประชุมที่ ๕ (C ๓๑๗)**ผู้ทรงคุณวุฒิ**

- ๑) พระมหาสหัส ฐิตสาโร, ผศ.ดร.
- ๒) พระมหาสมบัติ ธนปญโญ,ดร.
- ๓) ดร.นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : อาจารย์กิตติศักดิ์ ณ สงขลา

ห้องประชุมที่ ๖ (C ๓๑๘)**ผู้ทรงคุณวุฒิ**

- ๑) พระครูปลัดมารุต วรมงคล, ผศ.ดร.
- ๒) พระมหาญาณวัฒน์ ญาณวฑฒโน, ดร.
- ๓) รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู
- ๔) ดร.กฤษฎา นันทเพชร

ผู้ประสานงานกลุ่มและเลขานุการ : ดร.พิธิบูลย์ กาญจนพิพิธ

๑๖.๐๐-๑๗.๐๐ น. พิธีปิดโดย “พระครูโสภณพุทธิศาสตร์,ผศ.ดร.” คณบดีคณะครุศาสตร์และ
มอช เกียรติบัตร

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

พิธีกรประจำวัน : อาจารย์พีรวัฒน์ ชัยสุข ดร.เกษม แสงนนท์

๓.๓ โครงการบริการวิชาการ

๑. ชื่อโครงการ: โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหาร การศึกษา)

๒. ชื่อหน่วยงาน หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

๔. โครงการเชื่อมโยงกับมาตรฐาน สกอ.

: องค์ประกอบที่ ๑ ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ

องค์ประกอบที่ ๕ การบริการวิชาการแก่สังคม

องค์ประกอบที่ ๖ การทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม

องค์ประกอบที่ ๘ การเงินและงบประมาณ

๕. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีภารกิจหลักเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การวิจัย การส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมตลอดถึงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สำหรับวิชาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษารายวิชาที่ต้องการให้นิสิต หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษาได้มีการฝึกทักษะขั้นสูง และกลวิธีในการอ่าน การเขียน การตีความ ภาษาอังกฤษขั้นสูง เพื่อความพร้อมในการศึกษาสาขาวิชาการบริหาร การศึกษาและเทคนิคในการอ่านหรือเขียนบทความ และตำราในสาขาวิชาการบริหารการศึกษามี ความรู้ ความเข้าใจ ควบคู่กับมีประสบการณ์จริงในการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูงในชีวิตประจำวัน จึงได้ จัดโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการ ศึกษา) ให้แก่นิสิตเพื่อพัฒนาความรู้และประสบการณ์ด้านภาษาอังกฤษให้แก่นิสิตต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้ให้นิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามีการฝึก ทักษะขั้นสูง และกลวิธีในการอ่าน การเขียน การตีความ ภาษาอังกฤษขั้นสูง เพื่อความพร้อมใน การศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ควบคู่กับมีประสบการณ์จริง เรียนรู้จาก สถานการณ์จริง ในการจัดการความรู้ทางการศึกษา ในการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูงในชีวิตประจำวัน จึง จำเป็นที่จะต้องจัดโครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหาร การศึกษา) ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ นี้เป็นการการผลิตบัณฑิตให้มีศักยภาพ ส่งเสริมการวิจัยใน ภาควิชา การบริการวิชาการแก่สังคม มีการทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมด้วยการลงพื้นที่ศึกษา จริง เห็นจริง อนุรักษ์จริงและการบริหารจัดการในองค์กร

๖. วัตถุประสงค์

๖.๑ เพื่อให้คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา พุทธบริหารการศึกษามีการฝึกทักษะขั้นสูง และกลวิธีในการอ่าน การเขียน การตีความ ภาษาอังกฤษ ขั้นสูง

๖.๒ เพื่อให้คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษาได้เพิ่มพูนความรู้จากการศึกษาดูงานนอกสถานที่ จากนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๖.๓ เพื่อให้คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ควบคู่กับมีประสบการณ์จริง เรียนรู้จากสถานการณ์จริงในการจัดการความรู้ทางการศึกษา

๗. ลักษณะกิจกรรม

๗.๑ โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษา) โดยจัดการสนทนากับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๗.๒ การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดเห็นและตอบข้อซักถามของผู้เข้าร่วมโครงการ

๗.๓ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ได้สัมผัสกับประสบการณ์โดยตรงจากสถานที่ท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๘. เป้าหมายผลผลิต

เชิงปริมาณ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา จำนวน ๔ รูป/คน และนิสิตจำนวน ๔๐ รูป/คน

เชิงคุณภาพ

ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ได้เรียนรู้หลักการและวิธีการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษาในชีวิตประจำวันมีการฝึกทักษะขั้นสูง และกลวิธีในการอ่าน การเขียน การตีความ ภาษาอังกฤษขั้นสูงเพื่อความพร้อมในการศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษาและเทคนิคในการอ่านหรือเขียนบทความและตำราในสาขาวิชาการบริหารการศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ควบคู่กับมีประสบการณ์จริง เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ในการจัดการความรู้ทางการศึกษา ในการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูงในชีวิตประจำวัน

เชิงเวลา

- วันเสาร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และ วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

เชิงสถานที่

- วัดพนัญเชิงวรวิหาร วัดใหญ่ชัยมงคล วัดพุทไธสวรรย์ และวัดมหาธาตุ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๙. งบประมาณ จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

๙.๑ งบประมาณ จากหลักสูตร จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

รวมทั้งสิ้น จำนวน ๑๐,๐๐๐ บาท

๑๐. กิจกรรมการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาการดำเนินการ											
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑.	วางแผน/เขียนโครงการ									→			
๒.	ขออนุมัติโครงการ									→			
๓.	เสนอแต่งตั้ง คณะกรรมการ									→			
๔.	ดำเนินการตามโครงการ											→	
๕.	สรุปและประเมินผล โครงการ											→	
๖.	รายงานมหาวิทยาลัย											→	

๑๑. ตัวชี้วัดผลสำเร็จจากการดำเนินงาน

๑๑.๑ ผลผลิต

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

- ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา จำนวน ๔ รูป/คน และนิสิตจำนวน ๔๐ รูป/คน

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ความพึงพอใจของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ร้อยละ ๘๐

๑๑.๒ ผลลัพธ์ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ได้เรียนรู้หลักการและวิธีการใช้ภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษาในชีวิตประจำวัน ได้เพิ่มพูนความรู้จากการศึกษาดูงานนอกสถานที่ จากนักท่องเที่ยวนักต่างประเทศและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษากับนักท่องเที่ยวนักต่างประเทศ ร้อยละ ๘๐

๑๒. ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงแก้ไขจากผลการดำเนินการตามโครงการในปีที่ผ่านมา

ได้มีการปรับปรุงยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยนำไปสู่การปฏิบัติในแผนปฏิบัติการประจำปี เพิ่มมากขึ้น ให้เป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัยในแต่ละปี และสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

๑๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๓.๑ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษามีการฝึกทักษะขั้นสูง และกลวิธีในการอ่าน การเขียน การตีความ ภาษาอังกฤษ ขั้นสูงมากยิ่งขึ้น

๑๓.๒ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้เพิ่มพูนความรู้จากการศึกษาดูงานนอกสถานที่ จากนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๑๓.๓ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ ควบคู่กับมีประสบการณ์จริง เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ในการจัดการความรู้ทางการศึกษา

ผู้เสนอโครงการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)
อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ผู้อนุมัติโครงการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมศักดิ์ บุญปู)

ผู้อำนวยการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์

กำหนดการ

โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนาภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหารการศึกษา)

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ปีการศึกษา ๒๕๖๑

วันเสาร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และ วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

ณ วัดพนัญเชิงวรวิหาร อำเภอพระนครศรีอยุธยา พระนครศรีอยุธยา

วันเสาร์ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๑ และ วันพฤหัสบดีที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

๐๘.๐๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตพร้อมกัน ณ หน้าคณะครุศาสตร์

๐๘.๓๐ น. เดินทางพร้อมกันด้วยรถบัสปรับอากาศ

๐๙.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึงวัดพนัญเชิงวรวิหาร

- สักการะพระประธานในพระอุโบสถ

- ศึกษาดูงานภายในบริเวณวัด / แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภาษาอังกฤษกับนักท่องเที่ยว

ต่างประเทศ

- เดินทางออกจากวัดพนัญเชิงวรวิหาร

๑๐.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึงวัดใหญ่ชัยมงคล

๑๑.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตฉันภัตตาหารเพล/รับประทานอาหาร

กลางวัน

๑๒.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึงวัดพุทไธสวรรย์

๑๔.๐๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึงวัดมหาธาตุ

๑๕.๐๐ น. เดินทางกลับถึงมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวังน้อยโดยสวัสดิภาพ

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ติดต่อประสานงาน

รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย โทร.๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓

นางสาวอรุณรัตน์ วิไลรัตน์กุล โทร. ๐๙๔-๗๑๖-๑๗๔๑

๓.๔ โครงการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

๑. ชื่อโครงการ: โครงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

๒. ชื่อหน่วยงาน หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ รศ.ดร.สิน งามประโคน ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาวังน้อย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๔. โครงการเชื่อมโยงกับมาตรฐาน สกอ.

- องค์ประกอบที่ ๑ ปรัชญา ปณิธาน วัตถุประสงค์ และแผนดำเนินการ
- องค์ประกอบที่ ๕ การบริการวิชาการแก่สังคม
- องค์ประกอบที่ ๖ การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม
- องค์ประกอบที่ ๘ การเงินและงบประมาณ

๕. หลักการและเหตุผล

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีภารกิจหลักเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การวิจัย การส่งเสริมพระพุทธศาสนาและบริการวิชาการแก่สังคมตลอดถึงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ปัจจุบันประเทศต่างๆ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การเปลี่ยนแปลงที่เป็นไปอย่างรวดเร็วทุกๆ ด้าน อันเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ส่งผลกระทบโดยตรงต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนทั่วไป การปฏิบัติกรรมฐานทั้งหลักสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานเป็นหลักสำคัญในการดำเนินชีวิตและช่วยให้สังคมเกิดความสงบ ร่มเย็น คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข

หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นหลักสูตรที่ได้จัดการศึกษาให้กับนิสิตในระดับปริญญาโท จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาบุคลากรทางด้านการศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนให้กับนิสิต โดยเฉพาะการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานเพื่อเพิ่มพูนความรู้จากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ การจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาบัณฑิตในระดับมหาบัณฑิตเพื่อให้บัณฑิตที่ได้รับความรู้ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการศึกษา ในหน่วยงานของตนให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ดังนั้น เพื่อให้ได้บุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณลักษณะพึงประสงค์ มีความเป็นเลิศวิชาการทางพระพุทธศาสนา สามารถประยุกต์เข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม ประเทศชาติ มีคุณธรรม และจริยธรรม สอดคล้องกับปณิธาน ปรัชญา วิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย จึงจำเป็นต้องมีโครงการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ นี้ เป็นการเพิ่มศักยภาพการผลิตบัณฑิต ส่งเสริมการวิจัยของคณาจารย์ มีการบริการวิชาการแก่สังคม ด้วยการนำหลักธรรมไปเผยแผ่ ทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมในสังคมและมีการบริหารจัดการ

๑๐. กิจกรรมการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาการดำเนินการ											
		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑.	วางแผน/เขียนโครงการ									→			
๒.	ขออนุมัติโครงการ									→			
๓.	เสนอแต่งตั้ง คณะกรรมการ									→			
๔.	ดำเนินการตามโครงการ										→		
๕.	สรุปและประเมินผล โครงการ										→		
๖.	รายงานมหาวิทยาลัย										→		

๑๑. ตัวชี้วัดผลสำเร็จจากการดำเนินงาน

๑๑.๑ ผลผลิต

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

- ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน ๖ รูป/คน และนิสิตจำนวน ๖๔ รูป/คน

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

- ความพึงพอใจของผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ร้อยละ ๘๐

๑๑.๒ ผลลัพธ์ ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง และได้เรียนรู้หลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน เพิ่มพูนความรู้จากการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิปัสสนากรรมฐานกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านวิปัสสนากรรมฐานร้อยละ ๘๐

๑๒. ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงแก้ไขจากผลการดำเนินการตามโครงการในปีที่ผ่านมา

ได้มีการปรับปรุงยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยนำไปสู่การปฏิบัติในแผนปฏิบัติการประจำปี เพิ่มมากขึ้น ให้เป็นไปตามนโยบายของมหาวิทยาลัยในแต่ละปี และสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

๑๓. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑๓.๑ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ นิสิต ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้เรียนรู้หลักการและวิธีการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

๑๓.๒ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้เพิ่มพูนความรู้จากการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

๑๓.๓ คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านวิปัสสนากรรมฐานกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ด้านวิปัสสนากรรมฐาน

ผู้เสนอโครงการ

(รศ.ดร.สิน งามประโคน)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วังน้อย

ผู้เห็นชอบโครงการ

(รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญป)

ผู้อำนวยการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์

ผู้อนุมัติโครงการ

(พระครูโสภณพุทธิศาสตร์,ผศ.ดร.)

คณบดีคณะครุศาสตร์

วันที่ ๑

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๐๘.๐๐-๐๘.๓๐ น.	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต พร้อมเพรียงกัน ณ สนามบินดอนเมือง	เจ้าหน้าที่หลักสูตร
๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น.	นิสิตเดินทางถึงสนามบินเชียงราย/เดินทาง โดยรถตู้ไป ณ ไร่เชิญตะวัน	เจ้าหน้าที่หลักสูตร
๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.	ฉันภัตราหารเพล/รับประทานอาหาร	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๒.๐๐-๑๕.๐๐ น.	เข้าฟังบรรยายจากท่านพระมหาวิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๕.๓๐-๑๘.๐๐ น.	ทำวัตรสวดมนต์เย็น/ปฏิบัติธรรม	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๘.๓๐ น.	ทำกิจวัตรส่วนตัว	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต
๑๙.๐๐-๒๑.๐๐ น.	กิจกรรมกลุ่ม/พักผ่อนตามอัธยาศัย	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต

วันที่ ๒

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๐๔.๐๐-๐๖.๐๐ น.	ระฆังสัญญาณ/ทำกิจวัตรส่วนตัว/สวดมนต์ ปฏิบัติธรรม	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต
๐๗.๐๐ น.	ฉันภัตราหารเช้า/รับประทานอาหาร	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต
๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น.	ผู้บริหาร/อาจารย์ลงทะเบียนรายงานตัว พร้อมเรียงกันที่ห้องประชุม	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๐๙.๐๐-๑๐.๐๐ น.	กิจกรรมนั่งสมาธิ/ปฏิบัติธรรม	คณะผู้บริหาร/อาจารย์
๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น.	เดินทางชมรอบๆ ไร่เชิญตะวัน	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.	ฉันภัตราหารเพล/รับประทานอาหาร	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๒.๐๐-๑๕.๐๐ น.	เข้าห้องทำกิจกรรมกลุ่ม/สนทนากลุ่ม	วิทยากร
๑๕.๓๐-๑๘.๐๐ น.	ทำวัตรสวดมนต์เย็น/ปฏิบัติธรรม	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๘.๓๐ น.	ทำกิจวัตรส่วนตัว	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต
๑๙.๐๐-๒๑.๐๐ น.	กิจกรรมกลุ่ม/พักผ่อนตามอัธยาศัย	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต

วันที่ ๓

เวลา	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
๐๔.๐๐-๐๖.๐๐ น.	ระดมสมอง/ทำกิจวัตรส่วนตัว/สวดมนต์ ปฏิบัติธรรม	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต
๐๗.๐๐ น.	ฉันภัตตาหารเช้า/รับประทานอาหาร	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต
๐๘.๐๐-๐๙.๐๐ น.	ผู้บริหาร/อาจารย์ลงทะเบียนรายงานตัว พร้อมเรียงกันที่ห้องประชุม	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๐.๐๐-๑๑.๐๐ น.	ทำพิธีปิดมอบ/มอบของที่ระลึก/รับเกียรติ บัตร/ถ่ายรูปร่วมกัน	ผู้บริหาร/อาจารย์ / เจ้าหน้าที่ /นิสิต
๑๑.๐๐-๑๒.๐๐ น.	ฉันภัตตาหารเพล/รับประทานอาหาร	เจ้าหน้าที่หลักสูตร / เจ้าหน้าที่ไร่เชิญตะวัน
๑๓.๐๐ น.	เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ	เจ้าหน้าที่หลักสูตร

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

๓.๕ โครงการบริหารจัดการ

๑. ชื่อโครงการ : โครงการพัฒนาศักยภาพงานการบริหารงานของสวนนงนุช จ.ชลบุรี
๒. ชื่อหน่วยงาน : หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓. ผู้รับผิดชอบโครงการ : รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย
๔. โครงการเชื่อมโยงกับมาตรฐานของ สกอ. องค์ประกอบที่ ๗ การบริหารและการจัดการ

๕. หลักการและเหตุผล/ความจำเป็น

ด้วยหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้เปิดรับสมัครนิสิตระดับปริญญาโทตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ เป็นต้น มา ปัจจุบันนิสิตที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ ๒ เป็นรุ่นที่ ๑๒ โดยแบ่งเป็นนิสิตเรียนออกเป็น ๒ กรณี ภาคปกติและพิเศษ คือเรียนวันพฤหัสบดี-วันศุกร์ เป็นการเรียนภาคปกติ และวันเสาร์-อาทิตย์ เป็นภาคพิเศษ ซึ่งมีนิสิตเข้าศึกษาทั้งหมดจำนวน ๖๐ รูป นิสิตได้ศึกษาในรายวิชาเป็นภาคทฤษฎีด้านการบริหารแล้ว และทางโครงการหลักสูตรฯ ต้องเสริมสร้างประสบการณ์ด้านการบริหารและเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านวิชาการทางการบริหารให้แก่นิสิตทุกรูป/คน ได้มีประสบการณ์ตรง เพื่อนำไปบริหารจัดการสถานศึกษาในลำดับต่อไปและโครงการพัฒนาศักยภาพ มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของ สกอ. องค์ประกอบที่ ๗ ด้านการบริหารและการจัดการทุกประการส่งเสริมการเรียนรู้และการผลิตบัณฑิต และการวิจัยของคณาจารย์ มีการบริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและมีการบริหารจัดการในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

๖. วัตถุประสงค์

๖.๑ เพื่อนิสิตทุกรูป/คน มีความรู้และเข้าใจระบบการบริหาร มีทักษะและประสบการณ์ตรงทางการบริหารจัดการด้านวิชาการ

๖.๒ เพื่อนิสิตทุกรูป/คน นำหลักการบริหารไปบริหารจัดการในระดับสถานศึกษาและองค์กรของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖.๓ เพื่อนิสิตทุกรูป/คน มีการสนทนาสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ฉันทันอง มีวิสัยทัศน์มองโลกในแง่ดี มีความสามัคคี ร่วมรับผิดชอบ เสียสละ มีจิตอาสาและศรัทธาต่อองค์กรของตนเอง

๗. ลักษณะของโครงการ

๗.๑ เป็นกิจกรรมสนทนานอกสถานที่ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีการบริหารจัดการ

๗.๒ เป็นกิจกรรมสร้างสัมพันธ์ที่ดีของหมู่คณะระหว่างอาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิต

๘. เป้าหมายด้านผลผลิต

๘.๑ เป้าหมายเชิงคุณภาพ นิสิต คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เข้าร่วมโครงการจำนวน ๓๐ รูป/คน

๘.๒ เป้าหมายเชิงคุณปริมาณ นิสิต คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ ของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จำนวน ๓๐ รูป/คน มีความรู้และเข้าใจระบบการบริหารจัดการ

๙. งบประมาณ

๙.๑ ที่มาของงบประมาณ : งบประมาณสนับสนุนจาก คณาจารย์ เจ้าหน้าที่และนิสิต
จำนวน ๓๐,๐๐๐ บาท (สามหมื่นบาทถ้วน)

๑๐. กิจกรรมดำเนินงาน

ลำดับ ที่	รายการดำเนินงาน	ระยะเวลาดำเนินการ (มี.ค.๒๕๖๑)			
		๒๓ มี.ค.๖๑	๒๔ มี.ค.๖๑	๒๕ มี.ค.๖๑	๒๖ มี.ค. ๖๑
๑.	ประชุมเตรียมดำเนินงาน	→			
๒.	จัดทำโครงการเสนอขออนุมัติจากโครงการหลักสูตรฯ		→		
๓.	ทำหนังสือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง			→	
๔.	ดำเนินการตามโครงการ				
๕.	ประเมิน/สรุปโครงการเสนอต่อผู้อำนวยการหลักสูตรฯ	→	→	→	→

๑๑. ตัวชี้วัด

๑๑.๑ ผลผลิต (Output)

- ๑) ร้อยละของนิสิต/คณาจารย์/เจ้าหน้าที่ เข้าร่วมโครงการศึกษาดูงานสวนนกฯ มีความเข้าใจระบบการบริหารจัดการสวนนกฯ
- ๒) ร้อยละของนิสิต/คณาจารย์/เจ้าหน้าที่ มีความพึงพอใจต่อการศึกษาดูงานสวนนกฯ

๑๑.๒ ผลลัพธ์ (Outcome)

- ๑) นิสิตเข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้จากการประสบการณ์ตรงในการประชุมสัมมนาวิชาการ
- ๒) การจัดการโครงการเป็นไปตามเกณฑ์ สกอ. ที่ได้กำหนดไว้

๑๒. ประโยชน์ที่ได้รับ

- ๑๒.๑ ได้ตีพิมพ์ผลงานวิทยานิพนธ์หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในวารสารหรือสิ่งพิมพ์ทางวิชาการ
- ๑๒.๒ ได้จัดประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceeding)
- ๑๒.๓ ได้เผยแพร่ผลงานทางวิชาการของหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาให้สาธารณชนได้รับทราบอย่างกว้างขวาง

ผู้เสนอโครงการ

(รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ผู้เห็นชอบโครงการ

(รศ.ดร.สมศักดิ์ บุญปู)

ผู้อำนวยการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์

ผู้อนุมัติโครงการ

(พระครูโสภณพทธิศาสตร์,ผศ.ดร.)

คณบดีคณะครุศาสตร์

กำหนดการ
โครงการพัฒนาศักยภาพงานการบริหารงานของสวนนงนุช จ.ชลบุรี
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา
ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ปีการศึกษา ๒๕๖๑
วันศุกร์ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑
ณ สวนนงนุช จังหวัดชลบุรี

วันศุกร์ที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑

- ๐๘.๐๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตพร้อมกัน ณ หน้าคณะครุศาสตร์
- ๐๘.๓๐ น. เดินทางพร้อมกันด้วยรถบัสปรับอากาศ
- ๐๙.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึง ณ สวนนงนุช จังหวัดชลบุรี
- ๑๐.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตศึกษาดูงานรอบๆ สวนนงนุช
- ๑๑.๐๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตฉันภัตตราหารเพล/รับประทานอาหาร

กลางวัน

- ๑๒.๓๐ น. ผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่ และนิสิตเดินทางถึงวัดใหญ่อินทาราม
- ๑๕.๐๐ น. เดินทางกลับถึงมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยวังน้อยโดยสวัสดิภาพ

หมายเหตุ : กำหนดการนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ติดต่อประสานงาน

รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย โทร.๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓
 นางสาวอรุณรัตน์ วิไลรัตน์กุล โทร. ๐๙๔-๗๑๖-๑๗๔๑

๓) การนำระบบไปใช้ ประกอบด้วย ๑) การเตรียมการดำเนินงาน ๒) การดำเนินงาน
๓) การประเมินผลการดำเนินงาน มีรายละเอียด ดังนี้

๑) การเตรียมการดำเนินงาน

- ๑.๑ กำหนดพื้นที่ดำเนินงานและวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ (สถานที่)
- ๑.๒ กำหนดหน้าที่ของบุคลากรที่ร่วมโครงการ (บุคคล)
- ๑.๓ กำหนดการกิจกรรมพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
- ๑.๔ กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้อุปโภค บริโภค (อาหาร)

๒) การดำเนินงาน

- ๒.๑ อธิการบดี/รองอธิการบดี/คณบดี/หัวหน้าภาควิชา
- ๒.๒ ผู้อำนวยการสำนักประกันคุณภาพการศึกษา
- ๒.๓ ผู้ดำเนินกิจกรรมเป็นวิทยากรจาก สกอ./สมศ./วิทยากรจากสาขาวิชาต่างๆ
- ๒.๔ ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ/คณบดีทั้ง ๔ คณะ / หัวหน้าภาควิชา / ผู้อำนวยการหลักสูตร/คณาจารย์/เจ้าหน้าที่/นิสิต

๓) การประเมินผลการดำเนินงาน

- ๓.๑ มีการประเมินก่อนการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไปใช้
- ๓.๒ มีการประเมินขณะดำเนินงานตามกระบวนการ
- ๓.๓ มีการประเมินหลังการนำกระบวนการไปใช้

๔) การประเมินผลการดำเนินงานประกอบด้วย

- ๔.๑ ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับสถาบันของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- ๔.๒ ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกระดับสถาบันของสำนักงานสมศ. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลวิจัย

ภาคผนวก ง
แบบสอบถาม

แบบสอบถามความคิดเห็น

เรื่อง

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำชี้แจง : แบบสอบถามผู้บริหาร และคณาจารย์ ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษาโดยแบบสอบถามแบ่งเป็น ๒ ตอน ได้แก่

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา

ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ความคิดเห็นของท่านที่มีคุณค่าและความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดังนั้น จึงขอความกรุณาท่านตอบแบบสอบถามตามความจริง หรือความต้องการที่แท้จริงของท่านให้ครบทุกข้อ เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการทำวิจัย การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ต่อไป

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

พระสุรชัย สุรชโย (หงษ์ตระกูล)

นิสิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกาเครื่องหมายใน ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับสถานภาพความเป็นจริงของท่าน

๑. สถานภาพ

☐ บรรพชิต

☐ คฤหัสถ์

๒. อายุ

☐ ๓๑-๔๐ ปี

☐ ๔๑-๕๐ ปี

☐ ๕๑ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ ปริญญาโท

☐ ปริญญาเอก

๔. ตำแหน่งการปฏิบัติงาน

☐ ผู้บริหาร

☐ อาจารย์

๕. ประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพ

☐ ๑ - ๕ ปี

☐ ๖ - ๑๐ ปี

☐ ๑๑ ปีขึ้นไป

ตอนที่ ๒ ระดับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยระดับอุดมศึกษา

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาระดับความคิดเห็นของท่านโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง

เห็นด้วยต่อสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพมากที่สุด ให้ค่าเท่ากับ ๕

เห็นด้วยต่อสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพมาก ให้ค่าเท่ากับ ๔

เห็นด้วยต่อสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพปานกลาง ให้ค่าเท่ากับ ๓

เห็นด้วยต่อสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพน้อย ให้ค่าเท่ากับ ๒

เห็นด้วยต่อสภาพขององค์ประกอบของการประกันคุณภาพน้อยที่สุด ให้ค่าเท่ากับ ๑

ลำดับ ที่	สภาพขององค์ประกอบของการประกัน คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ระดับอุดมศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๑.ปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์						
๑	ความเหมาะสมของปณิธานและวัตถุประสงค์ ของสถาบัน และความเหมาะสมของ วัตถุประสงค์ตามนโยบายทางการศึกษาที่ เกี่ยวข้อง					
๒	มีผลการพัฒนาเป็นจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็น เอกลักษณ์ของสถาบัน					
๓	มีผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน					
๒.ผู้นำและการบริหารจัดการ						
๔	ผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบ สถาบันมีคุณค่ามาก					
๕	มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนิสิตและความเป็นเลิศใน การปฏิบัติงาน					
๖	วิธีการที่มหาวิทยาลัยที่อยู่ความรับผิดชอบต่อ สังคม					
๗	การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตาม ผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และ เอกลักษณ์ของสถาบัน					
๘	ผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและ วิทยาลัย					
๙	ระบบกำกับการประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย					

ลำดับ ที่	สภาพขององค์ประกอบของการประกัน คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ระดับอุดมศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๑๐	ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตร					
๑๑	การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบัน					
๑๒	การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหาร สถาบัน					
๑๓	ผลการชี้ นำ ป้องกัน หรือแก้ปัญหาของสังคม ในด้านต่างๆภายในสถาบัน					
๑๔	ผลการชี้ นำ ป้องกัน หรือแก้ปัญหาของสังคม ในด้านต่างๆภายนอกสถาบัน					
๓.กลยุทธ์						
๑๕	ผู้สอนหรือภาควิชามีกลยุทธ์การเรียนและการ สอนที่ชัดเจน					
๑๖	กลยุทธ์การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ					
๑๗	กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้คำนึงถึงผู้เรียน และกระตุ้นการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ					
๑๘	กลยุทธ์การเรียนการสอนกระตุ้นให้เกิดการ เรียนรู้จากการปฏิบัติ และสนับสนุนให้เกิดการ เรียนเพื่อการเรียนรู้					
๔.ลูกค้า/ผู้เรียน						
๑๙	มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตาม ความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จ การศึกษา					
๒๐	การประเมินผู้เรียนมีเกณฑ์อ้างอิง					
๒๑	การประเมินผู้เรียนใช้วิธีการที่หลากหลาย					
๒๒	การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร					
๒๓	เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและ เป็นที่รับรู้					

ลำดับ ที่	สภาพขององค์ประกอบของการประกัน คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ระดับอุดมศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๒๔	วิธีการประเมินผู้เรียนครอบคลุมวัตถุประสงค์ ของหลักสูตร					
๒๕	มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินผู้เรียนมีความ ชัดเจนและคงเส้นคงวา					
๒๖	มีนโยบายในการรับผู้เรียนเข้าศึกษาที่ชัดเจน					
๒๗	มีกระบวนการในการรับเข้าศึกษาที่เหมาะสม					
๒๘	ภาระการเรียนรู้ของผู้เรียนมีความสอดคล้องกับ ภาระการเรียนรู้ที่ระบุในหลักสูตร					
๒๙	มีวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงความเหมาะสม ของแต่ละวิธีการของการคัดเลือก					
๓๐	ความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษา ที่สอบคัดเลือกกับนักศึกษาโควตา					
๓๑	อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา					
๓๒	ร้อยละของบัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือ ประกอบอาชีพอิสระภายใน ๑ ปี					
๓๓	ผู้เรียนระดับบัณฑิตศึกษามีผลงานตีพิมพ์ เผยแพร่					
๓๔	บัณฑิตปริญญาตรีที่ได้งานทำหรือประกอบ อาชีพอิสระภายใน ๑ ปี					
๓๕	คุณภาพของบัณฑิตปริญญาตรี โทและเอก ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ					

ลำดับ ที่	สภาพขององค์ประกอบของการประกัน คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ระดับอุดมศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๕.บุคลากร						
๓๖	บุคลากรมีความสามารถในงานของตน					
๓๗	มีบุคลากรเพียงพอที่จะทำงานตามกิจกรรมที่ กำหนดไว้ในหลักสูตร					
๓๘	การสรรหาบุคลากรและการเลื่อนตำแหน่ง เป็นไปตามความสามารถเชิงวิชาการ					
๓๙	มีการกำหนดบทบาทและความสัมพันธ์เชิง หน้าที่ระหว่างบุคลากรอย่างชัดเจน และเป็นที่ เข้าใจตรงกัน					
๔๐	มีการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ และความ เชี่ยวชาญ					
๔๑	มีการะงานบุคลากรและระบบจูงใจที่สนับสนุน คุณภาพการเรียนการสอน					
๔๒	มีการกำกับดูแลความรับผิดชอบต่องานใน หน้าที่ของบุคลากร					
๔๓	มีกระบวนการทบทวน ปรีกษาหารือ และปรับ การมอบหมายงาน					
๔๔	มีการวางแผนและปฏิบัติตามแผนในเรื่องการ สิ้นสุดการจ้าง และการเกษียณอายุงาน					
๔๕	มีระบบการประเมินบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ					
๔๖	บุคลากรห้องสมุดมีความสามารถและมีจำนวน เพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ					
๔๗	บุคลากรห้องปฏิบัติการมีความสามารถและมี จำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่า พอใจ					
๔๘	บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและ มีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่ น่าพอใจ					
๔๙	บุคลากรงานบริการนิสิตมีความสามารถและมี จำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่า พอใจ					

ลำดับ ที่	สภาพขององค์ประกอบของการประกัน คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ระดับอุดมศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๕๐	งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของบุคลากรที่ ได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่					
๕๑	งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์ของบุคลากร ที่นำไปใช้ประโยชน์					
๕๒	ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ					
๕๓	อาจารย์ประจำสถาบันที่มีคุณวุฒิปริญญาเอก					
๕๔	อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทาง วิชาการ					
๕๕	ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนางานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์					
๕๖	เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์					
๕๗	ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย					
๕๘	อาจารย์ได้รับการพัฒนา					
๕๙	บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา					
๖. ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง						
๖๐	การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความ ชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร					
๖๑	หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต					
๖๒	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังครอบคลุมทั้งความรู้ และทักษะทั่วไป รวมทั้งความรู้และทักษะ เฉพาะทาง					
๖๓	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสะท้อนความต้องการ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย					
๗. ข้อกำหนดของหลักสูตร						
๖๔	มหาวิทยาลัยใช้ข้อกำหนดของหลักสูตร					
๖๕	ข้อกำหนดของหลักสูตรแสดงผลการเรียนรู้ที่ คาดหวังและการทำให้บรรลุเป้าหมาย					
๖๖	ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ ข้อกำหนดของหลักสูตรได้					

ลำดับ ที่	สภาพขององค์ประกอบของการประกัน คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ระดับอุดมศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๘. โครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร						
๖๗	เนื้อหาของหลักสูตรแสดงสัดส่วนที่เหมาะสม ระหว่างความรู้และทักษะทั่วไป กับความรู้และ ทักษะเฉพาะทาง					
๖๘	หลักสูตรมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และ พันธกิจของมหาวิทยาลัย					
๖๙	แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนใน การทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง					
๗๐	หลักสูตรมีองค์ประกอบที่ชัดเจนและสัมพันธ์ เชื่อมโยงกัน มีการบูรณาการเนื้อหาระหว่าง รายวิชา					
๗๑	หลักสูตรแสดงให้เห็นถึงความกว้างและ ความลึกทางวิชาการ					
๗๒	หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชา ระดับกลาง จนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึง การทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์					
๗๓	เนื้อหาของหลักสูตรมีความทันสมัย					
๗๔	ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิต วิทยาลัย และปณิธานและวัตถุประสงค์ของแต่ละ บัณฑิตวิทยาลัย					
๗๕	ความเหมาะสมของการแนะนำการศึกษาและ วิจัย เกี่ยวกับรูปแบบของวิทยานิพนธ์ และ ความชอบ					
๗๖	การเตรียมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา และ จัดเตรียมการแนะนำการศึกษาและวิจัย สำหรับผู้ใหญ่ และนักศึกษาต่างชาติ					
๗๗	ความเหมาะสมของวิธีการสำหรับการวัด ประสิทธิผลของการแนะนำการศึกษาและ วิจัย					

ลำดับ ที่	สภาพขององค์ประกอบของการประกัน คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ระดับอุดมศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๗๘	สำหรับมหาวิทยาลัยที่สามารถโอนหน่วยกิต กับมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอื่นๆ ต้องมีความ เหมาะสมในการกำหนดหน่วยกิต					
๗๙	ขอบเขตของปริญญาเอกและปริญญาโท จะต้องมีความเหมาะสมกับนโยบายและ มาตรฐานสำหรับการได้รับปริญญา					
๘๐	ความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรสำหรับบัณฑิต วิทยาลัย และปณิธานและวัตถุประสงค์ของแต่ละ บัณฑิตวิทยาลัย					
๘๑	ความเหมาะสมของการแนะแนวการศึกษาและ วิจัย เกี่ยวกับรูปแบบของวิทยานิพนธ์ และ ความชอบ					
๘๒	ความเหมาะสมของการเตรียมการและการวัด เพื่อประยุกต์สำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต					
๙. กิจกรรมพัฒนาบุคลากร						
๘๓	มีแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสาย สนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการ อบรมและพัฒนา					
๘๔	มีกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสาย วิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความ ต้องการที่ระบุ					
๘๕	ความเหมาะสมของระบบสำหรับค้นหาความ จริงด้วยกิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอน					
๘๖	กิจกรรมวิจัยของบุคลากรการสอนในแต่ละ หน่วยขององค์กรวิจัยและการศึกษา					
๘๗	ระดับของการให้กำลังใจและส่งเสริมกิจกรรม วิจัยของบุคลากรการสอน และประสิทธิผลของ กิจกรรมดังกล่าว					
๘๘	การบริการนิสิตระดับปริญญาตรี					
๘๙	กิจกรรมนิสิตระดับปริญญาตรี					

ลำดับ ที่	สภาพขององค์ประกอบของการประกัน คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ระดับอุดมศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๑๐. การสนับสนุนผู้เรียน						
๙๐	มีระบบการติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน อย่างเหมาะสม					
๙๑	ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการ เรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผล การศึกษาอย่างเพียงพอ					
๙๒	ผู้เรียนได้รับการดูแลแนะนำอย่างเพียงพอ					
๙๓	ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ					
๑๑. สิ่งสนับสนุนและอำนวยความสะดวก						
๙๔	มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการสอน (ห้องเรียน และอุปกรณ์ในห้องเรียน) เพียงพอ					
๙๕	มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย					
๙๖	มีห้องปฏิบัติการเพียงพอและทันสมัย					
๙๗	มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคอมพิวเตอร์ เพียงพอและทันสมัย					
๙๘	สิ่งแวดล้อมเชิงสุขอนามัยและมาตรฐานความ ปลอดภัยเป็นไปตามข้อกำหนดในทุกด้าน					
๙๙	การจัดเตรียมหนังสือ วารสารทางการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับ การศึกษาและการวิจัย และมีปริมาณที่ เหมาะสม					
๑๐๐	ขนาดและประสิทธิภาพของห้องสมุด และความ เหมาะสมของอุปกรณ์และการติดตั้ง					
๑๐๑	การพิจารณาค่าใช้จ่ายของผู้ใช้ห้องสมุด เช่น จำนวนเก้าอี้ในห้องอ่านหนังสือ เวลาที่เปิด บริการ ระบบเครือข่ายในห้องสมุด และ ประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งดังกล่าว					
๑๐๒	สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่ จัดเตรียมไว้ให้ และความร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยอื่นๆ					

ลำดับ ที่	สภาพขององค์ประกอบของการประกัน คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ระดับอุดมศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๑๐๓	ประสิทธิผลและความเหมาะสมของการ ช่วยเหลือทางการเงิน เช่น ทุนการศึกษา					
๑๐๔	การให้บริการคำปรึกษาแก่นักศึกษาในด้าน ชีวิตประจำวันและเป้าหมายการทำงาน และ ทำอะไรจึงจะได้ประโยชน์สูงสุด					
๑๐๕	ความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุง สุขภาพจิตและสุขภาพกายของนักศึกษา					
๑๐๖	ประสิทธิผลของการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษ นอกหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ใน พื้นฐานขององค์การ					
๑๐๗	ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับการบรรลุ วัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน					
๑๐๘	ความชัดเจนของระบบการมอบหมายหน้าที่ ความรับผิดชอบภายในมหาวิทยาลัยสำหรับ การรักษาไว้และการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก และอุปกรณ์					
๑๒. การประกันคุณภาพกระบวนการการเรียนและการสอน						
๑๐๙	ผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตร					
๑๑๐	ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และ ปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร					
๑๑๑	ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทวน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร					
๑๑๒	มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่ เหมาะสม					
๑๑๓	รายวิชาและหลักสูตรมีการประเมินอย่างเป็น ระบบโดยผู้เรียน					
๑๑๔	มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มาใช้ในการปรับปรุง					

ลำดับ ที่	สภาพขององค์ประกอบของการประกัน คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ระดับอุดมศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๑๑๕	มีการประกันคุณภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของกระบวนการการเรียนและการสอน รูปแบบและวิธีการประเมิน					
๑๑๖	ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด					
๑๓. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมและความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม						
๑๑๗	มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่างเพียงพอ					
๑๑๘	มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์เก่าอย่างเพียงพอ					
๑๑๙	มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนอย่างเพียงพอ					
๑๒๐	ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่น่าพอใจ					
๑๒๑	มีระบบและกลไกการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม					
๑๒๒	การส่งเสริมสนับสนุนศิลปะและวัฒนธรรม					
๑๒๓	การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน					
๑๒๔	ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย					
๑๒๕	ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก					
๑๒๖	การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม					

ลำดับ ที่	สภาพขององค์ประกอบของการประกัน คุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย ระดับอุดมศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
		๕	๔	๓	๒	๑
๑๔.ผลผลิต/ผลลัพธ์						
๑๒๗	อัตราการสอบผ่านเป็นที่น่าพอใจและการ ลาออกกลางคันอยู่ในระดับที่ยอมรับได้					
๑๒๘	ระยะเวลาเฉลี่ยของการสำเร็จการศึกษาเป็นที่ น่าพอใจ					
๑๒๙	อัตราการได้งานของผู้สำเร็จการศึกษาเป็นที่น่า พอใจ					
๑๓๐	ระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนเป็นที่น่า พอใจ					

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ/เจริญพรขอบคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้
ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ภาคผนวก จ
แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย เรื่อง “การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”

คำชี้แจง : แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อการศึกษาเรื่อง “การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย” ซึ่งท่านเป็นบุคคลหนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ถูกสัมภาษณ์ โปรดตอบแบบสัมภาษณ์ตามความคิดเห็นของท่านอย่างแท้จริงให้ครบถ้วนทุกข้อคำถาม แบ่งเป็น ๒ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ ๒ พัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย๓ เกณฑ์

๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) หมายถึง การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดย บุคลากรของสถาบันการศึกษานั้นเองหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาเพื่อให้แน่ใจว่าสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการตามภารกิจหลักอย่างมีคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาภายในประกอบด้วย ๑) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ๒) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) ๓) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

๒) การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกตามเกณฑ์สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) หมายถึง การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและการประเมินผลของสถาบันการศึกษาจากภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองเพื่อเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาและให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและมาตรฐานของสถาบันการศึกษาและกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ประกอบด้วย ๑) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) ๒) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) ๓) การรับรองมาตรฐาน (Quality Accreditation)

๓) การประกันคุณภาพการศึกษาของอาเซียน (ASEAN University Network Quality Assurance :AUNQA) เป็นการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร เพื่อนำไปสู่การกำหนดโครงสร้างและเนื้อหาของหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเป้าหมายของหลักสูตรนั้น ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและยังเป็นการประกันคุณภาพหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง พร้อมรับการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานของหลักสูตรในระดับชาติและ/หรือนานาชาติ

ขอขอบคุณทุกท่านในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการมา ณ โอกาสนี้

พระสุรชัย สุรชัย (หงส์ตระกูล)

นิสิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

๑. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ชื่อ

นามสกุล อายุ.....ปี ตำแหน่ง.....

๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) หมายถึง การประเมินผลและการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดย บุคลากรของสถาบันการศึกษานั้นเองหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาเพื่อให้แน่ใจว่าสถาบันอุดมศึกษาดำเนินการตามภารกิจหลักอย่างมีคุณภาพและการประกันคุณภาพการศึกษาภายในประกอบด้วย ๑) การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ๒) การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) ๓) การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

This image shows a single sheet of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There is no handwriting or other markings on the paper.

[illegible]

[illegible]

ขอขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสัมภาษณ์

ภาคผนวก ฉ
หนังสือเชิญผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ภาคผนวก ข
แบบสอบถามความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม
และความถูกต้อง

แบบสอบถาม
ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง
ของ
การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำชี้แจง

แบบตรวจสอบการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท่านในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิได้โปรดพิจารณาใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมเพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น ๒ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ ๒ แบบตรวจสอบพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๔ ด้าน ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกาเครื่องหมายใน √ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับสถานภาพความเป็นจริงของท่าน

๑. สถานภาพ

☐

บรรพชิต

☐

คฤหัสถ์

๒. อายุ

☐

๓๑-๔๐ ปี

☐

๔๑-๕๐ ปี

☐

๕๑ ปีขึ้นไป

๓. ระดับการศึกษา

☐

ปริญญาตรี

☐

ปริญญาโท

☐

ปริญญาเอก

๔. ตำแหน่งการปฏิบัติงาน

☐

ผู้บริหาร

☐

อาจารย์

๕. ประสบการณ์ในการทำงานด้านการประกันคุณภาพ

☐

๑ - ๕ ปี

☐

๖ - ๑๐ ปี

☐

๑๑ ปีขึ้นไป

ตอนที่ ๒ แบบตรวจสอบพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๔ ด้าน ได้แก่ ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง

๑) การวิเคราะห์ระบบ				
๑. องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา				
รายการประเมิน	ความเป็นประโยชน์	ความเป็นไปได้	ความเหมาะสม	ความถูกต้อง
๑) ด้านการผลิตบัณฑิต				
๑. การบริการวิชาการแก่สังคมของคณะและสถาบัน				
๒. ความเหมาะสมของอัตราส่วนระหว่างนักศึกษาที่สอบคัดเลือกกับนักศึกษาโควตา				
๓. ผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนหรือองค์กรภายนอก				
๔. ผลการนำความรู้และประสบการณ์จากการให้บริการวิชาการมาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนและ/หรือการวิจัย				
๕. มีวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงความเหมาะสมของแต่ละวิธีการของการคัดเลือก				
๖. ผู้นำวิธีการเรียนและความเป็นผู้นำระบบสถาบันมีคุณค่ามาก				
๗. การจัดเตรียมหนังสือ วารสารทางการศึกษา และทรัพยากรการเรียนรู้อื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับการศึกษาและการวิจัย และมีปริมาณที่เหมาะสม				
๘. ขนาดและประสิทธิผลของห้องสมุดและความเหมาะสมของอุปกรณ์และการติดตั้ง				
๙. มุ่งเน้นการเรียนรู้ของนิสิตและความเป็นเลิศในการปฏิบัติงาน				
๑๐. ข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นที่น่าสนใจ				

๑๑. มาตรฐานที่ใช้ในการประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและคงเส้นคงวา				
๑๒. การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทางศิลปะและวัฒนธรรม				
๑๓. ผลการบริหารงานของคณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย				
๑๔. ความเหมาะสมของการรักษาและปรับปรุงสุขภาพจิตและสุขภาพกายของนักศึกษา				
๑๕. ร้อยละของหลักสูตรในคณะที่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร				
๑๖. สภาพของระบบสารสนเทศทางการศึกษาที่จัดเตรียมไว้ให้ และความร่วมมือกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ				
๑๗. การบริหารของสถาบันเพื่อการกำกับติดตามผลลัพธ์ตามพันธกิจกลุ่มสถาบัน และเอกลักษณ์ของสถาบัน				
๑๘. ระบบกำกับกับการประกันคุณภาพหลักสูตร คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัย				
๑๙. มีภาระงานบุคลากรและระบบจูงใจที่สนับสนุนคุณภาพการเรียนการสอน				
๒๐. ให้นิสิตเป็นผู้มีความรู้ควบคู่กับการปฏิบัติจะเห็นจากกิจกรรมการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน				
๒๑. จัดทำรายงานการประเมินตนเองรวมถึงวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา (TQF)				
๒๒. กระตุ้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติโดยจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์การเรียนรู้ระดับสถาบัน คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย				
๒๓. ติดตามนิสิตที่ปฏิบัติศาสนกิจก่อนสำเร็จการศึกษารวมถึงการประเมินนิสิตที่ม้งานทำในรอบ ๑ ปีและนำผลการประเมินมาปรับปรุง				

๒๔. ประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร				
๒๕. มหาวิทยาลัยส่งเสริมการกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีความชัดเจน				
๒๖. จัดประเมินผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับมหาวิทยาลัยในฐานะผู้ใช้บัณฑิตอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ปี				
๒๗. นำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย				
๒๘. มหาวิทยาลัยนำข้อกำหนดของหลักสูตรมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจจัดทำเป็นนโยบายส่งเสริมให้แต่ละคณะได้ปฏิบัติตาม				
๒๙. ประเมินและปรับปรุงข้อกำหนดของหลักสูตรรวมถึงการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอย่างต่อเนื่อง				
๓๐. มีนโยบายให้หลักสูตรได้จัดทำข้อกำหนดของหลักสูตรในทุกหลักสูตรเพื่อให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้				
๓๑. จัดเตรียมการพัฒนาหลักสูตร การศึกษา และจัดเตรียมการแนะแนวการศึกษาแก่นักศึกษาต่างชาติให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย				
๓๒. พัฒนาหลักสูตร คณะ วิทยาเขต วิทยาลัย เพื่อให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศเพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศในอนาคต				

๓๓. หลักสูตรประกอบด้วยรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาระดับกลาง จนถึงรายวิชาเฉพาะทาง รวมถึงการทำโครงการ หรือวิทยานิพนธ์เพื่อให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง				
๓๔. จัดกิจกรรมพัฒนานิสิตระดับปริญญาตรีให้มีความผูกพันกับผู้บริหาร คณาจารย์ เจ้าหน้าที่มากยิ่งขึ้น				
๓๕. มหาวิทยาลัยจัดสวัสดิการต่างๆ รวมถึงทุนการศึกษาเพื่อเป็นการสนับสนุนผู้เรียนให้มีความสะดวกในการเรียนมากที่สุดเพื่อให้ผู้เรียนพอใจในสภาพแวดล้อม ทั้งทางกายภาพ สังคม และจิตใจ				
๓๖. จัดอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อให้คำปรึกษาและการส่งเสริมด้านการเรียน รวมทั้งข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับผลการเรียนอย่างเพียงพอ				
๓๗. มีระบบการดูแลแนะนำนิสิตอย่างเพียงพอและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับคำปรึกษาและข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำกลับมาพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง				
๓๘. สร้างเครือข่ายและทำ MOU ร่วมกันในด้านต่างๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยต่างๆ				
๓๙. สำรวจและส่งเสริมการเรียนรู้แก่นิสิตโดยพิจารณาค่าใช้จ่ายของห้องสมุด				
๔๐. มีนโยบายให้นิสิตเข้าใช้บริการห้องสมุดเพื่อสืบค้นข้อมูลเพื่อเสริมสร้างความรู้ในด้านต่างๆ แก่ผู้เรียน				
๔๑. ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของการผลิตบัณฑิตและนำผลการประเมินเสนอต่อคณะกรรมการของมหาวิทยาลัย				

๔๒. จัดทำสถิติผู้สำเร็จการศึกษาและการลาออกกลางคันเพื่อปรับปรุงในส่วนที่ควรปรับปรุง				
๒) ด้านการวิจัย				
๑. กลยุทธ์การเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ				
๒. ตลาดแรงงานมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทุน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร				
๓. กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้คำนึงถึงผู้เรียนและกระตุนการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ				
๔. มีการประเมินหลักสูตรสม่ำเสมอในช่วงเวลาที่เหมาะสม				
๕. รายวิชาและหลักสูตรมีการประเมินอย่างเป็นระบบโดยผู้เรียน				
๖. การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร				
๗. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ทบทุน และปรับปรุงหลักสูตรของหลักสูตร				
๘. ผู้สอนหรือภาควิชามีกลยุทธ์การเรียนและการสอนที่ชัดเจน				
๙. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากผู้เรียนและศิษย์เก่าอย่างเพียงพอ				
๑๐. เกณฑ์ที่ใช้ประเมินผู้เรียนมีความชัดเจนและเป็นที่ยอมรับ				
๑๑. อัตราการสำเร็จการศึกษาของนิสิตนักศึกษา				
๑๒. การพัฒนาสุนทรียภาพในมิติทาง ศิลปะและวัฒนธรรม				
๑๓. ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของระดับงานวิจัยของอาจารย์และผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง				

๑๔. มีนโยบายให้คณะ วิทยาเขตและวิทยาลัยส่งเสริมงานวิจัยของคณาจารย์ และนิสิตให้เผยแพร่ต่อสาธารณชนในระดับชาติและนานาชาติอย่างต่อเนื่อง				
๓) ด้านการบริการวิชาการ				
๑. การประเมินผู้เรียนสะท้อนผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาของหลักสูตร				
๒. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากตลาดแรงงาน อย่างเพียงพอ				
๓. ผลประเมินการประกันคุณภาพภายในรับรองโดยต้นสังกัด				
๔. มีการประกันคุณภาพและการพัฒนาอย่างต่อเนื่องของกระบวนการการเรียน และการสอน รูปแบบและวิธีการประเมิน				
๕. มีการประเมินตั้งแต่การรับเข้า การติดตามความก้าวหน้าระหว่างศึกษา และเมื่อสำเร็จการศึกษา				
๖. มีการนำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง				
๗. ความเหมาะสมของสิ่งอำนวยความสะดวก อุปกรณ์ และอื่นๆ สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาและวิจัยของสถาบัน				
๘. การประเมินผู้เรียนใช้วิธีการที่หลากหลาย				
๙. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถาบัน				
๑๐. การประเมินผู้เรียนมีเกณฑ์อ้างอิง				
๑๑. ประสิทธิภาพของการสนับสนุนกิจกรรมพิเศษนอกหลักสูตรที่จัดขึ้นโดยมหาวิทยาลัย ในพื้นฐานขององค์การ				
๑๒. การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของสภาสถาบัน				
๑๓. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนที่ชัดเจนตามความต้องการในการอบรมและพัฒนา				

๑๔. จัดกิจกรรมการอบรมและพัฒนาบุคลากรทั้งสายวิชาการและสายสนับสนุนเพียงพอกับความต้องการของบุคลากรของมหาวิทยาลัย				
๑๕. มีระบบการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากบุคลากรสายวิชาการ สายวิชาชีพ ผู้เรียนศิษย์เก่า และตลาดแรงงานอย่างชัดเจน				
๑๖. จัดประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรและจัดสรรงานให้กับคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ให้มีเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญทุกปี				
๑๗. มีนโยบายส่งเสริมคณาจารย์สายวิชาการให้จัดทำเอกสารประกอบการสอน หนังสือ ตำรา งานวิจัยเพื่อเสนอขอตำแหน่งทางวิชาการ				
๑๘. ส่งเสริมขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจในการจัดทำผลงานวิชาการของคณาจารย์อย่างต่อเนื่อง				
๔) ด้านการดำเนินงานบูรณาการศิลปะและวัฒนธรรม				
๑. หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต				
๒. อาจารย์ประจำสถาบันที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ				
๓. การบริการนิสิตระดับปริญญาตรี				
๔. แต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีส่วนร่วมชัดเจนในการทำให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง				
๕. การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังมีความชัดเจนและแสดงไว้ในหลักสูตร				
๖. ระบบและกลไกการบริหารและพัฒนา งานวิจัยหรืองานสร้างสรรค์				
๗. ผลงานวิชาการของอาจารย์ประจำและนักวิจัย				
๘. ผลงานวิชาการที่ได้รับการรับรองคุณภาพ				

๙. บุคลากรสายสนับสนุนได้รับการพัฒนา				
๑๐. บุคลากรด้านคอมพิวเตอร์มีความสามารถและมีจำนวนเพียงพอที่จะให้บริการอยู่ในระดับที่น่าพอใจ				
๑๑. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อกำหนดของหลักสูตรได้				
๑๒. มีระบบและกลไกการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม และจัดประเมินผลการเรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน				
๑๓. จัดโครงการการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม				
๑๔. ปรับปรุงผลการประเมินจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในด้านการทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน/สังคม				
๕) ด้านการบริหารจัดการ				
๑. มีผลการพัฒนาเป็นจุดเด่นที่ส่งผลสะท้อนเป็นเอกลักษณ์ของสถาบัน				
๒. มีสิ่งอำนวยความสะดวกด้านคอมพิวเตอร์เพียงพอและทันสมัย				
๓. มีผลการพัฒนาตามอัตลักษณ์ของสถาบัน				
๔. สิ่งแวดล้อมเชิงสุนทรีย์และมาตรฐานความปลอดภัยเป็นไปตามข้อกำหนดในทุกด้าน				
๕. มีการมอบหมายงานเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพ และความเชี่ยวชาญ				
๖. ความเหมาะสมของปณิธานและวัตถุประสงค์ของสถาบันและความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ตามนโยบายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง				
๗. มีห้องปฏิบัติการเพียงพอและทันสมัย				
๘. มีห้องสมุดเพียงพอและทันสมัย				

๙. รณรงค์ ปลุกฝังให้คณาจารย์และนิสิต นำปณิธาน วัตถุประสงค์ เอกลักษณ์ และอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย				
๑๐. ส่งเสริมผลการบริหารงานของคณะวิทยาเขตและวิทยาลัย				
๑๑. พิจารณาผลการประเมินของแต่ละคณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยส่งให้ เป็นไปตามพันธกิจและเอกลักษณ์ด้วยวิธีสอบถามและสัมภาษณ์				
๑๒. วางแผนกลยุทธ์การเรียนการสอน				
๑๓. จัดทำกลยุทธ์การเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้และสามารถใช้ความรู้ในเชิงวิชาการ				
๑๔. มีการประเมินผลการปฏิบัติงานตามกลยุทธ์อย่างต่อเนื่องและนำผลการปฏิบัติกลับมาปรับปรุงและแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น				
๑๕. จัดทำสถิตินิสิตที่สำเร็จการศึกษาและนิสิตที่มีงานทำในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก				
๑๖. พิจารณาผลการประเมินและมีนโยบายพัฒนาด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาและพัฒนาด้านกระบวนการเรียนการสอนโดยมอบเป็นนโยบายของให้แก่คณะ วิทยาเขต และวิทยาลัยสงฆ์				
๑๗. นำข้อมูลป้อนกลับจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการปรับปรุง				
๑๘. ปรับปรุงและพัฒนาส่วนที่ควรพัฒนาในแต่ละองค์ประกอบของการประกันคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องในทุกปี				

รายการประเมิน	ความเป็น ประโยชน์	ความ เป็นไปได้	ความ เหมาะสม	ความถูกต้อง
๒) ออกแบบระบบ				
๑) ขั้นตอนการพัฒนาระบบ				
๑. วางแผนระบบ (Planning) ขั้นตอนการวางแผนระบบเป็นความพยายามที่จะนิยามพฤติกรรมของระบบที่เราสนใจในอนาคตโดยทำการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและพยากรณ์ผลของทางเลือกตามที่เสนอขึ้นมารวมทั้งประเมินโอกาสที่มีอยู่การวิเคราะห์ความพยายามดังกล่าวจะนำไปสู่การนิยามขอบเขตและจำแนกประเภทวัตถุประสงค์ของระบบตลอดจนให้แนวทางเพื่อการบรรลุเป้าหมายขององค์การและการวัดประสิทธิผลองค์การ				
๒. การวิเคราะห์ (System Analysis) เป็นการวิเคราะห์ความสำคัญขององค์ประกอบต่างๆในระบบ				
๓. การสังเคราะห์ (System Synthesis) เป็นการรวมองค์ประกอบต่างๆที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันเข้าด้วยกันและกำหนดเป็นองค์ประกอบใหม่				
๔. การสร้างรูปแบบหรือแบบจำลอง (System Modeling) เป็นการสร้างแบบจำลองของระบบเพื่อพยากรณ์ประสิทธิผลของระบบ				
๕. การทดลองหรือทดสอบ (System Testing) เป็นการนำไปใช้ในชีวิตจริงโดยนำระบบไปใช้และหาวิธีการที่จะควบคุมระบบที่เหมาะสม โดยจะต้องมีผู้ตรวจสอบและวัดผลระบบที่นำไปใช้ว่าเหมาะสม เกิดประโยชน์มากน้อยเพียงใด				
๖. การปรับปรุงและพัฒนาระบบ (Improvement and Development) เป็น				

ขั้นตอนเชิงสร้างสรรค์ซึ่งจะแปรเปลี่ยนการออกแบบไปสู่สภาพที่พร้อมจะปฏิบัติงานได้จริงโดยปกติแล้วระบบที่ได้รับการยอมรับ				
๗. การนำไปใช้จริง (Implementation) หลังจากทีระบบได้รับการพัฒนาจนเป็นที่พอใจในสภาพแวดล้อมที่ได้ทำการทดสอบแล้วก็จำเป็นต้องนำไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริง				
๘. ขั้นการประเมินระบบ (Systems Evaluation) หลังจากที่ได้มีการออกแบบระบบเพื่อนำไปใช้งานแล้วจะต้องมีการประเมินว่าระบบดังกล่าวมีความเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ในการปฏิบัติงานตามสถานการณ์จริงได้มากน้อยเพียงใดซึ่งในขั้นการประเมินนี้จะต้องมีการดำเนินการหลายครั้งจากกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถให้ความเห็นได้อย่างถูกต้องก่อนที่จะได้มีการนำระบบไปใช้ต่อไป				
๒) กระบวนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา				
๑) การประกันคุณภาพการศึกษาภายในแบ่งกระบวนการการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ				
๑.การควบคุมคุณภาพ (Quality Control) เป็นกระบวนการดำเนินการของหน่วยงานต้นสังกัดและสถาบันการศึกษาในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโดยมีการศึกษาและเตรียมการ				
๒.การตรวจสอบ (Quality Audit) เป็นการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการโดยตรวจสอบ และทบทวน				

คุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา				
๓. การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน				
๒) การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกแบ่งกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา ๓ ประการ ได้แก่				
๑. การตรวจสอบคุณภาพเป็นตรวจสอบการดำเนินการของสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดในการยืนยันเป้าหมายที่กำหนด มุ่งไปสู่มาตรฐานที่ต้องการ และทบทวนคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา				
๒. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินค่าระดับคุณภาพของกิจกรรมเฉพาะอย่างในหน่วยงาน เช่น คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพของงานวิจัย คุณภาพของการสอน เป็นต้น เป็นการประเมินคุณภาพภายในจะใช้วิธีการศึกษาตนเอง (Self Study) และการประเมินตนเอง (Self Assessment)				
๓. การให้การรับรองคุณภาพการศึกษาแก่สถานศึกษานั้นๆการประเมินในส่วนนี้เป็นการดำเนินการโดยองค์กรภายนอกกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็นองค์การมหาชน				
๓) โครงการ/กิจกรรมการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ				
๑.โครงการผลิตบัณฑิต : โครงการสัมมนาทางวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร (ครั้งที่ ๑) (ปฐมนิเทศนิสิตประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑)				
๒) โครงการวิจัย : โครงการประชุมวิชาการที่มีรายงานการประชุม (Proceedings) ของหลักสูตรพุทธศาสตร์				

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย				
๓) โครงการบริการวิชาการ : โครงการ ศึกษาดูงานนอกสถานที่ (พัฒนา ภาษาอังกฤษขั้นสูงสำหรับการบริหาร การศึกษา)				
๔) โครงการทำนุบำรุงศิลปและ วัฒนธรรม : โครงการปฏิบัติวิปัสสนา กรรมฐาน				
๕) โครงการบริหารจัดการ : โครงการ พัฒนาศักยภาพงานการบริหารงานของสว นงนุช จังหวัดชลบุรี				
๓) การนำระบบไปใช้				
รายการประเมิน	ความเป็น ประโยชน์	ความ เป็นไปได้	ความ เหมาะสม	ความถูกต้อง
๑) การเตรียมการดำเนินงาน				
๑.๑ กำหนดพื้นที่ดำเนินงานและวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ (สถานที่)				
๑.๒ กำหนดหน้าที่ของบุคลากรที่ร่วม โครงการ (บุคคล)				
๑.๓ กำหนดภารกิจกรมพัฒนาระบบ การประกันคุณภาพ				
๑.๔ กำหนดงบประมาณที่ต้องใช้อุปโภค บริโภค (อาหาร)				
๒) การดำเนินงาน				
๒.๑ อธิการบดี/รองอธิการบดี/คณบดี/ หัวหน้าภาควิชา				
๒.๒ ผู้อำนวยการสำนักประกันคุณภาพ การศึกษา				
๒.๓ ผู้ดำเนินกิจกรรมเป็นวิทยากรจาก สกอ./สมศ./วิทยากรจากสาขาวิชาต่างๆ				
๒.๔ ผู้ร่วมกิจกรรมเป็นรองอธิการบดี ฝ่ายวิชาการ/คณบดีทั้ง ๔ คณะ / หัวหน้าภาควิชา / ผู้อำนวยการ หลักสูตร/คณาจารย์/เจ้าหน้าที่/นิสิต				

๓) การประเมินผลการดำเนินงาน				
๓.๑ มีการประเมินก่อนการนำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยไปใช้				
๓.๒ มีการประเมินขณะดำเนินงานตามกระบวนการ				
๓.๓ มีการประเมินหลังการนำกระบวนการไปใช้				
๔) การประเมินผลการดำเนินงาน				
๔.๑ ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาระดับสถาบันของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา				
๔.๒ ปรับเปลี่ยนตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับสถาบันของสำนักงานสมศ. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)				

ประวัติผู้วิจัย

- ชื่อ : พระสุรชัย สุรชโย (หงษ์ตระกูล)
- เกิด : วันจันทร์ที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๒๙
- อุปสมบท : ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๐
- ตำแหน่งหน้าที่ : เจ้าหน้าที่หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- การศึกษา : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ประสบการณ์ทำงาน : -
- ผลงานวิชาการ : บทความวิชาการ เรื่อง วารสาร.....ฉบับที่.....วันที่.....
บทความวิชาการ เรื่อง วารสาร.....ฉบับที่.....วันที่.....
บทความวิชาการ เรื่อง วารสาร.....ฉบับที่.....วันที่.....
บทความวิชาการ เรื่อง วารสาร.....ฉบับที่.....วันที่.....
- การติดต่อ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ตำบลลำไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทร. ๐๘๙-๐๕๖-๑๕๘๑
E-mail : chaibie2529@hotmail.com